ՊՀ.
Ա-79

ՁՆ. Աղեգրաքան: Վենետիկ.
Ա-79 Տպ. Միքայելանցեւ Լո Բարթոլիի,
1685 – 1686

Գիրք սրբոց Աստուածա-
բանի

<u>Վենետիկ</u>
1685 թ.
430 էջ

գրչ. <u>Մխիթարեան</u> Խաչատուր

Կալ. 156

Կանոն Ցանկի Երրորդ Ցուցանէ Երկուսին Ա Երկուսին

ՄԱՏԹԷՈՍ			ՄԱՐԿՈՍ
բ	ճլ	մէ	ժթ
գ	ճլթ	մէբ	լա
դ	ճխգ	մէը	խգ
ժգ	ճխէ	մթ	խդ
ժդ	ճէը	մլ	ծը
ժէ	ճիբ	մխ	կէ
ժթ	ճիդ	մխգ	կ
իգ	ճկդ	մկէ	կգ
իէ	ճղ	մկթ	հա
իը	ճչա	մհէ	ձը
իթ	ճչէ	մձը	ղ
խբ	ճղէ	մծգ	ղբ
խէ	ճծա	մծգ	ղդ
ծբ	ճձէ	յգ	ճա
ծդ	ճոա	յմթ	[illegible]
կէ	ճձգ	յիգ	ճդ
ձա	ճձդ	յիէ	ճբ
ձթ	ճղա	յիէ	
ղա			ճղ
ղթ	ճղդ	յծա	
ղա	մ	յծէ	ճխգ

ՍՈՒՄՆՋԻՆ || ՍՈՒԵՆՋԻՆ

ՂՈՒԿԱՍ || ՅՈՀԱՆՆԷՍ

ա	ճծա	մլը	է	կբ	ճժթ	ճհա
գ	ճծգ	մծբ	ե	կգ	ճիգ	ճհգ
ե	ճծթ	մծզ	թ	կը	ճիէ	ճհէ
թ	ճկա	մծթ	ժա	հա	ճիէ	ճհթ
ժը	ճկզ	մկզ	ժզ	հզ	ճլ	ճձա
ի	ճկը	մհա	ժզ	հէ	ճլբ	ճձթ
իէ	ճկզ	մհզ	ժը	հզ	ճլգ	ճղա
իթ	ճհգ	մհզ	իբ	հը	ճլզ	ճղգ
լա	ճհէ	մհը	իգ	ձա	ճլը	ճղէ
ծ	ճհը	մձզ	իէ	ձգ	ճխ	մ
ծա	ճձ	մձը	իթ	ձթ	ճխգ	մբ
կէ	ճձգ	մղէ	լա	ձթ	ճխգ	մէ
կը	ճձը	մղզ	լգ	ղ	ճխէ	մզ
հբ	ճղ	մղը	լզ	ղգ	ճխէ	մժ
հէ	ճղբ	յա	լը	ղէ	ճկթ	մժբ
ձգ	ճղզ	յգ	լթ	ղթ	ճծա	մժգ
ձզ	մա	յէ	խա	ճ	ճծգ	մժզ
ձէ	մգ	յը	խզ	ճգ	ճծէ	մժը
ճժգ	մը	յժզ	խէ	ճզ	ճծթ	մի
ճժէ	մժ	յժէ	ծ	ճը	ճկզ	միգ
ճիբ	մժէ	յիզ	ծբ	ճժ	ճկէ	միզ
ճիզ	միզ	յլա	ծգ	ճժէ	ճկէ	միը
ճլա	միէ	յլգ	ծզ	ճիէ		մլ
ճխգ		յլթ	ծը			
ճծթ	մի	յխ	կ	ճէէ	ճկթ	մլբ

Գիրք սրբոյ ...

Կանոն Ութն Եր

Կանոն Վեցերորդ Ցորս Երկուն:						Ուր Ցորս Երկուն	
ամաթ	մրկ	ամաթ	մրկ	ամաթ	մրկ	ամաթեսս	յոնամեսս
թ	դ	ռկդ	չբ	մկգ	ռծդ		
ժե	ա	ռկէ	չ	մհէ	ռձէ	է	չբ
ի	թ	ռկթ	չգ	մշբ	ռկդ		
իբ	ժա	ռհգ	չթ	մչզ	ռկէ	ժթ	ժթ
խգ	ճիզ	ռչ	ռ	մշբ	ռկթ		
հե	կգ	ռձթ	չգ	մզ	ռհա	ժթ	լբ
ծ	զբ	մբ	ռժգ	մզբ	ռհդ		
ռբթ	խե	ռժգ	ռի	մզբ	ռհթ	ժթ	լէ
ռիէ	կ	մժէ	ռխգ	յէ	ռձէ		
ռխբ	կէ	մկգ	ռլա	յթ	հբ	ռի	չբ
ռծբ	կբ	մկզ	ռխ	յժա	հզէ		
ռնգ	հա	մկէ	ռգբ	յլ	մբ	ռձէ	մժէ
ռձէ	հբ	մն	ռխէ	յլէ	մժէ		
ռձթ	հգ	մնբ	ռխէ	յիա	մա	մէ	ռա
ռկ	հզ	մնգ	ռկթ	յիէ	մզ		
ռկբ	հբ	մկ	ռնբ	յի	մթ		

1685

Կանոն ութերորդ Յորս Երկուսն		Կանոն իններորդ Յորս Երկուսն	
ՂՈՒԿԱՍ	ՄԱՐԿՈՍ	ՂՈՒԿԱՍ	ՅՈՀԱՆՆԷՍ
ժդ	ժբ	է	մժթ
ժե	ժգ	ը	միբ
ժե	ժզ	մկբ	միգ
ժե	իը	մկբ	միդ
ժը	լե	մծգ	միթ
ձգ	լը	մծգ	միե
ձթ	ծզ	մծգ	մլա
ղա	կա	յդ	հզ
ճ	հե	յե	հզ
ճգ	ղէ	յժբ	ճձզ
		յժբ	ճձբ
մխե	ճղզ	յխ	մժզ
		յխ	մժե
մճե	մժզ	յխա	միա
		յխա	միզ
յէ	ճզ	յխա	միե

	մթ	մրկ	ղուկ	յոհ
Վ͞ն յովհաննու և հերովդիէի ·	իա	ժե	—	—
Վ͞ն հինգ հացիցն ·	իբ	ժզ	իը	ը
Վ͞ն երթալոյն ՚ի վերայ ծովուն ·	իգ	ժէ	—	—
Վ͞ն անցանելոյն զպատուիրանաւն հարց	իդ	ժը	—	—
Վ͞ն կնոջն քանանացւոյ ·	իե	ժթ	—	—
Վ͞ն բժշկելոյ զծանրալսութն ·	իզ	—	—	—
Վ͞ն եօթն հացիցն ·	իէ	իա	—	—
Վ͞ն խմորոյ փարիսեցւոց ·	իը	իբ	ժգ	—
Վ͞ն հարցմանն փիլիպպեայ կեսարու	իթ	իդ	ժթ	—
Վ͞ն այլակերպութեն տն ·	լ	իե	ի	—
Վ͞ն լուսնահարին ·	լա	իզ	իա	—
Վ͞ն խնդրելոյ զերկդրամեանն ·	լբ	—	—	—
Վ͞ն հարցանելոյն թէ ով իցէ մեծ ·	լգ	իէ	իբ	—
Վ͞ն առակի հարիւր ոչխարացն ·	լդ	—	խգ	—
Վ͞ն թողլոյ զբիւր տաղանդսն ·	լե	—	—	—
Վ͞ն հարցմանն արձակելոյ առն զկին ·	լզ	իը	—	—
Վ͞ն հարցանելոյ մեծատանն զյա ·	լէ	իթ	խբ	—
Վ͞ն վարձուց մշակացն ·	լը	—	—	—
Վ͞ն որդւոցն զեբեդեայ ·	լթ	լ	—	—
Վ͞ն երկուց կուրացն ·	խ	լա	խզ	—
Վ͞ն իշոյն և աւանակին ·	խա	լբ	խէ	ժգ
Վ͞ն կուրացն և կաղացն ·	խբ	—	—	—
Վ͞ն չորանալոյ թզենւոյն ·	խգ	լգ	—	—
Վ͞ն հարցանելոյ զնոր քահանայապետ տիցն և ծերոց ·	խդ	լդ	խթ	—

Վ͞ն

	մթ	մր	ղու	յոհ
Վն առակի երկու որդւոցն ·	ԽԹ			
Վն առակի այգւոյն ·	Ծ	ԼԶ	Հ	
Վն կոչեցելոցն ի հարսանիսն ·	ԾԱ		ԾԴ	
Վն դահեկանին որով փորձեցին զնա	ԾԲ	ԼԷ	ՀԱ	
Վն սադուկեցւոցն ·	ԾԳ	ԼԸ	ՀԲ	
Վն օրինականացն ·	ԾԴ	ԼԹ		
Վն հարցանելոյ զփարիսեցիսն ·	ԾԵ	Խ	ՀԳ	
Վն վայ տալոյ դպրացն և փարիսեցւոցն	ԾԶ		ՀԴ	
Վն կատարածի աշխարհի ·	ԾԷ	ԽԲ	ՀԵ	
Վն աւուրն և ժամուն ·	ԾԸ	ԽԳ		
Վն տասն կուսանացն ·	ԾԹ			
Վն տալոյ զտաղանդս ·	Կ		ԿԷ	
Վն գալստեան նորա ·	ԿԱ			
Վն օծանելոյն մարխամու զնորն ·	ԿԲ	ԽԴ	ԽԱ	ԺԲ
Վն պատրաստելոյ զպասեքն ·	ԿԳ	ԽԵ	ՀԶ	
Վն օրինաւոր խորհրդոյն ·	ԿԴ			
Վն մատնութեն նորա ·	ԿԵ	ԽԶ		
Վն ուրացութեն պետրոսի ·	ԿԶ	ԽԷ		
Վն յուդայի զղջմանն ·	ԿԷ			
Վն խնդրելոյ զտէրունական մարմինն	ԿԸ	ԽԸ	ՁԲ	ԺԸ
Վն իւղաբեր կանանց ·	ԿԹ	ԽԹ	ՁԳ	Ժ

Նախադրութիւն Մատթէոսի Աւետարանին :

Աւետարանն որ ըստ
Մատթէոսի գրեալ է,
զի ինքն Մատթէոս առա-
ջին եղեւ նա գրելոց զաւե-
տարանս զայս եւ սպա-
ռէ մեզ 'ի սկզբանն զլուա-
[illegible] ծննդեան մարմ-
նին . 'ի զաւակէ Դաւ-
թի . վա՛ որոյ եւ զազգա-
համարն ժողովէ մինչեւ
ի Քս̃ , ազգս քառասուն
եւ երկու բերէ ըստ կար-
գի . եւ զմկրտութիւն
յովհաննու , եւ 'ի յերկինն
'ի դիւէն զփորձութիւն
եւ նշանս եւ արուեստս
մեծամեծս ի Փրկչէն ե-
ղեալս , եւ զընտրութիւն
աշակերտաց , եւ վա՛ խոր-
հրդոյ մատնութեան եւ
զկատարածն զի մատնե-
ցաւ սպասաւորսն եւ խա-
չեցաւ մարմնով . եւ
մարմինն եդաւ 'ի գե-
րեզմանի եւ զինուորքն
քահանայիցն զհանդեր-
ձս նորա , նոյնն եւ զեր-
րորդ աւուր յարու-
թիւն . եւ զպատուէր ա-
շակերտացն աշակեր-
տել զամ՛ հեթանոսս եւ
մկրտել . զնոսա խոս-
տացաւ լինել ընդ նո-
սա զամ՛ աւուրս մինչեւ
'ի կատարած աշխարհի :

Մատթէոս որ եւ ղեւի
խնկոյն յետ յարութեան
Քի՛ նախ քան զչուելն 'ի
մկեձայկ իւր գրելոց զա-
ւետարանն 'ի Հրէաս-
տանի եբրայական լե-
զուաւ . վա՛ այնոցիկ որք
'ի թլփատութէ՛ հաւա-
տացեալքն էին :

Յանկ Գլխոց Մատթէոսի Աւետարանին ։

	Մթ	Մրկ	Ղուկ	Յոհ
Վն մոգուցն ։	ա	—	—	—
Վն կոտորածի մանկանցն ։	բ	—	—	—
Վն քարոզութեան յովհաննու ։	գ	—	ե	—
Վն վարդապետութեան մկրտչին ։	դ	—	—	—
Վն երանութեանն ։	ե	—	ժե	—
Վն բորոտին ։	զ	դ	ժբ	—
Վն հարիւրապետին ։	է	—	ժը	դ
Վն զոքանչին պետրոսի ։	ը	բ	թ	—
Վն բժշկութեան ամ՛ ցաւոց ։	թ	գ	ժ	—
Վն ոչ տալոյ զհրաման մեռելթաղ լինել	ժ	—	լդ	—
Վն սաստելոյն հողմ՛ ջրոցն ։	ժա	ժ	իգ	—
Վն դիւահարացն ։	ժբ	ժա	իդ	—
Վն անդամալուծին ։	ժգ	ե	ժգ	ե
Վն մատթէի ։	ժդ	զ	ժդ	—
Վն դստերն ժողովրդապետին ։	ժե	ժբ	իե	—
Վն արեանհոսին ։	ժզ	ժգ	իզ	—
Վն երկուց կուրացն ։	ժէ	—	—	—
Վն խուլ և համր դիւահարին ։	ժը	—	—	—
Վն առաքելոցն իշխանութեան ։	ժթ	ը ժդ	ժդ. իե	—
Վն առաքելոյն յոհաննու զաշակերտս	ի	ի	—	—
Վն որոյ ձեռն չորացեալ էր ։	իա	է	ժե	—
Վն կոյր և համր դիւահարին ։	իբ	—	լթ	—
Վն այնոցիկ որք խնդրէին նշան ։	իգ	—	խա	—
Վն առակացն սերմանողաց ։	իդ	թ	իբ իթ	—

Վն

Յիսուս փոխարկելն նախահարցդ խաւարէից ·
նախագուշակեցելոյն ՚ի մարգարէից ·
այց ելանէ սիրով իւրոց ծառայից ·
և տայ զինքն ՚ի փրկանս փոխանակ բնաւից ·
Ո՛ լինթայ անօրէնու թե իւրայ վճարէ ·
զգիրս աւետեաց նոցա կատակ ունայնէ ·
զճանապարհ փրկու թե մարդկան ցուցանէ ·
և զոր հաւատացեալս յերկինս հրաւիրէ ·
Ո՛ երջանկու թին որ մեզ յայտ պաշտպանելի ·
ըստ միած ու թին երկրպագելի ·
ըստ որ և կենդանեցին իւր անխափանելի ·
յաւանդեալ մեզ գոլ միշտ հաւատալի ·
Ո՛ խորհուրդ մկրտու թեն շնորհէ զեղ կենաց ·
ըստ խոստովանու թին մաքրու թի մեղաց ·
ըստ սիրոյն ածային և զուէրն ընկերաց ·
ուսուցանէ զգուշու գոլ պատուիրանաց ·
Ո՛ մխիթարիչ հոգին իւր խոստացեալ ·
ըստ սիրոյ առաքելոց մերձակայիցն ·
զպատուէր պահպանու թե բանիցն տայով ·
համբառնայ ՚ի յերկինս անձամբ պատուով ·
Իբր ընթերցողք սորին միշտ զգուշասջիք ·
զբանն ճշմարտու թե միաբանադատ լիցիք ·
շահեցջիք յաւէտ առ հետևեալ ելջիք ·
և ըստ սէր աշխարհին ՚ի բաց ընկեցջիք ·

Սրբոյ Աւետարանիս
Ըստ Մատթէոսի ։

Գլ. Ա

ԳԻՐՔ ԾՆ ՆԴԵԱՆ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Որդւոյ Դաւթի․ որդւոյ Աբրահամու ։ Աբրահամ ծնաւ զԻսահակ ։ Իսահակ ծնաւ զՅակոբ ։ Յակոբ ծնաւ զՅուդայ և զեղբարս նորա ։ Յուդա ծնաւ զՓարէս և զԶարա ՚ի Թամարայ ։ Փարէս ծնաւ զԵզրոն ։ Եզրոն ծնաւ զԱրամ ։ Արամ ծնաւ զԱմինադաբ ։ Ամինադաբ ծնաւ զՆաասոն ։ Նաասոն ծնաւ

Ա A 2 զՍաղ

մ դ յ
ա ժզ ա

զսաղմոն . Սաղմոն ծնաւ
զբոոս 'ի Հռաքաբայ :
Բոոս ծնաւ զյօբէդ
'ի Հռութայ . Օբէդ
ծնաւ զյեսսէ : Յեսսէ
ծնաւ զդաւիթ արքայ .
Դաւիթ արքայ ծնաւ
զսողոմոն 'ի կնոջէն ու-
րիայ . Սողոմոն ծնաւ
զռոբովամ . Ռոբովամ
ծնաւ զաբիայ : Աբիա
ծնաւ զասափ : Ասափ
ծնաւ զյովսափաթ . Յո
սափաթ ծնաւ զյորամ
Յորամ ծնաւ զօզիայ :
Օզիա ծնաւ զյովաթամ
Յովաթամ ծնաւ զա
քազ : Աքազ ծնաւ զե
զեկիայ : Եզեկիա ծնաւ
զմանասէ : Մանասէ
ծնաւ զամոն . Ամոն
ծնաւ զյովսիա : Յովսիա բ
ծնաւ զյեքոնիա եւ զեղ ժ
բարս նր առ գերու-
թ'ին բաբելոնացւոց :
Յետ գերութեան բա
բելոնացւոց ծնաւ յեքո
նիա զսաղաթիէլ : Սա
ղաթիէլ ծնաւ զզօրա
բաբէլ : Զօրաբաբէլ
ծնաւ զաբիուդ : Աբի
ուդ ծնաւ զեղիակիմ
Եղիակիմ ծնաւ զազովր
Ազովր ծնաւ զսադովկ :
Սադովկ ծնաւ զաքիմ :
Աքիմ ծնաւ զեղիուդ :
Եղիուդ ծնաւ զեղիա
զար : Եղիազար ծնաւ
զմատթան : Մատթան
ծնաւ զյակոբ : Յակոբ
ծնաւ զյովսէփ զայրն
մարիամու որում խօսեց
եալ էր զՄարիամ կոյս
յորմէ ծնաւ Յս . որ
անուանեցաւ Քս :
Ամենայն ազգքն յաբրա
համու մինչեւ 'ի դաւիթ
ազգք չորեքտասանք :

Եւ

Եւ ՚ի Դաւթէ մինչեւ ՚ի գերութիւնն Բաբելոնացւոց ազգք չորեքտասան։ Եւ ՚ի գերութենէն Բաբելոնացւոց մինչեւ ՚ի Քրի ազգք չորեքտասան։

Բ Ե Եւ Յի Քի ծնունդն էր այսպէս ։

Ի խօսեալ զմայրն նորա Մարիամ Յովսեփայ. մինչ չեւ եկեալ առ միմեանս գտաւ յղացեալ ՚ի Հոգւոյն սրբոյ ։

Գ Ժ Եւ Յովսէփ այր նորա քանզի արդար էր. և ոչ կամէր առակել զնա. խորհեցաւ լռելեայն արձակել զնա ։

Եւ մինչդեռ նա զայս ածէր զմտաւ. ահա հրեշտակ Տն ՚ի տեսլեան երեւեցաւ նմա և ասէ. Յովսէփ որդի Դաւթի. մի՛ երկնչիր առնուլ առ քեզ զՄարիամ կին քո. քանզի որ ՚ի նմանէ ծնեալ է՝ ՚ի Հոգւոյն սրբոյ է՛ ։ Ծնցի որդի. և կոչեսցեն զանուն նր Յն. զի նա փրկեսցէ զժողովուրդ իւր ՚ի մեղաց իւրեանց ։

Այլ այս ամ եղեւ. զի լցցի որ ասացաւն ՚ի Տէ ՚ի ձեռն եսայեայ մարգարէի ։

Ահա կոյս յղասցի. և ծնցի որդի. և կոչեսցեն զանուն նորա Էմմանուէլ. որ թարգմանի ընդ մեզ Այ ։

Եւ զարթուցեալ Յովսէփ ՚ի քնոյ անտի արար որպէս հրամայեաց նմա հրեշտակն Տեառն. և էառ

Մ Է
Դ Բ
Դ

էսաւ յենքն զկինն իւր։
Եւ ոչ գիտէր զնա.
մինչև ծնաւ զորդին
իւր զանդրանիկ. և կոչ
եաց զանուն նորա Յն։

Գլ. Բ

Եւ ի ծնանելն
Յի. ի Բեթ
ղեհէմ հրեա
ստանի. յաւուրս հերով
դէի արքայի։
Ահա մոգք յարևելից
եկին յԵրուսաղէմ. Եւ ասեն
ուր է որ ծնաւ արքայն
հրէից. զի տեսաք զաս
տղն նորա յարևելս. և
եկաք երկիր պագանել
նմա։
Եւ լուեալ թագաւոր
հերովդէս խռովեցաւ և
ամ՛ երուսղ՛ ընդ նմա։
Եւ ժողովեալ զամ՛ քա
հանայապետս. և զդպի
րս ժողովրդեանն. հար

ցանէր ի նոցանէ. թէ
ուր ծնանիցի Քս։
Եւ նոքա ասեն ցնա.
ի բեթղեհէմ հրէաս
տանի։
Զի այսպէս գրեալ է
ի ձեռն մարգարէին։
Եւ դու բեթղեհէմ
երկիր յուդայ ոչ ինչ
կրսեր ես յիշխանս յու
դայ. ի քէն ելցէ ինձ իշ
խան. որ հովուեսցէ զժ
ժողովուրդ իմ զիլ։
Է Ժ Յայնժամ հերովդէս
գաղտ կոչեաց զմոգսն
և ստուգեաց ի նոցանէ
զժամանակն աստեղն եր
ևելոյ։
Եւ արձակեաց զնս ի
բեթղեհէմ. ասէ, գնա
ցէք և ստուգեցէք վս
մանկանն. և յորժամ
գտանիցէք ազդ արասջ
իք ինձ, զի և ես եկեալ
եր

երկիրպագից նմա։
Եւ նոքա լուեալ յարքայէն
'ի թագաւորէն գնացին։
և ահա աստղն զոր տե-
սին յարևելս երթայր առաջի նո-
ցա մինչև եկեալ եկաց
'ի վերոյ ուր էր
մանուկն։
Իբրև տեսին զաստղն,
խնդացին յոյժ յոյժ
խնդութիւն մեծ։
Եւ եկեալ 'ի տունն
տեսին զմանուկն հան-
դերձ մարիամաւ մարբն
իւրով, և անկեալ երկիր
պագանէին նմա։
Եւ բացեալ զգանձս
իւրեանց մատուցին նմա
պատարագս ոսկի և կնդ-
րուկ և զմուռս։
Եւ հրաման առեալ 'ի
տեսլեան չդառնալ առ
Հերովդէս.
ընդ այլ ճանապարհ

գնացին յաշխարհն իւր-
եանց։
Եւ իբրև գնա-
ցին նոքա ա-
հա հրեշ-
տակ Տեառն երևի
'ի տեսլեանն յովսէփու.
և ասէ. արի, առ զման-
ուկդ և զմայր իւր և
փախիր յեգիպտոս. և
անդ լինիջիր մինչև
ասացից քեզ. զի 'ի
խնդիր է Հերովդէս կո-
րուսանել զմանուկդ։
Եւ նա յարուցեալ էառ
զմանուկն և զմայր իւր
գիշերի. և գնաց յեգիպ-
տոս, և անդ էր մինչև
վախճանն Հերովդէսի։
Զի լցցի ասացեալն 'ի
Տէ՛ 'ի ձեռն մարգարէին
որ ասէ. յեգիպտոսէ կո-
չեցի զորդի իմ։

Ր. Յայնժամ իբրեւ ետես Հերովդէս, թէ խաբեցաւ ՚ի մոգուց անտի. բարկացաւ յոյժ, եւ առաքեալ կոտորեաց զամ մանկունսն որ էին ՚ի Բեթղեհէմ եւ յամ սահմանս նորա յերկեամենից եւ ՚ի խոնարհ, ըստ ժամանակին զոր ստուգեաց ՚ի մոգուցն։

Յայնժամ՝ կատարեցաւ ասացեալն ՚ի ձեռն Երեմիայի մարգարէին. որ ասէ։

Ձայն գուժեաց ՚ի Հռամայ. ողբումն եւ լալումն եւ աշխարումն յոյժ. Հռաքէլ լայր զորդիս իւր եւ ոչ կամէր մխիթարիլ զի ոչ էին։

Եւ ՚ի վախճանիլն Հերովդէի, ահա հրեշտակ Տեառն ՚ի տեսլեան երեւի յօսեփայ յեգիպտոս. Եւ ասէ արի՛, առ զմանուկդ եւ զմայր իւր եւ գնա՛ յերկիրն Իսրայէլի. մեռան որք խնդրէին զանձն մանկանդ։

Եւ նա յարուցեալ էառ զմանուկն եւ զմայր նորա, եւ եկն յերկիրն Իսրայէլի։

Եւ իբրեւ լուաւ եթէ Արքեղայոս թագաւորեաց Հրէաստանի փոխանակ Հերովդէի հօրն իւրոյ երկեաւ երթալ անդր. Եւ հրաման առեալ ՚ի տեսլեան. գնաց ՚ի կողմանս Գալիլեացւոց.

Եւ եկեալ բնակեցաւ ՚ի քաղաքին որ կոչի Նազարէթ. զի լցցի բանն մարգարէին. թէ Նազովրեցի կոչեսցի։

Յա

Յաւուրսն յայնո
Է սիկ գայ յովհան
Գ նէս մկրտիչ քա
Դ րոզել յանապատին հրէ
աստանի: Եւ ասէր.
ապաշխարեցէք զի մեր
ձեցաւ է՛ արքայութիւն
երկնից:
Ը Զի սա է՛ վն որոյ ա
Ա սացաւ ՚ի ձեռն եսայ
եայ մարգարէին որ ասէ:
Ձայն բարբառոյ յանա
պատի. պատրաստ արա
րէք զճանապարհ տն,
եւ ուղիղ արարէք զշա
ւիղս նորա:
Թ Եւ ինքն յովհաննէս ու
ԺԵ նէր զհանդերձ ՚ի ստեւոյ
ուղտու. եւ գօտի մաշ
կեղէն ընդ մէջ իւր,
եւ կերակուր նր էր մա
րախ եւ մեղր վայրենի:
Յայնժամ ամենեքին առ
Ր

նա ամենայն երուսաղէմ
եւ հրէաստան. եւ ամ
կողմն յորդանանու: Եւ
մկրտէին ՚ի նմանէ ՚ի յոր
դանան, եւ խոստովանե
լին զմեղս իւրեանց:
Ժ Եւ տեսեալ զբազումս
Ե ՚ի սադուկեցւոյն եւ ՚ի
փարիսեցւոյն եկեալս ՚ի
մկրտութի նր ասէ ցնո
սա, ծնունդք իժից ո՛
եցոյց ձեզ փախչել ՚ի
բարկութենէն որ գա
լոցն է՛:
Արարէք այսու հետեւ
պտուղ արժանի ապաշ
խարութե:
Եւ մի համարիցիք ա
սել յանձինս թէ ու
նիմք մեք հայր զաբրա
համ, ասեմ ձեզ, զի կա
րող է՛ ած ՚ի քարանցս
յայսցանէ յարուցանել
որդիս աբրահամու:
Բ Զիա

մ մր ղ յ
ե . ղ ըխ
ը բ կ ժ
թ գ . .

մ ղ
ժ ը

Օ՜ և ահաւասիկ տապար
առ արմատս ծառոց դնի.
ամ՛ ծառ որ ոչ առնէ
պտուղ բարի. հատա
նի եւ ՚ի հուր արկանի։
ժա Ես մկրտեմ զձեզ ջրով
Ա յապաշխարութիւն, բայց
որ զկնի իմ գայ հզօրա
գոյն է քան զիս, և ես
չեմ բաւական բառնա
լոյ զկօշիկս նորա. նա մկր
տեսցէ զձեզ ՚ի Հոգին
սբ և ՚ի հուր։
ժբ Որոյ հեծանոցն ՚ի ձե
Է ռին իւրում, և սրբեսցէ
զկալ իւր, և ժողո
վեսցէ զցորեանն ՚ի շտե
մարանս իւր, և զյարդն
այրեսցէ անշէջ հրով։
ժգ Յայնժամ գայ յի՛՛ ՚ի գա
Ժ լիլեէ ՚ի յորդանան առ
յովհաննէս մկրտել ՚ի նմա
նէ։
Եւ յովհաննէս արգելու
զնա եւ ասէ, ինձ պիտոյ է
՚ի քէն մկրտիլ, եւ դու
առ իս գաս։
Պատասխանի ետ յի՛՛ և
ասէ ցնա Թոյլ տուր
այժմ, զի այսպէս վայել
է մեզ լնուլ զամենայն
արդարութիւն։
Եւ ապա թոյլ ետ նմա։
ժզ Եւ իբրև մկրտեցաւ
Ա յի՛՛ ել վաղվաղակի ՚ի
ջրոյ անտի, և ահա բա
ցան նմա երկինք, և
ետես զհոգին աստու
ծոյ զի իջանէր իբրև
զաղաւնի, և գայր ՚ի վե
րայ նորա։
Եւ ահա ձայն յերկնից
որ ասէր, դա է որդի իմ
սիրելի ընդ որ հաճեցայ։

ժէ Յայնժամ վարե
Բ ցաւ յի՛՛ յանա
պատ ՚ի հոգւոյն
փորձ

Մ	ՄՐ	Ղ	Յ
ժա	գ	ժ	ժե.ժզ.ժէ
ժբ	.	ժա	
ժգ	.	.	

Մ	ՄՐ	Ղ	Յ
ժզ	Է	ժգ	ժե
ժէ	Զ	ժե	.

փորձեալ ՚ի սատանայէն։
ժէ Ե Եւ պահեալ քառա
սուն տիւ և քառասուն
գիշեր՝ ապա քաղցեաւ։
Եւ մատուցեալ փոր
ձիչն ասէ ցնա եթէ որ
դի ես այ՝ ասա՛ զի քա
րինքս այսոքիկ հաց լի
նիցին։
Եւ պատասխանի ետ
և ասէ. գրեալ է՝ թէ
ոչ հացիւ միայն կեցցէ
մարդ, այլ ամ՛ բանիւ
որ ելանէ ՚ի բերանոյ այ։
Յայնժամ առ՛ առեալ ած է
զնա սատանայ ՚ի քա
ղաքն սբ, և կացուցա
նէ զնա ի՛ն աշտարակի
տաճարին։
Եւ ասէ ցնա եթէ որ
դի ես այ արկ զքեզ
աստի ՚ի վայր, զի գրեալ
է՝ թէ հրեշտակաց իւ
րոց պատուիրեալ է վա՛

քո, և ՚ի ձեռաց բարձ
ցեն զքեզ զի մի երբեք
հարցես զքարի զոտն քո։
ասէ ցնա դարձեալ յն
գրեալ է՝ թէ ոչ փոր
ձեսցես զՏր այ քո։
Դարձեալ առեալ ած է
զնա սատանայ ՚ի լեառն
մի բարձր յոյժ, և ցու
ցանէ նմա զամ՛ թագա
ւորութիւնս աշխարհիս և
զփառս նոցա։
Եւ ասէ ցնա. զայս ամ՛
քեզ տաց եթէ անկեալ
երկրպագանիցես ինձ։
Յայնժամ ասէ ցնա յս
երթ յետս իմ սատանայ.
զի գրեալ է. տեառն
այ քում երկրպագեսցես,
և զնա միայն պաշտես
ցես։
ժե Զ Ապա եթող զնա սա
տանայ։
Եւ ահա հրեշտակք մա

տեան, և պաշտէին
զնա:

Եւ իբրև լուաւ բբ
յս եթէ յոհան Է
նէս մատնե Զ
ցաւ. մեկնեցաւ և գնաց
՚ի գալիլեայ:

ժբ Դ

Եւ թողեալ զնազա
րէթ. եկն և բնակեցաւ
՚ի կափառնայում ՚ի ծով
եզերին. ՚ի սահմանս
զաբուղոնի. և նեփթա
ղիմայ:

ժթ Է

Զի լցցի բանն որ ա
սացաւ ՚ի ձեռն եսայ
եայ մարգարէի.
Երկիր զաբուղոնի, և
երկիր նեփթաղիմայ
ճանապարհ ծովու յայն
կոյս յորդանանու. գա
լիլեայ հեթանոսաց.
Ժողովուրդ որ նստէր
՚ի խաւարի ետես զլոյս
մեծ. և որոց նստէին
յաշխարհին և ՚ի ստու
երս մահու լոյս ծա
գեցաւ նոցա:

Յայնմհետէ սկսաւ յս
քարոզել և ասել. ապաշ
խարեցէք. զի մերձեալ
է արքայութիւն երկնից:

Մինչդեռ գնայր յե
զր ծովուն գալիլեա
ցւոյ ետես զերկուս
եղբարս. զսիմոն զկոչե
ցեալն պետրոս և զան
դրէաս եղբայր նր ար
կեալ զուռկան ՚ի ծովն
քանզի ձկնորսք էին:

իա Բ

Եւ ասէ ցնոսա. եկայք
զկնի իմ. և արարից զձ
ձեզ որսորդս մարդկան:

Եւ նոցա թողեալ վաղ
վաղակի զգործիսն գնա
ցին զհետ նորա:

իբ Զ

Եւ մատուցեալ անտի
յառաջ ետես զայլ եր
կուս

Ժ	Ժբ	Յ
Դբ	Ը	Իգ
Ժթ	.	ԺԹ ԼԵ ԼԷ

Ժ	Ժբ	Է
Ի	Թ	.
Իա	Դ	.
Իբ	Ծա	ԼԲ

կուս եղբարս · զՅակո
բոս զեբեդեայ, և զՅո
հաննէս զեղբայր նորա
'ի նաւին ընդ զեբեդեայ հան
դերձ հայրըն իւրեանց·
մինչ կազմէին զուռկա
նս իւրեանց, և կոչեաց
զնոսա:
Նոցա թողեալ վաղվաղա
կի զնաւն և զհայրն
իւրեանց գնացին զհետ
նորա:
ԻԲ Եւ շրջէր յս ընդ ամ
Ա կողմն գալիլեայոց · ԻԳ
Դ ուսուցանէր 'ի ժողո Ժ
վուրդս նոցա և քարո
զէր զաւետարանն ար
քայութե և բժշկէր
զամ ախտ 'ի ժողովր
դեանն: ԻԵ
Եւ ել լուրն իւր ընդ ամ Ե
երկիրն ասորւոց: Ե
Եւ մատուցին առ նա
զամ հիւանդս որք նե

ղեալք էին 'ի պէսպէս
ցաւս և 'ի տանջանս, և
զդիւահարս, և զլուս
նոտս, և զանդամալոյծս
և բժշկեաց զնոսա:
Եւ երթային զհետ նո
րա ժողովուրդք բա
զումք · 'ի գալիլեէ, և 'ի
դեկապօլեայ, և յերսղմէ,
և 'ի հրէաստանէ, և
յայնկոյս յորդանանու,
և բժշկեաց զնոսա:
ԻԳ Եւ տեսեալ զժ ԻԴ
Ժ ժողովուրդսն
ել 'ի լեառն·
Եւ իբրև նստաւ անդ
մատեան առ նա աշա
կերտք նորա:
ԻԵ Եւ բացեալ զբերան
Ե իւր ուսուցանէր զնոսա
Ե և ասէր:
Երանի աղքատաց հո
գւով զի նոցա է ար
քայու-

Մ Մր Ղ Յ
ԻԴ ԻԵ ԺԵ ԼԳ ԻԵ ԻԶ

Մ Ղ
ԻԳ ·
ԻԵ ԻԶ

քայութիւն երկնից ։
ԺԴ Երանի սգաւորաց զի
Ե նոքա մխիթարեսցին ։
ԺԵ Երանի հեզոց զի նոքա
Ժ ժառանգեսցեն զերկիր ։
ԺԶ Երանի որք քաղցեալ
Ե և ծարաւի իցեն ար
դարութեան զի նոքա յա
գեսցին ։
ԺԷ Երանի ողորմածաց զի
Ժ նոքա ողորմութիւն
գտցեն ։
Երանի այնոցիկ որք
սուրբ են սրտիւք ․ զի
նոքա զԱստուած տեսցեն ։
Երանի խաղաղարարաց
զի նոքա որդիք Աստու
ծոյ կոչեսցին ։
Երանի որք հալածեալ
իցեն վասն արդարութեան
զի նոցա է արքայութիւն
երկնից ։
Ի Երանի է ձեզ յորժամ
Ե նախատեսցեն զձեզ , և
հալածեսցեն , և ասա
ցեն զամենայն բան չար
զձէնջ սուտ վասն իմ ։
Խնդացէք և ուրախ լե
րուք ․ զի վարձք ձեր բազ
ում են յերկինս ։
Զի այսպէս հալածե
ցին զմարգարէսն ․ որք
յառաջ քան զձեզ էին ։
ԻԱ Դուք էք աղ երկրի ․
Բ ապա թէ աղն անհամի
ցի իւ՞ յաղիցի ․ ոչ իմիք
ազդիցէ այնուհետև ․
բայց եթէ ընկենուլ
արտաքս , և կոխան լի
նել ՚ի մարդկանէ ։
ԻԲ Դուք էք լոյս աշխար
Բ հի ․ ոչ կարէ քաղաք
թաքչել որ ի վերայ լերին
կայցէ ․ Եւ ոչ լուցա
նեն ճրագ , և դնեն
ընդ գրուանաւ , այլ
ի վերայ աշտանակի , և
լոյս տայ ամենեցուն
որք

Մ	Մր	Ղ
ԺԴ	:	ԽԸ
ԺԵ		
ԺԶ		ԽԵ
ԺԷ		
Ի	:	ԽԷ

Մ	Մր	Ղ
ԻԱ	ՂԵ	ՃՁԵ
ԻԲ	ԼԹ	ՀԹ ՃԼԳ

որք 'ի տանն իցեն ։
Այնպէս լուսաւորես-
ցի լոյս ձեր առաջի
մարդկան . որպէս զի
տեսցեն զգործս ձեր
բարիս, և փառաւորես-
ցեն զՀայր ձեր որ յեր-
կինս է ։

Է Խ Մի՛ համարիք եթէ եկի լու-
ծանել զօրէնս
կամ զմարգարէս, ոչ
եկի լուծանել այլ լնու-
ԼԳ լ. ամէն ասեմ ձեզ
Ն մինչև անցցեն երկինք
և երկիր յովտ մի՛ . որ
նշանախեց մի՛ է . ոչ
անցցէ յօրինացն և 'ի
մարգարէիցն մինչև ա-
մենայն եղիցի ։
ԼԷ Որոք լուծցէ մի՛ ինչ
Ձ 'ի պատուիրանացս յայս-
ցանէ 'ի փոքունցս, և ու-
սուսցէ այնպէս զմար-
դիկ . փոքր կոչ[եսցի] յարք-
այութեան երկնից ։
Իսկ որ արասցէ, և
ուսուսցէ նա մեծ կո-
չեսցի յարքայութեան
երկնից ։
Ասեմ ձեզ . զի
եթէ ոչ առաւելուցու ար-
ԲԴ դարութիւն ձեր առա-
ւել քան զդպրացն և զփա-
րիսեցւոցն ոչ մտանի-
ցէք յարքայութիւն երկ-
նից ։
Լուարուք զի ասացա-
ւ առաջնոցն, թէ մի՛ սպա-
նաներ . զի որ սպանանի-
ցէ պարտական լիցի դա-
տաստանի ։
Այլ ես ասեմ ձեզ .
եթէ ամ որ բարկանայ
եղբօր իւրում տարա-
պարտուց պարտաւոր լի-
ցի դատաստանի ։
Իւ-

Մ Ղ
ԼԴ
ԼԵ ՃԼԴ
ԼԷ

Եւ որ ասիցէ ցեղբայր
իւր յիմար • պարտաւոր
լիցի ատենի •
Եւ որ ասիցէ ցեղբայր
իւր մորոս • պարտաւոր
լիցի գեհենին հրոյն •
Արդ եթէ մատուցանիցես
զպատարագս քո ի վերայ
սեղանոյ, և անդ յիշես
ցես • եթէ եղբայր քո
ունիցի ինչ զխէթ զքէն •
թող զպատարագն քո ա
ռաջի սեղանոյն, և երթ
նախ հաշտեաց ընդ եղ
բօր քում, և ապա ե
կեալ մատուսջիր զպա
տարագն քո •
ԻԵ Լեր իրաւախոհ ընդ
Ե ոսոխի քում վաղվաղակի
մինչ դեռ իցես ընդ
նմա ի ճանապարհի •
գուցէ մատնիցէ զքեզ
ոսոխն դատաւորի • և
դատաւորն դահճի, և
արկանիցիս ի բանտն •
Ամէն ասեմ քեզ, ոչ ելա
նիցես անտի • մինչև
հատուցանիցես զյետին
նաքարակիտն •
ԻԷ Լուարուք զի ասացաւ
Ժ մի շնար •
Բայց ես ասեմ ձեզ •
թէ ամ որ հայի ի կին
մարդ առ ի ցանկանա
լոյ նմա, անդէն շնացաւ
ընդ նմա ի սրտի իւրում
Ապա եթէ ակն քո աջ գայ
թակղեցուցանէ զքեզ
խլեա զնա • և ընկեա ի
քէն զի լաւ է քեզ եթէ
մի յանդամոց քոց կորի
ցէ, և մի ամենայն մար
մին քո անկանիցի ի
գեհեն •
Եւ եթէ աջ ձեռն քո
գայթակղեցուցանէ զքեզ
հատ զնա, և ըն
կեա ի քէն • զի լաւ է
քեզ

Մ • Դ
ԻԵ • ՃԺ

Մ Ա
ԻԷ

քեզ եթէ մի յանդամոց
քոց կորիցէ, եւ մի ամե
նայն մարմինդ քո անկա
նիցի ՚ի գեհեն։
Ասացեալ է ասացաւ եթէ
որ արձակեսցէ զկին իւր
տացէ նմա զարձակ
մանն։
Բայց ես ասեմ ձեզ.
եթէ ամենայն որ ար
ձակէ զկին իւր առանց
բանի պոռնկութեան նա
տայ նմա շնալ. եւ որ զար
ձակեալն առնու շնայ։
Դարձեալ լուարուք.
զի ասացաւ առաջնոցն
մի երդնուցուս սուտ, այլ ԼԷ
բայց հատուսցես նմա Ե
զերդմունս քո։
Այլ ես ասեմ ձեզ ա
մենեւին մի երդնուլ.
մի յերկինս զի աթոռ է
Աստուծոյ։
Եւ մի յերկիր զի պա ԼԸ
Ժ

տուանդան է՝ ոտից նո
րա. եւ մի յԵրուսաղէմ. զի քաղաք
է մեծի արքայի. Եւ
մի ՚ի գլուխ քո երդնու
ցուս զի ոչ կարես մազ
մի սպիտակ առնել կամ
թուխ։
Այլ եղիցի ձեր բանն
այոն, այո, եւ ոչն ոչ.
զի աւելին քան զայն ՚ի
չարէն է։
Լուարուք զի ասացաւ
ակն ընդ ական, եւ ա
տամն ընդ ատաման։
Այլ ես ասեմ ձեզ մի
կալ հակառակ չարի։
Այլ եթէ ոք ածիցէ
ապտակ յաջ ծնօտ քո
դարձո նմա եւ զմիւսն։
Եւ որ կամիցի դա
տել եւ առնուլ զշապիկ
քո. թող նմա եւ զբաճ
կոն քո։
Եւ որ տարապարհակ

Մ Ղ
ԼԸ Եփ
ԼԹ

խա վարիցէ զքեզ մղոն մի. երթ ընդ նմա և եր-
Ե կուս։

Որ ոք խնդրէ 'ի քէն՝ տուր, և որ կամի փոխ առնուլ 'ի քէն մի՛ դարձուցաներ զերեսս։

Լուարուք ապաքէն զի ասացաւ. սիրեսցես զընկեր քո՛ և ատեսցես զթշնամին քո։

ի Բայց ես ասեմ ձեզ. սի-
Ե րեցէք զթշնամիս ձեր, բարի արարէք ատելեաց ձերոց, և աղօթս արարէք ի վերայ այնոցիկ որք լլկեն զձեզ և հալածեն։

Զի եղիջիք որդիք Հօր ձերոյ որ յերկինս է՛, զի զարեգակն իւր ծագէ ի վերայ չարաց և բարեաց, և ածէ անձրև ի վերայ արդարոց և մեղաւորաց։

Զի եթէ սիրիցէք զայնոսիկ որք սիրեն զձեզ. զինչ վարձս լինիցի. ո՛չ ապաքէն և մաքսաւորք զնոյն գործեն։

Եւ եթէ տայցէք միայն ողջոյն բարեկամաց ձերոց, զինչ աւելի առնէք. ո՛չ ապաքէն մաքսաւորք և մեղաւորք զնոյն գործեն. Արդ եղերուք դուք կատարեալք, որպէս և Հայրն ձեր երկնաւոր կատարեալ է՛։

խբ Զգոյշ լերուք զողոր-
Զ մութեան ձերում մի՛ առնել առաջի մարդկան, առ թէ 'ի ցոյց լինել նոցա, ապա թէ ոչ վարձս ոչ ընդունիցիք 'ի Հօրէն ձերմէ որ յերկինսն է՛։

Արդ յորժամ առնիցես

զո

մ Ղ
ի ԴԵ

մ Ղ
խա ԴԵ
խբ .

զողորմութիւն, մի՛ հար
կանէք փող առաջի քո.
որպէս կեղծաւորքն առ-
նեն ի ժողովուրդս և
ի հրապարակս, որպէս
զի փառաւորեսցին ի
մարդկանէ։
Ամէն ասեմ ձեզ այն
ընկալան զվարձս նոցա։
Այլ դու յորժամ զողոր-
մութիւն առնիցես, մի՛
գիտասցէ ձախ քո զինչ
գործէ աջ քո։
Որպէս զի եղիցի ողոր-
մութիւն քո ի ծածուկ,
և Հայրն քո որ տեսա-
նէ ի ծածուկ, հատու-
սցէ քեզ յայտնապէս։
Եւ յորժամ յաղօթս
կայցէք, մի՛ լինիցիք որ-
պէս կեղծաւորքն, զի
սիրեն ի ժողովուրդս և
յանկիւնս հրապարակաց
կալ յաղօթս. որպէս զի
երևեսցին մարդկան։
Ամէն ասեմ ձեզ այն
ընկալան զվարձս նոցա։
Այլ դու յորժամ կայ-
ցես յաղօթս, մուտ ի
սենեակ քո, և փակեա
զդուրս քո, և կաց յա-
ղօթս առ Հայր քո ի
ծածուկ, և Հայրն քո,
որ տեսանէ ի ծածուկ
հատուսցէ քեզ յայտ-
նապէս։
ԻԳ Եւ յորժամ կայցէք յա-
Ե ղօթս, մի՛ շատախօսք
լինիցիք իբրև զհեթանոսս
զի համարին եթէ ի բա-
զում խօսից իւրեանց
լսելի լինիցին։
Արդ մի՛ նմանիցիք նո-
ցա, զի գիտէ Հայր ձեր,
զինչ պիտոյ է՛ ձեզ մինչ
չև ձեր խնդրեալ ինչ
իցէ ի նմանէ։
Եւ արդ այսպէս կա-

Շ　2　ցեք
Մ　Մր
Իգ　Ձեգ

ցէք դուք յաղօթս. Հայր մեր որ յերկինս ես, սուրբ եղիցի անուն քո.

Եկեսցէ արքայութիւն քո, եղիցին կամք քո որպէս յերկինս և յերկրի.

Զհաց մեր հանապազորդ տուր մեզ այսօր.

Եւ թող մեզ զպարտիս մեր որպէս և մեք թողումք մերոց պարտապանաց.

Եւ մի՛ տանիր զմեզ ՚ի փորձութիւն, այլ փրկեա՛ զմեզ ՚ի չարէ, զի քո է արքայութիւն և զօրութիւն և փառք յաւիտեանս.

խդ
Զ Զի եթէ թողուցուք մարդկան զյանցանս նոցա, թողցէ և ձեզ Հայրն ձեր երկնաւոր զյանցանս ձեր. ապա թէ ոչ թողուցուք մարդկան զյանցանս նոցա, և ոչ Հայրն ձեր երկնաւոր թողցէ ձեզ զյանցանս ձեր.

խե
Ժ Եւ յորժամ պահիցէք մի՛ լինիք իբրև զկեղծաւորսն տրտմերեսք, զի ապականեն զերեսս իւրեանց, որպէս զի երևեսցին մարդկան թէ պահեցեն. Ամէն ասեմ ձեզ, այն ինչ էն վարձք նոցա.

Այլ դու յորժամ պահիցես օծ զգլուխ քո և լուա՛ զերեսս քո.

Զի մի՛ երևեսցիս մարդկան իբրև պահօղ, այլ Հօրն քում ՚ի ծածուկ, և Հայրն քո որ տեսանէ ՚ի ծածուկ հատուսցէ քեզ.

Մի՛ գանձէք ձեզ գանձս յերկրի, ուր ցեց և ուտիճ ապականեն, և

ուր

մ մբ
խդ ձդ

մ
խե

ուր գողք ական հատա-
նեն, եւ գողանան։

իդ Այլ գանձեցէք ձեզ
ե գանձս յերկինս. ուր ոչ
ցեց եւ ոչ ուտիճ ապա-
կանեն, եւ գողք ական
հատանեն եւ գողանան.

Զի ուր գանձք ձեր
են, անդ եւ սիրտք ձեր
եղիցին։

իե Ճրագ մարմնոյ
ե ակն է, եթէ
ակն քո առատ
է՝ ամենայն մարմինդ
լուսաւոր եղիցի. ապա
եթէ ակն քո չար է՝ ա-
մենայն մարմինդ խաւա-
րին եղիցի. իսկ արդ ե-
թէ լոյսդ որ ի քեզ է՝
խաւար է՝ խաւարդ որ-
չափ եւս։

իզ Ոչ ոք կարէ երկուց տե-
ե րանց ծառայել. կամ
զմինն ատիցէ, եւ զմիւսն
սիրիցէ. կամ՝ զմինն մեծա-
րիցէ, եւ զմիւսն ար-
համարհիցէ. ոչ կարէք
աստուծոյ ծառայել եւ
մամոնայի։

իթ Վասն այսորիկ ասեմ
ե ձեզ. մի՛ հոգայք վասն
ոգւոց ձերոց, զինչ ու-
տիցէք, եւ մի՛ վս մար-
մնոց ձերոց թէ զինչ
բղ զգենուցուք. ոչ ապաքէն
ոգի առաւել է քան զկե-
րակուր, եւ մարմին
քան զհանդերձ։

Հայեցարուք ի թռ-
չունս երկնից, զի ոչ վա-
րեն, եւ ոչ հնձեն, եւ ոչ
ժողովեն ի շտեմարանս,
եւ Հայրն ձեր երկնաւոր
կերակրէ զնոսա. ոչ ապա-
քէն դուք առաւել էք
քան զնոսա։

Իսկ արդ ո՞ ի ձէնջ առ ի
հո

մ	ղ
իդ	ՃԾԴ
իե	ՃԿԹ
իզ	ՃՀԱ

մ	ղ
իթ	ՃԴ

հոգալով իւրում յաւելուլ
կարիցէ ՛ի հասակ իւր
զկանգուն մի:
Եւ վասն հանդերձի զի՞
հոգայք. հայեցարուք
՛ի շուշանն վայրենի ուստի
աճեն. ոչ ջանան և ոչ նիւ-
թեն. ասեմ ձեզ զի և ոչ
սողոմոն յամ̃ փառսն իւ-
րում զգեցաւ իբրև զմի
՛ի նոցանէ:
Իսկ եթէ զխոտն վայ-
րի որ այսօր է, և վա-
ղիւ ՛ի հնոց արկանի.
ած̃ այնպէս զգեցուցանէ
որչափ և առաւել ևս զձեզ
թերահաւատք:
Մի՛ այսուհետև հո-
գայցէք, և ասիցէք,
զի՞նչ կերիցուք կամ
զինչ արբցուք, կամ զինչ
զգեցցուք. զի զայդ ամ̃
հեթանոսք խնդրեն.
քանզի գիտէ հայրն ձեր

երկնաւոր թէ պիտոյ է
ձեզ այդ ամ̃:
Խնդրեցէք նախ զար-
քայութիւն աստուծոյ
և զարդարութիւն նորա և
այդ ամ̃ յաւելցի ձեզ:
Մի՛ այսուհետև հո-
գայցէք վն̃ վաղուին զի
վաղին վն̃ իւր հոգաս-
ցէ. շատ է աւուրն չար
իւր:

ծ Մի՛ դատէք զի մի՛ բէ
Բ դատիցիք. զի
որով դատաս-
տանաւ դատէք դատե-
ցիք, և որով չափով
չափէք, չափեսցի ձեզ:
ծա Զի՞ տեսանես զշիւղդ
Ե յական եղբօր քո, և ՛ի
քում ական զգերանդ
ոչ տեսանես:
Կամ զիարդ ասես ցեղ-
բայր քո թող հանից
զշիւղդ

մ	մբ	ււ
ծ	խա	ծգ
ծա	:	ծթ

շիւղդ յականէ քումմէ,
և ահա գերանդ ի քում
ականդ գերան կայ։
Կեղծաւոր. հան նախ
զգերանդ յականէ քու-
մմէ, և ապա հայեսցիս
հանել զշիւղն յականէ
եղբօր քո։
ԺԲ Մի՛ տայք զսրբութիւն
Ժ շանց, և մի՛ արկանէք զ-
մարգարիտս ձեր առաջի
խոզաց. զի մի՛ առ ոտն
կոխեսցեն զնոսա, և
դարձեալ բեկանեսցեն
զձեզ։
ԺԳ Խնդրեցէք, և տացի
Ե ձեզ. հայցեցէք և գտա-
ջիք. բախեցէք, և բաց-
ցի ձեզ։
Զի ամ որ խնդրէ,
առնու. և որ հայցէ,
գտանէ, և որ բախէ,
բացցի նմա։
Ով իցէ ՚ի ձէնջ մարդ
զոր խնդրեսցէ որդի իւր
հաց, միթէ քար տայցէ
նմա։
Կամ խնդրեսցէ ձուկն,
միթէ օձ տայցէ նմա։
Արդ եթէ դուք որք
չարքդ էք գիտէք պար-
գևս բարիս տալ որդւոց
ձերոց. որչափ ևս առա-
ւել Հայրն ձեր որ յեր-
կինսն է՝ տայցէ բարիս
այնոցիկ որք խնդրեն
ԺԴ զնա. զամ՝ որ միանգամ՝
Ե կամիցիք թէ արասցեն
ձեզ մարդիկ, այնպէս և
դուք արարէք նոցա.
զի այն իսկ են օրէնք և
մարգարէք։
ԺԵ Մտէք ընդ նեղ դուռն.
Ե քանզի ընդ արձակ է՝
դուռն և համարձակ
ճանապարհն որ տանի՛ ի
կորուստ, և բազումք
են որք մտանեն ընդ նա.

Բայց

մ ղ
ԺԲ .
ԺԳ ձբ

մ ղ
ԺԴ ԺԴ
ԺԵ ձՅ

*Քանզի անձուկ է՛ դուռն, և նեղ ճանապարհն որ տանի ՚ի կեանս և սակաւք են որք գտանեն զնա։

ծզ Ժ Օ զգոյշ լերուք ՚ի սուտ մարգարէից որք գան առ ձեզ հանդերձիւք ոչխարաց և ՚ի ներքոյ են գայլք յափշտակօղք։ ՚Ի պտղոյ նոցա ծանիջիք զնա։

ծէ Ե Միթէ քաղիցեն ՚ի փշոց խաղող կամ ՚ի տատասկէ թուզ։

ծը Ե Այնպէս ամ ծառ բարի պտուղ բարի առնէ, և ծառ չար պտուղ չար առնէ։

Ոչ կարէ ծառ բարի զպտուղ չար առնել, և ոչ ծառ չար զպտուղ բարի առնել։

Ամենայն ծառ որ ոչ առնէ պտուղ բարի, հատանի և ՚ի հուր արկանի։

Արդ ՚ի պտղոյ նոցա ծանիջիք զնոսա։

ծթ Գ Ոչ ամենայն որ ասէ ցիս տէր տէր, մտցէ յարքայութիւն երկնից, այլ որ առնէ զկամս հօր իմոյ որ յերկինս է՛։

կ Ե Բազումք ասիցեն ցիս յաւուր յայնմիկ տէր տէր, ոչ յանուն քո մարգարէացաք, և յանուն քո դևս հանաք, և յանուն քո զօրութիւնս բազումս արարաք։

Եւ յայնժամ ասացից նոցա եթէ ոչ երբէք գիտէի զձեզ. ՚ի բաց կացէք յինէն ամենեքեան որք գործէք զանօրէնութիւն։

կա Ե Ամենայն որ լսէ զբանս իմ

Մ	Ղ		Մ	Ղ	Յ
ծզ	·		ծթ	կզ	[illegible]
ծէ	կա		կ	[illegible]	·
ծը	կ		կա	կզ	·

իմ՛ զայսոսիկ, եւ առնէ զսոսա նմանեսցի առն իմաստնոյ. որ շինեաց զտուն իւր ի վերայ վիմի. Իջին անձրեւք, եւ եկին գետք, շնչեցին հողմք եւ բախեցին զտունն եւ ոչ կործանեցաւ. քանզի ի վերայ վիմի հաստատեալ էր։

Եւ ամ՛ որ լսէ զբանս իմ՛ զայսոսիկ եւ ոչ առնէ զսոսա. նմանեսցի առն յիմարի որ շինեաց զտուն իւր ի վերայ աւազոյ. Իջին անձրեւք յարեան գետք. շնչեցին հողմք հարին զտունն եւ անկաւ. եւ էր կործանումն նորա մեծ յոյժ։

կէ Եւ եղեւ իբրեւ կատարեաց
Ը յս զբանս զայսոսիկ զարմանային ժողովուրդքն ընդ վար

դի

վարդապետութիւն նորա։ Զի էր ուսուցանէր իբրեւ իշխանութիւն ունէր եւ ոչ որպէս դպիրքն եւ փարիսեցիքն։

կէ Ը

Եւ իբրեւ էջ ի լեռնէն անտի. գնացին զհետ նորա ժողովուրդք բազումք։

Եւ ահա մատուցեալ բորոտ մի, եւ երկիր պագանէր նմա եւ ասէր. Տէր եթէ կամիս կարող ես զիս սրբել։

Ձգեաց զձեռն իւր եւ հպեցաւ ի նա յիսուս եւ ասէ, կամիմ, սրբեաց. եւ վաղվաղակի սրբեցաւ ի նմանէ բորոտութիւնն։

Եւ ասէ ցնա յիսուս զգոյշ լեր մի ումեք ասիցես այլ երթ ցոյց զանձն

D զքո

մ մբ ղ
կէ ժդ ղէ

մ մբ ղ
կէ մը լթ

քո քաղցրանայքն . և մատո՛ զպատարագն . զոր հրամայեաց Մովսէս ՚ի վկայութ[ի]ւն նոցա .

կգ Գ Եւ մտեալ ՚ի Կափառնաում, մատեաւ առ նա հարիւրապետ մի, աղաչէր զնա .

Եւ ասէր, Տէր մանուկն իմ անկեալ կայ ՚ի տան անդամալոյծ չարաչար տանջեալ .

Ասէ ցնա Յիսուս . Ես եկից և բժշկեցից զնա .

Պատասխանի ետ հարիւրապետն և ասէ, Տէր չեմ բաւական եթէ ընդ յարկաւ իմով մտցես , այլ ասա՛ բանիւ , և բժշկեսցի մանուկն իմ . քանզի և ես այր մի եմ ընդ իշխանութ. . ունիմ ընդ ինև զինուորս , ասեմ սմա երթ , և եր-

թայ . և այլում թէ եկ , և գայ . և ծառայի իմում թէ արա՛ զայս , և առնէ .

Իբրև լուաւ Յիսուս զարմացաւ և ասէ ցայնոսիկ որ զհետն երթային, ամէն ասեմ ձեզ և ոչ յԻսրայէլի այսպիսի հաւատս գտի երբէք .

կէ Ե Բայց ասեմ ձեզ . զի բազումք յարևելից և յարևմտից եկեսցեն և բազմեսցին ընդ Աբրահամու և ընդ Իսահակայ և ընդ Յակոբայ յարքայութեան երկնից . և որդիքն արքայութեան ելցեն ՚ի խաւարն արտաքին . անդ եղիցի լալ և կրճել ատամանց .

կզ Ե Եւ ասէ Յիսուս ցհարիւրապետն երթ և որպէս հաւատացեր , եղի-

եղի

մ ղ յ
կգ կէ ե

մ ղ
կէ ՃԶԲ
կզ կզ

եղիցի քեզ :

Եւ ողջունաւ մատնեալն
նորա յաւուր յայնմիկ :
կե Եւ եկեալ յիսուս ի
ԺԲ տունն պիղատոսի, եւ անդ
Ը. զի զդատաւոր նորա անկեալ
զնիւր տառապեալ :
Սպասաւ զձեռնանեն նորա
եւ եթող զնա ընկերին :
յամն նեղեաց եւ սպառեալքն
զնա :

Թ. Իբրեւ երեւեցաւ եղեւ մա
տուցին ասենա զխաւ
հարու բանգուտմն, եւ եհան
զայսամ բանիւ, եւ զանձ
հիւանդաց բժշկեաց :
Ով լցցի բանին որ ասաց
ջաւ իմնն եւ այնքան մար
գարէի, նա զհիւանդ
դուխս մեր վերացոյց եւ
զցաւս մեր երկուց :
Տեսանել յիսուսի զծովով
ուրախ բարգումն զիւրեւ
հրամայեաց երթալ յայն
կոյս :

մ	մի	դ
կկ	ժե	իա

կէ Եւ մատուցեալ դպիր
Ե մի ասէ ցնա , վարդա
Ժ. պետ եկից եւ ես զկնի
կդ քո յոր վայր եւ երթ իցես
Ասէ ցնա յս . աղուես
աց որջք դոն եւ թռչ
նոց երկնից բոյնք . այլ
որդւոյ մարդոյ ոչ գոյ
ուր զգլուխ կցէ իւր :
Եւ միւսն յաշակերտաց
նորա ասէ . տէր տուր ինձ
հրաման զի երթայց նախ
թաղեցից զհայրն իմ
Ասէ ցնա յս եկ զկնի
իմ , եւ թող զմեռեալ
լոյն թաղել զմեռեալս
իւրեանց :
կթ Եւ իբրեւ եմուտ ի
Բ նաւն . գնացին զկնի նո
ԺԱ. աշակերտքն նորա . եւ ա
հա շարժումն մեծ եղեւ
ի ծովուն . մինչեւ նա
ւին ծածկել յալեաց
անտի . եւ ինքն ննջէր :

D 2 Եւ

մ	մի	դ
կը		ձէ
կթ	իե	ձթ

Եւ մատուցեալ աշա
կերտքն յարուցին զնա
և ասեն. Տէր փրկեա՛ ըզ
մեզ զի կորնչիմք:
Եւ ասէ ցնոսա ընդ էր
վատասիրտք էք թերա
հաւատք:
Յայնժամ յարուցեալ
սաստեաց հողմոցն և
ծովուն, և եղև խաղա
ղութի՛ն մեծ:
Եւ մարդիկքն զարմա
ցան, և ասէին. որպիսի
ոք իցէ սա զի և հողմք
և ծովն հնազանդին սմա:
ԺԱ. Եւ իբրև եանց յայն
կոյս յերկիրն գերգեսա
ցւոց պատահեցան նմա
դիւահարք երկու. ել
եալք ՚ի գերեզմանացն
չարաչարք յոյժ. որպէս
զի չէր հնար անցանել
ումեք ընդ այն ճանա
պարհ. և ահա աղաղա
կեցին և ասեն. զի՛ կայ
մեր և քո յի՛ որդի աս
տուծոյ. եկիր աստ
ժամ տանջել զմեզ:
Եւ էր հեռագոյն ՚ի
նոցանէ երամակ մի խո
զից արօտական:
Եւ դևքն աղաչէին
զնա և ասէին. եթէ հա
նես զմեզ աստի, հրաման
տուր մեզ երթալ յերա
մակ խոզիցն:
Եւ ասէ ցնոսա երթայք.
Եւ նոքա ելեալ գնա
ցին յերամակն խոզից.
և դիմեաց ամենայն երա
մակն ՚ի դարէ անտի ՚ի
ծով և մեռան ՚ի ջուրսն
Եւ խոզարածքն փախի
եան, և երթեալ ՚ի
քաղաքն պատմեցին զամ
և զիրս դիւահարացն:
Եւ ահա ամենայն քա
ղաքն ել ընդ առաջ յի՛ս
իբրև

իբրեւ տեսին զնա • աղա
չէին, զի գնասցէ 'ի սահ
մանաց նոցա :

Եւ մտեալ 'ի
նաւ էանց
յայնկոյս եւ եկն
'ի քաղաքն իւր :

Հ Եւ ահա մատուցին առ
Ա նա անդամալոյծ մի, որ
Յ.Գ. դնէր 'ի մահիճս :
Եւ տեսեալ յիսուսի զհաւատս նոցա • ասէ ցան
դամալոյծն թողեալ լի
ցին քեզ մեղք քո :
Եւ ահա ոմանք 'ի դպ
րաց ասէին ընդ միտս
հայհոյէ դա :
Եւ ծանուցեալ յի՟ս զ
խորհուրդս նոցա ասէ ցն՟ս •
ընդէր խորհիք դուք
չարիս 'ի սիրտս ձեր •
զինչ դիւրին է՝ ասել •
թողեալ լիցին քեզ մեղք

Մ Մր Ղ Յ
Հ Ի ԻԵ ԻԸ

քո • թէ ասել արի եւ
շրջեաց :
Բայց զի գիտասջիք եթէ
իշխանութիւն ունի որդի
մարդոյ յերկրի թողուլ
զմեղս • յայնժամ ասէ
ցանդամալոյծն • արի առ
զմահիճս քո եւ երթ 'ի
տուն քո :
Եւ յարուցեալ գնաց
'ի տուն իւր • իբրեւ տե
սին ժողովուրդքն, զար
մացան • եւ փառաւոր
առնէին զԱ՟ծ զտուողն
այնպիսի իշխանութեան
մարդկան :

Հա Եւ անցեալ ընդ
Բ. այն յի՟ս ետես
Վ.Գ. զայր մի • որ նս Գ.Բ.
տէր 'ի մաքսաւորութե
մատթէոս անուն • եւ
ասէ ցնա եկ զկնի իմ •
Հր Եւ յարուցեալ գնաց
Բ. զկնի

Մ Մր Ղ
Հա Իա ԻԸ
Հբ Իբ ԼԹ ԽԴ

զկնի նորա:
Եւ եղեւ իբրեւ բազ
մեալ էր նա ՚ի տանն, եւ
ահա բազում մաքսա
ւորք եւ մեղաւորք եկ
եալ եւ բազմեալ էին
ընդ յիսուսի եւ ընդ ա
շակերտս նր̃:
Իբրեւ տեսին փարիսե
ցիքն ասեն ցաշակերտս
նր̃, ընդէր ընդ մաք
սաւորս եւ ընդ մեղա
ւորս ուտէ վարդա
պետն ձեր:
ԻԶ Նաեւ յս̃ իբրեւ լուա
Բ աւ ասէ ցնս̃. ոչ պիտոյ է՝
բժիշկ հզօրաց այլ հի
ւանդաց:
Երթայք, ուսարուք
զինչ է՝. ողորմութիւն
կամիմ, եւ ոչ զոհս, զի
ոչ եկի կոչել զարդարս
այլ զմեղաւորս:
Յայնժամ մատեան առ
նա աշակերտքն յոհան
նու եւ ասեն. ընդէր
մեք եւ փարիսեցիքն պա
հեմք յաճախ եւ աշա
կերտքդ ոչ պահեն:
Ասէ ցնս̃ յս̃, միթէ
մարթ ինչ իցէ մանկանց
առագաստի սուգ առ
նուլ մինչ փեսայն ընդ
նոսա իցէ. այլ եկեսցեն
աւուրք յորժամ բարձցի
՚ի նոցանէ փեսայն, եւ
ապա պահեսցեն:
Ոչ ոք արկանէ կապերտ
անթափ ՚ի վերայ հնացելոյ
ձորձոյ. զի առնու լրու
մն նորա ՚ի հանդերձէն, եւ եւս չար
պատառումն լինի:
Եւ ոչ արկանեն գինի
նոր ՚ի տիկս հինս.
ապա թէ ոչ տիկքն պա
տառին եւ գինին հե
ղու, եւ տիկքն կորնչին:
այլ

ա մ գ
ժգ ժդ ժ

այլ արկանեն զգինի նոր
՚ի տիկս նորս եւ երկոքեանն
պահին.

Կզ
Բ
Ժ.Ն Մինչ դեռ նա
զայս խօսէր
ընդ նոսա
իշխան մի՛ մատուցեալ
երկիր պագանէր նմա եւ
ասէր դուստր իմ՛ արդ
եւս վախճանեցաւ. այլ
եկեալ դիր զձեռն քո
ի վերայ նորա եւ կեցցէ:
Յարուցեալ յն եւ գնաց
զհետ նորա աշակերտօքն
հանդերձ.
Ժ.Օ Եւ ահա կին մի՛ առ
ռատես երկոտասանամեան ա
մեայ մատուցեալ յետոյ
մերձեցաւ ՚ի դրօշակս
հանդերձի նորա.
Քանզի ասէր ՚ի միտս
իւրում. թէ միայն մեր
ձենամ՛ ՚ի հանդերձս նո
րա փրկիմ.
Իսկ յն իբրեւ դարձաւ
եւ ետես զնա ասէ, քա
ջալերեաց դուստր հա
Գ.Գ ւատք քո կեցուցին զք
եզ, եւ փրկեցաւ կինն
՚ի ժամէն յայնմանէ.
Իբրեւ եկն յիսուս ՚ի
տուն իշխանին, եւ ետես
զփողահարսն եւ զամբոխս
յոյժ, ասէ ցնոսա իբաց
գնացէք.
Զի ոչ եթէ մեռեալ
է աղջիկդ այլ ննջէ եւ
ծաղր առնէին զնա.
Եւ իբրեւ ել ամբոխն
իբաց, եմուտ կալաւ
զձեռանէ նորա, եւ յարեաւ
աղջիկն.
Եւ ել համբաւս այս
ընդ ամենայն երկիրն
ընդ այն.

Եւ մինչ դեռ
անցանէր ընդ
այն յս ։ զհետ
երթեն նորա կոյրք երկու
ՀԵ Ժ ԺԱ աղաղակէին եւ ասէին ։
ողորմեաց մեզ որդի
դաւթի ։
Եւ իբրեւ եկն ’ի տունն
մատեան առ նա կոյրքն
Եւ ասէ ցնոսա յս ։ հա
ւատայք , եթէ կարող
եմ առնել ձեզ զայդ ։
Ասեն ցնա այո տր ։ յայն
ժամ մերձեցաւ յաչս նո
ցա եւ ասէ , ըստ հաւա
տոց ձերոց եղիցի ձեզ
եւ բացան աչք նոցա ։
Եւ սաստեաց նոցա յս
եւ ասէ ։ զգուշ լինջիք մի
ոք գիտասցէ ։
Եւ նոքա ելեալ համ
բաւեցին զնա ընդ ամե
նայն երկիրն ընդ այն ։

ԺԲ Եւ յելանելն նոցա ա
ԴԴ տացին առ նա մատուցին
առ նա զայր մի համր
դիւահար ։
Եւ յելանել դիւին խօ
սեցաւ համրն ։
Եւ զարմացան ժողո
վուրդքն , եւ ասէին , թէ
եւ ոչ երբէք երեւեցաւ
այսպիսի ինչ յիղի ։
Իսկ փարիսեցիքն ասէ
ին , թէ իշխանաւն դի
ւաց հանէ դա զդեւս ։
ՀԴ Եւ շրջէր յս ընդ ամե դե
Բ նայն քաղաքս եւ ընդ
գիւղս ուսուցանէր ’ի
ժողովուրդս նոցա , եւ
քարոզէր զաւետարանն
արքայութեան , եւ բժշկէր
զամ ախտս , եւ զամ հի
ւանդութիւնս ’ի ժողովր
դեանն ։
ՀԵ Եւ տեսեալ զժողովուրդ
Ջ սն գթացաւ ’ի նսա , զի
էին

Մ
ՀԵ

Մ	Մր	Ղ
ՀԴ	Խբ	ՃԿԹ
ՀԵ	ԿԳ	

էին աշխատեալք իբրեւ
ոչխարս․ որոց ոչ իցէ
հովիւ։

Յայնժամ ասէ ցաշա
կերտսն իւր հունձք բա
զում են եւ մշակք սա
կաւ․ արդ աղաչեցէք
զտէր հնձոց զի հանցէ
մշակս ի հունձս իւր։

Եւ կոչեցեալ առ
ինքն զերկո
տասան աշա
կերտսն իւր, ետ նոցա
իշխանութիւն այսոց
պղծոց հանել զնոսա եւ
բժշկել զամ ախտ եւ
զամ հիւանդութիւն։

Եւ առաքելոյն երկո
տասանից էին անուանք
այսոքիկ․ առաջին սի
մոն անուանեալն պե
տրոս, եւ անդրէաս եղ
բայր նր․ յակոբոս զե
բեդեայ եւ յովհաննէս
եղբայր նր․ փիլիպպոս
եւ բարդուղիմէոս․ թո
մաս եւ մատթէոս մա
քսաւոր․ յակոբոս աղ
փեայ եւ ղեբէոս, որ
անուանեցաւ թադ
էոս․ սիմոն կանանա
ցի, եւ յուդա իսկարիո
տացի որ եւ մատնեաց զնա։

Զերկոտասանս
առաքեաց յս պա
տուիրեաց նց, եւ ասէ․
Ի ճանապարհս հեթա
նոսաց մի՛ երթայցէք,
եւ ի քաղաքս սամարա
ցւոց մի՛ մտանիցէք։

Այլ երթայք առ առա
ւր ոչխարս կորուսեալս
տանն իսրայէլի։

Եւ իբրեւ երթայցէք
քարոզեցէք եւ ասացէք
թէ մերձեցաւ արքայ
ութիւնն երկնից։

ձբ Զհիւանդս բժշկե-
Բ ցէք, զբորոտս սրբեցէք,
զդեւս հանէք, ձրի
առէք եւ ձրի տուք։
Մի՛ ստանայք ոսկի եւ
մի՛ արծաթ եւ մի՛ պղինձ
ի գօտիս ձեր. մի՛ պարկ
ի ճանապարհ. եւ մի՛
երկուս հանդերձս, մի՛
կօշիկս, մի՛ գաւազան. զի
արժանի է մշակն կերա-
կրոյ իւրոյ։
ձգ Յոր քաղաք մտանիցէք
Բ կամ ի գեւղ, հարցանի-
ցէք թէ ո՛ է ի նմա ար-
ժանի, եւ անդ լինիջիք
մինչեւ ելանիցէք անտի։
ձդ Եւ իբրեւ մտանիցէք ի
Ե տունն, ողջոյն տայցէք
նմա եւ ասասջիք, ողջոյն
տանդ այդմիկ։
Եթէ իցէ տունն ար-
ժանի, եկեսցէ ողջոյնն
ձեր ի վերայ նորա. ապա թէ

ոչ իցէ արժանի, ողջոյնն
ձեր առ ձեզ դարձցի։
ձե Եւ որ ոչ ընդունիցի ըզ
Բ ձեզ, եւ ոչ լուիցէ բա-
նից ձերոց, իբրեւ ելանի-
ցէք ի տանէն կամ ի
քաղաքէն յայնմանէ.
թօթափեսջիք զփոշին
յոտից ձերոց. ամէն ա-
սեմ ձեզ, զի դիւրագոյն լի-
ցի երկրին Սոդոմացւոց
եւ Գոմորացւոց յաւուրն
դատաստանի քան քաղա-
քին այնմիկ։
ձզ Ահաւասիկ ես առա-
Ե քեմ զձեզ իբրեւ զոչ-
խարս ի մէջ գայլոց. եղե-
րուք այսուհետեւ խո-
րագէտք իբրեւ զօձս.
եւ միամիտք իբրեւ զաղ-
աւնիս։
ձէ Զգոյշ լինիջիք ի մար-
Ա դկանէ, զի մատնեսցեն
զձեզ յատեանս եւ ի
ժո

մ	մր	ղ
ձբ	ձգ	ձե ճձ
ձգ	ձգ	ճկբ ձէ
ձդ	.	ճձա

մ	մր	ղ	յ
ձե	ձե	ձբ ճկգ	.
ձզ	.	ճխ	.
ձէ	ճլ	մե	ճխա ճկգ

ժողովուրդս իւրեանց
տանջեսցեն զձեզ ։
Եւ առաջի դատաւո
րաց եւ թագաւորաց
տարցեն զձեզ վն իմ՝
՚ի վկայութիւն նոցա եւ
հեթանոսաց ։
ձը Այլ յորժամ մատնես
ցեն զձեզ ։ մի՛ հոգայց
էք թէ ոպ կամ զինչ խօ
սիցիք ։ զի ոչ եթէ դուք
իցէք որ խօսիցիք ։ այլ
հոգին հօր ձերոյ որ խօ
սիցի ՚ի ձեզ ։
Մատնեսցէ եղբայր
զեղբայր ՚ի մահ եւ հայր
զորդի ։ եւ յարիցեն որ
դիք ի վերայ հարց եւ սպա
նանիցեն զնս ։ եւ եղի
ջիք ատեցեալ յամենե
ցունց վն անուան իմոյ ։
Իսկ որ համբերեսցէ
ձթ ՚ի սպառ ՝ նա կեցցէ ։
Ժ Եւ յորժամ հալածես
ցեն զձեզ ՚ի քաղաքէ
յայսմանէ փախիջիք ՚ի միւս ։
եւ եթէ յայնմանէ հա
լածիցեն զձեզ ՝ փախիջ
իք ՚ի միւսն ։
Ամէն ասեմ ձեզ ՝ ոչ
կատարեսջիք զքաղաքս
Իսրայէլի մինչեւ եկեսցէ որ
դի մարդոյ ։
ղ Ոչ է՛ աշակերտ առա
Գ ւել քան զվարդապետ ,
եւ ոչ ծառայ քան զտէ
ր իւր ։ շատ իցէ աշակերտ
ին եթէ եղիցի իբրեւ
զվարդապետ իւր ։ եւ ծա
ռայն իբրեւ տէր իւր ։
ղա Եթէ զտանուտէրն
ձ բէեղզեբուղ կոչեցին ։ ո՞րչափ եւս առաւել զըն
տանիս նորա ։
Մի՛ այսուհետեւ երկնչիք ՚ի նոցանէ ։
ղբ Զի ոչինչ է՛ ՚ի ծած
Բ ուկ որ ոչ յայտնեսցի

Ե Չ Ւ

Մ	Մր	Ղ	Յ
ձը	Ղխա	Ճծը	ձհա
ձթ	։	։	։

Մ	Մր	Ղ	Յ
ղ	։	ձը	ճձը
ղա	։	։	։
ղբ	ծ	ա	։

և գաղտնի ինչ, որ ոչ ծա-
նիցի ,

ԻԲ Զոր ասեմ ձեզ ՚ի խա-
Ե ւարի ասացէք ՚ի լոյս ,
և զոր լուէք յունկանէ ,
քարոզեցէք ՚ի վերայ տա-
նեաց ։ Եւ մի՛ երկնչիք
յայնցանէ որք սպանա-
նեն զմարմինն , և զոգի
ոչ կարեն սպանանել ։
Այլ երկերուք դուք
առաւել յայնմանէ որ
կարօղ է՛ զոգի և զմար-
մին կորուսանել ՚ի գե-
հենի ։

Ոչ [illegible] երկու
ճնճղ[illegible] դահեկանի միոջ
վաճառի[illegible] մի՛ ՚ի նոցա
նէ յերկիր [illegible] անկցի ա-
ռա[illegible] ձերոյ ։
Այլ [illegible] և ամենայն
հերք գլխոյ թուեալ
է՛ ։ Եւ արդ մի երկնչի-
ցիք զի լաւ էք քան զբա-
զում ճնճղկաց ։

Ամենայն որ խոստովա-
նեսցի զիս առաջի մարդ-
կան ․ խոստովանեցայց
և ես զնմանէ առաջի
Հօր իմոյ որ յերկինսն է ։

ԻԳ Եւ որ ուրասցի զիս ա-
Բ ռաջի մարդկան ․ ուրա-
ցայց և ես զնա առաջի
Հօր իմոյ որ յերկինսն է ։

ԻԴ Մի՛ համարիք եթէ
Ե եկի արկանել խաղաղ-
ութիւն յերկիր , ոչ եկի
արկանել խաղաղութիւն
այլ սուր ։

Քանզի եկի քակել
զայր ՚ի հօրէ իւրմէ և
զդուստր ՚ի մօրէ իւր-
մէ , և զհարսն ՚ի սկեսրէ
իւրմէ ։

ԻԵ Եւ թշնամիք առն ըն-
Ե տանիք իւր ։

Որ սիրէ զհայր կամ զմայր առաւել քան զիս

ոչ

Մ	Մր	Ղ	Յ
ԻԲ		ՃԺԵ	

Մ	Մր	Ղ	Յ
ԻԳ	ՁԷ	ՃԺԶ	ՂԵ
ԻԴ		ՃԼ	
ԻԵ		ՃԾԵ	ԽԻ

ոչ է՛ ինձ արժանի։
Եւ որ սիրէ զուստր
կամ զդուստր առաւել
քան զիս, չէ ինձ ար
ժանի։
Եւ որ ոչ առնու զխաչ
իւր եւ գայ զկնի իմ՝ չէ
ինձ արժանի։
Որ գտանէ զանձն իւր,
ղէ Գ կորուսցէ զնա, եւ որ կո
րուսցէ զանձն իւր վՏ
իմ գտցէ զնա։
Որ ընդունի զձեզ՝ զիս
ղը Ա ընդունի։ եւ որ զիս ըն
դունի՝ ընդունի զառա
քիչն իմ։
ղթ Որ ընդունի զմարգա
Ժ րէ յանուն մարգարէի,
զվարձս մարգարէի առ
ցէ։
Եւ որ ընդունի զար
դար յանուն արդարոյ
զվարձս արդարոյ առցէ
ճ Եւ որ արբուսցէ միում
Զ
՚ի փոքրկանցս յայսցա
նէ բաժակ մի՛ ջուր
ցուրտ միայն յանուն
աշակերտի։ ամէն ա
սեմ ձեզ ոչ կորուսցէ
զվարձս իւր։

Ճա Եւ եղեւ իբրեւ գէ
Ժ կատարեաց յս
զպատուէր եր
կոտասանից աշակեր
տացն իւրոց։ գնաց
անտի քարոզել եւ ու
սուցանել ՚ի քաղաքս
նոցա։
Ճբ Իսկ յովհաննէս իբրեւ
Ե լուաւ ՚ի բանտին զգոր
ծսն քի, առաքեաց ի
ձեռն աշակերտացն իւ
րոց։ եւ ասէ ցնա, դու
ես որ գալոցն էիր։ եթէ
այլում ակնկալ ցուք։
Պատասխանի ետ յս եւ
ասէ ցնոսա։ գնացէք

Է

Մ	Մր	Ղ	Յ	Մ	Ղ
ղէ	.	մէա	.	ճա	.
ղը	ղը	ձէզ իւձէաձէձզա		ճբ	կթ
ղթ	.	.	.		
ճ	ղը	.	.		

և պատմեցէք Յովհան
նու. զոր լուայք և
տեսէք.
Կոյրք տեսանեն, կաղք
գնան, բորոտք սրբին,
և խուլք լսեն, և մե
ռեալք յառնեն, և աղ
քատք աւետարանին.
Եւ երանեալ է' որ ոչ
գայթագղեսցի յիս.
Ընդ երթալ նոցա գնացին
սկսաւ յս ասել ցժողո
վուրդն զՅովհաննէ.
Զինչ ելէք տեսանել
յանապատն. եղէգն շար
ժեալ ի հողմոյ.
Ապա զինչ ելէք տեսա
նել, մարդ ի հանդերձս
փափկութեան զարդա
րեալ.
Ահա անդ որք զփա
փուկսն զգեցեալ են
ի տունս թագաւորաց
են.

Ապա զինչ ելէք տեսա
նել. մարգարէ, այո' ա
սեմ ձեզ և առաւել ևս
քան զմարգարէ.
ԽԴ Բ Զի սա է' վասն որոյ
գրեալ է' ահաւասիկ ա
ռաքեմ զհրեշտակ իմ ա
ռաջի երեսաց քոց որ
պատրաստեսցէ զճա
նապարհս քո առաջի քո.
ԽԵ Ե Ամէն ասեմ ձեզ զի ոչ յա
րուցեալ ի ծնունդս
կանանց մեծ քան զՅով
հաննէս մկրտիչ.
Բայց փոքրիկն յարքայ
ութեան երկնից մեծ է
քան զնա.
ԽԶ Ե Յաւուրցն Յովհաննու
մկրտչի մինչև ցայ
ժմ արքայութիւն երկնից
բռնադատի և բռնա
ւորք յափշտակեն զնա.
ԽԷ Ժ Զի ամենայն մարգա
րէք մինչև ցՅովհան
նէս

Մ	Մր	Ղ
ԽԴ	—	Հ
ԽԵ	.	Հա
ԽԶ	.	ԽԼԳ
ԽԷ	.	.

նէս մարգարէացան.
Եւ եթէ կամիք ընդու-
նել, նա է Եղիա որ գա-
լոցն է:
Որ ունիցի ականջս լսե-
լոյ, լուիցէ:
ԽԵ Ում նմանեցուցից զազգս
Է զայս, նման է մանկ-
տւոյ որք նստիցին ի
հրապարակս. կարդա-
ցեն ընկերաց իւրեանց.
եւ ասիցեն. փողս հա-
րաք ձեզ եւ ոչ կաքաւե-
ցէք. ողբացաք ձեզ եւ
ոչ կոծեցայք:
Եկն Յովհաննէս. ոչ ու-
տէր եւ ոչ ըմպէր. եւ
ասեն դեւ գոյ ի նմա:
Եկն որդի մարդոյ ու-
տէ եւ ըմպէ. եւ ասեն.
ահա այր կերող եւ ար-
բեցող, բարեկամ մաք-
սաւորաց եւ մեղաւո-
րաց. եւ արդարացաւ ի

մաստութենէ յորդւոց իւ-
րոց:
ԿԵ Յայնժամ սկսաւ նա
Ե խատել զքաղաքսն յորս
եղեն բազում զօրու-
թիւնք նորա եւ ոչ ապաշ-
խարեցին.
Վայ քեզ Քորազին.
վայ քեզ Բեթսայիդա.
Զի եթէ ի Տիւրոս
եւ ի Սիդովն եղեալ էին
զօրութիւնքն որ ի քեզ
եղեն, վաղուց եւս արդ-
եօք խորգով եւ մոխրով
ապաշխարեալ էին.
Բայց ասեմ ձեզ. դիւ-
րագոյն լիցի երկրին Տիւ-
րոսի եւ Սիդովնի յա-
ւուրն դատաստանի քան
ձեզ.
Եւ դու Կափառնաում
մի մինչեւ յերկինս բարձ-
րանայցես, այլ մինչեւ ի
դժոխս իջցես:
Զի

Մ Գ
ԽԵ ՀԳ

Մ Է
ԿԵ ԾԴ

ՃԺԲ
Ժ Զի եթէ ի Սոդոմ
եղեալ էին զօրութիւնքն
որք ի ձեզ եղեն, ապա
քէն կային և մինչև
ցայսօր։
Բայց ասեմ ձեզ եթէ
երկրին Սոդոմացւոց դիւ
րագոյն լինիցի յաւուրն
դատաստանի քան ձեզ։

ՃԺԳ
Ե Յայնմ ժամանա
կի պատասխանի
ետ Յիսուս և ասէ։
Գոհանամ զքէն Հայր
Տէր երկնի և երկրի,
զի ծածկեցեր զայդ յի
մաստնոց և ի գիտնոց
և յայտնեցեր տղայոց։
Այո Հայր, զի այսպէս հա
ճոյ եղև առաջի քո։
ՃԺԴ
Դ Ամենայն ինչ տուաւ
ինձ ի Հօրէ իմմէ։
ՃԺԵ
Գ Եւ ոչ ոք ճանաչէ զոր
դի եթէ ոչ Հայր, և

ոչ զՀայր ոք ճանաչէ
եթէ ոչ որդի, և ում
որդին կամեսցի յայտնել։
ՃԺԶ
Ժ Եկայք առ իս ամենայն վա
ստակեալք և բեռնաւո
րք և ես հանգուցից
զձեզ։ Առէք զլուծ իմ
ի ձեզ, և ուսարուք յի
նէն զի հեզ եմ, և խոն
արհ սրտիւ, և գտջիք
ԴԷ հանգիստ անձանց ձե
րոց։ Զի լուծ իմ քաղցր
է, և բեռն իմ փոքրոգի։

ՃԺԷ
Բ Յայնժամ գնա
յր Յիսուս ընդ արտո
րայսն նորա ի
շաբաթու, և աշակերտքն
նորա քաղցեան, և
սկսան հասկ քաղել և
ուտել։
Փարիսեցիքն իբրև տե
սին ասեն ցնա, ահա
ւասիկ աշակերտքն քո
առնեն

Մ	Ղ	Յ	Մ	Մր	Ղ
ՃԺԲ	.	.	ՃԺԶ	.	.
ՃԺԳ	ՃԿԸ	.	ՃԺԷ	ԻԴ	ԽԱ
ՃԺԴ	ՃԿԹ	ՃԽԴ, ՃՀԴ			
ՃԺԵ	ՃԿԹ	ԲԺԹ, Հ, ՃԳ, ՃԽԳ, ՃՁԲ, ՃՁԳ			

գործեն, զոր ոչ է՛ օրէն
՚ի շաբաթու․
Եւ նա ասէ ցնոսա․ ոչ
իցէ ընթերցեալ ձեր
զոր արար Դաւիթ, յոր- ԽԴ
ժամ՛ քաղցեաւն․ և Բ
որք ընդ նմայն էին․ ԻԱ.
Զիարդ եմուտ ՚ի
տունն Աստուծոյ և ե-
կեր զհացն առաջաւո-
րութեն, զոր ոչ էր օրէն
նմա ուտել, և ոչ որոց
ընդ նմայն էին․ բայց
միայն քահանայից։
Եւ կամ թէ չիցէ ընթեր-
ցեալ յօրէնս, զի ՚ի շա-
բաթս քահանայքն ՚ի
տաճարին պղծեն զշա-
բաթն և անմեղք են․
բայց ասեմ ձեզ զի մեծ-
քան զտաճարն է՛ աստ։
Եւ եթէ գիտէիք զինչ
է՛ զողորմութիւն կամիմ,
և ոչ զպատարագ․ ապա ոչ դա-

Օ

տապարտէիք զան-
պարտսն․
Զի տէր է շաբաթու
որդի մարդոյ․
Եւ գնացեալ անտի յա-
ռէջն ՚ի ժողովուրդն նո-
ցա․
Եւ ահա այր մի․
որոյ ձեռն գօսացեալ
էր, հարցին ցնա և ասեն․
եթէ պարտ իցէ ՚ի շա-
բաթու բժշկել զի չա-
րախօսեսցեն զնմանէ։
Եւ նա ասէ ցնոսա․
ով է՛ ՚ի ձէնջ մարդ․
որոյ իցէ ոչխար մի, և
անկանիցի այն ՚ի խոր
խորխորատ ՚ի շաբաթու,
մի՛ թէ ոչ ունիցի և յա-
րուցանիցէ զնա։
Իսկ արդ որչափ ևս ա-
ռաւել է մարդ քան զոչ-
խար, այսուհետև պարտ
է՛ ՚ի շաբաթու բարիս
Բ գոր-

Մ
ՃԺԵ

Մ Մր Գ
ՃԽԴ ԽԵ ԽԻ ՃԽԵ

գործել։
Յայնժամ ասէ ցայրն,
ձգեա զձեռն քո և նա
ձգեաց, և եղև ողջ ի
բրև զմիւսն։
ժդ Իսկ փարիսեցիքն ել
Դ եալ արտաքս խոր
հուրդ առնէին զնմանէ,
թէ ո՞րպէս կորուսցեն զնա։
Եւ յս գիտաց, և
մեկնեցաւ անտի։
ժէ Եւ գնացին զհետ նր
ձ ժողովուրդք բազումք և բժշ
կեաց զամենեսեան։
Եւ սաստեաց նոցա զի ժը
մի յայտնեսցեն զնա ե
նէ ումեք. զի լցցի, որ
ասացաւն ի ձեռն ե
սայեայ մարգարէի։
Ահա մանուկ իմ զոր
ընտրեցի, և սիրելի իմ
ընդ որ հաճեցաւ անձն
իմ. եդից զոգի իմ ի վր
նր, և իրաւունս հեթա

նոսաց պատմեսցէ։
Ոչ հակառակեսցի և
ոչ աղաղակեսցէ, և
ոչ ոք լուիցէ ի հրապա
րակս զձայն նորա։
զեղէգն ջախջախեալ
ոչ փշրեսցէ և զպատ
րոյգն առկայծեալ
ոչ շիջուսցէ, մինչև հան
ցէ յաղթութիւն զդա
տաստան։ Եւ յանուն
նորա հեթանոսք յու
սասցին։
ժթ Յայնժամ մատու
Է ցան առ նա
Ի նա դիւահար
մի կոյր և համր, և բժշ
կեաց զնա, մինչ զի համրն
և կոյրն խօսէր և տե
սանէր։
ի Զարմանային ամ ժողո
Է վուրդքն և ասէին. մի
թէ սա իցէ քն որդի
դաւ.

մ մբ ղ յ
ժէ իգ · ...
ժը · ·

մ ղ յ
ժթ ...
ի ...

դաւթի։

ՃԺա Իսկ փարիսեցիքն ի
Բ բրև լուան ասեն, ոչ
իւիք հանէ դա զդևս ե
թէ ոչ բէեղզեբուղաւ
իշխանաւն դիւաց։

ՃԺբ Իբրև գիտաց յս զխոր
Բ հուրդս նոցա ասէ ցնո
սա ամենայն թագաւո
րութիւն բաժանեալ
յանձն իւր աւերի, և
ամ քաղաք կամ տուն
բաժանեալ յանձն իւր
ոչ կացցէ։

Եւ եթէ սատանայ զսա
տանայ հանէ, յանձն ՃԺգ
իւր բաժանեցաւ. արդ Բ
զիարդ կացցէ թագա
ւորութիւն նորա։

Իսկ եթէ ես բէեղզեբու
ղաւ հանեմ զդևս, որ
դիքն ձեր իւ հանեն
ցնա վն այսորիկ նոքա
եղիցին ձեր դատաւորք։

Ապա թէ հոգւովն աս
տուծոյ հանեմ զդևս ա
պաքէն հասեալ է ի ձեզ
արքայութիւն աս
տուծոյ։

Կամ զիարդ կարէ ոք
մտանել ի տուն հզօրի
և զկարասիս նորա յափշ
տակել. եթէ ոչ նախ
կապիցէ զհզօրն և ա
պա զտուն նորա յափշ
տակիցէ։

Որ ոչ ընդ իս է հակա
ռակ իմ է, և որ ոչ ժո
ղովէ ընդ իս, ցրուէ։

Վն այսորիկ ասեմ ձեզ
ամ մեղք և հայհոյու
թիւնք թողցին մարդկան
բայց հոգւոյն հայհոյ
ութիւն մի թողցի։

Եւ որոք ասիցէ բան
զորդւոյ մարդոյ թողցի
նմա. բայց որ զհոգւոյն
սրբոյ ասիցէ մի թողցի

Մ Մր Ղ
ՃԺա ԼԸ ՃԽԵ
ԼԹ ՃԽԹ

Մ Մր Ղ
ՃԺԴ ԼԸ ՃԽԵ

նմա, ո՛չ՝ յայսմ՝ աշխարհի, եւ ո՛չ՝ ի հանդերձե-
լումն:

ձդ Կամ՝ արարէք զծառն
ժ բարի եւ զպտուղ նորա
բարի, կամ՝ արարէք լեր
ծառն չար եւ զպտուղ
նորա չար, քանզի ի պտղոյ
անտի ծառն ճանա-
նաչի:

Ծնունդք իժից, զիա՞րդ
կարիցէք բարիս խօսել
որք չարքդ էք, քանզի
ի յաւելորդաց սրտի
խօսի բերան:

ձե Այր բարի ի բարի
ե գանձուց սրտի իւրոյ
հանէ զբարիս, եւ այր
չար ի չար գանձուց սր-
տի իւրոյ հանէ զչարիս:

ձզ Բայց ասեմ՝ ձեզ, թէ,
ժ ընդ ամ՝ բան դատարկ
զոր խօսիցին մարդիկ
տացեն համարս՝ յաւ-

ւուրն դատաստանի: Զի
ի բանից քոց արդարա-
ցիս, եւ ի բանից քոց
դատապարտեսցիս:

ձէ Յայնժամ՝ պա- ԴԴ
ե տասխանի ե-
Ղկ. տուն նմա ո-
մանք ի դպրաց եւ ի
փարիսեցւոց եւ ասեն,
վարդապետ կամիմք
նշան ինչ տեսանել ի
քէն:

ձը Նա պատասխանի ետ
ե եւ ասէ ցնոսա, Ազգ չար
եւ շնացող նշան խնդրէ,
եւ նշան ոչ տացի նմա,
բայց նշանն Յովնանու
մարգարէի:

Զի որպէս էր Յովնան ի
փոր կիտին զերիս տիւս
եւ զերիս գիշերս, այն-
պէս եղիցի եւ որդի մար-
դոյ ի սիրտ երկրի զե-
րիս

մ ղ
ձդ .
ձե կէ
ձզ .

մ ղ
ձէ ձը
ձը ձէ

րիս տիւս եւ զերիս գի
շերս ։
Արք նինուէացիք յարի
ցեն ՚ի դատաստանի
ընդ ազգիս ընդ այս
միկ եւ դատապարտես
ցեն զսա զի զղջացան ՚ի
քարոզութեն յովնանու ։
Եւ ահա աւասիկ
մեծ քան զյովնան է
աստ ։
Թագուհին հարաւոյ յարի
ցէ ՚ի դատաստանի ընդ
ազգիս ընդ այսմիկ եւ
դատապարտեսցէ զսա ։
զի եկն ՚ի ծագաց եր
կրի լսել զիմաստութիւն
սողոմոնի ։
Եւ ահա մեծ քան զսո
ղոմոն է աստ ։
ժթ Յորժամ այսն պիղծ
ե ելանէ ՚ի մարդոյ շրջի
ընդ անջրդի տեղիս ,
խնդրէ հանգիստ եւ ոչ
գտանէ ։ յայնժամ ասէ
դարձայց ՚ի տուն իմ
ուստի ելի , եւ եկեալ
գտանէ զնա պարապ
մաքրեալ եւ յար
դարեալ ։ յայնժամ եր
թայ եւ առնու ընդ իւր
եօթն այլ այսս չարա
գոյնս քան զինքն եւ մտ
եալ բնակին անդ , եւ
լինին մարդոյն այնորիկ
յետինքն չար քան զառա
ջինն ։
Այնպէս եղիցի եւ ազ
գիս այսմիկ չարի ։
ձե Մինչդեռ նա ընդ ժո
բ ղովուրդսն խօսէր ահա
մայր նորա եւ եղբարք
նորա կային արտաքոյ
եւ խնդրէին խօսել ընդ
նմա ։
Ասէ ոմն ցնա ահա
մայր քո եւ եղբարք քո
կան արտաքոյ եւ խնդ
րեն

զքեզ

խնդրեն խօսիլ ընդ քեզ։
Նա պատասխանի ետ ա
ցայնմիկ որ ասացն ցնա,
եւ ասէ, ով են իմ՛ եղ
բարք։
Եւ ձգեալ զձեռն իւր
յաշակերտսն ասէ, ահա
մայր իմ՛ եւ եղբարք իմ։
Զի որ առնիցէ զկա
մս Հօր իմոյ որ յերկինս
է, նա է իմ՛ եղբայր եւ
քոյր եւ մայր։

ԺԳ
Յաւուր յայնմիկ
ելեալ Յի ՚ի տա
նէն նստաւ առ
ծովեզերբն։
Եւ ժողովեցան առ նա
ժողովուրդք բազումք մինչ,
մինչեւ մտանել նմա ՚ի
նաւ. եւ նստաւ, եւ ամ
ժողովուրդն կայր առ
ծովեզերբն։
Եւ խօսէր ընդ նոսա
բազում առակօք եւ
ասէր։
Ահա ել սերմանացան
սերմանել, եւ ՚ի սերմա
նելն իւրում, էր որ ան
կաւ առ ճանապարհաւ,
եւ եկին թռչունք երկնից
եւ կերին զնա։
Եւ այլն անկաւ յապառ
աժի որ ոչ գոյր հող
բազում, եւ վաղվաղակի
բուսաւ . առ ի չգոյէ
հիւթոյ երկրին . Ի ծա
գել արեւու տապացաւ,
եւ զի ոչ գոյին արմատք
չորացաւ։
Եւ այլն անկաւ ՚ի մէջ
փշոց, եւ ելին փուշքն
եւ հեղձուցին զնա։
Եւ այլն անկաւ յեր
կիր բարւոք, եւ տայր
պտուղ, էր որ հարիւր
աւոր, եւ էր որ վաթսու
նաւոր, եւ էր որ երեսու
նաւ

Մ Մր Ղ
Կո ԼԷ Հէ

նաւոր։

Որ ունիցի ականջս լսելոյ լուիցէ։

Եւ մատուցեալ աշակերտքն ասեն ցնա. ընդէր առակօք խօսիս ընդ դոսա։

Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա։

Զի ձեզ տուեալ է գիտել զխորհուրդս արքայութեանն երկնից, և նոցա ոչ է տուեալ։

ԺԲ Ե Զի որ ունիցի տացի նմա և յաւելցի, և որ ոչն ունիցի, և զոր ունիցի, բարձցի ի նմանէ։

ԺԳ Ե Վասն այսորիկ առակօք խօսիմ ընդ նոսա, զի տեսանեն և ոչ տեսանեն, և լսեն և ոչ լսեն և ոչ առնուն ի միտ։

Եւ կատարի առ նոսա մարգարէութիւնն եսայեայ որ ասէ. լսելով լուիցիք և մի իմասցիք, և տեսանելով տեսջիք և մի տեսցիք։

Զի թանձրացաւ սիրտ ժողովրդեանս այսորիկ, և ականջօք իւրեանց ծանունս լուան և զաչս իւրեանց կափուցին, զի մի երբեք տեսցեն աչօք և ականջօք լուիցեն, և սրտիւք իմասցին, և դարձցին, և բժշկեցից զնոսա։

ԺԶ Ե Բայց ձեր երանի է աչաց զի տեսանեն, և ականջաց ձերոց, զի լսեն։

ԺԷ Բ Ամէն ասեմ ձեզ. զի բազում մարգարէք և արդարք ցանկացան տեսանել զոր տեսանէքդ և ոչ տեսին, և լսել զոր լսէքդ և ոչ լուան։

Եւ

մ	մի	ղ	յ
ճլբ	·	ձա	·
ճլգ	լէ	կե	ձթ

մ	մի	ղ
ճլե	·	ձբ
ճլզ	ԺԸ	ԺԸ

Եւ արդ լուարուք
դուք զառակ սերման
նացանին . ամենայն որ
լսէ զբանն արքայու-
թեան և ոչ առնու ՚ի միտ
գայ չարն և յափշտակէ
զսերմանեալն ՚ի սրտի
նր̅ , այն է՛ որ առ ճա
նապարհաւն սերմանե
ցաւ ։
Եւ որ յապառաժին
սերմանեցաւ , այն է՛ որ
լսէ զբանն և վաղ ՃԻԷ
վաղակի խնդութեամբ ըն Բ
դունի զնա ։
Բայց զի արմատ ոչ ունի
յանձին . այլ
առ ժամանակ մի է՛ ,
՚ի լինել նեղութեան և հա
լածանաց վասն բանին
վաղվաղակի գայթակղի
Իսկ որ ի մէջ փշոցն
սերմանեցաւ . այն է՛ որ
լսէ զբանն , և
հոգք աշխարհիս , և
պատրանք մեծութեան
հեղձուցանեն զբանն ,
և լինի անպտուղ ։
Իսկ որ յերկիրն բարւոք
սերմանեցաւ . այն է՛ որ
լսէ զբանն , և ՚ի
միտ առնու , և տայ պը
տուղ է՛ որ հարիւր ,
և է՛ որ վաթսուն , և
է՛ որ երեսուն ։

Այլ առակ էարկ Գ
առ նոսա և
ասէ , նմանե
ցաւ արքայութիւն երկ
նից առն . որ սերմանի
ցէ զսերմն բարի յագա
րակի իւրում . և ՚ի քուն
լինել մարդկան . եկն
թշնամին նր̅ , և ցա
նեաց ի վր̅ որոմն ՚ի մէջ
ցորենոյն և գնաց ։
Եւ իբրև բուսաւ
խոտն

Ժ
ՃԻԸ

խոտն և արար զպտուղ,
յայնժամ երևեցաւ և ո
րոմնն ։

Մատուցեալ ծառայք
տանուտեառն ասեն ցնա ․
Տէր, ոչ սերմն բարի սեր
մանեցեր յագարակին
քում, արդ ուստի ունի
ցի որոմն ։

Նա ասէ ցնոսա այր
թշնամի արար զայն,
ասեն ցնա ծառայքն
կամիս, զի երթիցուք
քաղեսցուք զայն ՚ի բաց

Նա ասէ ցնա ոչ,
գուցէ մինչ քաղիցէք
զորոմն, և զցորեանն
ընդ նմին ՚ի բաց խլի
ցէք ․

Թոյլ տուք երկոցունց
աճել ՚ի միասին մինչև
՚ի հունձս, և ՚ի ժամա
նակի հնձոցն ասացից
հնձողացն ․ քաղեցէք

Ն

նախ զորոմն, և կապե
ցէք զայդ խրձունս առ
՚ի այրել, և զցորեա
նն ժողովեցէք ՚ի
յշտեմարանս իմ ։

ՃԼԷ Այլ առակ էարկ առ
Բ նոսա և ասէ ․ Նման է
արքայութիւն երկնից
հատոյ մանանխոյ զոր ա
ռեալ մարդոյ սերմա
նեաց յագարակի իւ
րում ․ որ փոքր է քան
զամ սերմանիս, և յոր
ժամ աճիցէ, մեծ է
քան զամ բանջարս, և
լինի ծառ մինչև գալ
թռչնոց երկնից և
հանգչել յոստս նորա ։

ՃԼԸ Այլ առակ խօսեցաւ
Ե ընդ նոսա և ասէ ․
Նման է արքայութիւն
երկնից խմորոյ ․ զոր
առեալ կնոջ թաքոյց
՚ի գրիւս երիս ալեր

Ե մինչև

Մ	Մր	Հ
ՃԼԷ	Խդ	ՃԿԷ
ՃԼԸ	.	ՃԿԸ

մինչև ամենայն խմորեցաւ։
Զայս ամենայն խօսեցաւ
Յիսուս առակօք ընդ ժողո-
վուրդսն, և առանց ա-
ռակաց ոչ ինչ խօսէր ընդ նո-
սա։ Զի լցցի ասացեալն
ի մարգարէէն։ Բացից
առակօք զբերան իմ։
Բղխեցից զծածուկս
ի լինելութենէ աշխարհի։

Յայնժամ թող-
եալ զժողո-
վուրդսն, եկն
ի տուն։ Մատեան առ
նա աշակերտքն նորա
և ասեն. Մեկնեա մեզ
զառակ որոմանցն ագա-
րակին։
Նա պատասխանի ետ
և ասէ ցնոսա, որ սեր-
մանէ զբարի սերմն է
Որդի մարդոյ։ Եւ ագա-
րակն աշխարհս է, սերմն
բարին նոքա են, որք
որդիքն արքայութեան
են։ Իսկ որոմն որդիք
չարին են։
Եւ թշնամին որ սերմա-
նեաց զայն, սատանայ է։
Եւ հունձն կատարած
աշխարհիս է, և հնձողքն
հրեշտակք են։
Որպէս ժողովին որոմն
և ի հուր այրին, այնպէս
եղիցի ի կատարածի աշ-
խարհիս։ Առաքեսցէ որ-
դի մարդոյ զհրեշտակս
իւր, և ժողովեսցեն
յարքայութենէ նորա զա-
մենայն գայթակղու-
թիւնս և զայնոսիկ որք
գործեն զանօրէնութիւն
և արկցեն զնոսա ի հնոց
հրոյն։ Անդ եղիցի լալ և
կրճտել ատամանց։
Յայնժամ արդարքն
ծագեսցեն իբրև զա-
րե

արեգակն յարքայութեան
Հօրն իւրեանց. որ ունիցի ականջս
լսելոյ լուիցէ :
Դարձեալ նման է ար-
քայութիւն երկնից գան-
ձի ծածկելոյ յագարա-
կի, զոր գտեալ մարդոյ
թաքոյց, և ի խնդութե-
նէ անտի երթայ վաճառէ
զամենայն զոր ունի, և
գնէ զագարակն զայն :
Դարձեալ նման է ար-
քայութիւն երկնից առն
վաճառականի, որ խն-
դրիցէ մարգարիտս գե-
ղեցիկս . և գտեալ մի
պատուական մարգա-
րիտ, երթեալ վաճառե-
աց զամենայն զոր ինչ ունէր,
և գնեաց զայն մարգա-
րիտ :
Դարձեալ նման է ար-
քայութիւն երկնից ուռ-
կանի արկելոյ ի ծով և

յամենայն ազգաց ժողո-
վելոյ :
Որ իբրև լցաւ, հան-
եալ ի ցամաք և նստ-
եալ ժողովեցին զբարի-
սն յամանս, և զխո-
տանսն ի բաց ընկեցին :
Այսպէս եղիցի ի կա-
տարածի աշխարհի :
Ելցեն հրեշտակք և մեկ-
նեսցեն զչարս ի միջոյ
արդարոց :
Եւ արկցեն զնոսա ի
հնոց հրոյ, անդ եղիցի
լալ և կրճել ատամանց :
Ասէ ցնոսա Յիսուս . իմա-
ցայք զայս ամ . ասեն ցնա
այո Տէր :
Եւ նա ասէ ցնոսա .
վասն այսորիկ ամ դպիր
աշակերտեալ արքայու-
թեան երկնից նման է
առն տանուտեառն, որ
հանէ ի գանձէ իւրմէ

զնոր եւ զհին։
Եւ եղեւ իբրեւ կատարեա
ց Յս զառակս զայ
սոսիկ փոխեցաւ անտի։
Եւ եկեալ ի գաւառ
իւր ուսուցանէր զնոսա
մինչեւ զարմանալ նոցա
եւ ասել, ուստի իցէ
այս իմաստութիւն եւ զօ
րութիւն։ ոչ սա՞ է հիւ
սանն որդի. ոչ մայր սո
րա կոչի Մարիամ, եւ եղ
բարք սորա Յակոբոս եւ
Յովսէս եւ Սիմոն եւ Յու
դա։ եւ քորք սորա ամե
նեքեան առ մեզ են։
ապա ուստի է՛ սմա այս
ամենայն։ եւ գայթակ
ղէին ի նմա։
Եւ Յս ասէ ցնոսա չիք
մարգարէ անարգ եթէ
ոչ յիւրում գաւառի եւ
յիւրում տան։ եւ ոչ ա
րար անդ զօրութիւնս բա

Մ	Մր	Ղ	Յ
ՃԼա	Ծ	ԺԹ	ԻԹ
ՃԼԲ	Ծա	ԺԱ	Լէ

զումս վասն անհաւա
տութեան նոցա։

Յայնմ ժամանա
կի լուաւ Հե
րովդէս չորրոր
դապետն զլուր Յի։
Եւ ասէ ցծառայս իւր
նա է՛ Յոհաննէս մկրտիչ
նա յարեաւ ի մեռելոց
եւ վասն այնորիկ զօրու
թիւնք լինին նովաւ։
Քանզի Հերովդէս կա
լաւ զՅոհաննէս կապ
եաց զնա եւ եդ ի բան
տի վասն Հերովդիայ
կնոջ Փիլիպպոսի եղբօր
նորա։
Զի ասէր ցնա Յոհան
նէս չէ արժան քեզ ու
նել զդա, եւ կամէր զնա
սպանանել, բայց երկն
չէր ի ժողովրդենէն ան
ալի։ քանզի իբրեւ զմար

գա

Մ	Մր	Ղ
ՃԽԳ	ԾԵ	Ղ
ՃԽԴ	ԾԹ	ԺԲ

զմարգարէ ունէին զնա:
ճժէ Եւ իբրեւ եղեն ծնուն-
Ջ դք Հերովդէսի կաքաւ-
եաց դուստրն Հերո-
դիադայ ի մէջ բազմա-
կանացն, եւ հաճոյ թուե-
ցաւ Հերովդի: Ուստի
եւ երդմամբ խոստա-
ցաւ տալ նմա զինչ եւ
խնդրեսցէ:
Եւ յառաջագոյն խրա-
տեալ ի մօրէն իւրմէ.
տուր ինձ ասէ այսր ի
վերայ սկտեղ զգլուխն
Յովհաննու մկրտչի:
Եւ տրտմեցաւ թագա-
ւորն. բայց վասն երդ-
մանցն եւ բազմականացն
հրամայեաց տալ նմա:
Եւ առաքեաց, գլխա- ճժը
տեաց զՅովհաննէս ի Ա
բանտի. եւ բերին զգլուխն Օ
նր սկտեղբ եւ տուա-
աղջկանն, եւ տարաւ առ

մ մր
ճժէ է

մայր իւր:
Եւ մատուցեալ աշա-
կերտքն նորա բարձին
զմարմինն եւ թաղեցին
եւ եկեալ պատմեցին յիսի:
ճժզ Եւ իբրեւ լուաւ եգ
Ա յս գնաց անտի
նաւու յանա-
պատ տեղի առանձին:
Իբրեւ լուան ժողո-
վուրդքն գնացին զհետ
նորա հետի ի քաղաքաց
անտի:
Եւ իբրեւ ել, ետեսա-
ժողովուրդ բազում, եւ
գթացաւ ի նոսա, եւ
բժշկեաց զհիւանդս
նոցա:
ճժթ Իբրեւ ընդ երեկս եղեւ
Ա մատեան առ նա աշա-
կերտքն եւ ասեն, տե-
ղիս անապատ է, եւ օրս
տարաժամեալ. արձա-
կեա

մ մր ղ յ
ճժզ կզ ղէ խէ
ճժթ կր ղզ խթ

կեա զմտաւորութեան
զի երկթ լուսեն շուրջ 'ի
չէնան դնեացեն . խուր
եանց կենդանեաց .
Նա սակ յա . ոչինչ այլ
Սոսոյ է' գոյա երթալ
գամբ սուրբ գոյա ու
տել .
Նա նորա սուեն ցնա
ոչինչ ունելք առաքելոց Ձոր
հինկ նկարեալ եւ երկնա Զ
ձկոնա .
Նա սակ ցնոսա բերեալ
սյսր զայն .
Նա հրամայեաց բաղ
մեցուցանել . զմտա
ւորութեան , խմեցայ խո Յթ
սոյ , եւ առնելով զհինկ Բ
նկարեալն եւ զերկնա
ձկոննս , հացեցաւ յեր
կինս , օրհնեաց եւ եբեկ
եւ ետ զաշակերտացն բաղ
նկարեալքն, եւ աշակերտա
ցն մատուցանեն .

Սկերտն առնենքեան եւ
յարկեցան . եւ բարձին
զնշխարս կոտորոցն եր
կոտասան սակառս լի .
Նա որք կերանն , էին
արք իբրեւ հինկ հա
զարք . Թող զկանայս եւ
զմանկտիս .

Եւ առաքելոց Եզ
փայլփայլելի զա
շակերտացն մեր
ձել 'ի նա եւ յառաջել
յաղթելոյս . մինչեւ ինքն
զմտաւորութեն առաջագի
ցէ .
Նա իբրեւ արձակեաց Յթ
զմտաւորութեան , եւ 'ի Բ
լեառն առանձին կալ
յաղօթս .
Նա երբեւ ընդ երեկս
եղեւ անդ էր միայն .
Նա նաւն մեկնեալ էր
'ի ցամաքէն բազում ա
սպ

մ մբ Ե
Ձոր կէ .
Յթ կէ լէ
Դ կէ հա

ասպարիզօք ծփեալ յա
լեացն. քանզի ընդդէմ
էր հողմն.
Եւ ի չորրորդ պահու
գիշերոյն եկն առ նոսա
յս գնացեալ ի վերայ ծո
վուն.
Իբրեւ տեսին զնա աշա
կերտքն. զի գնայր ի վե
րայ ծովուն, խռովե
ցան, եւ առ ահին աղա
ղակեցին.
Եւ վաղվաղակի խօսե
ցաւ ընդ նոսա յս եւ
ասէ. քաջալերեցարուք
ես եմ, մի երկնչիք.
ճծա Պատասխանի ետ նմա
Ժ պետրոս եւ ասէ տէր,
եթէ դու ես հրամայեա
ինձ գալ առ քեզ ի վե
րայ ջրոցս.
Եւ նա ասէ եկ.
Եւ իջեալ ի նաւէն
պետրոս գնաց ի վերայ
ջրոցն եւ եկն առ յս.
Եւ տեսանէր զհողմն
սաստիկ երկեաւ. եւ իբ
րեւ սկսաւ ընկղմիլ ա
ղաղակեաց, եւ ասէ.
տր փրկեա զիս.
Եւ վաղվաղակի յս ձգ
եաց զձեռն իւր կալաւ
զնա եւ ասէ. թերահա
ւատ ընդէր երկմտե
ցեր.
ճծբ Եւ իբրեւ ել ի նաւն
Ը հանդարտեցաւ հողմն.
Եւ որք ի նաւին էին մա
տեան եւ երկիրպագին
նմա եւ ասեն արդարեւ
որդի աստուծոյ ես
դու.
ճծգ Եւ անցեալ ի ցամաք
Բ եկին ի գեննեսարէթ.
Եւ իբրեւ ծանեան զնա
արք տեղւոյն այնորիկ
առաքեցին ընդ ամ
գաւառն եւ ածին առ
նա

ժ
ճծա

ժ մբ է
ճծբ կը .
ճծգ կթ ԻԱ

նա զաւանդութեան հանդերձի նորա մերձեսցին . եւ որք միանգամ մերձեցան փրկեցան ։

Գլ. ԺԵ

Յայնժամ մատեան առ Յիսուս որք յԵրուսաղեմէ փարիսեցիքն եւ դպիրքն , եւ ասեն ընդէ՞ր աշակերտքն քո անցանեն զաւանդութեամբ ծերոցն . զի ոչ լուանան զձեռս յորժամ զհաց ուտեն ։

Նա պատասխանի ետ եւ ասէ ցնոսա . Եւ դուք ընդէ՞ր անցանէք զպատուիրանաւ Աստուծոյ վասն աւանդութեանն ձերոյ ։

Զի ած ասաց . պատուեա զհայր քո եւ զմայր . եւ որ բամբասէ զհայր կամ զմայր մահու վախճանեսցի ։

Այլ դուք ասէք որ ոք ասիցէ ցհայր իւր կամ ցմայր իւր , թէ պատարագ է զոր յինէն օգտիս . եւ ոչ պատուեսցէ զհայր իւր եւ զմայր , եւ խոտէք զբանն Աստուծոյ վասն աւանդութեանն ձերոյ ։

Կեղծաւորք բարւոք մարգարէացաւ Եսայի վասն ձեր եւ ասէ ։

Ժողովուրդս այս շրթամբք պատուէ զիս եւ սիրտք իւրեանց հեռացեալ մեկուսի են յինէն ։

Զուր պաշտեն զիս . ուսուցանեն վարդապետութիւնս զմարդկան պատ

Ճ ձր
Ճգ Հա

պատուիրանս մարդկան:

Եւ կոչեցեալ առ. ինքն զժողովուրդսն՝ ասէ ցնոսա. Լուարուք, եւ իմացարուք. ոչ որ ինչ մտանէ ընդ բերանն, պղծէ զմարդ. այլ որ ինչ ելանէ ՚ի բերանոյ՝ այն պղծէ զմարդ:

ՃԺԵ
Ժ
Յայնժամ մատուցեալ աշակերտքն յաշակերտացն ասեն. գիտես զի փարիսեցիքն իբրեւ լուան զբանն գայթագղեցան: Նա պատասխանի ետ եւ ասէ. ամենայն տնկոց զոր ոչ տնկեաց հայր իմ երկնաւոր՝ խլեսցի:

ՃԺԶ
Ե
Թոյլ տուք զդոսա, կոյր են առաջնորդք կուրաց. կոյր կուրի յորժամ առաջնորդէ, անկանին երկոքին ՚ի խորխորատ անկանին:

ՃԺԷ
Զ
Պատասխանի ետ Պետրոս եւ ասէ ցնա. մեկնեա մեզ զառակդ զայդ:

Նա ասէ. յայն տակաւին եւ դուք անմիտք էք. եւ ոչ իմանայք եթէ ամենայն որ մտանէ ՚ի բերանն՝ յորովայն երթայ եւ արտաքս ելանէ:

Իսկ որ ելանէ ՚ի բերանոյ ՚ի սրտէ անտի գայ. եւ այն պղծէ զմարդն:

Զի ՚ի սրտէ ելանեն խորհուրդք չարք. սպանութիւնք, շնութիւնք, պոռնկութիւնք, գողութիւնք, սուտ վկայութիւնք, հայհոյութիւնք. այս ամենայն է, որ պղծէ զմարդն. այլ անլուայ ձեռօք ուտելն ոչ պղծէ զմարդ:

Ս. Յ Ն

Մ	Զ
ՃԺԵ	.
ՃԺԶ	ԿԵ

Մ	Մկ
ՃԺԷ	ԿԷ

ԺմԹ. Եւ ելեալ անտի
յն գնաց ՚ի կող
մանս տիւրոսի
և սիդոնի .

Եւ ահա կին մի՛ քանա
նացի ՚ի սահմանաց ան
տի նոցա . ելեալ աղա
ղակէր և ասէր , ողոր
մեա ինձ տէր որդի
դաւթի . դուստր իմ
չարաչար դիւահարի .

Եւ նա ոչ ետ նմա պա
տասխանի .

Եւ մատուցեալ աշա
կերտքն նորա աղաչէին
զնա և ասէին , արձա
կեա զդա զի աղաղակէ
զհետ մեր .

ՃԺԸ Նա պատասխանի ետ
և ասէ , ոչ ուրեք ա
ռաքեցայ եթէ ոչ առ
ոչխարս կորուսեալս
տանն իսրայէլի .

ՃԺԹ Եւ նա մատուցեալ եր
Զ կրպագանէր նմա և
ԿԴ ասէր . տէր օգնեա ինձ .

Պատասխանի ետ նմա
և ասէ . ոչ է՛ բարւոք
առնուլ զհաց մանկանց
և արկանել շանց .

Եւ նա ասէ այո տէր .
քանզի և շունք կերա
կրին ՚ի փշրանաց անկե
լոց ՚ի սեղանոյ տեառն
իւրեանց .

Յայնժամ պատասխա
նի ետ նմա յս և ասէ ,
ով կին , մեծ են
հաւատք քո , եղիցի քեզ
որպէս և կամիս .

Եւ բժշկեցաւ դուստր
նորա ՚ի նմին ժամու .

ՃԻ
Ք
Ն. Եւ գնացեալ ան ԿԵ
տի յն . եկն ՚ի
ծովեզրն գա
լիլեացւոց .

Եւ

Մ Գ
ՃԺԸ ՄԻԶ

Մ ՄԲ
ՃԻԲ ՀԲ
ՃԻ ՀԳ

Եւ ելեալ ի լեառն նստէր անդ ։

Մատեան առ նա ժողովուրդք բազումք որք ունէին ընդ իւրեանս կաղս կոյրս համերս միակողմանիս , և զայլս բազումս , և ընկեցին զնոսա առ ոտս նորա և բժշկեաց զնոսա ։

Մինչև զարմանալ ժողովրդեանն որք տեսանէին ։ զի համերքն խօսէին , կաղք գնային , միակողմանիքն բժշկէին կոյրք տեսանէին , և փառաւոր առնէին զԱստուած Իսրայէլի ։

ՃՐ. Եւ կոչեաց առ ինքն Յիսուս զաշակերտսն ասէ ։ Գթամ ի ժողովուրդս, զի ահա երեք աւուրք են զի կան առ իս , և ոչ ունին զինչ ուտիցեն և արձակել զդոսա նօթիս ոչ կամիմ , գուցէ նկուղիցին ի ճանապարհին ։

Ասեն ցնա աշակերտքն ուստի մեզ յանապատի աստ ուստի իցէ այնչափ հաց մինչև յագեցուցանել զայսչափ ժողովուրդ ։

Եւ ասէ ցնոսա Յս քանի նկանակ ունիք ։

Եւ նոքա ասեն . եօթն և սակաւ ձկունս ։

Եւ հրամայեաց ժողովրդեանն բազմել ի վերայ գետնոյ ։

Եւ առեալ զեօթն նկանակսն և զձկունսն գոհացաւ և եբեկ և ետ աշակերտացն . և նոքա ժողովրդեանն ։

Կերան ամենեքեան և յագեցան , և բարձին

զնչխարս կատարելոյն եւ
թէն զանձեալ էր։
Եւ որք կերպանն էին
այլ ինչ չարք հաղարք
թող զկանանս եւ զմանկ
ունս։
Իւրեւ տրամակերպ զգո
զայլութեան եւ ՚ի նոսա
եւ եկն ՚ի տանն մարդ
կաղեալ։

Ե մատուցեալ
փափկացին
եւ առաջ ուկն
ցեւ փորձեալ խնդրեալն
՚ի նմանէ նշան յերկնից
յուցանել նոցա։
Նա պատասխանի եւ
ասէ ցնոսա, յորժամ
երեկոյ լինի ասէք պարզ
լինելոց է. զի կարմրացեալ
է երկին։
Եւ առաւօտու այսօր
մրրիկ. զի շառագունի

առաւօտ երկինս յամպ
ցերեկ երկնի կարէք
զննել. բայց զնշանս ժա
մանակաց ոչ կարէք զի
տեսանել։ ազգ չար եւ շնացող
նշան խնդրէ եւ նշան մի
տացի նմա բայց նշանն
յովնանու մարգարէի։
Եւ եթող զնոսա եւ
գնաց։
Գնացին եւ աշակերտք
քն յայնկոյս, եւ մոռա
ցան առնուլ հաց։
Նա ասէ ցնոսա յիշեցէք եւ
զգուշ լերուք ՚ի խմորոյ
սադուկեցւոցն եւ փա
րիսեցւոցն։
Նոքա խորհէին ընդ
միմեանս եւ ասէին թէ
հաց ոչ բարձաք։
Գիտաց նա եւ ասէ, զի
խորհիք ՚ի միտս ձեր թէ
[illegible] եթէ հաց
ոչ ունիմք, տակաւին
չի

մ	մր	յ
ծկա	56	[illegible]
ծկբ	հբ	[illegible]

մ	մր	գ
ծկդ	հբ	.
ծկբ	հթ	[illegible]
ծկե	ձ	.

չիմանայք եւ ոչ յիշէք
զհինգ նկանակսն ի հինգ
հազարսն, եւ քանի սա
կառի բարձէք:
Եւ ոչ զեօթն նկանա
կսն ի չորս հազարսն.
եւ քանի զամբիւղս բար
ձէք:
Արդ զիարդ ոչ իմա
նայք եթէ ոչ վս հացի
ասացի ձեզ զգուշ լինել
ի խմորոյ սադուկեցւոց ձդ
եւ փարիսեցւոցն: ծ
Յայնժամ ի միտ առին
թէ ոչ ասաց զգուշա
նալ ի խմորոյ այլ յուսմանէ
փարիսեցւոցն եւ սա
դուկեցւոց:

ձե Եւ եկեալ յս ի
Ը կողմանս փի
Գ. լիպեայ կե
սարեայն հարցանէր ցա
շակերտսն. եւ ասէր, զո

որ ասեն զինէն մար
դիկ թէ իցէ որդի մար
դոյ:
Եւ նոքա ասեն. ոմն
զյովհաննէս մկրտիչ, եւ
այլք զեղիա, եւ կէսք
զերեմիա. կամ զմի ոք
ի մարգարէից:
Ասէ ցնոսա. բայց դուք
զո՞ ասէք զինէն թէ ի
ցեմ:
Պատասխանի ետ սի
մոն պետրոս եւ ասէ ցնա
դու ես քս որդի աս
տուծոյ կենդանւոյ:
Պատասխանի ետ յս եւ
ասէ ցնա, երանի է քեզ
սիմոն որդի յովնանու,
զի մարմին եւ արիւն ոչ
ղէ յայտնեաց քեզ այլ
հայրն իմ որ յերկինսն է:
Եւ ես քեզ ասեմ. զի
դու ես վէմ, եւ ի վերայ
այդր վիմի շինեցից զե
կե

մ   մի   ղ   յ   մ
ձդ   ձբ   եք   ծե ծզ   ձզ

ՃԿԹ զեկեղեցի իմ. և դրունք
Զ դժոխոց զնա մի յաղ
թահարեսցեն. և տաց
քեզ զփականս արքայու
թեան երկնից. և զոր մի
անգամ կապեսցես յեր
կրի, եղիցի կապեալ յեր
կինս. և զոր արձակես
ցես յերկրի. եղիցի ար
ձակեալ յերկինս:
Յայնժամ պատուիրեաց
աշակերտացն զի մի ու
մեք ասասցեն թէ նա է
Քսն:
ՃԿԸ Յայնմհետէ սկսաւ յիս
Բ ցուցանել աշակերտացն
իւրոց թէ պարտ է նմա
երթալ յԵրուսաղէմ, և բա
զում չարչարանս կրել
'ի քահանայապետից
և 'ի դպրաց և 'ի ծե
րոց ժողովրդեանն և
սպանանիլ. և յերրորդ աւ
ուր յառնել:

Մ Մր Ղ
ՃԿԸ ՁԴ ՂԷ

Եւ առեալ զնա մեկու
սի պետրոսի. սկսաւ հա
կել լինել նմա և սաստել
քաւ լիցի քեզ տէր, մի
եղիցի քեզ այդ:
Եւ նա դարձեալ 'ի
պետրոս ասէ, երթ յե
տս իմ սատանայ գայ
թագղութիւն իմ ես. զի
ոչ խորհիս դու զաս
տուծոյն այլ զմարդ
կան:
Յայնժամ յիս ասէ ցա
շակերտսն իւր:
ՃՀ Եթէ ոք կամի զհետ իմ
Բ գալ ուրասցի զանձն,
և առցէ զխաչ իւր, և
եկեսցէ զհետ իմ:
Զի որ կամիցի զանձն
իւր կեցուցանել կորու
սցէ զնա, և որ կորու
սցէ զանձն իւր վս իմ,
գտցէ զնա:
Զինչ օգտիցի մարդ
թէ

Մ Մր Ղ
ՃԿԹ ՁԴ -
ՃՀ ՁԵ ՂԸ

թէ զաշխարհս ամ՛ շա
հեսցի, և զանձն իւր
տուժեսցէ. կամ զինչ
տացէ մարդ փրկանս
ընդ անձին իւրոյ։

ծնա Զի գալոց է՛ որդի
ժ մարդոյ փառօք հօր իւ
րոյ հանդերձ հրեշտա
կօք իւրովք, և յայն
ժամ հատուսցէ իւրա
քանչիւրում ըստ գոր
ծոց իւրոց։

ծծբ Ամէն ասեմ ձեզ զի են
Ը ոմանք ՚ի դոցանէ որք
ԺԷ աստ կան. որք ոչ ճա
շակեսցեն զմահ մինչև
տեսցեն զորդի մարդոյ
եկեալ արքայութ՛ իւ
րով։

Եւ յետ վեց
աւուրց առ
նու յս զպետ
րոս և զյակոբոս և
զյովհաննէս եղբայր նո
րա, և հանէ զնոսա ՚ի
լեառն մի բարձր առան
ձին։

Եւ այլակերպեցաւ ա
ռաջի նոցա, և լուսա
ւորեցան երեսք նորա
իբրև զարեգակն և
հանդերձք նորա եղեն
սպիտակ իբրև զլոյս։

Եւ ահա երևեցան նո
ցա մովսէս և եղիա որք
խօսէին ընդ նմա։

Պատասխանի ետ պե
տրոս և ասէ ցյս, տէր
բարւոք է՛ մեզ աստ լի
նել. եթէ կամիս արաս
ցուք երիս տաղաւարս
մի քեզ և մի մովսէսի,
և մի եղիայի։

Եւ մինչդեռ նա խօ
սէր. ահա ամպ լուսա
ւոր հովանի եղև ՚ի վե
րայ նոցա։

Ձայն

մ	մբ	դ
ծնա	.	.
ծծբ	ծէ	ձէ

Ձայն եղեւ յամպոյն եւ
ասէ. դա է՛ որդի իմ սի
րելի ընդ որ հաճեցայ,
դմա լուարուք։

Իբրեւ լուան աշակերտա
քն. անկան ի վերայ երե
սաց իւրեանց, եւ երկ
եան յոյժ։

Եւ մատուցեալ Յիսուս բու
ռն եհար զնոցանէ եւ
ասէ. յարիք եւ մի
երկնչիք։

Համբարձին զաչս իւ
րեանց եւ ոչ զոք տեսին
բայց միայն զՅիսուս։

Եւ մինչ դեռ իջանէ
ին ՚ի լեռնէն պատուիրեաց
նոցա Յիսուս եւ
ասէ. մի ումեք ասիցէք ճծը
զտեսիլդ մինչեւ որդի
մարդոյ ՚ի մեռելոց յա
րիցէ։

ճծը
Հարցին զնա աշակերտ
քն եւ ասեն, զի՞ արդ
դպիրքն ասեն. թէ ե
ղիայի նախ պարտ է գալ.
Պատասխանի ետ Յիսուս եւ
ասէ ցնոսա. եղիա գայ
եւ հաստատեսցէ զամե
նայն։

Բայց ասեմ ձեզ զի եւ
եղիա եկեալ իսկ է. եւ
ոչ ծանեան զնա այլ ա
րարին ընդ նմա զոր ինչ
կամեցան. նոյնպէս եւ որ
դի մարդոյ չարչարելոց
է՛ ՚ի նոցանէ։

Յայնժամ ՚ի միտ առ
ին աշակերտքն. թէ
վասն յովհաննու մկրտչի
ասաց ցնոսա։

Ի ԺԱ
Եւ իբրեւ եկին զբ
՚ի ժողովուրդ
ըն մատուցա
այր մի ՚ի ծունր իջա
նէր եւ ասէր. տէ՛ր ողոր
մեա որդւոյ իմում.
զի

զի լուսնոտի և չարա-
չար հիւանդանայ . քան-
զի բազում անգամ անկանի 'ի
հուր և բազում 'ի ջուր
Եւ մատուցի զնա աշա-
կերտացն քոց և ոչ կա-
րացին բժշկել :
Պատասխանի ետ յս և
ասէ ով ազգ անհաւատ
և թիւր . մինչև յերբ
իցեմ ընդ ձեզ . մինչև
յերբ անսայցեմ ձեզ ,
ած զնա առ իս և ա- ճհդ Բ
ծին զնա առ յս :
Եւ սաստեաց 'ի նա յս
և ել 'ի նմանէ դևն , և
բժշկեցաւ մանուկն 'ի
ժամէն յայնմանէ :
ճհե Ե Յայնժամ մատուցեալ ա-
շակերտքն առանձին ,
և ասեն ցյս . մեք ըն-
դէր ոչ կարացաք հա-
նել զնա :
Եւ նա ասէ ցնոսա վա-
Ս

Ժ Դ
ճհե Ժ

ան թերահաւատութե
ձերոյ . ամէն ասեմ ձեզ
եթէ ունիցիք հաւատս
քան զհատն մանանխոյ ,
ասասջիք լերինս այսմիկ
փոխեաց աստի անդր ,
և փոխեսցի , և ոչ ինչ
անհնարին լինիցի ձեզ :
Բայց այս ազգ ոչ ելա-
նէ եթէ ոչ աղօթիւք
և պահօք :

Եւ մինչ դեգե- ղդ
րէին նոքա
'ի գալիլեա
ասէ ցնոսա յս
մատնելոց է որդի մար-
դոյ 'ի ձեռս մարդկան :
Եւ սպանցեն զնա և
յերրորդ աւուր յարիցէ :
Եւ տրտմեցան յոյժ :
ճհզ Ժ Եւ եկեալ նոքա 'ի կա-
փառնայում մատուցեալ ,
Զոր զերկդրամեանն պա-
հան

Ժ մբ Դ
ճհզ ղգ ձա
ճհէ . .

հանէին առ Պետրոս
եւ ասեն. վարդապետն
ձեր ոչ տայ զերկդրամ
եանն:

Եւ ասէ, այո:

ԻԸ Եւ իբրեւ եմուտ ի
տուն յառաջեաց քան
զնա յն եւ ասէ. զի արդ
թուի քեզ Սիմոն. թա
գաւորք երկրի յումմէ
առնուն զհարկս կամ
զհասս յորդւոց իւրեանց
թէ յօտարաց:

Եւ իբրեւ ասաց թէ
յօտարաց. ասէ ցնա յն
ապա ուրեմն ազատ են
որդիքն:

Բայց զի մի գայթագղեց
ուցուք զնոսա.
երթ ի ծով եւ ընկեա
զկարթ. եւ զառաջին
ձուկն որ ելանիցէ. առ
եւ բաց զբերան նորա.
եւ գտանիցես սատեր,

եւ զայն առեալ տացես
ընդ իմ եւ ընդ քո:

ՃԿԸ Բ Յայնմ ժամու մատ
չէին աշակերտքն
առ յս. եւ ա
սեն, ով իցէ ի մեծ
յարքայութեան երկ
նից. եւ կոչեցեալ առ ինքն
յն զմանուկ մի. կացոյց
զնա ի մէջ նոցա:

Եւ ասէ ամէն ասեմ
ձեզ. եթէ ոչ դարձջիք
եւ եղիջիք իբրեւ զման
ուկս, ոչ մտանիցէք յար
քայութիւն երկնից:

Արդ որ խոնարհեցու
ցանէ զանձն իբրեւ զմա
նուկս զայս նա է մեծ
յարքայութեան երկնից:

ՃԿԹ Բ Եւ որ ընկալցի զմա
նուկ մի այսպիսի յա
նուն իմ. զիս ընդունի.
եւ որ գայթագղեցուսց
ցէ

Մ	Մր	Ղ
ՃԿԸ	ՂԷ	ՃԻ ՃԽԸ
ՃԿԹ	ՂԹ	ՃԻԵ

ցէ զմի ՚ի փոքրկանցս
յայսցանէ յիս հաւատա-
ցելոց լաւ է՛ նմա եթէ
կախեսցի երկանաւ իշոյ ընդ
պարանոց նորա՛ և ընկղմես-
ցի ՚ի խորս ծովու.

Վայ աշխարհի ՚ի գայ-
թակղութեանց. հարկ է
գալ գայթակղութեանց.
բայց վայ մարդոյն այն
մինչ յորոյ ձեռն գայցէ
գայթակղութիւն.

ձշ Իսկ եթէ ձեռն քո կամ
Ձ ոտն գայթակղեցուցա-
նէ զքեզ հատ զնա և
ընկեա ՚ի քէն. լաւ է
քեզ միաձեռանի կամ
կաղ մտանել ՚ի կեանս.
քան թէ երկուս ձեռս
և երկուս ոտս ունել,
և անկանել ՚ի հուրն յա-
ւիտենական.

Իսկ եթէ ակն քո գայ-
թակղեցուցանէ զքեզ
խլեա զնա և ընկեա ՚ի
քէն լաւ է քեզ միա-
կանի մտանել ՚ի կեանս
քան երկուս աչս ունել
և անկանել ՚ի գեհեն
հրոյն.

ձա ժ Զգոյշ լերուք զդ-
մի արհամար-
հիցէք զմի ՚ի
փոքրկանցս յայսցանէ.
ասեմ ձեզ, զի հրեշ-
տակք նոցա յերկինս հա-
նապազ տեսանեն զե-
րեսս Հօր իմոյ որ յերկին-
ս է՛.

Զի եկն որդի մար-
դոյ կեցուցանել զկո-
րուսեալն.

ձը Է Զինչ թուի ձեզ.
եթէ լինիցի մարդոյ հա-
րիւր ոչխար և մոլորիցի
մի ՚ի նոցանէ. ոչ թո-
ղուցու զիննսուն և
1 2 զինն

մ ձր
ձշ ձ

մ ջ
ձա .
ձը ձշէ ձշթ

զինն ողխարան 'ի լերի
նս, եւ երթիցէ խնդրե
ցէ զմոլորեալն։

Եւ եթէ լինիցի գտա
նել զնա. ամէն ասեմ
ձեզ. զի ուրախ լինի
խնդրոյ նորա առաւել
քան խնդրոյ իննսուն
եւ իննուցն. որք չիցեն
մոլորեալք.

Ո՜յ այսպէս ոչ են կամք
առաջի Հօր իմոյ որ յեր
կինս է՝ եթէ կորիցէ
մի 'ի փոքրկանցս յայս
ցանէ.

ՃԽԴ Է Եթէ մեղիցէ քեզ եղ
բայր քո երթ յանդի
մանեա՝ զնա յորժամ
դու եւ նա միայն իցէք.
եթէ լուիցէ քեզ, շա
հեցար զեղբայր քո։

ՃԽԵ Ժ Ապա թէ ոչ լուիցէ
քեզ. առ ընդ քեզ մի
եւ կամ երկուս. զի 'ի
բերանոյ երկուց եւ ե
րից վկայից հաստատես
ցի ամենայն բան։

Իսկ եթէ նոցա ոչ լուի
ցէ, ասասջիր յեկեղե
ցւոյն։

Ապա եթէ եւ եկեղե
ցւոյն ոչ լուիցէ. եղիցի
քեզ իբրեւ հեթանոս
եւ մաքսաւոր։

ՃԽԶ Է Ամէն ասեմ ձեզ. զոր
կապիցէք յերկրի եղիցի
կապեալ յերկինս, եւ
զոր արձակիցէք յերկրի
եղիցի արձակեալ յեր
կինս։

ՃԽԷ Ժ Դարձեալ ասեմ ձեզ,
եթէ երկու 'ի ձէնջ մի
աբանիցին յերկրի վասն
ամ իրաց. զինչ եւ խն
դրեսցեն եղիցի նոցա
'ի Հօրէ իմմէ որ յեր
կինս է։

Ո՜ զի ուր իցեն երկու
կամ

Մ Դ
ՃԽԴ ՃԿԵ
ՃԽԵ .

Մ Յ
ՃԽԶ ՃՁԵ
ՃԽԷ .

կամ երեք ժողովեալ
յանուն իմ. անդ եմ ես
ի մէջ նոցա:

ճՁէ Յայնժամ մատուցեալ
Է պետրոս եւ ասէ.
որքան իցէ անգամ եթէ
մեղիցէ ինձ եղբայրն իմ,
եւ թողից նմա, մինչեւ
ցեօթն անգամ:

Ասէ ցնա յս. ոչ ասեմ
քեզ թէ մինչեւ ցեօթն
անգամ. այլ մինչեւ ցեօ
թանասնեկին եօթն:

ճՁը Վա այսորիկ նմանե
Ժ ցաւ արքայութիւն երկ
Ժ նից առն թագաւորի.
որ կամեցաւ համարս
առնուլ ի մէջ ծառայից
իւրոց:

Իբրեւ սկսաւ առ
նուլ մատուցաւ առնա
պարտապան մի բիւր
քանքարոյ:

Իբրեւ ոչ ունէր հատու
ցանել հրամայեաց վա
ճառել զնա տէրն նր,
եւ զկին նր եւ զորդիս
եւ զամ զոր ինչ եւ ունէ
ր եւ հատուցանել:

Իբր անկեալ ծառայն
երկիրպագանէր նմա
եւ ասէր, երկայնամիտ
լեր առ իս եւ զամենայն
հատուցից քեզ:

Գթացեալ տէր ծա
ռային այնորիկ արձա
կեաց զնա, եւ զպարտս
անեթող նմա:

Ելեալ ծառայն այն
եգիտ զմի ի ծառայակ
ցաց իւրոց, որ պարտէր
նմա հարիւր դահեկան,
եւ կալեալ զնա խեղդէր
եւ ասէր, հատո ինձ,
զոր պարտիս:

Արդ անկեալ ծառայ
ակցին առ ոտս նորա ա
ղաչէր զնա եւ ասէր եր
կայ

Մ Զ
ճՁէ ճԿԹ
ճՁը .

կայ համբերեա ընդ առ իս
և հատուցից քեզ ։
Եւ նա ոչ կամէր • այլ
չոգաւ էարկ զնա ՚ի
բանդ մինչև հատուս
ցէ զպարտսն •
Իբրև տեսին ծառայ
ակիցքն նորա , որ ինչ
եղեւն , տրտմեցան յոյժ , ՃԹ
և եկեալ զգուշացուցին տեառն Զ
իւրեանց զամ որ ինչ Իւ
եղեւն ։
Յայնժամ կոչեցեալ զնա
տէրն իւր և ասէ , ծա
ռայ չար , զամ զպարտսն
թողի քեզ փանզի աղա
չեցեր զիս ։
Ապա արդ ոչ էր պարտ
և քեզ ողորմել ծառայ
ակցին քում • որպ և ես
քեզ ողորմեցայ •
Եւ բարկացեալ տէրն
նորա մատնեաց զնա դահ
ճաց • մինչև հատու

ցէ զամ զպարտսն •
Սոյնպէս և Հայրն իմ
որ յերկինսն է՛ արասցէ
ձեզ • եթէ ոչ թողու
ցուք իւրաքանչիւր եղ
բօր իւրում ՚ի սրտից
ձերոց զյանցանս նոցա

Եւ եղև իբրև զի
կատարեաց
յս զբանս զայս
ոսիկ , փոխե
ցաւ ՚ի գալիլեէ և եկն
՚ի սահմանս հրէաստա
նի յայն կոյս յորդանա
նու ։
Եւ գնացին զհետ նո
ժողովուրդք բազումք
և բժշկեաց զնոսա անդ ։
Եւ մատուցեալ առ նա
փարիսեցիքն , փորձէին
զնա , և թէ արժան իցէ
ումեք արձակել զկին
իւր ըստ ամենայն վնա
սու ։

Պա

Մ Մր
ՃՁԹ Ճգ

Պատասխանի ետ նոցա
և ասէ. չիցէ ընթերց
եալ ձեր թէ որ հաս
տատեացն ՚ի սկզբանէ
արու և էգ արար զնո
սա, և ասէ. վասն այսո
րիկ թողցէ այր զհայր
և զմայր և երթիցէ զհե
տ կնոջ իւրոյ և եղի
ցին երկոքեան ՚ի մար
մին մի։
Այսուհետև ոչ են եր
կու, այլ մի մարմին։
Արդ զոր Աստուած զուգեաց
մարդ մի մեկնեսցէ։
Ասեն ցնա իսկ Մովսէս
ընդէր պատուիրեաց
տալ թուղթ մեկ
նելոյ և արձակել զնա։
Ասէ ցնոսա. Մովսէս
վասն խստասրտութե
ան ձերոյ հրամայեաց ձեզ
արձակել զկանայս ձեր.
այլ ՚ի սկզբանէ ոչ եղև
այդպէս։
ձէ բ Բայց ասեմ ձեզ զի ա
մենայն որ արձակեսցէ
զկին իւր և ոչ վասն
պոռնկութեան, և առնի
ցէ այլ, շնայ. և որ զար
ձակեալն առնիցէ, շնայ։
ձը ձ Ասեն ցնա աշակերտքն
իւր. եթէ այդպէս
վնաս իցէ ընդ այր և
ընդ կին, լաւ է չա
մուսնանալ։
Եւ նա ասէ ցնոսա. ոչ
ամենեքին բաւական
են այդմ բանի, այլ ո
րոց տուեալ է։
Զի են ներքինիք որք
յորովայնէ մօր իւրեանց
ծնան այնպէս։
Եւ են ներքինիք, որք
՚ի մարդկանէ եղեն ներ
քինիք։
Եւ են ներքինիք որք
զանձինս իւրեանց ա
րար

Մ Մր Զ
ձէ ձէ ձղէ
ձըա

լայլին* ներքինիս փառս
արքայութեան երկնից ։
Որ կարօղն է՛ տանել
տառապի ։
ձգէ Յաղթեամ՝ մատուցին
Բ. առ. նա մանկունս • զի
ձեռն դիցէ խնկոյ նա
ցա եւ աղօթս ալաայցէ ։
Եւ աշակերտքն նորա
տառապեալն նոցա ։
Մաքրէ յն թոյլ առ.ք մանկ
ունայն եւ մի արգելուք
զդ.ասա գալ առ իս , զի
այդպիսեացդ է՛ ար
քայութին երկնից ։
Եւ եդեալ ձեռն իւր
լայ նոցա գնաց անտի ։
ձգէ Բ ԽԲ.
[Ե]ւ աՀա մատուց
եալ ումն ասէ ,
վարդապետ
բարի • զինչ բարի գոր
ծեցից զի ընդունիցիմ
զկեանսն յաւիտենա

կանս ։
Եւ նա ասէ ցնա • զի
Հարցանես զիս զբարու
մն է՛ բարի ։
Եթէ կամիս ՚ի կեանսն
յաւիտենականս մտա
նել պաՀեա՛ զպատուի
րանսն ։
Տաէ՛ ցնա զորս ։
Տաէ՛ ցնա յն զմի՛ սպա
նաներն եւ զմի՛ շնարն եւ
զմի՛ սուտ վկայերն ։
Պատուեա՛ զՀայր քո
եւ զմայր , եւ սիրեսցես
զընկեր քո իբրեւ զանձն
քո ։
Տաէ՛ ցնա պատանին ,
զայդ ամենայն պաՀե
զգ ցի ՚ի մանկութէ իմէ ,
արդ. իւ իւիք պակաս
իցեմ ։
ձգէ Տաէ՛ ցնա յն , եթէ կա
Բ. միս կատարեալ լինել •
երթ վաճառեա զինչս
քո

մ մի դ.
ձգէ ձգ մթդ
ձգէ ձէ ձխա մթք

մ մի դ.
ձգէ ձէ ձէք մթթ

քո և տուր աղքատաց,
և ունիցիս գանձս յեր
կինս, և եկ զկնի իմ.
ՃԵ Իբրև լուաւ պատա
Բ նին զբանն, գնաց տրտ
մեալ. զի ունէր ստա
ցուածս բազումս։
Ըսկ յն ցաշակերտսն.
ամէն ասեմ ձեզ. զի
դժուարաւ մտցէ մե ՃԻԳ
ծատունն յարքայու Գ
թիւն երկնից.
Դարձեալ ասեմ ձեզ.
դիւրին է մալխոյ մտա
նել ընդ ծակ ասղան
քան մեծատան յարքայ
ութիւն աստուծոյ մտա ՃԻԵ
նել։ Ե
Իբրև լուան աշակերտ
քն զարմացան յոյժ, և
ասեն, Իսկ ո՞ կարիցէ ՃԻԸ
ապրել։ Բ
Հայեցաւ ի նոսա յն
և ասէ. առ ի մարդկա

նէ այդ անհնար է. այլ
առ յաստուծոյ, ամե
նայն ինչ դիւրաւ է։
Յայնժամ պատասխա
նի ետ պետրոս և ասէ
ցնա. ահաւասիկ մեք թո
ղաք զամենայն և եկաք
զկնի քո. արդ զինչ լի
նիցի մեզ։
Ըսկ յն ասէ ցնոսա. ամէն
ասեմ ձեզ. զի դուք որ
եկիք զկնի իմ, ի միւս
անգամ գալստեանն.
յորժամ նստցի որդի
մարդոյ յաթոռ փառաց
իւրոց.
Նստջիք և դուք յեր
կոտասան աթոռ դա
տել զերկոտասան ազգն
իսրայէլի։
Եւ ամենայն որ եթող
զտունս, կամ զեղբարս
կամ զքորս կամ զհայր
կամ զմայր կամ զկին

Դ K կամ

Մ Մր Ղ
ՃԻԵ ՃԹ Մի

Մ Մր Ղ.
ՃԻԳ . -
ՃԻԵ - Մկբ
ՃԻԸ ՃԺ Մ —

կամ՛ զորդիս կամ՛ զագա
րակս վասն անուան ի
մոյ , Հարիւրապատիկ
առցէ և զկեանսն յաւի
տենականս ժառան
գեսցէ ։

ձկթ Բազում եղիցին ա
Բ ռաջինք յետինք և յե
տինք առաջինք ։

Մ Քանզի նման է՛
Ժ արքայութիւն
ԽԲ երկնից առն
տանուտեառն , որ ել
ընդ առաւօտս ՚ի վար
ձու ունել մշակս յայգի
իւր ։ և էարկ վարձս
մշակացն աւուրն դա
հեկան , և առաքեաց
զնոսա յայգի իւր ։
Եւ ելեալ զերրորդ ժա
մու ետես այլս զի կայ
ին դատարկք ՚ի հրապա
րակս ։

Ասէ և ցնոսա , երթայք
և դուք յայգի իմ , և
որ ինչ արժան իցէ տաց
ձեզ ։
Գնացին և նոքա ։
Եւ դարձեալ ելեալ
զվեց ժամու և զինն
ժամու արար նոյնպէս ։
Եւ զմետասաներորդ
ժամու ելեալ եգիտ այ
լս ՚ի կային դատարկք
ասէ և ցնոսա ընդէ՞ր
կայք աստ զօրս ամբողջ
դատարկք ։
Ասեն ցնա զի ոչ ոք կա
լաւ զմեզ ՚ի վարձու ։
Ասէ ցնա երթայք և
դուք յայգին , և որ ինչ
արժան է՛ առնուցուք ։
Եւ իբրև երեկոյ եղե
աւ , ասէ տէր այգւոյն ցգա
ւառապետ իւր , կոչեա
զմշակսն և տուր նոցա
զվարձս սկսեալ ՚ի յետ
նոցն

մ	մբ	է
ձկթ	ձճա	ձհգ
մ	.	.

նոցն մինչև ցառաջինսն․
Եկեալ եկեալքն որք զմե
տասաներորդ ժամուն
առին մէն մի դահեկան․
Եկեալ և առաջինքն
համարէին թէ առաւել
առնուցուն․ և առին
մէն մի դահեկան և
նոքա․
Իբրև առին, տրտնջէ
ին զտանուտեառնէն
և ասէին․
Թէ դոքա յետինքդ մի
ժամ գործեցին և հա մա
ւասարս արարեր զդոսա Բ
մեզ, որք զծանրութիւն
աւուրն բարձաք
և զտօթ․
Նա պատասխանի ետ
միում ի նոցանէ և ասէ․
Ընկեր, չզրկեմ զքեզ․
ոչ դահեկանի միոջ սակ
արկեր ընդ իս․
Առ զքոյդ և երթ․ կե

թէ կամեցայ յետնոցս
տալ որպէս և քեզ․
Ոչ թէ չիցէ իմ իշխա
նութիւն յիմս առնել
զինչ և կամիմ․ կամ թէ
ակն քո չար է․ զի ես ա
ռատ եմ․
Այսպէս եղիցին յետինք
առաջինք և առաջինք
յետինք․ զի բազում
են կոչեցեալք, և սա
կաւք են ընտրեալք․
Եւ ելանէր Յս
յԵրսղմ, և առ դէ
զերկոտասան
աշակերտսն, և ի ճա
նապարհին ասէ ցնոսա․
Ահաւասիկ ելանեմք
յԵրսղմ, և որդի մարդոյ
մատնեսցի քահանայա
պետից և դպրացն․ և
դատապարտեսցեն զնա
ի մահ․ և մատնեսցեն

մ մր ⁊
մա ձեր մեր

զնա հեթանոսաց այպա
նել եւ հարկանել եւ 'ի
խաչ հանել, եւ յերրորդ ա
ւուր յարիցէ ։

մտ. Յայնժամ մատեաւ
Չ առ նա մայր որդւոցն
ԽԳ. զեբեդեայ որդւովքն
իւրովք հանդերձ, եր
կիր պագանէր եւ խնդ
րէր ինչ 'ի նմանէ ։

Եւ նա ասէ ցնա, զինչ
կամիս ։

Ասէ ցնա ասա՛, զի նստ
ցին սոքա երկու որդի
քս իմ, մի ընդ աջմէ քում
մէ եւ մի ընդ ահեկէ
յարքայութեան քում ։

Պատասխանի ետ յս եւ
ասէ, ոչ գիտէք զինչ
խնդրէք, կարէք ըմպել
զբաժակն, զոր ես ըմ
պելոց եմ, կամ զմկրտու
թիւն զոր ես մկրտելոց
եմ մկրտիլ ։

Ասեն ցնա կարօղ եմք ։
Ասէ ցնոսա յս, զբա
ժակն իմ ըմպիցէք, եւ
զմկրտութիւն զոր ես
մկրտելոց եմ մկրտիջիք
բայց նստուցանել ընդ
աջմէ եւ ընդ ահեկէ
իմմէ ոչ է իմ տալ, այլ
որոց պատրաստեալ է 'ի Հօ
րէ իմմէ ։

մտ. Եւ լուեալ տասանցն
Ի. բարկացան վասն եր
կուց եղբարցն ։

Եւ յս կոչեաց զնոսա
առ ինքն եւ ասէ, գիտէք
զի իշխանք ազգաց տի
րեն նոցա, եւ մեծամեծ
քն իշխեն նոցա ։

Ոչ այնպէս իցէ եւ 'ի
ձերում միջի ։

Այլ որ կամիցի 'ի ձէնջ
մեծ լինել, եղիցի ձեր
պաշտօնեայ ։

Եւ որ կամիցի 'ի ձէնջ

առա

մ	մր	
մբ	ճխզ	
մ	մր	ղ
մգ	ճխէ	մհ

առաջին լինել եղիցի
ձեր ծառայ։
ՄԸ Որպէս եւ որդի մարդոյ ոչ
Գ եկն սպասաւորել նմա,
այլ սպասաւորել, եւ տալ
զանձն իւր փրկանս փո
խանակ բազմաց։

ՄԹ Ե. յելանելն նո
Բ ցա յերիքովէ
ԽԴ գնացին զհետ
նորա ժողովուրդք բա
զումք։
Եւ ահա կոյրք երկու
նստէին առ ճանապար
հաւն։
Իբրեւ լուան թէ յի
սուսանէ, աղաղակեցին
եւ ասեն, ողորմեա մեզ
յի որդի դաւթի։
Եւ ամբոխն սաստէր
նոցա զի լռեսցեն։
Եւ նոքա եւս առաւել
աղաղակէին եւ ասէին,
ողորմեա մեզ տէր որդի
դաւթի։
Ո կացեալ էառ յի կոչ
եաց զնա եւ ասէ զինչ
կամիք զի արարից ձեզ։
Ասեն ցնա տէր զի բաց
ցին աչք մեր։
ԷԿ Եւ գթացեալ յի մեր
ձեցաւ յաչս նոցա եւ
վաղվաղակի տեսին, եւ
գնացին զհետ նորա։

ՄԺ Իբրեւ մօտ եղեն
Բ յեմ, եւ եկին ՚ի
ԽԵ բեթփագէ մերձ
՚ի լեառն ձիթենեաց
յայնժամ յի առաքեաց
երկուս յաշակերտացն
իւրոց. եւ ասէ ցնոսա,
երթայք ՚ի գեօղդ որ ա
ռաջի ձեր է, եւ ան
դէն գտանիցէք էշ կա
պեալ եւ յաւանակ ընդ
նմին, լուծէք եւ ածէք
ինձ։

մ	մի	դ	յ
մբ	ճժէ	.	ղուկ
մէ	ճժգ	միք	.

մ	մի	դ
մզ	ճժէ	կէ

ինձ. եւ եթէ ոք ասիցէ
ինչ ձեզ, ասասջիք, ե
թէ Տեառն իւրեանց
պիտոյ են, եւ վաղվաղա
կի առաքեսցէ զնոսա։
ձէ Բայց այս ամ եղեւ զի
Է լցցի բան մարգարէին
որ ասէ. ասացէք դս
տեր Սիոնի, ահա թա
գաւոր քո գայ քեզ հեզ
հեծեալ յէշ եւ յաւա
նակ իշոյ։
ձը Գնացին աշակերտքն,
Բ եւ արարին որպէս հրամայ
եաց նոցա յս։
Եւ ածին զէշն եւ զա
ւանակն։
Եւ արկին զնոքօք զհան
ձս եւ նստաւ ի վր նոցա
Եւ բազում ժողովուր
դք տարածեցին զհան
դերձս իւրեանց ի ճա
նապարհին։
Եւ այլք հատանէին

ոստս ի ծառոց եւ տա
րածանէին ի ճանապար
հին։
ձթ Եւ ժողովուրդքն որք
Ա առաջին եւ զկնի երթայ
ին. աղաղակէին եւ ասէ
ին. օրհնութիւն որդւոյ
Դաւթի, օրհնեալ որ
գայ յանուն Տեառն
օրհնութիւն ի բարձունս
ձժ Եւ ի մտանելն նր յԵմ
Ժ դղրդեցաւ. քաղաքն
ամ, եւ ասէ ով իցէ սա
Եւ ժողովուրդքն ա
սէին սա է՛ մարգարէն յս
որ ի Նազարեթէ Գալի
լեացւոց։
ձժա Եւ եմուտ յս ի տա
Ա ճարն եւ եհան արտաքս
զամենեսին, որք վաճա
ռէին եւ գնէին ի տա
ճարին անդ։
Եւ զսեղանս հատավա
ճառացն կործանեաց,
եւ

մ	մր	ղ	յ
ձէ	.	.	ծա
ձը	ձժը	մլգ	.

մ	մր	ղ	յ
ձթ	ձժթ	մլդ	ա
ձժ	.	.	.
ձժա	ճխ	մլէ	խա

եւ զաթոռս աղաւնա-
վաճառացն։
Եւ ասէ ցնոսա գրեալ
է՝ տուն իմ տուն աղօ-
թից կոչեսցի, եւ դուք
արարէք զդա այր ա- Խ
ւազակաց։
ՄԻԲ Եւ մատեան առ նա
Օ կոյրք եւ կաղք ՚ի տաճա-
րին, եւ բժշկեաց զնոսա։
ՄԻԴ Իբրեւ տեսին քահա-
Ե նայապետքն եւ դպիրքն
զսքանչելիսն զոր արար,
եւ զմանկտին որք աղա-
ղակէին ՚ի տաճարին,
եւ ասէին, ովսաննա որդ-
ւոյ Դաւթի, բարկացան եւ ասեն ցնա
լսես, զինչ ասենդ դոքա։
Ասէ ցնս յս այո. չիցէ
ընթերցեալ ձեր թէ ՚ի
բերանոյ տղայոց եւ ստն-
դեաց հաստատեցեր զօր-
հնութիւն։

ՄԻԳ Եւ թողեալ զնոսա ել
Զ արտաքոյ քաղաքին ՚ի
բեթանիա եւ անդ ա-
գաւ։

Եւ այգուն ՚ի Եր
երթալն դարձեալ
անդրէն ՚ի քա-
ղաքն քաղցեաւ. եւ տես-
եալ զթզենի մի ՚ի ճանապարհին եկն ՚ի
նա եւ ոչ եգիտ ՚ի նմա,
բայց միայն տերեւ։
Եւ ասէ ցնա, մի այս-
ուհետեւ ՚ի քէն պտուղ
եղիցի ՚ի յաւիտեան։
Եւ առժամայն չորացաւ
թզենին։
Իբրեւ տեսին աշակերտ-
քն զարմացան եւ ասեն.
թէ զիարդ վաղվաղակի
ցամաքեցաւ թզենին։
ՄԻԵ Պատասխանի ետ յս եւ
Զ ասէ ցնոսա, ամէն ասեմ
ձեզ։

Մ Դ
ՄԻԲ .
ՄԻԴ ՃԵ

Մ ՃԲ
ՄԻԳ ՃԻ
ՄԻԵ ՃԻԳ

ձեզ. եթէ ունիցիք հաւատս եւ ոչ երկմտիցիք ոչ միայն թզենւոյդ առնիցէք. այլ թէ ղերինդ ասիցէք բարձիր, եւ անկիր 'ի ծով եղիցի.

մժգ դ Եւ զամ ինչ զոր եւ խնդրիցէք յաղօթս հաւատով առնուցուք.

մժդ բ Եւ եկեալ նորա 'ի տաճարն. մատեան առ նա

Խոյ մինչդեռ ուսուցանէր քահանայապետքն եւ ծերք ժողովրդեանն եւ ասեն, որով իշխանութեամբ առնես զայդ, եւ ով ետ քեզ զիշխանութիւնդ զայդ.

Պատասխանի ետ յիս եւ ասէ ցնոսա, հարցից եւ ես զձեզ բան մի, զոր եթէ ասիցէք ինձ, եւ ես ձեզ ասացից որով Խոյ իշխանութեամբ առնեմ զայս.

Մկրտութիւնն յոհաննու ուստի էր յերկնից թէ 'ի մարդկանէ.

Եւ նոքա խորհէին ընդ միտս եւ ասէին.

Եթէ ասեմք յերկնից ասէ ցմեզ. իսկ ընդէր ոչ հաւատացիք նմա, եւ եթէ ասեմք 'ի մարդկանէ' երկնչիմք 'ի ժողովրդենէն, զի ամենեքին զյոհաննէս իբրեւ զմարգարէ ունէին.

մժե ժ Պատասխանի ետուն յիսի եւ ասեն. ոչ գիտեմք. Ասէ ցնոսա եւ նա, եւ ոչ ես ասեմ ձեզ որով իշխանութեամբ առնեմ զայս.

մժը ձ Բայց զիարդ թուի ձեզ այր մի էին եր կու որդիք.

Եւ

մ մր դ յ մ
մժգ ձկէ . ձկբ ձկէ մժը
ձկէ ձծ
մժէ ձկէ մխ .

Նա մատուցեալ առ
առաջինն ասէ, երթ այ
սօր գործեա յայգւոջ։
Նա պատասխանի ետ
եւ ասէ, երթամ տէր եւ
ոչ չոգաւ։
Մատեաւ եւ առ միւսն
եւ ասէ նոյնպէս։
Նա պատասխանի ետ
եւ ասէ, ոչ կամիմ բայց
յետոյ զղջացաւ եւ չո
գաւ յայգին։
Ո՞ր ոք յերկուցունց ա
րար զկամս հօրն։
Ասեն յետինն։
Ասէ ցնոսա յիսուս, ամէն
ասեմ ձեզ, զի մաքսաւ
որք եւ պոռնիկք յառա
ջեսցեն քան զձեզ յար
քայութիւն երկնից։
Զի եկն յոհաննէս
ճանապարհաւ արդա
րութեան եւ ոչ հաւատա
ցէք նմա, եւ մաքսաւորք

ԺԱ

եւ պոռնիկք հաւատա
ցին նմա, եւ դուք տե
սէք եւ ոչ զղջացայք յե
տոյ հաւատալ նմա։

մը Բ Օ

Այլ առակ լուա
րուք, այր
մի էր տա
նուտէր որ տնկեաց
այգի, եւ ցանկով պա
տեաց զնա եւ փորեաց ՚ի
նմա հնձան, եւ շինեաց
աշտարակ, եւ ետ զնա
մշակս, եւ գնաց ՚ի տար
աշխարհ։ եզ

Իբրեւ մերձեցաւ ժա
մանակ պտղոյ առաք
եաց զծառայս իւր առ
մշակսն առնուլ զպտ
ուղս նորա։
Նա կալեալ մշակացն
զծառայսն, զոմն տան
ջեցին, զոմն սպանին,
եւ զոմն քարկոծեցին։

Լ. Գոր

մ մբ է
մը մբ մխ

Պատրաստեալ առաքեաց
այլ ծառայս բազումս
քան զառաջինսն , և
արարին նոցա նոյնպէս։
Յետոյ առաքեաց առ
նոսա զորդի իւր և ասէ ,
թերևս ամաչեսցեն յոր-
դւոյ աստի իմէ . իսկ
մշակքն իբրև տեսին
զորդին . ասեն ընդ մի-
մեանս այս է՛ ժառանգն . ե-
կայք սպանցուք զսա ,
և կալցուք զժառան-
գութիւն սորա։
Եւ առեալ հանին զնա
արտաքոյ քան զայգին
և սպանին։
Արդ յորժամ եկեսցէ
տէր այգւոյն զինչ ա-
րասցէ մշակացն այնո-
ցիկ։
Ասեն ցնա , զչարսն չա-
րաչար կորուսցէ . և զայ-
գին տացէ այլոց մշա-
կաց , որք տացեն նմա
զպտուղ իւր 'ի ժամանակի իւր-
եանց . ասէ ցնոսա յի-
սուս . չիցէ՞ երբէք ընթեր-
ցեալ ձեր 'ի գիրս . զվէ-
մն զոր անարգեցին
շինողքն նա եղև գլուխ
անկեան , 'ի տեառնէ եղև
այս , և է՛ սքանչելի յաչս
մեր։
Վասն այսորիկ ասեմ ձեզ
զի բարձցի 'ի ձէնջ ար-
քայութիւն աստուծոյ ,
և տացի ազգի . որ առ-
նիցէ զպտուղս նո։
Եւ որ անկցի իվե՛ վի-
միս այսորիկ , փշրեսցի ,
և յոյր վերայ անկցի ,
հոսեսցէ զնա։
Խ Իբրև լուան քահա
Ա նայապետքն և փարիսեցիքն զառա
կս նոցա . գիտացին թէ
վն նոցա ասաց։

Եւ

Մ մր Գ Յ
մի ճիբ ճիթ մլթ մխբ մխա ձե
ձէ ձը

Եւ խնդրէին զնա ու-
նել, բայց երկեան 'ի
ժողովրդոցն, քանզի
իբրև զմարգարէ ունէ-
ին զնա։

Մտ
Է
ՃԺԷ.
Դարձեալ ասէ Յի-
սուս պատասխանի և ա-
յն և ասէ ցնո-
սա առակօք։

Նմանեցաւ արքայու-
թիւն երկնից առն թա-
գաւորի, որ արար հար-
սանիս որդւոյ իւրում։
Եւ առաքեաց զծա-
ռայս իւր կոչել զհրաւ-
իրեալսն 'ի հարսանիս,
և ոչ կամէին գալ։
Դարձեալ առաքեաց
այլ ծառայս և ասէ,
ասասջիք հրաւիրելոցն,
ահաւասիկ զճաշ իմ պա-
տրաստեցի, զուարակք
իմ և պարարակք զե-
նեալք են, և ամենայն ինչ
պատրաստ է, եկայք
'ի հարսանիս։
Եւ նոքա յուլացեալք
գնացին. ոմն յագարակ
իւր, և ոմն 'ի վաճառ
իւր. և այլք կալան զ-
ծառայս նորա թշնամա-
նեցին, և սպանին։
Իսկ թագաւորն իբրև
լուաւ բարկացաւ, և
առաքեաց զզօրս իւր.
և սատակեաց զսպանող
սն զայնոսիկ, և զքա-
ղաքս նոցա այրեաց։
Յայնժամ ասէ ցծառ-
այս իւր, հարսանիքս
պատրաստ են, և հրաւ-
իրեալքն չէին արժանի։
Արդ երթայք յանցս
ճանապարհաց, և զոր
միանգամ գտանիցէք
կոչեցէք 'ի հարսանիս։
Եւ ելեալ ծառայքն

ՙի ճանապարհս, ժողո-
վեցին զամենեսեան,
զոր և գտին զչարս և մգ
զբարիս, և լցան հարսա- բ
նիքն բազմականօք. ՈՒ

մբ ձ Եւ մտեալ թագաւ-
որն հայել զբազմական-
նօքն, ետես անդ այր
մի որոյ ոչ էր զգեցեալ
հանդերձ հարսանեաց.
և ասէ ցնա, ընկեր զի-
արդ մտեր այսր, զի
ոչ ունէիր հանդերձ
հարսանեաց:

Եւ նա պապանձեցաւ.
Յայնժամ ասէ ցպաշ-
տօնեայսն. կապեցէք ըզ-
դա ոտս և զձեռս
և հանէք զդա ՚ի խա-
ւարն արտաքին, անդ
եղիցի լալ և կրճել ա-
տամանց:

Զի բազումք են կո-
չեցեալք և սակաւք են
ընտրեալք.

Յայնժամ գնաց-
եալ փարիսե-
ցիքն առին խոր-
հուրդ զնմանէ, որպէս
զնիցեն նմա զրուցայթ-
բանիւք.

Եւ առաքեն առ նա
զաշակերտսն իւրեանց
հերովդիանոսօքն հան-
դերձ և ասեն, վարդա-
պետ գիտեմք զի ճշմա-
րիտ ես, և զճանապարհն
Աստուծոյ ճշմարտու-
թեամբ ուսուցանես, և
ոչ է՛ քեզ փոյթ զումե-
քէ, և ոչ հայիս յերեսս
մարդկան. արդ ասա՛ մեզ
զինչ թուի քեզ,
պարտ է՛ հարկս տալ
կայսեր թէ ոչ.

Գիտաց յս̃ զխորամանկ-
ութիւն նոցա, և ասէ.

զի

զի փորձէք զիս կեղ
ծաւորք.
Ցուցէք ինձ զդահե
կան հարկին, և նոքա
մատուցին նմա զդահե
կան մի.
Եւ ասէ ցնոսա յիս. ոյր
է՛ պատկերս այս կամ
գիր.
Ասեն կայսեր.
Յայնժամ ասէ ցնոսա,
երթայք տուք զկայ
սերն, կայսեր, և զաս
տուծոյն աստուծոյ.
Իբրև լուան զարմա
ցան, և թողին զնա և
գնացին.
Ը. Գ. Յայնմ աւուր մատեան
առ նա սադուկեցիքն.
որք ասէին թէ չիք յա
րութիւն, հարցին զնա.
և ասեն, վարդապետ
մովսէս ասաց եթէ որ
մեռցի անորդի, արաս
ցէ զկինն նր եղբայր իւր
և յարուսցէ զաւակ եղ
բօր իւրում.
Էին առ մեզ եղբարք
եօթն. առաջինն առեալ
կին և մեռաւ, և զի ոչ
ունէր զաւակ, եթող
զկինն իւր եղբօր իւ
րում. նոյնպէս և երկ
րորդն, և երրորդն մինչ
և ցեօթներորդն.
Յետ ամենեցուն մե
ռաւ և կինն.
Արդ 'ի յարութեան ոյր
յեօթանցն եղիցի նա
կին. զի ամենեքին կա
լան զնա կին.
Պատասխանի ետ նոցա
յս և ասէ. մոլորեալ էք
ոչ գիտէք զգիրս և ոչ
զզօրութիւն աստուծոյ.
զի 'ի յարութեան ոչ կա
նայս առնեն և ոչ ա
րանց լինին. այլ են ի

բրև զհրեշտակք յեր
կինս :
Բայց վն յարութեան
մեռելոց չիցէ ընթերց
եալ ձեր զասացեալն
ձեզ յաստուծոյ . ես եմ
ած աբրահամու ած
իսահակայ և ած յակո
բայ , և չէ ած ած մեռ
ելոց այլ կենդանեաց :
Իբրև լուան ժողո
վուրդքն . զարմանային
ընդ վարդապետութի
նորա :
ՃԻ Իսկ փարիսեցիքն իբրև
Զ լուան եթէ պապանձե
ԾԴ ցոյց զսադուկեցին .
ժողովեցան ի միասին :
Եւ եհարց մին ի նո
ցանէ զնա փորձելով և
ասէ :
Վարդապետ որ պա
տուիրանն է՛ մեծ յօ
րէնսն :

Եւ յն ասէ ցնա . սի
րեսցես զտր ած քո յամ՛
սրտէ քումմէ և յամ՛ անձ
նէ քումմէ և յամ՛ մտաց
քոց :
Այս է՛ մեծն և առա
ջին պատուիրան :
Եւ երկրորդն նման սմին ,
սիրեսցես զընկեր քո իբ
րև զանձն քո . յայս եր
կուս պատուիրանս ամ
օրէնքն և մարգարէքն
կախեալ կան :
ՃԻԵ Եւ ի ժողովիլ փարիսե
Ի ցւոցն եհարց ցնոսա յն
ԾՆ և ասէ :
Զինչ թուի ձեզ
վն քի , ոյր որդի է՛ , ա
սեն ցնա դաւթի :
Ասէ ցնոսա , իսկ զիարդ
դաւիթ հոգւովն կոչէ
զնա տր և ասէ :
Ասաց տր ցտր իմ՛ , նիստ
ընդաջմէ իմմէ մինչև
եդից

Ժ Ժբ
ՃԻԳ ՃԱ

Ժ Ժբ Է
ՃԻԵ ՃԿԳ ՃԻԵ

եդից զթշնամիս քո պա-
տուանդան ոտից քոց ։
Իսկ եթէ Դաւիթ զնա
Տէր կոչէ, զիարդ որդի
նորա իցէ ։
ԻԴ Բ Եւ ոչ ոք կարէր տալ
նմա պատասխանի բան
մի, եւ ոչ իշխէր ոք յայնմ
օրէ հարցանել զնա եւ
ոչ ինչ ։

ԻԵ Ժ Յայնժամ խօսե
ցաւ Յիսուս ընդ ժո
ղովուրդսն եւ
ընդ աշակերտսն իւր,
եւ ասէ ։
Յաթոռն Մովսէսի նս
տան դպիրքն եւ փարի
սեցիքն ։
Զամենայն զոր ասիցեն
ձեզ արարէք, եւ պահե
ցէք, բայց ըստ գոր
ծոց նոցա մի առնէք,
զի ասեն եւ ոչ առնեն ։

ԻԶ Ե Կապեն բեռինս ծանու
ունս եւ դժուա
րակիրս, եւ դնեն ի վե
րայ ուսոց մարդկան,
եւ մատամբ իւրեանց ոչ
կամին շարժել զնոսա ։
ԻԷ Բ Եւ զամեն գործս իւր
եանց առնեն ի ցոյց
մարդկան, լայնեն զգրապ
անակս իւրեանց եւ
երկայնեն զքղանցս
ԻԸ հանդերձից իւրեանց ։
Սիրեն զյառաջագահս
յընթրիս, եւ զնախաթո
ռս ի ժողովուրդս եւ
զողջոյնս ի հրապարակս
Եւ կոչել ի մարդկանէ
ռաբբի ռաբբի ։
ԻԹ Ժ Բայց դուք մի կոչիք
ռաբբի, զի մի է
ռաբբի ձեր, եւ դուք ա
մենեքեան եղբարք էք ։
Եւ հայր մի կոչէք ձեզ
յեր

Մ Մր Ղ
ՄԻԴ ՃԺԴ ՄՀԴ
ՄԻԵ · ·

Մ Մր Ղ
ՄԻԶ · ՄՂԵ
ՄԻԸ ՃԺԵ ՄՂԹ
ՄԻԹ ·

երկրի, զի ձեր մի է՝
հայր որ յերկինսն է՝։
Եւ մի կոչիցիք ուսու
ցիչք զի ուսուցիչն ձեր
ք͞ս է՝։
Եւ մեծն ՚ի ձէնջ ե
ղիցի ձեր սպասաւոր։
մա Որ բարձրացուցանէ
ե զանձն խոնարհեսցի, և
որ խոնարհեցուցանէ
զանձն բարձրասցի։
մբ Վայ ձեզ դպրաց և
ե փարիսեցւոց կեղծաւո
ԾՕ րաց, զի փակէք զար
քայութիւն երկնից առա
ջի մարդկան. դուք ոչ
մտանէք, և որոց մտա
նելն չտայք թոյլ մտա
նել։
մգ Վայ ձեզ դպրաց և
ժ փարիսեցւոց կեղծաւո
րաց. զի ուտէք զտունս
այրեաց պատճառանօք
երկարէք զաղօթս մի

մ ղ
մա ջհթ մժե
մբ ջխե
մգ .

զի առաւել դատաստան
ընդունիցիք։
Վայ ձեզ դպրաց և
փարիսեցւոց կեղծաւ
որաց, զի յածիք ընդ
ծով և ընդ ցամաք առ
նել եկամուտ մի և յոր
ժամ լինիցի, առնէք
զնա որդի գեհենի կր
կին ևս քան զձեզ։
Վայ ձեզ առաջնորդք
կոյրք. զի ասէք որ երդ
նու ՚ի տաճարն չէ ինչ,
բայց որ երդնու յոսկին
որ ՚ի տաճարին է՝, պար
տան է՝։
Մորոսք և կոյրք զինչ
մեծ է՝ ոսկին, եթէ
տաճարն. որ սրբէ զոս
կին։
Եւ որ երդնու ՚ի սե
ղանն չէ ինչ, բայց որ
երդնու ՚ի պատարագն որ
ի վերայ նր է՝, պարտան է։

Յի

Յիմարք և կոյրք. զի՞նչ
մեծ է. պատարագն,
եթէ սեղանն որ սրբէ
զպատարագն։
Արդ որ երդնու
ի սեղանն. երդնու ի
նա և յամ որ ի վերայ
նորա է։
Եւ որ երդնու ի տա
ճարն, երդնու ի նա
և ի բնակիչս նր։
Եւ որ երդնու յեր
կինս երդնու յաթոռն
Աստուծոյ, և յայն որ
նստի ի վերայ նր։
մլզ Ե Վայ ձեզ դպիրք և
փարիսեցւոց կեղծաւո
րաց, զի տասանորդէք
զանանուխ և զսամիթ
և զչաման, և թողէք
զծանր ծանր օրինացն
զդատաստան և զողոր
մութի և զհաւատս։
Զայս արժան էր առ

ժ.Բ

մ զ
մլզ ձզ

նել և զայն չթողուլ։
մլէ Ժ Առաջնորդք կոյրք որք
զմժղուկս քամէք և
զուղտս կլանէք։
մլը Ե Վայ ձեզ դպրաց և
փարիսեցւոց կեղծաւո
րաց, զի սրբէք զարտա
քինն զբաժակին և զսկա
ւառակին, և ի ներքոյ
լի են յափշտակութեամբ
և անիրաւութեամբ։
Փարիսեցի կոյր, սր
բեա՛ նախ զներքին բա
ժակին և զսկաւառակին
զի լինիցի և արտաքինն
նոցա սուրբ։
մլթ Ե Վայ ձեզ դպրաց և
փարիսեցւոց կեղծաւ
որաց, զի նման էք գե
րեզմանաց բռելոցաց, որք
արտաքոյ երևին գեղեց
ցիկք, և ի ներքոյ լի են
ոսկերօք մեռելոց և ամ՟
պղծութեամբ։

M Նոյն

մ զ
մլէ ․
մլը ձլէ
մլթ ձլթ

Նոյնպէս և դուք ար
տաքոյ երեւիք մարդ
կան արդարք, և 'ի ներք
քոյ լի էք կեղծաւորու
թեամբ և անօրէնութեամբ.
մլէ Ե Վայ ձեզ դպիրք և
փարիսեցւոց կեղծաւո
րաց. զի շինէք զշիրիմս
մարգարէից և զարդա
րէք զգերեզմանս ար
դարոց. և ասէք եթէ
էաք յաւուրս հարցն
մերոց ոչ հաղորդէաք
արեան մարգարէիցն.
Ապաքէն վկայէք
զանձանց, եթէ որդիք
էք այնոցիկ որք կոտո
րեցին զմարգարէսն.
Եւ դուք լցէք զչափ
հարցն ձերոց.
մլթ Ժ Օձք ծնունդք իժից. զիարդ փախնուցուք 'ի
դատաստանէ գեհենին.
մխ Ե Վասն այդորիկ ահաւա
սիկ ես առաքեմ առ
ձեզ մարգարէս և իմաս
տունս և դպիրս և 'ի
նոցանէ սպանանիցէք,
և 'ի խաչ հանիցէք, և
'ի նոցանէ տանջիցէք 'ի
ժողովուրդս ձեր և հա
լածիցէք 'ի քաղաքէ 'ի
քաղաք.
Որպէս զի եկեսցէ խնդրոց
ձեր ամ արիւն արդար
հեղեալ յերկրի, յարե
նէն աբէլի արդարոյ
մինչև ցարիւնն զաքա
րիայ որդւոյ բարաքեայ
զոր սպանէք ընդ մէջ
տաճարին և սեղանոյն.
Ամէն ասեմ ձեզ եկես
ցէ այն ամ ազգիս այ
սորիկ.
մխա Ե Երուսաղէմ, Երուսաղէմ, որ կոտորես
զմարգարէս և քարկոծ
առնես զառաքեալսն
առ քեզ քանիցս անգամ
կա

կամեցայ ժողովել զման-
կունս քո զորօրինակ ժո մեջ
ղովէ հաւ զձագս իւր Բ
ընդ թեւովք. եւ ոչ կամե-
ցարուք. ահաւասիկ թողեալ լիցի
ձեզ տունդ ձեր աւե-
րակ։
Ասեմ ձեզ. թէ
ոչ եւս տեսանիցէք զիս
յայսմհետէ, մինչեւ ասի-
ցէք օրհնեալ եկեալ յա-
նուն տեառն։

ԻԴ

մեր Բ Եւ ելեալ Յս էր
արտաքս 'ի տա-
ճարէն գնայր
եւ մատեան աշակերտքն
ցուցանել նմա զշինու-
ածս տաճարին։
Եւ նա պատասխանի
ետ եւ ասէ ցնոսա, տես-
անէք զայդ ամ. ամէն
ասեմ ձեզ. ոչ մնասցէ
այդր քար 'ի քարի վե-
րայ որ ոչ քակտեսցի։
Եւ մինչդեռ նստէր 'ի
լերինն Ձիթենեաց, մա-
տեան առ նա աշակերտ-
քն առանձինն եւ ասեն,
ասա՛ մեզ երբ լինիցի
այդ. եւ կամ՝ զինչ նշան
իցէ քոյոյ գալստեանդ,
եւ վախճանի աշխարհիս։
Պատասխանի ետ Յս եւ
ասէ ցնա, զգոյշ լերուք
գուցէ ոք զձեզ խաբի-
ցէ։
Զի բազումք գայցեն
յանուն իմ, եւ ասիցեն
թէ ես եմ Քս, եւ զբա-
զումս մոլորեցուցանի-
ցեն։
Լսելոց էք պատերազ-
մունս եւ զհամբաւս պա-
տերազմաց. զգոյշ լե-
րուք, մի խռովիցիք,
զի պարտ է լինել այնմ
ամ. այլ չեւ է կատա-
րած։ M 2 Յա

Յարիցէ ազգ յազգի
վերայ, և թագաւորու-
թի ՚ի թագաւորութե,
և եղիցին սովք և սրա-
ծութիւնք և սասանու-
թիւնք ՚ի տեղիս տեղիս։
Սակայն և այն ամ սկիզ-
բն է՛ երկանց։

ՄԽԲ Ա Յայնժամ մատնեսցեն
զձեզ ՚ի նեղութիւն, և
սպանանիցեն զձեզ, և
եղիջիք ատեցեալք յամ
ազգաց վասն անուան
իմոյ։

ՄԽԳ Ժ Եւ յայնժամ գայթակ-
ղեսցին բազումք, և
զմիմեանս մատնեսցեն,
և ատեսցեն զմիմեանս։
Եւ բազում սուտ մար-
գարէք յարիցեն, և զբ-
ազումս մոլորեցու-
ցեն։
Եւ վս բազմանալոյ ա-
նօրէնութեն ցամաքեսց-
ի սէր բազմաց։
Բայց որ համբերեսցէ
խապատ. նա կեցցէ։

ՄԽԴ Զ Եւ քարոզեսցի աւետա-
րանս արքայութե ընդ-
ամ տիեզերս ՚ի վկայ-
ութի ամ հեթանոսաց։
Եւ ապա եկեսցէ կա-
տարած։

ՄԽԵ Զ Յորժամ տեսանի-
ցէք զպղծութի աւե-
րածոյն որ ասացեալն
է՛ ՚ի ձեռն դանիէլի մար-
գարէի, զի կայցէ ՚ի տե-
ղւոջն սրբութեան. որ
ընթեռնունն ՚ի միտ առ-
ցէ։

ՄԽԶ Բ Յայնժամ որք ՚ի հրէ-
աստանի իցեն փախի-
ցեն ՚ի լերինս։
Եւ որ ՚ի տանիս կայցէ
մի իջցէ առնուլ ինչ ՚ի
տանէ իւրմէ։
Եւ որ յանդի իցէ մի
դառ-

Մ	Մր	Ղ	Յ
ՄԽԲ	ՃԼԹ	ՄԽ	ՃԽա ՃԽբ
ՄԽԳ	.	.	

Մ	Մր	Ղ
ՄԽԴ	ՃԽ	.
ՄԽԵ	ՃԽԲ	.
ՄԽԶ	ՃԽԳ	ՄԹ ՄԺԳ

դարձցի յետս առնուլ զձորձս իւր։

մխթ Բ Բայց վայ լիցի յղեաց եւ սնուցողաց յաւուրսն յայնոսիկ։

մծ Զ Յաղօթս կացէք զի մի լինիցի փախուստն ձեր ձմերայնի։

մծա Եւ մի՛ ՚ի շաբաթու։

Բ Զի եղիցի յայնժամ նեղութիւն մեծ. որպիսի ոչ եղեւ ՚ի սկզբանէ աշխարհի, մինչեւ ցայժմ, եւ ոչ այլ լիցի։

մծբ Զ Եւ եթէ ոչ կարճէին աւուրքն այնոքիկ ոչ ապրէր ամենայն մարմին։

Բայց վասն ընտրելոցն կարճեսցին աւուրքն այնոքիկ։

մծգ Բ Յայնժամ թէ ոք ասիցէ ձեզ, ահաւասիկ աստ է՛ քրիստոսն կամ՝ անդ, մի՛ հաւատայցէք։

մծդ Զ Զի յարիցեն սուտ քրիստոսք եւ սուտ մարգարէք. եւ տացեն նշանս մեծամեծս եւ արուեստս. մինչեւ մոլորեցուցանել թէ հնար ինչ իցէ եւ զընտրեալսն. ահա առաջագոյն ասացի ձեզ։

մծե Ե Արդ եթէ ասիցեն ձեզ. ահաւասիկ յանապատի է՛ մի՛ ելանիցէք. եւ թէ ահա յշտեմարանս է՛ մի՛ հաւատայցէք։

մծզ Ե Զի որպէս փայլակն որ ելանէ յարեւելից եւ երեւի մինչեւ յարեւմուտս. այնպէս եղիցի գալուստն որդւոյ մարդոյ։

Ուր

Մ	Մր	Ղ
մխթ	ճխդ	մծգ
մծ	ճխե	.
մծա	ճխզ	մծե
մծբ	ճխէ	.
մծգ	ճխը	մբ

Մ	Մր	Ղ
մծդ	ճխթ	.
մծե	.	մբ
մծզ	.	մե

ՄԾԷ Զի ուր դիշն իցէ.
Ե անդր ժողովեսցին ար-
ծուիք։

ՄԾԸ Վաղվաղակի յետ նե-
Բ ղութեան աւուրցն այնո-
ցիկ արեգակն խաւա-
րեսցի, եւ լուսինն ոչ տա-
ցէ զլոյս իւր, եւ աս-
տեղք անկցին յերկնից,
եւ զօրութիւնք երկնից
շարժեսցին։

Եւ ապա երեւեսցի
նշան որդւոյ մարդոյ
յերկինս։

Եւ յայնժամ կոծես-
ցին ամենայն ազգք եր-
կրի։

ՄԾԹ Եւ տեսցեն զորդի մար-
Բ դոյ եկեալ ՚ի վր̄ ամպոց
երկնից զօրութեամբ
եւ փառօք բազմօք։

Եւ առաքեսցէ զհրեշ-
տակս իւր փողով մե-
ծաւ, եւ ժողովեսցեն
զընտրեալս նր̄ ՚ի չորից
հողմոց ՚ի ծագաց երկ-
նից մինչեւ ՚ի ծագս նոցա։

Ի թզենւոյ անտի ու-
սարուք զառակն. զի յոր-
ժամ նորա ոստքն կակ-
ղասցին, եւ տերեւն ցցու-
ցին, գիտէք թէ մերձ
է՛ ամառն։

Այնպէս եւ դուք յոր-
ժամ տեսանիցէք զայս
ամ̄ գիտասջիք թէ մերձ
է՛ ՚ի դուրս։

Ամէն ասեմ ձեզ եթէ
ոչ անցցէ ազգս այս մինչ
եւ այս ամենայն եղիցի։

Երկինք եւ երկիր անց-
ցեն. եւ բանք իմ՛ մի
անցցեն։

ՄԿ Բայց վասն աւուրն
այնորիկ եւ ժամու, ո-
չոք գիտէ ոչ հրեշտակք
երկնից եւ ոչ որդի բայց
միայն հայր։

Որպէ

մ	մր	ջ
մծէ	-	մխզ
մծը	ճծ	մծէ
մծթ	ճծա	մծը

մ	մր
մկ	ճծր

Մկա Ե Որպէս աւուրքն Նոյի. նոյնպէս եղիցի գալուստն որդւոյ մարդոյ:

Զի որպէս էին յաւուրսն առաջ քան զջրհեղեղն, ուտէին և ըմպէին. կանայս առնէին և արս լինէին. մինչև յօրն յորում եմուտ Նոյ ՚ի տապանն.

և ոչ գիտացին մինչև եկն ջրհեղեղն և եբարձ զամենեսին, այնպէս եղիցի և գալուստն որդւոյ մարդոյ:

Մկէ Ե Յայնժամ թէ լինիցին երկու յագարակի. մին առնցի և միւսն թողցի:

Մկզ Ե Եւ եթէ երկու աղայ ցեն ՚ի մի երկանս. մին առնցի և միւսն թողցի:

Մկը Զ Արթուն կացէք, զի ոչ գիտէք յորում ժամու տէրն ձեր գայ:

Մկդ Բ Զայն գիտասջիք եթէ գիտէր տանուտէրն, յորում պահու գող գայ, հսկէր, և ոչ տայր ականել զտուն իւր:

Վասն այսորիկ և դուք եղերուք պատրաստք, զի յորում ժամու ոչ ակն ունիցիք գայ որդի մարդոյ:

Մկէ Ե Ո՞վ ոք իցէ հաւատարիմ ծառայ և իմաստուն, զոր կացուցանէ տէր իւր ՚ի վերայ ծառայից իւրոց տալ նոցա զկերակուր ՚ի ժամու:

Մկը Ե Երանի է ծառային այնմիկ զոր եկեալ տէրն գտանիցէ առնել այնպէս. ամէն ասեմ ձեզ զի ՚ի վերայ ամենայն ընչից իւրոց կացուցանէ զնա:

Ապա

Մ	Մր	Ղ
Մկա	.	Մե
Մկբ	.	Մծբ
Մկզ	Ճծզ	Ն

Մ	Մր	Ղ
Մկդ	Մծե	Մծզ
Մկէ	.	Ճծե
Մկզ	.	Ճծե

ՃԽ Ապա եթէ ասիցէ ծա-
Ե ռայն չար 'ի սրտի իւ-
րում՝ տէր իմ յամէ զգալ
և սկսանիցի հարկանել
զծառայակիցս իւր. ու-
տիցէ և ըմպիցէ ընդ
արբեցողս. գայցէ տէր
ծառային այնորիկ յաւ-
ուր յորում ոչ ակն ու-
նիցի. և 'ի ժամու յո-
րում ոչ գիտիցէ, և կտ-
րեսցէ զնա ընդ մէջ.
և զբաժին նորա ընդ
կեղծաւորս դիցէ, անդ
եղիցի լալ և կրճել ա-
տամանց։

ՃԽ
Զ
Ծնն Յայնժամ նմա-
նեսցի արքայ-
ութիւն երկնից
տասն կուսանաց, որոց
առեալ զլապտերս իւր-
եանց ելին ընդ առաջ
փեսայի և հարսին.

մ ... մէ ... մէ.

Հինգն 'ի նոցանէ յի-
մարք էին, և հինգն ի-
մաստունք։
Յիմարքն առին զլապ-
տերսն. և ձէթ ընդ
իւրեանս ոչ բարձին։
Իսկ իմաստունքն առ-
ին ձէթ ամանօք ընդ
լապտերս իւրեանց։
Եւ 'ի յամել փեսային
նիրհեցին ամենեքեան
և 'ի քուն մտին։
Եւ 'ի մէջ գիշերի եղև
բարբառ. ահա փեսայ-
դ գայ ելէք ընդ առաջ
նորա։
Յայնժամ յարեան ամ
կուսանքն և կազմեցին
զլապտերս իւրեանց։
Ասեն յիմարքն ցիմա-
ստունսն, տուք մեզ յիւ-
ղոյդ ձերմէ. զի ահա
շիջանին լապտերքս մեր
Պատասխանի ետուն
իմա

իմաստունքն, եւ ասեն.
գուցէ, ոչ լիցէ մեզ եւ
ձեզ բաւական, այլ եր
թայք ՚ի վաճառականս
եւ գնեսջիք ձեզ.

Իբրեւ գնային նոքա
գնել եկն փեսայն եւ
պատրաստքն մտին ընդ
նմա ՚ի հարսանիսն եւ
փակեցաւ դուռն.

Յետոյ գան եւ այլ կու
սանքն եւ ասեն. տէր տէր
բաց մեզ.

Նա պատասխանի ետ
եւ ասէ ամէն ասեմ ձեզ
թէ ոչ գիտեմ զձեզ.

Արթուն կացէք զի ոչ
գիտէք զօրն եւ ոչ զժ
ժամն.

ձթ Որպէս այր մի գնացեալ
Բ ՚ի տար աշխարհ, կոչեաց
Ա զծառայս իւր. եւ ետ
նոցա զինչս իւր.

ձչ Ումեմն ետ հինգ քան

Ե

ՃԻԳ.

Մ	Մր	Ղ
ձթ	ճժէ	ձիէ
ձգ	է	ձթ

քար եւ ումեմն երկուս
ումեմն մի. իւրաքանչ
իւրում ըստ իւրում կա
րի եւ գնաց.

Չոգաւ վաղվաղակի որ
էառ զհինգն գործեաց
նոքօք, եւ շահեցաւ այլ
եւս հինգ.

Նոյնպէս եւ որ զեր
կուսն շահեցաւ այլ եւս
երկուս.

Եւ որ զմին էառ գնաց
փորեաց զերկիր եւ թա
քոյց զարծաթ տեառն
իւրոյ.

Յետ բազում ժամա
նակի գայ տէր ծառայ
իցն այնոցիկ եւ առնէ
համար խնդիր նոցա. եւ
մատուցեալ որ զհինգ
քանքարն էառ մատոյց
այլ եւս հինգ քանքար եւ
ասէ. տէր հինգ քանքար
ետուր ցիս, ահա այլ

N ոմն

ինձ հինգ այլ և ս քանք
քար 'ի վերայ շահեցայ.
Ասէ ցնա տէրն իւր,
ազնիւ ծառայ բարի և
հաւատարիմ, յորում հետ
և 'ի սակաւուդ հաւա
տարիմ եղեր, 'ի վերայ բազ
մաց կացուցից զքեզ,
մուտ յուրախութիւն տեառն
քո.

Մատուցեալ և որոյ
զերկուս քանքարսն առ
եալ էր և ասէ. տէր եր
կուս քանքարս ետու
ցին. ահաւասիկ երկուս
և ս այլ քանքարս զոր
'ի վերայ շահեցայ.

Ասէ ցնա տէր իւր. ազ
նիւ ծառայ բարի և
հաւատարիմ. որով հետև
'ի սակաւուդ հաւա
տարիմ եղեր բազմաց
կացուցից զքեզ. մուտ
յուրախութիւն տեառն
քո.

Մատուցեալ և որոյ
զմին քանքարն առեալ
էր, և ասէ տէր գիտէի
զքեզ այր մի խիստ ես,
հնձես, զոր ոչ սերմա
նեցեր, և ժողովես,
ուստի ոչ սփռեցեր. եր
կեայ, գնացի, և թա
քուցի զքանքարն քո
յերկրի, արդ ահաւասիկ
քոյդ քեզ.

Պատասխանի ետ տէրն
և ասէ ցնա. ծառայ
չար և ծոյլ. գիտէիր ե
թէ հնձեմ. ուստի ոչ
սերմանեցի, և ժողովեմ
ուստի ոչ սփռեցի.

Պարտ էր քեզ արկա
նել զարծաթ իմ 'ի
սեղանաւորս, և ես եկեալ
ես առնուի օք զորոշան
ընդ իւր զիմն.

Առէք արդ 'ի դմանէ
զքանքարդ և տուք

այնմ

այնմ, որ ունիցի զտասն
քանքարն։
ճխա Զի ամենայնի որ ու-
բ նիցի, տացի և յաւելցի,
և որ ոչն ունիցի, և զոր
ունիցին, բարձցի ի
նմանէ։
ճխբ Եւ զծառայդ անպի-
ե տան հանէք ի խաւարն
արտաքին, անդ եղիցի
լալ և կրճել ատամանց։
ճխգ Եւ յորժամ եկեսցէ
ժ որդի մարդոյ փառօք
կէլ. իւրովք և ամենայն
հրեշտակք ընդ նմա։
Յայնժամ նստցի յա-
թոռ փառաց իւրոց.
և ժողովեսցին առաջի
նորա ամենայն ազգք, և մեկ-
նեսցէ զնոսա ի միմեանց
որպէս հովիւ զի մեկնեսցէ
զօշխար յայծեաց. և կա-
ցուսցէ զօշխարն ընդ աջ-
մէ իւրմէ և զայծիսն

ի ձախմէ իւրմէ։
Յայնժամ ասասցէ թա-
գաւորն ցայնոսիկ որ ընդ
աջմէն իցեն նորա. Եկայք
օրհնեալք Հօր իմոյ, ժա-
ռանգեցէք զպատրաս-
տեալ ձեզ արքայութիւն
ի սկզբանէ աշխարհի։
Զի քաղցեայ և ե-
տուք ինձ ուտել, ծա-
րաւեցայ և արբուցէք
ինձ, օտար էի և ժողո-
վեցէք զիս։
Մերկ և զգեցուցէք
զիս, հիւանդ էի և տե-
սէք զիս, ի բանտի էի
և եկիք առ իս։
Յայնժամ պատասխա-
նի տացեն նմա արդա-
րքն և ասասցեն։
Տէր երբ տեսաք զքեզ
քաղցեալ և կերակրե-
ցաք, կամ ծարաւի, և
արբուցաք։

ճ	մր	ղ
ճխա	իր	մէ
ճխբ	.	մլա
ճխգ	.	.

Երբ տեսաք զքեզ օ-
տար, և ժողովեցաք,
կամ մերկ, և զգեցուցա-
ցաք։
Երբ տեսաք զքեզ հի-
ւանդ կամ ՚ի բանտի և
եկեաք առ քեզ։
Պատասխանի տացէ
թագաւորն և ասասցէ
ցնոսա, ամէն ասեմ ձեզ
որով հետև արարէք
միում յեղբարցս այս
ցիկ փոքրկանց ինձ ա-
րարէք։
Յայնժամ ասասցէ և
ցայնոսիկ որք ընդ ահե-
կէն իցեն. երթայք յի-
նէն անիծեալք ՚ի հուրն
յաւիտենականն, որ պատ-
րաստեալ է սատանայի
և հրեշտակաց նորա։
Զի քաղցեայ, և ոչ
ետուք ինձ ուտել ծա-
րաւեցայ, և ոչ արբու-
ցէք զիս։
Օտար էի, և ոչ ժողո-
վեցէք զիս, մերկ էի, և
ոչ զգեցուցէք զիս, հի-
ւանդ էի և ՚ի բանտի և
ոչ տեսէք զիս։
Յայնժամ պատասխա-
նի տացեն և նոքա և
ասասցեն Տէր երբ տե-
սաք զքեզ քաղցեալ
կամ ծարաւի, կամ օ-
տար կամ մերկ կամ հի-
ւանդ կամ ՚ի բանտի և
ոչ պաշտեցաք զքեզ։
Յայնժամ պատասխա-
նի տացէ նոցա և ասաս-
ցէ, ամէն ասեմ ձեզ ո-
րովհետև ոչ արարէք
միում ՚ի փոքրկանցս յայս-
ցանէ և ոչ ինձ արա-
րէք։
Եւ երթիցեն նոքա ՚ի
տանջանս յաւիտենա-
կանս, և արդարքն ՚ի
կե-

կեանս յաւիտենականս:
Եւ եղև իբրև կատար
եաց յս զամ զբանս
զայսոսիկ ասէ ցաշակերտ
սն իւր:

ձդ Գիտէք, զի յետ եր
Ա կուց աւուրց զատիկ
լինի, և որդի մարդոյ
մատնի ի խաչ ելանել:

ձե Յայնժամ ժողո
Զ վեցան քահա
նայապետքն և
դպիրք և ծերք ժողո
վրդեանն ի սրահ քա
հանայապետին որում
անուն էր կայիափա:
Եւ արարին խորհուրդ
զի նենգութեամբ կալցեն
զյս և սպանցեն:
Բայց ասէին թէ մի՛ ի
տօնի աստ զի մի խռո
վութիւն լինիցի ի ժո
ղովրդեանն:

ձզ Իբրև եկն յս ի բեթա
Ա նիայ ի տուն սիմոնի բո
րոտի:
Մատեաւ առ նա կին
մի, որ ունէր շիշ իւղոյ
ծանրագնոյ, և թա
փեաց ի գլուխ նորա՛ ի
բազմականին:
Իբրև տեսին աշակերտ
քն բարկացան, և ասեն
ընդէր է՛ կորուստ այդ
իւղոյդ:
Զի մարթ էր վաճառ
ել զդա մեծագնոյ և
տալ աղքատաց:
Գիտացեալ յս և ասէ ցնո
զի՛ աշխատ առնէք ըզ
կինդ: գործ մի բարի
գործեաց դա յիս: յամ
ժամ՛ զաղքատս ընդ
ձեր ունիք, բայց զիս
ոչ յամենայն ընդ ձեր
ունիք:
ձէ Արկանել դորա զիւղդ
Դ ի

մ	մր	ղ	յ
ձդ	ձեղ	ձգ	իէ իզ
ձե	ձզե	:	:

մ	մր	ղ	յ
ձզ	ձըւ	կդ	ժը
ձէ	ձէթ	:	ժէ

՚ի մարմինն իմ, յաւուր ՚ի թաղելոյ զիս նշանակեաց։ Բայց ամէն ասեմ ձեզ, զի ուր քարոզեսցի աւետարանս այս ընդ ամ աշխարհ խօսեսցի, եւ զոր արար դա ՚ի յիշատակի դորա։

ՄՁԷ Բ Յայնժամ գնաց մի յերկոտասանիցն անուանեալ Յուդա Սկարիովտացի առ քահանայապետսն, եւ ասէ. զի՞նչ կամիք տալ ինձ, եւ ես մատնեցից զնա ձեզ։ Եւ նոքա կշռեցին նմա երեսուն արծաթի։ Եւ յայնմ հետէ խնդրէր պատեհ զի մատնեսցէ զնա նոցա։

ՃԴ· Եւ յառաջնում աւուր բաղարջակերացն մատեան աշակերտքն առ Յս, եւ ասեն, ուր կամիս զի պատրաստեսցուք քեզ ուտել զպասեքն։ Եւ նա ասէ ցնոսա, երթայք ՚ի քաղաքն առ այս անուն, եւ ասասջիք ցնա, վարդապետն ասէ, ժամանակ իմ մերձեալ է, առ քեզ առնեմ զպասեքս աշակերտօքս հանդերձ։ Եւ արարին աշակերտքն որպէս հրամայեաց նոցա Յս, եւ պատրաստեցին զպասեքն։ Եւ իբրեւ երեկոյ եղեւ, կայր բազմեալ ընդ երկոտասան աշակերտսն։

ՄՁԹ Դ Եւ մինչ դեռ ուտէին նոքա, ասէ. ամէն ասեմ ձեզ, զի մի ոմն ՚ի ձէնջ մատնելոց է զիս։

ՄՂ Ա Եւ տրտմեցան յոյժ.

եւ ս

Մ	Մր	Ղ
ՄՁԷ	ՃԿ	ՄՀԷ

Մ	Մր	Ղ	Յ
ՄՁԹ	ՃԿ	·	ՃԲ
ՄՂ	ՃԽ	· ՄԿԹ	ՃԷ

և սկսան ասել ցնա իւրա
քանչիւրոք 'ի նոցանէ
մի թէ ես իցեմ տէր։
մձա Նա պատասխանի ետ
Բ և ասէ, որ մխեաց ընդ
իս զձեռն իւր 'ի սկուտ
ղակն նա մատնելոց է
զիս։
Որդի մարդոյ երթայ
ոպ̃ և գրեալ է վս̃ նո
րա, բայց վայ մարդոյն
այնմիկ յորոյ ձեռն որդի
մարդոյ մատնեսցի։
մձբ Լաւ էր նմա թէ չէր
Զ ծնեալ մարդն այն։
մձգ Պատասխանի ետ յու
դա որ մատնելոցն էր
զնա և ասէ. մի թէ ես
իցեմ վարդապետ։
մձդ Ասէ ցնա դու ասացեր։
Ա Եւ մինչդեռ ընթրէին
Կ նոքա, էառ յս̃ հաց.
օրհնեաց և եբեկ, և
ետ աշակերտացն և
ասէ.

մ	մր	ղ	յ
մձա	ճկբ	մկէ	.
մձբ	ճկգ	.	.
մձգ	.	.	.
մձդ	ճկե	մկզ	ճէ կգ կե կզ

Առէք կերէք այս է
մարմին իմ։
մձե Եւ առեալ բաժակ գո
Բ հացաւ եւ ետ նոցա և ասէ։
Արբէք 'ի դմանէ ամե
նեքին։
Զի այդ է արիւն իմ
նորոյ ուխտի, որ 'ի վե
րայ բազմաց հեղանի 'ի թո
ղութիւն մեղաց։
Բայց ասեմ ձեզ. ոչ եւս
արբից յայսմ հետէ 'ի
բերոյ որթոյ մինչեւ
ցօրն այն յորժամ արբից
զդա ընդ ձեզ նոր յար
քայութեան հօր իմոյ։
մձզ Եւ օրհնեցին, և ելին
Զ 'ի լեառն ձիթենեաց։

մձէ Յայնժամ ասէ
Դ ցնոսա յս̃. ամե
նեքին դուք
գայթակղելոց էք յինէն
յայսմ գիշերի։

Զի

մ	մր	ղ	յ
մձե	ճկզ	մկթ	
մձզ	ճկէ	.	
մձէ	ճկը	.	ճհը

մձը Զի գրեալ է՛ թէ հա
Զ րից զհովիւն և ցրուես
ցին ոչխարք հօտին ։
Եւ յետ յարութեանն ի
մոյ յառաջեցից քան
զձեզ ՚ի Գալիլեա ։
մձթ Պատասխանի ետ Պե
Ա տրոս և ասէ ցնա ․ Թէ
պէտ և ամենեքեան
գայթակղեսցին ՚ի քէն ․
սակայն ես ոչ գայթակ
ղեցայց ։
Ասէ ցնա յս ամէն ա
սեմ քեզ ․ զի յայսմ գի
շերի մինչ չև հաւու
խօսեալ իցէ երիցս ու
րասցիս զիս ։
մղ Ասէ ցնա պետրոս ․ Թէ
Զ և մեռանիլ հասանիցի
ընդ քեզ ․ զքեզ ոչ ու
րացայց ։
Նոյնպէս և ամ աշա
կերտքն ասէին ։
մղա Յայնժամ գայ յս ընդ
Ե նոսա ՚ի գիւղ մի որում
անուն էր Գեթսե
մանի ։
մղբ Եւ ասէ ցնս ․ Նստա
Զ րուք այդր ․ մինչև եր
թայց կայցից յաղօթս ։
Եւ առեալ ընդ իւր
զպետրոս և զերկուս որ
դիսն զեբեդեայ սկսաւ
տրտմիլ և հոգալ ։
մղգ Յայնժամ ասէ ցնոսա ․
Դ տրտում է՛ անձն իմ մինչ
և ՚ի մահ ․ կացէք աստ
և հսկեցէք ընդ իս ․
մղդ Եւ մատուցեալ յա
Ա ռաջ սակաւիկ մի ան
կաւ ՚ի վերայ երեսաց իւ
րոց ․ և կայր յաղօթս և
ասէ ․ Հայր իմ ․ եթէ
հնար է՛ անցցէ բաժա
կս այս յինէն ։
մղե Բայց ոչ որպ ես կամիմ ․
Ա այլ որպ դու ։
մղզ Գայ առ աշակերտսն
Բ և

Մ	Մր	Ղ	Յ
մձը	ճծթ	.	.
մձթ	ճկ	մճէ	ճժէ
մղ	ճկա	.	.
մղա	ճկբ	մճթ	ճժզ

Մ	Մր	Ղ	Յ
մղբ	ճկգ	.	.
մղգ	ճկդ	.	ճե
մղդ	ճկե	մճ	ճիա
մղե	ճկզ	մճը	խոշ ծէ
մղզ	ճկէ	մճզ մճ	.

եւ գտանէ զնս՟ ՚ի քուն ,
եւ ասէ ցՊետրոս . այդ-
պէս ոչ կարացէք ժամ
մի արթուն կալ ընդ
իս . արթուն կացէք ,
եւ աղօթս արարէք զի՟
մի՛ մտանիցէք ՚ի փոր-
ձութիւն :
մէ Դ Հոգիս յօժար է բայց
մարմինս տկար :
մզ Զ Դարձեալ երկրորդ
անգամ չոգաւ եկաց յա-
ղօթս յն՟ եւ ասէ . Հայր
իմ . եթէ չնար իցէ ան-
ցանել յինէն բաժակս
այսմիկ . ապաթէ ոչ ար-
բից զսա , եղիցին կամք
քո :
Եւ եկեալ միւսանգամ
եգիտ զնս՟ ՚ի քուն , զի
էին աչք իւրեանց ծան-
րացեալք :
Եթող զնս՟ եւ գնաց .
եկաց յաղօթս երրորդ

ԿԾ

անգամ , եւ դարձեալ
զնոյն բան ասաց :
Յայնժամ գայ առ աշա-
կերտսն եւ ասէ ցնս՟ :
մզթ Դ Ննջեցէք այսուհետեւ
եւ հանգերուք :
Ահա հասեալ է
ժամ , եւ որդի մարդոյ
մատնի ՚ի ձեռս մեղա-
ւորաց :
Արիք , երթիցուք աս-
տի , զի ահաւասիկ եւ
հաս որ մատնելոց է զիս :
ծ Ա Եւ մինչ դեռ նա զայն
խօսէր ահա յուդա մի
յերկոտասանիցն եկն .
եւ ընդ նմա ամբոխ բա-
զում սրօք եւ բրօք , ՚ի
քահանայապետիցն եւ
՚ի ծերոց ժողովրդեանն :
յա Բ Եւ որ մատնելոցն էր
զնա ետ նոցա նշան եւ
ասէ , զոր ես համբու-
րեցից նա է

ԺԴ·

մ	մր	յ		մ	մր	ղ	յ
մզէ	ճհբ	Հ		մզթ	ճձ	.	ճգ
մզը	ճհթ	;		յ	ճձա	մէ	հթ ճհը
				յա	ճձբ	մէղ	.

Օ զնա

զնա ունիցիք:
Եւ վաղվաղակի մա
տուցեալ առ յս ասէ,
ողջ եր վարդապետ եւ
համբուրեաց զնա:
Եւ յս ասէ ցնա, ըն
կեր, վն որոյ եկիր:
Յայնժամ մատուցեալ
արկին ձեռս ՚ի յս, եւ
կալան զնա:
յբ Ա Եւ ահա մի ոմն յայն
ցանէ որք էին ընդ յի.
ձգեալ զձեռն, եւ եհան
զսուր իւր եւ եհար զծ
առայ քահանայապետ
ին եւ ՚ի բաց եհան զու
նկն նորա:
յգ Ժ Յայնժամ ասէ ցնա յս.
դարձո՛ զսուր քո ՚ի տե
ղի իւր, զի ամենեքեան
որք զսուր առնուն
սրով անկանիցին:
Թէ համարիցիս թէ ոչ
կարեմ աղաչել զհայր
իմ, եւ հաստատեսցէ
ինձ այժմ աւելի քան
զերկոտասան գունդս
հրեշտակաց:
Բայց զիարդ լցցին գիրք
թէ այսպէս պարտ է լինել:
յդ Ա Յայնժամ ասաց յս ցժող
ովուրդսն. իբրեւ ի վր աւա
զակի ելէք սրօք եւ
բրօք ունել զիս, հանա
պազ առ ձեզ ՚ի տաճա
րին նստէի եւ ուսուցա
նէի, եւ ոչ կալարուք զիս:
Բայց այս ամն եղեւ զի լց
ցին գիրք մարգարէիցն:
յե Զ Յայնժամ աշակերտքն
ամենեքին թողին զնա
եւ փախեան:
յզ Ա Իսկ նոցա կալեալ
զյս տարին առ
կայիափայ քա
հանայապետն ուր դպիրք
եւ ծերք ժողովեալ էին

Եւ

մ	մր	ղ	յ
յբ	մձգ	մհե	ճծ
յգ	.	.	.

մ	մր	ղ	յ
յդ	մձդ	մհթ	ճծ
յե	մձե	.	.
յզ	մձէ	մղ	ճկբ ճծզ

ծը Մ Եւ պետրոս զհետ նո՛ր
երթայր բացագոյն մինչ
չև ՚ի սրահ քահանայա
պետին, և մտեալ ՚ի ներք
քս նստէր ընդ սպասաւ
որսն տեսանել զկատա
րածն։

ծթ Բ Իսկ քահանայապետքն
և ամ՛ ատեանն խնդրէ
ին սուտ վկայութիւն
զՅէ․ զի սպանցեն զնա։
և ոչ գտանէին ՚ի բազ
մաց սուտ վկայից մա
տուցելոց։
Յետոյ մատուցեալ եր
կու սուտ վկայք։

կա Զ Ասէին թէ սա ասէր
կարող եմ քակել զտա
ճարն աստուծոյ, և
յերիս աւուրս շինել։
Եւ յարուցեալ քահա
նայապետն ասէ ցնա․
չատաինչ պատասխանի․
զի՞նչ դոքա ամբաստա
նեն զքէն։
Եւ յն լուռ կայր։
Պատասխանի ետ քա
հանայապետն և ասէ
ցնա, երդմնեցուցանեմ
զքեզ յած կենդանի,
զի ասասցես մեզ թէ
դու ես քն որդի ա
ստուծոյ։
Ասէ ցնա յն, դու ասա
ցեր։
կդ Բայց ասեմ ձեզ յայսմ
Ա հետէ տեսանիցէք զոր
դի մարդոյ նստեալ ընդ
աջմէ զօրութեանն և ե
կեալ ընդ ամպս երկնից։
կե Զ Յայնժամ քահանայա
պետն պատառեաց ըզ
հանդերձս իւր և ասէ,
հայհոյեաց։
կզ Բ Զի՞ ևս պիտոյ են մեզ
վկայք, ահա արդ լու
այք զհայհոյութիւն դորա։
Զի՞նչ հաճոյ է՛ ձեզ։

Օ Զ Ն

Մ	Մր	Ղ	Յ
ծը	ճկը	մկա	ճկգ
ծթ	ճկթ	ծը	·
կա	ճկ	·	·

Մ	Մր	Ղ	Յ
կդ	ճկա	մկէ	կթ
կե	ճկբ	·	·
կզ	ճկգ	մկթ	·

Նոքա պատասխանի
ետուն և ասեն. մահա
պարտ է:
յծգ Ա Յայնժամ թքին ընդ
երեսս նորա, և կռփեցին
զնա, և ոմանք ապտա
կեցին, և ասեն. մար
գարէացի մեզ Քրիստոս ո՛վ
է որ եհարն զքեզ:
յծդ Ա Կ.Օ Իսկ Պետրոս նստէր ար
տաքոյ ի գաւիթին, մատ
եաւ առ նա աղախին
մի, և ասէ, և դու ընդ
Յիսուսի Գալիլեացւոյ էիր:
Նա ուրացաւ առաջի
ամենեցուն և ասէ թէ
ոչ գիտեմ զինչ խօսիս:
յծե Ա Եւ իբրև ել նա արտա
քս ի դրունսն. ետես
զնա այլ կին մի. և ասէ
ցայնոսիկ որք անդն կայ
ին, և սա ընդ Յիսուսի Նազով
րեցւոյ էր:
Եւ դարձեալ ուրա
ցաւ երդմամբ, թէ ոչ
գիտեմ զայրն:
Եւ յետ սակաւ միոյ
մատուցեալ որք կային
անդ ասեն ցՊետրոս
արդարև և դու ի նո
ցանէ ես, քանզի և
խօսք քո յայտ առնեն
զքեզ:
Յայնժամ սկսաւ նզո
վել և երդնուլ. թէ
ոչ գիտեմ զայրն:
Եւ իսկոյն հաւ խօսե
ցաւ:
յծզ Բ Եւ յիշեաց Պետրոս զբա
նն Յիսուսի զոր ասաց թէ
մինչ չև հաւու խօսեալ
իցէ երիցս ուրասցիս
զիս:
Եւ ելեալ արտաքս ե
լաց դառնապէս:

Իբրև

Մ	Մր	Ղ	Յ
յծգ	ճկդ	մկդ	ճհբ
յծդ	ճղե	մղա	ճկզ ճկը
յծե	ճկզ	մղբ	ճհե

Մ	Մր	Ղ
յծզ	ճղէ	մդէ

ժե Ա Իբրեւ այգ եղեւ
խորհուրդ արա-
րին ամ՛ քահա-
նայապետք եւ ծերք ժո-
ղովրդեանն վասն Յի
սպանանել զնա։
Կապեցին զնա. եւ տարին
գնացին։

ժը Ա Եւ ետուն ՚ի ձեռս
պոնտացւոյ պիղատոսի
դատաւորի։

ժթ Յայնժամ ետես Յու-
Է դա որ մատնեաց զնա
Կ թէ դատապարտեցաւ
զղջացաւ, եւ դարձոյց
զարծաթն առ քահա-
նայապետսն եւ ծերս
ժողովրդեանն. եւ ասէ
մեղայ, զի մատնեցի զա-
րիւն արդար.

Եւ նոքա ասեն, մեզ
չէ փոյթ. դու գիտես։
Եւ ընկեց զարծաթն
՚ի տաճարին եւ գնաց, եւ
չոգաւ խեղդեցաւ։

Իսկ քահանայապետա
քն առեալ զարծաթն
ասեն. ոչ է՛ արժան ըն
դունել զայդ ՚ի կորբան
քանզի գինք արեան են։

Խորհուրդ առեալ
գնեցին նոքօք զագա
րակն բրտի ՚ի գերեզմա
նս օտարաց։

Վասն այնորիկ կոչե
ցաւ ագարակն այն ա
գարակ արեան մինչեւ
ցայսօր։

Յայնժամ լցաւ որ ա
սացաւն ՚ի ձեռն Երե
միայի մարգարէին. առ
ին զերեսուն արծաթին
զգին վաճառելոյն.
զոր առին յորդւոցն Իսլի։

Եւ ետուն զնա յագա
րակն բրտի. որպէս հրամայ
եաց ինձ Տր։

Եւ

մ	մբ	գ	ժ
ժե	մղը	մղէ	ձհզ
ժը	ճզթ	ժ	ձհզ
ժթ .	.	.	

ժբ Եւ յի՛ս եկաց առաջի
Ա դատաւորին.
Եւ հարց ցնա դատաւորն
եւ ասէ. դու ես թա-
գաւորն հրէից։
Եւ յի՛ս ասէ, դու ասես։
ժգ Եւ ի չարախօսելն նր̃
Դ ի քահանայապետացն եւ
ի ծերոցն, ոչ ինչ ետ պա-
տասխանի։
Յայնժամ ասէ ցնա պի-
ղատոս. ոչ լսես որ չափ
զքեզ հակառակ քո
վկայեն։
Եւ ոչ ետ նմա պատաս-
խանի եւ ոչ բան մի.
մինչեւ զարմանալ դա-
տաւորին յոյժ։
ժե Բայց ըստ տօնի սովոր
Ե էր դատաւորն արձա-
կել ժողովրդեանն կապ-
եալ մի զոր կամէին։
ժզ Ունէին յայնժամ կապ-
Դ եալ մի նշանաւոր ո-
րում անուն էր յեսու
բարաբբայ։
Իբրեւ ժողովեցան ասէ
ցնոսա պիղատոս, զո՞ կա-
միք յերկուց աստի զի
արձակեցից ձեզ. զյե-
սու բարաբբայ, եթէ
զյի՛ս զանուանեալն քր̃ս։
Քանզի գիտէր թէ
առ նախանձու մատնե-
ցին զնա։
ժդ Եւ մինչ դեռ նստէր
Ժ յատենին, առաքեաց
առ նա կինն իւր եւ ա-
սէ. ոչ ինչ քեզ եւ արդա-
րոյդ այդմիկ. զի բա-
զում անցք անցին ընդ-
իս այսօր յանուրջս վա-
սն դորա։
ժէ Իսկ քահանայապետքն
Ա եւ ծերքն հաւանեցու-
ցին զժողովուրդսն զի
խնդրեսցեն զբարաբ-
բայն եւ զյի՛ս կորուսցեն։
Պա

մ	մր	ղ	յ
ժբ	մ	ժբ	ճէը
ժգ	մա	·	ճ. ճղբ
ժե	մբ	ժթ	-
ժզ	մբ	·	ճձ

մ	մր	ղ	յ
ժդ	·	·	·
ժէ	մգ	յժ	ճձբ

Պատասխանի ետ դա-
տաւորն եւ ասէ ցնոսա,
զո՛ կամիք. զի արձակե-
ցից ձեզ յերկուց այտի
Եւ նոքա ասեն զբա-
րաբբայ։
յիզ Ա Ասէ ցնոս Պիղատոս. իսկ
զի՛ արարից զՅն զանուա-
նեալն քն։
Ասեն ամենեքեան խաչե-
սցի։ Եւ նա ասէ զինչ
չար արար, եւ նոքա առա-
ւել եւս աղաղակէին
եւ ասէին, խաչեսցի։
յիէ Ժ Իբրեւ ետես Պիղատոս
եթէ ոչ օգնէ, այլ
առաւել խռովութի
լինի, առեալ ջուր լու-
աց զձեռս առաջի ժո-
ղովրդեանն եւ ասէ,
քաւեալ եմ ես յարենէ
արդարոյդ այդորիկ
դուք գիտասջիք։
Պատասխանի ետ ամ ժո-
ղովուրդն եւ ասէ, ա-
րիւն դորա ի մեր վերայ եւ
ի մեր որդւոց վերայ։
յիը Ա Յայնժամ արձակեաց
նոցա զբարաբբայն։
Եւ զՅն գան հարեալ
ետ ի ձեռս զի խաչես-
ցի։
յիթ Գ Յայնժամ զինուորք
դատաւորին առին զՅն
յապարանսն, եւ ժողովե-
ցին ի վերայ նորա զամ
զզօրսն։
Մերկեցին զնա եւ ար-
կին զնովաւ քղամիդ
կարմիր. եւ հիւսեալ պ-
սակ ի փշոց եդին ի
գլուխ նորա, եւ եղէգն յա-
ջոյ ձեռին նորա։
Ի ծունր իջեալ առա-
ջի նր կատակէին եւ
ասէին, ողջ եր թագաւո-
ր հրէից։
յլ Զ Եւ թքեալ ի նա առ-
նո

Մ	Մր	Ղ	Յ
յիզ	մե	յծա յծգ	ՌՃԼ ՌՃԼԳ
յիէ	.	.	.

Մ	Մր	Ղ	Յ
յիը	մզ	յկգ	ՌՃԻԳ
յիթ	մե	.	ՌՃԼ ՌՃԼԵ
յլ	մզ	.	.

նուին զեղեգն եւ ծե
ծէին զգլուխ նր։
Եւ յորժամ ձաղեցին
զնա մերկացուցին 'ի
նմանէ զքղամիդն․ եւ
ազուցին նմա զիւր հան
դերձն, եւ տարան զնա
'ի խաչ հանել։
ՅԼԱ Ա Եւ ելեալ արտաքս
գտին այր մի կիւրե
նացի անուն սիմոն, զնա
կալան պահակ զի բարձ
ցէ զխաչն նորա։
ՅԼԲ Ա Եւ եկեալ 'ի տեղին ա
նուանեալ գողգոթա
որ է՛ տեղի կառափե
լոյ։
ՅԼԳ Դ Ետուն նմա գինի ընդ
լեղի խառնեալ եւ իբրեւ
ճաշակեաց ոչ կամէր
ըմպել։
ՅԼԴ Բ Եւ հանեալ զնա 'ի խաչ
բաժանեցին զհանդեր
ձս նորա վիճակաւ․ զի

Մ	Մր	Ղ	Յ
ՅԼԱ	ՄԻԹ	ՅԺԵ	ՃՂԷ
ՅԼԲ	ՄԼ	ՅԺԸ	ՃՂԸ
ՅԼԳ	ՄԼԱ	·	ՄԳ
ՅԼԴ	ՄԼԲ	ՅԻԱ	ՄԱ

լցցի բանն որ ասացաւ
'ի մարգարէէն․ բաժանե
ցին զհանդերձս իմ յինք
եանս եւ ի վերայ պատմու
ճանի իմոյ վիճակս ար
կանէին․ եւ նստեալ պա
հէին զնա։
ՅԼԵ Ա Եւ եդին ի վերայ գլխոյ
նր գրեալ զվնաս նորա,
թէ սա՛ է՛ յս թագաւ
որն հրէից։
ՅԼԶ Ա Յայնժամ հանին ընդ
նմա 'ի խաչ երկուս աւա
զակս, մի յաջմէ նր եւ
մի յահեկէ։
ՅԼԷ Զ Եւ որք անցանէին,
հայհոյէին զնա․ շարժէ
ին զգլուխս իւրեանց։
Եւ ասէին, վահ որ քա
կէիր զտաճարն եւ զե
րիս աւուրս շինէիր զնա
ապրեցո՛ զքեզ եթէ որ
դի ես աստուծոյ էջ 'ի
խաչէդ։

Նոյն

Մ	Մր	Ղ	Յ
ՅԼԵ	ՄԼԳ	ՅԻԳ	ՃՂԹ
ՅԼԶ	ՄԼԴ	ՅԻԵ	ՃՂԸ
ՅԼԷ	ՄԼԵ	·	·

ՅՂԲ Բ Նոյնպէս եւ քահանայա
պետքն ծաղր առնէին հան
դերձ դպրօքն եւ ծե
րովք եւ ասէին։

Զայլս ապրեցոյց զին
քն ոչ կարէ ապրեցու
ցանել․ չէ թէ թագաւոր
է՛ Իղի իջցէ այժմ ՛ի խա
չէդ եւ հաւատասցուք յճբ Բ
դմա։

Եթէ յուսացաւ յա͞ծ,
փրկեսցէ այժմ զդա ե
թէ կամի զդա․ քանզի
ասաց եթէ աստուծոյ
որդի եմ։

ՅՂԹ Բ Զնոյն եւ աւազակքն
որք խաչեալ էին ընդ յճդ Ա
նմա նախատէին զնա։

յճ Բ Եւ ՛ի վեց ժամէ ա
ւուրն խաւար եղեւ ի վե յճե Բ
րա͞յ երկրի մինչեւ ցինն
ժամն։

յճա Զ Եւ զիններորդ ժամաւն գոչ
եաց յի͞ս ՛ի ձայն մեծ եւ յճէ Փ

ասէ․ Էլի՛ Էլի՛ լամա սա
բաքթանի․ այս ինքն է՛
ա͞ծ իմ՛, ա͞ծ իմ՛, ընդէ՞ր
թողեր զիս։

Ոմանք յայնցանէ որք
անդ կային․ իբրեւ լու
ան ասէին, դէ զԵղիա կար
դայ դա։

Եւ վաղվաղակի ընթա
ցաւ մի ոմն ՛ի նոցանէ
էառ սպունգ լի քացա
խով հարեալ յեղեգան
ետ ըմպել նմա։

Եւ կէսքն ասէին, թող
տեսցուք եթէ գայ ե
ղիա փրկել զդա։

Եւ յի͞ս դարձեալ աղա
ղակեաց ՛ի ձայն մեծ եւ
արձակեաց զոգին։

Եւ ահա վարագոյրն տա
ճարին ցելաւ յերկուս
՛ի վերուստ մինչեւ ՛ի
վայր։

Երկիր շարժեցաւ, եւ

Ժ․Ե․ Ք մէկ մէկ

մ	մր	ղ	մ	մր	ղ	յ
յղբ	մծբ	յկ	յճբ	մղբ	յկդ	․
յղթ	մծթ	յկե	յճդ	մղդ	յկթ	մր
յճ	մղ	յկէ	յճե	մղե	յլ	․
յճա	մղա	․	յճէ	․	․	․

վէմք պատառեցան:
Եւ գերեզմանք բացան
և բազում մարմինք նն
ջեցելոց սրբոց յարեան:
Եւ ելեալ 'ի գերեզ
մանացն յետ յարութեան
նորա, մտին 'ի քաղաքն սուրբ
և երևեցան բազմաց:
յծդ Բ Իսկ հարիւրապետն և
որք ընդ նմա պահէին
զյս իբրև տեսին զշար
ժումն և զեղեալսն եր
կեան յոյժ և ասեն, ար
դարև Աստուծոյ որդի
էր սա:
յծե Զ Էին անդ կանայք բա
զումք, կային 'ի հեռա
ստանէ և հայէին, ինչ որք
եկին զհետ յի 'ի գալիլեէ
պաշտել զնա:
Յորս էր Մարիամ Մագ
դաղենացի և Մարիամ
Յակոբայ և Յովսեայ մայր,
և մայր որդւոցն զեբեդ
եայ:

մ	մր	ղ
յծդ	մկե	յէ
յծե	մկզ	.

յծէ Ա Եւ ընդ երե
կոյն եկն այր
մի մեծատ
ուն յԱրիմաթեայ որ
ում անուն էր Յովսէփ, որ
որ աշակերտեալ էր իսկ
Յիսուսի:
Սա մատուցեալ առ Պի
ղատոս խնդրեաց զմար
մինն յի:
Յայնժամ Պիղատոս
հրամայեաց տալ զմար
մինն:
յծը Ա Եւ առեալ զմարմինն
Յովսէփայ պատեաց սրբով
կտաւով:
Եւ եդ 'ի նոր գերեզ
մանի զոր փորեաց 'ի
վիմի. և թաւալեցուց
եալ կափարիչ դրանն գե
րեզմանին վէմ մի մեծ
և գնաց:
յծթ Զ Եւ էր անդ Մարիամ Մագ
դա

մ	մր	ղ	յ
յծէ	մկէ	յժը	մզ
յծը	մկը	յժթ	մէ
յծթ	մկթ	.	.

զաղեհնացի եւ մինչեւ մին
չխանն, ծառայից Հան
դէպ զերկրի զմանին։

Լբ. Եւ ՚ի մ[illegible] [illegible]
[illegible] որ է ՚ի յետ
ուսուցանէ։
[illegible] քահանայա
պետքն եւ ժողովեալ ցեղէն
[illegible]։

Եւ տեսն, անէր յիշէ յետ
ցայց զի մարդնցուցինն
այն ամէն, մինչ կենդա
նին էր, թէ յետ երից
աւուրց յառնեմ։

Ըղձ հրամայեա զգու
շանալ զերեք զմանին
մինչեւ ցերիս աւուրս,
մի գուցէ եկեալ աշա
կերտքն գիշերի գողա
նայցեն զնա եւ ասիցեն
ժողովրդեանն թէ յարու
եաւ ՚ի մեռելոց, եւ լի
նիցի յետին մոլորութիւն

շարժման զօրութիւնն։
Ասէ ցնոսա պիղատոս,
ունիք զզօրականս, երթայք
զգուշացուցէք
որպէս եւ գիտէք։

Եւ նոքա երթեալ ըն
դ ուշացան զերեք զմա
նին, եւ կնքեցին զվէմն
հանդերձ զօրականօքն։

Լգ. Եւ յերեկոյի
շաբաթուն յա
րուս [illegible]
նայր միաշաբաթին,
եկն Մարիամ Մագդաղէ
նացի, եւ միւս Մարիամն
տեսանել զգերեզմանն։

Եւ ահա շարժումն
մեծ եղեւ, զի հրեշտակ
տեառն իջեալ յերկնից
մատուցեալ ՚ի բաց թա
ւալեցոյց զվէմն ՚ի
գերանոյ անտի, եւ նստէր
ի վերայ նորա։

Բ Չ Եւ
մ մր ե յ
յիշ կա ԱԿ մԹ

Եւ էր տեսիլ նորա իբ-
րեւ զփայլակն, եւ հան-
դերձ նր սպիտակ իբրեւ
զձիւն։
յդ Եւ յահէ նորա
Ը խռովեցան պահապան-
քն, եւ եղեն իբրեւ զմ-
եռեալս։
Պատասխանի ետ հրեշ-
տակն եւ ասէ ցկանայսն
մի երկնչիք դուք, զի
գիտեմ զի զյս զխաչ-
եալն խնդրէք։
Չէ աստ, քանզի յար-
եաւ որպէս ասացն, եկայք
եւ տեսէք զտեղին ուր
կայր։
Եւ վաղվաղակի եր-
թայք ասացէք աշակեր-
տացն նր թէ յարեաւ.
եւ ահաւասիկ առաջնորդէ
զձեզ ի գալիլեա, անդ
տեսանիցէք զնա, ահա
ասացի ձեզ։

յէ Եւ ելեալ վաղվաղակի
Բ ի գերեզմանէն, ահիւ
եւ խնդութեամբ բազ-
մաւ ընթացան պատ-
մել աշակերտացն։
յե Եւ ահա պատահեաց
Ծ նոցա յս եւ ասէ ողջ էք։
Եւ նոքա մատուցեալ
կալան զոտս նր եւ եր-
կիրպագին նմա։
Յայնժամ ասէ ցնա յս
մի երկնչիք, երթայք
ասացէք եղբարցն իմոց
զի երթիցեն ի գալիլե-
ա, եւ անդ տեսցեն
զիս։
Երթեալ նոցա գնացին,
ահա ոմանք ի զօրակա-
նացն եկեալ ի քաղաքն
եւ պատմեցին քահանայ-
ապետացն զամ որինչ
եղեն։
Եւ նոքա ժողովեալ
հանդերձ ծերոքն՝ խոր-
հուրդ.

Մ Մր Ղ Յ
յդ Կր յէ Ճա

Մ Մր Ղ
յդ Կգ յէ
յե . .

Հարքն տուեալ արծաթ
յոյժ եւ տուն զօրական
նացն ։

Եւ ասեն, տառապեցիք եւ
թէ աշակերտքն նորա
եկեալ գիշերի գողա-
ցան զնա մինչ մեք ՚ի
քուն էաք ։

Եւ եթէ լուր լինի այս-
առ դատաւորն , մեք
հաճեսցուք զնա եւ զձ-
եզ անհոգս արասցուք ։

Եւ նոցա առեալ զար-
ծաթն արարին որ-
պէս ուսանէին . եւ ել համբաւս
այս ՚ի Հրէից մինչեւ ցայ-
սօր ։

Իսկ մետասան աշա-
կերտքն գնացին ՚ի Գա-
լիլեա , ՚ի լեառն ուր
ժամադիր եղեւ նց յս ։

Տեսեալ տեսին զնա եր-
կրպագին նմա . եւ ո-
մանք երկմտեցան ։

Եւ մատուցեալ յս խօ-
սեցաւ ընդ նոսա եւ ա-
սէ , տուաւ ինձ ամ իշ-
խանութի յերկինս եւ յեր-
կրի , որ առաքեաց զիս
Հայր , եւ ես առաքեմ
զձեզ ։

Գնացէք այսուհետեւ
աշակերտեցէք զամ հե-
թանոսս , մկրտեցէք զնո-
սա յանուն Հօր եւ Որ-
դւոյ եւ Հոգւոյն սրբոյ ․
ուսուցէք նոցա պահել
զամ զոր ինչ պատուիրե-
ցի ձեզ ։

Եւ ահաւասիկ ես ընդ
ձեզ եմ զամ աւուրս
մինչեւ ՚ի կատարած աշ-
խարհի ։

Նախադրութիւն մարկոսի
Աւետարանին ,

Աւետարանս որ ըստ
մարկոսի գրեալ է՝ նոյն
մարկոս աշակերտան պե
տրոսի և ընթացակցին
պօղոսի , և գնէ սկիզբն
աւետարանին ՚ի յոհան
նու քարոզութենէն և ըղ
մկրտութենէն յոհան
նու , և առնու սկզբու
թե յեսայեայ մարգա
րէէ , նշանակէ և զխոր
հուրդն ՚ի ծննդենէ , և ոչ
ասէ զխորհրդականքն պատ
մէ և զիւր ընտրութեան ա
շակերտացն և զնշանս
և զարուեստս զոր ա
րար , և զհրաշափառ
մահուանն և զկատա
րածն , թէ որպէս մատ
նեցաւ պիղատոսի և
խաչեցաւ մարմնով և

զինուորքն բաժանե
ցին զհանդերձս նր · և
մարմինն եդաւ ՚ի գե
րեզմանի , և յարեաւ եր
եքօրեայ · զի զկանայս
հրեշտակին յայտնեցաւ
կանանց , և պատմեցին
զայն աշակերտացն ·
Մարկոս աշակերտ և
թարգմանն պետրոսի էր
մինչ յետ հնգետասան
ամաց համբառնա
լոյ նորա աւետարանեալ ի
հռոմ յեղբարց հաւա
տացելոց խնդրեալ գրեաց
զաւետարանն ընդ աւ
ետարանութեան հռոմա
յեցւոց և հաւանու
թեամբ նոյնոյ պետրոսի պե
տրոսի առաքելոյ զաւե
տարանն իւր գնաց յա
ղեքսանդրիա և յետոյ
յեգիպտոս ։

Յանկ գլխոց մարկոսի Աւետարանին.

	Մրկ	Ղուկ	Յոհ	Մատթ
Վն դիւահարին.	ա	—	—	—
Վն պետրոսի զոքանչին.	բ	թ	—	ը
Վն բժշկութեն հիւանդութեց.	գ	ժ	—	թ
Վն բորոտին.	դ	ժբ	—	դ
Վն անդամալուծին.	ե	ժգ	ե	ժբ
Վն ղեւեայ մաքսաւորին.	զ	ժդ	—	ժգ
Վն չորացելոյ ձեռին.	է	ժե	—	իա
Վն առաքելոցն ընտրութե.	ը	ժզ իէ	—	ժթ
Վն սերմանողացն առակին,	թ	իե իթ	—	իդ
Վն սաստելոյ ջուրցն.	ժ	իգ	—	ժա
Վն լեգէոնացն.	ժա	իդ	—	ժբ
Վն դստեր ժողովրդապետին.	ժբ	իե	—	ժե
Վն արիւնառուսին.	ժգ	իզ	—	ժդ
Վն հանգստոյ առաքելոցն.	ժդ	իէ ժգ	—	ժթ
Վն յովհաննու եւ հերովդէի.	ժե			իե
Վն հնգից հացիցն եւ երկուց ձկանց.	ժզ	իը	ը	իդ
Վն գնալոյն ի վր ծովուն.	ժէ	—	թ	իե
Վն անցանելոյ զպատուիրանաւն այ	ժը	—	—	իա
Վն կնոջն փիւնիկեցւոյ.	ժթ	—	—	իթ
Վն համրին եւ խլին.	ի	լթ	—	իը
Վն եօթանց հացիցն.	իա	—	—	լա
Վն խմորոյ փարիսեցւոցն.	իբ	իգ	—	լբ
Վն կուրին.	իգ			—
Վն հրշանելոյն ՚ի կերպարանս զգեստու	իդ	իթ	—	լգ

Վն

	մտթ	մարկ	յով	ղուկ
Վն այլակերպութեանն տեառն ։	իե	լ	—	լգ
Վն լուսնոտահարին ։	իզ	լա	—	լէ
Վն խնդրելոյ աշակերտացն թէ ով իցէ մեծ ։	իէ	լբ · լէ	—	լը
Վն հրցնլոյ թէ մեղա իցէ առաջնլ գչն ։	իը	—	—	խ
Վն հարցանելոյ մեծատանն զյս ։	իթ	կգ	—	խա
Վն որդւոցն զեբեդեայ ։	լ	—	—	խդ
Վն բարտիմէոսի որդւոյ տիմէի ։	լա	կէ	—	խգ
Վն աւանակին եւ իշոյն ։	լբ	կը	ժբ	խե
Վն չորանալոյ թզենւոյն ։	լգ	—	—	խէ
Վն անյիշաչարութեան ։	լդ	—	—	—
Վն հրցնլոյ քհնյպտիցն զյիսն ։	լե	կթ	—	խը
Վն այգւոյն ։	լզ	ծ	—	ծ
Վն հարցանելոյ զդահեկանէն ։	լէ	ծա	—	ծբ
Վն սադուկեցւոցն ։	լը	ծբ	—	ծգ
Վն դպրացն ։	լթ	—	—	ծդ
Վն տն հարցանելոյ զփարիսեցիսն ։	խ	ծգ	—	—
Վն երկուց լումայիցն ։	խա	ծդ	—	ծե
Վն կատարածին ։	խբ	ծե	—	ծէ
Վն աւուրն եւ ժամուն ։	խգ	—	—	ծը
Վն օծանելոյ կնոջն զյիսն ։	խդ	խա	ժբ	կբ
Վն զատկին ։	խե	ծէ	—	կգ
Վն մատնութեանն մարգարէանալոյ ։	խզ	—	—	կե
Վն պետրոսի ուրացութեանն ։	խէ	—	—	կզ
Վն խնդրելոյ զտէրունականն մարմինն ։	խը	ծը	ժը	կը
Վն խուզարկելոյ կանանցն ։	խթ	ծգ	ի	կթ

Սուրբ Աւետարանն
Ըստ Մարկոսի.

ՍԿԻԶԲՆ

ա բ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻ ՅԻ՟Ի ՔԻ՟Ի, ՈՐԴՒՈՅ
Աստուծոյ Որպ եւ գրեալ է՛ եսայի մարգարէ. ա
հաւասիկ ես առաքեմ զհրեշտակ իմ առաջի քո,
որ հանդերձեսցէ զճանապարհս քո առաջի քո.
բ Ձայն բարբառոյ յանապատի պատրաստ արարէք
Ա զճանապարհս տեառն և ուղիղ արարէք զշաւիղս
նորա.
գ Զ Եւ եղև զի յոհաննէս մկրտէր յանապատի, և քա

մր	ւ	յ	մ
ա	հ	.	ճգ
բ	ն	ժ	ք
է	.	.	թ

քարոզէր զմկրտութիւն ապաշխարութեան ի թողութիւն մեղաց։
Եւ ելանէր առ նա ամենայն աշխարհն Հրէաստանի, եւ Երուսաղեմացիք ամենեքեան, եւ մկրտէին ի նմանէ ի Յորդանան գետ, խոստովան լինէին զմեղս իւրեանց։
Եւ էր Յովհաննէս զգեցեալ ստեւ ուղտու, եւ գօտի մաշկեղէն ընդ մէջ իւր, եւ կերակուր նորա մարախ եւ մեղր վայրենի։
Է Քարոզէր եւ ասէր. Գայ
Ա զօրագոյն քան զիս զկնի իմ, որում չեմ բաւական խոնարհիլ լուծանել զխրացս կօշկաց նորա։ Ես մկրտեցի զձեզ ջրով, եւ նա մկրտեսցէ զձեզ Հոգւովն սրբով։
Է Եւ եղեւ յաւուրսն յայն

Ա

եկն Յիսուս ի Նազարեթէ Գալիլեացւոց, եւ մկրտեցաւ ի Յովհաննու ի Յորդանան։
Եւ նոյն ժամայն ընդ ելանելն ի ջրոյն ետես ցելեալ զերկինս, եւ զՀոգին Աստուծոյ իբրեւ զաղաւնի, զի իջանէր ի վերայ նորա։
Ձայն եղեւ յերկնից եւ ասէ. Դու ես Որդի իմ սիրելի, ընդ քեզ հաճեցայ։
Դ Եւ նոյն ժամայն Հոգին
Բ հանէ զնա յանապատ։ Եւ էր նա անդ զաւուրս քառասուն փորձեալ ի սատանայէ։
Է Եւ էր ընդ գազանս,
Ձ եւ հրեշտակք պաշտէին զնա։

Եւ

Է Եւ յետ մատնել
Դ ոյն յոհաննու
եկն յս ՚ի գա
լիլեայ.
Թ Քարոզէր զաւետարանն
Զ աստուծոյ եւ ասէր.
Թէ լցեալ է՛ ժա
մանակ, եւ հասեալ է՛
արքայութիւնն աստու
ծոյ, ապաշխարեցէք,
եւ հաւատացէք յաւե
տարանն.
Իբրեւ անցանէր առ
ծովեզերբն գալիլեա
ցւոց ետես զսիմոն եւ
զանդրէաս զեղբայր սի
մոնի, զի արկեալ էին ու
ռուկանս ՚ի ծով՛.
քանզի ձկնորսք էին.
Ժ Եւ ասէ ցնս յս եկայք
Բ զկնի իմ եւ արարից ըզ
ձեզ լինել որսորդս
մարդկան.

Եւ վաղվաղակի թող
ԲԲ եալ զուռուկանսն գնա
ցին զհետ նոր.
ԺԱ Եւ մատուցեալ անտի
Զ սակաւիկ մի յառաջ
ետես զյակոբոս զեբե
դեայ եւ զյոհաննէս զեղ
բայր նորա, եւ զնոսա ՚ի
նաւին մինչ կազմէին
զուռուկանսն, եւ կոչեաց
զնոսա.
Եւ վաղվաղակի թող
եալ զհայրն իւրեանց
զզեբեդէոս ՚ի նաւին
վարձկանօքն հանդերձ
գնացին զհետ նորա.
ԺԲ Եւ մտանեն ՚ի
Բ կափառնա ԲԳ
ում, եւ իսկ եւ
իսկ ՚ի շաբաթուն մտ
եալ ՚ի ժողովուրդն ու
սուցանէր զնս.
ԺԳ Եւ զարմանային ընդ
Բ վար

Մր	Մ	Յ	Ղ
Է	.	ԻԴ	ԺԶ
Թ	.	.	Ի
Ժ	ԼԸ	.	ԽԱ

Մր	Մ	Ղ
ԺԱ	.	ԽԸ
ԺԲ	ԽԴ	.
ԺԳ	Դ ԽԴ	ԽԸ

վարդապետութիւն նորա
զի ուսուցանէր զնոսա
իբրեւ իշխանութեամբ եւ
ոչ որպէս դպիրքն։
ԻԳ Եւ էր ի ժողովրդեանն
Ը նոցա այր մի. յորում
Ա այս պիղծ գոյր, որ ա
ղաղակեաց եւ ասէ. թող
տուր, զի՛ կայ մեր եւ քո
յս նազովրեցի, եկիր կո
րուսանել զմեզ, գի
տեմ զքեզ. ով ես սուրբ
Աստուծոյ։
Սաստեաց ի նա յս եւ
ասէ, կարկեաց եւ ել ի
դմանէ։
Եւ զարկոյց զնա այսն
պիղծ. եւ աղաղակեաց
ի ձայն մեծ, եւ ել ի
նմանէ։
Եւ զարմացան ամենե
քին մինչեւ հարցանել ընդ
միմեանս եւ ասել, զինչ
է՛ այս նոր վարդապե
տութիւն, զի իշխանու
թեամբ այսոց պղծոց սաս
տէ եւ հնազանդին նմա։
Եւ ել լուր նորա ընդ ամ
կողմն գաւառին Գալիլեացւոց։
ԻԹ Եւ վաղվաղակի ելեալ
Բ ի ժողովրդեանէն եկն ի
Ի տուն Սիմոնի եւ Ան
դրէի յակոբաւ եւ յո
հաննու հանդերձ։
Եւ զոքանչ Սիմոնի դնէր
ի ջերմանցեալ, եւ վաղ
վաղակի ասեն ցնա վն
նորա։
Եւ մատուցեալ յարոյց
զնա կալեալ զձեռանէ,
եւ եթող զնա տենդն եւ
պաշտէր զնա։
Գ Եւ իբրեւ երեկոյ եղե
ւ ի մտանել արեգականն
բերէին առ նա զամենայն հի
ւանդս եւ զդիւահարս։
Եւ էր ամենայն քաղաքն ժո
ղովեալ առ դրունսն։
Եւ

մտ գ. ժ
ղկ իէ

մտ գ. ժ.
ղկ իէ կէ

ժզ Եւ բժշկեաց զբազումս
Ը հիւանդս 'ի պէսպէս
ախտից.
Եւ զդեւս բազումս ե
հան, եւ ոչ տայր խօսել
դիւացն, զի գիտէին
զնա թէ քսն է:

ժէ Եւ ընդ այգն ըն-
Ը դ առաւօ
տն յարուցեալ
ել, եւ գնաց յանապատ
տեղի, եւ անդ կայր յա
ղօթս.
Եւ գնաց զհետ նորա
սիմոն եւ որք ընդ նմայն
էին. եւ իբրեւ գտին զնա
ասեն ցնա թէ ամենե
քին խնդրեն զքեզ.
Եւ ասէ ցնս, եկայք,
երթիցուք և յայլ մօ
տակայ գիւղս քաղաքս
զի եւ անդ քարոզեցից,
զի յայս իսկ եկեալ եմ.

ժր Ը
ժզ իէ
ժէ իը

Եւ քարոզէր 'ի ժողո
վուրդս նոցա ընդ ամ
ենայն գալիլեացիս, եւ զդեւս
հանէր.
ժր Գայ առ նա բորոտ մի
Բ աղաչէր, 'ի ծունր իջա
Դ նէր, եւ ասէր. տր եթէ
կամիս, կարող ես զիս
ԲԴ սրբել.
Իսկ յն գթացեալ ձգ
եաց զձեռն մերձեցու
'ի նա եւ ասէ ցնա, կա
միմ, սրբեաց.
Եւ իբրեւ ասաց ցնա,
վաղվաղակի գնաց 'ի
նմանէ բորոտութիւնն
եւ սրբեցաւ.
Եւ սաստեաց նմա եւ
հանէ արտաքս վաղվաղա
կի եւ ասէ. զգոյշ լեր.
մի՛ ումեք ասիցես, այլ
երթ ցոյց զքեզ քահա
նային, եւ մատո՛ վն սր
բութեան քո պատարագ
զոր

ժր Է Ժ
ժը ԼԸ իդ

զոր հրամայեաց մովսէս
'ի վկայութիւն նոցա ։
ԺԲ Եւ նա ելեալ սկսաւ
Ճ քարոզել յոյժ եւ հռչակել
համբաւել զբանն ։ մինչ
ոչ եւս կարօղ լինիլ նմա
յայտնապէս 'ի քաղաք
մտանել այլ արտաքոյ
յանապատ տեղիս էր ,
եւ գային առ նա յամ
կողմանց ։

Բ Եւ մտեալ դար
Ա ձեալ 'ի կա
փառնաում
յետ աւուրց լուր եղեւ
եթէ 'ի տան է ։ եւ ժո
ղովեցան բազումք մին
չեւ տեղի եւս ոչ լինել եւ
ոչ առ դրանն , եւ խօսէր
նոցա զբանն ։
Գ Եւ գային առ նա բե
րէին անդամալոյծ մի
բարձեալ 'ի չորից ։

Եւ իբրեւ ոչ կարէին
մերձենալ առ նա յամ
բոխէն անաւի քակեցին
զյարկն ուր էր յս , եւ
բացեալ զառաստաղն
իջուցին զմահիճսն յո
րում կայր անդամալո
յծն ։
Եւ տեսեալ յս զհաւա
տս նոցա ասէ ցանդամա
լոյծն , որդեակ թող
եալ լիցին քեզ մեղք
քո ։
Եւ էին ոմանք 'ի դպ
րաց անտի , որք անդ
նստէին , եւ խորհէին 'ի
սիրտս իւրեանց ։
Զի՞նչ է' այս որ խօսի
սա զհայհոյութիւնս ,
ով կարէ թողուլ զմեղս
եթէ ոչ միայն ած ։
Եւ գիտացեալ յս յոգի իւր
թէ այնպէս խորհէին
'ի սիրտս իւրեանց , եւ
ասէ

ժբ դ յ մ
ժգ · · ·
ի ճ ԺԸ զ

ասէ զի՛ խորհիք զայդ
՚ի սիրտս ձեր · զինչ դիւ-
րին է՝ ասել ցանդամա-
լոյծն թողեալ լինին
քեզ մեղք քո, եթէ ա-
սել արի, առ զմահիճս
քո եւ երթ ՚ի տուն քո ·
Բայց զի գիտասջիք եթէ
իշխանութի՛ւն ունի որդի
մարդոյ ՚ի վը երկրի թո
ղուլ զմեղս ·
Ասէ ցանդամալոյծն ·
քեզ ասեմ, արի, առ
զմահիճս քո եւ երթ ՚ի
տուն քո ·
Եւ յարեաւ վաղվաղա
կի առեալ զմահիճսն
ել առաջի ամենեցուն ·
մինչեւ զարմանալ ամե-
նեցուն եւ փառաւոր
առնել զԱծ, եւ ասել,
թէ այսպիսի ինչ եր-
բեք ոչ տեսաք ·

ԽԱ
Բ
Օ

Եւ ել դարձեալ առ
՚ի ծովեզրն,
եւ ամ ժողո
վուրդն գայր առ նա,
եւ ուսուցանէր զնս ·
Եւ մինչդեռ անցանէր
ետես զՂեւի զԱլփեայ զի
նստէր ՚ի մաքսաւորու
թե, եւ ասէ ցնա, եկ
զկնի իմ, եւ յարուցեալ
գնայր զկնի նր ·
ԽԲ Եւ եղեւ ՚ի բազմելն
Բ նր ՚ի տան նր, եւ բազում
մաքսաւորք բազմեալ
էին ընդ յի եւ ընդ աշա
կերտսն նր, քանզի էին
բազումք որք երթային
զհետ նր ·
Եւ դպիրքն եւ փարի
սեցիքն իբրեւ տեսին
թէ ուտէ ընդ մաքսա
ւորս եւ ընդ մեղաւորս ·
ասեն ցաշակերտսն նր ·

R զի

ՄԲ	Զ	Մ
ԽԱ	ԼԲ	ՀԱ
ԽԲ	ԼԹ ԾՆՂ	ՀԲ

զի՛ է՛ զի՛ ընդ մեղաւորս և ընդ մաքսաւորս ուտէք և ըմպէք։

Իդ Բ Իբրեւ լուաւ յս ասէ ցնոսա, ոչինչ է՛ պիտոյ բժշկի ողջոց այլ հիւանդաց, և ոչ եկի կոչել զարդարս այլ զմեղաւորս։

Եւ էին աշակերտքն յոհաննու և փարիսեցւոցն ՚ի պահս. գան և ասեն ցնա. ընդէր աշակերտքն յոհաննու և փարիսեցւոցն պահեն, և քո աշակերտքդ ոչ պահեն։

Եւ ասէ ցնոսա, մի թէ մարթ ինչ իցէ որդւոց առագաստի մինչ ընդ նոսա իցէ փեսայն պահել. զորքան ընդ իւրեանս ունիցին զփեսայն, ոչ է՛ մարթ պահել։

մր	ղ	մ
իգ	է	հգ

Եկեսցեն աւուրք յորժամ վերասցի ՚ի նոցանէ փեսայն, և ապա պահեսցեն յաւուրն յայնմիկ։

Ոչ ոք կապերտ նոր անթափ արկանէ ի վերայ հնացեալ ձորձոյ, ապա թէ ոչ առնու լրումն նորա ՚ի հնոյ անտի, և չար ևս պատառումն լինի։

Եւ ոչ ոք արկանէ գինի նոր ՚ի տիկս հինս, ապա թէ ոչ պայթուցանէ գինին նոր զտիկսն, գինին հեղանի, և տիկքն կորնչին. այլ գինի նոր ՚ի տիկս նորս արկանելի է՛։

Իէ Բ Եւ եղև նմա ՚ի շաբաթու անցանել ընդ արտորայս. և աշակերտքն ՚ի

մր	ղ	մ
իգ	խա	ձէգ

ի գնալն իւրեանց սկսան հասկ կորզել և ուտել.

Եւ փարիսեցիքն ասեն ցնա. ահա զինչ գործեն աշակերտքն քո ի շաբաթու որ չէ արժան.

Եւ ասէ ցնոսա, ոչ երբեք իցէ ընթերցեալ ձեր զոր արարն Դաւիթ յորժամ պիտոյն եղև և քաղցեաւ նա և որք ընդ նմայն էին.

Զիարդ եմուտ ի տունն Աստուծոյ առ Աբիաթարաւ քահանայապետիւ, և զհացն առաջաւորութեանն եկեր, և ետ այնոցիկ որք ընդ նմայն էին, զոր ոչ էր օրէն ուտել բայց միայն քահանայիցն.

ԻԵ Ի Եւ ասէ ցնա, շաբաթ վն՛ մարդոյ եղև, և ոչ եթէ մարդ վն՛ շաբաթու. ապա ուրեմն տէր է որդի մարդոյ և շաբաթու.

Լ. Եւ եմուտ միւսանգամ ի ժողովուրդն, և էր անդ այր մի որոյ ձեռն գօսացեալ էր. և սպասէին նմա եթէ բժշկիցէ զնա ի շաբաթուն զի չարախօսեսցեն զնմանէ.

Եւ ասէ ցայրն որոյ ձեռն գօսացեալ էր, արի, անց ի մէջ.

Եւ ասէ ցնոսա, զինչ արժան է ի շաբաթու. բարի ինչ գործել եթէ չար առնել, հոգի մի ապրեցուցանել եթէ կորուսանել, և նոքա լռեցին.

Եւ հայեցեալ յնոսա բարկութեամբ տրտ-

Մր Դ Ճ
ԻԱ [illegible]

մեալ ընդ կուրութեն սր
տից նոցա, ասէ ցայրն
ձգեա զձեռն քո, և նա
ձգեաց. և ողջացաւ
ձեռն նորա։

ԻԶ Դ Եւ ելեալ արտաք
քս վաղվաղա
կի փարիսե
ցիքն հերոդիանոսացն
հանդերձ. խորհուրդ
առնէին վասն նր, թէ
զիարդ կորուսցեն զնա
Իսկ յս̃ աշակերտօքն իւ
րովք գնաց ՚ի ծովեզրն։
ԻԷ Եւ բազում ժողո
Ա վուրդ ՚ի գալիլեայ երթային
Ե զհետ նր, և
՚ի հրէաստանէ։
Եւ յեր̃ղէմէ և յայնկոյս
յորդանանու, և որք ՚ի
տիւրոսէ և ՚ի սիդոնէ,
բազում ժողովուրդ
իբրև լուէին որչափ ինչ
առնէր գային առ նա։
Եւ ասէ ցաշակերտսն
իւր զի նաւակ մի պատ
րաստական կայցէ նմա
վասն ամբոխին զի մի
նեղեսցեն զնա։
Բազում զի բժշկեաց, մինչ
գալ և խռնել զնովաւ զի մերձե
ցին առ նա, որք ունէին
ախտս ինչ։
ԻԸ Եւ այսք պղծք յոր
Ը ժամ տեսանէին զնա
անկանէին առաջի նո
րա, աղաղակէին և ասէ
ին. թէ դու ես որդին
աստուծոյ, և նա յոյժ
սաստէր նոցա, զի մի
յայտնի առնիցեն զնա։

ԻԹ Ելանէ ՚ի լեառն զէ
Բ և կոչէ առ
Է ինքն զորս ինքն
կամէր և չոգան առ նա։
Եւ

ԻԶ	Դ	Յ	Մ	ՄԲ	Ղ	Մ
ԻԴ	.	ՂԲ ՂԵ	ՃԻԵ	ԻԸ	ԻԵ	.
ԻԵ	ՃԵ	ԻԳ	ԻԳ	ԻԹ	ՃԻ	ՅԻԹ

Եւ արար երկոտասանս
զի իցեն ընդ նմա, եւ զի
առաքեսցէ զնոսա քարո
զել։
Եւ ունել իշխանու
թիւն բժշկել զցաւս
եւ հանել զդեւս։
Լ Բ Եւ եդ զանուն Սիմո
նի Պետրոս։ եւ զՅակոբոս
զԶեբեդեայ եւ զՅովհաննէս
եղբայր Յակոբայ։ եւ եդ
նոցա անուանս Բանե
րեգէս, որ է որդիք ո
րոտման։ եւ զԱնդրէաս
եւ զՓիլիպպոս եւ զԲար
թողիմէոս, եւ զՄատթէոս
զմաքսաւորն, եւ զԹով
մաս, եւ զՅակոբոս Ալ
փեայ, եւ զԹադդէոս
եւ զՍիմոն Կանանացի։
Եւ զՅուդա Իսկարիով
տացի, որ եւ մատնեաց
զնա։

մր	ղ	մ
Լ	Խբ	Ղ

Լա Գան ի տուն, եւ գու
գայ միւսանգամ
ընդ նոսա
ժողովուրդն, մինչ զի
եւ զհաց եւս ոչ ժամա
նել ուտել նոցա։
Եւ իբրեւ լուան որք
իւրքն էին ելին ունել
զնա. զի համարէին թէ
մոլեգնեալ իցէ։
ԼԲ Բ Եւ դպիրքն որք յԵրուսաղէմէ
իջեալ էին, ասէին թէ
Բէեղզեբուղ գոյ ի
դմա, եւ իշխանաւ դիւ
աց հանէ զդեւս։
ԼԳ Բ Եւ կոչեցեալ զնոսա առ
ինքն առակօք խօսէր
ընդ նոսա, զիարդ կա
րէ սատանայ զսատա
նայ հանել. եւ արդ եւ
թէ թագաւորութիւն
յանձին իւր բաժանես
ցի, ոչ կարէ կալ թա
գաւ.

մր	ղ	մ
Լա	.	.
ԼԲ	ՃԻԵ	ՃԻա
ԼԳ	ՃԻԹ	ՃԻբ

գաւորութիւն այն ։ Եւ եթէ տուն յանձն իւր բաժանեսցի ․ ոչ կարէ կալ տունն ։

Եթէ սատանայ իւրում անձին իւրոյ յարուցեալ ․ եւ բաժանեալ իցէ ․ ոչ կարէ կալ ․ այլ վախճանեալ է ։

Այլ ոչ ոք կարէ զկարասի հզօրին մտանել ի տուն նորա յափշտակել ․ եթէ ոչ նախ զհզօրն կապիցէ ․ եւ ապա զտուն նորա յափշտակեսցէ ։

ԼԸ Բ Ամէն ասեմ ձեզ ․ զի ամենայն թողցի որդւոց մարդկան ․ մեղք եւ հայհոյութիւնք որչափ եւ հայհոյեսցեն ։

Բայց որ հայհոյեսցէ զՀոգին սուրբ ․ ոչ ունիցի թողութիւն յաւիտեան ․ այլ պարտական լինի յաւիտենականին մեղաց ։

Զի ասէին թէ այս պիղծ գոյ ի նմա ։

ԼԹ Բ Գան եղբարք եւ մայր նորա եւ արտաքոյ կացեալ յղեցին ․ եւ կոչէին զնա ։

Եւ նստէր ժողովուրդն շուրջ զնովաւ նստեալ ․ եւ ասէին ցնա ․ ահաւասիկ մայր քո եւ եղբարք քո կան արտաքոյ եւ խնդրեն զքեզ ։

Պատասխանի ետ նոցա եւ ասէ ․ ով է իմ մայր կամ եղբարք ։

Հայեցաւ շուրջ զիւրեւ յաշակերտսն որ նստէին ․ եւ ասէ ․ ահաւասիկ մայր իմ եւ եղբարք իմ ։

Զի որ առնիցէ զկամս Աստուծոյ ․ նա է եղբայր իմ ․ եւ քոյր եւ մայր ։

Դարձեալ

Մր Ղ Մ
Ը ՃԽԵ ՃԻԳ

Մր Ղ Մ
ԼԹ ՃԺ ՃԸ

Դարձեալ սկսաւ. զե
ուսուցանել
առ ծովեզերբ
բն, և խռնեցան զնո
վաւ ժողովուրդ բա
զում, մինչև ՚ի նաւ
մտանել նմա և նստել
՚ի ծովուն, և ամենայն
ժողովուրդն զծովե
զերբն ցամաքին ունէ
ին։ Եւ ուսուցանէր զնո
սա առակօք բազում
ինչ։
Ժ Եւ ասէր նոցա ՚ի վար
դապետութեան իւրում.
Լուարուք։ Ահաւասիկ
ել սերմանօղ ՚ի սերմա
նել։ Եւ եղև ՚ի սերմա
նելն, այլն անկաւ առ
ճանապարհաւն, և եկին
թռչունքն և կերին զնա։
Եւ այլն անկաւ յապա
ռաժի, ուր ոչ գոյր հող

Մ Ղ Մ
ԿԼ ՀՂ ՃԿԵ

բազում, և վաղվաղակի
բուսաւ, քանզի ոչ գոյր
հիւթ երկրին։
Եւ յորժամ ծագեաց արեգա
կն, ջեռաւ, և զի
ոչ գոյին արմատք, ցա
մաքեցաւ։
Եւ այլն անկաւ ՚ի մէջ
փշոց. ելին փուշքն և
հեղձուցին զնա, և
պտուղ ոչ ետ։
Եւ այլն անկաւ յեր
կիր բարւոք. և երևեալ
աճէր և տայր պտուղ
և բերէր ընդ մի երե
սուն, և ընդ մի վա
թսուն, և ընդ մի հա
րիւր։
Եւ ասէր որ ունիցի
ականջս լսելոյ լուիցէ։
Եւ իբրև եղև
առանձինն,
հարցին զնա
որք

որք զնովաւն էին աշա-
կերտօքն հանդերձ զա-
ռակէն ։
Եւ ասէ ցնոսա, ձեզ
տուեալ է գիտել զխոր-
հուրդ արքայութեանն
Աստուծոյ ։
ԺԱ Բայց նոցա որք արտա-
Ա քինքն են, ամ ինչ առա-
կօք լինի ։
Զի տեսանելով տեսա-
ցեն և մի՛ տեսցեն, և
լսելով լուիցեն և մի՛
իմասցին . զի մի՛ երբէք
դարձցին և թողցի նոցա ։
Եւ ասէ ցնոսա, ոչ գի-
տէք զառակս զայս, և
զիարդ զամ առակսն
գիտիցէք ։
ԺԴ Որ սերմանէն, զբանն
Բ սերմանէ ։
Եւ նոքա են որք առ
ճանապարհաւն, ուր
բանն սերմանի, և յոր-
ժամ լսեն դեռ գայ սա-
տանայ և հանէ զսեր-
մանեալն ՚ի սիրտս նոցա ։
Եւ նոքա են որք յա-
պառաժին սերմանե-
ցան . որք յորժամ լսի-
ցեն զբանն, վաղվաղա-
կի խնդութեամբ ընդու-
նին ։
Եւ զի ոչ ունին արմա-
տս յանձինս, այլ առ ժա-
մանակ մի են . ապա ՚ի
հասանել նեղութեան կամ
հալածանաց վասն բանին
վաղվաղակի գայթագ-
ղին ։
Իսկ որ ի մէջ փշոցն սեր-
մանեցաւ . նոքա են որք
իբրև զբանն լսեն ։
Եւ հոգք աշխարհիս .
և պատրանք մեծութե
մամոնայի, և հեղձուցա-
նեն զբանն և անպտուղ
լինի ։
Եւ

ԺԴ Չ Յ Ճ
ԺԷ ՀԵ ՃԹ ՃԳ
ԺԱ ՀԸ · ՃԵ

Եւ նոքա են որք յեր
կիրն բարւոք սերմա
նեցան, որք լսեն զբանն
եւ ընդունին եւ տան պտ
ուղ, ընդ միոյ երես ի,
ուն եւ ընդ միոյ վաթ բ
սուն եւ ընդ միոյ հա
րիւր.

Եւ ասէ ցնոսա զի
միթէ գայ ի,
ճրագ զի ընդ ժ
գրուանաւ դնիցեն կամ
ընդ մահճօք, ոչ ապա
քէն ի վերայ աշտանակի
դնիցեն.

ձգ
բ Զի չէ ինչ 'ի ծա
ծուկ որ ոչ յայտ
նեսցի, եւ ոչ եղեւ ինչ
գաղտնի, եթէ ոչ 'ի
յայտ գայցէ. եթէ որ
ունիցի ականջս լսելոյ
լուիցէ.

ձդ
բ Եւ ասէ ցնոսա, տե

սէք զինչ լսէք, եւ յաւե
լցի ձեզ որոց լսէքդ,
որով չափով չափէք չա
փեսցի ձեզ,

Որ ունիցի, տացի իա
նմա, եւ որ ոչն ունիցի ե
եւ զոր ունին բարձցի 'ի
նմանէ.

Եւ ասէր այս
պէս է արքայ գէ
ութիւն Աստու
ծոյ, որպէս այր մի ար
կանիցէ սերմանիս յեր
կիր, եւ ննջիցէ, եւ յառ
նիցէ զցայգ եւ զցերեկ
եւ սերմանիքն բուսանի
ցին եւ աճիցեն, եւ նա
ոչ գիտէ.

Ինքն երկիր ինքնին բե
րէ զպտուղն, նախ զխո
տն եւ ապա զհասկն ա
պա զցորեան ատոք 'ի
հասկին. եւ յորժամ տայ

Մկ		
մէ	գ	մ
ձթ	ճթ ճլզ	իզ
ղ	ձ	իէ
ղա	իգ	ա

Տ	ցն	
մը	գ	մ
ղբ	մէ	ձհա
ղգ		

ցէ զպտուղն ։ վաղվա
ղակի առաքէ մանգաղ
զի հասեալ են հունձք։
ԽԳ Բ Եւ ասէր, ում նմանե
ցուցաք զարքայու
թիւն աստուծոյ, կամ
որում առակաւ առակես
ցուք զնա։
Որպէս հատն մանանե
խոյ որ յորժամ սերմա
նիցի յերկրի փոքրագոյն
է քան զամենայն սեր
մանիս որք են յերկրի։
Եւ յորժամ սերմանի
ցի, բուսանի, և լինի
մեծ քան զամենայն
բանջարս, և արձակէ ոս
տս մեծամեծս մինչև
բաւական լինել ընդ
հովանեաւ նորա թռչ
նոց երկնից բնակել։
ԽԴ Ձ Եւ այնպիսի առակօք
խօսէր ընդ նոսա զբանն
որպէս կարօղ լինէին
լսել։

մտ	ղ	յ
խգ	ձկէ	ձկէ
խդ	.	ձկթ

Եւ առանց առակի ոչ
ինչ խօսէր ընդ նոսա։
ԽԵ Ժ Բայց առանձինն աշա
կերտացն իւրոց մեկ
նէր զամենայն։
ԽԶ Բ Ժ Եւ ասէ ցնոսա
յաւուր յայն
միկ ի բերել ընդ
երեկս լինել, և կոչք
անցցուք յայն կողմն։
Թողուն զժողովուրդն
և առնուն զնա նաւաւն
հանդերձ, և այլ ևս
նաւակս որք էին ընդ
նմա։
Եւ լինէր մրրիկ մեծ
հողմոյ, և զալիսն ՚ի
նաւն զեղոյր։ մինչ գրե
թէ լի իսկ լինել։
Եւ ինքն ննջէր ՚ի խելս
նաւին ՚ի վերայ բարձի։
Զարթուցանէին զնա
և ասէին։ վարդապետ
ոչ

մտ	ղ	յ
խե	.	.
խզ	ձգ	կբ

ոչինչ է՛ քեզ փոյթ, զի կորնչիմք աստանօր։

Եւ զարթուցեալ սաստեաց հողմոյն եւ ծովուն, ասէ դադարեաց կարկեաց։

Եւ դադարեցաւ հողմն, եւ եղեւ խաղաղութիւն մեծ։

Եւ ասէ ցնոսա ընդէ՞ր այդպէս վատասիրտ էք, չեւ եւս ունիք հաւատս։

Եւ երկեան յերկիւղ մեծ, եւ ասէին ցմիմեանս, ո՞վ արդեօք իցէ սա. զի եւ հողմ եւ ծով հնազանդին սմա։

ԺՄ. Եւ եկին յայնկոյս ծովուն յաշխարհն գերասացւոց. եւ ընդ ելանելն նորա 'ի նաւէն անդէն. պատահեցաւ նմա այր մի 'ի գերեզմանացն որ ունէր այս պիղծ. որոյ բնակութիւնն իսկ 'ի գերեզմանս էր. եւ ոչ շղթայիւք ոք եւս կարէր կապել զնա. վ՛ն բազում անգամ ոտնակապօք եւ շղթայիւք կապելոյ եւ խզելոյ 'ի նմանէ զշղթայսն, եւ զոտնակապսն խորտակելոյ, եւ ոչ ոք կարէր պատել զնա. քանզի հանապազ զցայգ եւ զցերեկ 'ի գերեզմանս եւ 'ի լերինս աղաղակէր, եւ կոծէր զանձն իւր քարամբք։

Իբրեւ ետես զՅ՛ս 'ի հեռաստանէ, ընթացաւ եւ երկիր եպագ նմա։

Եւ աղաղակեաց 'ի ձայն մեծ եւ ասէ, զի՞ կայ իմ

եւ քո յն որդի աստու-
ծոյ բարձրելոյ · եր
դմնեցուցանեմ՝ զքեզ
յած, մի՛ տանջեր զիս ·
քանզի ասէր ցնա ել
այսդ պիղծ 'ի մարդոյ
այդի ։
Եւ հարցանէր ցնա թէ
զինչ անուն է՝ քո ։
Եւ ասէ ցնա լէգէոն
անուն է՝ իմ. քանզի բա
զումք եմք ։
Եւ աղաչէին զնա յոյժ,
զի մի՛ առաքեսցէ զնո
սա արտաքս քան զաշխարհն
Եւ անդ էր առ լե
րամբն երամակ մի խո
զից արօտական մեծ ։
Աղաչեցին զնա ամե
նայն դեւքն եւ ասեն, ա
ռաքեա՛ զմեզ 'ի խոզսն
զի մտցուք 'ի նոսա ։
Եւ հրամայեաց նոցա ։ Ժբ
Եւ իբրեւ ելին այսքն Է
պիղծքն մտին 'ի խոզսն ·
եւ դիմեաց երամակն 'ի
դարէ անտի 'ի ծովն ։
Էին իբրեւ երկու հա
զարք եւ հեղձնուլին 'ի
ծովուն ։
Եւ խոզարածքն փախե
եան , եւ պատմեցին 'ի
քաղաքին եւ յագարակս,
եւ ելին տեսանել զինչ
իցէ որ գործեցաւն ։
Գան առ յն եւ տեսա
նեն զդիւահարն զի նս
տէր զգեցեալ եւ զգաստ
ացեալ որ ունէր զլէ
գէօնն, եւ զահի հարան
Եւ պատմեցին նոցա
որոց տեսեալն էր · թէ
զինչ եղեւ դիւահարին,
եւ զինչ վասն խոզիցն ։
Եւ սկսան աղաչել զնա
գնալ 'ի սահմանաց նոցա ։
Եւ իբրեւ ենուտ նա
'ի նաւն աղաչէր զնա
դիւա

մի   զ
խոզ   ծզ

դիւահարն զի ընդ նմա
լիցի. և Յս ոչ ետ նմա
թոյլ տալ, այլ ասէ ցնա երթ
'ի տուն քո առ ընտա
նիս քո, և պատմեա' նո
ցա, զոր ինչ միանգամ
Տր արար քեզ և ողոր
մեցաւ քեզ.
Եւ չոգաւ և սկսաւ
քարոզել 'ի դեկապօլին
զորինչ արար նմա Յս,
և ամենեքին զարմա ԽԳ
նային.

ԽԴ Գ ՄԻՆ Եւ իբրև էանց դդ
յն միւսանգամ
յայն կողմն,
ժողովեցաւ առ նա ժո
ղովուրդ բազում, և
էր առ ծովեզերբն.
Եւ ահա մի 'ի ժողովր
դապետացն գայր որում
անուն էր յայրոս, և
իբրև ետես զնա ոտնկա

առ ոտս նորա.
Աղաչէր զնա յոյժ և
ասէր, թէ դուստր նո
րա մերձ է 'ի մահ. զի
եկեալ դնիցէ նմա
ձեռս, ողջասցի զի ապրես
ցի, և կեցցէ.
Եւ գնաց ընդ նմա.
երթայր և ժողովուրդ
բազում զհետ նորա, և
նեղէին զնա.
Եւ կին մի էր 'ի տեռա
տեսութեան արեան
երկոտասան ամս.
Եւ յոյժ վշտացեալ 'ի
բազում բժշկաց. և
ծախեալ զինչս իւր զամ
և չէր ինչ օգնեալ այլ
ևս առաւել վատթար
եալ.
Իբրև լուաւ զՅիսուսէ եկն
'ի մէջ ամբոխին յետոյ և
բուռն եհար զհանդերձէ
ձն նորա.

Ասէ

Մտ Ղ Մ
ԻԹ ՀԱ ՀԴ

*Քանզի ասէր 'ի միտս, թէ միայն մերձեցայց 'ի հանդերձս նր, փրկեցայց:

Եւ վաղվաղակի ցամաքեցաւ աղբիւր արեան նորա, եւ գիտաց 'ի մարմնի իւր թէ բժշկեցաւ 'ի տանջանացն:

Եւ անդէն վաղվաղակի գիտաց յս յանձն իւր զզօրութիւնն որ ել 'ի նմանէ: դարձաւ յամբոխն եւ ասէ, ով մերձեցաւ 'ի հանդերձս իմ:

Եւ ասեն ցնա աշակերտքն, տեսանես, զի ամբոխդ նեղէ զքեզ, եւ ասես, թէ ով մերձեցաւ 'ի հանդերձս իմ:

Եւ շուրջ հայէր տեսանել թէ ով զայն արար:

Եւ կինն զարհուրեալ եւ դողացեալ, գիտաց զայն որ եղեւ նմա, եկն եւ անկաւ առաջի նորա, եւ ասաց զամենայն իրան ստուգութն:

Եւ յս ասէ ցնա դուստր որ հաւատք քո կեցուցին զքեզ. երթ 'ի խաղաղութիւն, եւ եղիջիր ողջ 'ի տանջանաց քոց:

Մինչ դեռ նա զայն խօսէր Դ.Դ
գան ոմանք 'ի ժողովրդապետէն եւ ասեն, թէ դուստր քո մեռաւ զի՞ եւս աշխատ առնես զվարդապետդ:

Իսկ յս իբրեւ լուա զբանն ասացեալ, ասէ ցժողովրդապետն մի՛ երկնչիր բայց միայն հաւատա՛:

Եւ

Եւ ոչ զոք եթող ընդ-
իւր երթալ բայց միայն
զպետրոս եւ զյակոբոս
եւ զյովհաննէս զեղբայրն
յակոբայ ։

Գայ 'ի տուն ժողովր-
դապետին եւ տեսանէ
աղմուկս յոյժ , եւ լալական
ս եւ աղաղակս յոյժ . եւ
մտեալ ներքս ասէ ցնո
սա , զի՞ խռովեալ էք եւ
լայք մանուկդ ոչ է՛
մեռեալ այլ ննջէ ։

Եւ ծաղր առնէին զնա

Եւ նորա հանեալ ար
տաքս զամենեսեան , եւ
առնու ընդ իւր զհայր
մանկանն եւ զմայր , եւ
զնոսա , որք ընդ նմայն
էին ։ եւ մտանէ ուր
դնիւր մանուկն ։

Եւ կալեալ զձեռանէ
մանկանն ասէ ցնա , տա
լիթա կումի , որ թարգ-
մանի աղջիկ դու քեզ
ասեմ արի ։

Եւ վաղվաղակի յառ
եաւ աղջիկն , եւ գնայր
քանզի էր ամաց երկո-
տասանից , եւ զար
մացան մեծ զարմա
նալեաւ ։

Եւ պատուէր ետ նո
ցա յոյժ , զի մի ոք գի
տասցէ զայն , եւ ասաց
տալ նմա ուտել ։

Ա Եւ եղ անտի ,
եկն 'ի գաւառ գլ
իւր , եւ եր
թային զհետ նր աշա
կերտքն իւր ։

Եւ եղեւ 'ի շաբաթուն
սկսաւ ուսուցանել 'ի
ժողովրդեանն ։

Եւ բազումք լսէին զար-
մին , զարմանային ընդ-
վարդապետութին նորա
եւ

և ասէին . ուստի իցէ
Սմա այսու , կամ զինչ իցէ
իմաստութիւն որ տու-
եալ է՛ սմա , զի զօրու- ծբ
թիւք այսպիսիք 'ի ձեռ- Բ
աց սորա լինին .

Ոչ սա է՛ մանուկն հիւ- ծգ
սան , և որդին մարիա- Բ
մայ եղբայր յակոբայ և Մ․Գ․
Յովսեայ և յուդայի և
սիմոնի և չիցեն քորք
դորա աստ առ մեզ .

ծա
Ա Եւ գայթակղէին 'ի նմա

Եւ ասէ ցնոսա , ոչ է՛
մարգարէ անարգ բայց
եթէ 'ի գաւառի իւ-
րում և յազգատոհմի ,
և 'ի տան իւրում .

Եւ ոչ կարէր անդ և
ոչ մի ինչ զօրութիւն
առնել .

Բայց սակաւ ինչ հիւ- ծդ
անդաց զձեռն եդեալ Բ
բժշկէր զնոսա . և զար-
մանայր վասն անհաւա-
տութեան նոցա .

Եւ շրջէր շուրջ Գ․Ղ
զգաւառօքն ,
և ուսուցանէր

Եւ կոչեաց առ ինքն
զերկոտասանեսն և սկ-
սաւ առաքել զնոսա եր-
կուս երկուս , և տայր
նոցա իշխանութիւն 'ի
վերայ այսոց պղծոց .

Եւ պատուիրեաց նո-
ցա զի մի՛ ինչ բարձցեն
'ի ճանապարհի , բայց
միայն գաւազան , մի՛
պարկ մի՛ հաց . մի՛ պղինձ
'ի գօտիս . այլ ագանել
հողաթափս , և մի՛ զգե-
նուցուք ասէ երկուս
պատմուճանս :

Եւ ասէր ցնոսա , յոր
տուն մտանիցէք ան-
դէն աղթևանս կալջիք ,
մինչև

Մր	Ղ	Յ	Մ
ծա	խա	լէ	ձիր

Մր	Ղ	Մ
ծբ	ձկթ	ճզ
ծգ	ձէ ձծ	ճէ
ծդ	ձէ ձծէ	ճդ

միջնչեւ ելանիցէք անտի
ԿԵ Եւ ուր ոչ ընկալցին
Բ զձեզ եւ ոչ լուիցեն ձեզ,
յորժամ ելանիցէք անտի թօթափեցէք զփոշի
ոտից ձերոց ՚ի վկայութիւն նոցա։
ԿԶ Եւ ելեալ քարոզէին
Բ զի ապաշխարեսցեն։
Եւ դեւս բազում հանէին, եւ օծանէին իւղով զբազում հիւանդս
եւ բժշկէին զնոսա։

ԿԷ Եւ լուաւ արքայ Հերովդէս,
քանզի յայտնի
եղեւ անուն նորա, եւ
ասէր թէ Յովհաննէս
մկրտիչ յարեաւ ՚ի մեռելոց, եւ վասն այնորիկ
զօրութիւնք լինին նովաւ.
Ծ Այլք ասէին թէ Ե
Թ ղիա է։

Թ.Թ.

մր	ղ	մ
ծե	ծը ձէ	կե
ծզ	ձթ	.
ծէ	ղ	ճզ
ծը	.	.

Խոկ այլքն թէ մարգարէ է, կամ թէ իբրեւ
զմի ՚ի մարգարէից։
Իբրեւ լուաւ Հերովդէս
ասէ, զորս ես գլխատեցի
զՅովհաննէս այս է.
նա յարեաւ ՚ի մեռելոց։
ԿԸ Զի ինքն Հերովդէս
Բ առաքեաց կալաւ զՅովհաննէս եւ կապեաց զնա.
եւ եդ ՚ի բանտի վասն
Հերովդիադայ կնոջ Փի
լիպպոսի եղբօր նորա,
ԿԹ զի նա կին արար զնա։
Քանզի ասէր Յովհաննէս
Զ ցՀերովդէս, թէ ոչ
է օրէն քեզ ունել զկին
եղբօր քո։
Եւ Հերովդիա ոխացեալ
էր ընդ նմա եւ կամէր
սպանանել զնա. եւ ոչ
կարէր։
Զի Հերովդէս երկն
չէր ՚ի Յովհաննէ. քանզի

T զի

մր	ղ	մ
ծթ	մր	ճխբ
կ	.	ճխէ

զի գիտէր զնա այր ար
դար և սուրբ, և պահէր
զնա, և լուեալ 'ի նմա
նէ բազում ինչ առնէր
և քաղցրութեամբ լսէր
նմա ։

Եւ եղև օր մի յինքն
պատրաստ, յորժամ ըն
թրիս առնէր Հերովդէս
յաւուր ծննդոց իւրոց
նախարարաց իւրոց և
հազարապետաց, և մե
ծամեծաց Գալիլեա
ցւոց ։ և 'ի մտանել դս
տերն Հերովդեայ և 'ի
կաքաւելն, հաճոյ եղև
Հերովդէսի և բազմակա
նացն ։

Ասէ թագաւորն ցաղ
ջիկն, խնդրեա՛ յինէն
զոր ինչ կամիս, և տաց
քեզ ։

Եւ երդուաւ նմա բա
զում անգամ թէ զինչ

և խնդրեսցես զոր յի
նէն, տաց քեզ ։ մինչև
ցկէս թագաւորութեան
իմոյ ։

Նա ելեալ ասէ ցմայր
իւր զինչ խնդրեսցես ։

Եւ նա ասէ զգլուխն
Յովհաննու մկրտչի ։

Եւ մտեալ անդրէն
վաղվաղակի առ թա
գաւորն ասէ, կամիմ
զի տացես ինձ վաղվա
ղակի ի վերայ սկտեղ
զգլուխն Յովհաննու
մկրտչի ։

Եւ տրտմեցաւ յոյժ
թագաւորն ։ այլ վասն
երդմանցն և կոչնակա
նացն ոչ կամեցաւ անարգ
ել զնա ։

Եւ առաքեաց վաղվա
ղակի թագաւորն դա
հիճ, և հրամայեաց բե
րել զգլուխ նորա ։

Եւ

Եւ չորս գլխաւորաց
զնա՛ ի բանտափն եւ երկեր
զզուրս նորա սկսեալ
եւ նա յաղթեաց, եւ այլ
զինն տալաւ եւ նա մեծ
իւ բանս:

Արքայն լուան աշխարհ
քն նորա, եւ եկին եւ բարձ
ձին զմարմին նորա, եւ
եդին ի գերեզմանի:

կա Ը Ո րոմէ ցանկան
աղեկալքն սու
րբ եւ պատմե
ցին նմա զամենայն ինչ
զոր արարին, եւ զոր ու
սոյցին:

կէ ժ Եւ ասէ ցնոսա յն . եւ
կոչեա զու զ բանտածին
յանտառս ասելն , եւ
հանդիպեա սէրտ մեզ:

Օ լուեալ քաղաք մեր
երկնային եւ հացականն
չմանանէլն ուսեալ:

կէ Չ Եւ զնացին նոսա յա
նուդաս ասելն ասան
ձինն:

Եւ աման սփոն զի
երկնային, եւ զգաստն
բարձու մէր, եւ հեծ յա
մենայն քաղաքաց խաւ
սն ընթանալին ամենայ,
եւ մերձեն նոցին սուրբ նոսա

Եւ երեւեալ եւ մեծ ամ
բոխ բազում եւ զթա
կէ ցու ի նոսա, զի էին
խորհ. այլազգ որոց ոչ
էին հոգին:

Եւ սիրոյ ուսոյ զանձ լ
զնոսա յոյժ:

կէ Եւ ի բերն բարձրեալ
Ա ՓՕ Եկն մանուկն զեւ առա
ջին բարձրեալ ինքն անդ
անուանեալ է, մինչ օր
կայ:

Մ. բարձրեալ զԹագաւոր
ակ, զի երկնից շուրջ
յազդարարն եւ ի քեոց
Ր 2 զնեն:

մր	Դ	մր	Է	Յ	Մ
կա	Գա	կէ	.	ՐՉ	ՏԼ
կէ	.	կէ	ԶԴ	ԲԹ	ՏԺԲ

գնեսցեն իւրեանց զինչ ուտիցեն ․ զի աստ ուտել ինչ ոչ ունին ։

Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա , դուք տուք դոցա ուտել ․ ասեն ցնա , երթիցուք , գնեսցուք երկերիւր դահեկանի հաց և տացուք դոցա ուտել ։

Նա ասէ ցնոսա ․ քանի՞ նկանակ ունիք , երթայք և տեսէք ։

Իբրև գիտացին , ասեն ցնա հինգ , և երկուս ձկունս ։

կէ
Ձ
Եւ հրամայեաց նոցա բազմել երամս երամս ՚ի վերայ դալար խոտոյ ։

Եւ բազմեցան դասք դասք ըստ հարիւր և ըստ յիսուն ։

Եւ առեալ զհինգ նկանակսն և զերկուս ձկունսն հայեցաւ յերկինս , օրհնեաց , մանրեաց ըզնկանակսն , և ետ ցաշակերտսն զի դիցեն նոցա ․ և զերկուս ձկունսն բաշխեաց ամենեցուն ․ կերան , և յագեցան ։

Եւ բարձին զնշխարսն երկոտասան սակառի լի , և ՚ի ձկանց անտի ․

և էին որք կերանն իբրև արք հինգ հազարք ։

Եւ նոյն ժամայն ստիպեաց զաշակերտսն մտանել ՚ի նաւ և յառաջագոյն քան զնա երթալ յայնկոյս ՚ի բեթսայիդայ ․ մինչև ինքն զժողովուրդսն արձակեսցէ ։ Եք

Եւ

մր մ
կէ ձլը

կզ Եւ հրաժարեալ ՚ի նո
Բ ցանէ եւ ՚ի լեառն կալ
յաղօթս ։
կէ Եւ իբրեւ երեկոյ եղեւ,
Գ էր նաւն ՚ի մէջ ծովուն
եւ ինքն ՚ի ցամաքի ։
Եւ տեսեալ զնոսա հող
մակոծեալս ՚ի վարելն ․
զի էր հողմն ընդդէմ
նոցա, եւ ՚ի չորրորդ պա
հու գիշերոյն գայ առ
նոսա գնալով ՚ի վերայ
ծովուն, եւ կամէր զանց
առնել առ նոքօք ։
Նոքա իբրեւ տեսին զի
գնայր ՚ի վերայ ծովուն,
համարեցան թէ առ
աչօք ինչ լինիցի, եւ զա
ղաղակ բարձին ։
Քանզի ամենեքեան
տեսին զնա եւ խռովե
ցան ։
Եւ նա անդէն վաղ
վաղակի խօսեցաւ ընդ
նոսա եւ ասէ ․ Քաջալե
րեցարուք ես եմ, մի
երկնչիք ։
կը Եւ ել ՚ի նաւն առ նո
Զ սա, եւ դադարեցաւ
հողմն ։
Եւ առաւել եւս յիմար
եալ էին ՚ի միտս իւր
եանց եւ զարմանային
յոյժ ․ քանզի եւ ՚ի խորհրդոյ
հացին ոչ իմացան, զի
էր սիրտ նց թմբրեալ ։
Եւ իբրեւ անցին յայն
կոյս, եկին յերկիրն Գեն
նեսարեթ ։
կթ Եւ իբրեւ ելին ՚ի նաւէ
Բ անտի, իսկ եւ իսկ ծա
նեան զնա արք տեղւոյն
այնորիկ ․ եւ ընթացեալ
այսր անդր ընդ ամե
նայն գաւառն, սկսան
մահճօք բերել զամե
նայն հիւանդս ուր լսէ
ին թէ անդ իցէ ։

Եւ

մր	ղ	յ	մ
կզ	լէ իգ	.	ճխթ
կէ	.	ծա	ճծ

մր	ղ	մ
կը	.	ճծբ
կթ	լը	ճծդ

Եւ ուր և մտանէր ՚ի
գեօղս կամ ՚ի քաղաքս
կամ յագարակս, ՚ի հրա
պարակս դնէին զախտա
ժէտս, և աղաչէին զնա
զի գոնէ ՚ի քղանցս հան
դերձի նորա մերձենայ
ցեն, և որք միանգամ
մերձենային, փրկէին:

եզ Ե ւ ժողովեցան
հա առ նա փարի
Է սեցիքն, և ո
մանք ՚ի դպրացն, որք
եկեալ էին յԵրուսաղէմէ: Եւ
տեսեալ զոմանս յաշա
կերտացն նորա. զի խառ
նակ ձեռօք. այսինքն
անլուայ ուտէին զհացս
բամբասէին:

Հ Զի փարիսեցիքն և
Ճ ամ Հրեայք եթէ ոչ բռ
նալիր լուանան զձեռս
զհաց ոչ ուտեն. քանզի
ունին զաւանդու
թիւն ծերոցն:
Եւ ՚ի հրապարակէ մին
չեւ, եթէ ոչ լուանան զձեռ
սն, ոչ ուտեն:
Եւ այլինչ բազում է
զոր ընկալան ունել,
մկրտութիւն բաժակաց
և ստամանաց և պղն
ձեաց և մահճաց:
Ապա հարցանէին զնա
փարիսեցիքն և դպիրք,
թէ ընդէ՞ր աշակերտ
քն քո ոչ գնան ըստ աւ
անդութեան ծերոցն, այլ
խառնակ ձեռօք զհաց
ուտեն:
Նա պատասխանի ետ
և ասէ ցնոսա, թէ բա
րւոք մարգարէացաւ
Եսայի վսն ձեր կեղծաւո
րաց, որպ ասաց. Ժողո
վուրդս այս շրթամբք
մեծարէ զիս, և սիրտք
նո

նոցա հեռացեալ լեռանց
եւ այն են յինէն.

Զուր պաշտեն զիս, ուսուցանեն վարդապետութիւն զմարդկան պատ-
ուիրանս.

Թողեալ զպատուիրանն Աստուծոյ ունիք զմարդկան աւանդութիւն լուացութիւնս ամանոյ եւ բաժակաց, եւ այլոց նմանեաց այլն առնէք
բազումս.

Եւ ասէ ցնոսա, բարւոք խոտէք զպատուիրանն Աստուծոյ, զի զձեր աւանդութիւնն հաստա-
տիցէք.

Զի Մովսէս ասէ, պատուեա զհայր քո եւ զմայր, եւ որ չարախօսեսցէ զհօրէ կամ զմօրէ, մահու վախճանեսցի. Եւ դուք ասէք եթէ ասիցէ ոք ցհայր կամ ցմայր կորբան, որ է պատարագ, զոր յինէն օգտիցիս, եւ ոչ եւս տայք թոյլ նմա առնել ինչ
հօրն կամ մօրն.

Եւ անարգէք զբանն Աստուծոյ ձերով աւանդութեամբն, զոր աւանդեցէք, եւ բազում ինչ որ այսմ նմանեն է առնէք. Եւ կոչեաց առ ինքն զա՛մ ժողովուրդն ասէ ցնոսա, լուարուք ինձ ամենեքեան եւ ի միտ
առէք.

Ոչ ինչ արտաքուստ ի մարդ մտանելով եթէ կարիցէ պղծել զնա, այլ որ ելանէ ի նմանէ, այն է որ պղծէ զմարդն. Որ ունիցի ականջս լսե-
լոյ լուիցէ.

Եւ

Եբ Եւ իբրեւ եմուտ եղ-
Չ 'ի տուն յամբո
խէ անտի հար
ցանէին զնա աշակերտ
քն վն առակին ։
Եւ ասէ ցնոսա , այդ-
պէս եւ դուք անմիտք
էք , ոչ իմանայք , եթէ
ամ՛ որ արտաքուստ 'ի
ներքս մտանէ 'ի մարդ ,
ոչ կարէ զնա պղծել ։
Զի ոչ եթէ 'ի սիրտ
նր մտանէ , այլ յորո
վայնն եւ արտաքս ելա
նէ , եւ սրբէ զամ՛ կերա
կուրսն ։
Եւ ասէր թէ որ ինչ
'ի մարդոյն ելանէ այն
պղծէ զմարդ ։ զի 'ի ներ
քուստ 'ի սրտէ մարդ-
կան խորհուրդք չարու-
թե ելանեն , շնութիւնք,
պոռնկութիւնք ։ գո
ղութիւնք , սպանու-
թիւնք , ագահութիւնք ,
չարութիւնք , նենգու-
թիւնք , գիջութիւնք ,
չարակնութիւնք , հայհոյութիւնք
ամբարտաւանութիւնք ,
անզգամութիւնք ։ այս ամ՛ չա
րիք 'ի ներքուստ ելանեն
եւ պղծեն զմարդ ։
ԻԴ Եւ անտի յարուցեալ
եկն 'ի սահմանս տիւրո
սի եւ սիդոնի , եւ մտեալ
'ի տուն ոչ կամէր յայտ
նել ։
Եւ ոչ կարաց ծածկել ։
Լուաւ կին մի զնմա
նէ , որոյ դուստրն նեղ
եալ էր յայսոյ պղծոյ ,
եկն անկաւ առաջի նո
րա ։ եւ կինն էր հեթա
նոս փիւնիկեցի ասորի յազ
գէ , եւ աղաչէր զնա զի
զդեւն հանցէ 'ի դըս
տերէ նորա ։

Եւ

հգ Ջ Եւ յս ասէ ցնա թոյլ
տուր զի նախ յագեսցին մանկունք, զի ոչ
է՛ բարւոք առնուլ զհաց մանկանց եւ արկա-
նել շանց։

Եւ նա պատասխանի ետ
եւ ասէ. Տէր եւ շունք ի
փշրանաց սեղանոյ մանկանց կերակրին։

Եւ ասէ ցնա. Վասն այդր
բանի երթ, ել դեւն ի
դստերէ քումմէ։

Գնաց ի տուն իւր եւ
եգիտ երեխայ զդեւ ն...
զդուստրն, զի անկեալ
դնիւր ի մահիճս։

հր Ժ Ի Եւ ելեալ միւս անգամ ի սահ-
մանացն Տիւ-
րոսի եւ Սիդոնի, եւ եկն
ի ծովեզրն Գալիլեա-
ցւոց ի մէջ սահմանացն

ի Դեկապօլիս։

Եւ բերին առաջի նո-
րա խուլ մի եւ համր, եւ
աղաչէին. զի ձեռն դի-
ցէ ի վերայ նորա։

Եւ առեալ զնա մեկու-
սի յամբոխէն առանձինն՝ արկ
զմատունս իւր ընդ ա-
կանջս նորա եւ եթուք
անդր, եւ կալաւ զլե-
զուէ նորա։

Հայեցաւ յերկինս յո-
գւոց եւ հառաչեաց եւ ասէ ցնա.
էփփաթա, որ է՛ բացիր։

Եւ նոյն ժամայն բա-
ցան լսելիքն նորա, եւ
լուծան կապք լեզուի
նորա եւ խօսէր ուղիղ։

եե Եւ պատուիրեաց նո-
ցա զի մի ումեք ասիցեն։

հե Ը Եւ որչափ նա պատուի-
րէր նոցա, նոքա եւս
առաւել քարոզէին։

Եւ եւս քան զեւս զար-

V մա

մր մ
հգ ժեթ
հր

մր դ
հե ժ

մանային եւ ասէին .
ԿԷ Զամենայն բարւոք գոր-
Զ ծեաց սա, զի խուլս լսել
տայ եւ համերս խօսել .

ԻԳ. Յաւուրսն յայ-
նոսիկ դարձ-
եալ ժողո-
վուրդ բազում էր . եւ
ինչ ոչ ունէին ուտել,
կոչեաց զաշակերտսն
իւր եւ ասէ ցնոսա :
Գթամ ես ի վերայ ժո-
ղովրդեանդ, զի արդ-
երեք աւուրք են զի
առ իս են, եւ ոչ ունին
զինչ ուտիցեն .
Եւ եթէ արձակեմ զդ-
ոսա նօթիս 'ի տունս
իւրեանց նքթիցին 'ի
ճանապարհի, զի ոմանք
'ի դոցանէ 'ի հեռաստա-
նէ եկեալ են :
Պատասխանի ետուն
նմա աշակերտքն նորա,
ուստի կարէ ոք յագեցու-
ցանել զդոսա հացիւ .
յանապատի աստ :
Եւ հարցանէր զնոսա,
եթէ քանի նկանակ հաց ունիք :
Եւ նոքա ասեն եօթն .
Եւ հրամայեաց ժողո-
վրդեանն բազմել ի վե-
րայ երկրի , եւ առեալ զեօ-
թն նկանակսն գոհա-
ցաւ եբեկ, եւ տայր ցա-
շակերտսն զի արկցեն,
եւ արկին առաջի ժողո-
վրդեանն . եւ ձկունս
սակաւս ունէին, եւ զայն
եւս օրհնեաց, եւ հրամայ-
եաց արկանել :
Կերան եւ յագեցան եւ
բարձին զնշխարս կոտո-
րոցն եօթն զամբիղ :
Եւ էին որք կերանն
իբրեւ չորք հազարք, եւ
արձակեաց զնոսա :
Եւ

մբ մ
կզ ԽԱ

Եւ նոյն ժամայն ել
մտեալ 'ի նաւ
հանդերձ աշա
կերտօքն եկն 'ի սահմա
նս դալմանութեայ ։
ժա Ելին փարիսեցիքն և
Դ սկսան վիճել ընդ նմա,
և խնդրէին 'ի նմանէ
նշան յերկնից փորձելով
զնա ։
ժբ Եւ հառաչեաց յոգի իւր
Զ և ասէ, զի՞ է՛ զի ազգս
այս նշան խնդրէ, ամէն
ասեմ ձեզ, թէ տացի
նշան ազգիս այսմիկ ։
Եւ թող զնս և դարձեալ
եմուտ 'ի նաւ և գնաց
յայն կոյս ։
Եւ մոռացան զհաց
բառնալ, բայց միայն
զմի նկանակ ունէին
ընդ իւրեանս 'ի նաւին
ժգ Եւ պատուիրէր նոցա
Ի

և ասէր զգոյշ եղերուք
'ի խմորոյ անտի փարի
սեցւոց և 'ի խմորոյ հե
րովդիանոսաց ։
ԻՐ Եւ խորհէին ընդ մի
միանս և ասէին, թէ
զի հացս ոչ ունիմք ։
Գիտացեալ յիս և ասէ ցնո
սա, զի՞ խորհիք 'ի միտս
ձեր թերահաւատք թէ
զհաց ոչ ունիք, տակաւ
ին ոչ իմանայք և ոչ յի
չէք, այլ պնդութիւն ու
նի զսիրտս ձեր ։ աչս
գոյն և ոչ տեսանէք, ա
կանջս էն և ոչ լսէք ։
և ոչ իմանայք տակաւ
ին, և ոչ յիշէք ։ յորժամ
զհինգ նկանակսն 'ի հինգ
հազարսն, և քանի սա
կառի լի բարձէք զկո
տորոցն ։
Եւ ասեն երկոտասանեքն
Եւ յորժամ զեօթն նկա

մր յ է մ
ձն իէ ձգ ։ ձկա
ձը ։ ։ ձկբ
ձխ ։ ձխգ ձկգ

մր մ
Ջ ձկէ

նախկին 'ի չորս հազարաւոր-
քանի զամբիւղ լի բար-
ձիք զկոտորոցն, և նոքա
ասեն է օթն.

Եւ ասէ ցնոսա, իսկ
զիարդ ոչ իմանայք.

Ճա Գան 'ի Բեթսայիդա,
Ժ և ածեն առաջի նորա
ԻԳ կոյր մի, և աղաչէին
զնա զի մերձեսցի 'ի նա.

Եւ առեալ զձեռանէն
կուրին եհան արտաքոյ
շինին, եթուք յաչս նո-
րա, և ձեռն եդ 'ի վերայ
նորա, և հարցանէր ցնա
թէ տեսանիցէ ինչ.

Հայեցաւ և ասէ, տե-
սանեմ զմարդիկ զի շր-
ջին իբրև զծառս.

Դարձեալ եդ զձեռն
'ի վերայ աչաց նորա, և
բաց, և տեսանէր. ող-
ջացաւ, և տեսանէր հա-
մարձակ զամ͞ն.

Արձակեաց զնա 'ի
տուն իւր և ասէ, 'ի
շինոց մի մտանիցես,
այլ երթ 'ի տուն քո,
և յորժամ 'ի շէնն մտա-
նիցես մի ումեք ասի-
ցես 'ի շինին.

Ճբ Եւ ել յն աշա-
Ա կերտօքն հան-
ԻԴ դերձ 'ի շէնս
կեսարեայ փիլիպպեայ.

Եւ 'ի ճանապարհին
հարցանէր ցաշակերտ-
սն և ասէր, զո՞ ումանք
ասեն զինէն մարդիկ
թէ իցեմ.

Նոքա ետուն պատաս-
խանի և ասեն զյովհան-
նէս մկրտիչ, և այլք
զեղիա, և այլք զմի ոք
'ի մարգարէից անտի.

Ասէ ցնոսա. իսկ դուք
զո՞ ումեք ասէք զի-
նէն

մբ
Ճա

մբ Ղ Յ Մ
Ճբ ԶԲ Ճլա ՃՂԲ

նէն թէ իցեմ։

ձգ Պատասխանի ետ պետ-
Բ րոս եւ ասէ ցնա, դու
եսքն. եւ սաստեաց ՚ի
նոսա զի մի՛ ումեք ասաս-
ցեն զնմանէ։

Եւ սկսաւ ուսուցա-
նել զնոսա, թէ պարտ է՝
որդւոյ մարդոյ բազում
չարչարանս ընդունել
եւ անարգել յերիցանց
եւ ՚ի քահանայապետից
եւ ՚ի դպրաց, եւ մեռա-
նել, եւ յերիր աւուր
յառնել։

ձդ Եւ համարձակ զբանն
Զ խօսեցաւ։

Եւ առեալ զնա մեկու-
սի պետրոսի սկսաւ սաս-
տել նմա։

Եւ նա դարձաւ եւ
ետես զաշակերտսն,
սաստեաց պետրոսի եւ
ասէ, երթ յետս իմ սա-
տանայ, զի ոչ խորհիս
զա՟յ այլ զմարդ-
կանս։

ձէ Եւ կոչեաց առ ինքն
Բ զժողովուրդն աշակերտ-
օքն հանդերձ եւ ասէ
ցնոսա. եթէ ոք կամի
գալ զկնի իմ, ուրասցի
զանձն իւր, եւ բարձցէ
զխաչ իւր եւ եկեսցէ ըզ-
հետ իմ։

Զի որ կամիցի ապրե-
ցուցանել զանձն իւր
կորուսցէ զնա։

Եւ որ կորուսցէ զանձն
իւր վն՟ աւետարանին
ապրեցուսցէ զնա։

Զի՞նչ օգուտ է մար-
դոյ եթէ զաշխարհ ա-
մենայն շահեսցի, եւ
զանձն իւր տուժեսցէ։

Քանզի զի՞նչ տացէ մարդ-
փրկանս անձին իւրոյ։

ձզ Զի որ ամօթ հա-
Բ մա

մր	դ	մ
ձգ	զէ մէ	ՃԿԸ
ձդ	.	ՃԿԹ

մր	դ	մ
ձէ	գգ	ՃՀ
ձզ	զէ ճժդ	ԶՓ

ուրասցի զիս և զբանս
իմ ՝ի շնացող և ՝ի մեղա-
ւոր ազգիս յայսմիկ , և
որդի մարդոյ յամօթ ա-
րասցէ զնա յորժամ ե-
կեսցէ փառօք հօր իւրոյ
և հրեշտակաց սրբոց ։
ԻԷ Նու ասէ ցնա , ամէն ա-
Բ. սեմ ձեզ , զի են ոմանք
՝ի սոցանէ որք աստ կան ,
որք մի՝ ճաշակեսցեն
զմահ , մինչև տեսցեն
զարքայութիւն աստու-
ծոյ եկեալ զօրութեամբ ։

ԻԸ Եւ յետ վեց աւուրց առնու ընդ իւր յս՟
զպետրոս և զյակոբոս
և զյովհաննէս . և հանէ
զնոսա ՝ի լեառն մի բարձր
առանձինն , և յայլակեր-
պեցաւ առաջի նոցա .
և ձորձք նորա եղեն
փայլուն սպիտակ յոյժ ,
որպէս թափիչք երկրի ոչ
կարեն այնպէս սպիտա-
կացուցանել ։
Եւ երեւեցաւ նոցա ե-
ղիա մովսէսիւ հանդերձ
որք խօսէին ընդ յս՟ ։
Պատասխանի ետ պետ-
րոս և ասէ ցյս՟ , ռաբ-
բի , բարւոք է մեզ աստ
լինել , և արասցուք ե-
րիս տաղաւարս , մի
քեզ , և մի մովսէսի , և
մի եղիայի ։
Զի ոչ գիտէր
զինչ խօսէր , զի զար-
հուրեալ էին ։
Եւ եղև ամպ մի հովա-
նի լինէր նոցա . ձայն եղև
յամպոյ անտի և ասէ ,
դա է որդի իմ սիրելի
դմա լուարուք ։
Եւ յանկարծակի հայե-
ցեալ այսր անդր ոչ և ս
զոք

զոր ոչ լինիք առաւօտին. բայց
մերձեալ զի յոյն ընդ. խա. իմանաս
Նա մինչ զեւս խօսէր
ին ի յերկոտասանիցն ամբոխ. այս
առաքելոց նոցա զի մի
ոչ միք պատուիրեալ նոցա զոր
առնելին, բայց յայտնեաց
արդ ի մարդոյ ի մեռե
լոց յարիցէ.
ԺԲ Եւ նոքա զգուշանան ի մանկ
Ծ ունեցին. եւ խնդրեցին
ընդ միմեանս թէ զինչ
իցէ ի մեռելոցն յառ
նել.
Հարցին զնա եւ ասեն.
Ձ զինչ է՝ այն զոր դպիր
քն ասեն. եթէ նախ ե
ղիայի պարտ է՝ գալ.
Նա պատասխանի եւ
նոցա եւ ասէ, եղիա նախ
եկեալ յարդարեսցէ
զամ, իսկ զորդւոյ գրեալ
է՝ զորդւոյ մարդոյ, զի
բազում ինչ չարչարեսցի.

ցի, եւ անարգանեսցի.
Այլ ես ասեմ ձեզ,
եթէ եղիա եկն, եւ ա
րարին ընդ նմա զինչ եւ
կամեցան, որպէս եւ գրեալ
է՝ վասն նորա.

ԺԳ Ծ Եւ եկեալ առ աշակերտսն, ետես
ամբոխ շուրջ զնոքօք, եւ դպիրս
ան զի վիճէին ընդ նոսա.
Եւ վաղվաղակի ամ ժո
ղովուրդն իբրեւ ետես
զնա, զարմացան, եւ ընդ
առաջ ընթացեալ ող
ջոյն տային նմա.
Եւ եհարց զնա, թէ
զինչ վիճէիք ընդ նոսա.
Պատասխանի ետ մի ի
ի ժողովրդեանն եւ ասէ
վարդապետ, ածի զորդի իմ առ քեզ, զի ու
նի այս հանդ.
Եւ

մր Տ Հր Գ
ՃԶ Գ
ՃԹ ՃԶ ՂԹ ՀԵ

Եւ ուր հասանի զար
կուցանէ, զնա և փրփրէ,
և կրճտէ զատամունս
իւր և ցամաքի, և ասա
ցի ցաշակերտսն քո զի
հանցեն, և ոչ կարացին
հանել զնա։
Պատասխանի ետ նոցա
և ասէ ով ազգ անհա
ւատ մինչև յերբ իցեմ
առ ձեզ. մինչև ցերբ
անսայցեմ ձեզ, ածէք
զնա առ իս. և ածին
զնա առ նա։
Իբրև ետես զնա այսն
վաղվաղակի շարժեաց
զնա, և անկեալ յերկիր
թաւալէր և փրփրայր։
Եհարց զհայր նորա և
ասէ, քանի ժամանակք
են յորմէ հետէ այդ
եղև դմա։
Եւ նա ասէ ՚ի մանկու
թենէ։

Բազում անգամ ՚ի հուր
արկանէ զդա և ՚ի ջուրս
զի կորուսցէ, այլ թէ
կարող ինչ ես, օգնեա՛
մեզ տէր գթացեալ ՚ի
վերայ մեր։
Եւ Յս ասէ ցնա, զայ
դէր թէ կարող ես, ամ
ինչ հնարաւոր է՛ այնմ,
որ հաւատայն։
Եւ վաղվաղակի աղա
ղակեաց հայր մանկանն
և ասէ, հաւատամ տէր,
օգնեա՛ անհաւատու
թեանս իմում։
Իբրև ետես յս եթէ
կուտի ժողովուրդն ՚ի
վերայ, սաստեաց այսոյն
պղծոյ և ասէ. համրդ
և խուլ այս. ես տամ
քեզ հրաման. ել ՚ի դմա
նէ, և այլ ևս մի՛ մտա
նիցես ՚ի դա։
Եւ աղաղակեաց և յոյժ
լլ

լլկելոյ զնա եւ ել, եւ եղեւ տարամանեալն իբրեւ զմեռեալ, մինչեւ բազմաց իսկ ասել թէ մեռաւ։

Եւ Յն կալաւ զձեռանէ նորա․ յարոյց զնա եւ կանգնեցաւ։

ՂԴ Ժ Եւ իբրեւ եմուտ նա ՚ի տուն, աշակերտքն առանձինն հարցին ցնա մեք ընդէր ոչ կարացաք հանել զնա։

ՂԵ Բ Եւ ասէ ցնս, այդ ազգ ոչ իւիք ելանէ, եթէ ոչ պահօք եւ աղօթիւք։

ՂԶ Բ Եւ անտի ելեալ անցանէին ընդ Գալիլեա, եւ ոչ կամէր եթէ ոք գիտասցէ․ քանզի ուսուցանէր զաշակերտսն իւր եւ ասէր ցնոսա, թէ որդի մարդոյ մատնելոց է ՚ի ձեռս մարդկան, եւ սպանցեն զնա, եւ իբրեւ սպանցի յերիր աւուր յարիցէ․ եւ նոքա ոչ գիտէին զբանն, եւ երկնչէին հարցանել ցնա։

ՂԷ Ժ Եկն ՚ի Կափառնաում, եւ իբրեւ եմուտ ՚ի տուն հարցանէր զնս․ զինչ միթէ ընդ ճանապարհայն ընդ միմեանս։

ՂԸ Բ ԽԱ Եւ նոքա լուռ լինէին, զի ընդ միմեանս վիճէին ՚ի ճանապարհին թէ ով մեծ իցէ։

ՂԹ Եւ իբրեւ նստաւ կոչեաց զերկոտասանսն եւ ասէ ցնս, եթէ ոք կամի առաջին լինել եղիցի ամենեցուն կրտսեր եւ ամենեցուն սպասաւոր։

ԽԱ

X Եւ

Եւ առեալ մանուկ մի
կոչեաց ի մէջ նոցա, և
ընկալեալ զնա ՚ի գիրկս
իւր, ասէ ցնոսա. որ միան
գամ յայսպիսւոյ մանկ
ան ոյ ընկալցի յանուն
իմ, զիս ընդունի։
ըէ Ա Եւ որ զիս ընդունիցի,
ոչ զիս ընդունի, այլ
զայն որ առաքեացն զիս։
ըզ Բ Պատասխանի ետ նմա
յովհաննէս և ասէ, վար
դապետ տեսաք զոմն,
որ յանուն քո դևս հա
նէր և զի ընդ մեր ոչ շր
ջէր և արգելաք զնա։
Եւ նա ասէ մի՛ արգե
լուք զնա, զի ոչ ոք է՛,
որ արասցէ զօրութիւնս
յանուն իմ, և կարիցէ
հայհոյել զիս։
Զի որ ոչն է՛ ընդ մեզ
համբառակ ՚ի մեր կոյս է։
ըը Զ Եւ որ ոք արբուսցէ
ձեզ ջուր բաժակաւ յա
նուն այս, թէ դուք
քի էք, ամէն ասեմ ձեզ
մի՛ կորուսցէ զվարձս
իւր։
ըթ Բ Եւ որ ոք գայթագղե
ցուսցէ զմի ՚ի փոքրկան
ցս որք հաւատան յիս,
լաւ էր նմա առաւել
եթէ արկեալ էր ընդ
պարանոց նորա երկան
իշոյ և ընկեցեալ ՚ի ծով։
ճ Զ Եւ եթէ գայթագղե
ցուսցէ զքեզ ձեռն քո
հատ և ընկեա՛ ՚ի քէն,
լաւ իցէ քեզ խեղ մտա
նել ՚ի կեանսն յաւիտե
նից քան երկուս ձեռս
ունել, և երթալ ՚ի գե
հեն ՚ի հուրն անշէջ։
Ուր որդն նոցա ոչ մե
ռանի և հուրն ոչ շի
ջանի։
ճա Ժ Եւ եթէ ոտն քո գայ
թակղ

մր	ղ	յ	մ
ըէ	ճժղ	իճժաճի	ղը
ըզ	ճղ	.	.
ըը	.	.	ճ

մր	ղ	մ
ըթ	ճկե	ճհթ
ճ	.	ճձ
ճա	.	.

թակղեցուցանէ զքեզ,
հատ և ընկեցեալ զնա 'ի
քէն, լաւ իցէ քեզ կաղ
մտանել 'ի կեանսն յաւի
տենից քան երկուս ոտս
ունել և արկանիլ 'ի գե
հեն 'ի հուրն անշէջ:
Ժգ Զ Ուր որդն նոցա ոչ մե
ԽՄ ռանի և հուրն ոչ շի
ջանի:
Եւ եթէ ակն քո գայ
թակղեցուցանէ զքեզ.
հան զնա 'ի բաց, լաւ իցէ
քեզ միով ականբ մտա
նել յարքայութիւն Աս
տուծոյ, քան երկուս
աչս ունել և անկանիլ
'ի գեհեն:
Ուր որդն նոցա ոչ մե
ռանի և հուրն ոչ շի
ջանի. զի ամ ինչ հրով
յաղեսցի, և ամ պատա
րագ աղիւ յաղեսցի:
Ժբ Բ Բարւոք է աղ, և եթէ

աղն անհամեսցի, իւ
համեմեսցի:
Ունիջիք յանձինս ձեր աղ և խաղա
ղութիւն արարէք ընդ
միմեանս:

Եւ անտի յարուցեալ գայ 'ի ՂԸ
սահմանս Հրէ
աստանի յայնկոյս Յոր
դանանու:
Եւ երթայր դարձեալ
խռնեցաւ ժողովուրդն
առ նա, և որպէս սովոր
էր միւսանգամ ուսու
ցանէր զնոսա:
Եւ եկ փարիսեցիքն մա
տուցեալ փորձելով հար
ցանէին զնա և ասէին,
եթէ արժան իցէ առն
զկին իւր արձակել:
Նա պատասխանի ետ
նոցա և ասէ. զինչ պա

մի Դ մ
Ժբ ՃԺԵ Ըա

մի մ
Ժգ ՃԺԹ

տուիրեաց ձեզ մովսէս։
Եւ նոքա ասեն․ մո
վսէս հրաման ետ զգիր
մեկնելոյ գրել եւ արձա
կել։

Պատասխանի ետ յն եւ
ասէ ցնս, վն խստասր
տութն ձերոյ գրեաց
զպատուիրանն զայն․
այլ ՚ի սկզբանէ արարա
ծոց, արու եւ էգ արար
զնոսա ած եւ ասէ․ վն
այսորիկ թողցէ այր զ
հայր իւր եւ զմայր, եւ
երթիցէ զհետ կնոջ իւ
րոյ․ եւ եղիցին երկուքն
՚ի մարմին մի, եւ այնու
հետեւ ոչ են երկու այլ
մարմին մի․ արդ զոր
ած զուգեաց մարդ մի
մեկնեսցէ։

ճդ Ժ Եւ ՚ի տան դարձեալ
աշակերտքն զնոյն հար
ցին ցնա։

ճե Բ Եւ ասէ ցնոսա, եթէ
որ արձակիցէ զկին
իւր եւ առնուցէ այլ, շնայ․
եւ կին եթէ ելցէ յառ
նէ իւրմէ, եւ եղիցի
առն այլում, շնայ։

ճզ Բ Եւ մատուցա
նէին առնա
մանկտի զի
ձեռն դիցէ
նոցա, իսկ աշակերտքն
սաստէին այնոցիկ որք
մատուցանէին։

Իբրեւ ետես յն, բար
կացաւ սաստեաց նո
ցա եւ ասէ, թոյլ տուք
մանկտւոյդ գալ առ իս
եւ մի՛ արգելուք զդոսա
զի այդպիսեացդ է՛ ար
քայութին այ։
Ամէն ասեմ ձեզ, որ
ոչ ընկալցի զարքայու
թին այ իբրեւ
զմն

մր	մր	ղ	մ
ճդ	ճե	ճկե	ճղ
	ճզ	մճղ	ճխ

զմանուկ, ոչ մտցէ ՚ի նա։
Եւ առեալ զնոսա ՚ի գիր-
կս ձեռնադրեալ օրհնէր եւ
օրհնեաց զնոսա։

ՃԴ Եւ ընդ ելանելն նորա
Բ անտի ՚ի ճանապարհ,
ԽԹ ահաւասիկ ոմն մըծա-
տուն ընթացեալ ՚ի
ծունր իջանէր, հարցա-
նէր ցնա եւ ասէր, վար-
դապետ բարի, զինչ ա-
րարից զի զկեանսն յաւի-
տենականս ժառանգե-
ցից։

Եւ Յս ասէ ցնա, զի
ասես զիս բարի, չիք ոք
բարի. բայց մի Ած։

Զպատուիրանսն գի-
տես, մի՛ շնար, մի՛ սպա-
նանէր, մի՛ գողանար,
մի՛ սուտ վկայեր, պա-
տուեա՛ զհայր քո եւ
զմայր։

Նա պատասխանի ետ
եւ ասէ ցնա, վարդա-
պետ զայդ ամ՛ արարի
՚ի մանկութենէ իմմէ, արդ
զինչ եւս պակասիցիմ։

ՃԷ Եւ Յս հայեցեալ ՚ի նա
Բ սիրեաց զնա։

Եւ ասէ ցնա, մի ինչ
պակաս է՛ ՚ի քէն, եթէ
կամիս կատարեալ լի-
նել, երթ զորինչ ունիս
վաճառեա, եւ տուր աղ-
քատաց եւ ունիցիս գանձ
ձ ՚ի յերկինս, եւ առ ըզ-
խաչն, եւ եկ զկնի իմ։

ՃԸ Եւ նա խոժոռեալ
Բ ընդ բանն գնաց տը-
տում, զի ունէր ինչս
բազումս։

Եւ հայեցեալ յայս կոյս
յայն կոյս Յս, ասէ ցաշա-
կերտսն զիարդ դժուա-
րին է՛ որք զինչս ունին
մտանել յարքայութիւն
Աստուծոյ։

Եւ

Մր	Ղ	Մ
ՃԴ	[illegible]	ՃՂԵ

Մր	Ղ	Մ
ՃԷ	[illegible]	ՃՂԶ
ՃԸ	Ա	ՃՂԷ

Եւ աշակերտքն զար-
մացեալ էին ի վերայ բա-
նիցն նորա։

Իսկ յս դարձեալ պա-
տասխանի ետ նոցա և
ասէ, որդեակք որչափ
դժուարին է յուսացե-
լոցն յինչս մտանել յար-
քայութիւն աստուծոյ
դիւրին է մալխոյ ընդ
ծակ ասղան անցանել
քան մեծատան յարքայ-
ութիւնն աստուծոյ
մտանել։ Եւ նոքա առա-
ւել ևս զարմանային և
ասէին ընդ միմեանս,
իսկ ով կարասցէ ապրել։
Հայեցեալ ընդ նա յս
ասէ, առ ի մարդկանէ
այդ անհնարին է, այլ
ոչ առ յաստուծոյ, զի
ամենեքեան կարելիք
են առ ած։

ճէ
Բ
Սկսաւ ասել
ցնա պետրոս,
աՀաւասիկ
մեք թողաք զամ և
եկաք զկնի քոյ։

Պատասխանի ետ յս և
ասէ. ամէն ասեմ ձեզ,
ոչ ոք է որ եթող զտուն
կամ զեղբարս կամ զքո-
յրս կամ զՀայր կամ զմ-
այր կամ զորդիս կամ
զագարակս վն իմ կամ
վն աւետարանին։

Եթէ ոչ առնուցու
Հարիւրապատիկ այժմ
յայսմ ժամանակի տունս
և եղբարս և քորս և
զմայր և որդիս և ագա-
րակս Հալածանօք Հան-
դերձ, և յաշխարՀին որ
գալոցն է զկեանսն յաւի-
տենականս։

ճէա
Բ
Զի բազումք եղիցին

առա

ճր	ղ	մ
ճէ	մա	ճղը
ճէա	ճհգ	ճլթ

առաջինք յետինք և յետինք առաջինք.

մբ. ի Եւ էին ի ճանապարհի մինչ գնեն ելանել յԵրուսաղէմ, և երթայր յառաջ քան զնոսա, և զար մանային էին որք զհետն երթային և երկնչէին.

ղէ Եւ առեալ միւսանգամ զերկոտասանսն, սկսաւ ասել նոցա որինչ անցք անցանելոց էին ընդ նմա. Թէ ահաւասիկ ելա նեմք յԵրուսաղէմ, և որդի մարդոյ մատնեսցի քահանայապետից և դպրաց, և դատապարտեսցեն զնա ՚ի մահ, և մատնեսցեն զնա հեթանոսաց. Եւ կատակեսցեն զնա և հարկանիցեն զնա և թքանիցեն ՚ի նա և սպանցեն և յերիր աւուր յարիցէ.

ձժգ Ձ Ւ Եւ երթային առ նա Յակոբոս և Յոհաննէս որդիքն զեբեդեայ և ասեն ցնա, վարդապետ, կամիմք զի զորինչ խնդրեսցուք մեք ՚ի քէն արասցես մեզ. Եւ նա ասէ ցնոսա, զինչ կամիք յինէն զի արարից ձեզ. Եւ նոքա ասեն ցնա. տուր մեզ զի նստցուք մի յաջմէ քումմէ, և մի յահեկէ ՚ի փառս քում.

Պատասխանի ետ յիսուս և ասէ ցնոսա, ոչ գիտէք զինչ խնդրէք, կարէք ըմպել զբաժակն զոր ես ըմպելոց եմ, կամ զմկրտութիւնն մկրտիլ զոր

զոր նա մերձեցուցեալ եմ ։
Եւ նոքա սպանեն զնա
կարեւորք ։
Եւ յիմ սուտ ցնոսա ․ զգա
ժամեն զոր նա ընտրեալ
եմ , լսելիցեք , և զմիտ
առութիւնս զոր նա մեր
ձեալ եմ , մերժիցեք ։
Մայլ նաւաուցանեն ընդ
ածեալ խմէ և ընդ ա
հեկէ ոչ է իմ սուտ ,
այլ որոց պատրաստեալ
իցէ ։
ճխդ
Բ Եւ լուեալ զայն տա
սանցն սկսան բարկա
նալ ՚ի մի յակոբայ և յո
հաննու ։
Եւ յիմ կոչեաց զնոսա
առ ինքն , և ասէ ցնոսա
Գիտէք , զի որք յա
նուանս իշխանքն են հե
թանոսաց տիրեն նոցա ,
և մեծամեծք նոցա
իշխեն նոցա ։

Ոչ նոյնպէս իցէ և ՚ի ձե
րում միջի , այլ որ կա
միցի ՚ի ձէնջ մեծ լինել
եղիցի ձեր պաշտօնեայ ։
Եւ որ կամիցի ՚ի ձէնջ
առաջին լինել եղիցի ա
մենեցուն ծառայ ։
ճխե Դ Քանզի և որդի մարդոյ ոչ եկն առնուլ
պաշտօն այլ պաշտել ,
և տալ զանձն իւր փր
կանս փոխանակ բազ
մաց ։

ճխզ Բ ԼԲ. Եւ գան յերիքով ․ և ընդ
երանելին նո
յերիքովէ աշակերտօքն
և բազմամբ ժողովրդեան ,
որդի տիմէի բարտի
մէոս կոյր նստէր մու
րացիկ յանցս ճանապար
հի ․ իբրեւ լուաւ թէ
յիսուս նազովրեցի է՝ սկսա
ւ

մր ղ մ
ճխդ մէ մր

մ ղ յ մ
ճխե ․ զա ճլէ մր
ճխզ մր ․ մէ

առաքելոյ և ասէ. Լուսո կենդանութեան
դի դաւթի յս ողոր-
մեաց ինձ.

Եւ սաստէին նմա բա-
զումք զի լռեսցէ. ՃԺԵ
Եւ նա առաւել ևս Բ
աղաղակէր, որդի դաւ- ԼԲ
թի, ողորմեա ինձ.

Ոտնեալ եկաց յս, և
հրամայեաց կոչել զնա.

Կոչեն զկոյրն և ասեն
ցնա, քաջալերեաց արի՝
կոչէ զքեզ.

Եւ նորա ընկեցեալ
զձորձս իւր, յարեաւ և
եկն առ յս.

Պատասխանի ետ նմա
յս և ասէ, զինչ կամիս
թէ արարից քեզ. ասէ
ցնա կոյրն, ռաբբունի,
զի բացայց.

Եւ յս ասէ ցնա, երթ,
հաւատք քո կեցուցին
զքեզ, և վաղվաղակի
ԻԱ

բացաւ, և երթայր
զհետ նորա ՛ի ճանա-
պարհին.

ՃԺԶ Եւ յորժամ մերձ
եղեն յերուսա-
ղէմ ՛ի բեթ-
փագէ և ՛ի բեթանիայ
մօտ ՛ի լեառն ձիթենե-
աց, առաքէ երկուս
յաշակերտաց անտի.

Եւ ասէ ցնոսա, եր-
թայք դուք ՛ի գեւղն
որ ընդդէմ ձեր կայ,
և նոյն ժամայն իբրև
մտանիցէք ՛ի նա, գտանի-
ցէք յաւանակ մի կապ-
եալ յորոյ վերայ ոչ ոք
՛ի մարդկանէ նստաւ.
լուծէք զնա և ածէք.

Եւ եթէ ոք ասասցէ
ձեզ, եթէ զի լուծա-
նէք զյաւանակդ, ասաս-
ջիք եթէ տեառն իւ-

Տ բամ

Գ Զ Մ
ՃԺԶ ՃԲ ՃԲ

րամ' պիտոյ է', և վաղ վաղակի առաքեսցէ զնա այսր.

ձկէ Բ Չոգան, և գտին զ յաւանակն կապեալ առ դուրս արտաքոյ 'ի փողոցի անդ, և լուծին զնա.

Եւ ոմանք յորոց անդ կային ասէին ցնոսա, զի՞ գործէք, զի լուծանէք զյաւանակդ.

Եւ նոքա ասեն ցնոսա որպէս ասացն յի՛ս, և թոյլ ետուն նոցա.

Ածեն զյաւանակն առ յիսուս.

Եւ արկանեն իվերայ նորա հանդերձս և նստաւ ի վերայ նորա.

Եւ բազումք զհանդերձս իւրեանց տարածէին ի վերայ ճանապարհին.

Եւ այլք ոստս 'ի ծառոց հատանէին և արկանէին զճանապարհաւն.

ձկթ Ա Եւ որք առաջի և զկնի երթային, աղաղակէին, և ասէին, ովսաննայ բարձրելոյն.

Օրհնեալ որ գալոց ես յանուն տեառն, օրհնեալ թագաւոր որոյ թիւն հօր մերում դաւթի. խաղաղութիւն յերկինս և փառք 'ի բարձունս.

ճի Զ Եւ եմուտ յի՛ս յեմ' 'ի տաճարն, և հայեցաւ շուրջ զամենեսեան, և զի էր երեկոյացեալ ժամն ել 'ի բեթանիայ երկոտասանիւքն հանդերձ.

ճ Ե ւ 'ի վաղիւ կց
անդր մեկնե-
ալ եղանէ
լն

ին ՚ի Բեթանիայ քաղ-
ցեաւ։
Եւ տեսեալ զթզենին մի
՚ի հեռաստանէ տերեւալից
եւ եկն թէ գտանիցէ
ինչ ՚ի նմա, եւ իբրեւ եկն
՚ի նա ոչինչ եգիտ բայց
միայն տերեւ։ զի ոչ էր
եւս ժամանակ թզոյ։
Պատասխանի ետ եւ
ասէ ցնա, մի՛ եւս որ յաւ-ի
տեան ՚ի քէն պտուղ կե-
րիցէ։
Եւ լուան աշակերտքն
նորա։
ճկա Ե Գան յԵրուսաղէմ, եւ մտեալ
՚ի տաճարն սկսաւ հա-
նել զվաճառականսն եւ
զգնօղս որք էին ՚ի տա-
ճարին, եւ զսեղանս հա-
տավաճառացն ցրու-
եաց, եւ զաթոռս աղաւ-
նավաճառացն կործա-
նեաց։ եւ ոչ թողոյր ե-

թէ ոք անօթ ինչ ան-
ցուցանիցէ ընդ տա-
ճարն։
Ուսուցանէր եւ ասէր
ցնոսա, թէ գրեալ է՝,
տուն իմ տուն աղօթից
կոչեսցի ամ՛ հեթանո-
սաց, եւ դուք արարէք
զդա այրս աւազակաց։
ճկբ Ա Լուան քահանայապե-
տքն եւ դպիրքն, եւ
խնդրէին թէ որպէս
կորուսցեն զնա, բայց
երկնչէին ՚ի նմանէ, զի
ամ՛ ժողովուրդն զար-
մացեալ էր ընդ ուսու-
մն նորա։
ճկդ Ժ Եւ իբրեւ երեկոյ լի-
նէր ելանէր քան զքա-
ղաքն ելանէին։
Եւ մինչդեռ այգուցն
առ նովաւ անցանէին,
տեսին զթզենին ցամա-
քեալ յարմատոց։ Եւ յի-

մր ղ յ մ
ճկա մկբ իա ժմա

մր ղ յ մ
ճկբ մկթ իե ժ
ճկդ

Յիշեաց պետրոս և ասէ
ցնա, ռաբբի ահաւա
սիկ թզենին զոր անի
ծեր չորացաւ ։

ՃԿԴ Պատասխանի ետ յիս և
Զ ասէ ցնոսա. եթէ ունի
ցիք զհաւատսն աստու
ծոյ.

Ամէն ասեմ ձեզ. որ ոք
ասասցէ լերինս այսմիկ
բարձիր, և անկիր ՚ի ծով,
և ոչ երկմտեսցի ՚ի սրտի
իւրում, այլ հաւատաս
ցէ թէ զոր ասէն լինի,
եղիցի նմա զոր ինչ և
ասիցէ ։

ՃԿԵ Վասն այսորիկ ասեմ
Դ ձեզ զամ ինչ մի որոյ ա
ղօթս արասջիք խնդրի
ցէք և հաւատասջիք
թէ առնուցուք, եղիցի
ձեզ ։

ՃԿԶ Եւ յորժամ յաղօթս
Զ կայցէք, թողուցուք,
ԼԴ եթէ ունիցիք ինչ զու
մեքէ, զի և Հայրն ձեր
որ յերկինսն է ՛ թողցէ
ձեզ զյանցանս ձեր ։

Ապա եթէ դուք ոչ
թողուցուք, և ոչ Հայրն
ձեր որ յերկինսն է ՛ թող
ցէ ձեզ զյանցանս ձեր ։

ՃԿԷ
Բ
ԼԵ Գան միւսանգամ յե
րուսաղէմ, և
մինչ դեռ ՚ի տա
ճարին անդ զնայր,
գան առ նա քահանայա
պետքն և դպիրք և
ծերք ։

Եւ ասեն ցնա. որով
իշխանութեամբ զայդ
գործես, և ով ետ քեզ զիշ
խանութիւնդ զայդ ։

Պատասխանի ետ յիս և
ասէ ցնոսա հարցից և
ես զձեզ բան մի, տուք
ինձ պատասխանի, և

ես

Մր	Յ	Մ
ՃԿԴ		ՄԾԵ
ՃԿԵ	ՃԼԵ ՃԼԳ ՃԼԷ	ՄԾԶ
ՃԿԶ		ԽԵ

Մր	Ղ	Մ
ՃԿԷ	Մձ	ՄԾԷ

ես ասացից ձեզ որով իշխանութեամբ առնեմ զայս։

Մկրտութիւնն յոհաննու յերկնից էր, եթէ ՚ի մարդկանէ, տուք ինձ պատասխանի։

Խորհէին ընդ միմեանս և ասէին, եթէ ասեմք, եթէ յերկնից ասասցէ մեզ, իսկ ընդ էր ոչ հաւատացէք նմա։ այլ եթէ ասեմք ՚ի մարդկանէ, երկնչէինք ՚ի ժողովրդենէն, զի ամենեքին զի ունէին զյոհաննէս թէ մարգարէ էր։

Պատասխանի ետուն և ասեն ցնա չգիտեմք։

Եւ յս̃ ետ նոցա պատասխանի և ասէ։ և ոչ ես ասեմ ձեզ, որով իշխանութեամբ առնեմ զայս։

ԻԸ
Բ
ԺԲ

Եւ սկսաւ խօսել ընդ նոսա առակօք և ասէր։

Այր մի անկեաց այգի, և եցած շուրջ զնովաւ ցանկ, և փորեաց հնձան, և շինեաց աշտարակ, և ետ զնա ցմշակս, և գնաց ՚ի տար աշխարհ։

Եւ առաքեաց առ մշակսն ՚ի ժամանակի ծառայ մի, զի ՚ի մշակացն առցէ ՚ի պտղոյ այգւոյն։

Եւ նոքա կալեալ զնա հարին և արձակեցին ունայն։

Դարձեալ առաքեաց առ նոսա այլ ծառայ, և զնա կառափնատեցին և արձակեցին անարգեալ։

Եւ

մր գ մ
ծիը մկա մլթ

Որ դարձեալ զայլ առա-
քեաց, և զնոսա սպանին։
Որ զբազումս, այլս՝
զոմանս հարկանէին, և
զոմանս սպանանէին։
Մինչ որդի մի էր սի-
րելի, զնա առաքեաց
առ նոսա յետոյ, և ասէ՝
Թերևս ամաչեսցեն յոր-
դւոյ աստի իմէ։
Իսկ մշակքն իբրև տե-
սին զնա թէ գայ առանձ-
նախօսեցան՝ սա է՝ ժա-
ռանգն, եկայք, սպան-
ցուք զսա, և մեր լիցի
ժառանգութիւնն. և
հանեալ զնա սպանին և
հանին արտաքոյ այ-
գւոյն։
Արդ զինչ արասցէ տէր
այգւոյն, եկեսցէ և կո-
րուսցէ զմշակսն, և տա-
ցէ զայգին ՚ի ձեռս այ-
լոց։

Որ ոչ զգիրն զայն ըն-
թերցեալ իցէ՝ ձեր թէ
զվէմն, զոր անարգեցին
շինողքն, նա եղև
գլուխ անկեան։
՚Ի տէ՛ն եղև այս, և է՛
սքանչելի յաչս մեր։
ԺԹ Որ խնդրէին զնա ու-
Ա նել, և երկեան ՚ի ժողո-
վրդենէ անտի, զի գի-
տացին թէ առ նոսա
ասաց զառակն, և թո-
ղին զնա և գնացին։
Ղ Որ առաքեն առ նա
Բ զոմանս ՚ի փարիսեցւոց
Մ. անտի և ՚ի հերովդիանո-
սաց, զի զնա որսասցեն
բանիւ։
Որ նոքա եկեալ հար-
ցանէին զնա նենգու-
թեք և ասէին։
Վարդապետ, գիտեմք
զի ճշմարիտ ես, և ոչ
ինչ փոյթ է՝ քեզ զու-
մեքէ,

մր	զ	յ	մ
ձիթ	մլթ մխ	Հե-Հէ	մե
--	մրդ	·	մխ

մեքէ, զի ոչ հայիս յե-
րեսս մարդկան. այլ ճշ-
մարտութեամբ զճանա-
պարհն աստուծոյ ու-
սուցանես, արդ ասա՛
մեզ արժան է՝ հարկս
տալ կայսեր, թէ ոչ,
տացուք, եթէ ոչ տա-
ցուք.

Եւ յն գիտաց զկեղ-
ծաւորութիւն նոցա
ասէ ցնոսա, զի՞ փորձէք
զիս կեղծաւորք. բե-
րէք ինձ դահեկան մի
զի տեսից.

Եւ նոքա բերին.

Եւ ասէ ցնոսա, ո՞յր է՝
պատկերս այս կամ գիր,
եւ նոքա ասեն ցնա կայ-
սեր.

Պատասխանի ետ յն եւ
ասէ ցնոսա, երթայք,
տուք զկայսերն կայսեր
եւ զաստուծոյն աստու-
ծոյ.

Եւ զարմանային ընդ նմա.

ՃՐ. Գան առ նա սադուկե-
ցիքն, որք ասեն թէ
չիք յարութիւն, հար-
ցանէին զնա եւ ասէին.

Վարդապետ, Մովսէս
գրեաց մեզ. եթէ ու-
րուք եղբայր մեռանի-
ցի եւ թողուցու կին,
եւ զորդիս ոչ թողուցու,
առցէ եղբայր նր զկին
նորա, եւ յարուսցէ
զաւակ եղբօր իւրում.

Եւթն եղբարք եօթն
էին առ մեզ, առաջինն
էառ կին եւ մեռաւ,
եւ ոչ եթող զաւակ.

Եւ երկրորդն էառ
զնոյն, եւ մեռաւ, եւ ոչ
նա եթող զաւակ. նոյն-
պէս եւ երրորդն էառ
զնոյն.

Եւ

Եւ եօթանեքեան կալան, և ոչ թողին զաւակ. յետ ամենեցուն մեռաւ և կինն.

Արդ ի յարութեանն, յորժամ յառնիցեն, ո՞յր ի նոցանէ լինիցի կինն, զի եօթանեքեան կալան զնա կին.

Պատասխանի ետ յս և ասէ ցնոսա, ոչ վասն այդորիկ խաբեալ էք, զի ոչ գիտէք զգիրս և ոչ զզօրութիւն աստուծոյ.

Զի յորժամ ի մեռելոց յարիցեն, ոչ արք կանայս առնեն, և ոչ կանայք արանց լինին. այլ իբրև զհրեշտակս իցեն որք յերկինս են.

Այլ վասն յարութեան մեռելոց զի յառնեն, ոչ իցէ ընթերցեալ ձեր ի գիրսն Մովսէսի ի մորենւոջն. որպէս ասաց ցնա ած, ես եմ ած աբրահամու. ած իսահակայ. և ած յակոբայ. և ոչ է՛ ած մեռելոց այլ կենդանեաց, և այդ դուք յոյժ մոլորեալ էք.

Չլա Զ Ժ. Եւ մատուցեալ մի ոմն ի դպրացն լուեալ նոցա մինչ վիճէին, իբրև ետես եթէ բարւոք ետ նոցա զպատասխանին, եհարց զնա և ասէ, ո՞ր պատուիրանն է՛ առաջին.

Եւ յս ասէ ցնա, առաջին քան զամենայն, լուր իսրայէլ, տր ած մեր տր մի է՛.

Եւ սիրեսցես զտր ած քո յամենայն սրտէ քումմէ և յամենայն անձնէ քումմէ

և

մր մ
չլա մր

և յամենայն զօրութէ ճկդ
քումմէ, այս է՛ առաջին Բ
պատուիրանն։
Եւ երկրորդն նման ճկե
սմին․ սիրեսցես զընկեր Բ
քո իբրև զանձն քո։ Ը
Մեծ քան զսոսա այլ
պատուիրան ոչ գոյ։
Եւ ասէ ցնա դպիրն,
բարւոք է վարդապետ․
Ճշմարտութբ ասացեր
թէ մի է՛ նծ և ոչ գոյ
այլ բաց ՚ի նմանէ։
Եւ սիրել զնա յամե
նայն սրտէ և յամենայն
զօրութէ և յմէ մտաց,
և սիրել զընկեր իբ
րև զանձն, աւելի է՛
քան զողջակէզս և զզոհս։
Եւ տեսեալ յի թէ ի
մաստութբ ետ զպա ճկէ
տասխանին, ասէ ցնա, Բ
ոչ ես հեռի յարքայու
թենէ աստուծոյ։

ԽԳ

մբ
ճկէ

Եւ ոչ եւս ոք իշխէր ինչ
հարցանել զնա։

Պատասխանի ետ ճկզ
եա յի և ասէ
մինչ ուսուցա
նէր ՚ի տաճարինն, զիարդ
ասեն դպիրքն եթէ քսն
որդի դաւթի է՛։
Եւ ինքն դաւիթ հո
գւովն սրբով ասէ․ ա
սաց տր ց տր իմ, նստ
ընդ աջմէ իմմէ, մինչև
եդից զթշնամիս քո պա
տուանդան ոտից քոց։
Արդ եթէ ինքն դաւ
թ դաւիթ զնա տր կոչէ,
զիարդ իցէ որդի նորա։
Եւ բազում ժողովուրդ
լսէր նմա քաղցրութբ։
ճկէ Եւ ասէր ուսուցանե
Բ լով ՚ի վարդապետութե
իւրում զգոյշ լերուք ՚ի
դպրաց անտի որք կա

Է մին

մբ	Է	մ
ճկդ	մխգ	մխզ
ճկդ	մխէ	կէ
ճկէ	ճկէ	մխթ

մին ՚ի հանդերձս երկայնս եւ
կալ ողջոյնս ․ զնախաթոռութիւն
ժողովրդեան ՚ի հրապարակս
Եւ զնախաթոռս ՚ի ժո-
ղովուրդս ․ եւ զգահս
գլուխս յընթրիս ։

ՃԿԴ Ը Որք ուտեն զտունս այ-
ԽԱ րեաց պատճառանօք
երկայնեն զաղօթս ․ նը-
ուեսցին եւ դատաստանաւ ա- ՃԿԵ Բ
ռաւելագոյն ․

Նստէր յի[սուս] ընդ դէմ գան-
ձանակին ․ տեսանէր
թէ զիարդ ժողովուրդ
դն արկանէր պղինձ ՚ի
գանձանակին, եւ բազումք
մեծատունք արկին բա-
զում ինչ ․ Եկն այրի մի,
եւ էարկ երկուս լումայս
որ է նաքարական մի ։
Եւ կոչեաց առ ինքն
զաշակերտսն, ասէ ցնո-
սա, ամէն ասեմ ձեզ ․ զի այ-
րին այն աղքատիկ
շատ էարկ քան զամե-
նեսեան ՚ի գանձանակն ․
քանզի ամենեքին յաւե-
լորդաց իւրեանց արկին
այլ նա ՚ի չքաւորութենէ
իւրմէ զամենայն ինչ
զոր ունէր էարկ զկե-
նաց զկենաց իւր ․

Եւ յելանելն
նորա ՚ի տա-
ճարէ անտի
ասէ ցնա մի յաշակերտ-
աց նորա ․ վարդա-
պետ, տես որպիսի են
քարինքս եւ որպիսի շի-
նուածք ․

Պատասխանի ետ նմա
յի[սու]ս եւ ասէ ․ տեսանես
զայդ ամենայն շինու-
ածս ․ ամէն ասեմ ձեզ
եթէ ոչ թողցի քար ՚ի
քարի վերայ որ ոչ քակ-
տեսցի ։

Եւ

ՃԼԸ Եւ մինչ նստէր նա ի
Բ լերինն ձիթենեաց յան-
Խմբ դիման տաճարին. հար-
ցանէին զնա առանձինն
Պետրոս և Յակոբոս և
Յովհաննէս և Անդրէաս.
Ասա մեզ, երբ լինիցի
այդ, և զինչ նշան է
յորժամ կատարելոց իցէ
այդ ամենայն։
Պատասխանի ետ յիս-
ուս ցնոսա, զգոյշ կացէք,
մի ոք զձեզ խաբեսցէ.
զի բազումք եկեսցեն
յանուն իմ, և ասասցեն
թէ ես եմ. Քս, և զբա-
զումս մոլորեցուսցեն։
Յորժամ լսիցէք
պատերազմունս, և
զհամբաւս պատերազմաց
մի խռովիցիք.
զի պարտ է լինել.
բայց չև է կատարած.
Զի յարիցէ ազգ յազ-

գի վերայ, և թագաւո-
րութիւն ի թագաւո-
րութեան վերայ, և եղիցին
շարժմունք ի տեղիս
տեղիս. սովք և սրտա-
ծութիւնք և խռովու-
թիւնք. այլ այն ամե-
նայն սկիզբն է երկանց։
ՃԼԹ Եւ զձեզ խաղս մատնես-
Ա ցեն յատեանս և ի ժո-
ղովուրդս տանջիցիք,
և առաջի դատաւորաց
և թագաւորաց կացջիք
վասն իմ ի վկայութիւն
նոցա.
Եւ ամենայն հեթանո-
սաց.
ՃԽ Բայց նախ պարտ է
Զ աւետարանս քարոզել։
ՃԽա Յորժամ տանիցին
Բ զձեզ մատնել. մի յառա-
ջագոյն հոգայցէք, և
մի զմտաւ ածիցէք թէ
զինչ խօսիցիք. այլ

Չ Չ զինչ

մբ	գ	մ
ճլը	մխթ	մխգ

մբ	դ	յ	մ
ճլթ	մծ	ճխաչ	ձեմբ
ճխ	.	.	մխշ
ճխա	ճխշ	.	ձշ

որ ինչ տայցի ձեզ ՚ի ժամու յայնմիկ զայն խօսիջիք . զի ոչ դուք էք որք խօսիցիքդ այլ Հոգին Սուրբ .

Մատնեսցէ եղբայր զեղբայր ՚ի մահ և հայր զորդի , և յառնիցեն որդիք ՚ի վերայ հարց և սպանանիցեն զնոսա :

Եւ եղիջիք ատեցեալք յամենեցունց վասն անուան իմոյ . այլ որ համբերեսցէ ՚ի սպառ նա կեցցէ :

ՃԽԵ Զ Եւ յորժամ տեսանիցէք զպղծութիւն աւերածին , զի կայցէ ՚ի տեղւոջ , ուր չիցէ արժան , որ ընթեռնուն ՚ի միտ առցէ :

ՃԽԶ Բ Յայնժամ որք ՚ի Հրէաստանի իցեն փախիցեն ՚ի լերինս :

Եւ որ ՚ի տանիս իցէ մի իջցէ ՚ի տուն , և մի մտցէ բառնալ ինչ ՚ի տանէ իւրմէ . և որ յագարակին իցէ , մի դարձցի յետս առնուլ զհանդերձս իւր .

ՃԽԷ Բ Բայց վայ իցէ յղեաց և ստնդիացաց յաւուրսն յայնոսիկ .

ՃԽԸ Զ Յաղօթս կացէք զի մի ձմերայնի լինիցի այն :

ՃԽԹ Բ Եղիցին աւուրքն այնոքիկ նեղութեանց որպէս ոչ եղեն երբեք այնպիսիք ՚ի սկզբանէ արարածոց մինչև ցայժմ , և մի այլ լիցի :

ՃԾ Զ Եւ եթէ ոչ էր կարճեալ տէր զաւուրսն զայնոսիկ վասն ընտրելոց իւրոց , ոչ ապրէր ամենայն մարմին , այլ վն՛ ընտրելոցն զորս ընտրեաց

Մր	Ղ	Մ
ՃԽԵ	.	ՄԽԷ
ՃԽԶ	ՄԹ	ՄԽԸ

Մր	Ղ	Մ
ՃԽԷ	ՄԾԴ	ՄԾԹ
ՃԽԸ	.	ՄԾ
ՃԽԹ	ՄԾԵ	ՄԾԱ
ՃԾ	.	ՄԾԲ

ընտրելոց կարճեսցէ զաւուրսն զայնոսիկ ։

ճխը Բ Յայնժամ եթէ ոք ասասցէ ձեզ, եթէ ահա աստ է Քրիստոս. կամ՝ ահա անդ, մի հաւատայցէք ։

ճխթ Զ Զի յարիցեն սուտ քրիստոսք, և սուտ մարգարէք, և տացեն նշանս և արուեստս առ՚ի մոլորեցուցանելոյ եթէ հնար իցէ և զընտրեալսն ։

Բայց դուք զգոյշ լերուք, ահաւասիկ յառաջագոյն ասացի ձեզ զամենայն ։

ճծ Բ Այլ յաւուրսն յայնոսիկ յետ նեղութեանն այնորիկ, արեգակն խաւարեսցի, և լուսինն ոչ տացէ զլոյս իւր ։

Եւ աստեղք երկնից թօթափեսցին, և զօրութիւնք յերկինս շարժեսցին ։

ճծա Բ Եւ յայնժամ տեսցեն զորդի մարդոյ եկեալ ամպօք զօրութբ և փառօք բազմօք ։

Եւ յայնժամ առաքեսցէ զհրեշտակս իւր, և ժողովեսցէ զընտրեալս իւր ՚ի չորից հողմոց, ՚ի ծագաց երկրի մինչև ՚ի ծագս երկնից ։

Բայց դուք ՚ի թզենւոյ անտի ուսջիք զառակն. յորժամ տակաւ ոստքն նորա կակղանայցեն, և տերևն արձակիցի ՚ի նմա գիտէք թէ մերձ է՛ ամառն ։

Սոյնպէս և դուք յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն եղեալ գիտասջիք թէ մերձ է՛ առ դուրս ։ Ամէն

մր	ղ	մ
ճխը	մբ	մծգ
ճխթ	·	մծդ
ճծ	մծե	մծը

մր	ղ	մ
ճծա	մծզ	մծթ

Ամէն ասեմ ձեզ, թէ ոչ անցցէ ազգս այս մինչեւ այս ամենայն եղիցի։
Երկինք եւ երկիր անցցեն, եւ բանք իմ ոչ անցցեն։
ՃԾԲ Յաղ[ագս] աւուրն այնո
Զ րիկ եւ ժամու ոչոք գի
ԽԳ տէ, ոչ հրեշտակք յեր
կինս եւ ոչ որդի. բայց Հայր միայն։
ՃԾԳ Զգոյշ եղերուք, հս
Զ կեցէք եւ կացէք յաղօ
թս, զի ոչ գիտէք երբ ժամանակն իցէ։
ՃԾԴ Որպէս այր մի գնաց
Ը եալ ՚ի տար աշխարհ
թողուցու զտուն իւր, եւ տայցէ ծառայից իւ
րոց իշխանութիւն, եւ իւ
րաքանչիւր զգործս իւր
եւ դռնապանին պատուէր
տայցէ զի արթուն լինիցի։
ՃԾԵ Արդ արթուն կացէք,
Ը զի ոչ գիտէք երբ տէր
տանն գայցէ, յերեկորեայ, եթէ ՚ի մէջ գիշերի, եթէ ՚ի հաւախօսի եթէ ընդ առաւօտս։
Գուցէ եկեալ յանկարծակի գտանիցէ զձեզ ՚ի քուն։
Բայց զոր ձեզ ասեմ, ամենեցուն ասեմ, արթուն կացէք։
ՃԾԶ Եւ էր զատիկն
Ա եւ բաղարջ
քեկեր յետ
երկուց աւուրց։
ՃԾԷ Խնդրէին քահանայա
Զ պետքն եւ դպիրքն եթէ զիարդ զնա նենգութեամբ կալեալ սպանանիցեն։
Բայց ասէին թէ մի ՚ի տօնի

Մտ	Ղ	Մ
ՃԾԲ	.	ՄԿ
ՃԾԳ	.	ՄԿԳ
ՃԾԴ	ՃԿԸ	ՄԿԹ

Մտ	Ղ	Յ	Մ
ՃԾԵ	ՃԹԶ	.	ՄԿԴ
ՃԾԶ	ՃԹ	Ի ԽԸ	ՄԿԵ
ՃԾԷ	.	.	ՄԿԶ

տօնի աստ, զի մի՛ խռով-
ութիւն լինիցի ՚ի ժողովր-
դեանն.

ձը Եւ մինչ էր ՚ի Բեթա-
Ա նիայ ՚ի տան ... -
Մտ բորոտի բազմեալ, եկն
կին մի, որ ունէր շիշ
իւղոյ նարդեան ազնուի
մեծագնոյ, և բեկեալ
զշիշն եհեղ ի վերայ
գլխոյ նորա.

Եւ աշակերտքն զայրա-
ցեան և ասէին, ընդէ՞ր
եղև կորուստ իւղոյդ
այդորիկ.

Մարթ էր զայդ իւղդ
վաճառել աւելի քան
զերեք հարիւր դա-
հեկանի, և տալ աղ-
քատաց, և զայրանային
նմա յոյժ.

Եւ յիսուս ասէ ցնոսա, թող-
տուք զդա, զի աշխատ
առնէք, զի գործ մի

բարի գործ եգործեաց դա յիս.
Յամ ժամ զաղքատս
ընդ ձեզ ունիք, և
յորժամ կամիք կարող
էք առնել նոցա բարիս,
այլ զիս ոչ յամ ժամ ընդ
ձեզ ունիք.

ձձթ Դա՛ զոր ունէր, արար,
Դ յառաջագոյն խնկեաց
զմարմին իմ ՚ի նշան պա-
տանաց.

Ամէն ասեմ ձեզ, ուր և
քարոզեսցի աւետարանս
այս ընդ ամ աշխարհ, և
զոր արար դա խօսեսցի
յիշատակի դորա.

ձդ Եւ յուդա իսկարիովտա-
Բ ցի մի յերկոտասանից
անտի, գնաց առ քահա-
նայապետսն զի մատնես-
ցէ զնա նոցա.

Նոքա իբրև լուան
խնդացին, և խոստա-
ցան տալ նմա արծաթ,
և

Մտ	Ղ	Յ	Մ
ձըը	ճը	ղը	մճզ

Մտ	Ղ	Յ	Մ
ձձթ	.	ղը	մհէ
ձդ	մխէ	.	մհը

՚Ւ խնդրէր թէ զիարդ պատեհաւ մատնեսցէ զնա ։

ԽԵ Եւ յառաջնում աւուր բաղարջակերացն, յորում զպասեքն զենուին, ասեն ցնա աշակերտքն, ուր կամիս երթիցուք պատրաստեսցուք զի կերիցես զպասեքն ։ Եւ առաքէ երկուս յաշակերտաց անտի և ասէ ցնսա, երթայք ՚ի քաղաքն, և իբրև մտանիցէք ՚ի քաղաքն պատահեսցի ձեզ այր մի, որ սափոր ջրոյ յուսն ունիցի, երթայք զհետ նր ։ Եւ յոր տուն մտանիցէ, ասասջիք ցտանուտէրն, վարդապետն ասէ ուր են իջեվանքն իմ, ուր աշակերտօքս ուտիցեմ զպասեքն ։

Եւ նա ցուցցէ ձեզ վերնատուն մի մեծ զարդարեալ, անդ պատրաստեսջիք մեզ ։ Եւ գնացին աշակերտքն նորա եկին ՚ի քաղաքն և գտին որպէս ասացն նոցա, և պատրաստեցին զպասեքն ։

Եւ իբրև երեկոյ եղև, գայ երկոտասանիւքն հանդերձ ։

ճկա
դ
Խ.Օ Եւ իբրև բազմեցան, և դեռ ուտէին, ասէ Յս̃, ամէն ասեմ ձեզ զի միոմն ՚ի ձէնջ մատնեսցէ զիս. որ ուտէ ընդ իս ։

ճկբ
Ա Եւ նոքա սկսան տրտմիլ և ասել մի ըստ միոջէ միթէ ես իցեմ, և միւսն, միթէ ես իցեմ ։

ճկգ
Բ Նա պատասխանի ետ

և

մր	ղ	յ	մ
ճկա	·	ճժ. ճլա	մհթ
ճկբ	մկթ	ճիբ	մձ
ճկգ	մկը	·	մձա

և ասէ ցնոսա մի յերկո
տասանից այդի . որ մթա
նեաց ընդ իս 'ի սկուտա
ղակդ :
Նայ որդի մարդոյ եր
թայ ոպ գրեալ է՛ վն
նորա , բայց վայ իցէ
մարդոյն այնմիկ յորոյ
ձեռն որդի մարդոյ
մատնեսցի :
ճկդ Զ Նա էր նմա թէ չէր
ծնեալ մարդն այն :
ճկե Ա Եւ մինչդեռ ուտէին
առեալ յս հաց , օրհն
եաց և եբեկ ետ նոցա
և ասէ , առէք այդ է՛
մարմին իմ :
ճկզ Բ Եւ առեալ բաժակ
գոհացաւ և ետ նոցա ,
և արբին 'ի նմանէ ամե
նեքեան :
Եւ ասէ ցնոսա , այս է՛
արիւն իմ նորոյ ուխտի ,
որ փոխանակ բազմաց
հեղանի : ԺԴ

մր	Ղ	Յ	Մ
ճկդ	.	.	ճհգ
ճկե	ճմգ	ծկգ	ճհդ
ճկզ	ճմե	.	ճհե

Ամէն ասեմ ձեզ , թէ
ոչ ևս յաւելից ըմպել 'ի
բերոյ որթոյ մինչև
ցօրն յայնմիկ յորժամ արբից
զնա նոր յարքայութեան
աստուծոյ :
ճկէ Զ Եւ գոհացեալ ելին 'ի
լեառն ձիթենեաց :
ճկը Դ Եւ ասէ ցնոսա
յս . ամենե
քեան գայթագ
ղելոց էք յի
նէն յայսմ գիշերի :
ճկթ Զ Զի գրեալ է թէ հա
րից զհովիւն , և ոչխար
քն ցրուեսցին :
Այլ յետ յարութեան իմոյ
յառաջագոյն երթայց
քան զձեզ 'ի գալիլեա :
ճհ Ա Պատասխանի ետ պետ
րոս և ասէ ցնա թէ
պէտ և ամենեքին գայ
թակղեսցին , այլ ես ոչ :
Եւ ասէ ցնա յս . ամէն

Աա ամեն

մր	Ղ	Յ	Մ
ճկէ	.	.	ճհզ
ճկը	.	ճծբ	ճհէ
ճկթ	.	.	ճհը
ճհ	ճծե	ճծգ	ճհթ

ասեմ քեզ, թէ դու
իսկ յայսմ գիշերի մինչ
չև հաւու խօսեալ լիցի
երիցս ուրասցիս զիս :

ճծա Զ Իսկ պետրոս առաւել
ևս պնդէր և ասէր,
եթէ մեռանիլ ևս հա-
սանիցի ընդ քեզ, զքեզ
ոչ ուրացայց :
Նոյնպէս և ամենե-
քեան ասէին :

ճծբ Ս Գայ ՚ի գեօղն որում
անուն էր Գեթսեմանի,
և ասէ ցաշակերտսն :

ճծգ Զ Նստարուք աստ մինչ
ես յաղօթս կացից :
Եւ առեալ ընդ իւր
զպետրոս և զյակոբոս
և զյովհաննէս. և սկսաւ
տրտմել և հոգալ :

ճծդ Դ Յայնժամ ասէ ցնոսա,
տրտում է անձն իմ
մինչև ՚ի մահ, մնացէք
աստ և արթուն կացէք :

ճծե Ա Եւ մատուցեալ սակա-
ւիկ մի յառաջ, անկա-
ւ ի վերայ երեսաց իւրոց
յերկիր, և կայր յաղօթս
զի եթէ հնար իցէ,
անցցէ ՚ի նմանէ ժամն :
Եւ ասէ, աբբա հայր,
ամ ինչ քեզ հնարաւոր
է՛, անցո՛ զբաժակս զայս
յինէն :

ճծզ Ա Բայց ոչ որպէս ես կամիմ
այլ որպէս դու կամիս :
Եւ գայ գտանէ զնոսա
զի ննջէին, և ասէ ցպե-
տրոս, սիմոն ննջես, ոչ
կարացեր ժամ մի ար-
թուն կալ :

ճծէ Բ Արթուն կացէք և յա-
ղօթս կացէք. զի մի մտ-
ջիք ՚ի փորձութիւն :

ճծը Գ Հոգին յօժար է, բայց
մարմինս տկար :

ճծթ Զ Եւ դարձեալ չոգաւ
երկրորդ յաղօթս, և կրկին
բան

մր	ղ	յ	մ
ճծա	·	·	[illegible]
ճծբ	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ճծգ	·	·	[illegible]
ճծդ	·	[illegible]	[illegible]

մր	ղ	յ	մ
ճծե	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ճծզ	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ճծէ	[illegible]	·	[illegible]
ճծը	·	[illegible]	[illegible]
ճծթ	·	·	[illegible]

բան ասաց ։
Դարձեալ մեկուսացեալ
անդրէն, և եգիտ զնո-
սա ՚ի քուն, քանզի էին
աչք նոցա ծանրացեալ քս,
և ոչ գիտէին զինչ պա-
տասխանի տայցեն նմա ։
Գայ երրորդ անգամն և
ասէ ցնոսա, ննջեցէք
այսուհետև, և հանգե-
րուք ։ զի հասեալ է՛
վախճան ։
ճձ Բ Եկն ժամ, և ահա
մատնի Որդի մարդոյ ՚ի
ձեռս մեղաւորաց ։
Արիք, գնասցուք,
զի ահաւասիկ մերձե-
ցաւ որ մատնելոց է զիս ։
ճձա Ա Եւ մինչդեռ նա զայն
խօսէր գայ յուդա իսկա-
րիովտացի մի յերկո-
տասանից անտի, և ընդ
նմա ամբոխ սուսերօք և
բրօք, ՚ի քահանայապե-
տանցն և ՚ի դպրաց և ՚ի
ծերոց ։
ճձբ Բ Ցուցեալ էր նշան մատնի-
չին և ասէր, ընդ որում
ես համբուրեցից նա է՛,
կալջիք զնա և տարջիք
զգուշութեամբ ։
Եւ մատուցեալ վաղվա-
ղակի ասէ ցնա. ռաբբի,
ռաբբի, և համբուրեաց
զնա ։
Եւ նոքա արկին ՚ի նա
ձեռս և կալան զնա ։
ճձգ Ա Եւ մի ոմն յայնցանէ
որք զնովաւն կային
ձգեաց զսուր, և եհար
զծառայ քահանայա-
պետին, և ՚ի բաց եհատ
զունկն նորա ։
ճձդ Ա Պատասխանի ետ յիս և
ասէ ցնոսա, իբրև ՚ի վե-
րայ աւազակի ելէք սրո-
վք և բրօք ունել զիս ։
Հանապազ առ ձեզ էի

մր	ղ	յ	մ
ճձ	-	ճկգ	մկթ
ճձա	մձէ	չթ	յ

մր	ղ	յ	մ
ճձբ	մկդ		յա
ճձգ	մձէ	ձկ	յբ
ճձդ	մձթ	ձէ	յբ

և ուսուցանէր 'ի տա
ճարին, և ոչ կալայք
զիս, այլ զի լցցին գիրք
մարգարէիցն ։
ՃՂԵ Յայնժամ թողին զնա
Զ աշակերտքն ամենեքին
և փախեան ։
ՃՂԶ Եւ ոմն երիտասարդ
Ժ զհետ երթայր նորա ար
կեալ զիւրև զկտաւ մի
'ի մերկութեան, ունէին զնա
երիտասարդքն, և նա
թողեալ զկտաւն փախ
եաւ մերկ 'ի նոցանէ ։
ՃՂԷ Եւ տարան զյս առ քա
Ա հանայապետն Կայիա
փայ, և գային ընդ
նմա ամ' քահանայքն և
դպիրք և ծերք ։
ՃՂԸ Եւ պետրոս երթայր
Ա զհետ նր մինչև 'ի ներքս
ինչ 'ի գաւիթ քահանայ
ապետին ։ և նստէր

ընդ սպասաւորսն, և
ջեռնոյր առ լուսովն ։
ՃՂԹ Իսկ քահանայապետքն
Բ և ամ' ատեանն խնդրէին
հակառակ յսի վկայու
թիւն ինչ, զի չարախօ
սեսցեն զնա և ոչ գտա
նէին ։ զի բազումք սուտ
վկայութիւն վկայէին
զնմանէ, և նման մի
մեանց ոչ էին վկայու
թիւնքն ։
Մ Ոմանք յարուցեալ վկայ
Զ էին սուտ զնմանէ, և
ասէին ։ Թէ մեք լուաք
'ի դմանէ զի ասէր, ես
քակեցից զտաճարս
զայդ ձեռագործ, և
զերիս աւուրս շինեցից
զայլ անձեռագոր
ծն ։
Սակայն և այնպէս ոչ էր
նման վկայութիւն նոցա ։
Ապա

մր	ղ	յ	մ
ՃՂԵ	.	.	յէ
ՃՂԶ	.	.	.
ՃՂԷ	մդ	ՃԿԵ ՃՀԴ	յԴ
ՃՂԸ	մլա	ՃԿԴ	յէ

մր	ղ	մ
ՃՂԹ	յէ	յը
Մ	.	յթ

Ապա յարուցեալ քա
հանայապետն իմէջ հար
ցանէր զյն և ասէր.
ոչ ինչ տաս պատասխանի
զինչ դոքա զքէն վկայեն
Եւ յն լռեալ ևեթ կայր
և չտայր ինչ պատասխա
նի.
Դարձեալ քահանայապ
ետն հարցանէր զնա
կրկին անգամ և ասէր,
դու ես քս որդի աստու
ծոյ օրհնելոյն.
Պատասխանի ետ յն և
ասէ ցնա. դու ասացեր
թէ ես եմ.
մլա Ա Բայց տեսանիցէք զոր
դի մարդոյ նստեալ
ընդ աջմէ զօրութեն
աստուծոյ, և եկեալ
ընդ ամպս երկնից.
մլբ Զ Եւ քահանայապետն
պատառեաց վաղվա
ղակի զպատմուճան իւր

և ասէ.
մլգ Բ Զինչ այլ պիտոյ են
մեզ վկայք.
Ահա լուայք ամենեքեան
զհայհոյութիւն ի բերա
նոյ դորա, զինչ թուի
ձեզ.
Եւ ամենեքեան դատա
պարտեցին զնա թէ մա
հապարտ է.
մլդ Ա Եւ ոմանք սկսան թքա
նել ընդ երեսս նր, ծածկ
զդիմօքն արկանել կռ
փել և ասել, մարգա
րէացիր մեզ քս, ով է
այն որ եհար զքեզ, և
սպասաւորքն ապտակս
հանէին նմա.
մլե Ա Եւ պետրոս մինչ դեռ
էր ի խոնարհ ի գաւ
ԽԱ թին, գայ աղախին մի
քահանայապետին.
Եւ տեսանէ զնա զի
ջեռնոյր. հայեցաւ ընդ
նա

մր	ղ	յ	մ
մլա	մղե	կթ	յժ
մլբ	.	.	յժա

մր	ղ		յ	մ
մլգ	մղթ	.		յժե
մլդ	մղդ	ճհբ		յժդ
մլե	մղա	ճկզ	ճկէ	յժզ

Նա և սա էր, և դու ընդ
նմա հաղորդեալ էիր։
Նա ուրացաւ և ասէ,
ոչ ճանաչեմ, և ոչ
գիտեմ զինչ դուդ
ասես։
ձգզ Ա Եւ իբրև ել յարտաքին
դաւթին, և հաւ խօսե-
ցաւ։
Դարձեալ ետես զնա
աղախինն, և սկսաւ
ասել ցայնոսիկ որք շուրջ
էին կային, թէ և սա ի
նոցանէ է։
Եւ նա դարձեալ ու-
րացաւ։
Եւ յետ սակաւ միոյ
դարձեալ որք շուրջն
կային, ասեն ցպետրոս,
արդարև և դու ի
նոցանէ ես, քանզի դու
գալիլեացի ես, և խօսք-
խօսք քո նման են։
Եւ սկսաւ նզովել երդ-

նուլ և ասել թէ ոչ գի-
տեմ զայրն զոր դուք ասէք։
Եւ նոյն ժամայն կրկին
հաւ խօսեցաւ։
ձդէ Բ Եւ յիշեաց պետրոս
զբանն զոր ասաց ցնա յի-
սուս թէ չև իցէ հաւու երկի-
ցս խօսեալ, զի դու
երիցս ուրասցիս զիս, և
սկսաւ լալ։

ձգը Ե Եւ վաղվաղակի
ընդ առաւօ-
տն խորհուրդ ա-
րարեալ քահանայա-
պետիցն հանդերձ ծե-
րովքն և դպրօք և ամե-
նայն ատենաւն։
ձգթ Ա Կապեցին զՅս և տա-
րան մատնեցին պիղատո-
սի։
մ Ա Եհարց զնա պիղատոս
և ասէ, դու ես թագա-
ւորն հրէից, նա պա-
տաս

մի գ յ մ
ձգզ մգէ ձհէ յէէ

մի գ յ մ
ձդէ մգզ · յէգ
ձգը մգէ ձհգ յէէ
ձգթ յ ձհգ յէը
մ յր ձգը յի

տասխանի ետ նմա և
ասէ դու ասես։
մա Եւ չարախօսէին զնմա
Դ նէ յոյժ քահանայապետ
քն, և նա ոչինչ տայր
պատասխանի։
Իսկ պիղատոս դարձեալ
հարցանէր զնա, ոչինչ
տաս պատասխանի, տես
քանի ամբաստանեն
զքէն։
Եւ յիսուս այնու հետև
ոչինչ ետ պատասխանի,
մինչև զարմանալ պիղ
ատոսի։
մբ Բայց ըստ տօնի արձա
Բ կէր նոցա զմի կապեալ,
զոր ինքեանք խնդրէին։
մգ Եւ էր, որում անուն
Դ էր բարաբբա կապեալ
ընդ խռովիչսն որոց ընդ
խռովելն զայր մի սպա
նեալ էր։ Ի ձայն բարձր
սկսաւ աղաղակել ամբո
խն և խնդրել որպէս
սովոր էր, զի արձակես
ցէ նոցա զբարաբբայն։
Պատասխանի ետ պիղա
տոս և ասէ ցնա. կամիք,
զի արձակեցից ձեզ զթագ
աւորն հրէից։ Քանզի
գիտէր թէ առ նախան
ձու մատնեցին զնա
քահանայապետքն։
մդ Որք և զամբոխն հաւա
Ա նեցուցին զի արձակես
ցէ նոցա զբարաբբայն։
Պատասխանի ետ պիղատոս և ասէ
ցնոսա, իսկ զինչ կամիք
թէ արարից զթագաւորն
հրէից։
մե Եւ նոքա դարձեալ
Ա աղաղակէին յաւելորդ
ի քահանայապետիցն ի
խաչ հան զդա։
Ասէ ցնոսա պիղատոս.
զինչ չար արարեալ իցէ
դորա։

մբ	գ	;	մ
մա	-	ձ	-
մգ	յթ	-	յթէ
մդ	-	ձգ	յթդ

մբ	ն	յ	մ
մէ	յէ	ձկ	յէ
մե	յժա	ձկբ	յէ

գործեաց ։
Եւ նոքա առաւել ևս
աղաղակէին և ասէին ,
'ի խաչ հան զդա ։

մզ Ա Իսկ Պիղատոս իբրև
զմիտս կամեցաւ հաճել
ամբոխին , արձակեաց
նոցա զԲարաբբայն , և
զՅս՛ գան հարեալ ետ 'ի
ձեռս ։ զի 'ի խաչ եղա
նիցէ ։

մէ Դ Եւ զինուորքն տարան
զնա 'ի ներքս 'ի գաւիթն
որ հրապարակն էր ։ և
կոչեն միանգամայն զա
մենայն զգունդն ։
Եւ զգեցուցանեն նմա
քղամիդ կարմիր , և
ծիրանիս , և եդին 'ի
գլուխ նորա պսակ արար
եալ 'ի փշոց ։
Եւ սկսան ողջոյն տալ
նմա և ասել ողջ եր
արքայդ հրէից ։

Եւ ծեծէին զգլուխն
եղեգամբ , և թքանէին
ընդ երեսս , և 'ի ծունր
իջեալ երկիրպագանէին
նմա ։

մը Ա Եւ իբրև կատակեցին
զնա , մերկացուցին
զքղամիդն և զծիրանիս
և զգեցուցին նմա զիւր
հանդերձն ։

մթ Ա Եւ ածին արտաքս , զի
'ի խաչ հանիցեն զնա ։
Եւ ունէին պահակ
զՍիմոն կիւրենացի որ
ընդ այն անցանէր
եկեալ յագարակէ որ
հայրն աղեքսանդրի և
ռուփայ ։ զի բարձցէ
զխաչափայտն նորա ։

մժ Ա Եւ ածեն զնա 'ի գողգո
թայ տեղի մի , որ
թարգմանի տեղի կառ
ափելոյ ։

մժա Դ Եւ տային նմա գինի
զմու

մր	ղ	յ	մ
մզ	յլե	ճկգ	յիը
մէ	·	ճկե	յիթ

մր	ղ	յ	մ
մը	·	·	յլ
մթ	յլէ	ճկէ	յլա
մժ	յլը	ճկէ	յլբ
մժա	·	մգ	յլգ

զմուռսեալ և նա ոչ էառ։
և հանին զնա ՚ի խաչ։
մբ Ա Եւ իբրև խաչեցին զնա
բաժանեցին զհանդեր-
ձս նր̃, արկեալ վիճակս
ի վերայ թէ ո՛ զինչ առ-
նուցու։
մժբ Ժ Եւ էր ժամ երրորդ և
հանին զնա ՚ի խաչ։
մժգ Ա Եւ էր գիր վնասու նր̃
գրեալ թէ թագաւոր
է՛ հրէից։
մժդ Ա Եւ ընդ նմա հանին ՚ի
խաչ երկուս աւազակս
մի ընդ աջմէ նր̃ և մի
ընդ ահեկէ։
մժե Ը Եւ լցաւ գիրն որ ասէ,
թէ ընդ անօրէնս համա-
րեցաւ։
մժզ Զ Եւ որք անցանէինն,
հայհոյէին զնա, շարժ-
եալ զգլուխս իւրեանց
և ասէին․ վա՜հ որ
քակէիր զտաճարն և
յերիս

զերիս աւուրս շինէիր։
Ապրեցո՛ զանձն քո և
էջ ՚ի խաչէդ։
մժը Բ Նոյնպէս և քահանայա-
պետքն ծաղր առնէին
ընդ միմեանս հանդերձ
դպրօքն ասէին, զայլս ա-
պրեցոյց զանձն ոչ կարէ
ապրեցուցանել։ Քրիս-
տոս թագաւորն Իսրայէ-
լի իջցէ այժմ ՚ի խաչէ
անտի, զի տեսցուք և հաւա-
տասցուք դմա։
մժթ Բ Եւ որք ընդ նմա ՚ի
խաչ ելեալ էին նախա-
տէին զնա։
մի Բ Եւ իբրև եղեւ ժամ
վեցերորդ խաւար կալաւ
զամենայն երկիր մինչև
ցիններորդ ժամն։
միա Զ Եւ յիններորդ ժամուն
աղաղակեաց յս̃ ՚ի ձայն
մծ̃ և ասէ, էլի էլի
լամասաբաքթանի, որ

մբ	գ	յ	մ
մժբ	յխա	մա	յՃ
մժգ	.	.	.
մժդ	յխդ	ռլթ	յՃ
մժե	յխե	ռլը	յԾ
մժզ	մհե	.	.

մր	ղ	մ
մժը	յխը	յԸ
մժթ	յխե	յԹ
մի	յխէ	յխ
միա	.	յխա

Թարգմանի. Աստուած իմ Աստուած իմ, ընդէր թողեր զիս։

Եւ ոմանք 'ի նոցանէ որք շուրջն կային զնովաւ իբրև լուան, ասէին թէ զեղիա կարդայ։

մբ Բ Եւ ընթացեալ մի ոմն ելից սպունգ քացախով, և հարեալ յեղեգան տայր ըմպել նմա, և ասէ թողուք տեսցուք, գայ եղիա իջուցանել զդա։

մգ Ա Եւ Յիսուս արձակեաց զձայն մեծ և եհան զոգին։

մդ Բ Եւ վարագոյր տաճարին պատառեցաւ յերկուս իվերուստ մինչև 'ի խոնարհ։

մե Բ Եւ տեսեալ հարիւրապետին որ կայր անդ եթէ աղաղակեաց և եհան զոգին, ասէ, արդարև այրս այս որդի Աստուծոյ էր։

մզ Զ Էին և կանայք որք հայէին 'ի հեռաստանէ, յորս էր Մարիամ Մագդաղենացին, և Մարիամ Յակոբայ փոքրկան, և Յովսեայ մայրն, և Սողոմէ։

Որք յորժամ էին 'ի Գալիլեա զհետ շրջէին նր, և պաշտէին զնա, և այլք բազումք կանայք որք ընդ նմա խաղ ելեալ էին յԵրուսաղէմ։

մէ Ա խմ Եւ իբրև երեկոյ եղև, քանզի ուրբաթ էր որ 'ի շաբաթն մտանէր։

Եկեալ Յովսէփ որ յԱրիմաթեայն էր, այր պատուական և նախարար, որև

մր	դ	յ	մ
մբ	յեգ	.	յեբ
մգ	յեթ	մդ	յեդ
մդ	յեը	.	յեդ
մե	յէ	.	յեզ

մր	դ	յ	մ
մզ	.	.	յեե
մէ	յէբ	մզ	յեը

որ եւ ինքն ակն ունէր
արքայութեանն աստուծոյ
համարձակեցաւ եւ մտեալ
առ Պիղատոս եւ խնդր
եաց զմարմինն յի ։

ՄԻԷ Ը Եւ Պիղատոս զարմա
ցաւ թէ այն չափ վաղ
մեռաւ , եւ կոչեաց առ
ինքն զհարիւրապետն ,
եւ հարց զնա եւ ասէ թէ
արդարեւ այնչափ վաղ
մեռաւ ։

Եւ իբրեւ ստուգեաց
ի հարիւրապետէն , ետ նմա
շնորհեաց զմարմինն
յովսեփայ ։

ՄԻԸ Ա Եւ յովսէփ գնեալ
կտաւ եւ իջուցեալ զնա
պատեաց կտաւովն , եւ
եդ ի գերեզմանի , որ
էր փորեալ ի վիմէ , եւ
թաւալեցուցեալ վէմ մի
ի դուռն գերեզմանին ։

ՄԻԹ Ը Իսկ Մարիամ Մագդաղե
նացի , եւ Մարիամ յակո
բայ եւ յովսեայ , տեսա
նէին զտեղին ուր եդ ։

Եւ իբրեւ էանց
շաբաթն Մա
րիամ Մագ
դաղենացի ,
եւ Մարիամ յակոբայ եւ
սողոմէ գնեցին արոմատս
եւ առին խունկս , զի եկեալ
օծցեն զնա ։

ՄԼ Ա Եւ ընդ առաւօտս միա
շաբաթուն , գան ի գե
րեզմանն ընդ արեւա
գալն ։

Եւ ասէին ընդ միմեանս ,
ով թաւալեսցէ մեզ
զվէմն ի դրանէ գերեզ
մանին ։

Եւ հայեցեալ տեսանեն
զի թաւալեցուցեալ էր
վէմն ի գերեզմանէն ,
քանզի էր մեծ յոյժ ։

ՄԻ Գ Յ Մ
ՄԻԸ ՃԶ ՃԸ ՅԽԹ
ՄԻԹ . . . Յ

ՄԻ Է Յ Մ
ՄԼ ՃԼ
ՄԼԱ ՃԼ ՄԹ ՅԽԲ .

Եւ մտեալ խնկօքն 'ի
գերեզմանն տեսին զե-
րիտասարդ մի, զի
նստէր ընդ աջմէ կող-
մանէ, զգեցեալ պատ-
մուճան սպիտակ և զար-
հուրեցան:
ձլը Ա Եւ նա ասէ ցնոսա,
մի երկնչիք. զՅ֊ս խնդրէք
զՆազովրեցի զխաչեալն,
յարեաւ, չէ աստ, ա-
հաւասիկ տեղին, ուր
եդին զնա:
Այլ երթայք ասացէք
աշակերտաց նորա, և
Պետրոսի, թէ ահա
յառաջագոյն երթայ
քան զձեզ 'ի Գալիլեա,
անդ տեսանիցէք զնա
որպէս ասաց ձեզ:
ձլթ Բ Եւ իբրև լուան, ելին
և փախեան 'ի գերեզ-
մանէն, քանզի զահի
հարեալ էին, և ոչ ու-
մեք ինչ ասացին, զի երկն-
չէին:
Յարուցեալ յս առ-
աւօտուն, միաշաբաթուն
երևեցաւ Մարիամու Մագդա-
ղենացւոյ, յորմէ հաներ
էր զեօթն դևսն:
Եւ նա երթեալ պատ-
մեաց այնոցիկ որք ընդ
նմայն էին, մինչդեռ
լային և սգային:
Նոքա իբրև լուան թէ
կենդանի է, և երևե-
ցաւ նոցա, ոչ հաւատա-
ցին:
Յետ այսր երևեցաւ այ-
լով կերպարանաւ որք
երթային յանդաստան:
Նոքա չոգան պատմե-
ցին այլոց, և ոչ նոցա
հաւատացին:
Յետոյ մինչդեռ բազ-
մեալ էին մետասանքն,
երև-

ձր	գ	յ	մ
ձլէ	յլբ	մծա	յծգ
ձլգ	յլէ	-	յծգ

երեւեցաւ նց̃, եւ թշնա
մանեաց զանհաւատու-
թիւն նց̃ եւ զխստասր
տութին, զի որ երեւե
ցաւ նոցա յարուցեալ ՚ի
մեռելոց եւ ոչ հաւա
տացին .
Եւ ասէ ցնս̃, երթայք
յաշխարհ ամենայն, եւ
քարոզեցէք զաւետա
րանն արքայութե̃ ամ̃
արարածոց . որ հաւա
տասցէ եւ մկրտեսցի
կեցցէ, եւ որ ոչն հաւա
տասցէ դատապարտես
ցի . Նշանք այնոցիկ որք
հաւատանն, երթիցեն
զհետ այնոցիկ .
Յանուն իմ դեւս հան
ցեն . լեզուս խօսես
ցին նորս .
Ի ձեռս իւրեանց օձս
բարձցեն .
Եւ եթէ դեղ մահացու
ինչ դեղ արբցեն, նոցա
ինչ ոչ վնասեսցէ, ի վե
րայ հիւանդաց ձեռս
դիցեն եւ բժշկեսցին .
Եւ Տրն Յս̃ յետ
խօսելոյն ընդ նոսա համ
բարձաւ յերկինս, եւ
նստաւ ընդ աջմէ Հօր .
Եւ նոքա ելեալ քարո
զեցին ընդ ամ̃ երկիր
տեառն գործակցու
թեամբ . եւ զբանն հաստա
տոյր ամ̃ նշանօք որք
երթային զհետ նոցա .

Նախադրութիւն Ղուկասու Աւետարանին :

Ղ. Եւ աւետարանս որ ըստ Ղուկասու գրեալ է նոյն ինքն Ղուկաս աշակերտ բանին պետրոսի · որ ձեռնադրեցաւ ընթացակից պօղոսի և մշակակից ՚ի նմանէ · սա սկիզբն առնէ ՚ի ծննդենէն յովհաննու և զոր բանն եմին պատմէ զմարմնանալ միածնին , աստուածունէ , և եղանէ , ՚ի յղանալ մօր ՚ի մանկութեան , և ՚ի դաւթէ մինչև յադամ պատմէ , սա և զմկրտութիւն յովհաննու , զնէ ստեղն ՚ի լերինն , զփորձիլն ՚ի սատանայէ , զընտրելն զեօթանասուն աշակերտսն , ցուցանելն զնշանս և զսքանչելիս բազումս , զխորհուրդ մատնութեանն , զկատարածն , զմատնիչն քէ ալի դատաստի պոնտացւոյ , զխաչելոյն մարմնով , զի զինուորքն բաժանեցին զհանդերձս նորա , և ՚ի խաչեցելոյն երկուց աւազակացն միոյն դարձապաշխար և այց խոստովանութիւն , և զի մարմին նորա և դաս ՚ի գերեզմանի , և յարուցեալ յերրորդ աւուր և յետ այնորիկ համբարձաւ ՚ի յերկինս երեւանք հրեշտակաց :

Ղուկաս բժիշկ էր անտիոքացի աշակերտ առաքելոյն պօղոսի յետ ժէ ամաց համբառնալոյ տն գրեաց զաւետարանն իւր յանտիոք քաղաքի քաղդէականաւ լեզուաւ :

Սկիզ

Յանկ գլխոց աւետարանին Ղուկասու:

	Ղուկ.	Յոհ.	Մաթ.	Մարկ.
Վն աշխարհագրին.	ա	—	—	—
Վն բարօթեայ հովուացն.	բ	—	—	—
Վն սիմէոնի.	գ	—	—	—
Վն մարգարէին աննայի.	դ	—	—	—
Վն լինելոյ բանին առ յովհաննէս.	ե	—	դ	—
Վն որոց հարցանէին զյովհաննէս.	զ	—	—	—
Վն փորձութեանց փրկչին.	է	—	—	—
Վն այնր որ ունէր զոգին դիւական.	ը	—	—	—
Վն զոքանչին սկեսրոջն.	թ	—	ը	բ
Վն բժշկելոյն ՚ի հիւանդութեանց.	ժ	—	թ	գ
Վն որսոյ ձկանցն.	ժա	—	—	—
Վն բորոտին.	ժբ	—	ը	դ
Վն անդամալուծին.	ժգ	է	ժգ	է
Վն ղեւեայ մաքսաւորին.	ժդ	—	ժդ	զ
Վն գօսացելոյ ձեռին.	ժե	—	խա	է
Վն առաքելոցն համարոյ.	ժզ	—	ժթ	ը
Վն երանութեցն.	ժէ	—	ե	—
Վն հարիւրապետին.	ժը	զ	է	—
Վն որդւոյ այրւոյն.	ժթ	—	—	—
Վն որոց առաքեցանն ՚ի յովհաննէ.	ի	—	ի	—
Վն օծանելոյ զտրն իւղով.	իա	ժբ	կբ	իդ
Վն առակի սերմանացանին.	իբ	—	իդ	թ
Վն սաստելոյ ջուրցն.	իգ	—	ժա	ժ
Վն այնորիկ որ ունէր զլէգէոնն.	իդ	—	ժբ	ժա

Վն

Ա՞		գանձ	լոյս	մեղ	մեկ
Ա՞	դասեր ժողովրդապետին ·	իե		ժե	ժը
Ա՞	առաքեալս կնոջն ·	իզ	—	—	—
Ա՞	առաքելոց զերկրպագութեանն ·	իէ	—	ժզ	ժթ
Ա՞	՚ի հինկից հացիցն և երկուց ձկանցն	իը	է	ժէ	ի
Ա՞	զաշակերտսն հարցանելոյ ·	իթ	—	ժը	իա
Ա՞	այլակերպութենէն յէ ·	լ	—	ժթ	իբ
Ա՞	լուսնոտահարին ·	լա	—	ի	իգ
Ա՞	խորհելոյն թէ ով մեծ իցէ ·	լբ	—	իա	իդ
Ա՞	չարալոյն հրաման զկնի երթալոյ	լգ	—	—	—
Ա՞	երևեցուցանելոյ զեօթանասունսն	լդ	—	—	—
Ա՞	հարցանելոյ զօրինականին ·	լե	—	—	—
Ա՞	անկելոյն ՚ի ձեռս աւազակաց ·	լզ	—	—	—
Ա՞	մարթայու և մարթայի ·	լէ	—	—	—
Ա՞	յաղօթս կալոյն ·	լը	—	—	—
Ա՞	խուլ դիւին ·	լթ	—	իբ	—
Ա՞	կնոջն որ զձայն եբարձ ՚ի ժողովրդենէն	խ	—	—	—
Ա՞	խնդրելոյն զնշան ·	խա	—	—	—
Ա՞	փարիսեցւոյն որ կոչեաց զՔս ·	խբ	—	—	—
Ա՞	վայ տալոյն օրինականացն ·	խգ	—	իգ	—
Ա՞	խմորոյ փարիսեցւոցն ·	խդ	—	իդ	իե
Ա՞	բաժանելոյ զինչս ընդ եղբօր ·	խե	—	—	—
Ա՞	պատրաստելոյ անդոյն մեծի ·	խզ	—	—	—
Ա՞	գալիլեացւոցն և որոց ՚ի սելովամ	խէ	—	—	—
Ա՞	թզենւոյն անպտղոյ ·	խը	—	—	—
Ա՞	կարկամելոյ կնոջն այսահարի ·	խթ		իե	

Ա՞

	ղուկ	յոհ	մթա	մրկ
Կ̃ն առակացն հատին մանանխոյ ։	ծ	—	—	—
Կ̃ն թէ սակաւք են որք ապրելոց են	ծա	—	—	—
Կ̃ն այնոց որք անցին ցյն [illegible]	ծբ	—	—	—
Կ̃ն աւն որ ջրգողեալ էր ։	ծգ	—	—	—
Կ̃ն այնոցիկ որք սիրեն զնախագահս	ծդ	—	ծա	—
Կ̃ն կոչելոյ յընթրիսն ։	ծե	—	—	—
Կ̃ն շինելոյ աշտարակին ։	ծզ	—	լէ	—
Կ̃ն հարիւրից ոչխարացն ։	ծէ	—	—	—
Կ̃ն անառակի որդւոյն ։	ծը	—	—	—
Կ̃ն անիրաւ տնտեսին ։	ծթ	—	—	—
Կ̃ն մեծատանն և ղազարու ։	կ	—	—	—
Կ̃ն տասանց բորոտացն ։	կա	—	—	—
Կ̃ն անիրաւ դատաւորին ։	կբ	—	—	—
Կ̃ն փարիսեցւոյն և մաքսաւորին ։	կգ	—	խա	իթ
Կ̃ն հարցանելոյ մեծատանն ։	կդ	—	խգ	լա
Կ̃ն կուրին ։	կե	—	—	—
Կ̃ն զաքէոսին ։	կզ	—	—	—
Կ̃ն աւն ազնուականին որ գնաց առնուլ իւր թագաւորութի՛ ։	կէ	—	կ	—
Կ̃ն առնլոյ զտասն մնասն ։	կը	ժգ	խէ	լե
Կ̃ն աւանակին և իշոյն ։	կթ	—	խը	լէ
Կ̃ն հարցանելոյ քահանայապետին ։	հ	—	ծ	լզ
Կ̃ն առակի այգւոյն ։	հա	—	ծա	լէ
Կ̃ն դահեկանին ։	հբ	—	ծգ	լը

	ղուկ	յոհ	մթեւ	մրկ
Մն առաքելոցն ․	հգ		ծե	խ
Մն այնք թէ ոչ է՝ ջրն օրհնելի դաւթի	հդ	—	—	խա
Մն երկուց խնամից սրբոյն ․	հե	—	ծզ	խբ
Մն հարցման կատարածին ․	հզ	—	կգ	խգ
Մն զատկին ․	հէ	—	կէ	խդ
Մն միածնին լոյն թէ ով մեծ էր ․	հը	—	—	—
Մն խնդրոյն սատանայի փորձել զաշակերտսն ․	հթ	—	—	—
Մն նախատանացն հերովդէի ․	ձ	—	—	—
Մն կոծելոյ կանանցն ․	ձա			
Մն ապաշխարելոյ աւազակին ․	ձբ	ծբ	կբ	խբ
Մն խնդրելոյ զմարմինն մարմնոյն ․	ձգ	—	—	—
Մն իւղաբերից կանանցն ․	ձդ	խ	կթ	խթ
Մն կղէովպեանցն ․	ձե	—	—	—
Մն համբառնալոյ նմն ․	ձզ	—	—	—

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Սուրբ Աւետարանս Ըստ Ղուկասու.

ՔԱՆԶԻ ԲԱԶՈՒՄՔ ՅՕԺԱՐԵՑԱՆ

ա Վերստին կարգել զպատմութիւն վասն իրացն հաստատելոց ի մեզ.

Որպէս աւանդեցին մեզ որք ի սկզբանէ ականատեսքն եւ սպասաւորք եղեն բանին.

Կամ եղեւ եւ ինձ, որ ի սկզբանէ զհետ երթեալ էի ամենայն

Վ.
ա

ամենայն ճշմարտութբ.
կարգաւ գրել քեզ
քաջդ թէոփիլէ։

Զի ծանիցես զբա
նիցն, որոց աշակերտ
եցար, զճշմարտու
թիւն։

Եւ եղեւ յաւուրս հե
րովդի արքային հրէաստա
նի, քահանայ ոմն ա
նուն զաքարիա ՚ի դա
սակարգէ աբիայ, եւ
կին նորա ՚ի դստերացն
ահարոնի, եւ անուն
նորա եղիսաբեթ։

Եւ էին արդարք եր
կոքին առաջի աստու
ծոյ, գնային յամե
նայն պատուիրանս եւ
յիրաւունս տեառն անա
րատք։

Եւ ոչ գոյր նոցա որ
դեակ, քանզի եղիսա
բեթ ամուլ էր, եւ
երկոքեան անցեալք
էին զաւուրբք իւր
եանց։

Եւ եղեւ ՚ի քահանայա
նալն նորա ըստ կար
գի աւուրցն հասանե
լոյ առաջի աստուծոյ։

Ըստ օրինի քահանայու
թեան եհաս նմա խունկ
արկանել մտեալ ՚ի տա
ճարն տեառն։

Եւ ամենայն բազմու
թիւն ժողովրդեանն կայ
ին յաղօթս արտաքոյ
՚ի ժամու խնկոցն։

Եւ երեւեցաւ նմա
հրեշտակ տեառն, զի
կայր ընդ աջմէ սեղա
նոյ խնկոցն։

Եւ խռովեցաւ զաքա
րիա իբրեւ ետես, եւ
անկաւ ահ ի վերայ նո
րա։

Ասէ ցնա հրեշտակն
տեառն,

անուան, մի՛ երկնչիր Զաքարիա. զի լուեալ եղեն աղօթք քո, եւ կին քո Եղիսաբեթ ծնցի քեզ որդի, եւ կոչեսցես զանուն ն͞ր յովհաննէս:

Եւ եղիցի քեզ ուրախութիւն եւ ցնծութիւն, եւ բազումք 'ի ծնընդեան նորա խնդասցեն:

Զի եղիցի մեծ առաջի տեառն, եւ գինի եւ օղի մի՛ արբցէ, եւ Հոգւով սրբով լցցի անդստին յորովայնէ մօր իւրոյ:

Եւ զբազումս յորդւոցն Իսրայէլի դարձուսցէ 'ի Տ͞ր ա͞յծ իւրեանց:

Եւ ինքն եկեսցէ առաջի ն͞ր հոգւով եւ զօրութեամբ Եղիայի, դարձուցանել զսիրտս հարց յորդիս, եւ զանհաւանս յիմաստութիւն արդարոց. պատրաստել տեառն ժողովուրդ կազմեալ:

Եւ ասէ Զաքարիա ցհրեշտակն, եւ իւ՞ գիտացից զայդ, զի ես ծեր եմ, եւ կին իմ անցեալ զաւուրբք իւրովք:

Պատասխանի ետ հրեշտակն եւ ասէ ցնա. Ես եմ Գաբրիէլ որ կամ առաջի Աստուծոյ, եւ առաքեցայ խօսել ընդ քեզ եւ աւետարանել քեզ զայդ:

Եւ ահա եղիցիս համր, եւ մի՛ կարասցես խօսել, մինչեւ յօրն յորում այդ լինիցին, փոխանակ զի ոչ հաւատացեր բանից

իմոց

իմոց որք լցցին ՚ի ժա-
մանակի իւրեանց ։
Եւ ժողովուրդն ակնու-
նէր զզաքարիայ, և զար-
մանային ընդ յամելն նո-
րա ՚ի տաճարին ։
Եւ իբրև ել ոչ կարէր
խօսել ընդ նոսա, և
իմացան թէ տեսիլ
ետես ՚ի տաճարին, և
նա նշանացի խօսէր ընդ
նոսա, և կայր պա-
պանձեալ ։
Եւ եղև իբրև լցան
աւուրք պաշտաման նո-
րա, գնաց ՚ի տուն
իւր ։
Եւ յետ աւուրցն այնո-
ցիկ յղացաւ եղիսաբեթ
կին նորա, և թաքու-
ցանէր զանձն ամիս
հինգ և ասէր ։
Օ, ինչ գործ գործ-
եաց ընդ իս տէր յաւու-
րս յորս հայեցաւ յիս
բառնալ զնախատինս
իմ ՚ի մարդկանէ ։

Եւ յամսեանն վեց
երորդի առա
քեցաւ գաբ
րիէլ հրեշտակ յաստու-
ծոյ ՚ի քաղաքը մի գալիլ
եացւոց, որում ա
նուն էր նազարէթ ։
Առ կոյս, խօսեցեալ
առն. որում անուն էր
յովսէփ ՚ի տանէ դաւ-
թի, և անուն կուսին
մարիամ ։
Եւ եկեալ առ նա հրեշ-
տակն ասէ, ուրախ
լեր բերկրեալդ. տէր ընդ
քեզ ։
Եւ նա ընդ բանն
խռովեցաւ, և խոր-
հէր ընդ միտս, թէ
որպիսի ինչ իցէ ողջոյնս
այս ։ Եւ

Եւ ասէ ցնա հրեշտա
կն, մի երկնչիր մարիամ՝
զի գտեր շնորհս յա
ստուծոյ ։
Եւ ահա յղասջիր եւ
ծնցիս որդի, եւ կոչես գ
ցես զանուն նորա յս ։ ժ
Նա եղիցի մեծ, եւ
որդի բարձրելոյն կո
չեսցի, եւ տացէ նմա
տր̃ [illegible] զաթոռ դաւ
թի հօր նորայ, եւ թագա
ւորեսցէ իմն յաւիտեան
յակոբայ 'ի յաւիտեանս ։
Եւ թագաւորութե
նորա վախճան մի՛ լիցի ։
Եւ ասէ մարիամ ցհրեշ
տակն զիարդ լինիցի ինձ
այդ ։ քանզի զայր ոչ
գիտեմ՝ ։
ք Պատասխանի ետ հրեշ
ե տակն եւ ասէ ցնա ։
Հոգին սուրբ եկեսցէ
'ի քեզ, եւ զօրութի
ւն

բարձրելոյն հովանի լի
ցի 'ի վերայ քո ։ քանզի եւ
որ ծնանելոցն է՝ 'ի քէն՝
սուրբ է՝ եւ որդի ա
ստուծոյ կոչեսցի ։
Եւ ահա եղիսաբեթ
ազգականն քո եւ նա յղի
է՝ 'ի ծերութեան իւրում՝
եւ այս վեցերորդ ամիս
է՝ նորա որ ամուլն կոչ
եցեալ է՝ ։
Զի ոչ տկարասցի առ
յաստուծոյ ամենայն
բան ։
Եւ ասէ մարիամ՝ ահա
ւասիկ կամ՝ աղախին տն
եղիցի ինձ ըստ բանի
քում՝, եւ գնաց 'ի նմա
նէ հրեշտակն ։

Յարուցեալ մա
րիամ յաւուրսն
յայնոսիկ,
գնաց 'ի լեռնակողմն

գ մ / բ գ — գ / բ

փառաւթագուհիս ՚ի քաղաքն
յուդայ ։
Եւ եմուտ ՚ի տունն
զաքարիայ, և ետ ողջոյն
եղիսաբեթի ։
Եւ եղև լուրն լսա-
ղողջոյնն մարիամու
եղիսաբեթ, խաղաց մա-
նուկն յորովայնի նորայ ։
Եւ լցաւ եղիսաբեթ
հոգւով սրբով ։
Եւ ՚ի ձայն բարձր
աղաղակեաց և ասէ ։
Օրհնեալ ես դու ՚ի
կանայս, և օրհնեալ է՛
պտուղ որովայնի քոյ ։
և ուստի է՛ ինձ այս, զի
եկեսցէ մայր տեառն
իմոյ առ իս ։
Օ ՚ի ահաւասիկ իբրև
եղև ձայն ողջունի քոյ
յականջս իմ, խաղաց
ցնծութեամբ մանուկս յորո-
վայնի իմում ։

Եւ երանի, որ հաւա-
տացեր եթէ եղիցի կա-
տարումն ասացելոցն
քեզ ՚ի նմէ ։
Եւ ասէ մարիամ ։ Մե-
ծացուսցէ անձն իմ զտ-
էր ։ և ցնծացաւ հո-
գի իմ ։ յաստուած փրկիչ իմ ։
Օ ՚ի հայեցաւ ՚ի խո-
նարհութիւն աղախնոյ
իւրոյ ։
Օ ՚ի ահա յայսմհետէ
երանեսցեն ինձ ամե-
նայն ազգք ։
Օ ՚ի արար ինձ մեծա-
մեծս հզօրն, և սուրբ
է՛ անուն նորա ։
Եւ ողորմութիւն նր յազ-
գաց յազգս երկիւղա-
ծաց իւրոց ։
Արար զօրութիւն բազ-
կաւ իւրով, ցրուեաց
զամբարտաւանս մտաց
սրտից իւրեանց ։
Եւ

Եւ քակեաց զհզօրս յա
թոռոց, և բարձրացոյց
զխոնարհս։

Զքաղցեալս լցոյց բա
րութեամբ, և զմեծա
տունս արձակեաց ու
նայնս։

Պաշտպանեաց իսրայէլի ծա
ռայի իւրոյ յիշելով զո
ղորմութիւն իւր։

Որպէս խօսեցաւ առ հարս
մեր, աբրահամու և
զաւակի նորա յաւի
տեան։

Եկաց մարիամ առ նմա
իբրև ամիս երիս, և
դարձաւ ՚ի տուն իւր։

Եւ եղիսաբեթի լցան
ժամանակք ծննդեան իւրոյ,
և ծնաւ զորդին։

Եւ լուան որք շուրջ
զնովաւն էին, և ազգա
տոհմք նորա, զի մեծ
ացոյց տէր զողորմութիւն
իւր ընդ նմա, և խըն
դային ընդ նմա։

Եւ եղև յաւուրն ութ
երորդի եկին թլփա
տել զմանուկն, և
կոչէին զնա յանուն հօր
իւրոյ զաքարիայ։

Պատասխանի ետ մայր
նորա և ասէ. ոչ այլ կո
չեսցի յովհաննէս։

Եւ ասեն ցնա թէ ոչոք
է՛ յազգի քում,
որոյ կոչի անուամբ յովհան
նէս։

Եւ ակնարկէին հօրն նորա
թէ զինչ կամիցի կոչել
զնա։

Եւ խնդրեաց տախ
տակ գրեաց և ասէ,
յովհաննէս է՛ անուն դո
րա։

Եւ զարմացան ամե
նեքին։

Եւ բացաւ բերան

 նորա

ն որս փաղփաղակն , և
լեզուանօրս , և խօսէր
և օրհնէր զա̄ծ ։

Եւ եղև ահ , ի վերայ
ամենեցուն որք լսէին
զայս , և որք շուրջ
բնակեալք էին զնոքօք ,
և ընդ ա̄մ լեռնակողմն
Հրէաստանի պատմէին
ա̄մ բանքս այսոքիկ ։

Եւ եդին ամենեքեան
որք լսէին ՚ի սիրտս
իւրեանց և ասէին ։
զինչ լինիցի մանուկս
այս ։

Եւ զաքարիաս հայր նր̄
լցաւ հոգւով սրբով
մարգարէացաւ և ասէ ։
Օրհնեալ տր̄ ա̄ծ Իի̄լի ։
զի յայցելեաց մեզ ։ և արար
զփրկութիւն ժողովրդ
եան իւրոյ ։

Եւ յարոյց զեղջիւր
փրկութեան մեզ ՚ի
տանէ դաւթի ծա
ռայի իւրոյ ։

Որպէս խօսեցաւ բերա
նովք սրբոցն որք յաւի
տենից մարգարէք նր̄
էին ։

Փրկութիւն ՚ի թշնա
մեաց մերոց , և ՚ի ձե
ռաց ամենայն ատե
լեաց մերոց ։

Առնել ողորմութիւն
ընդ հարս մեր , և յիշել
զուխտն իւր սր̄ ։ զեր
դումն , զոր երդուաւ
աբրահամու հօր մերում
տալ մեզ ։

Առանց երկիւղի ՚ի ձե
ռաց թշնամեաց մերոց
փրկեալս , պաշտել զնա
սրբութբ̄ և արդարու
թբ̄ առաջի նր̄ զա̄մ
աւուրս կենաց մերոց ։
Եւ դու մանուկ , մար
գարէ բարձրելոյն կոչես
ցիս ,

ցիս . զի երթիցես առաջի
երեսաց տեառն , պա
տրաստել զճանապար
հս նորա ։

Տալ գիտութիւն փրկու
թեան ժողովրդեան նո
րայ , 'ի թողութիւն մե
ղաց նոցա ։

Վասն գթութեանց
ողորմութեան աստուծոյ
մերոյ , որովք այց արար
մեզ արեգակն 'ի բար
ձանց ։

Երևել որոց 'ի խաւարի
և 'ի ստուերս մահու
նստէին ։ ուղղել զոտս
մեր 'ի ճանապարհս
խաղաղութեան ։

Եւ մանուկն աճէր և
զօրանայր հոգւով , և
էր յանապատի մինչև
յօր երևելոյ նորա
Իլի ։

Ա. Եւ եղև ընդ
աւուրսն
ընդ այնո
սիկ ։ Ել
հրաման յօգոստոս կայ
սերէ աշխարհագիր առ
նել ընդ ամենայն տիե
զերս ։

Բ. Այս առաջին աշխար
հագիր եղև 'ի դատաւո
րութեան ասորւոց կիւ
րենայ ։

Եւ երթային ամենե
քեան մտանել յաշխար
հագիր յիւրաքանչիւր
քաղաքի ։

Ել և յովսէփ 'ի գալի
լէէ 'ի քաղաքէ նազարե
թէ 'ի հրէաստան , 'ի
քաղաք դաւթի , որ
կոչի բեթղեհէմ վասն
լինելոյ նորա 'ի տանէ
և յազգէ դաւթի ։

մտա

մտանելոյ յաշխարհահայեցին մարխանման հանդերձ , որ խոտորեցուցանէր զնա , և երդին ։

Եւ եղև 'ի հասանելն նորա անդր , լցան աւուրք ծննդեան նորա ։

Եւ ծնաւ զորդին իւր զանդրանիկն և սպասեաց 'ի խոնարհութեան և եդ զնա 'ի մսուր ։ զի ոչ գոյր նոցա տեղի իջևանին ։

Եւ հովիւք էին 'ի տեղւոջն այնմիկ բացօթեայք որք պահէին զպահպանութիւն գիշերոյ հօտից իւրեանց ։

Եւ հրեշտակ տեառն երևեցաւ նոցա , և փառք տեառն ծագեցան առ նոսա , և երկեան յերկիւղ մեծ ։

Եւ ասէ ցնոսա հրեշտակն ։ մի՛ երկնչիք զի աւետարանեմ ձեզ զուրախութիւն մեծ , որ եղիցի ամենայն ժողովրդեանն ։ զի ծնաւ ձեզ այսօր փրկիչ , որ է՛ օծեալ տէր 'ի քաղաքի դաւթի ։

Եւ այս նշանակ ձեզ , գտանիցէք մանուկ պատեալ 'ի խանձարուրս և եդեալ 'ի մսուր ։

Եւ յանկարծակի եղև ընդ հրեշտակին ընդ այնմիկ բազմութիւն զօրաց երկնաւորաց , որք օրհնէին զած և ասէին ։ փառք 'ի բարձունս աստուծոյ , և յերկիր խաղաղութիւն 'ի մարդիկ հաճութի ։

Եւ

Եւ եղեւ իբրեւ վերա
ցան 'ի նոցանէ հրեշ
տակքն յերկինս, ասեն
ցմիմեանս հովիւքն
եկայք, երթիցուք
մինչեւ ցԲեթղեհէմ՝ եւ
տեսցուք, զբանս է՝
զանս զայս որ եղեւ, զոր
տէր եցոյց մեզ :

Եւ եկին փութանա
կի, եւ գտին զմա
րիամ՝ եւ զյովսէփ, եւ
զմանուկն եդեալ 'ի
մսուր :

Եւ ծանեան զի բա
նին որ ասացաւ նոցա
զմանկանէն :

Եւ ամենեքեան որք
լսէին, զարմանային
վասն բանիցն զոր խօսե
ցան ընդ նոսա հովիւ
քն :

Եւ մարիամ՝ զամենայն
զբանս զայսոսիկ պա
հէր, եւ խորհրդածեալ ըն
դունէր 'ի սրտի իւրում :

Եւ դարձան հովիւքն
փառաւոր առնէին եւ
օրհնէին զԱծ, վասն
ամենայնի զոր լուան, եւ տե
սին որպէս եւ ասացաւ
նոցա :

Եւ իբրեւ լցան
աւուրք ու
թն եկին թլ
փատել զնա, եւ կոչե
ցաւ անուն նորա յի
որ կոչեցեալն էր 'ի հրեշ
տակէն . մինչչեւ յղաց
եալ էր զնա յորովայ
նի :

Եւ իբրեւ
լցան աւ
ուրք սրբու
թեն նորայ
ըստ օրինացն մովսէսի
սին

ածին զնա յԵրուսաղէմ յանդի
ման առնել Տեառն։
Որպէս եւ գրեալ է յօրէնս
Տեառն, թէ ամենայն արու
որ բանայ զարգանդ,
սուրբ Տեառն կոչեսցի։
Եւ տալ պատարագս
ըստ ասացելոյն յօրէնս
Տեառն զոյգս տատրա
կաց, կամ երկուս ձա
գս աղաւնեաց։
Գ. Եւ ահա այր մի էր
յԵրուսաղէմ, որոյ անուն էր
Սիմէոն, եւ էր այրն
այն արդար եւ երկիւ
ղած, եւ ակն ունէր
մխիթարութեանն Իսրայէլի,
եւ Հոգի սուրբ էր ի
նմա։
Եւ էր նորա հրաման առ
եալ ի Հոգւոյն սրբոյ
մի տեսանել զմահ մին
չեւ տեսցէ զօծեալն Տեառն։
Եւ եկն Հոգւովն ի տա
ճարն, եւ իբրեւ ածին
ծնողքն զմանուկն Յի
սուս առնել նոցա ըստ սովո
րութեան օրինացն վասն
նորա։
Եւ նա առ ընկալաւ
զնա ի գիրկս իւր, եւ
օրհնեաց զԱստուած եւ ասէ։
Արդ արձակես զծա
ռայս քո Տէր ըստ բանի
քում ի խաղաղութիւն։
Զի տեսին աչք իմ
զփրկութիւնս քո։
Զոր պատրաստեցեր
առաջի ամենայն ժողովրդոց
Լոյս ի յայտնութիւն հե
թանոսաց, եւ փառս
ժողովրդեան քում Իսրայէլի
Եւ էին հայր եւ մայր
նորա զարմացեալք ի վե
րայ բանիցն, որք խօ
սէին զնմանէ։
Եւ օրհնեաց զնոսա Սի
մէոն եւ ասէ ցՄարիամ
մայր

մայր նորա, ահա սա կայ ՚ի գլորումն և ՚ի կանգնումն բազմաց ՚ի մէջ Իսրայէլի, և ՚ի նշան հակառակութեան.

Եւ ընդ քո իսկ անձն անցցէ սուր, զի յայտնեսցին ՚ի բազմաց սրտից խորհուրդք.

Եւ անդ էր Աննա մարգարէ դուստր Փանուելի յազգէ Ասերայ, սա խորին անցեալ էր զաւուրբք բազմօք կեցեալ ընդ առն ամս եօթն ՚ի կուսութենէ իւրմէ.

Եւ էր այրի ամաց իբրև ութսուն և չորից. որ ոչ մեկնէր ՚ի տաճարէն այլ պահօք և աղօթիւք պաշտէր ըզ ցայգ և զցերեկ.

Եւ սա ՚ի նմին ժամու յարուցեալ գոհանայր

զՏէ, և խօսէր զնմանէ ընդ ամենեսին որք ակն ունէին փրկութեանն Ե̄մի.

Եւ իբրև կատարեցին զամ ըստ օրինացն տն. դարձան անդրէն ՚ի գալիլեա ՚ի քաղաքն իւրեանց նազարեթ.

Եւ մանուկն աճէր և զօրանայր լի իմաստութեամբ. և շնորհք ածոյ էին ՚ի վերայ նորա.

Եւ երթային ծնողք նորա ամի ամի յե̄մ ՚ի տօնի զատկին.

Եւ իբրև եղեն նորա ամք երկոտասանք ելանելն նոցա յե̄մ ըստ սովորութեն տօնին.

Եւ կատարել զաւուրսն, և դառնալն

անդրէն, մնաց յս
մանուկն յէմ, և ոչ
գիտացին ծնօղք նորա.
կարծէին զնմանէ թէ
ընդ ուղեկիցս իցէ.
և եկին իբրև աւուր միոյ
ճանապարհ, և խնդրէ-
ին զնա ընդ դրացիսն
և ընդ ծանօթսն. և
իբրև ոչ գտին, դար-
ձան անդրէն յէմ խնդ-
րել զնա.

Եւ եղև յետ երից աւ-
ուրց գտին զնա ի տա-
ճարին, զի նստէր ընդ
մէջ վարդապետացն, լսէր ի
նոցանէ, և հարցանէր
զնոսա.

Բ Զարմանային ամենե-
քեան որք լսէին ի նմա-
նէ ընդ իմաստութիւն
և ընդ պատասխանիս
նորա.

Է Եւ իբրև տեսին զնա

գ մ մր
դ կզ ձգ
ե

զարմացան.

Եւ ասէ ցնա մայրն
իւր, որդեակ զինչ
գործեցեր զայդ ընդ
մեզ, ահա հայրն քո
և ես տառապեալք
և խնդրէաք զքեզ.

Եւ ասէ ցնոսա, զի
խնդրէիք զիս, ոչ գի-
տէիք եթէ ի տան հօր
իմոյ պարտ է՝ ինձ լի-
նել.

Եւ նոքա ոչ իմացան
զբանն, զոր խօսեցաւ
ընդ նոսա.

Եւ էջ ընդ նոսա, և
եկն ի Նազարեթ. և
էր նոցա հնազանդ.

Եւ մայր նորա պահէր
զամենայն զբանս ի սր-
տի իւրում.

Եւ յս զարգանայր իմաս-
տութեամբ, և շնորհօք
յԱստուծոյ և ի մարդ-
կանէ. Իշն

Ի հնգետասաներոր-
դի ամի տէրու-
թեան տիբերեայ
կայսեր. ՚ի դատաւորու-
թեան հրէաստանի պիղա-
տոսի պոնտացւոյ, եւ
՚ի չորրորդ պետութեան
գալիլեացւոց հերովդի,
եւ փիլիպպոսի եղբօր նո-
րա ՚ի չորրորդ պետու-
թեանն իտուրեացւոց եւ
տրաքոնացւոց աշխար-
հին, եւ ՚ի չորրորդ պե-
տութեանն լիւսանեայ
աբիլինացւոց.
Եւ ՚ի քահանայապե-
տութեանն աննայի եւ
կայիափայ, եղեւ բանն
աստուծոյ ՚ի վերայ յո-
հաննու որդւոյ զաքար-
եայ յանապատի.
Եւ եկն յամ կողմն յոր-
դանանու քարոզել մկր-
տութիւն ապաշխարու-
թեան ՚ի թողութիւն մե-
ղաց.
ե Որպէս եւ գրեալ է ՚ի
Ա գիրս պատգամացն ե-
սայեայ մարգարէին. ձայն
բարբառոյ յանապատի.
պատրաստ արարէք զճա-
նապարհ տեառն, եւ ու-
ղիղ արարէք զշաւիղս
նորա.
Ամենայն ձորք լցցին.
եւ ամենայն լերինք եւ
բլուրք խոնարհեսցին,
եւ եղիցին ամ դժուար-
ինք ՚ի դիւրինս, եւ առա-
պարքն ՚ի հարթ ճանա-
պարհս.
Եւ տեսցէ ամենայն
մարմին զփրկութիւն ա-
ստուծոյ.
Ը Եւ ասէ ցժողովուրդ-
Ե սն ելեալս մկրտել ՚ի
նմանէ. ծնունդք իժից
ո՛ եցոյց ձեզ փախչել ՚ի
բարկութենէ որ գալոցն
Է Ը Ջ է.

Գ. Յ Մ
Ղ. ՅԻ Կ

Գ Յ Մ Մր
Կ Յ Բ Բ
Ը . Զ

է․ արարէք այսու-
հետեւ պտուղս արժա
նիս ապաշխարութեն,
եւ մի՛ սկսանիցիք ասել
եթէ ունիմք հայր զԱբ
րահամ․ զայս ասեմ
ձեզ, եթէ կարող է
ած՛ ի քարանցս յայսցա
նէ յարուցանել որդիս
Աբրահամու։

Բայց աւասիկ տա
պար առ արմին ծառոց
կայ։

Ամենայն ծառ որ ոչ
առնէ զպտուղ բարութ
հատանի եւ ՚ի հուր ար
կանի։

Թ Հարցանէին զնա եւ ժո
Ժ ղովուրդքն եւ ասէին․
իսկ արդ զինչ գործես
ցուք։

Պատասխանի ետ եւ
ասէ ցնոսա․ որ ունի
երկու հանդերձս տա
ցէ զմինն այնմ, որ ոչն
գուցէ, եւ որ կայցէ
կերակուր նոյնպէս ա
րասցէ։

Եկին եւ մաքսաւորք
մկրտել, եւ ասեն ցնա,
վարդապետ զինչ գոր
ծեսցուք։

Եւ նա ասէ ցնոսա,
մի ինչ աւելի քան զհրա
մայեալն ձեզ առնիցէք։

Հարցանէին զնա եւ զի
նուորքն եւ ասէին, եւ
մեք զինչ գործեսցուք։

Ասէ ցնոսա մի՛ զոք խռո-
վիցէք եւ մի՛ զոք զրպար
տիցէք, շատ լիցին ձեզ
թոշակքն ձեր։

Մինչ ակն ունէր ժո
ղովուրդն եւ խորհէին
ամենեքեան ՚ի սիրտս
իւրեանց վս֊ յոհաննու,
մի թէ նա իցէ քս֊։

Ժ Պատասխանի ետ ամե
Ա
նե

նեցուն եւ ասէ ։
Ես մկրտեմ զձեզ ջրով
բայց գայ զօրաւորն քան
զիս, որոյ չեմ բաւա
կան բառնալ զկօշիկս,
նա մկրտեսցէ զձեզ հոգ
ւով սրբով եւ հրով ։
ժա Որոյ հեծանոցն ՚ի ձե
Ե ռին իւրում մաքրել զկալ
իւր եւ ժողովել զցոր
եանն ՚ի շտեմարանս
իւր, եւ զյարդն այրես
ցէ անշէջ հրով ։
Բազումս եւ այլ ինչ մխի
թարութեամբ աւետարա
նէր ժողովրդեանն ։
ժբ Բայց հերովդէս չորրոր
Բ դապետն յանդիմանեալ
՚ի նմանէ վասն հերով
դիադայ կնոջ եղբօր իւ
րոյ եւ վս ամենայն չար
եացն զոր գործեաց հե
րովդէս • յաւել եւ զայն
եւս ՚ի վերայ ամենայնի,

եւ եդ ՚ի բանտի զյովհան
նէս ։
ժբ Եւ եղեւ ՚ի մկրտել ամ
Ա ժողովրդեանն եւ յիս
սի մկրտելոյ եւ կայ յաղօ
թս, բանալ երկնից ։
Եւ իջանել հոգւոյն
սրբոյ մարմնաւոր տես
լեամբ իբրեւ զաղաւնի
՚ի վերայ նորա ։
Եւ ձայն յերկնից
որ ասէր ։
Դու ես որդի իմ սիրե
լի ընդ քեզ հաճեցայ ։
ժբ Եւ ինքն յս էր ամաց
Գ իբրեւ երեսնից սկսեալ
որպէս եւ կարծիւր որ
դի յովսեփայ, որ յակո
բայն, որ հեղեայն,
որ մատաթեայն ։
Որ ղեւեայն, որ մեղ
քեայն, որ յաննեայն,
որ յովսեփայն • որ մատա
թեայն • որ ամովսայն, որ
նաւ

Ղ	Մ	Մբ	Ղ	Յ	Մ	Մբ
Ժա	Ժբ	•	Ժգ	ԺԵ	Ժգ	Ե
Ժբ	ձկոբ	ՏԹ	Ժբ	ապէ	ա	•

նաւումայն, որ եսղ-
եայն, որ նանգեայն.
Որ մահաթայն, որ մա-
տաթեայն, որ սեմեայն,
որ յովսեփայն, որ յու-
դայն.
Որ յօհանայն, որ րե-
սայն, որ զօրաբաբելին,
որ սաղաթիէլին, որ
ներեայն.
Որ մելքեայն, որ ադ-
դեայն, որ կոսամայն.
որ եղմօդամայն, որ
երայն.
Որ յեսուայն, որ եղիա-
զարայն, որ յորամայն, որ
մատաթայն, որ ղեւայն.
Որ սիմէոնին, որ յու-
դային, որ յօսեփայն,
որ յօնամայն, որ եղիակի-
մայն.
Որ մելեայն, որ
մեննեայն, որ մատ-
թաթայն, որ նաթանայն

որ դաւթին. որ յես-
սեայն, որ օբեդայն.
որ բոոսայն, որ սաղմո-
նայն, որ նաասոնին.
Որ ամինադաբայն, որ
արամայն, որ եսրոմայն,
որ փարէսին, որ եսրո-
մայն, որ փարէսին, որ
յուդային.
Որ յակոբայն որ իսա-
հակայն, որ աբրահամուն
որ թարային, որ նաքո-
րայն. որ սերուքայն,
որ ռագաւայն, որ փա-
ղեկայն, որ եբերայն,
որ սաղային որ կայնա-
նայն, որ արփաքսա-
դայն, որ սեմայն, որ
նոյին, որ ղամեքայն.
Որ մաթուսաղային, որ
ենովքայն որ յարեդին,
որ մաղաղիէլին, որ
կայնանայն. որ ենո-
սայն, որ սեթայն, որ
ադա-

ադամայն , որ աստուա-
ծոյն ։

Եւ յիսուս լի հոգւո-
վ սրբով
դարձաւ ՚ի
յորդանանէ
և վարէր հոգւովն յա
նապատ ։ յաւուրս քա
ռասուն փորձեալ ՚ի սա
տանայէ ։
Եւ ոչ եկեր և ոչ էարբ
յաւուրսն յայնոսիկ ։
Եւ ՚ի կատարելն նոցա
քաղցեաւ ։
Եւ ասէ ցնա սատանա
նայ , եթէ որդի ես
աստուծոյ ասա քարիդ
այդմիկ զի հաց լինիցի ։
Պատասխանի ետ նմա
յիսուս և ասէ գրեալ
է՛ . եթէ ոչ հացիւ
միայն կեցցէ մարդ , այլ
ամենայն բանիւն աստուծոյ ։

Եւ հանեալ զնա ՚ի
լեառն մի բարձր , և ցոյց
նմա զամենայն թագաւո-
րութիւնս աշխարհի ՚ի
վայրկեան ժամանակի ։
Եւ ասէ ցնա սատանայ
քեզ տաց զայս ամենայն
իշխանութիւն և զփառս
սոցա , զի ինձ տուեալ
է՛ և ում կամիմ տամ՛
զսա ։
Արդ դու եթէ ան
կեալ երկիր պագա
նիցես առաջի իմ , քեզ
եղիցի ամենայնն ։
Պատասխանի ետ նմա
յս և ասէ գրեալ է՛ ,
երկիրպագցես տեառն
աստուծոյ քում , և զնա
միայն պաշտեսցես ։
Եւ էած զնա յերմ , և
կացոյց զնա ՚ի վերայ
աշտարակի տաճարին ,
և ասէ ցնա , եթէ որդի
ես

դ մ մբ
ժե ժե գ
ծգ ժշ .

ես աստուծոյ, արկ զ-
քեզ աստի 'ի վայր։
Զի գրեալ է՝ եթէ
հրեշտակաց իւրոց պա-
տուիրեալ է՝ վասն քո պա-
հել զքեզ։
Զ ՚ի [illegible] ձեռաց բարձ-
ցեն զքեզ մի՛ հարցես
զքարի զոտն քո։
Պատասխանի ետ նմա
յն եւ ասէ, գրեալ է՝
թէ ոչ փորձեսցես զՏէր
ած քո։
Եւ կատարեալ զամե-
նայն փորձութիւնս սա-
տանայն, 'ի բաց եկաց
'ի նմանէ առ ժամանակ
մի։

ձէ
Ա Եւ դարձաւ յս
զօրութեամբ հոգ-
ւոյն 'ի գալիլ-
եայ, եւ ել համբաւ
զնմանէ ընդ ամենայն

կողմանս գաւառին։
Եւ նա ուսուցանէր 'ի
ժողովուրդս նոցա փառա-
ւորեալ յամենեցունց։
ձբ Եւ եկն 'ի նազարէթ
ձ ուր սնեալ էր, եւ եմուտ
ըստ սովորութեան իւրում
յաւուր շաբաթու 'ի
ժողովուրդն։
Եւ ետուն նմա զգիրս
զեսայեայ մարգարէի,
եւ յարեաւ ընթեռնուլ
եւ իբրեւ եբաց զգիրսն
եգիտ զայն տեղի,
յորում գրեալ էր։
Հոգի տեառն 'ի վերայ
իմ, վասն որոյ եւ օծ-
եաց զիս, աւետարանել
աղքատաց առաքեաց
զիս։
Քարոզել գերեաց
զթողութիւն, եւ կու-
րաց տեսանել։ արձա-
կել զվիրաւորս 'ի թո-
ղու-

ղութիւն, քարոզել
զտարեկան տեառն ընդ-
ունելի, և զօր հատուց-
ման։

Եւ խափանեալ զգիրսն ետ ԽԱ
ցպաշտօնեայն և նստ- Ա
աւ։

Եւ ամենեցուն որք ՚ի
ժողովրդեանն էին աչք ԻԵ
՚ի նա հայէին։ Ժ

Եւ սկսաւ ասել ցնոսա,
այսօր լցան գիրքս այս
յականջս ձեր։

ԺԲ Եւ ամենեքին վկայէին
Ա նմա, և զարմանային
ընդ բանսն շնորհաց որք
ելանէին ՚ի բերանոյ
նորա։

Եւ ասէին, ոչ սա է
որդին Յովսեփու։

Եւ ասէ ցնոսա, ապա
քէն ասիցէք առ իս զառ-
ակս զայս․ բժիշկ
բժշկեա զանձն քո։

Խթ

ղ	յ	մ	մր
ժթ	ծթ	ճխա	ձ
է	.	.	.

որչափ լուաք, զոր արա-
րեր ՚ի Կափառնաում,
արա և աստ ՚ի քում
գաւառի։

Եւ ասէ, ամէն ասեմ
ձեզ, թէ չէ մարգարէ
ընդունելի ՚ի քաղաքի
իւրում։

Արդարև ասեմ ձեզ,
զի բազում այրիք էին յա-
ւուրս Եղիայի ՚ի Իսրայէլի
յորժամ փակեցան եր-
կինք զերիս ամս և զվեց
ամիս․ և եղև սով մեծ
ընդ ամենայն երկիր։

Եւ ոչ առ մի ՚ի նոցանէ
առաքեցաւ Եղիա,
բայց միայն ՚ի Սարեփ-
թայ Սիդոնացւոց առ
կին մի այրի։

Եւ բազում բորոտք
էին յԻսրայէլ, առ Եղիսէի-
իւ մարգարէիւ, և ոչ ոք
՚ի նոցանէ սրբեցաւ,

ԲԲ

ղ	յ	մ	մր
խա	լէ	ճխր	ծա
կբ	.	.	.

բայց

բայց միայն Նէեման
ասորի ։

Եւ լցան ամենեքին
բարկութեամբ 'ի ժողովր
դեանն , իբրեւ լսէին
զայս ։

Եւ յարուցեալ հանին
զնա արտաքոյ քաղաքին
եւ ածին զնա մինչեւ
յարտաքին բլրին յորոյ
վերայ քաղաքն նոցա
շինեալ էր ՝ գահավէժ
առնել զնա ։

Եւ նա անցեալ ընդ
մէջ նոցա գնայր ։

լա Ը Եւ էջ 'ի Կա
փառնաում
'ի քաղաքն Գա
լիլեացւոց ուսուցա
նէր զնոսա 'ի շաբաթսն ։

լբ Բ Եւ զարմանային ընդ
վարդապետութիւն նորա
զի իշխանութեամբ էր բանն
նորա ։

լգ Ը Ր Եւ էր 'ի ժողովրդեանն
այր մի , զոր ունէր այս
դիւի պղծոյ . եւ աղաղա
կեաց 'ի ձայն մեծ ։

Եւ ասէ թո՛ղ , զի՞
կայ մեր եւ քո յս նազո
վրեցի եկիր կորուսանել
զմեզ , գիտեմ զքեզ ով
ես սուրբդ աստուծոյ ։

Սաստեաց 'ի նա յս եւ
ասէ պապանձեաց եւ ել
'ի դմանէ ։

Ձգեցեալ զնա
դեւն 'ի մէջն անդր . եւ
ել 'ի նմանէ , եւ ինչ ոչ
վնասեաց նմա ։

լզ Եւ եղեն զարմանալիք
'ի վերայ ամենեցուն խօ
սէին ընդ միմեանս եւ
ասէին , զինչ է՛ բանս
այս , զի իշխանութեամբ
եւ զօրութեամբ սաստէ այ
սոց պղծոց եւ ելանեն ։

Եւ

Եւ երթայր համբաւ
զնմանէ ընդ ամենայն
տեղիս շուրջ զգաւառա-
ւն։

ԼԸ Եւ յարուցեալ ՚ի ժողո
Բ վրդենէն մտանէր ՚ի
ԼԹ տուն Սիմոնի. զոքանչ
Սիմոնի տագնապեալ էր ջեր
մամբ մեծաւ, եւ աղա ԻԸ
չեցին զնա վասն նորա։ Ը
Եկեաց առ նմա. սաս
տեաց ջերմանն եւ ե
թող զնա։
Եւ վաղվաղակի յար
եաւ եւ պաշտէր զնոսա։
Խ Եւ ընդ արեւուն մտա
նել ամենեքեան, որոց
էին հիւանդք ՚ի պէս
պէս ցաւս. բերէին
զնոսա առ նա։
Եւ նա իւրաքանչիւր
ումեք ՚ի նոցանէ դնէր
ձեռս եւ բժշկէր զնոսա։
ԽԱ Ելանէին դեւք ՚ի բազ
Ը

մաց աղաղակէին եւ ա
սէին, եթէ դու ես
որդի Աստուծոյ։
Եւ նա սաստէր եւ ոչ
տայր թոյլ խօսել. զի
գիտէին զնա թէ Քրիս
տոսն է։

Եւ իբրեւ այգ ԽԲ
եղեւ, ել եւ
գնաց յանա
պատ տեղի եւ ժողովուրդ
քն խնդրէին զնա,
եկին մինչեւ առ նա եւ
արգելուին զնա զի մի
գնասցէ ՚ի նոցանէ։
Եւ նա ասէ ցնս. եւ
այլոց քաղաքաց պարտ
է՛ ինձ աւետարանել
զարքայութ՟ին Աստու
ծոյ, զի յայս իսկ առա
քեցայ։
Եւ քարոզէր ՚ի ժողո
վուրդսն Գալիլեացւոց։

Ղ	Մ	Մր
ԼԸ	ԿԵ	ԺԵ
ԼԹ	·	ԺԶ ԻԸ

Ղ	Մր
ԽԲ	ԺԵ

իթ Նա եղև ՚ի խռնել
ծ զնովաւ ժողովրդեանն
և լսել զբանն Աստու
ծոյ, և ինքն կայր առ
ծովակին Գեննեսարե
թայ ։
Նա ետես երկուս նաւս
զի կային առ ծովակին,
և ձկնորսքն ելեալք ՚ի
նոցանէ լուանային ըզ
գործիսն ։
Ել նա ՚ի մի նաւուցն,
որ էր Սիմոնի, և աղա
չեաց զնա սակաւ ինչ մի
տանել ի ներքս ՚ի ցամա
քէն, նստաւ, և ուսու
ցանէր ՚ի նաւէ անտի
զժողովուրդսն ։
է Նա իբրև լռեաց ՚ի
թ խօսիցն · ասէ ցՍիմոն
ԺԻՐ. Խաղացո՛ ՚ի խորն, և ար
կէք զգործիս ձեր յորս ։
Պատասխանի ետ Սիմոն
և ասէ ցնա, Վարդա
պետ զամենայն գիշերս
աշխատեցաք և ոչինչ
կալաք, բայց վասն քո
բանիդ արկցուք զգոր
ծիսն ։
Զայս իբրև արարին ·
փակեցին ՚ի ներքս բազ
մութիւն ձկանց յոյժ,
մինչև պատառէին
ուռկանք նոցա ։
Նա ակն արկէին ընկե
րացն ՚ի միւս նաւուն գալ
օգնել նոցա, և եկին ։
Նա լցին երկոքին նաւ
քն, մինչև մերձ յընկղմե[լ]
նոցա ։
ըա Իբրև ետես Սիմոն
ծ Պետրոս անկաւ առ
ծունկսն Յի և ասէ,
Ի բաց գնա՛ յինէն Տր · զի
այր մեղաւոր եմ ես ։
Քանզի ահ պատեաց
զնա և զամենեսին որ
ընդ նմայն էին վասն

որսոյ

զ յ
իթ.
է ճճթ մբբ

զ
ըա

որսոյ ձկանցն զոր ըմբռ-
նեցին ։
Նոյնպէս և զյակոբոս
և զյոհաննէս որք էին որ
սակիցք սիմոնի ։
ԼԲ Եւ ասէ ցսիմոն յս, մի՛
Բ երկնչիր յայսմ հետէ
զմարդիկ որսայցես 'ի
կենդանս ։
Եւ հանեալ զնաւսն 'ի
ցամաք թողին զամե-
նայն և գնացին զհետ
նորա ։

Եւ եղեւ 'ի հա
սանելն նր 'ի
մի քաղա
ԼԳ քաց, և ահա
Բ այր մի լի բորոտութե
մր ամբ. և տեսեալ զյս, անկ
եալ 'ի վերայ երեսաց
աղաչէր զնա և ասէ ։
տր եթէ կամիս, կարող
ես զիս սրբել ։

Ձգեաց զձեռն իւր
հասոյց 'ի նա և ասէ ։
կամիմ՝, սրբեաց ։
Եւ վաղվաղակի գնաց
'ի նմանէ բորոտու
թիւնն
Եւ նա պատուիրեաց
նմա մի՛ ումեք ասել ։
այլ թէ երթ ցոյց զանձն
քո քահանայից, և մատո՛
զպատարագ վն սրբու
թե քո որպէս և հրա
մայեաց մովսէս 'ի վկայու
թի նոցա ։
ԼԴ Եւ յորդէր առաւել
Ա բանն զնմանէ, և ժողո
վէին ժողովուրդք բա
ԲԴ զումք լսել և բժշկիլ
'ի հիւանդութենէ իւր
եանց ։
ԼԵ Եւ նա խոյս տայր յանա
Ի պատ տեղիս, և կայր
յաղօթս ։

Եւ

Ղ	Մ	Մր
ԼԲ	Խա	Ժ
ԼԳ	ԿԴ	ԺԲ

Ղ	Յ	Մ	Մր
ԼԴ	ԻԴ	ԿԴ	ԺԵ
ԼԵ	.	ՃԽԹ	ԿԶ

ԺԷ Բ Եւ եղեւ ՚ի բեւ
միում աւ-
ուրց, և ինքն
ուսուցանէր
և փարիսեցիքն, և օրի
նացն վարդապետք
նստէին, որք ժողովեալ
էին յամենայն քաղա
քաց գալիլեացւոց, և
հրէաստանի և եէմի,
և զօրութիւն տեառն էր
՚ի բժշկել զնոսա ։

ԺԸ Եւ ահա արք բերէին
Ա մահճօք զայր մի որ էր
ՃՂ անդամալոյծ, և խնդ
րէին զնա մուծանել
ներքս, և դնել առա
ջի նորա ։

Եւ իբրեւ ոչ գտանէ
ին, թէ ընդ որ մու
ծանիցեն զնա ներքս
վասն ամբոխին ելին ՚ի
տանիսն և ՚ի ցուոցն կա
խեցին զնա, և իջուցին
մահճօքն հանդերձ
՚ի մէջ առաջի յի՛ ։

Եւ տեսեալ զհաւատ
սն նոցա ասէ ցնա այր
դու թողեալ լիցին քեզ
մեղք քո ։

Սկսան խորհել դպիրքն
և փարիսեցիքն, և ասեն
ո՛ է՛ սա որ խօսի զհայ
հոյութիւնս, ո՛վ կարէ
թողուլ զմեղս բայց
միայն ած ։

Իբրեւ գիտաց յի՛ զխոր
հուրդս նոցա պատաս
խանի ետ և ասէ ցնոսա
զի՛ խորհիք ՚ի սիրտս ձեր ։

Զ՛ինչ դիւրագոյն է՛
ասելն թողեալ լիցին
քեզ մեղք քո եթէ ասել
արի՛, և գնա՛ ։

Բայց գիտասջիք թէ
իշխանութիւն ունի որդի
մարդոյ յերկրի թողուլ
զմե

Դ Յ Մ Մր
ԾԱ · ԾԴ ԿԹ
Ժ ԺԵ Հ Ի

զմեղս ասէ ցանդամա
լոյծն քեզ ասեմ, արի,
առ զմահիճս քո և երթ
'ի տուն քո ։
Եւ առժամայն յարուց
եալ առաջի ամենեցուն
էառ զիւրն յորում մէ
րոյ անկեալ դնիւր,
գնաց 'ի տուն իւր,
և փառաւոր առնէր
զած ։
Զարմանք կալան զա
մենեսեան, և փառա
ւոր առնէին զած ։
լի եղեն ահիւ և ասէին,
թէ տեսաք այսօր նոր
նշանս ։
իէ բ Ղ· Եւ յետ այնո
րիկ ել արտաքս
և ետես ըղ
մաքսաւոր
մի որում անուն էր Ղևի
զի նստէր 'ի մաքսաւո
րութեն, և ասէ ցնա
եկ զհետիմ։
Եւ թողեալ զամ՛ յար
եաւ և գնաց զհետ նր՛ ։
իթ բ Եւ արար ընդունելու
թի՛ մեծ նմա Ղևի 'ի
տան իւրում, և էր ժո
ղովուրդ բազում մաք
սաւորաց և այլոց որք
էին բազմեալք ընդ
նոսա ։
Տրտնջէին փարի
սեցիքն և դպիրքն նոցա
զնմանէ առ աշակերտան
նորա և ասէին, ընդէր
ընդ մաքսաւորս և ընդ
մեղաւորս ուտէք և
ըմպէք ։
լա բ բգ Պատասխանի ետ յս՛ և
ասէ ցնոսա, ոչ ինչ են
պիտոյ բժիշկք ողջոց
այլ հիւանդաց ։
Եւ ոչ եկի կոչել զար
դարս այլ զմեղաւորս
յա

գ	մ	մբ
իէ	հա	խա

գ	մ	մբ
իթ	հբ	խբ
լ	հգ	խգ

յապաշխարութիւն ։

Եւ նոքա ասեն ցնա, ընդէր աշակերտքն յոհաննու պահեն յաճախ եւ խնդրուածս առնեն, նոյնպէս եւ փարիսեցւոցն, եւ քոյդ ուտեն, եւ ըմպեն ։

Եւ նա ասէ ցնոսա. միթէ կարող էք մանկանց առագաստի մինչ փեսայն ընդ նոսա իցէ հրաման տալ պահել ։

Եկեսցեն աւուրք յորժամ բարձցի ի նոցանէ փեսայն, ապա պահեսցեն յաւուրսն յայնոսիկ ։

Ասաց եւ առակ մի առ նոսա, թէ ոչ ոք արկանէ ի նոր հանդերձէ խփերամ հնացելոյ ձորձոյ. ապա թէ ոչ եւ զնորն պատառէ. ընդ հնոյն չմիա-

բանի կապերտն որ ի նորոյն ։

Եւ ոչ ոք արկանէ գինի նոր ի տիկս հինս. ապա թէ ոչ պայթուցանէ գինին նոր զտիկսն հինս, ինքն հեղանի, եւ տիկքն կորնչին. այլ գինի նոր ի տիկս նորս արկանելի է, եւ երկոքին պահին. եւ ոչ ոք ըմպէ զհինն, եւ կամիցի զնորն, քանզի ասէ թէ հինն քաղցրագոյն է ։

խա

Բ

Եւ եղեւ ի շաբաթու երկրորդում առաջնոյն անցանել նմա ընդ արտորայս, եւ աշակերտքն նորա հորդէին հասկ, շփէին ընդ ձեռս եւ ուտէին ։ ըէ

Եւ

զ մ մբ
խա ճժգ ծէ

Եւ ոմանք ՚ի փարիսե
ցւոցն ասեն ցնոսա զինչ
գործէք զոր չէ օրէն ՚ի
շաբաթու ։
Պատասխանի ետ նոցա
յիսուս եւ ասէ, չիցէ
ընթերցեալ ձեր զոր
արարն դաւիթ ։ յոր
ժամ քաղցեաւ ինքն եւ
որք ընդ նմայն էին ։
Որպէս եմուտ նա ՚ի
տունն աստուծոյ եւ
զհացն առաջաւորու
թեան եկեր, եւ ետ
այնոցիկ որք ընդ նմայն
էին ։ զոր ոչ էր օրէն
ուտել բայց միայն
քահանայապետիցն ։
Եւ ասէ ցն̃ս տ̃ր է որ
դի մարդոյ եւ շաբաթու ։
Եւ եղեւ ՚ի միւսում շա
բաթուն մտանել ՚ի ժո
ղովուրդն եւ ուսուցա
նել, եւ էր անդ այր մի

որոյ ձեռն աջ գօսաց
եալ էր ։
Եւ սպասէին նմա դպիր
քն եւ փարիսեցիքն թէ
՚ի շաբաթու բժշկիցէ
զի գտանիցեն չարախօ
սութի զնմանէ ։
Եւ նա գիտէր զխոր
հուրդս նոցա, ասէ
ցայրն որոյ ձեռն գօսաց
եալ էր արի եւ անգ ի միջի
Եւ նա յարուցեալ
եկաց ։
Ասէ ցնոսա յս̃ հարցից
ինչ ձեզ ։ զինչ արժան է
՚ի շաբաթու բարի ինչ
առնել եթէ չար գոր
ծել, ոգի մի ապրեցու
ցանել եթէ կորուսա
նել ։
Եւ հայեցեալ շուրջ
զամենեքումբք զայրա
գին, ասէ ցնա ձգեա
զձեռնդ ։

Լ
դ̅ մ մբ
խբ ճխզ իէ

Եգ Եւ

Եւ նա ձգեաց, եւ հաս տատեցաւ ձեռն նորա իբրեւ զմիւսն :

Եւ նոքա լցան յիմարու թեամբ, եւ խօսէին ընդ միմեանս թէ զինչ առ նիցեն յիս :

կգ. Բ. Եւ եղեւ ընդ աւուրսն ընդ այնոսիկ ել 'ի լեառն կալ յաղօթս, եւ հանէր զգիշերն 'ի գլուխ յաղօթ սն առ Աստուծոյ :

կդ Բ Ժ.Օ Եւ իբրեւ այգ եղեւ կոչեաց զաշակերտսն իւր եւ ընտրեաց 'ի նոցա նէ երկոտասանս, զորս եւ առաքեալս անուա նեաց . զսիմոն զոր եւ պետրոս անուանեաց, եւ զանդրէաս զեղբայր նորին . եւ զյակովբոս, եւ զյովհաննէս, եւ զփի լիպպոս, եւ զբարթու ղիմէոս :

Եւ զմատթէոս, եւ զթովմաս, եւ զյակովբոս ալփեայ, եւ զսիմոն զկոչեցեալն նախանձա յոյզ . եւ զյուդա յակով բեայ, եւ զյուդա իսկա րիովտացի, որ եղեւ եւ մատնիչ :

գ.կ

կե Ա Եւ իջեալ նոքօք հան դերձ 'ի տեղի մի տափա րակ, եւ ժողով աշակեր տացն նոր եւ բազմութիւն յոյժ ժողովրդեանն, յամ Հրէաստանէ եւ յԵրուսաղէմէ եւ յայնկոյս ծովեզերէն տիւրոսի եւ սիդոնի :

Որք եկին լսել 'ի նմանէ եւ բժշկել 'ի հիւանդու թեանց, եւ նեղեալքն յայսոց պղծոց բժշկէին

ղ	մ	մր
կգ	չիթ	կղ
կդ	Հ	ւ

ղ	յ	մ	մր
կե	կզ	կէ	կը

բժշկելին։
Եւ ժողովուրդն խնդրէր մերձենալ ՚ի նա, զի զօրութիւն բազում ելանէր ՚ի նմանէ եւ բժշկէր զամենեսին։
իւ ե Եւ նա ամբարձ զաչս
ժԼ իւր յաշակերտսն իւր եւ ասէ։
Երանի է՛ աղքատացդ հոգւով, զի ձեր է՛ արքայութիւն աստուծոյ։
իե ե Երանի է՛ որք քաղց
եալք են այժմ, զի յագեսցին։
իզ ե Երանի որք լան այժմ,
զի ծիծաղեսցին։
իթ ե Երանի է՛ ձեզ յորժամ
նախատիցեն զձեզ մարդիկ եւ յորժամ որոշիցեն եւ նախատիցեն ըզ ձեզ, եւ հանիցեն անուն չար զձէնջ վս՛ որդւոյ մարդոյ։

Ուրախ լերուք յաւուր յայնմիկ եւ ցնծասջիք, զի ահա վարձք ձեր բազումք են յերկինս, ըստ նմին օրինակի առնէին մարգարէիցն հարքն իւրեանց։
ծ ժ Բայց վայ ձեզ մեծա
տանցդ զի ընկալայք զմխիթարութիւն ձեր։
Վայ ձեզ որք յագեցեալքդ էք այժմ, զի քաղցեսջիք, վայ ձեզ որք ծիծաղիքդ այժմ, զի սգայցէք եւ լայցէք։
ծա ժ Վայ ձեզ յորժամ բարի
ասիցեն զձէնջ ամենայն մարդիկ. զի այդպէս առնէին սուտ մարգարէիցն հարքն նոցա։
ծբ ե Բայց ձեզ ասեմ որք
լսէքդ, սիրեցէք զթշնամիս ձեր. բարի արարէք ատելեաց ձերոց։

դ	մ
իդ	իե
իե	իզ
իզ	իւ
իթ	ւ

դ	մ
ծ	.
ծա	.
ծբ	ի

Օրհնեցէք զանիծիչս
ձեր, աղօթս արարէք
ի վր̄ նեղչաց ձերոց։
ծգ Որ հարկանէ զծնօտ
Ե քո մատո՛ նմա և զմիւսն
և որ հանէ ՚ի քէն զբաճ
կոնս քո մի՛ արգելուր ՚ի
նմանէ և զշապիկս։
Ամենայն, որ խնդրէ
ոք ՚ի քէն, տուր. և
զորինչ հանէ ոք ՚ի քէն,
մի՛ պահանջեր։
ծդ Եւ որպէս կամիք թէ արաս
Ե ցեն ձեզ մարդիկ, այն
պէս արասջիք և դուք
նոցա։
ծե Եթէ սիրէք դուք զսի
Ե րելիս ձեր զինչ շնորհ է՛
ձեր. զի և մեղաւորք սի
րեն զսիրելիս իւրեանց։
Եւ եթէ բարի առնէք
բարերարաց ձերոց որ
շնորհէ ձեր, զի և մե
ղաւորք զնոյն գործեն։

Եւ եթէ տայք փոխ
այնոցիկ յորոց ակն ունի
ցիք առնուլ որ շնորհ է՛
ձեր, քանզի և մեղաւ
որք մեղաւորաց փոխ
տան. զի առցեն ան
դրէն զկշիռն։
Բայց սիրեցէք զթշնա
միս ձեր. և բարի արա
րէք ատելեաց ձերոց և
տուք փոխ ուստի ոչ ակն
ունիցիք առնուլ, և
եղիցին վարձք ձեր բա
զումք. և եղիջիք որդիք
բարձրելոյն, զի նա
քաղցր է՛ ի վերայ չարաց
և ապաշնորհաց։
Եղերուք գթածք որ
պէս և Հայրն ձեր
գթած է՛։
ծզ Մի՛ դատէք և ոչ դա
Բ տիցիք, մի՛ պատժէք և
ոչ պատժիցիք. արձա
կեցէք, և արձակիցիք։
Տուք,

Ղ Մ
ծգ լէ
ծդ ծգ
ծե խա

Ղ Մ Մր
ծզ ե խա

Տուք, եւ տացի ձեզ․
չափ բարւոք թաթաւ
դուզնչոյարմուն, զեղուն
տացին ՚ի գոգս ձեր,
նովին չափով որով չափէ
էք չափեսցի ձեզ ։

ԿԷ Ասաց եւ առակ մի առ
Ե նոսա Միթէ կարիցէ
կոյր կուրի առաջնորդ
լինել, ո՞չ ապաքէն երկո
քին ՚ի խորխորատ ան
կանիցին ։

ԿԸ Ոչ է՛ աշակերտ լաւ
Գ քան զվարդապետ իւր,
անձնայն կատարեալն
եղիցի իբրեւ զվարդա
պետ իւր ։

ԿԹ Զի՞ տեսանես զշիւղ
Ե յական եղբօր քո եւ ՚ի
քում ական զգերանդ
ո՛չ նշմարես ։

Կամ զիարդ կարես ա
սել ցեղբայր քո, եղ
բայր, թող հանից զշիւ
ղդ յականէ քումմէ, եւ
դու ՚ի քում ական զգե
րանդ ոչ տեսանես ։

Կեղծաւոր հան նախ
զգերանդ յականէ քու
մմէ, եւ ապա հայեսջիր
հանել զշիւղդ յականէ
եղբօր քո ։

Հ Զի ոչ է՛ ծառ բարի
Ե որ առնէ պտուղ չար, եւ
ո՛չ դարձեալ ծառ չար
որ առնիցէ զպտուղ
բարի ։

Զի իւրաքանչիւր
ծառ ՚ի պտղոյ իւրմէ
ճանաչի ։

ՀԱ Զի ո՛չ եթէ ՚ի փշոց
Ե քաղեն թուզ, եւ ո՛չ ՚ի
մորենւոյ կթեն խաղող ։

ՀԲ Այր բարի ՚ի բարի
Ե գանձուց սրտի իւրոյ
բղխէ զբարի, եւ մարդ
չար ՚ի չարէն բղխէ զչար
քանզի ՚ի յաւելուածոյ
սրտին

Ղ	Յ	Մ
ԿԷ	.	ԾԴ
ԿԸ	ՃԺԸ ՃԼԹ	Ղ
ԿԹ	.	Ծա

Ղ	Մ
Հ	ԾԸ
ՀԱ	ԾԶ
ՀԲ	ՁԷ

արդարին խօսի բերան նո
րա :
կզ Զի՞ կոչէք զիս տէր տէր
Ճ և զոր ասեմս, ոչ առ
նէք :
կէ Ամենայն որ գայ առ իս
Ե և լսէ զբանս իմ, և առ
նէ զնոսա ցուցից ձեզ
ում նման է՛ :
Նման է՛ առն․ որ շինի
ցէ տուն․ որ փորեաց և
խորեաց և եդ զհիմն
ի վերայ վիմի, ՚ի յառնել
հեղեղաց բախեաց
գետ զտունն, և ոչ կա
րաց շարժել զնա․ զի
հաստատեալ էր հիմն
ի վերայ վիմի :
Իսկ որ լսէ զբանս իմ և
ոչ առնէ նման է՛ առն
որ շինիցէ զտուն ի վերայ
հողոյ առանց հիման,
զոր բախեաց գետ, և
վաղվաղակի անկաւ, և
եղև կործանումն տանն
այնորիկ մեծ ․

կէ
Գ.
ԺԼ, Եւ եղև իբրև
կատարեաց
զամ զբանս
իւր ՚ի լսելիս
ժողովրդեանն, եմուտ
՚ի կափառնաում :
Հարիւրապետի ուրու
միոյ ծառայ չարաչար հի
ւանդացեալ մերձ էր ՚ի
վախճանիլ, որ էր նմա
պատուական :
Եւ իբրև լուաւ զյէ,
առաքեաց զծերս հրէ
ից, աղաչէր զնա, զի
եկեսցէ, և ապրեցուս
ցէ զծառայն նր :
Եւ նոքա եկեալ առ յս
աղաչէին զնա ստէպ և
ասէին, թէ արժանի է՛
որում զշնորհս զայս առ
նես ․ զի սիրէ զազգս
մեր,

Ղ Յ Մ
կզ ՃԺԶ ՆԹ
կէ . կա

Ղ Յ Մ
կէ Լէ կէ ․

մերոյս և զժողովրդանոցն
նա շինեաց մեզ։

Եւ յն գնաց ընդ նոսա,
իբրև ոչ ինչ կարի հեռի
էր՚ի տանէն, յղեաց առ
նա հարիւրապետն բա
րեկամս, և ասէ ցնա տր
մի ինչ աշխատ լինիր զի
չեմ բաւական եթէ
ընդ յարկաւ իմով մտա
նիցես։

Վն որոյ և ոչ զանձն
համարեցայ արժանի
առ քեզ գալոյ, այլ ասա
բանիւ, և բժշկեսցի
մանուկս իմ։

Քանզի և ես այր մի եմ
կարգեալ ընդ իշխանու
թբ, ունիմ ընդ ինև
զինուորս և ասեմ սմա
երթ, և երթայ, և այ
լում թէ եկ, և գայ,
և ծառայի իմում թէ
արա զայս, և առնէ։

Եւ իբրև լուաւ զայս
յն զարմացաւ. դարձեալ
առ ժողովուրդն որք
երթային զհետ նորա և
ասէ, ամէն ասեմ ձեզ
թէ և ոչ յիղի այսչափ
հաւատս գտի։

կզ Ե Եւ դարձան առաքեալքն
պատգամաւորքն ՚ի տուն
և գտին զծառայն հի
ւանդ բժշկեալ։

կէ ծ Ժ.Ժ. Եւ եղև ՚ի գգ
վաղիւն, եր
թայր ՚ի քա
ղաք մի որում անուն
Նայիմ, և երթային
ընդ նմա աշակերտքն
նորա և ժողովուրդք
բազումք։

Իբրև մերձ եղև ՚ի
դրունս քաղաքին, և
ահա եղանէր մեռեալ
մի՛ որդի միամօր մօր իւ
րոյ

ղ մ
կէ կզ
կէ

քոյ. և նա էր այրի, և
ժողովուրդ բազում քա
ղաքին էր ընդ նմա.
Իբրև ետես զնա Տր.
գթացաւ ՚ի նա և ասէ,
մի՛ լար։
Եւ մատուցեալ ՚ի դա
գաղն, և որք բարձ
եալն տանէին, զտեղի
առին, և ասէ. պատանի
դու քեզ ասեմ. արի՛։
Կանգնեցաւ և նստաւ
մեռեալն, և սկսաւ
խօսել, և ետ զնա ցմայր
իւր.
Եւ ահ կալաւ զամե
նեսին, և փառաւոր
առնէին զԱծ և ասէին
մարգարէ մեծ յա
րուցեալ է ՚ի միջի մե
րում, և թէ այց ար
Ած ժողովրդեան իւ
րում ՚ի բարութի։
կը Եւ ել զրոյց այս ընդ
Ճ

ամ՝ հրէաստան վա նր,
և ընդ ամ կողմանս աշ
խարհին.
կթ Եւ պատմեցին յոհան
ե նու աշակերտքն իւր վա
Ի ամի այսորիկ.
Եւ կոչեաց առ ինքն
երկուս ոմանս յաշակեր
տացն իւրոց յոհաննէս,
առաքեաց առ Տր և
ասէ. դու ես, որ գա
լոցն ես. եթէ այլում
ակն կալցուք.
Եւ եկեալ արքն առ
նա ասեն, յոհաննէս մկր
տիչ առաքեաց զմեզ
առ քեզ և ասէ, դու ես
որ գալոցն ես, թէ այ
լում ակն կալցուք.
Եւ ՚ի նմին ժամու բժշկ
եաց զբազումս ՚ի հի
ւանդութեանց. և ՚ի հա
րուածոց և յայսոց չա
րաց, և կուրաց բազմաց
շնոր

Ղ
կը

Ղ Մ
կթ ծբ

շնորհեաց անասնոց :
Պատասխանի ետ նոցա
և ասէ, երթայք, սպաս
մեցէք յոհաննու զոր
տեսիք և լուայք . զի
կոյրք տեսանեն, կաղք
գնան, բորոտք սրբին,
խուլք լսեն, մեռեալք
յառնեն, աղքատք աւե
տարանին :
Եւ երանի իցէ որ ոչ
գայթակղեսցի յիս :
Հա Եւ իբրև գնացին աշա
Ե կերտքն յոհաննու, ըս
կսաւ ասել ընդ ժողո
վուրդսն վասն յոհան
նու, զի՞ ելէք յանապատն
տեսանել, զեղէգն շար
ժուն ՚ի հողմոյ :
Հբ Այլ զինչ ելէք տեսա
Զ նել, զայր ՚ի համդերձս
փափկութեան զարդա
րեալ, ահաւասիկ որք
՚ի համդերձս երևելիս
Ա Բ.

և ՚ի փափկութեան են
յարքունիսն են :
Այլ զինչ ելէք տեսա
նել, զմարգարէ, այո՛,
ասեմ ձեզ առաւել ևս
քան զմարգարէ :
Հ Սա է վասն որոյ
Բ գրեալ է, թէ ահա
առաքեմ զհրեշտակ իմ
առաջի քո, որ յարդա
րեսցէ զճանապարհս քո
առաջի քո :
Հա Ասեմ ասեմ ձեզ. մեծ
Ե ՚ի ծնունդս կանանց
մարգարէ քան զյոհան
նէս ոչ ոք է՛. բայց փոք
րիկն յարքայութեան ա
ստուծոյ մեծ է՛ քան
զնա :
Հբ Եւ ամ ժողովուրդն
Զ իբրև լուաւ, և մաք
սաւորքն արդարացու
ցին զած զի մկրտեցան
՚ի մկրտութիւն յոհաննու

Hh Իսկ

Գ	Մ	Մբ
Հ	Ճգ	Ա
Հա	Ճբ	.
Հբ	.	.

Իսկ փարիսեցիքն և օրինականքն զխորհուրդն Աստուծոյ անարգեցին յանձինս իւրեանց, զի ոչ մկրտեցան ի նմանէ։

ԺԹ Ե Արդ ում նմանեցուցից զմարդիկ ազգիս այսորիկ, և ում իցեն նմանող։

Նմանք են մանկտւոյ որք ի հրապարակս նստին, կարդասցեն զմիմեանս և ասիցեն, փող հարաք ձեզ և ոչ կաքաւեցէք, ողբացաք և ոչ լացէք։

Եկն Յովհաննէս մկրտիչ ոչ ուտէր զհաց և ոչ ըմպէր զգինի, և ասէիք դև գոյ ի նմա։

Եկն որդի մարդոյ ուտէ և ըմպէ, ասէք, ահա այր կերող և արբեցող, բարեկամ մաքսաւորաց և մեղաւորաց։

Եւ արդարացաւ իմաստութիւն յորդւոց իւրոց։

ԺԷ Ա ԽՄ. Աղաչէր զնա ոմն ի փարիսեցւոցն զի կերիցէ ճաշ ընդ նմա։

Եւ մտեալ ի տուն փարիսեցւոյն բազմեցաւ։

Եւ կին մի էր ի քաղաքին մեղաւոր, իբրև գիտաց եթէ բազմեալ է ի տան փարիսեցւոյն, բերեալ շիշ մի իւղոյ նարդեան ազնուի։

Կացեալ առ ոտս նորա, և արտասուօքն սկսաւ թանալ զոտս նորա, և հերովք գլխոյ իւրոյ ջնջէր, և համբուրէր զոտսն, և օծանէր

Ե Մ
ԿԴ ԶԽ

Ե Յ Մ Մբ
ԿԴ ՂԸ ՄԿԴ ՃԾԸ

նէր իւղովն.
Եւ տեսեալ փարիսե
ցւոյն որ կոչեցեալն զնա
ասէ ընդ միտս իւր, սա
թէ մարգարէ ոք էր.
ապա գիտէր թէ ով և
որպիսի ոք կին մերձե
նայ՚ի սա զի մեղաւոր է՛.
Պատասխանի ետ յս̃ և
ասէ, սիմոն, ունիմ ինչ
ասել քեզ.
Եւ նա ասէ ասա՛ վարդա
պետ.
Եւ ասէ երկու պարտա
պանք էին ուրումն փո
խատուի, միոյն պարտ
էր հինգ հարիւր դա
հեկան, և միւսոյն յիսուն.
Եւ իբրև ոչ գոյր հա
տուցանել երկոցունցն
շնորհեաց, արդ ասա ով
առաւել սիրեսցէ զնա.
Ասէ սիմովն, ինձ այսպէս
թուի. թէ որում զպա
րտսն շնորհեաց.
Եւ նա ասէ ցնա, ուղիղ
դատեցեր.
Եւ դարձեալ ՚ի կինն
կողմն, ասէ ցսիմոն,
տեսանես զայս կին.
Մ՛տի ՚ի տուն քո ջուր
ոտից իմոց ոչ ետուր ՚իսկ
սա արտասուօք իւրովք
եթաց զոտս իմ, և հե
րով իւրով ջնջեաց.
Համբոյր մի դու ոչ
ետուր ինձ, սա ուստի
յորմէ հետէ մտեալ եմ,
ոչ դադարեաց ՚ի համ
բուրել զոտս իմ. Իւղով
զգլուխ իմ ոչ օծեր, սա
իւղով անուշիւ էօծ.
Վ[ա]ս որոյ ասեմ քեզ,
թողեալ լինին սմա մեղք
իւր բազում. զի յոյժ
սիրեաց.
Զի որում՝ շատ թո
ղուցու, շատ սիրէ և

որում սակաւ, սակաւ ։
Եւ ասէ ցնա, թողեալ
լիցին քեզ մեղք քո ։
Եւ սկսան որք բազմ
եալն էին ընդ նմա ասել
ընդ միտս իւրեանց, ով
է՛ սա որ զմեղս թողու ։
Եւ նա ասէ ցկինն,
հաւատք քո կեցուցին
զքեզ երթ ՚ի խաղա
ղութի ։

ՀԷ Եւ եղեւ յետ
Ը այնորիկ եւ գնա
ինքն շրջէր
ընդ քաղաքս եւ ընդ
գիւղս, քարոզէր եւ
աւետարանէր զարքայ
ութիւնն աստուծոյ,
եւ երկոտասանքն ընդ
նմա ։
Եւ կանայք ոմանք որք
բժշկեալք էին յայսոց
չարաց եւ ՚ի հիւանդու
թեանց ։ Մարիամ որ կո
չէր Մագդաղենացի,
յորմէ եօթն դեւքն ել
եալ էին ։
Եւ յոհաննա կինն քու
զայ հազարապետին հե
րովդի եւ շուշան եւ այլք
բազումք, որք պաշտէ
ին զնա յընչից իւր
եանց ։
ՀԸ Եւ ՚ի ժողովել բազմաց
Բ ժողովրդոց, եւ ըստ քա
ԻԸ ղաքաց քաղաքաց եկեա
դե լոց առ նա ասէ առակաւ ։
Ել սերմանացանն սեր
մանել զսերմանս իւր,
եւ ՚ի սերմանելն իւրում
էր, որ անկաւ առ ճա
նապարհաւն, եւ եղեւ
կոխան, եւ թռչունք
երկնից կերան զնա ։
Եւ այլն անկաւ յա
պառաժի ։ եւ ընդ բու
սանիլն չորացաւ ։ առի

չգոյէ

Դ Դ Մ Մր
ՀԷ ՀԴ ԻԼ ԼԶ

չզգուշէ հիւթոյ ։
Եւ այն անկեալ ի մէջ փշոց, և ընդ նմին բուսեալ փշոցն հեղձուցին զնա ։
Եւ այլն անկեալ յերկիր բարի և պարարտ, և բուսեալ տայր զպտուղ հարիւրապատիկ ։
Զայս իբրև խօսէ ցաւ. ասէ որ ունիցի ականջս լսելոյ, լուիցէ ։
Հարցանէին զնա աշակերտքն թէ զինչ իցէ առակն ։
Եւ նա ասէ, ձեզ տուեալ է՝ գիտել զխորհուրդս արքայութեանն աստուծոյ ։
հե. Բայց այլոց առակօք,
Ա զի տեսցեն, և մի՛ տեսցեն, և լուիցեն, և մի՛ իմասցին ։
հը Բայց առակն այսինչ է՝
Բ

դ	յ	մ	մր
հե	մթ	ճկ	ըե
հը	·	ճէ	ըը

Սերմն բանն աստուծոյ է ։
Եւ որք առ ճանապարհ հաւն, այնոքիկ են, որք լսեն, և ապա գայ սատանայ և հանէ զբանն 'ի սրտից նոցա. զի մի՛ հաւատասցեն և ապրեսցին ։
Եւ որք յապառաժին, որք յորժամ՛ լսիցեն խնդութեամբ ընդունին զբանն և արմատս ոչ ունին, որք առ ժամանակ մի հաւատան, և 'ի ժամանակի փորձութեան հեռանան ։
Իսկ որ ի մէջ փշոցն անկաւ. նոքա են, որք իբրև լուեն զբանն, և 'ի հոգս և 'ի մեծութիւն և 'ի ցանկութիւնս աշխարհի զբաղեալ հեղձնուն և անպտուղ լինին

Իսկ

Իսկ որ յերկիրն պարարտ, որոց բարւոք և զուարթագին սրտիւ լուեալ զբանն ընդունին, և տան զպտուղ համբերութեամբ։

ՁԶ Բ Ոչոք լուցանէ զճրագ և թաքուցանէ ընդ կաւ բանաւու կամ դնէ ընդ մահճօք, այլ 'ի վերայ աշտանակի դնէ, զի որք մտանիցեն, զլոյս տեսցեն։

ՁԷ Բ Զի ոչ ինչ ծածուկ է որ ոչ յայտ լիցի, և ոչ գաղտնի, որ ոչ ծանիցի, և եկեսցէ 'ի յայտ։ ԻԳ

ՁԸ Ա Տեսէք այսու հետև զիարդ լսէք. զի որ ունիցի տացի նմա, և որ ոչն ունիցի, և զոր կարծէն թէ ունիցի բարձցի 'ի նմանէ։

ՁԹ Բ Եկին առ նա մայրն և եղբարք իւր և ոչ կարէին հասանել 'ի նա վն բազմութեն։

Ազդ եղև նմա և ասեն մայր քո և եղբարք քո կան արտաքոյ և կամին զքեզ տեսանել։

Նա ասէ ցնոսա, մայր իմ և եղբարք իմ սոքա են. որք զբանն աստուծոյ լսեն և առնեն։

Ղ Բ Եւ եղև 'ի միում աւուրց ինքն ել 'ի նաւ ԳԼ և աշակերտքն նորա, և ասէ ցնոսա, եկայք անցցուք յայնկոյս ծովակին։

Եւ գնացին։

Եւ մինչդեռ նաւէին, 'ի քուն եմուտ, և էջ մրրիկ հողմոյ 'ի ծովակն և ըմբռնէին, և տագնապէին։ Մա

Ղ	Մ	Մտ
ՁԶ	ԼԸ	ԼԹ
ՁԷ	ԽԲ	Խ
ՁԸ	ՃԼԸ	.
ՁԹ	ՃԼ	ԼԷ

Ղ	Մ	Մտ
Ղ	ԽԹ	ԽԵ

Մատուցեալ զարթու-
ցին զնա և ասեն ․ վա՛ր-
դապետ ՝ վարդապետ
կորնչիմք ահաւասիկ ․
Եւ նա յարուցեալ սաս-
տեաց հողմոյն և խռո-
վութեան ջուրցն և
հանդարտեցան և եղև
խաղաղութիւն ․ ասէ ցնո-
սա ․ ուր են հաւատք
ձեր ․
Եւ զարհուրեալ զար-
մացան ․ և ասէին ցմի-
մեանս ով արդեօք իցէ
սա զի և հողմոց և ջրոց
հրամայէ սա ․ և հնա-
զանդին նմա ․
Գ. Եւ նաւեցին իջին յաշ-
խարհն գերգեսացւոց ՝
որ է յանդիման հանդէպ
գալիլեայ ․
Եւ ընդ ելանելն նորա
'ի ցամաք ՝ պատահեաց նմա
այր մի 'ի քաղաքէն յո-
րում էին դևք ՝ և
բազում ժամանակս ոչ էր
հանդերձ զգեցեալ և
ոչ 'ի տան բնակեալ ՝
այլ 'ի գերեզմանս ․
Եւ տեսեալ զյս ՝ աղա-
ղակեաց և անկաւ
առաջի նորա և ասէ մե-
ծաձայն ՝ զի կայ իմ և քո
յս որդի աստուծոյ
բարձրելոյն ․ աղաչեմ
զքեզ մի տանջեր զիս ․
Քանզի հրաման տայր
այսոյն պղծոյ ելանել
'ի մարդոյ անտի ՝ քանզի
զի բազում ժամանակս
յափշտակեալ էր զնա ՝
և կապէր 'ի շղթայս ՝ և
պահէր յերկաթս ՝ և
խզէր զկապանսն ՝ և
վարէր 'ի դիւէն յանա-
պատս ․
Եհարց ցնա յս և ասէ ․
զինչ անուն է քեզ ․
Եւ

Եւ նա ասէ՝ լէգէօն, զի
դեւք բազումք մտեալ
էին 'ի նա :

Եւ աղաչէին զնա զի մի
հրաման տայցէ նոցա
երթալ յանդունդս :

Եւ էր անդ երամակ մի՛
խոզից բազմաց արօտա
կան 'ի լերինն, եւ աղա
չէին զնա . զի հրաման
տայցէ նոցա մտանել 'ի
նոսա, եւ հրամայեաց
նոցա :

Եւ ելեալ դեւքն յառ
նէն մտին 'ի խոզսն,
եւ դիմեաց երամակն 'ի
դարէ անտի 'ի ծովակն
եւ հեղձաւ :

Իբրեւ տեսին խոզա
րածքն զլինելն, որք եղեն
փախեան, եւ պատմե
ցին 'ի քաղաքին եւ յագա
րակսն :

Եւ ելին տեսա
նել զեղեալն եւ եկին
առ յս, եւ գտին զայրն .
ուստի դեւքն ելեալ էին
զգեցեալ եւ զգաստա
ցեալ նստեալ առ ոտսն յի
եւ երկեան :

Պատմեցին նոցա որոց
տեսեալն էր, թէ զի
արդ փրկեցաւ դիւա
հարն :

Եւ աղաչէր զնա ամե
նայն բազմութիւն շուրջ
զկողմանցն գերգեսա
ցւոց, գնալ 'ի սահմա
նաց նոցա, քանզի ահիւ
մեծաւ տագնապէին :

ձգ
Ը Եւ նա մտեալ 'ի նաւ
դարձաւ անդրէն :

Աղաչէր զնա այրն .
ուստի դեւքն ելեալ էին
շրջել ընդ նմա :

Արձակեաց զնա եւ ասէ :
Դարձ 'ի տուն քո, եւ
պատմեա, զոր միանգամ՝
արար

Դ մը
ձգ իը

արար քեզ ած.
Գնաց 'ի քաղաքն եւ քա
րոզէր, զոր ինչ արար
նմա յս.
Եւ իբրեւ դարձաւ
անդրէն յիսուս, ընկա
լաւ զնա ժողովուրդն,
քանզի ամենեքեան
ակն ունէին նմա:
Եւ ահա եկն այր մի,
որոյ անունն էր յայրոս,
եւ նա էր իշխան ժողո
վրդեանն. անկեալ
առ ոտսն յի աղաչէր զնա
մտանել 'ի տուն նորա.
Զի դուստր միամօր
էր նորա, ամաց իբրեւ
երկոտասանից, եւ էր
մերձ 'ի մահ.
Եւ ընդ երթալն նորա
ժողովուրդքն նեղէին
զնա.
Եւ կին մի էր 'ի տեռա
տեսութեան արեան

ԼԲ

է ժ մի
ձն հգ խթ

յամաց երկոտասանից,
որ 'ի բժիշկս ծախեալ
էր զամենայն ինչս իւր,
բուժ' ոչ էր լեալ հնար
յումեքէ բժշկել.
Մատուցեալ յետոյ
մերձեցաւ 'ի դրօշակս
հանդերձի նորա, եւ
նոյն ժամայն եկաց բըղ
խումն արեան նորայ.
Եւ ասէ յիսուս ով է որ
մերձեցաւն յիս.
Իբրեւ ամենեքեան ու
րանային, ասէ պետրոս
եւ որք ընդ նմա էին.
վարդապետ. ժողովուր
դք պնդեն եւ նեղեն
զքեզ.
Եւ ասէ յիսուս ոմն
մերձեցաւ յիս, քանզի
գիտացի եթէ զօրու
թիւն ել յինէն.
Իբրեւ ետես կինն եթէ
ոչ ծածկեցաւ 'ի նմանէ

յի եկն

եկն դողալով եւ անկաւ առաջի նորա. թէ վասն որոց իրաց մերձեցաւ ՚ի նա, պատմեաց առաջի ամենայն ժողովրդեանն, եւ թէ որպէս բժշկեցաւ առժամայն։

Եւ ասէ. քաջալերեա՛ց դուստր. հաւատք քո կեցուցին զքեզ, երթ ՚ի խաղաղութի։

Եւ մինչ դեռ նա՛ խօսէր, գայ ոմն ՚ի տանէ ժողովրդապետին եւ ասէ ցնա. մեռաւ դուստրն քո. մի՛ ինչ աշխատ առներ զդա։

Իսկ յիսուս իբրեւ լուաւ պատասխանի ետ նմա եւ ասէ, մի՛ երկնչիր, միայն հաւատա՛ եւ կեցցէ։

Եւ մտեալ ՚ի տունն ոչ ետ թող մտանել ընդ իւր միայն զպետրոս եւ զյակոբոս, եւ զյովհաննէս, եւ զհայր մանկանն եւ զմայր նորա։

Լային ամենեքեան եւ կոծէին զնա։

Եւ նա ասէ. մի՛ լայք. զի չէ մեռեալ այլ ննջէ։

Եւ նոքա ծաղր առնէին զնա, զի գիտէին թէ մեռաւ։

Եւ նորա հանեալ զամենեսին յարտաքս։

Կալաւ զձեռանէ նորա բարբառեցաւ եւ ասէ, աղջի՛կ կաց մանուկ դու։

Եւ դարձաւ ոգի նորա եւ կանգնեցաւ վաղվաղակի, եւ հրամայեաց տալ նմա ուտել։

Եւ զարմացան ծնողքն նորա, եւ նա պատուէր ետ մի՛ ումեք ասել զոր ինչ եղեն։

Եւ

ձգ Ե
Բ ւ կոչեաց
ժ̃ զերկոտաս
սան առաք
եալսն, եւ ետ
նոցա զզօրութիւն եւ զիշ
խանութիւն ի վերայ ամ դի-
ւաց, եւ բժշկել զհիւանդ
դութիւնս ։
Եւ առաքեաց զնոս քա
րոզել զարքայութիւն աս
տուծոյ, եւ բժշկել
զախտաժէտս ։
ձ Եւ ասէ ցնոս, մի ինչ
Բ բառնայք ի ճանապար
հի, մի գաւազան, եւ
մի մախաղ, մի հաց ։
եւ մի արծաթ, եւ մի
երկուս հանդերձս ու-
նիցիք ։
Եւ յոր տուն մտանի
ցէք անդ ագջիք եւ ան
տի գնայցէք ։
Եւ որք ոչ ընդունիցին
Բ

զձեզ, յորժամ ելանի
ցէք ՚ի քաղաքէն յայն
գէ մանէ, զփոշի ոտից ձե
րոց թօթափեսջիք ՚ի
վկայութիւն նոցա ։
ձդ Եւ ելեալ շրջէին ընդ
Բ քաղաքս եւ ընդ գիւղս,
աւետարանէին եւ բժշ
կէին ընդ ամ տեղիս ։
Զ Լուաւ Հերովդէս չոր
Բ րորդապետ զգործսն
ամ եւ զարմանայր վասն
ասելոյն յոմանց ։
Եթէ յովհաննէս յար
եաւ ՚ի մեռելոց, եւ յո
մանց թէ եղիա յայտնե
ցաւ, եւ այլոց եթէ
մարգարէ ոմն յառաջ
նոցին յարեաւ ։
Ասէ հերովդէս զյովհան
նէս ես գլխատեցի,
իսկ սա ով իցէ զորմէ
զայսպիսի լսեմ լուր ։
Եւ խնդրէր տեսա
Լ̃Ի Զ նել

Զ		մր
ձբ	կթ	ժթ
ձե	ձբ	ծգ
ձբ	ձե	ծե

Զ	մ	մր
ձթ	.	ծզ
Զ	ձփ	ծէ

Նել զնա :

ՂԱ Դարձան առաքեալքն,
Ը եւ պատմեցին նմա զինչ
զոր արարին :

ՂԲ Նա առեալ զնոսա խոյս
Ա ետ առանձինն ի տեղի
անապատ քաղաքի միոյ
որում անուն էր Բեթ-
սայիդա :

Եւ ժողովուրդքն իբ-
րեւ գիտացին, գնացին
զհետ նորա, եւ ընկալեալ
զնոսա խօսէր ընդ նոսա վն
արքայութեան Աստու-
ծոյ եւ որոց պէտք էին
բժշկութեան բժշկէր :

ՂԳ Եւ օրն սկսաւ տարա-
Ա ժամիլ, մատուցեալ երկո-
ԺԹ տասանքն եւ ասեն ցնա,
արձակեա զժողովուրդ-
դ զի երթեալ շուրջ
ի գիւղս եւ յագարակս
հանգիցեն, եւ գտցեն
զկերակուր, զի աստ յա-
նապատի տեղւոջ եմք :

Ասէ ցնս, դուք տուք
դոցա ուտել :

Եւ նոքա ասեն, ոչ գոյ
մեր աւելի քան զհինգ
նկանակս եւ զերկուս
ձկունս, բայց եթէ եր-
թիցուք գնեսցուք
բաւական ժողովր-
դեանդ կերակուրս քանզի
էին արք իբրեւ հինգ հա-
զար :

Ասէ ցաշակերտսն,
բազմեցուցէք զդոսա
դասս յիսուն յիսուն :

Եւ արարին այնպէս,
եւ բազմեցուցին զամե-
նեսեան :

Եւ առեալ զհինգ նկա-
նակսն եւ զերկուս ձկուն-
սն հայեցաւ յերկինս,
օրհնեաց եւ եբեկ, եւ
տայր աշակերտացն ար-
կանել ժողովրդեանն :

Եւ

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՂԱ	·	·	ԿԱ
ՂԲ	ԽԵ	ՃԽԴ	ԿԲ
ՂԳ	ԽԹ	ՃԽԵ	ԿԳ

Կերան և յագեցան ամե-
նեքեան , և բարձին
զնշխարս կոտորոցն եր
կոտասան սակառի ։

ւզ Ա ԻԹ Եւ եղև 'ի
կալն նոր յա
ղօթս առան
ձինն , էին
ընդ նմա և աշակերտքն
նորա ։

Եհարց զնոսա և ասէ , զո՛
ոք ասեն զինէն ժողո
վուրդքն թէ իցեմ ։
Եւ նոցա պատասխանի
տուեալ ասեն , զյովհան
նէս մկրտիչ , և այլք
զեղիայ , իսկ այլք թէ
մարգարէ ոմն յառաջ
նոցն յարեաւ ։ ասէ ցնոսա ,
դուք զիս ոք ասէք զի
նէն թէ իցեմ պատաս
խանի ետ պետրոս և
ասէ , զքրիստոս աստուծոյ ։

զե Բ Նա սաստեաց 'ի նոսա ,
և պատուիրեաց , մի՛
ումեք ասել զայն ,
Եւ ասէր թէ պարտ է
որդւոյ մարդոյ բազում
դկ չարչարիլ և անարգիլ
'ի քահանայապետաց և
'ի ծերոց և 'ի դպրաց ,
և սպանանիլ և յերրորդ
աւուր յառնել ։

զզ Բ Եւ ասէր առ ամենե
սին ։ եթէ ոք կամի
զկնի իմ գալ ։ ուրասցի
զանձն և առցէ զխաչ
իւր հանապազ և եկեսցէ
զհետ իմ ։

Ո՛վ որ կամիցի զանձն
իւր կեցուցանել կորուս
ցէ զնա , և որ կորուսցէ
զանձն իւր վասն իմ ,
կեցուսցէ զնա ։

Ո՛ ինչ օգուտ է մար
դոյ եթէ զաշխարհ շա
հեսցի , և զանձն իւր
կո

Ղ	Յ	Մ	Մր
ւզ	ծէ-հէ	ձկզ	ձդ

Ղ	Մ	Մր
զե	ձկը	ձզ
զզ	ձհ	ձէ

կորուսցէ, կամ տու-
ժեսցէ։

ՂԷ Բ Ով իք որ ամօթ համար-
եսցի զիս և զբանս իմ.
զնա և որդի մարդոյ յա-
մօթ արասցէ յորժամ
գայցէ փառօք իւրովք
և Հօր և հրեշտակաց
սրբոց։

ՂԸ Բ Բայց ասեմ ձեզ ճշմար-
տապէս. են ոմանք ի
դոցանէ որք այդր
կան, որք մի ճաշա-
կեսցեն զմահ, մինչև
տեսցեն զարքայու-
թիւնն Աստուծոյ։

Եւ եղև յետ այսց բա-
նից իբրև աւուրք ութ,
առեալ զՊետրոս և
զՅակոբոս և զՅովհաննէս
ել ի լեառն կալ յաղ-
օթս։

Եւ ի կալ նորա յաղօթս
եղև տեսիլ երեսաց նո-
րա այլակերպ, և հան-
դերձ նորա սպիտակ փայ-
լուն։ Եւ ահա արք եր-
կու խօսէին ընդ նմա,
որք էին Մովսէս և Եղիա։
Երևեալ փառօք, և
ասէին զելսն նորա, զոր
կատարելոց էր յԵրուսաղէմ։
Իսկ Պետրոս և որք ընդ
նմայն էին ծանրացեալ
էին ի քնոյ. զարթեան
և տեսին զփառսն նորա
և զերկուս արսն, որ
կային առ նմա։

Եւ եղև ի մեկնելն նո-
ցա ի նմանէ, ասէ Պե-
տրոս ցՅիսուս, Վարդապետ
բարւոք է մեզ աստ լի-
նել, և արասցուք երիս
տաղաւարս, մի քեզ, և
մի Մովսէսի, և մի Եղի-
այի, և ոչ գիտէր զինչ
խօսէր։

Եւ

Գ	Ճ	Մի
ՂԷ	ՂԴ	ՃԵ
ՂԸ	ՃՂ	ՃԷ

Եւ խօսել զայս ասաց. եղեն ամպ եւ հովանի եղեւ ի վերայ նոցա, եւ եր կեան ի մտանելն նոցա ընդ ամպովն.

Ձայն եղեւ յամպոյն եւ ասէ, դա է որդի իմ ընտրեալ. դմա լուա րուք.

Եւ ընդ լինել բարբառ ոյն գտաւ յիս միայն, եւ նոքա լռեցին, եւ ոչ ումեք պատմեցին յաւուրսն յայնոսիկ եւ ոչ ինչ յորոց տեսինն.

ճթ Թ Ա Եւ եղեւ ի վա ղիւն մինչ ի ջանէին նոքա ի լեռնէ անտի, ընդ առաջ եղեւ նմա ժողո վուրդ բազում.

ԴԲ Եւ ահա այր մի ի ժո ղովրդենէ անտի աղա ղակեաց եւ ասէ. վար դապետ, աղաչեմ զք քեզ հայեաց յորդի իմ, զի միածին է ինձ.

Եւ ահա այս հարկանէ ի նմա, եւ յանկարծ գա չէ եւ զարկուցանէ եւ թաւալեցուցանէ զնա եւ փրփրեցուցանէ եւ հազիւ մեկնի ի նմանէ խորտակելով զնա.

Եւ աղաչեցի զաշակեր տսն քո զի հանցեն զնա եւ ոչ կարացին.

Պատասխանի ետ յս եւ ասէ. ով ազգ անհաւատ եւ թիւր. մինչեւ յերբ եղէց ընդ ձեզ. եւ ան սայցեմ ձեզ. մատո՛ այսր զորդին քո.

Եւ մինչ դեռ մատ չէր, զարկոյց զնա դեւն եւ շարժլեաց.

Սաստեաց յիսուս այ

այսն պղծոյ ; եւ բժշ-
կեաց զմանուկն . եւ ետ
զնա ցհայր իւր :
ճ Եւ զարմանային ամե-
Ը նեքեան ի վերայ մեծա
մեծացն աստուծոյ :
ճա Եւ ի զարմանալ ամե-
Բ նեցուն ի վերայ ամենայնի զոր
առնէր յիսուս ցաշակերտ-
սն իւրոց . դիք դուք ի լսե-
լիս ձեր զբանս զայսո-
սիկ զի որդի մարդոյ մատ-
նելոց է ի ձեռս մարդկան
Եւ նոքա ոչ գիտէին
զբանն , եւ էր ծած-
կեալ ի նոցանէ զի մի
գիտասցեն , եւ երկն-
չէին հարցանել զնա վս
բանին այնորիկ :
ճբ Եմուտ խորհուրդ ի
Բ նոսա թէ ով արդեօք
մեծ իցէ ի նոցանէ :
Յս իբրեւ ծանեաւ
զխորհուրդս սրտից նո-
ցա . առեալ զմանուկ մի ,
եւ կացոյց զնա առ
իւր , եւ ասէ ցնս , որոք
ընկալցի զմանուկս զայս
յանուն իմ , զիս ընդու-
նի , եւ որ զիս ընդու-
նիցի , ընդունի զառա-
քիչն իմ , զի որ փոք-
րիկն է յամենեսին ի
ձեզ , նա եղիցի մեծ :
ճգ Պատասխանի ետ յո-
Ը հաննէս եւ ասէ , վար-
դապետ տեսաք զոմն ,
որ յանուն քո դեւս հա-
նէր եւ արգելաք զնա ,
զի ոչ շրջի ընդ մեզ :
Ասէ ցնս յիսուս , մի
արգելուք , զի որ ոչն
է ձեր թշնամի ի ձեր
կողմն է :

ճդ Եւ եղեւ ի կա-
Ժ տարել աւուրց
վերանալոյ նո-
րա

Դ	մ	մր
ճ	.	հե
ճա	ճհգ	դէ
ճբ	ճհը	զե

Դ	մր
ճգ	զե
ճդ	

րա և ինքն զերեսս
հաստատեաց երթալ
յէմ։
Եւ առաքեաց հրեշ
տակս առաջի երեսաց
իւրոց, և իբրև չոգան
մտին 'ի գիւղ մի սամա
րացւոց պատրաստել
ինչ նմա։
Եւ ոչ ընկալան զնա,
զի դէմ եդեալ էր նր
երթալ յէմ։
Իբրև տեսին աշակերտ
քն յակոբոս և յոհան
նէս. ասեն. տր կա
միս, զի ասասցուք,
և իջցէ հուր յերկնից
և սատակեսցէ զնս։
Դարձաւ սաստեաց 'ի
նոսա և ասէ, ոչ գիտէք
որոյ հոգւոյ էք դուք։
Զի որդի մարդոյ ոչ
եկն զոգիս մարդկան
կորուսանել այլ կեցու
Լ.Գ.

ցանել։
Եւ գնացին յայլ գիւղ։
Ժ Եւ մինչ գնային երթայ
Ե
Լ.Գ. ին նոքա 'ի ճանապար
հին, ասէ ոմն ցնա,
եկից և՛ ես զկնի քո յոր
վայր և երթիցես։
Ասէ ցնա Յս, աղուես
ուց որջք գոն, և թռչ
նոց երկնից տաղաւարք և
որդւոյ մարդոյ ոչ գոյ
ուր դիցէ զգլուխ։
Ասէ ցմիւսն, եկ զկնի
իմ, և նա ասէ. տր
հրաման տուր ինձ եր
թալ նախ թաղել զհայր
իմ։
Ասէ ցնա Յս. թող
զմեռեալսն թաղել
զմեռեալս իւրեանց,
և դու երթ, և պատ
մեա զարքայութիւն Աս
տուծոյ։
ԾԴ Ճ Ասէ և այլ ոմն, եկից

KK զկնի

Դ Մ
ԽԷ ԿԸ
ԾԴ .

զկնի քո Տէր , բայց նախ
հրաման տուր ինձ հրա-
ժարել ՚ի տանէ իմէ :
Ասէ ցնա յս , ոչոք որ ար-
կանէ զձեռն զմաճովն եւ
հայեցի յետս , եւ թէ
ուղղեալ իցէ արքայու-
թեան Աստուծոյ :

ձէ Յետ այսորիկ
Ժ երեւեցոյց Տէր
Ժ.Դ եւ այլս եօթանա-
սուն եւ երկուս , եւ
առաքեաց զնոսա երկուս
երկուս առաջի իւր յամ
քաղաքս եւ ՚ի տեղիս ուր
ինքն երթալոց էր :
Եւ ասէ ցնոսա :
ձը Հունձք բազում են
Ե եւ մշակք սակաւք , աղա-
չեցէք զՏէր հնձոց ,
զի հանիցէ մշակս ՚ի հունձս
իւր :
ձթ Երթայք , ահա առա-
Ե քեմ զձեզ իբրեւ զգառ-
ինս ՚ի մէջ գայլոց :
ձժ Մի՛ բառնայք քսակ ,
Բ եւ մի՛ մախաղ , մի՛ կօ-
շիկս , եւ ՚ի ճանապարհի
ումեք ողջոյն մի՛ տայ-
ցէք :
ձժա Յորժամ տուն մտանիցէք ,
Ե նախ ասասջիք թէ ող-
ջոյն տանս այսմիկ :
դդ Եթէ իցէ անդ որդի
ողջունի , հանգիցէ ող-
ջոյնն ձեր ՚ի վերայ նր . ապա
թէ ոչ ՚ի ձեզ դարձցի :
ձժբ Եւ ՚ի նմին տան ագա-
Գ ցիք , ուտիջիք եւ ըմպի-
ջիք ՚ի նոցանէ , զի ար-
ժանի է մշակն վարձու
իւրոյ :
Մի՛ փոխիցիք ՚ի տանէ
՚ի տուն :
ձժգ Յոր քաղաք մտանիցէք
Ժ եւ ընդունիցին զձեզ ու-
տիջիք զինչ առաջի դնի-
ցեն ձեր : Եւ

Գ	Մ	
ձէ	.	
ձը	Հը	
ձթ	Հզ	

Գ	Մ	Մր
ձժ	Ղր	Ղբ
ձժա	Ղդ	.
ձժբ	Ղզ	Ղդ

Եւ բժշկեսջիք որք 'ի
նմա հիւանդք իցեն,
և ասասջիք նոցա, մերձ
եկեալ է 'ի վ՛ր ձեր ար
քայութիւնն աստու
ծոյ։

ՃԺԲ Յոր քաղաք մտանի
Բ ցէք, և ոչ ընդունիցին
զձեզ. իբրև ելանիցէք
'ի հրապարակս նր։
Ասասջիք և զփոշին որ
կպուցեալ է 'ի քաղաքէ
ձերմէ յոտս մեր թօթա
փեսցուք 'ի ձեզ. բայց
զայս գիտասջիք զի մեր
ձեալ է արքայութիւնն
աստուծոյ։
Ասեմ ձեզ, զի Սոդո
մացւոց ընդ արձակա
գոյն լիցի յաւուրն յայն
միկ քան քաղաքին այն
միկ։

ՃԺԳ Վայ քեզ Քորազին,
Ի վայ քեզ Բեթսայիդա,
զի եթէ 'ի Տիւրոս, և
'ի Սիդոն եղեալ էին զօ
րութիւնքն որք եղեն 'ի
ձեզ, վաղուց ևս ար
դեօք 'ի խորգ և 'ի մո
խիր նստեալք ապաշխա
րեալ էին։
Բայց Տիւրոսի, և Սի
դոնի ընդ արձակագոյն
լիցի 'ի դատաստանի քան
ձեզ։
Եւ դու Կափառնա
ում որ մինչև յերկինս
բարձրացեալ ես. մինչև
'ի դժոխս իջցես։

ՃԺԴ Որ ձեզ լսէ, ինձ լսէ,
Ա և որ զձեզ անարգէ,
զիս անարգէ, և որ զիս
անարգէ զառաքիչն իմ
անարգէ, և որ ինձ
լսէ, լսէ այնմիկ որ առա
քեացն զիս։

ՃԺԵ Դարձան եօթանասա
Ժ ունն և երկուքն խնդու

Զ	Մ	Մր
ՃԺԲ	ՂԵ	ՁԵ
ՃԺԳ	ՃԸ	.

Զ	Յ	Մ	Մր
ՃԺԴ	ԽՃԺա	ՂԸ	ՂԶ
ՃԺԵ	.	.	.

Թէ և ...ն . որ և
դեւք հնազանդեին մեզ
յանուն քո:

Եւ ասէ ցնա, տեսանէի ՃԺԹ
զսատանայ անկեալ Գ
յերկնից իբրև զփայ
լակն:

Ահա ետու ձեզ իշխա
նութիւն կոխել զօձս և
զկարիճս և զամ զօրու
թիւն թշնամւոյն, և ձեզ ՃԻ
ոչինչ մեղանչիցեն: Ե

Բայց ընդ այն մի խնդայք եթէ այսք հնազանդին ձեզ. այլ խնդացէք, զի անուանք ձեր գրեալ են յերկինս:

ՃԺԸ Ի նմին ժամու ցնծա
Ե ցաւ յոգ. հոգւ. սրբով
և ասէ, գոհանամ զքէն
Հայր. Տէր երկնից և եր
կրի, զի ծածկեցեր
զայս յիմաստնոց և ի
գիտնոց և յայտնեցեր

զայս տղայոց, այո Հայր,
զի այսպէս հաճոյ եղև
առաջի քո:

ՃԺԹ Ամենայն ինչ տուաւ
Գ ինձ ի Հօրէ իմմէ, և ո
չոք գիտէ ով է որդի,
եթէ ոչ Հայր, և ով է
Հայր եթէ ոչ որդի, և
ում կամիցի որդին յայտ
նել:

ՃԻ Եւ դարձեալ առանձ
Ե ինն առ աշակերտսն
ասէ, երանի աչաց որք
տեսանիցեն զոր տեսա
նէքդ:

Ասեմ ձեզ, զի բազում
մարգարէք և թագա
ւորք կամեցան տեսա
նել զոր դուքդ տեսա
նէք և ոչ տեսին. և
լսել զոր լսէքդ, և ոչ
լուան:

Եւ ահա յար ե
եաւ ոմն օ
րինական փոր
ձէր զնա եւ
ասէր, վարդապետ,
զինչ գործեցից զի ըզ
կեանսն յաւիտենականս
ժառանգեցից.
Եւ նա ասէ ցնա, յօրէն
սն զինչ գրեալ է, որ
պէս ընթեռնուս.
Նա պատասխանի ետ
եւ ասէ, սիրեսցես զՏէր
Ած քո յամ սրտէ քում
մէ, եւ յամ անձնէ քում
մէ, եւ յամ զօրութենէ
քումմէ, եւ յամ մտաց
քոց, եւ զընկեր քո իբրեւ
զանձն քո.
Եւ ասէ ցնա, ուղիղ
ետուր զպատասխանիդ.
զայդ արա՝ եւ կեցցես.
Նա իբրեւ կամեցաւ
զանձն արդարացուցա
նել. ասէ ցՅս, եւ ով է՝
իմ ընկեր.
Պատասխանի ետ Յս եւ
ասէ, այր մի իջանէր
յԵրէմէ յԵրիքով, եւ ան
կաւ ի ձեռս աւազա
կաց, որք մերկացուցին
զնա եւ վէրս խիթեալ ե
դին, թողին կիսամահ
եւ գնացին.
Դիպեցաւ քահանայի
միոջ իջանել ընդ նոյն
ճանապարհ, եւ տեսեալ
զնա զանց արար.
Նոյնպէս եւ Ղեւտացի
մի եկեալ ընդ նոյն տե
ղի եւ տես եւ զանց արար.
Սամարացի ոմն ճանա
պարհորդեալ եկն ընդ
նոյն առ նովաւ եւ տե
սեալ զնա գթացաւ.
Եւ մատուցեալ պա
տեաց զվէրս նր, ար
կեալ

կնալ ՚ի վերայ գձէթ և
զգինի, և եդեալ ՚ի վե
րայ գրաստու իւրոյ
էած զնա ՚ի պանդոկ
մի, և դարմանեաց զնա։
Եւ ՚ի վաղիւ անդր ելե
ելանէր անտի, հանեալ
ետ ցպանդոկապետն եր
կուս դահեկանս, և
ասէ, դարմանեա զդա
և զոր ինչ ծախեսցես ՚ի
դմա ՚ի միւս անգամ գա
լստեան իմում հատուս
ցից քեզ։
Արդ ո՛ յերեցունց ՚ի
նոցանէ թուի քեզ մեր
ձաւոր լեալ անկելոյն
՚ի ձեռս աւազակաց։
Եւ նա ասէ որ արար
զողորմութիւնն ի վերայ նր,
ասէ ցնա յս, երթ և
դու արա՛ նոյնպէս։
Ա, Եւ եղև ՚ի գնալն նո
ցա, և ինքն եմուտ ՚ի
գեւղ մի, և կին մի ա
նուն Մարթա ընկալաւ
զնա ՚ի տուն իւրում։
Եւ նորա էր քոյր մի,
որում անուն էր Մա
րիամ, որ և եկն, նստաւ
առ ոտս տեառն, և
լսէր զբանս նորա։
Եւ Մարթա՛ զբաղեալ
էր ՚ի բազում սպասու,
եկն և եկաց առ նմա
և ասէ. տէր ոչ ինչ է՛
փոյթ քեզ. զի քոյրդ իմ
միայն եթող զիս ՚ի սպա
սու. արդ ասա՛ դմա, զի
օգնեսցէ ինձ։
Պատասխանի ետ նմա
յս և ասէ, Մարթա՛,
Մարթա՛, դու հոգաս
և բազում ինչ զբա
ղեալ ես։
Բայց սակաւ ինչ
պիտոյ է. Մարիամ մասն
բարի ընտրեաց. որ ոչ

բարձցի ՚ի նմանէ ։

Եւ եղեւ ՚ի տե-
ղւոջ ուրեք
կալ յաղօթս ,
եւ իբրեւ դադարեաց ,
ասէ ցնա մի յաշակերտ
աց իւրոց ։ Տէր , ու-
սո՛ մեզ յաղօթս կալ ,
որպէս եւ յոհաննէս ուսոյց
աշակերտաց իւրոց ։

Ասէ ցնոսա . յորժամ կայ
ցէք յաղօթս , ասասջիք ։
Հայր մեր սուրբ եղիցի ա
նուն քո , եկեսցէ ար
քայութիւն քո ։

Զհաց մեր հանապա
զորդ տուր մեզ օր ըստ
օրէն ։

Եւ թող մեզ զմեղս
մեր , զի եւ մեք թո
ղումք ամենայնի որ պարտաւորիցէ
մեզ , եւ մի՛ տանիր զմեզ
՚ի փորձութիւն ։

Դ. Մ
ՃԻԴ ԽԴ

ՃԻԴ Եւ ասէ ցնոսա , ով է՛
Ժ ՚ի ձէնջ որոյ իցէ բարե
կամ . եւ երթիցէ առ
ԴԴ նա ՚ի մէջ գիշերի , եւ
ասիցէ ցնա բարեկամ ,
տուր ինձ փոխ երիս
նկանակս ։

Զի բարեկամ իմ եկն
առ իս յուղւոյ , եւ ոչ
ինչ ունիմ դնել առաջի
նորա ։

Եւ ՚ի ներքուստ տայցէ
պատասխանի եւ ասիցէ ,
մի՛ աշխատ առներ զիս ,
զի դուռնքս փակեալ են ,
եւ մանկունքս ընդ իմս
կան յանկողնի . ոչ կարեմ
յառնել եւ տալ քեզ ։

Եթէ նա յամեսցէ
բաղխելով ։

Ասեմ ձեզ , եթէ ոչ
յարուցեալ տայցէ նմա
վասն բարեկամութեանն ,
սակայն վասն ժտութեանն

յա

Դ.
ՃԻԴ

յարուցեալ տացէ նմա
զինչ և պիտոյ իցէ ։
ճխե Ե Եւ ես ասեմ ձեզ,
խնդրեցէք, և տացի
ձեզ, հայցեցէք, և գտա ճխզ
նիջիք, բախեցէք, և Ե
բացցի ձեզ, զի ամ,
որ խնդրէ, առնու,
և որ հայցէ, գտանէ,
և որ բախէ, բացցի
նմա ։

Ո՞ր ոք ի ձէնջ հայր
խնդրիցէ որդի իւր
ձուկն. միթէ փոխա
նակ ձկանն օձ տայցէ
նմա ։

Եւ կամ խնդրիցէ ձու.
միթէ կարիճ տայցէ
նմա ։

Արդ եթէ դուք որ
չարքդ էք գիտէք պար
գևս բարիս տալ որ
դւոց ձերոց, որ չափ
ևս առաւել Հայրն ձեր

յերկնից տացէ բարիս
այնոցիկ, որք խնդրեն
ի նմանէ ։

Եւ հանէր
դև մի համր
և եղև յելա
նել դևին
խօսեցաւ համրն, և
զարմացան ամ ժողո
վուրդն ։

ճխէ Բ Եւ ոմանք ի նոցանէ
ասեն. Բէեղզեբուղաւ
իշխանաւն դիւաց հա
նէ զդևս ։

ճխը Ե Եւ այլք փորձէին և
նշան յերկնից խնդրէին
ի նմանէ ։

ճխթ Բ Նա գիտացեալ
զխորհուրդս նոցա, ասէ
ցնս, ամ թագաւորու-
թի բաժանեալ յանձն
աւերի, և տուն բաժա
նեալ յանձն կործանի ։

Ապա

Գ Մ
ճխե ծգ

Գ Մ Մր
ճխզ ճձթ .
ճխէ ճխա ԼԵ
ճխը ճխէ .
ճխթ ճխդ ԼԳ

Ապա եթէ և սատանայ բաժանեցաւ յանձնէ, զիարդ կայցէ թագաւորութիւն նորա, զի ասէք զինէն թէ բէեղզեբուղաւ իշխանաւն հանէ զդևս:

Եթէ ես բէեղզեբուղաւ հանեմ զդևս, որդիքն ձեր իւ հանիցեն, վասն այնորիկ նոքին եղիցին ձեր դատաւորք:

Ապա եթէ մատամբն Աստուծոյ հանեմ զդևս, ապա հասեալ է ի վերայ ձեր արքայութիւն Աստուծոյ:

Յորժամ հզօր վառեալ պահիցէ զտուն իւր, ի խաղաղութեան են ինչք նորա: Բայց եթէ հզօրագոյն քան զնա իցէ եկեալ յաղթեսցէ նմա, զսպառազինութիւն նորա

Լ.Դ

հանէ յորս յուսացեալն էր, և զաւար նորա բաշխեսցէ:

Որ ոչ է ընդ իս հակառակ իմ է, և որ ոչ ժողովէ ընդ իս ցրուէ:

ՃԻ Յորժամ այսն ելանիցէ

Ե ի մարդոյ շրջի ընդ անջրդին տեղիս, խնդրէ հանգիստ, և իբրև ոչ գտանէ, ասէ, դարձայց անդրէն ի տուն իմ ուստի ելի:

Եւ գայ գտանէ մաքրեալ և յարդարեալ:

Յայնժամ երթայ և առնու եօթն այլ այսս չար ևս քան զինքն, և մտեալ բնակին անդ, և լինին յետինքն մարդոյն այնորիկ չար քան զառաջինսն:

ՃԻա Եւ եղև մինչդեռ խօսէր

Ժ

Խ զայս՝ ձայն երբարձ

Լ.Ա կին

Գ. Մ

ԳԼ ՃԺԹ

ՃԻա .

կին մի ՚ի ժողովրդենէն
անտի և ասէ, երանի է
որովայնին որ կրեացն
զքեզ, և ստեանցն որք
դիեցուցին զքեզ։
Եւ նա ասէ, մանաւ-
անդ երանի այնոցիկ,
որք լսեն զբանն Աստու-
ծոյ և պահեն զնա։
ձը Եւ ՚ի դիմանալ խռնելոյ
Ե նոցա ժողովրդոցն սկ
ԽՄ. սաւ ասել, ազգս այս,
ազգ չար է, նշան խն-
դրէ, և նշան յերկնից
ոչ տացի նմա բայց նշանն
Յովնանու։
Զի որպ եղև Յովնան նի-
նուէացւոց. այնպ եղի-
ցի և որդի մարդոյ ազ-
գիս այսմիկ։
Դշխոյն հարաւոյ յա-
րիցէ ՚ի դատաստանի
ընդ արս ազգիս այսո-
րիկ և դատապարտեսցէ

զսոսա, զի եկն ՚ի ծա-
գաց երկրի լսել զիմաս-
տութիւն Սողոմոնի։
Եւ ահա աւելի քան
զՍողոմոն է աստ։
Արք նինուէացիք յարի-
ցեն ՚ի դատաստանի ընդ
ազգիս այսմիկ և դա-
տապարտեսցեն զսա, զի
ապաշխարեցին ՚ի քարո-
զութեան Յովնանու։
Եւ ահա աւելի քան
զՅովնան է աստ։
ձը Ոչ ոք լուց- Ե
Բ եալ ճրագ
դնէ ՚ի թաքս-
տեան, և ոչ ընդ գրուա-
նաւ, այլ ՚ի վր աշտանա-
կի, զի որք մտանիցեն,
զլոյս տեսանիցեն։
ձը Ճրագ մարմնոյ ակն է,
Ե յորժամ ակն առատ է.
ամ մարմինն լուսաւոր
եղի

դ մ
ձը ձէ

դ Ժ Ք
ձը ԺԸ Թ
ձը ԽԵ .

եղիցի :
Լաւ երբ ակն չար է', և մարմինն խաւարին եղիցի :
Արդ զգոյշ լեր գուցէ լոյսդ որ 'ի քեզ է' խաւար իցէ :
Եթէ մարմինդ քո ամ՟ լուսաւոր է', և չգուցէ մասն ինչ խաւարին. և եղիցի լուսաւոր ամ՟, որպէս յորժամ ճրագն նշուլիւք լուսաւորեսցէ զքեզ : ԺԲ Է
ԽԴ
Եւ մինչ խօսէր զայս աղաչէր զնա մի ոմն 'ի փարիսեցւոյն զի ճաշ կերիցէ առ նմա :
Եւ նա մտեալ բազմեցաւ :
Իսկ եւ տեսեալ փարիսեցին, զարմացաւ, զի նախ ոչ մկրտեցաւ յառաջ քան զճաշն : ԺԵ
Ասէ ցնա տէրն, այժմ դուք փարիսեցիք զարտաքին զբաժակին և զսկաւառակին սրբէք, և ներքինն ձեր լի է յափշտակութեամբ և չարութեամբ :
Անմիտք, ոչ ապաքէն որ զարտաքինն արար և զներքինն նոյն արար :
Բայց աղէ զարժանն իսկ տուք ողորմութիւն, և ահա ամ՟ սուրբ է ձեր :
Այլ վայ ձեզ փարիսեցւոց, զի տասանորդս տայք զանանուխ, և զփեգենայ, և զամ՟ բանջար, և անցանէք զիրաւամբք և զսիրովն ած՟, զայս արժան էր առնել և զայն ոչ անցանել :
Վայ ձեզ փարիսեցւոց, զի սիրէք զնախաթոռս 'ի ժողովուրդս և.

ԽԱ Չ զնա

Ը Մ
ԺԵ ՄԼԶ

Ը Մ Ղ
ՃԼԱ ՃԼԱ :
ՃԺԵ ՃԲ ՃԵ

զնախողջոյնս 'ի հրապարա
կս ։

ՃԻԸ Վայ ձեզ զի էք դուք
Ե իբրեւ զգերեզմանս ան
յայտս, և մարդիկ գնան
'ի վերայ և ոչ գիտեն ։

ՃԻԹ Պատասխանի ետ ոմն
Ե յօրինականացն, և ասէ,
վարդապետ, զայդ բան
ասելով և զմեզ թշնա
մանես ։

Եւ նա ասէ, և ձեզ
վայ օրինականացդ, զի
բառնայք մարդկան
բեռինս դժուարակիրս
և դուք մատամբ միով
'ի բեռինսն ոչ մերձե
նայք ։

ՃԼ Վայ ձեզ, զի շինէք
Ե զշիրիմս մարգարէիցն,
և հարքն ձեր սպանին
զնոսա ։

Ապա ուրեմն վկայէք
և թէ կամակիցք էք գոր
ծոց հարցն ձերոց, զի
նոքա կոտորեցին զնոսա,
և դուք զգերեզմանս
նոցա շինէք ։

ՃԼԱ Վասն այնորիկ իմաստ
Ե ութիւն Աստուծոյ ա
սաց․ առաքեցից 'ի նոսա
մարգարէս և առա
քեալս, և 'ի նոցանէ սպա
նանիցեն, և հալածի
ցեն ։

Զի խնդրեսցի արիւն
ամենայն մարգարէից
հեղեալ 'ի սկզբանէ աշ
խարհի յազգէ յայդմա
նէ ։

Յարենէն Աբէլի մին
չև ցարիւնն Զաքարիայ
կորուսելոյ ընդ մէջ սեղանն
և ընդ տաճարն, այո՛
ասեմ ձեզ խնդրեսցի
յազգէ յայդմանէ ։

ՃԼԲ Վայ ձեզ օրինակա
Ե նացդ զի թաքուցանէք
զփա

Ե Մ
ՃԻԸ ՃԼԹ
ՃԻԹ ՃԼԸ

Ե Մ
ՃԼԱ ՃԽ
ՃԼԲ ՃԼԷ

զփականս գիտութեան դուք ոչ մտանէք, և որք մտանելոց էին, արգելուք.

ճկգ Ժ Եւ ի խօսիլն զայս ամ առնն առաջի ամենայն ժողովրդեանն, զանձ թէ հարկանէին.

Եւ սկսան դպիրքն և փարիսեցիքն դժուարել և կշտամբել ընդ նմա վասն բազումիրաց.

Եւ դարանակալ լինէին զնովաւ որսալ ինչ ի բերանոյ նորայ զի չարախօսեսցեն զնմանէ.

ճկդ Բ Որովք ի կուտիլ բիւրաւորաց ժողովրդեանն, մինչև կոխել զմիմեանս.

ԽԳ Սկսաւ ասել ցաշակերտսն իւր, նախ զգուշ լերուք ի խմորոյ փարիսեցւոց, որ է կեղծաւորութիւն.

ճկե Է Զի ոչ ինչ է՛ ի ծածուկ որ ոչ յայտնեսցի, և գաղտնի որ ոչ ծանիցի.

Վասն այսորիկ զորինչ ասիցէք ի խաւարի, լուեալ լիցի ի լոյս, և զոր յունկանէ խօսեցայք ի շտեմարանս, քարոզեսցի ի վերայ տանեաց.

Բայց ձեզ ասեմ սիրելեաց իմոց մի՛ զարհուրիք յայնցանէ, որք սպանանեն զմարմին, և յետ այնորիկ աւելի ինչ ոչ ունիցին առնել.

Այլ ցուցից ձեզ յումմէ երկնչիցիք, երկերուք յայնմանէ որ յետ սպանանելոյ ունի իշխանու թիւն արկանել ի գեհեան, այո՛ ասեմ ձեզ յայնմանէ

եր

Ղ Մ Մր
ճկգ . .
ճկդ ճկէ ՃԹ

Ղ Մ
ճկե գք

երկերուք ։
Ոչ ապաքէն հինգ ձագք
երկուց դանգաց վա
ճառին , եւ մի 'ի նոցա
նէ ոչ է՛ մոռացեալ ա-
ռաջի աստուծոյ ։
Դայլ ձեր եւ ամենայն
խոկ հեր գլխոյ թուեալ
է՛ ։ մի՛ երկնչիք զի քան
զբազում ձագս լաւ էք
դուք ։
Ասեմ ձեզ զի ամենայն
որ խոստովանեսցի յիս
առաջի մարդկան , եւ
որդի մարդոյ խոստո
վանեսցի զնմանէ առա
ջի հրեշտակաց աստու
ծոյ ։
ճծզ Բ Եւ որ ուրասցի զիս
առաջի մարդկան , ու-
րացեալ լիցի առաջի
հրեշտակաց աստուծոյ ։
ճծէ Բ Եւ ամենայն որ ասէ
բան զորդւոյ մարդոյ

թողցի նմա , բայց որ
զհոգին սուրբ հայհոյի
ցէ , մի՛ թողցի նմա ։
ճծը Բ Այլ յորժամ տանիցեն
զձեզ 'ի ժողովուրդս եւ
'ի պետութիւնս , մի՛ հո
գայցէք որպէս թէ զինչ
պատասխանի տայցէք ։
կամ զինչ ասիցէք ։
Զի հոգին սուրբ ու-
սուսցէ զձեզ 'ի նմին ժա
մու զինչ պարտիցէ խօ
սել ։
ճծթ Ժ Խն Ասէ մի 'ի ժո
ղովրդենէն
ցնա . վարդա
պետ , ասա՛ ցեղբօրն
իմ . բաժանել ընդ իս
զժառանգութիւն ։
Եւ նա ասէ ցնա , այր
դու ո՛ կացոյց զքեզ դա
տաւոր կամ բաժանա
րար 'ի վերայ ձեր ։
Եւ

Ղ	Մ	Մր
ճծզ	ղբ	ձգ
ճծէ	ճիգ	լզ

Ղ	Մ	Մր
ճծը	ձթ	ճլգ
ճծթ	.	.

Եւ ասէ ցնոսա անանկք
և զգոյշ լերուք յամե
նայն ագահութենէ, զի
ոչ եթէ 'ի մթերից ըն
չից ուրուք կեանս կենաց
նորա:

Օ Խօսեցաւ առ նոսա
զառակ մի, և ասէ:
առն ուրումն մեծա
տան եռաւ անդորք առ
մականք:

Եւ խորհէր 'ի միտս
իւր և ասէր, զի՛ գոր
ծեցից զի ոչ գոյ տեղի,
ուր ժողովեցից զար
դիւնս իմ:

Եւ ասէ գիտեմ զինչ
արարից: քակեցից
զշտեմարանս իմ, և ևս
մեծամեծս շինեցից,
և անդր ժողովեցից
զցորեան և զամենայն
բարութիւնս իմ:

Եւ ասացից ցանձն իմ,
անձն, ունիս բազում
բարութիւնս: համբար
եալ ամաց բազմաց,
հանգիր, կեր, արբ,
և ուրախ լեր:

Ասէ ցնա Աստուած անմիտ,
յայսմ գիշերի զոգիդ 'ի
քէն խլեալ պահանջիցեն
իսկ զոր պատրաստե
ցեր ու՛մ լինիցի:

Այնպէս և որ գանձէ
անձին, և ոչ յած մեծա
նայցէ:

Ժա Ե Ասէ ցաշակերտսն իւր
վասնայորիկ ասեմ ձեզ
մի՛ հոգայք ընդ ոգւոյ
թէ զինչ ուտիցէք, և
մի՛ ընդ մարմնոյ թէ
զինչ զգենուցուք:

Ոգի աւելի է
քան զկերակուր, և
մարմին քան զհանդերձ:

Հայեցարուք ընդ
ագռաւս զի ոչ սերմա
նեն

Դ Մ
Ժդ ԽԹ

նեն և ոչ հնձեն, որոց ոչ գոն շտեմարանք և ոչ համբարանոցք, և Աստուած կերակրէ զնոսա։ Որչափ ևս առաւել զձեզ, որք լաւ էք քան զթռչունս։

Ո՞վ ի ձէնջ առ ՚ի հոգալոյն կարիցէ յաւելուլ ՚ի հասակ իւր կանգուն մի։

Իսկ արդ եթէ ՚ի փոքուն չէք բաւական, վասն այլոյն զի՞ հոգայք։

Հայեցարուք ընդ շուշանն որպէս աճէ. ոչ ջանայ և ոչ նիւթէ, ասեմ ձեզ և ոչ Սողոմոն ամենայն փառաւն իւրով զգեցաւ իբրև զմի ՚ի սոցանէ։ ձա

Իսկ եթէ զխոտն որ այսօր ՚ի բացի է՝ և վաղիւն ՚ի հնոց արկանելի, Աստուած այնպէս զգեցուցանէ, որչափ ևս առաւել զձեզ թերահաւատք։

Եւ դուք մի՛ խնդրէք զինչ ուտիցէք, կամ զինչ ըմպիցէք, և մի՛ զբաղնուք։

Զի զայն ամենայն հեթանոսք աշխարհի խնդրեն։

Այլ ձեր Հայրն գիտէ զի պիտոյ է՝ այն ամենայն։

Բայց խնդրեցէք նախ զարքայութիւն Աստուծոյ և զարդարութիւն նորա, և այն ամենայն յաւելցի ձեզ։

ձա

Մի՛ երկնչիր հօտ փոքրիկ զի հաճեցաւ Հայր ձեր տալ ձեզ զարքայութիւնն։ եր

Վա

ձ
ձա

ճկբ Վաճառեցէք զինչս
Բ ձեր, եւ տուք ողոր
մութիւն.
ճկգ Եւ արարէք ձեզ քսա
Ե կս առանց հնանալոյ,
գանձ անպակաս յերկի
նս, ուր ոչ գող մեր
ձենայ եւ ոչ ցեց ապա
կանէ.
Զի ուր գանձն ձեր
է՝ անդ եւ սիրտք ձեր
եղիցին.
ճկդ Եղիցին գօտիք ձեր
Ժ պնդեալք ընդ մէջս եւ
ճրագունք լուցեալք.
Եւ դուք նմանողք
մարդկան որք ակնունի
ցին տեառն իւրեանց
թէ երբ դառնայցէ՝ ի
հարսանեաց, զի յորժամ
գայցէ եւ բախիցէ,
վաղվաղակի բանայցեն
նմա.
ճկե Երանի իցէ ծառայիցն
Ե Ա, Ե

Ղ	Մ	Մր
ճկբ	ճլգ	ճը
ճկգ	խղ	·
ճկդ	·	·
ճկե	մդ	·

այնոցիկ զորս եկեալ
տէրն գտցէ արթունս.
Ամէն ասեմ ձեզ զի գօ
տի ընդ մէջ ածցէ եւ
բազմեցուսցէ զնոսա,
եւ անցեալ պաշտեսցէ
զնոսա.
Եւ եթէ յերկրորդ
կամ յերրորդ պահու
եկեսցէ եւ գտցէ այնպէս,
երանելիք են ծառայքն
այնոքիկ.
ճկզ Բայց զայն գիտասջիք,
Բ եթէ գիտէր տանու
տէրն յորում ժամու
գող գայ, հսկէր եւ
չտայր թողուլ ականել զտուն
տանել՛ի տան իւրում.
Եւ դուք եղերուք
պատրաստ, զի յորում
ժամու ոչ կարծիցէք
գայ որդի մարդոյ.
ճկէ Ասէ Պետրոս. Տէր առ
Ե մեզ ասացեր զառակդ
MM կայդ

Ղ	Մ	Մր
ճկզ	մկբ	ճծ
ճկէ	մկէ	·

զայդ թէ առ ամենե-
սեան ։
Եւ ասէ Տէր , ով իցէ
հաւատարիմ տնտես եւ
իմաստուն , զոր կացուց-
անէ տէր իւր ի վերայ ծա-
ռայից իւրոց տալ ի
ժամու զկերակուրն ։
Երանի իցէ ծառային
այնմիկ զոր եկեալ տէր
իւր գտանիցէ արարեալ
այնպէս ։
ՃԾԸ
Ե
Ճշմարիտ ասեմ ձեզ ,
զի ի վերայ ամենայն ըն-
չից իւրոց կացուսցէ
զնա ։
Ապա թէ ասիցէ ծառ-
այն այն ՚ի սրտի իւրում ,
յամէ տէր իմ ՚ի գալ ,
եւ սկսանիցի հարկանել
զծառայս եւ զաղախն-
այս , ուտել եւ ըմպել
եւ արբենալ ։
Եկեսցէ տէր ծառ-
ային այնորիկ , յաւուր
յորում ակն ոչ ունիցի ,
եւ ՚ի ժամու , յորում
ոչ գիտիցէ ։ ընդ-մէջ
կտրեսցէ զնա եւ զբաժին
նորա ընդ անհաւատս
դիցէ ։
ՃԾԹ
Ժ
Իսկ ծառայն որ գիտիցէ
զկամս տեառն իւրոյ ,
եւ ոչ պատրաստեսցէ
ըստ կամաց նորա արբցէ
գան բազում ։
Եւ որ ոչն գիտիցէ ,
եւ արժանի գանի ինչ
գործիցէ ։ արբցէ գան
սակաւ ։
Ամենայնի , որում շատ
տուաւ , շատ խնդրես-
ցի ՚ի նմանէ , եւ որում
բազում աւանդեցաւ ,
առաւել եւս պահանջես-
ցեն ՚ի նմանէ ։

Հուր

ծթ Ե Հուր եկի արկանել ես յերկիր, եւ զինչ կամիմ, թէ արդէն իսկ բորբոքեալ էր։

Եւ մկրտութիւն մի ունիմ մկրտել, եւ զիարդ վաւաշիմ մինչեւ կատարեսցի։

Համարիք եթէ խաղաղութիւն եկի տալ յերկիր, ոչ ասեմ ձեզ այլ բաժանումն։

Զի եղիցին յայսմ հետէ հինգ ի միում տան բաժանեալք, երեքն յերկուց եւ երկուքն յերից։

Բաժանեսցի հայր յորդւոյ, եւ որդի ի հօրէ, մայր ի դստերէ, եւ դուստր ի մօրէ. սկեսուր ի հարսնէ, եւ հարսն ի սկեսրէ իւրմէ։

ծա Ժ Ասէր եւ ցժողովուրդսն. յորժամ տեսանիցէք ամպ ծագեալ յարեւմտից, իսկոյն ասէք թէ անձրեւ գայ, եւ լինի այնպէս։

Եւ յորժամ հարաւ շնչեսցէ, ասէք թէ խորշակ լինի, եւ լինի այնպէս։

Կեղծաւորք զերեսս երկնի եւ երկրի գիտէք փորձել. իսկ զժամանակս զայս զիարդ ոչ փորձէք։

Ընդէր եւ յանձանց իսկ ոչ ընտրէք զարդարն։

ծբ Ե Յորժամ երթայցես ընդ ոսոխի քում առ իշխանն, ի ճանապարհի տուր զհաշիւ զերծանել ի նմանէ, գուցէ քարշիցէ զքեզ առ դատաւորն, եւ դատաւորն մատնիցէ դահճի, եւ դահիճն արկանիցէ ի բանտ։ Ասեմ քեզ, ոչ

Հ Մ
ծկ գե
ծա .

Հ Մ
ծբ Ը

ելանիցես անտի մինչեւ
հատուցանիցես զյետին
բնիոնն:

ճկգ
Ժ
Խմ Էին ոմանք ի
նմին ժամա
նակի եւ պատ
մէին նմա վասն գալիլ
եացւոցն որոց զարիւնն
պիղատոս խառնեաց
ընդ զոհսն նոցա:
Պատասխանի ետ եւ
ասէ ցնոսա, համարիք
եթէ այնք գալիլեացիք
եղեն մեղաւորք քան զա
մենայն գալիլեացիս, զի
զայնպիսի ինչս կրեցին:
Ոչ ասեմ ձեզ, այլ եթէ
ոչ ապաշխարիցէք, ամե
նեքեան նոյնպէս կորնչի
ցիք:
Կամ նոքա ութուտա
սանքն յորոց վերայ աշ
տարակն անկաւ ի սիլո
վամ, եւ եսպան զնոսա,
համարիք, թէ նոքա
պարտապանք եղեն քան
զամ մարդիկ որք բնա
կեալ են յերուսաղէմ:
Ոչ ասեմ ձեզ. այլ թէ
ոչ ապաշխարիցէք, ա
մենեքեան նոյնպէս
կորնչիցիք:

ճկդ
Ժ
Խմ Ասաց եւ զառակս զայս
Թզենի մի էր ումեմն
տնկեալ այգւոջ իւրում
եւ եկն խնդրել զպտուղ
ի նմանէ եւ ոչ եգիտ:
Ասէ ցայգեգործնահա
երեք ամք են յորմէ հե
տէ գամ խնդրել պտուղ
ի թզենւոջդ եւ
ոչ գտանեմ. կոտորեա
զդա ընդէ՞ր եւ զերկիրդ
խափանէ:
Նա պատասխանի ետ
եւ ասէ. տէր, թող զդա
յայս ամ եւս, մինչեւ
շուրջ

շուրջ զդովաւ բրեցից
և արկից զաղբ ։
Թերևս արասցէ զպը
տուղ ապա թէ ոչ, յա
մէ ևս, հատցես զդա ։

ձկդ Եւ ուսուցա
նէր 'ի միում
ժողովրդանո
ցացն 'ի շա
բաթուն ։
Եւ ահա կին մի զոր
ունէր այս հիւանդու
թե ամս ութուտասան
և էր կորկամեալ, և
ոչ կարէր ամենևին 'ի
վեր հայիլ ։
Եւ տեսեալ զնա յի
սուս կոչեաց առ ինքն, և
ասէ ցնա, կին դու ար
ձակեալ ես 'ի հիւանդ
ութենէ քումմէ ։
Եւ եդ ձեռս նորա
ձեռն, և առժամայն

ուղղեցաւ և փառաւո
ր առնէր զած ։
ձկէ Պատասխանի ետ ժո
Բ ղովրդապետն ցասուց
եալ թէ ընդէր 'ի շա
բաթու բժշկեաց յս ։
ե.ե Եւ ասէ ցժողովուրդն
վեց օր է՛ յորս արժան է՛
գործել, յայնս եկայք և
բժշկեցարուք, և մի՛
յաւուր շաբաթու ։
Պատասխանի ետ նմա
տր, և ասէ, կեղծաւ
որք իւրաքանչիւր ոք 'ի
ձէնջ 'ի շաբաթու ոչ
արձակէ՞ զեզն իւր կամ
զէշ 'ի մսրոյ և տանի
տայ ջուր ։
Իսկ այս դուստր աբրա
համու է՛ր, զոր կապեաց
սատանայ ահաւասիկ
ութուտասն ամ, ոչ
էր արժան արձակել 'ի
կապանաց անտի 'ի շա
բաթու ։   Եւ

է   ժ   մէ
ձկէ   ձկդ   իէ

ՃԿԶ Եւ զայս իբրեւ ասէր,
Դ յամօթ լինէին ամենե
քեան, որք հակառակն
կային նմա։
Եւ ամենայն ժողովուր
դն ուրախ լինէր ըն
դայ ամենայն փառաւոր ՈՐ.
րութեանցն, որք գոր
ծեին ՚ի նմանէ։
ՃԿԷ Եւ ասէր, ում նման
Բ է՛ արքայութ[ի]ն աստու
Ո ծոյ, և որում նմանութե
նմանեցուցից զնա։
Նման է՛ հատոյ մանան
խոյ. զոր առեալ մար
դոյ էարկ ՚ի պարտէզ
իւր աճեաց և եղե
ծառ. և թռչունք երկ
նից բնակեալ էին յոստս
նորա։
Եւ դարձեալ ասէ ում
ՃԿԸ նմանեցուցից զարքայ
Ե ութիւն աստուծոյ։
Նման է՛ խմորոյ զոր ա
ռեալ կնոջ թաքոյց յա
լեր երից գրուաց մինչեւ
խմորեցաւ ամենայն։

ՃԿԹ Բ Եւ շրջէր ընդ
քաղաքս և
ընդ գիւղս
ուսուցա
նէր, և ճանապարհ
արարեալ յԵ՜մ։
ՃՀ Ասէ ցնա ոմն, տէր,
Ե եթէ սակաւք իցեն,
որք ապրելոց իցեն։
Եւ նա ասէ ցնա. Ջա
նացարուք մտանել ընդ
դուռն նեղ, զի բազումք
խնդրեսցեն մտանել
ցեն մտանել և ոչ կա
րասցեն։
ՃՀԱ Յորմէ հետէ մտցէ
Ե տանուտէրն և փակես
ցէ զդուռն. և սկսա
նիցիք կալ արտաքոյ և
բախել զդուռն, և
ասել

Ղ	Մ	Մր
ՃԿԶ	.	.
ՃԿԷ	ՃԾԵ	ԽԵ
ՃԿԸ	ՃԿԸ	

Ղ	Մ	Մր
ՃԿԹ	ՀԶ	ԶԲ
ՃՀ	ԶԵ	.
ՃՀԱ	Է	.

ասել, Տէր, Տէր, բաց
մեզ, եւ պատասխանի
տուեալ ասիցէ ձեզ,
ոչ գիտեմ զձեզ ուստի
էք ։
Յայնժամ սկսանիցիք
ասել. կերաք առաջի
քո, եւ արբաք եւ ի
հրապարակս մեր ուսու
ցեր ։
Եւ ասիցէ ձեզ, ոչ
գիտեմ զձեզ ուստի էք.
Ի բաց կացէք յինէն ամ
մշակք անիրաւութեան ։
ՃՀԲ Է Անդ եղիցի լալ եւ կր
ճել ատամանց, յորժամ
տեսանիցէք զԱբրահամ
եւ զԻսահակ, եւ զՅակոբ
եւ զամենայն մարգարէս
յարքայութեան Աստու
ծոյ, եւ զձեզ հանեալ
արտաքս ։
Եւ եկեսցեն յարեւե
լից, եւ յարեւմտից, եւ

ի հիւսիսոյ, եւ ի հա
րաւոյ, եւ բազմեսցին
յարքայութեան Աստու
ծոյ ։
ՃՀԳ Բ Եւ ահա յետինք, որք
եղիցին առաջինք, եւ
լիցեն առաջինք. որք
լինիցին յետինք ։
ՃՀԴ Գ Ի նմին աւուր մա
տեան ոմանք փարիսե
ցիք, եւ ասեն. ել եւ
գնա՛ աստի, զի Հերով
դէս կամի սպանանել
զքեզ ։
Եւ նա ասէ ցնոսա.
երթայք ասացէք ա
ղուեսուդ այդմիկ, ա
հաւասիկ հանեմ դեւս,
եւ զբժշկութիւնս կատա
րեմ այսօր, եւ վաղիւ,
եւ յերրորդ աւուր կատա
րիմ ։
Բայց պարտ է այսօր,
եւ վաղիւ, եւ ի միւս
ում

Դ Մ
ՃՀԲ ԿԷ

Դ Մ Մր
ՃՀԳ ՃԿԹ ՃԺա
ՃՀԴ

ում առ ում գնալ . զի ոչ է՛ մարթ մարգարէի կորնչիլ արտաքոյ քան զԵրուսաղէմ ։

ճԿԵ Ե Երուսաղէմ , Երուսաղէմ , որ կո տորէիր զմարգարէս , եւ քարկոծ առնէիր զա ռաքեալսն առ քեզ . քանիցս անգամ կամե ցայ ժողովել զորդիս քո որպէս հաւ զձագս իւր ընդ թեւովք եւ ոչ կամե ցայք ։

Ահա թողեալ լիցի ձեզ տունն ձեր ։

Բայց ասեմ ձեզ . եթէ ոչ եւս տեսանիցէք զիս , մինչեւ ասիցէք օրհնեալ եկեալ յանուն տեառն ։

ճԿԶ Ե ԺԴ Եւ եղեւ ՚ի մտա նելն նորա ՚ի տուն ուրու միոյ իշխանացն փարիսե ցւոց ՚ի շաբաթու ու տել հաց , եւ նոքա սպասէին նմա ։

Եւ ահա այր մի էր այտուցեալ առա ջի նորա ։

ճԿԷ Ե Պատասխանի ետ յիսուս եւ ասէ ցօրինականսն եւ ցփարիսեցիս եթէ ար ժան իցէ ՚ի շաբաթու բժշկել ։

Եւ նոքա լռեցին , եւ բուռն հարեալ զնմա նէ բժշկեաց զնա , եւ արձակեաց ։

Եւ ասէ ցնոսա որոյ ու րուք ՚ի ձէնջ էշ կամ եզն անկանիցի ՚ի ջրհոր , եւ ոչ վաղվաղակի հանի ցէ զնա յաւուր շաբա թու ։

ԵԷ Եւ ոչ կարացին տալ նմա պատասխանի առ այն ։

Բայց

Ա Մ
ճԿԲ Մա
ՃԿԴ ՃԻԴ

Ղ
ՃԿԵ

ԺԴ Ասաց և առ կոչնականսն
Է ն առակ մի , հայեց
եալ թէ զիարդ բարձ
ընտրէր լինէլի , ասէ
ցնոսա։
Յորժամ կոչիցէ ոք
զքեզ ՚ի հարսանիս կամ
՚ի կոչունս , մի՛ բազմի
գլխ յառաջին բարձին ։
Գուցէ պատուականա
գոյն ևս քան զքեզ իցէ
կոչեցեալ ՚ի նմանէ ։
Եւ եկեալ որ զքեզ
և զնա կոչեաց ասիցէ
ցքեզ տուր սմա տեղի ,
և ապա սկսանիցիս ամօ
թով զյետին տեղին ու
նել ։
Այլ յորժամ կոչիցիս ․
երթիջիր բազմեսջիր ՚ի
յետին տեղւոջ , զի յոր
ժամ գայցէ որ կոչեացն
զքեզ , ասիցէ ցքեզ
բարեկամ ՚ի վեր մատիր
յայնժամ եղիցի քեզ
փառք առաջի բազմակա
կցացն քոց ։
ՃՀԹ Զի ամ , որ բարձրա
Ե ցուցանէ զանձն , խո
նարհեսցի , և որ խոնարհ
եցուցանէ զանձն ,
բարձրասցի ։
ՃԻ Ասէ և ցկոչնատէրն ․
Ժ յորժամ առնիցես ճաշ
կամ ընթրիս ․ մի՛ կոչեր
զբարեկամս քո ․ և մի՛
զեղբարս քո ․ և մի՛
զազգականս քո , և մի՛
զդրացիս քո , և մի՛
զմեծատունս , զի մի՛ և
նոքա փոխարէն կոչե
ցեն զքեզ և լինիցի քեզ
հատուցումն ․
Այլ յորժամ առնիցես
ընդունելութիւն , կոչեա
զաղքատս և զխեղս և
զկաղս և զկոյրս ․
Եւ երանելի լինիցիս ,

Լ. Օ.

NN գի

Ղ
ՃՀԸ

Ղ Մ
ՃՀԹ Մա
ՃԻ ․

զի ոչ ունին փոխարէն
հատուցանելոյ քեզ, և
հատուսցի քեզ փոխա
րէն ՚ի յարութեան արդա
րոց ։
Իբրև լուաւ զայս ոմն
՚ի բազմականացն ասէ
ցնա, Երանի, որ կե
րիցէ հաց յարքայու
թեան Աստուծոյ ։
ԽԱ Եւ նա ասէ ցնա, այր
Ե ոմն գործեաց ընթրիս,
ՇՆ և հրաւիրեաց զբա
զումս ։
Եւ առաքեաց զծա
ռայ իւր ՚ի ժամու ընթ
րեացն կոչել զհրաւիր
եալսն, թէ եկայք,
զի ահաւասիկ պատ
րաստ է՛ ամ ինչ ։
Եւ սկսան մի ըստ միո
ջէ ամենեքեան հրա
ժարել ։
Առաջինն ասէ, Ագա

րակ գնեցի, և հարկ է՛
ելանել և տեսանել
զնա, աղաչեմ զքեզ
կալ զիս հրաժարեալ ։
Եւ միւսն ասէ լուծս
հինգ եզանց գնեցի, և
երթամ փորձել զնոսա,
աղաչեմ զքեզ կալ զիս
հրաժարեալ ։
Եւ միւսն ասէ, կին
առի, և վասն այնորիկ
ոչ կարեմ գալ ։
Եւ եկեալ ծառայն
պատմեաց զամ տեառն
իւրում ։
Յայնժամ բարկացեալ
տանուտէրն ասէ ցծա
ռայն իւր, Ել վաղվա
ղակի ՚ի հրապարակս և
՚ի փողոցս քաղաքիս, և
զաղքատս և զխեղս և
զկաղս և զկոյրս ածջ
իր այսր ։
Եւ ասէ ծառայն, Տէր,
եղև

եղև զոր հրամայեցերն,
և տեղի ևս անկ է։
Եւ ասէ տէրն ցծա-
ռայն, ել ՚ի ճանապար- ռկգ
հս, և ՚ի ցանկս. և ժ
ստիպեա մտանել, զի
լցցի տուն իմ. ասեմ
ձեզ զի ոչ ոք յայնց կոչե-
ցելոց ճաշակեսցէ յըն-
թրեաց իմոց։

Եւ երթային գէ
ընդ նմա
ժողովուրդ-
ք բազումք.
դարձաւ և ասէ ցնոսա.
Եթէ ոք գայ առ իս և
ոչ ատէ զհայր իւր և
զմայր, և զկին իւր,
և զորդիս, և զեղբարս
և զքորս. նա և զանձն
ևս իւր. ոչ կարէ իմ
աշակերտ լինել։
Եւ որ ոչ բառնայ
զխաչ իւր և գայ զկնի
իմ. ոչ կարէ իմ աշա-
կերտ լինել։
Ո՛վ որ ՚ի ձէնջ կամիցի ռկդ
շինել աշտարակ, և ոչ
նախ նստեալ համարի-
ցէ զծախսն եթէ ունի-
ցի բաւականս ՚ի կատա-
րումն։
Զի գուցէ իբրև ար-
կանիցէ զհիմն և ոչ կա-
րասցէ կատարել, ամե-
նեքեան որք տեսանի-
ցեն սկսանիցին ծաղր
առնել զնա։
Եւ ասել, եթէ այս
այր սկսաւ շինել և ոչ
կարաց կատարել։
Կամ որ թագաւոր եր-
թեալ տայցէ պատե-
րազմ ընդ այլում թա-
գաւորի, և ոչ նստեալ
նախ խորհիցի, եթէ
կարօղ իցէ տասն հազա-

Ղ Մ
ՌԿԵ ԻԻ

Դ
ՌԿԶ

րաւ զդէմ ունել այնո
րիկ որ գայցէ ՚ի վերայ
նորա քսան հազարաւ։
Ապա թէ ոչ մինչ դեռ
հեռագոյն իցէ հրեշտա
կութիւն առաքեալ ա
ղաչեսցէ ՚ի խաղաղու
թիւն։

ՃԻԳ Ե Արդ այսպէս ամ՛ որ ՚ի
ձէնջ. որ ոչ հրաժարես
ցի յամ՛ ընչից իւրոց,
ոչ կարէ իմ՛ աշակերտ
լինել։

ՃԻԴ Բ Բարւոք է՛ աղ, ապա
թէ աղն անհամեսցի,
իւ համեմեսցի։

Ոչ յերկիր և ոչ յաղբ
է՛ պիտանացու, այլ ըն
կենուլ զնա արտաքս.
որ ունիցի ականջս լսե
լոյ լուիցէ։

ՃԻԵ Բ Եւ էին մերձ
առ նա ամ՛ մաքս
աւորք և մե
ղաւորք լսել ՚ի նմանէ։
Տրտնջէին փարիսեցի
քն և դպիրքն և ասէին,
ընդէ՞ր սա զմեղաւորս
ընդունի և ուտէ ընդ
նոսա։

ՃԻԶ Ե ՂՈՒ Ասաց առ նոսա զառա
կս զայս։
Ո՞վ իցէ ՚ի ձէնջ մարդ
որոյ իցէ հարիւր ոչխար
և կորուսանիցէ զմի ՚ի
նոցանէ, ոչ թողուցու
զիննսուն և զինն յա
նապատի, և երթայցէ
զհետ կորուսելոյն մին
չև գտանիցէ զնա։
Եւ իբրև գտանէ, դնէ
զնա ՚ի վերայ ուսոց իւ
րոց խնդութեամբ։
Եւ երթեալ ՚ի տուն,
կոչէ զբարեկամս և
զդրացիս, և ասէ ցնոսա,
ուրախ եղերուք ընդ
իս. զի գտի զոչխար
իմ՛

Դ. Մ. Մր.
ՃԻԳ ԿԳ.
ՃԻԴ Հա Ձր
ՃԻԵ ՀԲ Իբ

Դ Մ
ՃԻԶ ՃԻԳ

իմ զկորուսեալ։
Ասեմ ձեզ, զի այսպէս
է ուրախութիւն յերկինս
ի վերայ միոյ մեղաւորի որ
ապաշխարիցէ քան ի վերայ ին-
նսուն և ինն արդարոց
որոց չիցէ պիտոյ ապաշ-
խարութիւն։
ՃԸ Ժ Կամ ով իցէ կին, որոյ
իցեն դրամք տասն, և
եթէ կորուսանիցէ դրա-
մ մի, ոչ լուցանի-
ցէ ճրագ, և ածիցէ
զաւել ի տան, և խն-
դրիցէ առ ժամ մինչև
գտանիցէ։
Եւ իբրև գտանիցէ, կո-
չէ զբարեկամսն և զդրա-
ցիսն և ասէ, ուրախ լերո-
ւք ընդ իս, զի գտի
զդրամն իմ զոր կորուսի։
ՃԹ Ժ Այսպէս ասեմ ձեզ,
ուրախութիւն եղիցի առա-
ջի հրեշտակաց Աստուծոյ

ի վերայ միոյ մեղա-
ւորի որ ապաշխարիցէ։
ՃԼ Ժ Եւ ասէ, առն միոջ
Օր էին երկու որդիք. ասէ
կրտսերն ի նոցանէ
ցհայրն։
Հայր տուր ինձ բաժ ինչ
որ անկանի յընչիցդ։
Եւ նա բաժանեաց նո-
ցա զկեանսն։
Եւ յետ ոչ բազում
աւուրց ժողովեալ զամէն
կրտսեր որդւոյն գնաց
յաշխարհ հեռի, և անդ
վատնեաց զինչս իւր զի
կեայր անառակութեամբ։
Եւ իբրև սպառեաց
զամէն, եղև սով սաստիկ
յաշխարհին յայնմիկ, և
սկսաւ ինքն չքաւորիլ։
Եւ գնացեալ յարեցաւ
ի միում քաղաքացւոց
աշխարհին այնորիկ, և
յղեաց զնա յագարակս
իւր

Դ Մ
ՃԸ .
ՃԹ Մր

Ժ
ՃԼ

իւր արածել զխոզս։
Եւ ցանկայր լնուլ զո-
րովայն իւր յեղջերեացն ,
զոր խոզքն ուտէին , եւ
ոչ ոք տայր նմա։
Եւ եկեալ 'ի միտս իւր
ասէ , քանի վարձկանք
են 'ի տան հօր իմոյ հա-
ցալիցք , եւ ես աստ սո-
վամահ կորնչիմ։
Յարուցեալ գնացից
առ հայրն իմ . եւ աս-
ացից ցնա։
Հայր մեղայ յերկինս
եւ առաջի քո։
Եւ ոչ եւս եմ արժանի
կոչիլ որդի քո , արա՛
զիս իբրեւ զմի 'ի վարձ-
կանաց քոց։
Եւ յարուցեալ եկն
առ հայր իւր , եւ մինչ
դեռ հեռագոյն էր ,
ետես զնա հայրն եւ
գթացաւ , յարեաւ եւ
ընթացաւ ընդառաջ ,
անկաւ զպարանոցաւն
նորա , եւ համբուրեաց
զնա։
Եւ ասէ ցնա որդին .
Հայր , մեղայ յերկինս եւ
առաջի քո , ոչ եւս եմ
արժանի կոչիլ որդի քո։
Ասէ հայրն ծառայս
իւր , վաղվաղակի հա-
նէք զպատմուճանն առա-
ջին , եւ ագուցէք նմա
եւ տուք զմատանին 'ի
ձեռս նորա , եւ կօշիկս
յոտս նորա։
Եւ ածէք զեզն պարար-
տակ , եւ զենէք , կերի-
ցուք , եւ ուրախ լիցուք։
Զի այս որդի իմ մե-
ռեալ էր , եւ եկեաց .
կորուսեալ էր , եւ գտաւ
եւ սկսան ուրախ լինել։
Եւ էր երէց որդի նր̅
յագարակին , եւ մինչդեռ
գայր

գայր և մերձ եղև ՚ի
տունն ։ լուաւ զձայն
երգոյն և պարուց ։
Եւ կոչեաց առ ինքն
զմի ՚ի ծառայիցն հար
ցանէր թէ զինչ իցէ այն
Եւ նա ասէ ցնա , զի
եղբայր քո եկեալ է՛ ,
և եզեն հայր քո զեզն
պարարակ , զի ողջամբ
ընկալաւ զնա ։
Բարկացաւ և ոչ կա
մէր մտանել , և հայրն
ելեալ աղաչէր
զնա ։
Պատասխանի ետ և
ասէ ցհայրն , այս քանի
ամք են զի ծառայեմ
քեզ , և երբեք զպա
տուիրանաւ քով ոչ անց
ցի , ուլ մի երբեք ոչ ե
տուր ինձ զի ուրախ լի
նէի ընդ բարեկամս իմ
Եւ յորժամ եկն որդիդ
քո այդ որ եկեր զկեա
նս քո ընդ պոռնիկս ,
զենէր դմա զեզն պարա
րակ ։
Եւ նա ասէ ցնա , որդեակ
դու հանապազ ընդ իս
ես , և ամ որ ինչ իմ է՛
քո է՛ ։
Ուրախ լինել և
խնդալ պարտ էր զի եղ
բայր քո այս մեռեալ
էր , և եկեաց կորուս
եալ էր , և գտաւ ։

ԺԶ

Եւ ասէր առ աշ զԲ
ակերտսն
այր մի էր մե
ծատուն , որոյ էր տն
տես , և եղև զնմանէ
ամբաստանութիւն , իբ
րև թէ վատնիցէ զինչս նր
Կոչեաց , և ասէ ցնա ,
զինչ է՛ այս , զոր լսեմ
զքէն , տուր զհամար
տն

տնտեսութե՟ քոյ , զի
ոչ եւս կարես լինիլ տն
տես ։
Ասէ ընդ միտս իւր
տնտեսն զի՞նչ գործե
ցից , զի տէր իմ հանէ
զտնտեսութիւն ։ գոր
ծել ոչ կարեմ . մուրա
նալ ամաչեմ ։
Գիտեմ , զինչ արարից՝
զի յորժամ ՚ի բաց լինի
ցիմ ՚ի տնտեսութենէ ըն
կալցին զիս ՚ի տունս իւր
եանց ։
Եւ կոչեաց առ ինքն
մի ըստ միոջէ ՚ի պար
տապանաց տեառն իւ
րոյ , ասէ ցառաջինն ,
քանի՞ ինչ պարտիս տն
իմում ։
Եւ նա ասէ , հարիւր
մար ձիթոյ ։
Ասէ ցնա կա՛լ զգիր քո
և նիստ գրեա՛ վաղվա
ղակի յիսուն ։
Ապա ասէ ցմիւսն
դու քանի՞ ինչ պարտիս
Եւ նա ասէ հարիւր
քոռ ցորենոյ ։
Եւ ասէ ցնա կա՛լ զգիր
քո և նիստ գրեա՛ ութ
սուն ։
Եւ գովեաց տէրն
զտնտեսն անիրաւու
թե՟ զի իմաստութե՟ ա
րար , զի որդիք աշխար
հիս այսորիկ իմաստնա
գոյնք են քան զորդս
լուսոյ յազգս իւրեանց ։
Եւ ես ձեզ ասեմ , ա
րարէք ձեզ բարեկամս
՚ի մամոնայէ անիրաւ
ութեան . զի յորժամ
պակասիցի այն , ընկալ
ցին զձեզ ՚ի յարկսն յա
ւիտենականս ։
Որ ՚ի փոքուն հաւատա
րիմ է՝ . և ՚ի բազմին հա
ւա

ւատարիմ է՝, և որ 'ի փոքուն անիրաւ է՝, և 'ի բազմին անիրաւ է՝։

Իսկ արդ եթէ յանիրաւ մամոնային չեղէք հաւատարիմք, զճշմարիտն ձեզ ո՞ հաւատասցէ։

Եւ եթէ յօտարին չեղէք հաւատարիմք, զձերն ո՞ տացէ ձեզ։

Ոչ ոք ծառայ կարէ երկուց տերանց ծառայել, զի եթէ զմինն ատիցէ, և զմիւսն սիրիցէ, կամ զմինն մեծարիցէ, և զմիւսն արհամարհիցէ, ոչ կարէք Աստուծոյ ծառայել և մամոնային։

Լսէին լսէին զայս ամ՛ փարիսեցիքն քանզի արծաթասէրք էին, և այպանէին զնա։

Եւ ասէ ցնս, դուք էք որք արդարացուցանէք զանձինս առաջի մարդկան, այլ Աստուած գիտէ զսիրտս ձեր, զի որ առաջի մարդկան բարձր է՝ պիղծ է՝ առաջի Աստուծոյ։

ճլգ Ե Օրէնք և մարգարէք մինչև ցՅովհաննէս. յայնմ հետէ արքայութիւն Աստուծոյ աւետարանի, և ամենայն ոք 'ի նա բռնադատի։

ճլդ Ե Դիւրին իցէ երկնից և երկրի անցանել քան յօրինացն միոյ նշանախեց անկանել։

ճլե Բ Ամենայն, որ արձակէ զկին իւր, և առնու այլ, շնայ, և որ զարձակեալն առնու, շնայ։

ճլզ Ժ Այր մի էր մեծատուն և ագանէր բեհեզս և ծիրանիս, և ուրախ լինէր հանապազ առա

Դ	Մ
ճլա	խը
ճլբ	.

Դ	Մ	Մր
ճլգ	ճէ	.
ճլդ	Լէ	.
ճլե	ճւ	ճէ
ճլզ	.	.

տասցէս ։

Եւ ոչ քնոյ ումն անուն դադարս անձկեալ զի խուր առ զգուն նորայ մեծ
բառ ողբոյ ։

Եւ ցանկայր յաւելուլ 'ի մշտնջենաւոր ուխտ անկեալ նէլին 'ի անդադրոյ մեծա տանն, այլև չու նք և ապաշխարհել ընդ քեզ յանց զլէ րա
նորա ։

Եւ ղեւ 'ի մեռանիլ առ քաղցր, և ստանիլ հրեշ տակաց զինք 'ի գաղտ այ
բա... ու ։

Մ՚եռաւ և մեծա տունն և թագեցաւ ։

Եւ 'ի դժ ոխսն անմբարշ զաշխն իւր մին չ 'ի տան ջանան էր, և անե ս զամբա համ 'ի հեռաստանեն, և զչարչարս 'ի դառն նորա
հանգուցեալ ։

Եւ նա անպատմելեաց և
ասէ, հայր ամենահայր զարմանալի ինձ, և առա քեամ զղջացեալ զի թագ ցէ զծառ մեծամեծս իւրոյ 'ի շնորհ, և զմիջնորդ ածէ զի զղջա լիմ, զի պատրաստ կեամ 'ի պատուհասս ։

Եւ առէ ցնա ամբարշտաց որդեակ, յիշեա, զի ընդ կարօղ անսահման զբարիս քո 'ի կեանսն քում ։ և զաղքատս նոյնպէս զչար չարանան ։ այժմ սա աստ մխիթարի ։ և դու այժմ պապակիս ։

Եւ խմբեցայ այսօր առնե նոյնի միշտ մեծ է ընդ մեզ և ընդ ձեզ ։ եթէ կամիցին աստի առ ձեզ անցանել ոչ կարեն ։ և ոչ այտի ։ առ մեզ ան ցանել ։

Եւ ասէ աղաչեմ զքեզ հայր, զի առաքես

յղեսցես զդա 'ի տունն
հօր իմոյ։
Են իմ անդ եղբարք
հինգ, որպէս զի ասասցէ նո
ցա զվկայութիւն, զի մի
եւ նոքա գայցեն յայս
տեղի տանջանաց։
Եւ ասէ Աբրահամ,
ունին զՄովսէս եւ զմար
գարէս. նոցա լուիցեն։
Եւ նա ասէ, ոչ հայր
Աբրահամ, բայց եթէ
'ի մեռելոց ոք երթիցէ
առ նոսա, ապաշխարես
ցեն։
Եւ ասէ ցնա եթէ Մով
սէսի եւ մարգարէից ոչ
լսեն, եւ ոչ թէ 'ի մե
ռելոց ոք յառնիցէ հա
ւատասցեն։

Ասաց եւ ցա
շակերտսն
իւր, ոչ է՛
մարթ չգալ գայթակ
ղութեան, բայց վայ
այնմիկ է՛ յոր ձեռն
գայցէ. լաւ էր եթէ
վէմ երկանաքարի կախ
իւր զպարանոցէ նորա
եւ ընկղմէր 'ի ծով,
քան թէ գայթակղե
ցուցանէ զմի 'ի փոքր
կանցս յայսցանէ։

ճղը Ե Զգոյշ կացէք անձանց
եթէ մեղիցէ քեզ եղ
բայր քո, սաստեա նմա.
ճղթ Ե Եւ եթէ ապաշխարես
ցէ, թող նմա։
Եւ եթէ եօթն ան
գամ մեղիցէ քեզ եւ եօթն
անգամ դարձցի 'ի քեզ
եւ ասիցէ, ապաշխարեմ
թողցես նմա։
Մ Ե Եւ ասեն առաքեալքն
ցՏէր, յաւել մեզ հա
ւատս։
ՄԱ Եւ ասէ Տէր, եթէ ու

Գ	Մ	Մր
ճղէ	ճհթ	ղթ

Գ	Մ
ճղը	ճձբ
ճղթ	ճձէ
Մ	ճհե

նիցիք հաւատս քան
զհատն մանանխոյ, և
ասիցէք թթենւոյդ այդ
միկ, խլեաց, և տնկեաց
'ի ծովու, և հնազանդ
լինիցի ձեզ։
մա Իսկ ո՞վ 'ի ձէնջ, որ
Ժ ունիցի զծառայ հողա
գործ կամ հովիւ, որ
իբրև մտանիցէ յանդա
րանէ ասիցէ ցնա վաղ
վաղակի թէ անց, բազ
մեաց։
Այլ ոչ ասիցէ ցնա թէ
պատրաստեա՛ զինչ ըն
թրեցից ինձ, և գօտի
ածեալ պաշտեա՛ զիս
մինչև կերիցից, և արբից
և ապա կերիցես և արբ
ցես դու։
Մի թէ շնորհ ինչ ու
նիցի ծառայն այնմիկ.
զի արար զոր հրամանն
Նոյնպէս և դուք յոր

Գ.
մա

ժամ առնիցէք զամե
նայն հրամայեալսն ձեր,
ասասջիք եթէ ծառ
այք անպիտանք եմք,
զոր պարտէաքն առնել
արարաք։
ԿԸ. Եւ եղև մինչ երթայր
նա յԵրուսաղէմ, և ինքն անցա
նէր ընդ մէջ Սամարիայ
և Գալիլեայ։
Եւ մինչ դեռ մտա
նէր 'ի գեօղ ուրումն,
պատահեցան նմա տասն
այր բորոտք, որք կա
ցին 'ի հեռաստանէ.
Բարձին զձայնս, և ա
սեն. Յս վարդապետ ո
ղորմեաց մեզ։
Եւ իբրև ետես զնոսա.
ասէ ցնոսա, երթայք ցու
ցէք զանձինս քահա
նայից։
Եւ եղև իբրև գնա
ցին առժամայն սրբե
ցան։ Մի

Մի ոմն ՚ի նոցանէ իբրեւ ետես եթէ բժշկեցաւ, դարձաւ անդրէն, ՚ի ձայն մեծ փառաւորէր զԱստուած:

Եւ անկաւ առ ոտս նորա ՚ի վերայ երեսաց իւրոց և գոհանայր զնմանէ, և ինքն էր Սամարացի:

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ:

Ոչ տասն սուրբ եղեն, իսկ ուր ինն են:

Ոչ գտան դառնալ տալ փառս Աստուծոյ, բայց միայն այլազգին այս:

Եւ ասէ ցնա, արի՛ գնա՛, զի հաւատք քո կեցուցին զքեզ:

Հարցեալ ՚ի Փարիսեցւոց թէ երբ գայցէ

Ը	Մ
Ճժ	ՄԻԷ

արքայութիւն Աստուծոյ, պատասխանի ետ նոցա և ասէ, ոչ գայ արքայութիւն Աստուծոյ խնդրանօք. և ոչ ասիցեն թէ ահաւասիկ աստ է կամ անդ, զի ահա՛ արքայութիւն Աստուծոյ ՚ի ներքս ՚ի ձեզ է:

Մդ Ճ Ասաց և առ աշակերտսն, եկեսցեն աւուրք յորժամ ցանկանայցէք մի յաւուրցն Որդւոյ մարդոյ տեսանել, և ոչ տեսանիցէք:

ՄԺ Ճ Եւ ասիցեն ձեզ եթէ ահաւասիկ է կամ անդ, մի՛ երթայցէք զհետ:

ՃԱ Ե Զի որպէս փայլակն փայլատակեալ ՚ի ներքոյ երկնից ընդ երկնիւք ծագի, նոյնպէս և Որդի

ԳԸ մարդոյ յաւուր իւրում:

Յորս

Է	Մ	Մ
Մք	·	·
ՃԻ	ՄԻԳ	ՃԻ
Ժ	ՄԻԴ	·

մզ Բ Բայց նախ պարտ է
նմա բազում չարչարիլ
և խոտնիլ յազգէս յայս
մանէ ։

մէ Ե Եւ որպէս եղև յաւուրսն
Նոյի, նոյնպէս եղիցի և
յաւուրս որդւոյ մարդոյ։
Ուտէին ըմպէին կա
նային առնէին և արանց
լինէին, մինչև յօրն յո
րում եմուտ Նոյ 'ի տա
պանն, և եկն ջրհեղեղն
և կորոյս զամենեսեան։

մը Ժ Նոյնպէս և որպէս յաւ
ուրսն Ղովտայ եղև, ու
տէին, ըմպէին, գնէին,
վաճառէին, տնկէին,
շինէին, և յորում աւ
ուր ել Ղովտ 'ի Սոդո
մայ, անձրևաց հուր և
ծծումբ յերկնից և
կորոյս զամենեսին։
Ըստ նմին օրինակի ե
ղիցի և յաւուրն յորում
որդի մարդոյ յայտնե
լոց իցէ։

մթ Բ Յայնմ աւուր որ կայ
ցէ 'ի տանիս և կարասի
իւր 'ի տան, մի' իջցէ
առնուլ զայն։
Եւ որ յանդի իցէ նոյն
պէս մի' դարձցի յետս։

մժ Ժ Յիշեցէք զկինն Ղովտայ։

մժա Գ Որ խնդրիցէ զանձն
իւր ապրեցուցանել կո
րուսցէ զնա, և որ կո
րուսցէ ապրեցուսցէ
զնա։

մժբ Ե Ասեմ ձեզ, յայնմ գի
շերի, թէ եղիցին եր
կու 'ի միում մահճի, միոյն
առցի, և միւսն թողցի։
Եւ թէ եղիցին երկու
աղալ 'ի միասին. միոյն
առցի, և միւսն թողցի։
Եւ եթէ իցեն երկու
յանդի. միոյն առցի,
և միւսն թողցի։

Պա.

Ղ	Մ	Մր
մզ	ռկը	ձք
մէ	մխա	.
մը	.	.

Ղ	Յ	Մ	Մր
մթ	.	մկը	ճխգ
մժ	.	.	.
մժա	ԽԷ	ղէ	.

Ճէ Պատասխանի ետուն
Ե եւ ասեն ցնա յո՞ տէր.
Եւ նա ասէ ցնո, ուր
մարմինն է՛ անդր եւ ար
ծուիք ժողովեսցին.

Ճր Ասաց եւ առակ զե
Ա մի նոցա յաղա
ԺԸ գս այնր թէ պարտ
է յամ ժամ կալ նո
ցա յաղօթս եւ մի՛ ձանձ
րանալ. ասէ.
Դատաւոր մի էր 'ի քա
ղաքի ուրումն յաստու
ծոյ ոչ երկնչէր եւ 'ի
մարդկանէ ոչ ամաչէր.
Եւ այրի մի էր 'ի նմին
քաղաքի, գայր առ նա
եւ ասէր, դատ արա՛ ինձ
յոսոխէ իմմէ.
Եւ ոչ կամէր 'ի բա
զում ժամանակս.
Յետ այնորիկ ասէ 'ի
միտս իւրում թէ եւ յաս
տուծոյ ոչ երկնչիմ, եւ
'ի մարդկանէ ոչ ամա
չեմ.
Գոնէ վս աշխատ առ
նել զիս այրւոյն արա
րից նմա դատ, զի մի՛
յիսպառ եկեալ թախան
ձիցէ զիս.
Եւ ասէ տէր, լուա
րուք զինչ դատաւորն
անիրաւութեան ասէր.
Իսկ ած ոչ առնիցէ
զվրէժ խնդրութի ծա
ռայից իւրոց, որք աղա
ղակեն առ նա 'ի տուէ
եւ 'ի գիշերի, եւ երկայ
նամիտ միայն լինիցի
առ նոսա.
Ասե՛մ ձեզ. զի ա
րասցէ զվրէժ խնդրու
թի նոցա վաղվաղակի.
Իսկ որդի մարդոյ ե
կեալ գտանիցէ ար
դեւք հաւատս յերկրի.
Ասաց

ԿԴ. Ասաց և առ ոմանս
զանձնացեալս յանձինս
թէ արդարք իցեն և
խոտիցեն զբազումս զա
ռակս զայս:
Արք երկու ելին ՚ի տա
ճարն կալ յաղօթս մինն
փարիսեցի, և միւսն
մաքսաւոր:
Փարիսեցին կայր մե
կուսի, և զայս առան
ձինն աղօթս մատուցա
նէր:
Ած գոհանամ զքէն
զի ոչ եմ իբրև զայլս
՚ի մարդկանէ, զյափշ
տակօղս և զանիրաւս
և զշնացօղս կամ՝ իբրև
զայս մաքսաւոր:
Պահեմ երկիցս
՚ի շաբաթու, և տամ
տասանորդս յամ ստա
ցուածոց իմոց:
Իսկ մաքսաւորն կայր
մեկուսի, և ոչ կամէր
և ոչ զաչսն յերկ
ինս ամբառնալ այլ կո
ծէր զկուրծս իւր, և
ասէր. Ած քաւեա՛ զիս
զմեղաւորս:
Ասեմ ձեզ, էջ սա ար
դարացեալ ՚ի տուն իւր
քան զնա:
մժե Զի ամենայն որ բարձ
Ե րացուցանէ զանձն, խո
նարհեսցի, և որ խոնար
հեցուցանէ զանձն
բարձրասցի:
մժզ Մատուցանէին
Բ առ նա և
մանկունս զի
մերձենայցէ ՚ի նոսա:
Իբրև տեսին աշակերտ
քն սաստէին նոցա:
Իսկ յիս կոչեաց զնոսա
առ ինքն ասէ, թոյլ
տուք մանկտւոյդ գալ
առ.

Դ մ մր
մժէ մլա .
մծզ ճզէ ճզ

առ իս, և մի՛ արգելուք
զդոսա, զի այդպիսեա
ցդ է՛ արքայութիւն
Աստուծոյ.
Ամէն ասեմ ձեզ, որ
ոչ ընդունիցի զարքայ
ութիւն Աստուծոյ իբ
րեւ զմանուկ ոչ մտցէ
ի նա.
Եւ եհարց զնա ոմն իշ
խան եւ ասէ. Վարդապ
ետ բարի զինչ գործե
ցից, զի զկեանսն յաւի
տենականս ժառանգե
ցից.
Ասէ ցնա Յս. զի՞ ասես
զիս բարի, չիք ոք բա
րի, բայց մի Ած.
Զպատուիրանս գի
տես, մի՛ շնար, մի՛ սպա
նաներ, մի գողանար,
մի սուտ վկայեր, պա
տուեա՛ զհայր քո եւ
զմայր.

Ը.

Դ Է
ՃԺԷ ՃՀԸ
ՃԺԸ ՃԿԳ

Եւ նա ասէ զայդ ամ՛
պահեցի ի մանկութենէ
իմէ.
ՃԺԹ Բ Իբրեւ լուաւ զայս Յս,
ասէ ցնա, միւսեւս պա
կաս է՛ քեզ, զամ ինչ
զոր ունիս, վաճառեա
եւ տուր աղքատաց, եւ
ունիցիս գանձս յերկինս
եւ եկ զկնի իմ.
ՃԻ Բ Նա իբրեւ լուաւ զայս
տրտմեցաւ. քանզի էր
մեծատուն յոյժ.
Իբրեւ ետես զնա Յս
տրտմեալ ասէ, որչ դժ
ուարին է՛, որք զինչս
ունիցին, մտանել յարք
այութիւն Աստուծոյ.
Դիւրին իցէ ուղտու
ընդ ծակ ասղան
անցանել, քան մեծա
տան յարքայութիւն Աս
տուծոյ մտանել.
Եւ որք լուանն ասէին
եւ

ԲԲ

Գ Մ Մր
ՃԺԹ ՃԿԹ ՃԸ
ՃԻ ՃԿԷ ՃԹ

և ո՞ կարիցէ ապրել ։
Ճա Եւ նա ասէ, անհնա
Բ րինք առ ՚ի մարդկանէ
հնարաւորք են յաստու
ծոյ ։
Եւ ասէ պետրոս, ա
հաւասիկ մեք թողաք
զա՟մ ինչ զմեր, և եկաք
զկնի քո ։
Եւ նա ասէ յիսուս ամէն
ասեմ ձեզ, եթէ ոչոք
է՛ որ եթող զտուն կամ
զծնողս կամ զեղբարս
կամ զկին կամ զորդիս
վա՟ն արքայութե՟ն աստու
ծոյ եթէ ոչ առնու
ցու բազմապատիկ, ՚ի
ժամանակի յայսմիկ, և
յաշխարհին որ գալոցն
է՛ զկեանսն յաւիտենա
կանս ժառանգեսցէ ։
Ճբ Եւ առեալ զերկոտասա
Բ նսն առանձինն ասէ
ցնոսա, ահաւասիկ ելա

Զ Մ Մր
Ճա ՃԿԷ ՃԶ
Ճբ Մա ՃԺԴ

նեմք յերուսաղէմ, և կատա
րեսցին ամ՟ գրեալքն
մարգարէիւք վասն որ
դւոյ մարդոյ ։
Զի մատնեսցի հեթա
նոսաց, և կատակեսցի
և հայհոյեսցի և թքա
նեսցի ։
Եւ խարե հարկանի
ցեն, և սպանանիցեն
զնա ։ և յերրորդ աւուր
յարիցէ ։
Ճգ Եւ նոքա ոչ իմացան
Ժ յայնցանէ, այլ էր բանն
ծածկեալ ՚ի նոցանէ,
և ոչ գիտէին զասաց
եալսն ։
Ճդ
Բ
Եւ եղև ՚ի մե
րձե՟լն նորա
յերիքով կոյ
ր մի նստէր
առ ճանապարհաւն
մուրացիկ. իբրև լուաւ
զան

Զ Մ Մր
Ճգ . .
Ճդ Ձ ՃԺԷ

զանցանել ժողովրդեանն, հարցանէր զինչ իցէ այն ։

Եւ պատմեցին նմա, թէ յս նազովրեցի անցանէ ։

Աղաղակեաց և ասէ ․ յս որդի դաւթի, ողորմեա ինձ ։

Եւ որք առաջին էր թային, սաստէին նմա զի լռեսցէ, և նա եւս առաւել աղաղակէր ․ որդի դաւթի ողորմեա ինձ ։

ճթ
Ժ

Զեկաց յս, և հրամայեաց ածել զնա առ ինքն ․ և իբրև մերձ եղև առ նա, եհարց զնա և ասէ ։

Զինչ կամիս զոր զի արարից քեզ, և նա ասէ ․ տր, զի բացցին աչք իմ, և տեսից ։

Եւ յս ասէ ցնա, հայեաց, հաւատք քո կեցուցին զքեզ ։

Եւ առժամայն ետես, երթայր զհետ նորա և փառաւոր առնէր զած, և ամենայն ժողովուրդն տեսեալ տային գոհութիւն աստուծոյ ։

Կ.Օ

Եւ մտեալ շրջէր ընդ երիքով ։

Եւ ահա այր մի անուն կոչեցեալ զաքէոս ․ և նա էր մաքսապետ, և ինքն մեծատուն ։

Եւ խնդրէր տեսանել թէ ով իցէ յս, և ոչ կարէր ՚ի բազմութենէն, զի կարճ էր հասակաւ ։

Եւ ընթացեալ յառաջ ել ՚ի ժանտաթզենին

Կ
մէէ

զի տեսանիցէ զնա , քանզի ընդ այն խաղ անցանելոց էր ։

Յորժամ եկն ՚ի տեղին , հայեցաւ ՚ի վեր յս և ասէ ցնա , զաքէ՛ փութա՛ , էջ այտի , զի այսօր ՚ի տան քում արժան է՛ ինձ ագանել ։

Փութացաւ , և էջ , և ընկալաւ զնա ուրախութեամբ ։

Յորժամ տեսին ամենեքեան ։ տրտնջէին և ասէին , թէ առ առն մեղաւորի եմուտ լուծանել ։

Եկն եկաց զաքէոս և ասէ ցՏր , ահա զկէս ընչից իմոց տաց աղքատաց , և եթէ զոք զրկեցի , հատուցից չորեքկին ։

Եւ ասէ ցնա յս այսօր եղև փրկութիւն տանս այսմիկ , քանզի և սա որդի աբրահամու էր ։

մգ
Ե
Զի եկն որդի մարդոյ խնդրել և կեցուցանել զկորուսեալն ։

մդ
Ժ
Եւ մինչդեռ նոքա զայն լսէին , յաւել առակ մի և ասէ ։ վասն մերձենալոյն նր յեմ , և համարելոյ նոցա և թէ առժամայն յայտնելոց է՛ արքայութիւն աստուծոյ ։

մե
Բ
Կէ
Ասէ , այր մի ազնուական գնաց յաշխարհ հեռի առնուլ իւր թագաւորութիւն և դառնալ ։

մզ
Է
Կէ
Եւ կոչեաց զծառայս իւր , ետ նոցա տասն մնաս , և ասէ ցնոսա վաճառեցէք զայդ մինչև եկից ։

Եւ քաղաքացիքն նորա ատէին

գ	մ	մր
մգ	ճծը	.
մդ	.	.
մե	մկթ	ծդ
մզ	մհ	.

ատէին զնա ; առաքեցին հրեշտակս զկնի նորա եւ ասեն թէ ոչ կամիմք թագաւորել դմա 'ի վերայ մեր :

Եւ եղեւ դառնալ նմա առեալ զթագաւորութիւն , եւ կոչեաց զծառայսն , որոց տուեալ էր զարծաթն , զի գիտասցէ թէ ո՛ զինչ շահեցաւ :

Եկն առաջինն եւ ասէ , Տէր , մնասն քո տասն մնաս արար :

Եւ ասէ ցնա , ազնիւ ծառայ եւ բարի , զի 'ի փոքու հաւատարիմ եղեր , լիջիր իշխանութիւն ունել իվերայ տասն քաղաքաց :

Եկն երկրորդն եւ ասէ մնասն քո արար հինգ մնաս :

Ասէ եւ ցնա , եւ դու լիջիր իվերայ հինգ քաղաքաց :

Եկն միւսն եւ ասէ տէր , ահա մնասն քո զոր ունէի ծրարեալ 'ի վարշամակի : երկնչէի 'ի քէն :

Զի այր ստամբակ ես , բառնաս , զոր ոչ եդեր եւ հնձես , զոր ոչ սերմանեցեր :

Եւ ասէ ցնա , 'ի բերանոյ քումմէ դատեցայց զքեզ ծառայ անհաւատ , գիտէիր թէ ես այր մի ստամբակ եմ , բառնամ , զոր ոչ եդի , եւ հնձեմ , ուր ոչ սերմանեցի :

Եւ ընդէր ոչ ետուր զարծաթդ իմ 'ի սեղանաւորս , եւ եկեալ ես տոկոսեօք պահանջէի :

Եւ

Եւ ասէ ցպատաստաւորսն
առէք ՚ի դմանէ զՄնասն
և տարայք, տուք այնմ
որ ունի զտասն Մնաս։
Եւ ասեն ցնա. տէր,
ունի տասն Մնաս։
մէ Բ Ասեմ ձեզ, եթէ ամենայն,
որ ունիցի, տացի, և
յայնմանէ որ ոչն ունի
ցի, և զոր ունիցի բարձ
ցի ՚ի նմանէ։
մը Ե Բայց զթշնամիսն իմ
զայնոսիկ, որք ոչն կա
մէին զիս թագաւորել
ի վերայ նոցա. ածէք
այսր, և սպանէք առա
ջի իմ։
մթ Բ Եւ իբրեւ զայս ասաց
գնայր յառաջագոյն ելանել յե
րուսաղէմ։
ԿԱ Եւ եղեւ իբրեւ
մերձեցաւ ՚ի
Բեթփագէ և

է ժ մբ
մէ մհա իէ
մը մհբ
մթ մդ ռծէ

՚ի Բեթանիայ մօտ ՚ի
լեառն, որ կոչի Ձիթե
նեաց. առաքեաց եր
կուս յաշակերտաց իւ
րոց։
Եւ ասէ, երթայք ՚ի
գեօղդ որ հանդէպ մեր
կայ, յոր իբրեւ մտանիցէք
գտանիցէք յաւանակ
կապեալ. յորում ոչ ՚ի
մարդկանէ երբեք ոչ
նստաւ. լուծէք զնա,
և ածէք։
Եւ եթէ ոք հարցա
նիցէ զձեզ թէ ընդէր
լուծանէք. այսպէս ասաս
ջիք ցնա, թէ տեառն
իւրում պիտոյ է։
մծ Բ Իբրեւ չոգան, որք առա
քեցանն, գտին որպէս ա
սացն ցնոսա, կայր յա
ւանակն։
էկ Եւ մինչ դեռ լուծա
նէին զյաւանակն ա
սեն

է ժ մբ
մծ մը ճժը

սեն տեարքն նորա ցնո/սա, զի՞ լուծանէք զյա/ւանակդ։

ՃԼԴ Ե Եւ նոքա ասեն, տն՟ իւրում պիտոյ է՛։

Եւ ածին զնա առ յս՟, և արկին զնովաւ հան/դերձս, և հեծուցին զյս՟։

Եւ մինչդեռ երթայր զհանդերձս իւրեանց տարածանէին զճանա/պարհաւն։

Եւ իբրև այն ինչ մերձ եղև ՚ի զառիվայր լե/րինն ձիթենեաց, սկսաւ ամ՟ բազմութիւն աշակեր/տացն ուրախութեամբ օրհ/նել զած՟ ՚ի ձայն մեծ մի վասն ամ՟ եղելոց զօրու/թեանցն, զորս տեսին։

Եւ ասէին, օրհնեալ որ գայ թագաւորդ յա/նուն տեառն, խաղա/ղութիւն յերկինս, և փառք ՚ի բարձունս։

ՃԼԵ Ե Եւ ոմանք ՚ի փարիսե/ցւոցն յամբոխէ անտի ասեն ցնա, վարդապետ սաստեա աշակերտաց/դ քոց։

Պատասխանի ետ, և ասէ, ասեմ ձեզ, զի եթէ դոքա լռեսցեն, քարինքդ աղաղակես/ցեն։

ՃԽԶ Ժ Եւ իբրև մերձեցաւ տեսեալ զքաղաքն՝ և լաց ՚ի վերայ նորա, և ասէ. եթէ գիտէիր դու գոնէ յաւուր յայս/միկ զխաղաղութիւն քո, բայց այժմ ծածկեցաւ յերեսաց քոց։

Զի եկեսցեն աւուրք ՚ի վերայ քո, և պատեսցեն զքև թշնամիք քո պատնէշ, և պաշարես/ցեն

Գ Յ Մ Մ
ՃԼԴ Խ ՃԹ ԿԺԲ

Է Ժ
ՃԼԵ ՃԽԶ
ՃԽԷ

ցեն զքեզ, և նեղեսցեն
զքեզ յամենայն կողմանց։
Եւ յատակեսցեն զքեզ
և զորդիս քո ՚ի քեզ։
մխէ Բ Եւ ոչ թողուցուն քար
՚ի քարի ՚ի վերայ
յամենայն ՚ի քեզ փոխանակ
զի ոչ ծանեար զժամա-
նակ այցելութեան քո։
մխը Ա Եւ մտեալ ՚ի տաճարն
սկսաւ հանել զվաճա-
ռականսն, և զգնօ-
ղս, և զվաճառողս, հա-
նել զվաճառականսն յու-
ղայ։
Եւ ասէ ցնոսա, գրեալ
է, և եղիցի տուն իմ
տուն աղօթից, և դուք
արարէք զդա այր ա-
ւազակաց։
մխթ Ա Եւ ուսուցանէր զնո-
սա հանապազ ՚ի տաճա-
րին։
Իսկ քահանայապետքն
և դպիրքն և գլխաւորք
ժողովրդեանն խնդրէ-
ին զնա կորուսանել։
Եւ ոչ գտանէին թէ
զինչ արասցեն, զի ժո-
ղովուրդն ամենայն կախեալ
կային զնմանէ ՚ի լսել։

մխ Բ Ի Եւ եղև ՚ի
միում ա-
ւուրց յայն-
ցանէ մինչ
դեռ ուսուցանէր զժո-
ղովուրդն ՚ի տաճար-
անին, և աւետարանէր,
հասին ՚ի վերայ քահանայ-
ապետքն և դպիրքն ծե-
րովքն հանդերձ։
Եւ ասեն ցնա այսպէս, ասա
մեզ որով իշխանութեամբ զայ-
դ առնես. կամ
ո՞ է որ ետ քեզ զայդ
իշխանութիւն։
Պա

է	յ	մ	մբ	Է	մ	մը
մխէ	•	մխբ	ձլէ	մխ	մծէ	ձխէ
մխը	խա	մծա	ձխա			
մխթ	նէ ձէ ձը	մ	ձխէ ձխթ			

Պատասխանի ետ եւ ասէ ցնոսա, հարցից մեա Բ եւ ես զձեզ բան մի, եւ ասացէք ինձ.

Մկրտութիւնն յոհաննու յերկնից էր եթէ ի մարդկանէ.

Եւ նոքա խորհեցան ի միտս իւրեանց եւ ասեն. եթէ ասեմք յերկնից, ասէ թէ ընդէր ոչ հաւատացէք նմա, եւ եթէ ասեմք ի մարդկանէ, ամենայն ժողովուրդն քարկոծ առնեն զմեզ, զի հաստատեալ է ի միտս զյոհաննէ թէ մարգարէ է. Եւ պատասխանի ետուն չգիտել թէ ուստի իցէ.

Եւ յս ասէ ցնոսա, եւ ոչ ես ասեմ ձեզ որով իշխանութեամբ առնեմ զայս.

Լթ.

Սկսաւ ասել ընդ ժողովուրդն զառակս զայս. այր ումն անկեաց այգի եւ ետ զնա մշակաց, եւ ինքն գնաց ի ճանապարհ ժամանակս բազումս.

Եւ ի ժամու առաքեաց առ մշակսն զծառայ զի ի պտղոյ այգւոյն տացեն նմա.

Եւ մշակքն գան հարին զնա, եւ արձակեցին ունայն.

Եւ յաւել միւս ծառայ յղել, նոքա եւ զնա եւս գան հարին. անարգեցին, եւ արձակեցին ունայն.

Եւ յաւել զերրորդն առաքել. նոքա եւ զնա վիրաւորեցին. եւ հանին

ղ մ մր
մեա մէթ յէը

արտասուք ։
Ա՛սէ տէր այգւոյն զինչ
արարից ։ առաքեցից
զորդի իմ սիրելի, թե
րեւս ՚ի սմանէ պատկա
ռեսցին ։
Իբրեւ տեսին զնա մշակ
քն, խորհեցան ընդ մի
մեանս եւ ասեն, սա է՛ Մրկ
ժառանգութիւն ։ Ա
Եւ հանին զնա արտա
քս քան զայգին, եւ սպա
նին ։
Ա՛րդ զինչ արասցէ
ընդ նոսա տէր այգւոյն
Նա ապաքէն գայցէ եւ
կորուսանիցէ զմշակսն Մրկ
զայնոսիկ ։ եւ տայցէ Բ
զայգին այլոց ։ ԺԱ
Իբրեւ լուան, ասեն ։
քաւ մի՛ լիցի ։
Եւ նա հայեցեալ ընդ
նոսա ասէ ։ Իսկ զինչ
իցէ այն, որ գրեալ է՛,
թէ վէմն, զոր անար
գեցին շինողքն, նա
եղեւ գլուխ անկեան ։
Ամենայն որ հարցի
ընդ վէմն ընդ այն,
խորտակեսցի, եւ յորոյ
վերայ անկցի, հոշեսցէ
զնա ։
Եւ խնդրէին դպիրքն
եւ քահանայապետք ար
կանել ՚ի նա ձեռս ՚ի
նմին ժամու եւ երկեան
՚ի ժողովրդենէն, զի
գիտէին թէ առ նոսա
ասաց զառակն զայն ։
Եւ ապա սպասե
ցին, եւ առա
քեցին դաւա
ճանս կեղծաւորեալս
զանձինս առ արդարս
առնել, զի ըմբռնեսցեն
զնա բանիւք, առ ի մատ
նել զնա պետութեան
եւ

Ղ Յ Մ Մը
Մխ Ձը Մէ Մրթ
Մխզ ։ Մխզ Ձշ

և իշխանութեան դա
տաւորին։
Հարցին ցնա և ասեն.
վարդապետ գիտեմք ։
զի ուղիղ խօսիս, և ու
սուցանես, և ոչ առ
նուս աչս. այլ ճշմար
տութեամբ զճանապարհն
աստուծոյ ուսուցանես։
Արժան է՛ մեզ կայսեր
հարկս տալ թէ ոչ։
Եւ նայեցեալ ընդ խոր
ամանկութիւն նոցա,
ասէ ցնոսա։
Ցուցէք ինձ զդահե
կանն։
Եւ նոքա ցուցին։
Եւ ասէ զոյր պատկեր
և գիր ունի։
Պատասխանի ետուն
և ասեն, զկայսեր։
Եւ նա ասէ ցնոսա, եթ
այդ, տուք զկայսերն
կայսեր, և զաստու
ծոյն, աստուծոյ։
Եւ ոչ կարացին զնա
ըմբռնել բանիւք առ
աջի ժողովրդեանն, և
զարմացեալ ընդ պա
տասխանին նորա լռե
ցին։

ՀԳ Մատուցեալ ո ԵԳ
մանք ի սա
դուկեցւոցն
որք հակառակէին չի՛
նի՛լ յարութեան։
Հարցին զնա և ասեն,
վարդապետ, Մովսէս
գրեաց մեզ, եթէ ու
րուք եղբայր մեռանի
ցի, որոյ իցէ կին, և նա
անորդի իցէ, զի առնու
ցու եղբայր նորա զկինն
և յարուսցէ զաւակ եղ
բօր իւրում։
Արդ եօթն եղբարք
էին, և առաջինն առ

եալ կին մեռաւ անոր
դի։
Առ զնոյն և երկրորդն, մեռաւ և նա ան
որդի։
Առ զնա և երրորդն,
նոյնպէս և եօթնեքեան, և ոչ թողին որդիս
մեռան և կինն։
Արդ 'ի յարութեան
ում 'ի նոցանէ լինիցի
կին, զի եօթնեքեան կա
լան զնա կին։
Պատասխանի ետ նոցա
Յս. և ասէ, որդիք աշ
խարհիս այսորիկ կանայս
առնեն, և արանց լի
նին։
Իսկ որք արժանի լինի
ցին այնմ աշխարհի հա
սանել և յարութեանն
որ 'ի մեռելոց, ոչ կա
նայս առնեն, և ոչ ա
րանց լինին։

Քանզի և ոչ մեռանել
ևս կարեն, զի հաւա
սար հրեշտակաց են և
որդիք Աստուծոյ,
քանզի յարութեան որ
դիք են։
Բայց զի յառնեն մեռ
եալք, և Մովսէս ցու
ցանէ 'ի մորենւոյն,
որպէս ասէ զՏէր Աստուծոյ
Աբրահամու, և զԱս
տուծոյ Իսահակայ,
և զԱստուծոյ Յակոբայ։
Եւ Աստուած չէ մեռելոց
այլ կենդանեաց, զի
ամենեքին նմա կեն
դանիք են։
Պատասխանի ետուն ո
մանք 'ի դպրաց և
ասեն, Վարդապետ
բարւոք ասացեր։
Մրկ. Բ. Եւ ոչ ևս ոք իշխէր հար
ցանել զնա և ոչինչ։

Ասէ

Ղ Մտթ. Ժ Մրկ. Ժ Ղկ.

Ասէ և առ նա, զիարդ ասեն զՔ՛ս եթէ որդի է՛ Դաւթի։
Զի ինքն Դաւիթ ասէ ի գիրս սաղմոսաց, ասաց Տէր ցՏէր իմ՛, նիստ ընդ աջմէ իմմէ։
Մինչև եդից զթշնամիս քո պատուանդան ոտից քոց։
Դաւիթ արդ եթէ Տէր կոչէ զնա, զիարդ որդի նորա իցէ։
Եւ լուեալ ամենայն ժողովրդեանն ասէ ցաշակերտսն։
Զգոյշ լերուք ի դպրացն, որք կամին պատմուճանօք շրջիլ, և սիրեն ողջոյնս ի հրապարակս, և զնախաթոռս ի ժողովուրդս, և զբարձերեցս յընթրիս։
Որք ուտեն զտունս այրեաց, և պատճառաւ յերկարեն զաղօթս, նոքա ընկալցին աւելի դատաստան։
Եւ հայեցեալ ետես զմեծատունս որք արկանէին զպատարագս իւրեանց ի գանձանակն։
Ետես և զկին մի այրի աղքատ, որ էարկ անդր երկուս լումայս։
Եւ ասէ արդարև ասեմ՛ ձեզ, զի այրին այն աղքատ աւելի էարկ քան զամենեսին։
Զամենեքին նոքա ի մթերից իւրեանց արկին յընծայս աստուծոյ, բայց նա ի կարօտութենէ իւրմէ զամ՛ կենդանութիւն իւր զոր ունէրն, էարկ։ Եւ

Ղ Մ Մր
Մտ Մկ ՃԼԴ
Մտ Մկ ՃԼԵ

Ղ Մր
Մտ ՃԼԶ

Մր Բ [Ե]ւ յաղագս ոմանց էին
զտաճարէն ,
թէ գեղեցիկ
վիմօք եւ աշխատակօք
զարդարեալ է՛ ասէ ։
Այդ ամենայն , զոր
տեսանէք եկեսցեն աւ-
ուրք յորս ոչ թողցի
այդր քար ի քարի վե-
րայ , որ ոչ քակտեսցի ։
ՄԹ Բ Հարցին ցնա եւ ասեն ,
վարդապետ երբ լինիցի
այդ . եւ զինչ նշան իցէ
յորժամ այդ լինելոց
իցէ ։
Եւ նա ասէ . զգոյշ
կացէք , մի՛ խաբիցիք ,
զի բազումք գայցեն
յանուն իմ , եւ ասաս-
ցեն թէ ես եմ , եւ մեր-
ձեցաւ ժամանակ , մի՛
երթայցէք զկնի նոցա ։
Եւ յորժամ լսիցէք
պատերազմունս եւ խռո-
վութիւնս մի՛ զարհուրի-
ցիք , զի պարտ է՛ նախ
այնմ լինել , այլ ոչ ւա-
ժամայն կատարած ։
Յայնժամ ասէ ցնոսա ,
յարիցէ ազգ յազգի վե-
րայ . եւ թագաւորու-
թիւն ի թագաւորութե-
ան վերայ ։
Եւ շարժմունք մեծա-
մեծք , եւ ի տեղիս
տեղիս սովք եւ սրածու-
թիւնք , ահեղիցին ահա-
ւորք , եւ նշանք մեծա-
մեծք յերկնից ։
Մծ Ա Այլ յառաջ քան զայս
ամենայն մխեսցեն զձ-
եռս իւրեանց ի ձեզ
եւ հալածեսցեն , եւ
մատնեսցեն ի ժողովու-
րդս եւ ի բանտս . եւ
տանիցին առաջի թա-
գաւորաց եւ թագաւո-
րաց

Դ	Մ	Մր
Մոբ	Մոբ	Չբ
Մոճ	Մոգ	ՉԼ

Գ	Յ	Մ	Մր
ՃԵ	Ճխա Ճխգ	ՃԵ	Մոբ ՃԼԹ

բայց փառս անուան իմոյ.
Եւ լինիցի ձեզ այն ՚ի
մխիթարութիւն.
Պահեսջիք ՚ի սիրտս ձեր
մխիթարութեան կրթել
տալոյ պատուիրանի.
Զի ես տամ ձեզ բա-
րան, և իմաստութիւն,
որում ոչ կարիցեն կալ
հակառակ կամ տալ
պատասխանի ամ հակա-
ռակորդք ձեր.
Մատնեսջիք և ՚ի ծնո-
ղաց և յեղբարց և յազ-
գականաց և ՚ի բարեկա-
մաց, և սպանանիցեն
՚ի ձէնջ.
Եւ եղիջիք ատեցեալք
յամենեցունց վասն ա-
նուան իմոյ.
Եւ մազ մի ՚ի գլխոյ
ձերմէ ոչ կորիցէ.
Եւ համբերութեամբ ձե-
րով ստասջիք զոգիս ձեր.

ձթ
ժ
Եւ յորժամ տեսանի-
ցէք շուրջ պատեալ
զօրօք զԵրուսաղէմ, յայնժամ
գիտասջիք թէ մերձ է
աւերն նորա.

ձգ բ
Յայնժամ որք ՚ի Հրէ-
աստանի իցեն, փախի-
ցեն ՚ի լեռնս, և որք
՚ի մէջ նորա իցեն,
խուսեսցեն, և որք ՚ի
գաւառս իցեն, մի
մտցեն ՚ի նա.
Զի աւուրք վրէժ-
խնդրութեան են այնոքիկ
առնել կատարել ամե-
նայն գրելոց.
ձդ բ
Բայց վայ իցէ յղեաց
և ստնդիացաց յաւուրսն
յայնոսիկ.
ձե բ
Զի եղիցի տագնապ
մեծ ՚ի վերայ երկրի, և
բարկութիւն ժողովրդ-
եանն այնմիկ.
ձզ դ
Եւ անկցին ՚ի սուր սու-
սերի.

գ	մ	մբ			
ձա	ձբ	ձխա			
			գ	մ	մբ
			ձբ	.	.
			ձգ	մխե	ձխգ
			ձդ	մխթ	ձխդ
			ձե	ձա	ձխբ

սերն, եւ գերեւարեսցին յա
մենայն հեթանոսս, եւ
Եմ եղիցի կոխան ազ
գաց մինչեւ կատարես
ցին ժամանակք հեթա
նոսաց.

ՄՃԵ Եւ եղիցին նշանք յարե
Բ գական, եւ ի լուսնին,
եւ յաստեղս, եւ յերկրի
տագնապ հեթանոսաց
յուհեղ բարբառոյ ծովու
եւ խռովութեան.

Ելանելոց ոգւոց մար
դկան յերկիւղէ, եւ ի
կարծեաց եկելոց իրաց
աշխարհիս. զի զօրու
թիւնք երկնից շարժես
ցին.

ՄՃԷ Եւ յայնժամ տեսցեն
Բ զՈրդի մարդոյ եկեալ
ամպովք զօրութեամբ եւ
փառօք բազմօք.

Եւ յորժամ սկսանիցի
այս լինել ամբարձջիք
եւ բարձրացուսջիք զգլ
ուխս ձեր, զի մերձ է
փրկութիւն ձեր.

Եւ ասաց առակ մի նո
ցա, տեսէք զթզենին
եւ զամենայն ծառս.

Յորժամ ցուցանիցեն
զպտուղ իւրեանց,
տեսանէք, եւ ի նոցա
նէ ճանաչէք թէ մերձ
է ամառն.

Նոյնպէս եւ դուք յոր
ժամ տեսանիցէք զայս
ամենայն եղեալ գիտաս
ջիք, թէ մերձ է արքայ
ութիւն Աստուծոյ.

Ամէն ասեմ ձեզ. թէ
ոչ անցցէ ազգս այս,
մինչեւ այս ամենայն լի
նիցի.

Երկինք եւ երկիր անց
ցեն, եւ բանք իմ ոչ ան
ցանիցեն.

ՄՃԹ Զգոյշ լերուք ան
Ժ ձանց

Բ Մ Մր
ՄՃԵ ՄՃԷ ՃԾ
ՄՃԷ ՄՃԹ ՃԾա

Ժ
ՄՃԹ

ձանց, դուցէ ծանրա
նայցեն սիրտք ձեր շու
այտութբ եւ արբեցու
թբ եւ հոգովք աշխար
հականօք. եւ յանկար
ծակի հասանիցի իվ̄ր մկ Ը
ձեր օրն այն։ Ի
Զի իբրեւ որոգայթ
հասանիցի իվ̄ր ամենե մկա
ցուն, որք բնակեալ են Ա
ընդ ամ̄ երեսս երկրի։
Արթուն կացէք այսու
հետեւ, յամենայն ժամ
աղօթս արարէք, զի մկբ
արժանի լինիջիք զեր Թ
ծանել յայնմ յամենայնէ
որ լինելոց է՛, եւ կալ
առաջի որդւոյ մարդոյ.
Եւ էր ՛ի տուէ ՛ի տաճա
րին ուսուցանէր, եւ մկգ
զգիշերն ելեալ ագանէ Բ
ւր ՛ի լերինն որ կոչիւր
Ձիթենեաց։
Եւ ամենայն ժողովուրդ
Խ

դն կանխէր ընդ ա
ռաւօտս առ նա ՛ի տա
ճարն լսել ՛ի նմանէ.

Մերձեցաւ տօն
բաղարջակերաց ԻԲ
րացն որ կո
չիւր զատիկ
Եւ խնդրէին քահա
նայապետքն եւ դպիրք
թէ ո՞րպէս սպանանիցեն
զնա, բայց երկնչէին
՛ի ժողովրդենէ անտի.
Մուտ եմուտ սատանայ
՛ի յուդայ ՛ի կոչեցեալն
իսկարիովտացի, որ էր
՛ի թուոյ երկոտասա
նիցն.
Չոգաւ եւ դ. բանս ընդ
քահանայապետս եւ ընդ
դպիրս եւ ընդ իշխանս
ժողովրդեանն, զի
մատնեսցէ զնա նոցա։
Եւ խնդացին, եւ խոստ
Rt ացան

Դ. 3 Ժ Մր
Մկ
Մկա
Մկբ

խոստացան տալ նմա զար-
ծաթ :

Ու յանձն էառ, եւ
խնդրէր պարապ մատ-
նել զնա նոցա մեկուսի
յամբոխէն անտի :

Ու եկն օր բաղարջակե-
րացն, յորում օրէն էր
զենուլ զպասեքն :

Ու առաքեաց զՊե-
տրոս, եւ զՅովհաննէս
եւ ասէ, երթայք, պա-
տրաստեցէք մեզ զպա-
սեքն զի կերիցուք :

Ու նոքա ասեն, ուր
կամիս զի պատրաստես-
ցուք :

Ու ասէ ցնոսա, ահա
իբրեւ մտանիցէք 'ի քա-
ղաքն, պատահեսցի ձեզ
այր մի բարձեալ սափոր
ջրոյ երթիջիք զհետ նո-
րա 'ի տունն, յոր մտա-
նիցէ :

Ու ասասջիք ցտանու-
տէր տանն, վարդապետն
ասէ քեզ : ուր են վան-
քն իմ, յորում զպասեքն
, ուտիցեմ աշակերտօքս
հանդերձ :

Ու նա ցուցցէ ձեզ
վերնատուն մի մեծ
զարդարեալ եւ անդ
պատրաստեսջիք :

Ու գնացեալ գտին,
որպէս եւ ասաց նոցա,
եւ պատրաստեցին զպա-
սեքն :

Ու իբրեւ ժամ եղեւ,
բազմեցաւ, եւ երկո-
տասան առաքեալքն
ընդ նմա :

Ղկ Ու ասէ ցնոսա, ցան-
Ժ կանալով ցանկացայ
զայս պասեք ուտել
ընդ ձեզ մինչչեւ չար-
չարեալ իցեմ :

ՃԶ Ասեմ ասեմ ձեզ, թէ
Ե ոչ եւս

Ղ Մ Մր
Ղկ . .
ՃԻԶ ՄԻԵ ԻԿ

ՄԻ ոչ եւս կերից 'ի նմանէ
Բ մինչեւ լցցի յարքայու-
թեան Աստուծոյ :
Եւ ընկալեալ բաժակ
գոհացաւ, եւ ասէ ա-
ռէք զայդ եւ բաժանե-
ցէք 'ի ձեզ :
Ասեմ ձեզ թէ յայսմ
հետէ ոչ արբից 'ի բերոյ
որթոյ մինչեւ եկեսցէ
արքայութիւն Աստու-
ծոյ :
Եւ առեալ հաց գոհա-
ցաւ, եբեկ եւ ետ նո-
ցա եւ ասէ :
Այս է մարմին իմ, որ
փոխան բազմաց տուեալ :
զայս արասջիք առ իմոյ
յիշատակի :
Նոյնպէս եւ զբաժակն
յետ ընթրեացն էառ եւ
ասէ այս բաժակ է նոր
ուխտ իմով արեամբ
փոխան բազմաց հեղլոյ :

Բայց ահաւասիկ ձեռն
մատնչի իմոյ ընդ իս 'ի
սեղանս :
Եւ որդի մարդոյ ըստ
սահմանելոյն երթայ,
բայց վայ մարդոյն այն-
միկ յոր ձեռն մատնի-
ցի :
ՄԹ Եւ նոքա սկսան խն-
Ա դրել ընդ միմեանս թէ
ով է 'ի նոցանէ որ զայն
գործելոց իցէ :
ՃՏ Եւ եղեւ հակառակու-
Բ թիւն 'ի միջի նոցա, թէ
ով 'ի նոցանէ համարիցի
մեծ :
Եւ նա ասէ ցնոսա, թագա-
ւորք ազգաց տիրեն
նոցա, եւ որք իշխենն
նոցա բարերարք կոչին :
Այլ դուք ոչ այնպէս,
այլ որ մեծն է 'ի ձեզ
եղիցի իբրեւ զկրտսերն,
եւ առաջնորդն իբրեւ

ՌԻ 2 զսպաս

Ղ	Յ	Մ	Մտ
ՄԿԴ	ԻԻ ԿԴ ԿԷ ԿԴ	ՄԽԷ	ՃԿԷ
ՄԿԵ	.	ՄԽԷ	ՃԿԴ

Ղ	Յ	Մ	Մտ
ՄԿԷ	.	ՄԽա	ՃԿԹ
ՄԿԹ	ՄԲ	ՄԽ	ՃԿԲ
ՄՏ	.	ՄԳ	ՃԼԵ

զպաշտօնեայ ։
մհա Ով է՝ մեծ բազմականն
Ժ եթէ պաշտօնեայն ոչ
ապաքէն բազմականն ,
բայց ես եմ ՚ի միջի ձե
րում իբրև պաշտօնեայ ։
Եւ դուք էք որք ցանկ-
կայիք ընդ իս ՚ի փորձու-
թեան իմ ։
Եւ ես ուխտեմ ձեզ
որպէս և հայր իմ ուխ-
տեաց ինձ արքայու-
թիւն ։
Զի ուտիցէք , և
ըմպիցէք , ՚ի սեղանն
արքայութեան իմում ։
մհբ Եւ նստիցիք յերկոտա
Ե սան աթոռ դատել զեր
կոտասան ազգն Իսրայէլի ։
մհգ Եւ ասէ Տէր , Սիմոն ,
Ժ Սիմոն , ահա սատանայ
Ի Թ խնդրեաց զձեզ խար
բալել իբրև զցորեան ։
Բայց ես աղաչեցի վասն
քո զի մի՛ պակասեսցէ
հաւատք քո ։
մհդ Եւ դու երբեմն դարձ
Թ ցիս , և հաստատեսցես
զեղբարս քո ։
Եւ նա ասէ ցնա ․ Տէր ,
ընդ քեզ պատրաստ եմ
և ՚ի բանտ և ՚ի մահ եր
թալ ։
մհե Եւ նա ասէ ցնա ․
Ա ասեմ քեզ պետրէ չիցէ
այսօր հաւու խօսել
մինչ երիցս ուրասցիս
զիս չգիտել ։
մհզ Եւ ասէ ցնոսա , յոր
Ժ ժամ առաքեցի զձեզ
առանց քսակի և մախա
ղի և կօշկաց միթէ
կարօտացայք ինչ ։
Եւ նոքա ասեն , և ոչ
ինչ ։
Բայց ասէ , այլ այժմ
որ ունի զքսակ բարձցէ
նոյնպէս և մախաղ , և

որ

Ղ	Մ
մհա	․
մհբ	ձկէ
մհգ	․

Ղ	Յ	Մ	Մր
մհդ	ձկէ ձկթ	․	․
մհե	ձկդ	մհթ	ձճ
մհզ	․	․	․

որ ոչն ունի վաճառեսցէ զձորձս իւր և գնեսցէ իւր սուսեր ։
ձժէ Բայց ասեմ ձեզ զի այս
Ը ևս որ գրեալ է պարտ
է՛ զի կատարեսցի յիս,
թէ ընդ անօրէնս համարեցաւ, զի որ վն իմ ինչ է՛ վճարեալ է՛ ։
Եւ նոքա ասեն ․ տէր ահաւասիկ են աստ երկու սուրք ։
Եւ նա ասէ ցնոսա բաւական են ։
ձժը Եւ ելեալ գնաց ըստ սովորութեան 'ի լեառն ձիթենեաց, գնացին զհետ նորա և աշակերտքն ։
Իբրև եհաս 'ի տեղին, ասէ ցնոսա ․ յաղօթս կացէք չմտանել 'ի փորձութիւն ։
ձա Եւ ինքն մեկնեցաւ 'ի
Ա նոցանէ իբրև քարըն կեց մի ․ եդ ծունր կայր յաղօթս ։
մր Եւ ասէր հայր եթէ
Ա կամիս անցո՛ զբաժակս զայս յինէն ։
մբ Բայց ոչ որպէս իմ
Ա կամք այլ քո եղիցին ։
Եւ երևեցաւ նմա հրեշտակ յերկնից և զօրացուցանէր զնա, և էր 'ի տագնապի, և մտադիւրութբ ևս կայր յաղօթս ։
Եւ հոսէին 'ի նմանէ քրտունք իբրև զկայլակս արեան, որոց հեղեալ յերկիր ։
մգ Եւ յարուցեալ յաղօթս
Բ թիցն եկն առ աշակերտսն եգիտ զնոսա 'ի քուն 'ի տրտմութենէ ։
Եւ ասէ ցնոսա, զի՞ ննջէք, արիք, կացէք

յա

ը	յ	մ	մր
մձէ	․	․	մժզ
մձը	․․	․	
մձթ	ճժզ	մլա	ճձբ
մՃ	․	մլգ	ճձէ

ը	յ	մ	մր
մձբ	ծէ	մլէ	ճծզ
մձգ	իբ	մլէ	ճծզ
մձդ	․	մլզ	ճծէ

յապաւմ զի մի՛ մտանի-
ցէք ՚ի փորձութի՛ւն :

ՃԺԵ Եւ մինչդեռ խօսէր,
Ա ահաւասիկ ամբոխ, և
որ կոչիւրն յուդա մի
յերկոտասանիցն առաջ
նորդէր նոցա:

ՃԺԶ Իբրև մերձեցաւ առ
Ժ յս՟ համբուրել զնա,
քանզի զայն նշան տուե-
եալ էր նոցա, թէ ընդ-
որում եւս համբուրե-
ցից, նա է՛ զնա ունի-
ցիք :

Ասէ ցնա յս՟, յուդա,
համբուրելով մատնես
զորդի մարդոյ :

ՃԺԷ Իբրև տեսին, որք
Ա զնովաւն էին որ ինչ
լինելոց էր, ասեն ցնա. Տր՟.
հարցուք զնոսա սրով :
Եւ եհար մի ոմն ՚ի նո-
ցանէ զքահանայապե-
տին ծառայ, և եհատ

եհան զաջոյ ունկն նո-
րա :

Պատասխանի ետ յս՟ և
ասէ, թոյլ տուք մին-
չև ցայդ վայր :

ՃԺԸ Եւ մատուցեալ յունկն
Ժ բժշկեաց զնա :

ՃԺԹ Եւ ասէ ցեկեալսն իշխա-
Ա նս նորա քահանայապետա-
ցն և զինուորացն տա-
ճարին և ծերոց, իբրև
ի վերայ աւազակի ելէք սու-
սերօք և բրօք :

Հանապազորդ ընդ ձեզ էի
՚ի տաճարին, և ոչ ձգե-
ցէք ձեռս յիս, այլ այս
է՛ ձեր ժամ, և իշխա-
նութի՛ւն խաւարին :

ՃԻ Եւ կալեալ զնա ածին,
Ա և մուծին ՚ի տուն քա-
հանայապետին :

ՃԻԱ Եւ պետրոս երթայր
Ա զհետ նորա հեռաստին :
Իբրև լուցին զկրակ
իմէջ

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՃԺԵ	ՇԾ ՃԺԸ	Յ	ՄԼԱ
ՃԺԶ	.	.	.
ՃԺԷ	ՄԿ	ՅԸ	ՄՃԳ

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՃԺԸ	.	.	.
ՃԺԹ	ՄԾ	ՅԴ	ՄԼԳ
ՃԻ	ՄԿԸ	ՅԵ	ՄԼԵ
ՃԻԱ	ՄԿԷ	ՅԺԴ	ՄԼԷ

ի մէջ գաւթին , եւ նս
տան շուրջ , նստաւ
եւ պետրոս 'ի մէջ նո
ցա :
Տեսեալ զնա աղախնին
ումն զի նստէր առ լուսոյն,
հայեցաւ ընդ նա եւ
ասէ , եւ սա ընդ նմա
էր որք ընդ նմա էին :
Իսկ պետրոս ուրացաւ
եւ ասէ . ոչ ճանաչեմ զնա
կին դու :
մղբ Բ Եւ յետ սակաւ միոյ
այլ ումն տեսեալ զնա եւ
ասէ , եւ դու 'ի նոցա
նէ ես :
Եւ պետրոս ասէ այր
դու չեմ 'ի նոցանէ :
Եւ իբրեւ ժամ մի
էանց լինէր , այլ ումն մի
նչէր եւ ասէր , ստոյգ
եւ սա ընդ նմա էր ,
քանզի գալիլեացի է :
Ասէ պետրոս , այր

դու , չգիտեմ զինչ
խօսիս :
Եւ առժամայն մինչ
դեռ զայն ասէր խօսե
ցաւ հաւ :
մղգ Բ Դարձաւ տէր , եւ հայե
ցաւ 'ի պետրոս :
Եւ յիշեաց պետրոս
զբանն տեառն , զոր
ասաց զնա մինչչեւ հաւ
ու խօսեալ իցէ , եր
իցս ուրասցիս չգիտել
զիս :
Եւ ելեալ արտաքս ե
լաց դառնապէս :
մղդ Բ Եւ արքն , որք ունէ
էին զնա , այպն առ
նէին զնովաւ , եւ հար
կանէին :
Ծածկէին զերեսս նո
րա եւ ապտակէին , եւ հար
ցանէին զնա եւ ասէին ,
մարգարէաց մեզ՝ ո
է որ եհարն զքեզ :
Եւ

ղ յ մ մր
մղբ ճհէ յծէ ճղղ

ղ յ մ մր
մղգ · յծզ ճղէ
մղդ ճհզ յծը ճղը

ՄԿԵ Եւ այլ բազում ինչ հայ հոյութեամբ խօսէին 'ի նմա ։

ՄԿԵ
Ժ Եւ իբրև այգ եղև, ժողո վեցաւ ծերակոյտ ժողովրդեանն, քահանայապետքն, և դպիրք և հանին, ածին զնա յատեանս իւրեանց, և ասեն, թէ դու ես քրիստոսն, ասա՛ մեզ ։

ՄԿԶ
Ժ Ասէ ցնոսա ։ եթէ ասացից ձեզ, ոչ հաւատայք ։

Եւ եթէ հարցից ինչ զձեզ, չտայք ինձ պատասխանի, կամ արձակիցէք ։

ՄԿԷ
Ա Բայց յայսմ հետէ նստցի որդի մարդոյ ընդ աջմէ զօրութեան աստուծոյ ։

ՄԿԸ
Ժ Եւ ասեն ամենեքեան ապա ուրեմն դու ես որդին աստուծոյ ։

Եւ նա ասէ ցնոսա ։ դուք ասէք թէ ես եմ ։

ՄԿԹ
Բ Եւ նոքա ասեն, զինչ ևս պիտոյ է մեզ վկայութեան, զի մեզէն իսկ լուաք 'ի բերանոյ դորա ։

Հ
Ա Եւ յարուցեալ ամենայն բազմութիւն նոցա, ածին զնա առ պիղատոս ։

ՀԱ
Ժ Եւ սկսան չարախօս լինել զնմանէ և ասել, զսա գտաք զի թիւրէր զազգս մեր, և արգելոյր 'ի տալոյ հարկս կայսեր, և ասէր զանձնէ եթէ քրիստոս թագաւոր է ։

ՀԲ
Ա Իսկ պիղատոս եհարց զնա և ասէ դու ես թագաւորն հրէից ։

Սա

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՄԿԵ	.	.	.
ՄԿԶ	.	.	.
ՄԿԷ	ԿԹ	ՅԺ	ՃԻա

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՄԿԸ	.	.	.
ՄԿԹ	.	ՅԺԲ	ՃԿԴ
Հ	ՃՀԴ	ՅԺԲ	ՃԿԵ
ՀԱ	.	.	.
ՀԲ	ՃՀԲ	ՅԺ	Մ

Նա պատասխանի ետ
նմա եւ ասէ , դու աս
ցեր ։
Ասէ Պիղատոս ցքահա
նայապետսն եւ ցժող
ովուրդսն , չգտանեմ
ինչ վնաս յառն յայս
միկ ։
Եւ նորա պնդէին եւ
ասէին , եթէ խռովէ
զժողովուրդս , ուսու
ցանէ ընդ ամ Հրէաս
տան , սկսեալ ՚ի Գալի
լեէ մինչեւ ցայսր ։
Իսկ Պիղատոս լուեալ
զԳալիլեէ , եւ
հարց եթէ Գալիլեացի
իցէ այրն ։
Եւ իբրեւ գիտաց եթէ
յիշխանութենէ Հերովդի
է , ետ տանել զնա առ
Հերովդէս , քանզի եւ
նա յԵրուսաղէմ էր յաւուրսն
յայնոսիկ ։

Եւ Հերովդէս իբրեւ
ետես զՅս , ուրախ եղե
ւ յոյժ , զի ցանկայր ՚ի բա
զում ժամանակաց տես
անել զնա , քանզի լսէր
բազում անգամ զնմա
նէ , եւ ակն ունէր նշան
ինչ լինել տեսանել ՚ի
նմանէ ։
Հարցանէր զնա բա
նիւք բազմօք , եւ նա
ոչ ինչ ետ նմա պատաս
խանի ։
յե ժ Կային քահանայապետ
քն եւ դպիրքն եւ պնդա
գոյնս չարախօսէին զնո
մանէ ։
յզ բ Ձ Արհամարհեաց զնա եւ
Հերովդէս հանդերձ իւ
րովք զօրականօքն , եւ
այպն արարեալ էարկ
զնովաւ հանդերձս սպի
տակս , եւ ետ տանել
անդրէն առ Պիղատոս ։

ԽԲ. SS Եւ

գ յ
յգ ձ́լ
յէ .

գ մ մբ
յե . .
յզ յը ձ́ւթ

Եւ եղեն բարեկամք պիղատոս և հերովդէս յաւուրն յայնմիկ․ քանզի յառաջ թշնամիք էին միմեանց։

յէ Թ Կոչեաց պիղատոս զքահանայապետսն, և զիշխանս, և զժողովուրդն։

Եւ ասէ ցնոսա՝ ածէք, մատուցէք ինձ զայրս զայս իբրեւ զխոտորեցուցիչ ժողովրդեանն, և ահաւասիկ առաջի ձեր դատեցի, և վնաս ինչ ոչ գտի յառնդ յայդմիկ զորոյ դուք չարախօսէքդ զդմանէ։

յը Ժ Այլ և ոչ հերովդէս, քանզի եդաք զնա առ նա, և ահա ոչինչ մահու արժանի է գործեալ դորա․ խրատեցից զդա, և արձակեցից։

յթ Բ Օրէն հարկ էր մի մի ըստ տօնի արձակել նոցա։

յժ Ա Եւ նոքա աղաղակէին համբոխութեամբն և ասէին․ բարձ զդա և արձակեա մեզ զբարաբբայ։ Որ էր վասն խռովութեան իրիք եղելոյ ի քաղաքին և սպանութեան մատնեալ ի բանտ։

յժա Ա Դարձեալ պիղատոս սկսաւ խօսել, քանզի կամէր արձակել զՅս։ Եւ նոքա անդրէն աղաղակէին և ասէին՝ ի խաչ հան զդա։

յժբ Թ Եւ նա երրորդ ասէ ցնոսա՝ զինչ չար արար դա, ոչինչ վնաս մահու գտի ի դմա, խրատեցից զդա, և արձակեցից։

յժգ Ա Եւ նոքա տագնապէին մեծաձա

Ղ	Յ
յէ	ճլ
յը	·

Ղ	Յ	Մ	Մր
յթ	·	յիբ	մբ
յժ	ճձդ	յիե	մգ
յժա	ճձե	յիզ	մդ
յժբ	ճձգ	·	·
յժգ	ճձզ	յիզ	մդ

մեծամայն եւ խնդրէին
զնա ՚ի խաչ հանել, եւ
զօրանային բարբառք
նոցա եւ քահանայապե
տացն.

յժդ Ա Եւ պիղատոս հրամանե
ցաւ առնել զհայցուա
ծս նոցա.

Արձակեաց նոցա զբա
րաբբայն. զոր վա խռո
վութեն եւ սպանութեն
արկեալ էր ՚ի բանտ զոր
եւ խնդրէինն իսկ, եւ
զՅս մատնեաց կամաց
նոցա.

յժե Ա Իբրեւ տարին, զնոյն
զնա ըմբռնեցին զՍիմ
ոմոն կիւրենացի որ
գայր յանդէ, եդին
իվր նր զխաչն բերել
զկնի յսի.

յժզ Ժ ԶՐ. Եւ երթայր զհետ նր
բազմութիւն ժողովրդ
եանն, եւ կանանց, որք
կոծէին. եւ աշխարէին
զնա.

Դարձաւ յս եւ աս
ցնա, դստերք երղմի մի
լայք իվր իմ, այլ լացէք
իվր անձանց եւ իվր որդ
ւոց ձերոց.

Զի ահա եկեսցեն աւուրք
յորս ասիցեն, թէ երա
նի ամլոց եւ որովայնից
որք ոչ ծնան, եւ ստ
եանց, որք ոչ դիեցու
ցին.

Յայնժամ սկսանիցեն
ասել լերանց թէ ան
կերուք իվր մեր, եւ
բլրոց թէ ծածկեցէք
զմեզ.

Զի եթէ ընդ փայտ
դալար զայս առնեն,
ընդ չորն զինչ լի
նիցի.

յժէ Ա Ածին եւ այլ երկուս
չարագործս, սպանա

ՏՏ 2 նել

Ղ	Յ	Մ	Մր
յժդ	մկդ	յիբ	մզ
յժե	մկե	յիա	մթ
յժզ	.	.	.

Ղ	Յ	Մ	Մր
յժէ	մլբ	յձա	մժէ

ընդ նմա ։

յժը Ա Իբրեւ չոգան ՚ի տեղին
կոչեցեալ գագաղթա ,
անդ հանին զնա ՚ի խաչ ։
յժթ Ա Եւ զչարագործսն զմին
ընդ աջմէ եւ զմին ընդ
ձախմէ խաչեցին ։
յի Ժ Եւ յն ասէ ․ հայր ․
թող դոցա , զի ոչ գի
տեն զինչ գործեն ։
յիա Ա Եւ ՚ի բաժանել զհան
դերձս նորա արկին վի
ճակս ։
Եւ կայր ժողովուրդն
հայեցեալ ։
յիբ Բ Ծաղր առնէին զնա եւ
իշխանքն հանդերձ նո
քօք եւ ասէին , զայլս
ապրեցոյց , ապրեցուս
ցէ եւ զանձն եթէ դա
է՛ քս , որդի աստու
ծոյ ընտրեալն ։
Բ Խաղ առնէին զնա եւ
զինուորքն , երթեալ

մատուցանէին

նմա քացախ ։
Եւ ասէին , եթէ դու
ես թագաւորն հրէից
փրկեա՛ զանձն քո ։
յիդ Ա Եւ էր գիր գրեալ ՚ի վե՛
նորա ․ յունարէն , եւ
դաղմատարէն , եւ եբ
րայեցերէն գրով ․ եւ
թէ սա է՛ արքայն հրէ
ից ։
յիե Բ Իսկ մի ոմն ՚ի կախելոց
չարագործացն հայհոյ
էր զնա , եւ ասէր ․ ոչ
դու ես քն , փրկեա՛
զանձն քո , եւ զմեզ ։
յիզ Բ ՁԲ Պատասխանի ետ ըն
կերն սաստելով նմա ,
եւ ասէ , չերկնչիս դու
յաստուծոյ զի ՚ի նմին
պատժի կաս ․ եւ մեք
իրաւի ․ զի արժանի
որոց գործեցաքն առ
նումք զհատուցումն ,
եւ

ղ	յ	մ	մր
յժը	ճկէ	մլբ	մղէ
յժթ	ճկը	մլգ	մղե
յի	․	․	․
յիա	ճա	մլդ	մղր
յիբ	․	մլը	մղը
յիգ	․	մխբ	մղբ

ղ	յ	մ	մր
յիդ	ճկթ	մլէ	մղդ
յիե	․	մլթ	մղթ
յիզ	․	մլթ	յղթ

եւ սա աղխատ ինչ ոչ
գործեաց ։
Եւ ասէ ցՅս, յիշեա՛
զիս Տր յորժամ գայցես
արքայութ՚բ քով ։
Եւ ասէ ցնա Յս, ամէն
ասեմ քեզ, այսօր ընդ
իս լիցես ՚ի դրախտին ։
Եւ էր իբրեւ վեց
երորդ ժամ, եւ խաւար
եղեւ ի վերայ ամ երկրի մին
չեւ ցիններորդ ժամն,
խաւարեցաւ արե
գակն ։
յլա Ժ Եւ հերձաւ վարագոյր
տաճարին ընդ մէջ ։
յլբ Ա ՁԳ Եւ կարդացեալ Յս ՚ի ձայն
մեծ եւ ասէ ։
Հայր ՚ի ձեռս քո աւան
դեմ զհոգի իմ ։
Զայս իբրեւ ասաց ե
հան զոգի ։
Եւ տեսեալ հարիւրա
պետին որ ինչ եղեւն

փառաւոր առնէր զած
եւ ասէ, արդարեւ այրս
այս արդար էր ։
յլ Ժ Եւ ամ ժողովուրդն,
որք եկեալ էին, եւ տե
սանէին զտեսիլն զայն
եւ զգործ, բախէին
զկուրծս եւ դառնային ։
Կային եւ ամ ծանօթքն
նր ՚ի հեռաստանէ, եւ
կանայք, որք եկեալ
էին զհետ նորա ՚ի գա
լիլէէ տեսանէին զայն ։

Եւ ահա այր
մի անուն Յովսէփ, որ էր
նախարար
այր բարեգործ եւ ար
դար ։
Սա չէր միաբանեալ
ընդ խորհուրդս եւ ընդ
գործս նոցա, յարեմա
թեայ քաղաքէ հրէից,
որ

Ղ	Յ	Մ	Մտ
յիէ	·	յխ	մէ
յիը	·	յխբ	մծբ
յիթ	մբ	յխգ	մծգ
յլ	·	յխդ	մծէ

Ղ	Յ	Մ	Մտ
յլա	·	·	·
յլգ	մդ	յխէ	մծէ

որ եւ ինքն ակն ու-
նէր արքայութեանն Աս-
տուծոյ :
Սա՛ մատուցեալ ցՊի-
ղատոս խնդրեաց զմար-
մինն Յի :
ՅԼԴ Ա Եւ իջուցեալ զնա պա-
տեաց կտաւով, եւ եդ ՚ի կռա-
ծոյ գերեզմանին, ուր
չէր բնաւ զոք եդեալ :
ՅԼԵ Ժ Եւ օրն էր ուրբաթ,
եւ շաբաթ լուսանայր :
Եւ երթեալ այնն զհետ նր
կանայք որք եկեալ էին
ընդ նմա ՚ի Գալիլեէ,
տեսին զգերեզմանն,
եւ որպէս եդաւ մար-
մին նորա :
ՅԼԶ Բ Դարձան, եւ պատրաս-
տեցին խունկս եւ իւղս,
եւ ՚ի շաբաթուն հան-
գեան ըստ պատուի-
րանին :

ԻԴ
ՅԼԷ Ա Բայց ՚ի միաշա-
բաթուն վաղ
քաջ ընդ ա-
ռաւօտն եկին ՚ի գերեզ-
մանն բերէին զխունկսն,
զոր պատրաստեցին եւ
այլ կանայք ընդ նոսա :
Եւ գտին զվէմն թա-
ւալեցուցեալ ՚ի գերեզ-
մանէ անտի :
Եւ մտեալ ՚ի ներքս ոչ
գտին զմարմինն տեառն
յի :
Եւ եղեւ ընդ հիանալն
նոցա վս այնորիկ, եւ
ահա՛ արք երկու հասին
առ նոսա ՚ի հանդերձս
լուսաւորս :
ՅԼԸ Ա Եւ իբրեւ զարհուրեան
եւ խոնարհեցուցին զե-
րեսս իւրեանց յերկիր
ասեն ցնոսա զի՛ խնդրէք
զկենդանին ընդ մե-
ռեալս : Չէ

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՅԼԴ	ՄԷ	ՅԽԹ	ՄԸ
ՅԼԵ	·	·	·
ՅԼԶ	·	·	ՄԼ

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՅԼԷ	ՄԹ	ՅԾԲ	ՄԼԱ
ՅԼԸ	ՄԺա	ՅԾԴ	ՄԼԲ

Չէ աստ, այլ յարեաւ.
Յիշեցէք որպէս խօսեցաւ
ընդ ձեզ մինչ էր 'ի Գա
լիլեա. եւ ասէր թէ
պարտ է որդւոյ մարդ
ոյ մատնիլ 'ի ձեռս մար
դկաց մեղաւորաց, եւ
'ի խաչ ելանել եւ յեր
րորդ աւուր յառնել.
Եւ յիշեցին զբանս
նորա.
Եւ դարձան, պատմե
ցին զայս ամ մետասա
նիցն եւ այլոցն ամենե
ցուն.
Եւ էին Մարիամ Մագ
դաղենացի, եւ յովհան
նա, եւ Մարիամ յակո
բայ, եւ այլք ընդ նո
սա. որք պատմեցին
զայս առաքելոցն.
Եւ երեւեցան առաջի
նոցա յիմարութիւն թէ
բանք նոցա եւ չհաւա
տային նոցա.
Բայց պետրոս յարու
ցեալ ընթացաւ 'ի գե
րեզմանն, եւ հայեց
եալ ետես զկտաւսն
լոկ, որ կային, եւ գնաց
ընդ միտ զարմացեալ
թէ զինչ եղեւ.
ԶԵ Եւ ահա՛ եր
կու 'ի նոցա
նէ երթային
'ի նմին աւուր 'ի գեօղ
մի որ հեռի էր յԵրուսաղէմէ
հարիւր եւ վաթսուն
ասպարիսաւ, եւ էր
անուն նորա Էմմա
ուս.
Եւ նոքա խօսէին ընդ
միմեանս վն ամենայն
անցիցն.
Եւ եղեւ ընդ խօսիլն
նոցա եւ ընդ վիճելն. եւ
ինքն յիս մերձեցաւ
եւ

յէ մ մբ
յը յխ մէ
յթ . .

և երթայր ընդ նոսա ։
Եւ նոցա աչք կալեալ
էին առ ի չծանաչելոյ
զնա ։
Եւ ասէ ցնա , զինչ
են բանքդ զա որոյ վի
ճեք ընդ միմեանս մինչ
դեռ երթայք և տրտում
էք ,
Պատասխանի ետ մի
ոմն 'ի նոցանէ որում
անուն էր Կղէոպաս և
ասէ ցնա , դու միայն
կաս յեմ՟ , որ ոչ գիտա
ցեր զինչ գործեցաւ 'ի
նմա յաւուրս յայսոսիկ ։
Եւ ասէ ցնա զինչ ։
Եւ նոքա ասեն զյսէ
նազովրեցւոյ , որ եղև
այր մարգարէ , հզօր
արդեամբք և բանիւք
առաջի աստուծոյ և
ամենայն ժողովրդեան ։
Որպէս մատնեցին զնա
քահանայապետքն և
իշխանքն մեր 'ի դատաս
տան մահու և հանին
զնա 'ի խաչ ։
Մեք ակն ունէաք թէ
նա է' որ փրկելոց իցէ
զիէլ ։
Այլև համօրէն այսու
ամենիւ ։ այս երրորդ օր
է' յորմէ հետէ այն
գործեցաւ ։
Այլև կանայք ոմանք 'ի
մէնջ զարմացուցին
զմեզ , որք կանխեալք
ընդ առաւօտն չոգան
'ի գերեզմանն ։
Եւ ոչ գտին զմարմին
նորա , եկին , և ասեն ,
թէ և տեսիլ ևս հրեշ
տակաց տեսին , որք
ասէին զնմանէ թէ
կենդանի է ։
Եւ գնացին ոմանք 'ի
մէնջ 'ի գերեզմանն և
գտին

գտին նոյնպէս որպ ե-
կանայքն ասացին, բայց
զնա ոչ տեսին ։
Եւ նա ասէ ցնա, ով
անմիտք և հեղգամիտ
ք առ ՚ի հաւատալ
յամենայնի ։ զոր խօսեցան
մարգարէքն ։
Ոչ զնոյնս պարտ էր չար-
չարել քս, և մտանել ՚ի
փառս իւր ։
Եւ սկսեալ ՚ի մովսիսէ
և յամենայն մարգարէից մեկ
նէր նոցա որ ինչ յամենայն
գիրս գրեալ է զնմանէ ։
Մերձեցան ՚ի
գեօղն յոր երթային,
և նա պատճառէր հե-
ռագոյն ևս ուրեք եր
թալ ։
Եւ բռնադատեցին
զնա և ասեն, առ մեզ
ագիր, զի ընդ երեկս
է՛ և տարաժամեալ է՛

օրս ։
Եւ եմուտ ագանիլ
անդ ընդ նոսա ։
Եւ եղեւ ՚ի բազմելն նո
րա ընդ նոսա, առեալ
զհացն օրհնեաց եբեկ
և ետ նոցա ։
Եւ նոցա բացան աչք
և ծանեան զնա, և
նա եղեւ ՚ի նոցանէ ան
երևոյթ ։
Եւ ասեն ցմիմեանս,
ոչ խակ և սիրտք մեր
ջեռեալ էին ՚ի մեզ մինչ խօ
սէր ընդ մեզ ՚ի ճանա
պարհին, և ած բա
նայր մեզ զգիրս ։
Եւ յարուցեալ նոյն ժա
մայն դարձան յԵմ, և
գտին ժողովեալ զմե
տասանսն ։ և զորս ընդ
նոսայն էին ։
Եւ ասեն թէ արդարև
յարեաւ Տր և երև

ցաւ սիմոնի։
Եւ նոքա պատմէին, որ զճանապարհայն, և թէ զիարդ եա ծանօթս նոցա 'ի բեկանել հացին։

յհ թ Մինչդեռ զայն խօսէին, ինքն իսկ յս եկաց 'ի մէջ նոցա և ասէ ցնս, խաղաղութի ընդ ձեզ, ես եմ, մի՛ երկնչիք։
Եւ զարհուրեալ երկնչէին, և համարէին զոգի ինչ տեսանել։
Եւ ասէ ցնս զի խռովեալ էք. և ընդէր խորհուրդք ելանեն 'ի սիրտս ձեր։
Տեսէք զձեռս իմ և զոտս զի ես նոյն եմ, շօշափեցէք զիս և տեսէք, զի ոգի մարմին
յհբ ձ
և ոսկերս ոչ ունի, որպ զիս տեսանէք զի ունիմ։
Եւ զայս ասացեալ եցոյց նոցա զձեռսն և զոտս։

յհա թ Եւ մինչդեռ տակաւին չհաւատային 'ի խնդութէն, և զարմացեալ էին, ասէ ցնս, ունիք ինչ կերակուր աստ։
Եւ նոքա ետուն նմա ձկան խորովեցելոյ մասն, և խորիսխ մեղեր։
Եւ եկեր առաջի նոցա, և զմնացորդսն ետ նոցա։
յհբ ձ Եւ ասէ այս բանք են, զոր խօսեցայ ընդ ձեզ մինչ առ ձեզն էի, թէ պարտ է լնուլ ամ գրելոցն

ղ յ
յհ մեզ մէ

ղ յ
յհա մա մբ մէ
յհբ ։

լոցն յօրէնսն մովսէսի ,
և 'ի մարգարէս , և 'ի
սաղմոսսն վն իմ ։
Յայնժամ ամենեքեաց զմիտս
նոցա իմանալ զգիրս ։
Եւ ասէ ցնս , թէ այս
պէս պարտ էր չարչա
րիլ Քի , և յառնել 'ի
մեռելոց յաւուր երրոր
դի , և քարոզել յանուն
նորա ապաշխարութիւն ,
և թողութիւն մեղաց .
յամենայն ազգս սկսեալ
յեէմէ ։
Եւ դուք էք վկայք
բանիցս այսոցիկ ։
Եւ ահա ես առաքեմ
զաւետիս հօր իմոյ 'ի
ձեզ , և դուք նստա
րուք 'ի քաղաքիդ յեէմ,
մինչև զգենուցուք ըզ
զօրութիւն 'ի բարձանց ։
Եհան զնոսա մինչև 'ի
բեթանիայ , և ամբար
ձեալ զձեռս իւր օրհն
եաց զնոսա ։
Ղ.Օ Եւ եղև յօրհնելն նորա
զնս , մեկնեցաւ 'ի նո
ցանէ . և վերանայր յեր
կինս ։
Եւ նոքա երկիր պագ
եալ նմա դարձան յեէմ
ուրախութեամբ մեծաւ ։
Եւ էին հանապազ 'ի
տաճարին , գովէին , և
օրհնէին զած ։

Նախադրութիւն Յոհաննու
Աւետարանին ։

Աւետարանս որ ըստ Յոհաննու գրեալ է նոյն Յոհաննէս անն որ է՝ եղբայր յակոբայ զեբեդեայ որ անկաւ ի կր̃ լանջացն տն̃ սա սկզբն առնէ ՚ի բանէն ա̃ծայնոյ , և զըստ մարմնոյ ծնունդն ի շառաւիղէ ասելով , և բանն մարմին եղև . և յիշատակէ զմկրտութիւն յոհաննու և զընտրութիւն աշակերտացն , այլ և զհրաշսն և զպատուէսս զորս արար քն̃ և զկատարածն , և թէ ոչ մատնեցաւ ՚ի ձեռս պոնտացւոյ պիղատոսի և խաչեցաւ , և զինուորքն բաժանեցին զհանդերձս նր̃ , և ի վերայ պատմուճանի նորա վիճակ արկին . և մարմինն նր̃ եդաւ ՚ի գերեզմանի և յարեաւ յերրորդ աւուր . և երևեցաւ աշակերտացն .

Յոհաննէս եղբայր յակոբայ առաքելոյն և կոչեցեալն որդի որոտման զենի . ծգ̃ ամաց համբառնալոյ տն̃ մերոյ յի̃ քի̃ գրեաց զաւետարանն իւր լեզուաւ յունականաւ ՚ի յեփեսոս քաղաքի ըստ խնդրոյ եպիսկոպոսացն ասիացւոց ։

Ցանկ տնից Աւետարանին Յոհաննու .

	յոհ	մթէ	մրկ	ղուկ
Սն զի աստուածն է՝ բանն ած .	ա			
Սն յոհաննու վկայելոյն ճշմարտին ած .	բ	գ	ա	դ
Սն գալոյն առ նա գառին ած .	գ			
Սն աշակերտին բերելոյն առ յն աւետաւոր լուսոյն .	դ			
Սն գտանելոյն զմեսիայ .	ե			
Սն հարսանեացն ՚ի կանայ գալիլեացւոց	զ			
Սն արտաքսելոյն ՚ի տաճարէն զվաճառօղս	է	իէ	լգ	կը
Սն նիկոդիմոսի .	ը			
Սն ՚ի յայտնութեան մկրտելոյն .	թ			
Սն խնդիր լինելոյ սակս սրբութե	ժ			
Սն կնոջն սամարացւոյ .	ժա			
Սն թագաւորազնին .	ժբ	է		ժը
Սն երեւումն և լը ամեայ հիւանդին	ժգ			
Սն զի հայր սիրէ զորդի .	ժդ			
Սն հնգից հացիցն և երկուց ձկանց	ժե	իզ	ժզ	իը
Սն գնալոյն ի վր ծովուն .	ժզ			
Սն տրտնջելոյն զմանէ հրէիցն .	ժէ			
Սն շրջելոյն յի ՚ի գալիլեա .	ժը			
Սն խնդրելոյն հրէից սպանել զյս .	ժթ	ծ	լգ	կը
Սն ՚ի ծնէ կուրին .	ի			
Սն դնելոյն յի զանձն ի վր ոչխարացն	իա	իգ	ը	
Սն նաւակատեացն յեմ .	իբ			
Սն ղազարու յարութեան .	իգ			
Սն օծանելոյ զյս .	իդ	կը	իգ	իա

Սն

	յոհ	մատթ	մրկ	ղուկ
Վն չկամելոյն յուդայի զգեղձն խօսելոյն	ժե			
Վն աւանակին եւ իշոյն.	ժզ	ժե	ըէ	կզ
Վն դատապարտանն հեթանոսաց.	ժէ	—	—	—
Վն հատին ցորենոյ.	ժը	—	—	—
Վն յի որ լոյս եկն յաշխարհ.	ժթ	—	—	—
Վն ընթրեաց եւ լուանալոյ զոտս աշակերտաց	ի	—	—	—
Վն չարչարանաց եւ սփոփելոյ զաշակերտսն	իա	ժե	ըզ	—
Վն գալոյ հոգւոյն սրբոյ եւ մխիթարելոյ զաշակերտսն.	իբ	—	—	—
Վն մատնութեան յի.	իգ	կա	ճդ	ձզ
Վն ուրացման պետրոսի եւ հաւուն խօսելոյ	իդ	կբ	ճե	ձը
Վն ածելոյն զյն 'ի փանանց կայիափայ	իե	—	—	—
Վն տանելոյն զյն 'ի դատաստան.	իզ	կէ	—	ձ
Վն աւանդելոյն յի զհոգին.	իէ	—	—	ձա
Վն խնդրելոյ [illegible] մարմնին	իը	—	—	—
Վն բերելոյն նիկոդեմոսի զզմուռս	իթ	—	—	—
Վն գալոյ կանանցն ի գերեզմանն.	լ	կթ	ճթ	ձդ
Վն դրօքն փակելովք մտանելոյն յի առ աշակերտսն.	լա	—	—	ձդ
Վն հաստատելոյն յի զթովմաս 'ի հաւատս	լբ	—	—	—
Վն ճաշելոյ ընդ նոսա եւ հարցանելոյ զպետրոս	լգ	—	—	—
Վն սիրելւոյ աշակերտին որ գրեաց զաւետարանն.	լդ	—	—	—

Սրբոյ Աւետարանին Ըստ Յովհաննու։

Ի ՍԿԶԲԱՆ

ԷՐ ԲԱՆՆ ԵՒ ԲԱՆՆ ԷՐ ԱՌ ԱՍՏՈՒ-ած, եւ Ած էր բանն։ Նա էր ՚ի սկզբանէ առ Ած։ Ամենայն ինչ նովաւ եղեւ եւ առանց նորա եղեւ եւ ոչինչ որ ինչ եղեւն։

Նովաւ կեանք էր, եւ կեանքն էր լոյս մարդկան։ Եւ լոյսն ՚ի խաւարի անդ լուսաւորէ, եւ խաւար նմա ոչ եղեւ հասու։

ԽԳ. ՎՎ Եղբ.

բ գ Եղև այր մի առաքեալ յաստուծոյ անուն նորա յովհաննէս ։

Սա եկն ՚ի վկայութիւն զի վկայեսցէ վն լուսոյն, զի ամենեքին հաւատասցեն նովաւ ։

Ոչ էր նա լոյսն, այլ զի վկայեսցէ վն լուսոյն ։

դ գ Էր լոյսն ճշմարիտ, որ լուսաւորէ զամ մարդ որ գալոց է՛ յաշխարհ ։

Յաշխարհի էր, և աշխարհ նովաւ եղև, և աշխարհ զնա ոչ ծանեաւ ։

փ ծ Յիւրսն եկն, և իւրքն զնա ոչ ընկալան ։

Իսկ որք ընկալանն զնա, ետ նոցա իշխանութիւն որդիս աստուծոյ լինել, որոց հաւատացեն յանուն նորա ։

Որք ոչ յարենէ, և ոչ ՚ի կամաց մարմնոյ և ոչ ՚ի կամաց առն, այլ յաստուծոյ ծնան ։

ե գ Եւ բանն մարմին եղև և բնակեաց ՚ի մեզ, և տեսաք զփառս նր, զփառս իբրև զմիածնի առ՚ի հօրէ, լի շնորհօք և ճշմարտութեամբ ։

զ Ա Յովհաննէս վկայեաց վն նր, աղաղակեաց և ասէ, աս՛ է՛ զորմէ ասէի, որ զկնի իմ գայ լոյն էր առաջի իմ եղև, զի նախ քան զիս էր ։

է ծ Եւ ՚ի լրութենէ նորա մեք ամենեքին առաք շնորհս փոխանակ շնորհաց ։

Զի օրէնքն ՚ի ձեռն մովսիսի տուան ։ շնորհք և ճշմարտութիւն ՚ի ձեռն

ձեռն յի՛ք՛ի եղեն.

Զա՛ծ ոչոք ե
տես երբեք,
բայց միածինն
որդին որ'ի ծոց հօր, նա
պատմեաց մեզ:

Ժ Բ Եւ այս է՝ վկայութիւն
յոհաննու յորժամ առա
քեցին առ նա հրէայքն
յե՛րէմ՛ քահանայս և
ղեւտացիս, զի հարցցեն
ցնա թէ դու ո՛ ես:
Եւ խոստովան եղեւ,
և ոչ ուրացաւ, խոստո
վան եղեւ, թէ ես ոչ եմ
ք՛ս՛ն:
Եւ հարցին ցնա, իսկ
ով ես դու եղիա ես.
Եւ ասէ, ոչ եմ.
Իսկ մարգարէն ես
դու.
Պատասխանի ետ թէ
ոչ:

Իսկ ասեն ցնա ով
ես, զի պատասխանի
ԲԺ տարցուք որոց առաքե
ցինն զմեզ, զի ասես
վասն քո.
Ժ Ասէ, ես ձայն բար
Ա բառոյ. յանապատի.
ուղիղ արարէք զճանա
պարհ տեառն:
Որպէս ասաց եսայի
մարգարէ:
ԺԱ Եւ որք առաքեցանն,
Ժ 'ի փարիսեցւոց անտի
էին. հարցին ցնա և ա
սեն.
Իսկ զի մկրտես եթէ
դու չես ք՛ս՛ն, և ոչ
եղիա, և ոչ մարգարէն.
ԺԲ Պատասխանի ետ նոցա
Ա յոհաննէս և ասէ. ես
մկրտեմ զձեզ ջրով. 'ի
միջի ձերում կայ զոր
դուքն ոչ գիտէք.
Նա զկնի իմ գալոցն է՛.

VV 2 ...

յ	մ		
ը	×ժբ		
թ			

յ	մ	✝	ւ
ժ	ը	ր	ի
ժա	.	.	.
ժբ	ժա	ջ	ժ

որ առաջի իմ եղեւ,
որում չեմ արժանի,
եթէ լուծից զխրացս
կօշկաց նորա։
ժգ Այս 'ի բեթաբրայ եղեւ
ժ յայնկոյս յորդանանու,
ուր էրն յոհաննէս, եւ
մկրտէր եւ անդ լինէր։

գ. Ի վաղիւ անդր
տեսանէ զՅս
զի գայր առ
նա, եւ ասէ, ահաւասիկ
գառն աստուծոյ որ
բառնայ զմեղս աշխարհ
հի։
ժգ Սա է', վս որոյ ես
Ա. ասէի, զկնի իմ գայ
այր. որ առաջի իմ եղեւ,
զի յառաջ խոյ էր քան
զիս։
Եւ ես ոչ գիտէի զնա.
այլ զի յայտնի լինիցի
Ի՛լի. վասն այնորիկ եկի
ես ջրով մկրտել։
ժե Վկայեաց յոհաննէս եւ
Ա. ասէ, թէ տեսանէի
զհոգին զի իջանէր
իբրեւ զաղաւնի յերկնից
եւ հանգչէր ի վերայ
նորա։
Եւ ես ոչ գիտէի զնա,
այլ որ առաքեացն զիս
մկրտել ջրով նա ասաց
բդ ցիս.
Յոր վր տեսանիցես
զհոգին, զի իջանիցէ,
եւ հանգչիցի ի վերայ նո
րա, նա է' որ մկրտէ
հոգւովն սրբով։
Եւ ես տեսի, եւ
վկայեցի, եթէ սա է'
որդին աստուծոյ։

ժզ Ի վաղիւ անդր
ձ կայր յոհաննէս
գ. եւ յաշ[illegible]րտաց
ան

	Մ	Ղկ	Ղ	Յ	Մ	Ղ
յժգ	.	.	.	ժե	ժգ	ժթ
ժգ	ժա	ջ	ժ	ժզ	.	

անտի նորա երկու. եւ
նայեցեալ ընդ յս զի
գնայր, եւ ասէ, Ահա
Գառն Աստուծոյ.
Լուան ի նմանէ երկու
աշակերտքն զի խօսէր,
եւ գնացին զհետ յի.
Իբրեւ դարձաւ յս եւ
ետես զնս զի երթային
զհետ նորա, ասէ ցնս
զի՞նչ խնդրէք.
Նոքա ասեն ցնա.
Ռաբբի, որ թարգմա-
նեալ կոչի վարդապետ,
ուր են օթեվանք քո. ժը
Ասէ ցնս Եկայք, եւ ձ
տեսէք. Ն
Եկին, եւ տեսին, ուր
էին օթեվանք նորա,
եւ առ նմա ադան զայն
օր, զի ժամ էր իբրեւ
տասն երորդ.
Էր Անդրէաս եղբայր
Սիմոնի Պետրոսի, մի յեր-
կուց անտի որք լուան
ի Յոհաննէ եւ գնացին
զհետ նորա.
ժե Գտանէ սա նախ զեղ-
Ա բայր իւր զՍիմոն, եւ
ասէ ցնա, Գտաք զՄե-
սիայ որ թարգմանի Քս.
Սա էած զնա առ յս.
Նայեցեալ ընդ նա յս
ասէ, Դու ես Սիմոն
որդի Յովնանու. դու
կոչեսցիս Կեփաս, որ
թարգմանի Պետրոս.
Ի վաղիւն անդր կա-
մեցաւ ելանել ի Գա-
լիլեա, գտանէ զՓիլիպ-
պոս, եւ ասէ ցնա յս,
Եկ զկնի իմ.
Էր Փիլիպպոս ի Բե-
թսայիդայ, ի քաղաքէ
Անդրէայ եւ Պետրոսի.
Գտանէ

յ ժ մը ղ
ժե ժեզ ժբ ձէ
մբ

Դասանէք Փիլիպպոս
զնաթանայէլ եւ ասէ
ցնա . զորմէ գրեալ
մովսէս յօրէնսն եւ մար
գարէքն , գտաք զյն
զորդին յօսեփայ 'ի նա
զարեթէ .
Ասէ ցնա նաթանայէլ
իսկ 'ի նազարեթէ
մարթ ինչ իցէ բա
րւոյ իմիք լինել .
Ասէ ցնա փիլիպպոս ,
եկ եւ տես .
Իբրեւ ետես յն զնա
թանայէլ զի գայր առ
նա , ասէ վս նր , ահա՛
ճշմարիտ իսրայէլացի յո
րում նենգութիւն ոչ
գոյ .
Ասէ ցնա նաթանայէլ
ուստի ճանաչես զիս .
Պատասխանի ետ յն եւ
ասէ ցնա . մինչեւ էր
փիլիպպոսի կոչեալ ըզ
քեզ զի էիր իներքոյ
թզենւոյն , տեսի ըզ
քեզ .
Պատասխանի ետ նմա
նաթանայէլ եւ ասէ .
ռաբբի , դու ես որդին
աստուծոյ , դու ես
թագաւոր իղի .
Պատասխանի ետ նմա
յն եւ ասէ , փոխանակ
զի ասացի քեզ , թէ
տեսի իներքոյ թզեն
ւոյն հաւատաս մեծա
մեծս եւս քան զայս տես
ցես .
Եւ ասէ ցնա , ամէն
ասեմ ձեզ տեսանիցէք
զերկինս բացեալ եւ
զհրեշտակս աստուծոյ
զի ելանիցեն եւ իջանի
ցեն ի վերայ որդւոյ
մարդոյ .

Եւ

Բ. Եւ յաւուրն եր
րորդի հարսա
նիք էին 'ի Կա
նայ Գալիլեացւոց ,
և անդ էր մայրն յի՛ ,
կոչեցաւ և յս՛ և աշա
կերտքն նորա 'ի հարսա
նիսն .
Եւ 'ի պակասել գին
ւոյն , ասէ մայրն ցյս՛ ,
գինի ոչ ունին .
Եւ ասէ ցնա յս՛ , զի՞
կայ իմ և քո կին դու .
չև է հասեալ ժամա
նակ իմ .
Ասէ մայր նորա ցպաշտա
ւորսն , զինչ ինչ ասի
ցէ , արասջիք .
Էին անդ թակոյկք
կճեայք վեց ըստ սրբու
թեն Հրէից , տանէին
մի մի 'ի նոցանէ մարս եր
կուս կամ երիս .
Ասէ ցնոսա յս՛ , լցէք
զթակոյկսդ ջրով .
բդ Եւ լցին զնոսա մինչև
ի վեր .
Եւ ասէ ցնոսա , արդ
ածէք , և բերէք առ
ճարտարապետն , և նոքա
բերին .
Եւ իբրև ճաշակեաց
ճարտարապետն զջուրն
գինի եղեալ , և ոչ գի
տէր ուստի իցէ , բայց
սպասաւորքն գիտէին
որք արկին զջուրն .
Ձայնէ ընդ փեսային ճար
տարապետն .
Եւ ասէ , ամենայն
մարդ զանոյշ գինին յա
ռաջագոյն պատուէ , և
յորժամ արբենան , յայն
ժամ զյոռին . դու պա
հեցեր զանոյշ գինիդ
մինչև ցայժմ .
Զայս արար սկիզբն
նշա

նշանաց յն ՚ի Կանայ Գա
լիլեացւոց, և յայտն
եաց զփառս իւր, և
հաւատացին ՚ի նա աշա
կերտք նորա:

ժբ Յետ այսորիկ էջ
Է յն. ՚ի Կափառ
Լ նաում, ինքն
և մայր իւր, և եղբարք
իւր, և անդ կեցին ոչ
բազում ինչ աւուրս:
ի Ա Եւ էր մերձ զատիկն
հրէից. և ել յԵրուսաղէմ.
Եւ եգիտ ՚ի տաճարին
զի վաճառէին զարջա
ռս և զոչխարս և զա
ղաւնիս, և զլումա
փոխս որք նստէին:
Եւ արար խարազան
չուաններոյ, և եհան զա
մենեսին ՚ի տաճարէն
զոչխարս և զարջառս և
զպղինձս հատավաճառ

այն ցրուեաց և զսեղ
անսն կործանեաց:
Եւ որք զաղաւնիսն
վաճառէին ասէ ցնո
սա, բարձէք զայդ աս
տի, և մի առնէք
բե զտուն Հօր իմոյ տուն
վաճառի:
իբ Ճ Ապա յիշեցին աշա
կերտքն նր թէ գրեալ
է, նախանձ տան քո
կերիցէ զիս:
իգ Դ Պատասխանի ետուն
հրէայքն և ասեն ցնա,
զինչ նշան ցուցանես
դու մեզ զի զայդ առ
նես:
իդ Ճ Պատասխանի ետ յն և
ասէ ցնս. քակեցէք
զտաճարդ զայդ և զե
րիս աւուրս շինեցից
զդա:
Ասեն ցնա հրէայքն.
զքառասուն և զվեց
ամ

յ	լ	մր	մ
ժբ	ժբ	.	.
ի	մձգ	ծգ	ձդ
իա	մխա	ռխա	մխբ

յ	մ	մր
իբ	.	.
իգ	ձկա	ՃԷ
իդ	.	.

ամ չինեցաւ տանձարս
այս, և դու զերիս աւ-
ուրս կանգնես զսա։
Բայց նա ասէր վասն
տաճարի մարմնոյ իւրոյ։
Յորժամ յարեաւ
ի մեռելոց, յիշեցին
աշակերտքն նորա թէ
այս է՛ զոր ասացն, և
հաւատացին գրոյն և
բանին, զոր ասաց Յս։

Եւ իբրև էր
յԵրուսաղէմ ի զատ-
կին տօնի, բա-
զումք հաւատացին յա-
նուն նորա, զի տեսա-
նէին զնշանսն զոր առ-
նէր։

Բայց ինքն Յս ոչ հաւա-
տայր զանձն նոցա, վասն
զի ինքն գիտէր զամե-
նայն։

Եւ զի ոչ էր պիտոյ

և թէ ոք վկայեսցէ վասն
մարդոյ. զի ինքն գիտէր
զինչ կայր ի
մարդն։

Բ. Եւ էր այր մի ի փարի-
սեցւոց անուն Նիկոդե-
մոս անուն նորա իշխան
Հրէից։

Սա եկն առ նա գիշե-
րի և ասէ ցնա. Ռաբբի
գիտեմք եթէ յԱստու-
ծոյ եկեալ ես վարդա-
պետ, զի ոչ ոք կարէ
դկ զայդ նշանս առնել
զոր դու առնես եթէ
ոչ Ած իցէ ընդ նմա։

Պատասխանի ետ Յս և
ասէ ցնա, ամէն ամէն
ասեմ քեզ

Եթէ ոք ոչ ծնցի միւս
անգամ, ոչ կարէ տեսա-
նել զարքայութիւն Ա-
ստուծոյ։

Ասէ ցնա Նիկոդեմոս

զիարդ կարէ մարդ ծնա
նիլ որ ծերն իցէ ։
Մ՞իթէ մարթ իցէ
անդրէն յորովայն մօր
իւրոյ կրկին մտանել և
ծնանիլ ։
Պատասխանի ետ Յիս
ուս և ասէ ցնա , ամէն
ամէն ասեմ քեզ . եթէ
ոք ոչ ծնցի ՚ի ջրոյ և
՚ի հոգւոյ ոչ կարէ մտա
նել յարքայութիւն աս
տուծոյ ։
Զ՞ի ծնեալն ՚ի մար
մնոյ մարմին է՛ , և
ծնեալն ՚ի հոգւոյ հո
գի է ։
Մի՛ զարմանար
թէ ասացի քեզ , պարտ
է՛ ձեզ ծնանել վերս
տին ։
Զ՞ի հողմ ուր կամի
շնչէ , և զձայն նորա
լսես , այլ ոչ գիտես ,
ուստի գայ կամ յո՛ եր
թայ , այնպէս է ամ
ծնեալն ՚ի հոգւոյն ։
Պատասխանի ետ Նիկո
դեմոս և ասէ ցնա .
զիարդ մարթի այդմ
լինել ։
Պատասխանի ետ Յիս և
ասէ ցնա , դու ես վար
դապետ Իղի և զայդ ոչ
գիտես ։
Ամէն ամէն ասեմ քեզ զի
զի զոր ինչ գիտեմք խօ
սիմք , և զոր տեսաք
վկայեմք , և զվկայու
թիւն մեր ոչ ընդունիք ։
Իսկ արդ եթէ զերկրա
ւորս ասացի ձեզ և ոչ
հաւատայք , զի արդ
եթէ զերկնաւորսն ասա
ցից հաւատայցէք ։
Եւ ոչ ոք ել յեր
կինս , եթէ ոչ
որ էջն յերկնից

որդի մարդոյ, որ էն յերկինս ։

Եւ ով մովսէս բարձրացոյց զօձն յանապատի, նոյնպէս բարձրանալ պիտի է որդւոյ մարդոյ

Զի ամ, որ հաւատայ 'ի նա ոչ կորիցէ այլ ընկալցի զկեանսն յաւիտենականս ։

Զի այնպէս սիրեաց ած զաշխարհ մինչեւ զորդին իւր միածին ետ, զի ամ որ հաւատայ 'ի նա, մի՛ կորիցէ այլ ընկալցի զկեանս յաւիտենականս ։

Զի ոչ առաքեաց ած զորդի իւր յաշխարհ թէ դատեսցէ զաշխարհ այլ զի փրկեսցի աշխարհ նովաւ ։

Որ հաւատայ 'ի նա, ոչ դատապարտեսցի, եւ որ ոչ հաւատայ 'ի նա արդէն իսկ դատապարտեալ է, զի ոչ հաւատաց յանուն միածնի որդւոյն այ ։

Եւ այս իսկ է՛ դատաստան. զի լոյս եկն յաշխարհ եւ սիրեցին մարդիկ զխաւար առաւել քան զլոյս, զի էին գործք իւրեանց չարութն.

Զի ամենայն որ զչար գործէ ատեայ զլոյս, եւ ոչ գայ առ լոյսն, զի մի՛ յանդիմանեսցին գործք նորա.

Իսկ որ առնէ զճշմարտութի, գայ առ լոյսն, զի յայտնի լիցին գործք նր թէ աստուծով գործեցան ։

Թ. Յետ այսորիկ եկն յս եւ աշակերտքն նորա յեր Դ Դ.

կլլին հրեշտակաւն, և
անդ շրջէր նոքօք համ
դերձ և մկրտէր։
ԻԳ Գ Էր և Յովհաննէս
ի յայենովն մերձ առ
Սաղիմ, զի ջուրք բա
զումք էին անդ, և
գային, և մկրտէին։
ԻԴ Դ Զի չև ևս էր արկեալ
զՅովհաննէս ի բանդն։
ԻԵ Ժ Եւ եղև խնդիր յաշա
կերտացն Յովհաննու
ընդ Հրէից վասն սր
բութեան։
Եկին առ Յովհաննէս և
ասեն ցնա։
Ռաբբի, որ էրն ընդ
քեզ յայնկոյս Յորդանա
նու, որում դու վկայ
եցեր, ահաւասիկ նա
մկրտէ և ամենեքին
գան առ նա։
Պատասխանի ետ Յովհան
նէս և ասէ, ոչ կարէ
մարդ առնուլ յանձնէ
և ոչ ինչ, եթէ ոչ իցէ
տուեալ նմա յերկնից
ի վերուստ։
ԻԸ Ա Դուք ձեզէն վկայէք
ինձ, զի ասացի եթէ
չեմ ես Քրիստոսն, այլ թէ
առաքեալ եմ առաջի
նորա։
ԻԹ Ժ Որ ունի զհարսն նա է
փեսայ. իսկ բարեկամ
փեսային, որ կայ և լսէ
նմա, ուրախութեամբ
ուրախ լինի վասն ձայնի
փեսային։
Արդ այս ուրախութիւն
որ իմն է, լցեալ է։
Նմա պարտ է աճել,
և ինձ մեզմանալ։
Որ ի վերուստն գայ ի վե
րոյ է քան զամենայն,
որ յերկրէ աստի է, յեր
կրէ է և յերկրէ խօսի։
Որ յերկնիցն գայ զոր
ինչ

յ	մ	մր	ղ
ԻԴ	ե	·	ղ
ԻԶ	ԺԸ	Ը	·
ԺԷ			

յ	մ	մր	ղ
ԻԸ	ԺԱ	Դ	Ժ
ԻԹ	·	·	·

ինչ եւանեւս զոր լու
աւ մեկայէ, և զվկայ
ութիւնն ոչ ոք ընդունի։
Որ ընդունի զվկայու
թիւն նորա կնքեաց թէ
Աստուած ճշմարիտ է։
Զի զոր Աստուած առա
քեաց զբանս Աստու
ծոյ խօսի։
Զի ոչ եթէ չափով
տայ Աստուած զՀոգին։
Հայր սիրէ զորդի, և
զամենայն ինչ ետ 'ի ձե
ռս նորա։
Որ հաւատայ յորդի
ընդունի զկեանս յաւի
տենականս, և որ ոչն
հնազանդի որդւոյ ոչ
տեսցէ զկեանս, այլ
բարկութիւն Աստուծոյ
մնայ 'ի վերայ նր։

Իբրեւ գիտաց Յս
եթէ լուան փա
րիսեցիքն եթէ

յ մ զ
ե ձժա ձժթ
ես . .

Յս բազում աշակերտս
առնէ, և մկրտէ քան
զՅոհաննէս. քանզի ոչ
եթէ Յս ինքնին մկրտէր
այլ աշակերտքն նորա։
ԵԲ Եթող զհրէաստան եր
կիր, և եկն միւս ան
գամ 'ի Գալիլեայ։
ԵԳ Եւ էր նմա անցանել
ընդ Սամարիայ։
ԺԱՄ. Գայ նա 'ի քաղաք մի
Սամարացւոց որում՝ ա
նուն էր Սիւքար. մերձ
'ի գիւղն զոր ետ Յակ
ոբ որդւոյ իւրում Յով
սեփայ։
Եւ անդ էր աղբիւր
մի Յակոբայ։
Իսկ Յս վաստակեալ 'ի
ճանապարհէն, նստէր
խոնջեալ աղբերն, և էր
ժամ իբրև վեց ե
րորդ։
ԳԴ Գայ կին մի 'ի Սամա
րեայ

յ մ
եհ ժթ
եւ .

կիրն Հրէաստանի, և
անդ շրջէր նոքօք հան
դերձ և մկրտէր։
ԻԳ Գ· Մկրտէր և Յովհաննէս
՚ի յայենոն մերձ առ
Սաղիմ, զի ջուրք բա
զումք էին անդ, և
գային և մկրտէին։
ԻԴ Դ· Զի չեւ ևս էր արկեալ
զՅովհաննէս ՚ի բանտ։
ԻԵ Ժ Ճ· Եւ եղեւ խնդիր յաշա
կերտացն Յովհաննու
ընդ Հրէից միում սր
բութեան։
Եկին առ Յովհաննէս և
ասեն ցնա.
Ռաբբի, որ էրն ընդ
քեզ յայնկոյս Յորդանա
նու, որում դու վկայ
եցեր. ահաւասիկ նա
մկրտէ, և ամենեքին
գան առ նա։
Պատասխանի ետ Յովհան
նէս և ասէ, ոչ կարէ
մարդ առնուլ յանձնէ
և ոչ ինչ. եթէ ոչ իցէ
տուեալ նմա յերկնից
՚ի վերուստ։
ԻԸ Ա Դուք ձեզէն վկայէք
ինձ, զի ասացի ձեզ թէ
չեմ ես Քրիստոսն, այլ թէ
առաքեալ եմ առաջի
նորա։
ԻԹ Ժ Որ ունի զհարսն նա է
փեսայ. իսկ բարեկամ
փեսային, որ կայ և լսէ
նմա, ուրախութեամբ
ուրախ լինի վասն ձայնի
փեսային։
Արդ այս ուրախութիւն
որ իմս է՝, լցեալ է՝։
Նմա պարտ է՝ աճել.
և ինձ մեղմանալ։
Որ ի վերուստն գայ ի վե
րոյ է՝ քան զամենայն,
որ յերկրէ անտի է՝, յեր
կրէ է՝ և յերկրէ խօսի։
Որ յերկնից գայ զեր
ինչ

Յ	Մ	Մր	Ղ
ԻԳ	Է	.	Գ
ԻԴ	ԺԲ	Ը	.
ԺԷ			

Յ	Մ	Մր	Ղ
ԻԸ	Ժա	Գ	Ժ
ԻԹ	.	.	.

ինչ եւ տեսեւ զոր լու-
ա՛ւ վկայէ, եւ զվկայ-
ու թիւնն ոչ ոք ընդունի:
Որ ընդունի զվկայու-
թիւն նորա կնքեաց թէ
ած ճշմարիտ է՛:
Զի զոր ածն առա-
քեաց զբանսն աստու-
ծոյ խօսի:
Զի ոչ եթէ չափով
տայ ած զհոգին:
Հայր սիրէ զորդի, եւ
զամենայն ինչ ետ ի ձե-
ռս նորա:
Որ հաւատայ յորդի
ընդունի զկեանս յաւի-
տենականս, եւ որ ոչն
հնազանդի որդւոյ ոչ
տեսցէ զկեանս, այլ
բարկութիւն աստուծոյ
մնայ ի վերայ նր:

Իբրեւ գիտաց յս
եթէ լուան փա-
րիսեցիքն եթէ

Յ	Մ	Ղ
Լ	ՃԺա	ՃԺԲ
Լա	·	·

յս բազում աշակերտս
առնէ եւ մկրտէ քան
զյովհաննէս. քանզի ոչ
եթէ յս ինքնին մկրտէր
այլ աշակերտքն նորա:
ԼԲ Է Եթող զհրէաստան եր-
կիր, եւ եկն միւս ան-
գամ ի գալիլեա:
ԼԳ Ժ Եւ էր նմա անցանել
ընդ սամարիա:
ԺԼ. Գայ նա ի քաղաք մի
սամարացւոց որում ա-
նուն էր սիւքար. մերձ
ի գիւղն զոր ետ յակ[ոբ]
որդւոյ իւրում յով-
սեփայ:
Եւ անդ էր աղբիւր
մի յակոբայ:
Եւ յս վաստակեալ ի
ճանապարհէն, նստէր
ի վերայ աղբերն, եւ էր
ժամ իբրեւ վեց եւ
բոլոր:
ԴԴ Գայ կին մի ի սամա-
րեայ

Յ	Մ
ԼԲ	ԺԲ
ԼԳ	·

եկայ հանել ջուր ։
Ա՛սէ ցնա յս ։ տուր ինձ ըմպել ։
Զի՛ աշակերտքն նորա երթեալ էին 'ի քաղաք անդր զի կերակուր գնեսցեն ։
Ա՛սէ ցնա կինն սամարացի ։ դու որ հրէայդ ես, զիարդ յինէն ըմպել խնդրես 'ի կնոջէ սամարացւոյ ։
Զի՛ ոչ երբեք խառնակին հրէայք ընդ սամարացիս ։
Պատասխանի ետ նմա յս եւ ասէ եթէ գիտէիր դու զպարգեւս աստուծոյ, եւ ով է՛ որ ասէ ցքեզ թէ տուր ինձ ըմպել դու արդեօք խնդրէիր 'ի նմանէ, եւ տայր քեզ զջուր կենդանի ։
Ա՛սէ ցնա կինն ։ տէր, դու քանզի եւ դոյլ իսկ ոչ ունիս, եւ ջրհորս խոր է՛ իսկ արդ ուստի ունիցիս զջուրն կենդանի
Մ՛իթէ դու մեծ ինչ ոք իցես քան զհայրն մեր յակոբ որ զայս ջրհոր ետ մեզ, եւ ինքն աստի էարբ եւ որդիք նորա, եւ խաշինք նր ։
Պատասխանի ետ նմա յս եւ ասէ ամենայն, որ ըմպէ 'ի ջրոյ յայդմանէ միւսանգամ ծարաւեսցի ։
Բայց որ ըմպէ 'ի ջրոյն զոր ես տաց նմա, մի՛ ծարաւեսցէ՛ յաւիտեան այլ ջուրն, զոր ես տաց նմա, եղիցի 'ի նմա աղբիւր ջրոյ բղխեցելոյ 'ի կեանս յաւիտենականս
Ա՛սէ ցնա կինն, տր, տուր ինձ զջուրն զայն, զի մի՛ ծարաւեսցայց, եւ

եւ մի՛ եկից այսր հանել
ջուր ։

Ասէ ցնա Յ՜ս ։ երթ ,
կոչեա՛ զայր քո եւ եկ
այսր ։

Պատասխանի ետ կինն
եւ ասէ ․ չիք իմ այր ։
Ասէ ցնա Յ՜ս , բարւոք
ասացեր թէ չիք իմ այր ։
Զի՛ հինգ այր փոխ
եալ է քո եւ զոր այժմ
ունիս չէ քո այր ․ զայդ
արդար ասացեր ։

Ասէ ցնա կինն , Տ՜ր ,
թուի ինձ թէ մարգա
րէ իցես դու ։

Հարքն մեր ՚ի լերինս
յայսմիկ երկիր պագին ,
եւ դուք ասէք եթէ
յե՜մ է եթէ՛ տեղի ,
ուր արժան իցէ երկիր
պագանել ։

Ասէ ցնա Յ՜ս , կին դու
հաւատա՛ ինձ զի եկեսցէ
ժամանակ յորժամ
ոչ ՚ի լերինս յայսմիկ ,
եւ ոչ յե՜մ երկիրպագա
նիցեն Հօր ։

Դուք երկիրպագանե
նէք , որում ոչն գի
տէք , մեք երկիրպա
գանեմք , որում գի
տեմքն ։ զի փրկութիւն
՚ի Հրէից է ։

Այլ եկեսցէ ժամա
նակ եւ այժմ իսկ է՛ ,
յորժամ ճշմարիտքն եր
կրպագուք երկիրպա
գանիցեն Հօր Հոգւով
եւ ճշմարտութեամբ ։
Քանզի եւ Հայր զայն
պիսի երկրպագուս խը
նդրէ ։

Հոգի է՛ Ած եւ գե
երկրպագուացն
նորա Հոգւով եւ
ճշմարտութեամբ պարտ
է՛

է՛ երկրպագանել ։

Ասէ ցնա կինն, գիտեմ զի Մեսիայ գայ անուանեալն Քս, յորժամ եկեսցէ, նա պատմեսցէ մեզ զամենայն ։

Ասէ ցնա Յս, Ես եմ, որ խօսիմս ընդ քեզ ։

Եւ յայն բան եկին աշակերտքն նորա, եւ զարմանային, զի ընդ կնոջն խօսէր, բայց ոչոք ասաց 'ի նոցանէ թէ զինչ խնդրես, կամ՝ զինչ խօսիս ընդ դմա ։

Եթող կինն զսափոր իւր, եւ չոգաւ 'ի քաղաքն, եւ ասէ ցմարդիկն

Եկայք, եւ տեսէք զայր մի, որ ասաց ինձ զամենայն, որ ինչ իմ գործեալ է՛ ։ միթէ նա իցէ Քն ։

Ելին 'ի քաղաքէն եւ գային առ նա ։

Եւ մինչչեւ եկեալ էին նորա, աղաչէին զնա աշակերտքն եւ ասէին, Ռաբբի, հաց կեր ։

Նա ասէ ցնոսա, Ես կերակուր ունիմ՝ յուտել ։ զոր դուքն ոչ գիտէք ։

Ասէին աշակերտքն ընդ միմեանս միթէ ոք եբեր ինչ դմա ուտել

Ասէ ցնոսա Յս ։ Իմ կերակուր այն է զի արարից զկամս այնորիկ որ առաքեացն զիս, եւ կատարեցից զգործն նր ։

Ոչ դուք ասէք եթէ այլեւ չորք ամիսք են, եւ հունձք գան ահաւասիկ ես ասեմ՝ ձեզ ամբարձէք զաչս ձեր, եւ տեսէք զարտորայսն, զի սպիտակացեալք են

եւ

և 'ի հունձս հասեալք ։
Եւ որ հնձէն, վարձս
առնու, և ժողովէ
զպտուղ 'ի կեանսն յաւ-
իտենականս, զի որ
սերմանէն և որ հնձէ
հասարակ ցնծասցեն ։
Յայսմ իսկ է՛ բանն
ճշմարիտ, զի այլ է՛
որ սերմանէ, և այլ է՛
որ հնձէ ։
Ես առաքեցի զձեզ հն-
ձել զոր ոչ դուք վաս-
տակեցէք, այլք վաս-
տակեցին, և դուք 'ի
վաստակս նոցա մտէք ։
Եւ 'ի քաղաքէն յայնմա-
նէ սամարացւոց բա-
զումք հաւատացին 'ի
նա վս̄ բանի կնոջն վկայ-
ելոյ եթէ ասաց ինձ
զամենայն, որ ինչ իմ՛
գործեալ էր ։
Իսկ իբրև եկին առ նա

Խ Ն

սամարացիքն, աղաչէին
զնա լինել առ նոսա ։
Եւ եկաց անդ աւուրս
երկուս,
Եւ ևս բազումք հաւա-
տացին 'ի նա վասն բա-
նին նորա ։
Եւ ասէին ցկինն թէ ոչ
այսու. հետև վասն քոյ
խօսիցդ հաւատամք,
զի մեզէն իսկ լուաք 'ի
դմանէ, և գիտեմք ե-
թէ դա է ճշմարտիւ
փրկիչ աշխարհաց ։

ԼԳ Եւ յետ երկուց
Է աւուրցն ել ան- Դ-Ղ
տի և գնաց 'ի
գալիլեայ ։
ԼԴ Զի ինքն իսկ յս̄ վկայ-
Ա եաց եթէ մարգարէ յի-
ւրում գաւառի պատի-
ւ ոչ ունի ։
ԼԵ Իսկ յորժամ եկն նա 'ի
Ժ Ն Յ գա

յ	մ	մր	ղ
ԼԴ	ԾԹ	·	·
ԼԵ	ՃԾԲ	Ձա	Խա
ԼԶ	-	·	·

գալիլեայ, ընկալան զնա գալիլեացիքն, զի տեսեալ էր զամ նշանսն զոր արար յեր՟մ ի տօնին, քանզի և նոքա եկեալ էին ի տօնն։

Եկն դարձեալ ի կանայ գալիլեացւոց ուր արար զջուրն գինի։

ե Եւ անդ էր թագաւո
ե· րազն մի, որոյ որդին
մ·ի· հիւանդ կայր ի կափառնաում։

Սա իբրև լուաւ եթէ յս եկեալ է ի հրէաստանէ ի գալիլեայ, եկն առ նա, և աղաչէր զի իջցէ, և բժշկեսցէ զորդի նորա, քանզի մերձ էր ի մեռանել։

Ասէ ցնա յս, եթէ ոչ նշանս ինչ և արուեստս տեսանիցէք ոչ հաւատայք։

Ասէ ցնա թագաւորազնն. Տէր, էջ մինչչև մեռեալ իցէ մանուկն իմ։

Ասէ ցնա յս. Երթ, որդին քո կենդանի է, և հաւատաց այրն բանին զոր ասաց ցնա յս, և գնաց։

Եւ մինչդեռ իջանէր ընդ առաջ եղեն նմա ծառայքն նորա, աւետիս ետուն և ասեն, թէ մանուկն նորա կենդանի է։

Հարցանէր ցնոսա զժամն յորում առաքինեաց։

Եւ ասեն ցնա. Երէկ յեօթներորդ ժամուն եթող զնա ջերմն։

Գիտաց հայրն նորա եթէ յայնմ ժամու յորում ասացն ցնա յս թէ որդին քո կենդանի է, և

յ մ ղ
ճէ կդ կէ

և հաւատացին ի նա և ա-
մենայն տուն իւր։
Զայս դարձեալ երկ-
րորդ նշան արար յս ի
գալ ՚ի հրէաստանէ ՚ի
գալիլեա։

Յետ այսորիկ
տօն էր հրէից
և ել յս յեմ։
Եւ էր յեմ ՚ի պրոբա-
տիկէ աւազանին․ որ
կոչիւր եբրայեցերէն
բեթհեզդայ հինգ սր-
ահօրոն անկեալ դնիւր
բազմութիւն յոյժ հիւան-
դաց․ կուրաց, կաղաց,
գօսացելոց, որք ակնա-
նէին ջրոյն յուզելոյ։
Եւ հրեշտակ տեառն
իջանէր ըստ ժամանակի
յաւազանն և յուզէր ըզ-
ջուրն․ և որ նախ ՚ի շար-
ժումն ջուրցն իջանէր
յաւազանն բժշկիւր,
ոչ ունելով զնշան հիւ-
անդութե։
ք․Գ․ Եւ անդ էր այր մի,
որոյ երեսուն և ութ
ամ էր ՚ի հիւանդութե
իւրում։
Զնա իբրև ետես յս,
գէ զի անկեալ դնիւր, և
գիտաց եթէ բազում
ժամանակք են այնու-
հետև․ ասէ ցնա կամ
իս ողջ լինել։
Պատասխանի ետ նմա
հիւանդն․ Տէր, ոչ զոք
ունիմ եթէ յորժամ զջու-
րն յուզիցին, արկցէ
զիս յաւազանն, և մինչ
ես գանդաղիմ, այլոք
քան զիս յառաջագոյն
իջանէ։
Ասէ ցնա յս, արի, առ
զմահիճս քո և գնա։
Եւ ողջացաւ այրն, և

յ
ԺԸ

յարեաւ էառ զմահիճս
իւր և շրջէր, և էր
շաբաթ յաւուրն յայն
մէջ։

Ասէին հրէայքն ցբժշ
կեալն շաբաթ է՛ և ոչ
է՛ արժան քեզ առնուլ
զմահիճս քո։

ԺԱ Պատասխանի ետ նո
ցա և ասէ, որ բժշկ
եացն զիս նա ասաց ցիս,
առ զմահիճս քո և
գնա՛։

Հարցին ցնա և ասեն,
ո՞վ է՛ այրն, որ ասաց
քեզ առ զմահիճս քո
և շրջեաց։

Եւ բժշկեալն ոչ գի
տէր թէ ով իցէ, քանզի
յս խոյս ետ յամբո
խին 'ի տեղւոջէ անտի։

Յետ այսորիկ գտանէ
զնա յս 'ի տաճարին,
և ասէ ցնա, ահաւա
սիկ ողջացար, մի՛ ևս
մեղանչէր. զի մի՛ չար
ևս ինչ լինիցի քեզ։

Գնաց այրն և պատ
մեաց հրէիցն, եթէ յս
էր որ բժշկեացն զնա։

Եւ վասն այնորիկ հա
լածէին զյս հրէայքն,
զի զայն առնէր 'ի շաբա
թու։

Եւ յս պատասխանի
ետ նոցա հայր իմ մին
չև ցայժմ գործէ, և
ես գործեմ։

Վասն այնորիկ առաւ
ել խնդրէին հրէայքն
սպանանել զնա, զի ոչ
միայն լուծանէր զշա
բաթս այլ և հայր իւր
կոչէր զած, և հաւա
սար առնէր զանձն աս
տուծոյ։

ԺԲ

Պա

ԺԹ Պատասխանի
ետ յս և ասէ
ցնոսա .
Ամէն ամէն ասեմ ձեզ.
ոչ կարէ որդի մարդոյ
առնել յանձնէ , և ոչ
ինչ , եթէ ոչ տեսանի
ցէ զհայրն զի առնէ .
զի զորն այն առնէ ,
զնոյն և որդին նմին
նման գործէ .
Զ ի հայր սիրէ զորդին
և զամենայն ինչ ցու
ցանէ նմա զոր ինքն առ
նէ , և մեծամեծս ևս
քան զսոյնս ցուցանէ
նմա զգործս , ընդ
որս դուք զարմա
նայք .
Զ ի որպէս հայր յա
րուցանէ զմեռեալս
և կենդանի առնէ նոյն
պէս և որդի զորս կամի

ԳՂ կենդանի առնէ .
Եւ ոչ եթէ հայր դա
տի զոք այլ զամ՛ դա
տաստան ետ որդւոյ
իւրոյ .
Զ ի ամենեքեան պա
տուեսցեն զորդին որ
պէս պատուեն ըզ
հայրն ,
ի Որ ոչ պատուէ զորդին
Ա ոչ պատուէ զհայր զա
ռաքիչն նորա .
իա Ամէն ամէն ասեմ
Ճ ձեզ , զի որ զբանս
իմ՝ լսէ և հաւատայ
այնմ , որ առաքեացն
զիս ընդունի զկեան
սն յաւիտենականս ,
և ՚ի դատաստան ոչ մը
տանէ , այլ փոխե
ցաւ ՚ի մահուանէ ՚ի
կեանս .
Ամէն ամէն աս՝ մ ձեզ.

գայ

յ	մ	մր	ղ
իա	[illegible]	[illegible]	[illegible]
իա			

գայ ժամանակ եւ այ
դէն իսկ է՛ յորժամ մեռ
եալք լուիցեն ձայնի
որդւոյն աստուծոյ, եւ
որք լսիցենն, կեցցեն։ իբ
Զի՛ որպէս հայր ու Ա
նի կեանս՝ յանձին իւ
րում, նոյնպէս ետ եւ
որդւոյ ունել կեանս իգ
յանձին իւրում։ Ժ
Եւ իշխանութիւն ետ
նմա դատաստան առնել
Եւ զի որդի մարդոյ է։
Ընդ. այն զի զարմանայք
զի եկեսցէ ժամանակ
յորժամ ամենեքին որք ՚ի
գերեզմանս կայցեն,
լուիցեն ձայնի նորայ։
եւ եկեսցեն արտաքս։
Որոց բարիս գործեալ
իցէ ՚ի յարութիւն կենաց,
եւ որոց զչար արարեալ
՚ի յարութիւն դատաս
տանաց։
Ոչ կարեմ ես յանձնէ
առնել եւ ոչինչ, այլ
որպէս լսեմ, դատիմ,
եւ դատաստանն իմ ար
դար է՛։
Զի՛ ոչ խնդրեմ զկա
մս իմ, այլ զկամս այնո
րիկ որ առաքեացն զիս։
Թէ ես վկայ
եմ վասն ան
ձին իմոյ,
վկայութիւն
իմ չէ՛ ճշմարիտ. այլ
է՛ որ վկայէ վն իմ, եւ
դուք գիտէք եթէ ճշ
մարիտ է վկայութիւն զոր
վկայեաց վն իմ
Դուք առաքեցիք առ
յովհաննէս եւ վկայեաց
ճշմարտութեանն, այլ
ես ոչ եթէ ՚ի մարդկա
նէ առնում զվկայութի,
այլ զայս ասեմ, զի դուք
ապրեսջիք։
Նա՛ էր ճրագն, որ
լու

յ	մ	մբ	դ
իբ	մզէ	մհգ	մհդ
իգ	.	.	.

լուցեալ էր, և ծագ-
էր, և դուք կամեցայք
ցնծալ առ ժամանակ
մի 'ի լոյս նորա։
Այլ ես ունիմ զվկայ-
ութիւն մեծ և ս.քան ըզ-
յոհաննու, զգործսն
զորս ետ ինձ Հայր, զի
կատարեցից զնո̄ս, նոքին
ինք գործքն զորս գոր-
ծեմ, վկայեն վ̄ն իմ,
եթէ Հայր առաքեաց
զիս։
Եւ որ առաքեաց զիս
Հայրն նա վկայեաց վ̄ն իմ
Դուք ոչ զձայն նորա
երբեք լուայք, և ոչ
զտեսիլ նորա տեսէք։
Եւ ոչ զբան նորա ու-
նիք 'ի ձեզ բնակեալ,
զի զոր նա առաքեաց
դուք նմա ոչ հաւատայք։
Քննեցէք զգիրս, զի
դուք համարիք նոքօք
ունել զկեանսն յաւի-
տենականս և նոքին իսկ
են, որք վկայեն վ̄ն իմ,
որովք համարիք ունել
կեանս։
Եւ դուք ոչ կամիք
գալ առ իս զի զկեանս
ունիցիք։
Ես փառս 'ի մարդկա-
նէ ոչ առնում։
Այլ գիտեմ զձեզ թէ
զսէրն Աստուծոյ ոչ ու-
նիք յանձինս։
Ես եկի յանուն Հօր-
իմոյ և ոչ ընդունիք
զիս, եթէ այլոք եկես-
ցէ յիւր անուն, զնա
ընդունիցիք։
Զիարդ կարէք դուք
հաւատալ, զի զփառս
'ի միմեանց առնուք և
զփառս զոր 'ի միոյն
Աստուծոյ ոչ խնդրէք։
Մի համարիք եթէ ես

չա

մ դ
յիզ ճիբ ճժթ
իէ

չարչարանս ինչ կրեմ ըզ-
ձէնջ առ հայր , գոյ ,
որ չարչարանս կայ զձէնջ իզ
մովսէս , յոր դուքն յու Ա
սացեալ էք ։
իթ Օ՛վ ի եթէ հաւատայ Ա
իք դուք մովսեսի , հաւա ԺՆ
տայիք արդեօք և ինձ ։
զի նա վն իմ կոյ գրեաց ։
Օ՛վ ի եթէ նորա գրոցն
ոչ հաւատայք , զիարդ
իմոցս բանից հաւա
տայցէք ։

իգ Ա Յետ այսորիկ
գնաց յս յայն
կոյս ծովուն
գալիլեացւոց տիբերեայ
Եւ զհետ երթայր նմ
ժողովուրդ բազում ,
զի տեսանէին զնշանսն
զոր առնէր ի վերայ
հիւանդաց ։
իէ Գ Ել ՚ի լեառն յս , և

անդ նստէր աշակերտօ
քն հանդերձ ։
իը Եւ էր մերձ զատիկ
տօնն հրէից ։
իթ Ամբարձ ՚ի վեր զաչս իւր
Ա յս , և տեսանէ զի ժողո
վուրդ բազում գայ
առ նա , ասէ ցփիլիպ
պոս , ուստի գնեսցուք
հաց զի կերիցեն դոքա
Զայս ասէր փորձելով
զնա , այլ ինքն գիտէր
զինչ առնելոց էր ։
Պատասխանի ետ նմա
գ-դ փիլիպպոս , երկերիւր
դահեկանի հաց չէ դո
ցա բաւական , թէ պէտ
և իւրաքանչիւրոք սա
կաւ ինչ առնուցու ։
Ասէ ցնա մի յաշակեր
տացն նորա անդրէաս
եղբայր սիմոնի պետրոսի ։
Է՛ աստ պատանեակ
մի , որ ունի հինգ նկա
նակ

յ	մ	մր	ղ
իզ	իգ	իէ	ձէ լշ իէ
իէ	ձկզ	.	ղէ

յ	մ	մր	ղ
իը	ճհդ	ճնզ	ճկ
իթ	ճհէ	կէ	ճէ

նակ գարեղէն , և եր
կուս ձկունս , այլ այն
զինչ է՛ առ այդ չափ
մարդիկ ։
Ասէ Յն , բազմեցուցէք
զմարդիկդ ։
Եւ էր խոտ յոյժ 'ի
տեղւոջն , և բազմե
ցան մարդիկն թուով
իբրև հինգ հազար ։
Եւ էառ զհացն Յն և
գոհացաւ և բաշխեաց
բազմականացն , նոյն ծա
պէս և 'ի ձկանցն որչափ Դ
և կամէին ։ Ժ.Օ
Եւ իբրև յագեցան ա
սէ ցաշակերտսն իւր ,
ժողովեցէք զնշխար
հալ կոտորսդ , զի մի ինչ
կորիցէ ։
Ժողովեցին , և լցին
երկոտասան սակառի
զկոտորոցն 'ի հինգ գա
րեղէն նկանականացն անտի ,
Խ.Օ

որ յաւելաւ 'ի կերողացն
ծ Իսկ մարդիկն իբրև
Ժ տեսին զնշանն զոր ա
րար , ասէին , սա է՛
ճշմարիտ մարգարէն ,
որ գալոց է՛ յաշխարհ ։
Յն իբրև գիտաց Դ.Դ
եթէ գալոց են
յափշտակել զը
նա ։ զի արասցեն զնա
թագաւոր ։
Գնաց դարձեալ 'ի
լեառն միայն ։
Եւ իբրև երեկոյ եղե
ւ իջին աշակերտքն նորա
'ի ծովեզրն ։
Եւ մտեալ 'ի նաւ
գային յայնկոյս ծովուն
'ի Կափառնաում ։
Եւ իբրև նու մթացաւ ,
և չև ևս եկեալ էր առ
նոսա Յն ։
Եւ ծովն 'ի սաստիկ

հողմոյ շնչելոյ յուզիւր
Եւ վարեալ իբրեւ աս
պարէզս քսան եւ հինգ,
կամ երեսուն, տեսա
նէին ՚զյս՟ զի գնայր ի վեր
ծովուն, եւ մերձ էր
՚ի նաւն, զարհուրե
ցան յոյժ,
Եւ նա ասէ ցնս, ես եմ,
մի՛ երկնչիք ։
Եւ կամէին զնա ընդ ու
նել ՚ի նաւն, եւ վաղվա
ղակի եհաս նաւն յեր
կիրն յոր երթային ։

Վաղիւ անդր ժո
ղովուրդն որ
կայր յայնկոյս
ծովուն, տեսանէր թէ
այլ նաւ ոչ գոյր անդ
բայց ՚ի միայն. յոր մտին
աշակերտքն յսի ։
Եւ զի չէր մտեալ յս
ընդ աշակերտսն իւր ՚ի
նաւն, բայց միայն ա
շակերտքն նր գնացին ։
Իբրեւ այլ նաւք գային
՚ի տիբերիադայ մօտ յայն
տեղին ուր զհացն կերին:
Իսկ իբրեւ ետես ժո
ղովուրդն եթէ յս չէ
անդ եւ ոչ աշակերտքն
նորա. առին նոքա զն
աւսն, եւ եկին ՚ի կա
փառնաում խնդրել զյս
Եւ իբրեւ գտին զնա
յայնկոյս ծովուն.
Ասեն ցնա. Ռաբբի,
երբ եկիր աստ.
Պատասխանի ետ նո
ցա յս եւ ասէ, ամէն
ամէն ասեմ ձեզ, խն
դրէք զիս, ոչ եթէ
զնշանս ինչ տեսէք
այլ զի կերէք ՚ի հացէ
անտի, եւ յագեցայք ։
Երթայք, գործեցէք
մի՛ զկորստական կերա
կուրն

կուրծն այլ զկենդանութիւն
որ մնայ՛ի կենանութեան ի
անմահական, զոր որդի մ
մարդոյ տացէ ձեզ .
քանզի զնա հայր կնք-
եաց ած ։
Ասեն ցնա, զինչ առնի-
ցեմք զի զգործսն աս
տուծոյ գործեսցուք ։
Պատասխանի ետ յս,
եւ ասէ ցնոսա, այս է
գործն աստուծոյ, զի
հաւատայցէք յայն, որ
առաքեացն զիս ։
ծդ Ասեն ցնա, զինչ նշանս
Ժ առնիցես զի տեսցուք,
եւ հաւատասցուք զինչ
գործիցես ։
ծգ Հարքն մեր կերին զմա
Ժ նանայն յանապատի
որպէս եւ գրեալ է,
զհաց յերկնից ետ նոցա
ուտել ։
Ասէ ցնոսա յս, ամէն
ամէն ասեմ ձեզ . եթէ
ոչ մովսէս ետ ձեզ զհա
ցն յերկնից . այլ
հայրն իմ տայ ձեզ զհա
ցն յերկնից զճշմարիտ
Զի հաց աստուծոյ է
որ իջանէ յերկնից եւ
զկեանս տայ աշխարհի .
Ասեն ցնա . տր, յամ
ժամ տուր մեզ զհացն
զայն ։
ծե Ասէ ցնոսա յս, ես եմ
Ա հացն կենաց .
ծզ Որ գայ առ իս, ոչ քաղ
Ժ ցիցի, եւ որ հաւատայ
յիս ոչ երբէք ծարաւեսցի .
Այլ ասացի ձեզ, թէ
տեսանէք զիս, եւ ոչ
հաւատայք .
Զամ զոր տայ ինձ
հայր, առ իս եկեսցէ,
եւ որ գայ առ իս, ոչ հա
նից արտաքս ։
ծէ Զի իջի ես յերկնից
Ա ՀՀ 2 ոչ

յ	մ	մր	ղ
ծգ	մկա	ծե	.
ծդ	.	.	.

յ	մ	մր	ղ
ծե	մձ	ձկե	մկ
ծզ	.	.	.
ծէ	մկ	ձհզ	մձ

ոչ զի զկամս իմ արարից, այլ զկամս այնորիկ որ առաքեացն զիս.

ԾԸ Ժ
Այս են կամք Հօր իմոյ, որ առաքեացն
զիս, զի զամ, զոր ետ
ցիս Հայր ոչ կորուսից 'ի
նմանէ, այլ յարուցից
զնա յաւուր յետնում.
Այս են կամք Հօր իմոյ
զի ամ, որ տեսանէ զո-
րդի եւ հաւատայ 'ի նա
ընկալցի զկեանս յաւի-
տենականս, եւ ես յարու-
ցից զնա յաւուր յետնում.
ԾԹ Տրտնջէին զնմանէ Հր-
Ա էայքն զի ասաց թէ ես
Ժ.Ա.Ձ եմ հացն իջեալ յերկնից.
եւ ասէին, ոչ սա է՛ յս
որդին յովսէփու զորոյ
մեք գիտեմք զՀայրն.
իսկարդ զիարդ ասէ
թէ ես յերկնից իջի.
Կ
Ժ
Պատասխանի ետ յս եւ
ասէ ցնոսա, մի՛ քրթմն-
ջէք ընդ միմեանս.
Ոչ ոք կարէ գալ առ իս
ԴԴ եթէ ոչ Հայրն որ զիս
առաքեաց ձգեսցէ զնա
եւ ես յարուցից զնա յաւ-
ուր յետնում.
Գրեալ է 'ի մարգարէս
եւ եղիցին ամենեքեան
ուսեալք յաստուծոյ,
ամ որ լուեալ 'ի Հօրէ եւ
ուսանի, գայ առ իս.
ԿԱ Գ
Ոչ եթէ զՀայր
ուրուք տեսեալ է,
եթէ ոչ որ էն յաստուա-
ծոյ, նա ետես զՀայր.
ԿԲ Ժ
Ամէն ամէն ասեմ ձեզ,
զի որ հաւատայ յիս
ընդունի զկեանսն յաւի-
տենականս.
ԿԳ Ա
Ես եմ հացն կենաց.
ԿԴ Ժ
Հարքն ձեր կերին զմա-
նա

Յ	Մ	Մր	Ղ
ԾԸ	.	.	.
ԾԹ	Ճլա	Ծ	ՃԹ

Յ	Մ	Մր	Ղ
Կ	.	.	.
ԿԱ	ՃԿԸ	.	ՃԿԹ
ԿԲ	.	.	.
ԿԳ	ՃԾԴ	ՃԿԵ	ՃԿԴ
ԿԴ	.	.	.

նամանայն յանապատին և մեռան ։

Այս է հացն, որ յերկնից իջեալ է, զի որ ուտիցէ ի նմանէ մի մեռանիցի ։

Ես եմ հացն կենդանի, որ յերկնից իջեալ ։ Եթէ ոք ուտիցէ ի հացէ յայսմանէ կեցցէ յաւիտեան ։ Եւ հացն, զոր ես տաց մարմին իմ է, զոր ես տաց ի կենաց աշխարհի ։

Մարտնչէին ընդ միմեանս Հրեայքն և ասէին, զիարդ կարէ սա տալ մեզ զմարմին իւր յուտել ։

Ասէ ցնոսա Յիսուս, ամէն ամէն ասեմ ձեզ․ եթէ ոչ կերիջիք զմարմին Որդւոյ մարդոյ և արբջիք զարիւն նորա, ոչ ունիջիք կեանս յանձինս ։

Որ ուտէ զմարմին իմ, և ըմպէ զարիւն իմ, ունի զկեանս յաւիտենականս, և ես յարուցից զնա յաւուրն յետնում ։

ԿԵ
Ա
Զի մարմին իմ ճշմարիտ կերակուր է, և արիւն իմ, ճշմարիտ ըմպելի է ։

ԿԸ
Ժ
Որ ուտէ զմարմին իմ, և ըմպէ զարիւն իմ, յիս բնակեսցի, և ես ի նմա ։

Որպէս առաքեաց զիս կենդանին Հայր, և ես կենդանի եմ վասն Հօր, և որ ուտէ զիս, և նա կեցցէ վասն իմ ։

Այս է հացն, որ յերկնից իջեալ ։

Ոչ որպէս կերին հարքն ձեր զմանանայն և մեռան, որ ուտէ զհացս զայս

Յ	Մ	Մր	Ղ
ԿԴ	ՄԾԴ	ՃԿԵ	ՃԽԴ
ԿԵ	ՄԾԶ	ՃԿԵ	ՃԽԴ

Յ	Մ	Մր	Ղ
ԿԵ	ՄԾԴ	ՃԿԵ	ՃԽԴ
ԿԸ	-	-	-

զայս կեցցէ յաւիտեանս ․
Զայս ասաց ՚ի ժողո
վրդեանն ․ յորժամ ուսուցա
նէրն ՚ի կափառնաւում ․
Եւ բազումք յաշակերտ
ացն իբրեւ լուան ա
սէին ․ խիստ է բանդ
այդ ․ ո՞վ կարէ լսել դմա ․
Գիտաց յս յանձն
իւր եթէ տրտնջեն վս
այնորիկ աշակերտքն
իւր ասէ ցնոսա ․ այդ
գայթագղեցուցանէ զձեզ ․
ԿԹ Ա Արդ եթէ տեսանի
ցէք զորդի մարդոյ ․ զի
ելանիցէ ուր էր զա
ռաջինն ․
Հ Դ Հոգին է կենդանա
րար ․ մարմինն ինչ ոչ օգնէ ․
Հա Ե Զբանն զոր ես խօ
սեցայ ընդ ձեզ հոգի
է եւ կեանք ․
Բայց են ոմանք ՚ի ձէնջ
․ որք ոչ հաւատան ․

Հբ Դ Քանզի գիտէր յս ՚ի
սկզբանէ ․ ով են այնո
րիկ որք ոչն հաւատան ․
եւ ով այն է որ մատնե
լոց է զնա ․
Հգ Ժ Եւ ասէր ․ վս այնորիկ
ասացի ձեզ եթէ ոչ ոք կա
րէ գալ առ իս ․ եթէ
ոչ իցէ տուեալ նմա ՚ի
Հօրէ իմմէ ․
Յայսմհետէ բազումք
յաշակերտացն նորա չո
գան յետս ․ եւ ոչ եւս
շրջէին ընդ նմա ․
Ասէ յս ցերկոտասան
աշակերտսն ․ միթէ եւ
դուք կամիք երթալ ․
Հդ Ա Պատասխանի ետ նմա
Սիմոն Պետրոս տր ․ առ
ո՞ երթիցուք ․ զի բանս
կենաց յաւիտենակա
նաց ունիս ․
Եւ մեք հաւատացաք
եւ ծանեաք եթէ դու
ես

յ	մ	մր	ղ
ԿԹ	ՃԺ	ՃԼԱ	ՄԼԸ
Հ	ՄԼԸ	ՃՀԸ	·
Հա	·	·	·

յ	մ	մր	ղ
Հբ	ՄՀԹ	ՃԶԱ	·
Հգ	·	·	·
Հդ	ՃԿԸ	ՀԲ	ՂԹ

եւ քն որդին աստուծոյ
Ծ Պատասխանի ետ յն ,
Ի ոչ ես զձեզ զերկոտա
սանսդ ընտրեցի եւ մինդ
՚ի ձէնջ սատանայ է՛ ։
Զայս ասէր զսիմոնեան
յուդայէ իսկարիովտաց
ւոյ , զի նա մատնելոց
էր զնա , եւ մի էր
յերկոտասանիցն ։

Մ Յետ այսորիկ
շրջէր յն ՚ի գա
լիլեա , քանզի
ոչ կամէր ՚ի հրէաստանի
շրջիլ , զի խնդրէին զնա
հրեայքն սպանանել ։
Էր մերձ տօնն հրէից
տաղաւարահարաց ,
Ասեն ցնա եղբարքն
նր ․ գնա՛ աստի , եւ երթ
՚ի հրէաստան , զի եւ աշա
կերտքն տեսցեն զգործ
սդ քո զոր գործես ։

Ոչ ոք է՛ որ ՚ի ծա
ծուկ ինչ գործէ եւ խնդ
րէ ինքն համարձակ
լինել ։ եթէ զայդ գոր
ծես , յայտնեա զանձն քո
աշխարհի ։
Քանզի եւ եղբարքն իւր
չէին հաւատացեալ ՚ի նա ։
Ասէ ցնոսա յն , ժամանակ
իմ չեւ է՛ հասեալ , բայց
ձեր ժամանակ յամ՛ ժա
մու պատրաստ է ։
գէ Ոչ կարէ աշխարհս ա
տել զձեզ , բայց զիս
ատեայ , զի ես վկայեմ
վն նորա եթէ գործքն
իւր չարութեան են ։
Դուք ելէք ՚ի տօնս
յայս , եւ ոչ ելանեմ ՚ի
տօնս յայս , զի իմ ժա
մանակ չեւ է՛ լցեալ ։
Զայս իբրեւ ասաց ին
քն մնաց անդէն ՚ի գա
լիլեա ։

Իբրեւ

յ մ մ դ
ձէ

Իբրեւ ելին եղբարքն
նորա, եւ ինքն ել 'ի տօնն,
ոչ յայտնի, այլ իբրեւ 'ի
ծածուկ։

Եւ հրէայքն խնդրէին
զնա 'ի տօնի անդ եւ
ասէին ուր իցէ նա։

Եւ քրթմնջիւն էր բազ
նմանէ 'ի ժողովրդեանն
Ոմանք ասէին թէ
բարի ոք է։

Այլքն ասէին ոչ, այլ
մոլորեցուցանէ զժողո
վուրդն։

Եւ ոչ ոք համարձակ խօ
սէր զնմանէ վասն երկիւ
ղին հրէից։

Իբրեւ տօնն ընդ
միջեցաւ ել Յս
'ի տաճարն եւ
ուսուցանէր։

Զարմանային հրէ
այքն եւ ասէին, զիարդ-
գիրս գիտէ սա, զի
ուսեալ բնաւ չէք։

Պատասխանի ետ նոցա
յն եւ ասէ, իմ վարդա
պետութիւնս չէ իմ, այլ
այնորիկ որ առաքեացն
զիս։

Եթէ ոք կամի զկամս
նորա առնել, գիտասցէ
վն վարդապետութեանս,
յաստուծոյ իցէ ար
դեօք, եթէ ես ինչ
յանձնէ 'իմմէ խօսիմ։

Որ յանձնէ իւրմէ խօ
սի զփառս անձին իւրում
խնդրէ, իսկ որ խնդրէ
զփառս այնորիկ որ առա
քեացն զնա նա ճշմարիտ
է, եւ անիրաւութիւն
ոչ գոյ 'ի նմա։

Ոչ Մովսէս ետ ձեզ զօր
էնս, եւ ոչ ոք 'ի ձէնջ
առնէ զօրէնսն։

Զի՞ խնդրէք զիս սպա

նա

նմանել. պատասխանի
ետ ժողովուրդն և ասէ
դեւ գոյ 'ի քեզ, ով խնդ
րէ զքեզ սպանանել.
Պատասխանի ետ Յիսու
ս և ասէ, գործ մի
գործեցի, և ամենեքին
զարմանայք.
Մ̃ս այնորիկ Մովսէս ետ
ձեզ զթլփատութիւն, զի
ոչ եթէ 'ի Մովսիսէ էր,
այլ 'ի հարցն անտի. և
'ի շաբաթու թլփատէք
զմարդ.
Իսկ արդ եթէ զթլփա
տութիւն առնու մարդ
'ի շաբաթու, զի մի
օրէնքն Մովսիսի լուծցին
Ընդէր ինձ բարկանայք
զի զողջոյն մարդ
բժշկեցի 'ի շաբաթու.
Մի 'ի քում աչս դա
տէք, այլ ու
ղիղ դատաս
ԽԱ.
տան արարէք.
Ասէին ոմանք յԵրուսաղեմա
ցւոց անտի, ոչ նա՞ է զո
ր խնդրէին սպանանել
Եւ ահաւասիկ յայտնա
պէս խօսի, և չասեն
ինչ ընդդէմ նմա, գուցէ
արդեօք և իշխանքն գի
տացին թէ սա է՞ Քսն.
Բայց զսա գիտեմք ուս
տի է՞, իսկ Քսն յորժամ
գայցէ ոչ ոք գիտէ ուս
տի է՞.
Աղաղակեաց յՍ 'ի տա
ճարին, ուսուցանէր,
և ասէր.
հզ
ժ
Եւ զիս գիտէք, և
ուստի եմ գիտէք. և
յանձնէ իմէ ոչ եմ եկ
եալ, այլ է՞ ճշմարիտ որ
առաքեացն զիս զոր
դուք ոչ գիտէք.
եբ Ես գիտեմ զնա. զի
'ի նմանէ իցեմ, և նա

առաքելոյն զիս ։
ՀԵ Խնդրէին զնա ունել և
Ա ել ՚ի ձեռաց նոցա , և
Ժ.Թ. ոչ ոք էարկ ՚ի նա ձեռն ,
զի չև էր հասեալ ժամն իւր
ՀԶ Եւ բազումք ՚ի ժողո
Ժ վրդենէն հաւատացին
՚ի նա , և ասէին ։ Քն
յորժամ գայցէ միթէ
աւելի ինչ նշանս առ
նիցէ քան զոր սա առնէ
Եւ լուան փարիսեցիքն
զտրտունջ ժողովրդեանն
զնմանէ ։
ՀԹ Եւ առաքեցին քահա
Ս նայապետքն և փարիսե
ցիքն սպասաւորս զի կալ
ցեն զնա ։
Հ Ասէ Յս , սակաւ մի ևս
Դ ժամանակ ընդ ձեզ եմ ,
և երթամ առ այն որ
առաքեացն զիս ։
Ձա Խնդրեսջիք զիս և ոչ
Ծ գտանիցէք , և ուր եսն
երթամ , դուք ոչ կա
րէք գալ ։
Ասեն հրէայքն ընդ մի
մեանս , ուր կայ երթայցէ
դա զի մեք ոչ գտանի
ցեմք զդա , միթէ ՚ի
սփիւռս հեթանոսաց
երթայցէ և ուսուցանի
ցէ զհեթանոսս ։
Զինչ է բանն այն զոր
ասաց , խնդրեսջիք զիս
և ոչ գտանիցէք , և ուր
եսն երթամ , դուք ոչ
կարէք գալ ։

Ի վերջնում աւուր
մեծի տօնին կայր
Յս աղաղակէր և
ասէր , եթէ ոք ծա
րաւի իցէ եկեսցէ առ
իս , և արբցէ , որ հաւա
տայ յիս որպէս ասեն
գիրք գետք յորովայնէ
նորա բղխեսցեն ջրոց
կենաց

Յ	Մ	Մր	Ղ
ՀԵ	Դ	ՃԿԲ	ՄԼԹ ՄԽԲ
ՀԶ	·	·	·
ՀԹ	Յ	ՃԾա	ՄԾԵ
Ձ	ՄՀԵ	ՃՂԹ	·
Ձա	·	·	·

կենդանութե.
Զայս ասէր վն̃ հո
գւոյն զոր ընդունելոց
էին, որք հաւատային
՚ի նա, զի չեւ էր հոգի
քանզի յս̃ չեւ էր փա
ռաւորեալ.
խ Բազումք ՚ի ժողովրդե
նէն իբրեւ լուեին զբանս
զայս, ասէին, սա է՛
ճշմարիտ մարգարէն.
խա Այլքն ասէին սա է՛
քս̃. իսկ կէսքն ասէին
միթէ ՚ի գալիլեէ գալոց
իցէ քս̃.
Ոչ գիրք ասեն, եթէ
՚ի զաւակէ դաւթի, եւ
՚ի բեթղեհէմ գեղջէ
ուր դաւիթն է՛, գալոց
է՛ քս̃.
խգ Եւ եղեւ հերձուած ՚ի
ժողովրդեանն վն̃ նր̃.
խդ Եւ ոմանք ՚ի նոցանէ
կամէին ունել զնա,
այլ ոչոք մխեաց ՚ի նա

յ	մ		
ձբ	ժբ		
ձգ	ե		
ձգ	.		
ձե	ժ	ժբ	ճթ

ձեռս.
խե Եւ եկին անդրէն սպա
սաւորքն առ քահանայա
պետսն եւ փարիսեցիս,
եւ ասեն նոքա ցնն̃ ընդ
էր ոչ ածիք զնա այսր.
Պատասխանի ետուն
սպասաւորքն, եւ ասեն,
ոչ երբէք այնպէս խօսե
ցաւ մարդ որպէս այրն այն.
Պատասխանի ետուն
փարիսեցիքն, եւ ասեն,
միթէ եւ դուք մոլոր
եցայք.
Միթէ յիշխանացն ոք
հաւատաց ՚ի նա, կամ
՚ի փարիսեցւոց.
Այլ այն խառնամա
ժողովն, որ ոչ գիտէ
զօրէնսն նզովեալք են.
Ասէ նիկոդեմոս ցնս̃
որ եկեալ էր առ նա գի
շերին յառաջագոյն եւ
մի էր ՚ի նոցանէ.

ԱԱ² 2 Մի

յ	մ	մբ	ջ
ձզ	.	.	.

Մ՛իթէ օրէնքն մեր
դատեն զմարդ. եթէ ոչ
լսեն ինչ նախ ՚ի նմանէ,
կամ գիտեն զինչ գործէ
Պատասխանի ետուն
նմա եւ ասեն, մի թէ եւ
դու եւս գալիլեացի ես.
քննեա՛, եւ տես, զի
մարգարէ ՚ի գալիլէէ ոչ
յառնէ ։
Եւ գնացին իւրաքանչ
իւրաք ՚ի տուն իւր.

Յիսուս գնաց
՚ի լեառն ձի
թենեաց, եւ
ընդ առաւօտն դարձ
եալ եկն ՚ի տաճարն. եւ
գայր առ նա ամ՛ ժողո
վուրդն, եւ ուսուցա
նէր զնոսա.
Ա՜ծին քահանայապետ
քն եւ փարիսեցիք զկին
մի ըմբռնեալ ՚ի շնու
թեան ։
Եւ կացուցեալ զնա
առաջի, ասեն.
Վ՛րդ այս ըմբռնեցաւ
ինքն յայտնապէս շնա
ցեալ է՛ ։
Եւ յօրէնս մովսէս մեզ
պատուիրեաց զայսպի
սիս քարկոծել ։
Ա՛րդ դու զինչ ասես
վն դորա ։
Զայս ասէին փորձե
լով զնա զի ունիցին զամ
բաստանութի զնմանէ.
Իսկ յս ՚ի խոնարհ նայե
ցեալ գրէր մատամբն
յերկրի ։
Իսկ իբրեւ առաւելեցին
հարցանել զնա, հայե
ցեալ ՚ի վեր ասէ ցնոսան
մեղն ՚ի ձէնջ նախ նա ըն
կեսցէ զքար իվը դորա
Եւ դարձեալ ՚ի խո
նարհ նայեցեալ գրէր
երկրի Եւ

Նոքա լուեալ ելանէին մի ըստ միոջէ սկսեալ յառաջնոցն մինչև ի վերջինսն, և մնաց միայն յս, և կինն կայր առաջի նորա։

Պատասխանի ետ յս և ասէ ցնա, կին դու ուր են, ոչ ոք զքեզ դատապարտեաց։

Նա ասէ, ոչ ոք։

Ասէ յս, և ոչ ես դատապարտեմ զքեզ, երթ յայսմ հետէ մի՛ մեղանչեր։

Դարձեալ խօսեցաւ ընդ նոսա յս, և ասէ, ես եմ լոյս աշխարհի, որ գայ զկնի իմ, ընդ խաւար մի՛ գնասցէ, այլ ընկալցի զլոյսն կենաց։

Ասեն ցնա փարիսեցիքն, դու վասն անձին քո վկայես և վկայութիւն քո չէ ճշմարիտ։

Պատասխանի ետ յս և ասէ ցնոսա, թէպէտ ես վկայեմ վասն անձին իմոյ, վկայութիւն իմ ճշմարիտ է. զի գիտեմ ուստի եկի և յո՛ երթամ, բայց դուք ոչ գիտէք, ուստի գամ կամ յո՛ երթամ։

Դուք ըստ մարմնոյ դատիք, ես ոչ դատեմ և ոչ զոք։

Թէպէտ և դատեմ ես զոք, դատաստանն իմ ճշմարիտ է, զի չեմ
եդ միայն. այլ ես և որ առաքեացն զիս հայր։

Եւ յօրէնսն ձեր գրեալ է՝ թէ երկուց մարդոց վկայութիւն ճշմարիտ է։

Ես եմ, որ վկայեմ վասն իմ,

իմ, և վկայէ վսն իմ,
որ առաքեացն զիս Հայր։
ճէ Ասէին ցնա, ուր է՛
Գ. Հայրն քո։
Պատասխանի ետ Յն և
ասէ ցնս, ոչ զիս գիտէք
և ոչ զՀայրն իմ, եթէ
զիս գիտէիք և զՀայրն
իմ թերևս գիտէիք։
ճը Զայս բանս խօսեցաւ
Ա. ի տան գանձին յորժամ
ուսուցանէր ի տաճարի
անդ. և ոչոք կալաւ զնա.
զի չև ևս հասեալ էր
ժամ նորա։
ճթ Ասէ դարձեալ
Ժ. ցնս Յն, ես
երթամ, և
խնդրիցէք զիս, և ի
մեղս ձեր մեռանիցիք,
զի ուր ես երթամ,
դուք ոչ կարէք գալ։
Ասէին Հրէայքն, միթէ
զիւր անձն երթայցէ
զի ասէ, թէ ուր ես
երթամ, դուք ոչ կա
րէք գալ։
Եւ ասէ ցնս, դուք ի
ներքուստ աստի էք,
և ես ի վերուստ անտի
եմ. դուք յաշխարհէ
աստի էք, և ես չեմ յայսմ
աշխարհէ։
Բայց ասացի ձեզ թէ
ի մեղս ձեր մեռանիցիք.
զի թէ ոչ հաւատայցէք
թէ ես եմ, մեռանի
ցիք ի մեղս ձեր։
Ասեն ցնա դու ով ես.
ճի Ասէ ցնս Յն, նախ զի
և խօսիմ իսկ ընդ ձեզ.
Բազում ինչ ունիմ վս
ձեր խօսել և դատել,
այլ որ առաքեացն զիս
ճշմարիտ է։
Եւ ես զոր լուայ ի նմա
նէ, զայն խօսիմ յաշ
խարհ։

յ	մ	մր	ղ
ճէ	ձէ	·	ճկթ
ճը	Գ	ճկթ	մէ
ճթ	·	·	·

խարհի ։
Եւ ոչ գիտացին թէ
զՀօրէ ասէր ցնա՛ ասէ
ցնո՛ յս յորժամ բարձրա
ցուցանիցէք զորդի մար
դոյ յայնժամ գիտասջիք
եթէ ես եմ ․ և յան
ձնէ իմմէ ինչ ոչ առնեմ ․
այլ որպէս ուսոյց զիս հայրն
իմ ․ զայն խօսիմ ։
Եւ որ առաքեացն զիս ․
ընդ իս է ․ ոչ եթող
զիս միայն ․ զի ես զհա
ճոյս նորա առնեմ հա
նապազ ։
Մինչդեռ զայն խօսէրն ․
բազումք հաւատացին
ի նա ․
Ասէր այսուհետեւ առ
հրեայսն հաւա
տացեալս ․
եթէ դուք կայջիք ի
բանին իմում ․ ճշմարիտ
ևս աշակերտք իմ էք ։

Եւ ծանիջիք զճշմար
տութիւնն ․ և ճշմար
տութիւն ազատեսցէ
զձեզ ։
Պատասխանի ետուն
և ասեն ․ զաւակ աբրա
համու եմք ․ և ոչ ու
մեք երբէք ծառայե
ցաք ․ զիարդ ասես և
թէ ազատք լինիջիք ։
Պատասխանի ետ նոցա
յս ․ ամէն ամէն ասեմ
ձեզ թէ ամ՛ որ առնէ
զմեղս ․ ծառայ է մեղաց
Եւ ծառայն ոչ յաւի
տեան կայ ի տան ։
Իսկ որդին յաւիտեան կայ ։
Իսկ արդ եթէ որդին
զձեզ ազատեսցէ ․ ճշ
մարիտ ազատք լինիջիք ։
եզ Գիտեմ զի զաւակ
աբրահամու էք ․ այլ
խնդրէք սպանանել զիս
զի բանին իմոյ չիք տեղի
ի ձեզ ։ Ես

Ես զոր տեսի առ Հօր իմում խօսիմ, եւ դուք զոր լուայք 'ի Հօրէն ձերմէ առնէք։

Պատասխանի ետուն նմա եւ ասեն, Հայր մեր Աբրահամ է։

Ասէ ցնս յս. եթէ որդիք Աբրահամու էիք, զգործսն Աբրահամու գործէիք։

Բայց այժմ խնդրէք սպանանել զիս, զայր մի, որ ձեզ զճշմարտութիւն խօսեցայ զոր լուայ 'ի Հօրէ իմմէ, զայդ Աբրահամ ոչ արար։

Դուք առնէք զգործս Հօրն ձերոյ։

Ասեն ցնա, մեք 'ի պոռնկութենէ չեմք ծնեալք, մի է Հայր մեր Ած։

Ասէ ցնս յս եթէ Ած էր Հայր ձեր, սիրէիք արդեօք զիս,

Զի ես յաստուածոյ ելի եւ եկի, եւ ոչ եթէ յանձնէ ինչ եկի, այլ նա առաքեաց զիս։

Ընդէր զխօսս իմ ոչ գիտէք դուք, զի ոչ կարէք լսել զբանն իմ։

Դուք 'ի Հօրէն սատանայէ էք, եւ զցանկութիս Հօր ձերոյ կամիք առնել, զի նա մարդասպան էր 'ի սկզբանէ, եւ 'ի ճշմարտութեան ոչ եկաց, զի ոչ գոյ ճշմարտութիւն 'ի նմա յորժամ խօսիցի սուտ յիւրոց անտի խօսի, զի սուտ է եւ Հայր նր։

Իսկ ես, զի զճշմարտութիւն խօսիմ ոչ հաւատայք ինձ։

Ով 'ի ձէնջ յանդիմանեսցէ զիս վն մեղաց, թէ

թէ զճշմարտութի՛ ա
սեմ ձեզ ընդէր ոչ
հաւատայք ինձ.
Որ էն յաստուծոյ զբա
նս աստուծոյ լսէ և
դուք վա՛ այնորիկ ոչ
լսէք զի չէք յաստուծոյ
Պատասխանի ետուն
հրէայքն և ասեն ցնա,
ոչ բարւոք ասեմք մեք
եթէ սամարացի ես դու
և դև գոյ ՚ի քեզ.
Պատասխանի ետ յս՛ և
ասէ, ինձ դև ոչ գոյ
այլ պատուեմ զհայր իմ,
և դուք անարգէք զիս.
Ես ոչ խնդրեմ զփառս
իմ, է՛ որ խնդրէն և
դատէ:
Ամէն ամէն ասեմ ձեզ,
եթէ ոք զբանն իմ պա
հեսցէ զմահ մի՛ տեսցէ
՚ի յաւիտեան.
Ասեն ցնա հրէայքն,
արդ գիտացաք եթէ

դև գոյ ՚ի քեզ, աբրա
համ մեռաւ և մարգա
րէքն. և դու ասես,
եթէ ոք զբանն իմ պա
հեսցէ, մի՛ ճաշակեսցէ
զմահ ՚ի յաւիտեան.
Միթէ դու մեծ ինչ
ոք իցես քան զհայր մեր
աբրահամ, որ մեռաւ
և մարգարէքն մեռան,
արդ դու զո՛ առնես
զքեզ.
Պատասխանի ետ յս՛ ե
թէ ես փառաւորեմ
զանձն իմ, փառքն իմ
ոչինչ են, է՛ հայր որ
փառաւորէ զիս. զորմէ
դուքն ասէք թէ ած՛
մեր է.
Եւ ոչ ճանաչէք զնա,
Բայց ես գիտեմ զնա,
և թէ ասեմ, թէ ոչ
գիտեմ զնա ձեզ նման
սուտ լինիմ. այլ ես

գիտեմ զնա , և զբան
նորա պահեմ ։
Աբրահամ հայր ձեր
ցանկացաւ տեսանել
զօրն իմ , ետես , և
ուրախ եղև ։
Ասեն ցնա հրեայքն ,
յիսուն ամ չև ևս է՛ քոյ
և զաբրահամ տեսեր ։
Ասէ ցնոսա յս , ամէն
ամէն ասեմ ձեզ , յա
ռաջքան զլինելն աբրա
համու եմ ես ։
Յայնժամ առին , հրեայքն
զի արկցեն 'ի վերայ նո
րայ , և յս խոյս ետ , և
ել գնաց 'ի տաճարէ
անտի ։

Թ Եւ մինչ գնաց ել , անցանէր և տես այր մի կոյր 'ի ծնէ ։
Եւ հարցին զնա աշակերտքն նորա և ասեն ։
Ռաբբի , ո՞յր մեղաւ է՛ սորա եթէ հօր և մօր իւրոյ , որ կոյր ծնցի ։
Պատասխանի ետ յս , ոչ զսորա մեղաւ է՛ , և ոչ հօր և մօր իւրոյ , այլ զի յայտնի լիցին գործքն աստուծոյ 'ի դմա ։
Եւ ինձ պարտ է՛ գործել զգործս այնորիկ որ առաքեացն զիս մինչ տիւ կայ , գայ գիշեր յորժամ ոչ ոք կարէ գործել ։
Մինչ դեռ յաշխարհի եմ , լոյս եմ աշխարհի ։
Զայս իբրև ասաց , եթուք 'ի գետին , և արար կաւ 'ի թքոյն , և ծեփեաց զկաւն 'ի վերայ աչաց կուրին ։
Եւ ասէ ցնա , երթ , լուա յաւազանին Սելովամայ , որ թարգմանի

առա

առաքեալ ։
Չոգաւ , լուացաւ
եկն և տեսանէր ։
Իսկ դրացիքն և որոց
տեսեալ էր զնա յառա-
ջագոյն եթէ մուրացիկ
էր ․ ասէին ․ ոչ սա էր
որ նստէրն և մուրա-
նայր ։
Կէսքն ասէին նա է՛ ։
Այլքն ասէին ոչ , այլ
նման է՛ նմա ։
Նա ինքն ասէր թէ
ես եմ ։
Ասեն ցնա ․ իսկ զիարդ
բացան աչք քո ։
Նա ետ պատասխանի ,
այր մի , որում յիսուս անուն ,
կաւ արար , և ծեփեաց
զաչս իմ , և ասէ ցիս ,
երթ ՚ի սիլովամ , և
լուա՛ ․ չոգայ լուացայ
և տեսանեմ ։
Ասեն ցնա ․ ուր է նա ։

Ասէ ցնոսա ոչ գիտեմ ։
Ածին առ փարիսեցիսն
զնա , որ երբեմն կոյրն էր
Եւ էր շաբաթ յորժամ
զկաւն արար յիսուս և եբաց
զաչս կուրին ։
Դարձեալ հարցանէին
զնա փարիսեցիքն , թէ
զիարդ տեսանես ։
Եւ նա ասէ ցնոսա , կաւ
եդ ի վերայ աչաց իմոց ․
և լուացայ և տեսանեմ
Ասեն ոմանք ՚ի փարի-
սեցւոցն , ոչ է՛ այր
այն յաստուծոյ , զի զշա-
բաթ ոչ պահէ ։
Այլքն ասէին , իսկ
զիարդ կարէ մարդ մե-
ղաւոր այսպիսի նշանս
առնել ։
Եւ էին հերձուածք
ի մէջ նոցա ։
Ասեն դարձեալ ցկոյր-
ն ․ դու զի ասես վասն նո

զի եղեալ զաշխաքո :

Եւ նա ասէ թէ մարգարէ է :

Եւ ոչ հաւատային հրէայքն զնմանէ եթէ կոյր էր եւ բացաւ , մինչեւ կոչեցին զծնողս բացելոյն :

Հարցին զնա եւ ասեն , սա է որդին ձեր , զոր դուք ասէիք թէ կոյր ծնաւ . արդ զիարդ տեսանէ :

Պատասխանի ետուն նոցա ծնողքն նորա եւ ասեն , գիտեմք զի սա է որդին մեր , եւ զի կոյր ծնաւ :

Բայց զիարդ այժմ տեսանէ ոչ գիտեմք , կամ թէ ով եբաց զաչս դորա մեք ոչ գիտեմք . զդա իսկ հարցէք , ինքնին 'ի չափ հասեալ է , ինքն իսկ խօսեսցի վասն իւր :

Զայս ասացին ծնողքն նորա զի երկնչէին 'ի հրէիցն . քանզի ուխտ եդեալ էր հրէից , եթէ ոք խոստովանեսցի զնա Քս , 'ի բաց կացցէ 'ի ժողովրդենէն :

Վասն այնորիկ ասացին ծնողքն նորա եթէ ինքնին 'ի չափ հասեալ է , զնա իսկ հարցէք :

Դարձեալ երկիցս անգամ կոչեցին զայրն , որ կոյրն էր , եւ ասեն ցնա . տուր փառս Աստուծոյ , մեք գիտեմք զի այրն այն մեղաւոր է :

Եւ նա ասէ , թէ մեղաւոր իցէ ես ոչ գիտեմ , բայց զայս գիտեմ , զի կոյր էի եւ արդ տեսանեմ :

Դարձեալ ասեն ցնա , զինչ

զինչ արար քեզ, զիարդ-
եբաց զաչս քո։
Պատասխանի ետ նոցա,
այժմ ասացի ձեզ եւ ոչ
լուայք. զի կամիք միւս
անգամ լսել. միթէ եւ
դուք կամիք աշակերտ
լինել նմա։
Նոքա հայհոյեցին զնա
եւ ասեն. դու լիջիր
նորա աշակերտ, մեք
Մովսիսի աշակերտք եմք։
Մեք գիտեմք զի ընդ
Մովսիսի խօսեցաւ Ած.
զսա ոչ գիտեմք ուստի
իցէ։
Պատասխանի ետ այրն
եւ ասէ ցնոսա։
Այդ իսկ են սքանչե-
լիք զի դուք ոչ գիտէք
ուստի իցէ, եւ զիմ աչս
եբաց։
Գիտեմք զի Ած մե-
ղաւորաց ոչ լսէ։
Բայց եթէ աստուածապաշտ
ոք իցէ եւ զկամս նորա
առնիցէ, նմա լսէ։
Յաւիտենից ոք ոչ լու-
աւ եթէ եբաց ոք զաչս
կուրի ի ծնէ կոյր ծնե-
լոյ։
Եթէ ոչ յԱստուծոյ էր
այրն այն ոչ կարէր առ-
նել ինչ։
Պատասխանի ետուն
եւ ասեն ցնա, ի մեղս
իսկ ծնեալ ես ամենե-
ւին. եւ դու վարդա-
պետես զմեզ։
Եւ հանին զնա արտաքս։
Լուաւ Յս եթէ հանին
զնա արտաքս. եւ գտեալ
եգիտ զնա ասէ ցնա.
Դու հաւատաս յորդին
Աստուծոյ։
Նա պատասխանի ետ
եւ ասէ, ով է, տէր, զի
հաւատացից ի նա։
Ասէ

Ասէ ցնա յս, եւ տեսեր
զնա, եւ որ խօսի ընդ
քեզ նա է։
Եւ նա ասէ, հաւա
տամ, տէր, եւ երկիր ե
պագ նմա։

Եւ ասէ յս, ի
դատաստան
եկի յաշխարհս
յայս, զի որք ոչն տեսա
նեն, տեսցեն, եւ որք
տեսանենն, կոյր լիցին։
Լուան ոմանք ի փարի
սեցւոցն, որք ընդ նմա
էին, եւ ասեն ցնա, մի
թէ եւ մեք կոյրք իցեմք։
Ասէ ցնոսա յս, եթէ
կոյրք էիք ոչ էր ձեր
մեղ, բայց արդ ասէք
եթէ տեսանեմք եւ
մեղքն ձեր ի ձեզ հաս
տատեալ են։
Ամէն ամէն ասեմ ձեզ,
որ ոչ մտանէ ընդ
դուռն ի գաւիթն ոչ
խարաց այլ ընդ այլ ե
լանէ, նա գող է եւ ա
ւազակ։
Իսկ որ մտանէ ընդ
դուռն, հովիւ է ոչ
գէ խարաց։ Նմա դռնա
պանն բանայ։ եւ ոչխար
քն ձայնի նորա լսեն,
եւ զիւր ոչխարսն կոչէ
յանուանէ եւ հանէ զնս։
Եւ յորժամ զիւրսն զա
մենայն հանիցէ առաջի
նոցա երթայ եւ ոչխար
քն զհետ նորա երթան
զի ճանաչեն զձայն նր։
Օտարի զհետ ոչ եր
թիցեն, այլ փախիցեն
ի նմանէ, զի ոչ ճանա
չեն զձայն օտարաց։
Զայս առակ ասաց նո
ցա յս, եւ նոքա ոչ գի
տացին եթէ զինչ էր որ
խօ

խօսէր ընդ նոսա։
Դարձեալ ասէ ցն̃ս յս̃.
ամէն ամէն ասեմ ձեզ
եսեմ դուռն ոչխարաց.
Ամենեքեան որք յա
ռաջ քան զիս եկին,
գողք էին և աւազակք.
այլ ոչ լուան նոցա ոչ
խարքն։
Ես եմ դուռն։
Ընդ իս եթէ ոք մտա
նիցէ, կեցցէ. մտցէ,
և ելցէ, և ճարակ
գտցէ։
Գող ոչ գայ եթէ ոչ
զի գողասցի, և սպան
ցէ, և կորուսցէ. Ես
եկի զի զկեանս ունի
ցին, և առաւել ևս
ունիցին։

Ես եմ հովիւն
քաջ, հովիւ
քաջ զանձն իւր
դնէ ի վերայ ոչխարաց.
Իսկ վարձկանն, որ ոչ
է՛ հովիւ, որոյ ոչ իւր
են ոչխարքն, իբրև
տեսանէ զգայլն զի գայ
թողու զոչխարսն և
փախչի, և գայլն յափշ
տակէ զնոսա և ցրուէ։
Քանզի վարձկան է՛
և չէ փոյթ նմա վասն
ոչխարացն։
Ես եմ հովիւն քաջ,
և ճանաչեմ զիմսն, և
ճանաչիմ յիմոցն։
ղ Գ Որպէս գիտէ զիս Հայր,
գիտեմ և ես զՀայր։
ղա Դ Եւ զանձն իմ դնեմ ի
վերայ ոչխարաց։
ղբ Ժ Եւ և այլ ևս ոչխարք
են իմ, որք ոչ են յայսմ
գաւթէ, և զայն ևս
պարտ է՛ ինձ ածել
ղգ այսր, և ձայնի իմում
լուիցեն, և եղիցին մի
հօտ

Յ	Լ	Մ
ղ	ճժբ	ճէթ
ղա	ժբ	ճժէ
ղբ		

հօտ և մի հովիւ ։

Վասն այնորիկ սիրէ զիս հայրն իմ . զի ես դնեմ զանձն իմ , զի միւս անգամ առից զնա ։ Ոչ ոք հանէ զնա յինէն, այլ ես դնեմ զնա անձամբ իմով ։

Իշխանութիւն ունիմ դնել զնա , և իշխանութիւն ունիմ միւսանգամ առնուլ զնա ։

Զայս պատուէր առի ի հօրէ իմմէ ։

Դարձեալ հերձուած լինէր ի մէջ հրէից վասն բանիցս այսոցիկ ։

Եւ ասէին բազումք ի նոցանէ , դեւ գոյ ի նմա և մոլեգնի , զի՞ բնաւ լսէք նմա ։

Այլքն ասէին այսպէս՝ այդ բանք ոչ են դիւահարի . միթէ դեւ կարէ զաչս կուրին բանալ ։

ԻԲ Եւ լինէր յայնժամ նաւակատիք յերէմ , և ձմեռն էր ։

Եւ շրջէր յս ի տաճարին , ի սրահին սողոմոնի ։

Շուրջ եղեն զնովաւ հրէայքն և ասեն մինչև յերբ՝ թափես զոգիս մեր , եթէ դու ես քրիստոս՝ ասա մեզ համարձակ ։

Պատասխանի ետ նոցա յս և ասէ , ասացի ձեզ և ոչ հաւատայք ինձ ։

Զգործսն , զոր ես գործեմ՝ յանուն հօր իմոյ նոքին են վկայեն վս իմ ։

Այլ դուք ոչ հաւատայք . զի չէք յոչխարաց անտի իմոց ։

Ոչխարք իմ ձայնի իմում լսեն

լսեն, և ես ճանաչեմ զնոսա. և զկնի իմ գան: Եւ ես տամ նց զկեանս յաւիտենականս, և մի՛ կորիցեն ՚ի յաւիտեան, և մի՛ ոք յափշտակեսցէ զնոսա ՚ի ձեռաց իմոց:

Հայրն իմ, որ ետ ինձ զնոսա մեծ է՛ քան զամենայն, և ոչոք կարէ յափշտակել ՚ի ձեռաց Հօր իմոյ:

Ես և Հայր իմ մի եմք: Առին դարձեալ Հրէայքն զի քարկոծ արասցեն զնա: Պատասխանի ետ նոցա յն, բազում գործս բարիս ցուցի ձեզ ՚ի Հօրէ իմմէ. վասն որոյ գործոյ ՚ի նոցանէ քարկոծ առնէք զիս: Պատասխանի ետուն նմա Հրէայքն, վասն

բարւոյ գործոյ ոչ առնեմք զքեզ քարկոծ այլ վասն հայհոյութեան, և զի դու մարդ ես և զանձն քո ած առնես: Պատասխանի ետ նոցա յն. ոչ յօրէնս ձեր գրեալ է՛, ես ասացի թէ աստուածք իցէք: Իսկ եթէ զնոսա աստուածս ասաց, առ որս բանն աստուծոյ եղև, և չէ մարթ լուծանել զգիրն: Իսկ զոր Հայրն սրբեաց և առաքեաց յաշխարհ, դուք ասէք թէ հայհոյես, զի ասացի թէ որդի աստուծոյ եմ: Եթէ ոչ գործեմ զգործս Հօր իմոյ մի՛ հաւատայք ինձ: Ապա թէ գործեմ, թէ և ինձ ոչ հաւատայք, առ կայն գործոյն հաւա-

տասջիք, զի գիտասջիք,
եւ ծանիջիք եթէ Հայր
յիս է եւ ես 'ի Հայր:
ՂԴ Խնդրէին դարձեալ ըմբռնել
Գ զնա, եւ ել 'ի ձեռաց նոցա:
Եւ գնաց միւսանգամ
յայնկոյս Յորդանանու 'ի
տեղին, ուր էր Յովհան
նէս զառաջինն եւ մկր
տէր, եւ անդ կայր:
ՂԵ Եւ բազումք եկին առ նա
Ժ եւ ասէին, զի Յովհաննէս
նշան ինչ ոչ արար:
Բայց զամէն, զոր ասաց
Յովհաննէս վասն նորա,
ճշմարիտ էր, եւ բազում
ք հաւատացին 'ի նա
անդ:

ԻԳ.

Եւ էր ոմն
հիւանդ Ղա
զարոս 'ի Բե
թանիայ 'ի
գեղջէ Մարիամու եւ
Մարթայի քեռ նորայ:
Եւ այն Մարիամն էր
որ էօծ զՏէրն իւղով եւ
ջնջեաց զոտս նորա հե
րովք իւրովք, որոյ եղբայրն
Ղազարոս հիւանդ էր:
Առաքեցին առ նա քոյր
քն նորա եւ ասեն:
Տէր, զոր դուն սիրես հիւանդա
ցեալ է:
Իբրեւ լուաւ Յիսուս, ասէ:
Այն հիւանդութիւն չէ
'ի մահ, այլ վասն փառա
ցն Աստուծոյ զի փա
ռաւոր լիցի որդի Աս
տուծոյ այնուիկ:
Եւ սիրէր Յիսուս զՄարիամ
եւ զՄարթայ զքոյր նորա
եւ զՂազարոս:
ՂԶ Իբրեւ լուաւ թէ հիւ
անդացեալ է՝ զտեղի
կալաւ անդէն աւուրս երկու
ս.

աւուրս երկուս ։

Ապա յետ այնորիկ ասէ ցնոսա , եկայք , երթիցուք միւսանգամ 'ի հրէաստան ։

Ասեն ցնա աշակերտքն ռաբբի այժմ եւս խնդրէին զքեզ հրեայքն քարկոծ առնել , դարձեալ երթաս անդրէն ։

Պատասխանի ետ յն , ոչ երկոտասան ժամ է աւուր , եթէ ոք գնայ 'ի տուընջեան , ոչ գայթակղի , զի զլոյս աշխարհիս այսորիկ տեսանէ ։

Ապա թէ ոք գնայ 'ի գիշերի , գայթակղի , զի լոյս ոչ գոյ ընդ նմա ։

Զայս խօսեցաւ , ապա յետ այնորիկ ասէ , ղազարոս բարեկամ մեր ննջեաց , այլ երթամ , զի զարթուցից զնա ։

Ասեն ցնա աշակերտքն նորա , եթէ ննջեաց ապա առողջի ։

Այլ յն վասն մահուն նորա ասէր , նոքա կարծէին թէ վասն ննջելոյ քնոյն ասէ ։

Յայնժամ ասէ ցնն յն յայտնապէս , ղազարոս մեռաւ ։

Եւ ես ուրախ եմ վասն ձեր , զի դուք հաւատասջիք ինձ , զի ես չէի անդ , բայց արդ եկայք , երթիցուք առ նա ։

Ասէ թովմաս որ անուանեալ երկուորեակ ցաշակերտակիցսն , եկայք եւ մեք զի ընդ նմա մեռցուք ։

Եկն յն եգիտ զնա չորից աւուրս 'ի գերեզմանի ։

Եւ էր բեթանիա մերձ

յերէմ, իբրև ասպարի
սօք հնգետասան.
Բազումք 'ի հրէից ան
տի, եկեալ էին առ
Մարթայ և Մարիամ, զի
մխիթարեսցեն զնոսա
վասն եղբօրն.
Մ՛արթա իբրև լուա
թէ յս գայ, ընդառաջ
գնաց նորա, բայց Մա
րիամ նստէր անդէն 'ի
տան.
Ասէ մարթա ցյս. տր,
եթէ աստ լեալ էիր,
եղբայրն իմ չէր մեռեալ.
Այլ և արդ գիտեմ,
եթէ զորինչ խնդրես
ցես յաստուծոյ տացէ
քեզ ած.
Ասէ ցնա յս, յարիցէ
եղբայրն քո.
Ասէ ցնա մարթա, գի
տեմ, զի յարիցէ 'ի յա
րութեան յաւուրն յետ
նում.
Ասէ ցնա յս, ես իսկ
եմ յարութիւն և կեանք,
որ հաւատայ յիս, թէ
պէտ և մեռանիցի կեցցէ.
Եւ ամ, որ կենդանի
է՛ և հաւատայ յիս, մի՛
մեռցի 'ի յաւիտեան,
հաւատաս այսմիկ.
Ասէ ցնա, այո՛ տր,
ես հաւատացի եթէ
դու ես քն որդի ա
ստուծոյ, որ յաշխարհ
գալոց էիր.
Եւ զայս իբրև ասաց
գնաց, և կոչեաց զմա
րիամ զքոյր իւր լռե
լեայն և ասէ. վարդա
պետն եկեալ է, և կոչէ
զքեզ.
Նա իբրև լուաւ յա
րեաւ վաղվաղակի, և
եկն առ նա.
Չև ևս էր եկեալ յս 'ի
գեօ

դեօղն, այլ էր անդէն
'ի անդուոյն ուր ընդա
ռաջ եղև նմա մարթա։
Իսկ հրէայքն, որք էին
ընդ նմա 'ի տանն, և
մխիթարէին զնա, իբրև
տեսին զմարիամ թէ յա
րեաւ վաղվաղակի և
գնաց, գնացին և նոքա
զհետ նորա, համարէին
թէ 'ի գերեզմանն եր
թայ զի լացցէ անդ։
Իսկ մարիամ իբրև եկն
ուր էրն յս, և ետես
զնա, անկաւ առ ոտս
նորա և ասէ։
Տր, եթէ աստ էիր դու
եալ ոչ էր մեռեալ եղ
բայրն իմ։
Յս իբրև ետես զնա
զի լայր, և որք ընդ նմա
էին հրէայքն լային,
խռովեցաւ յոգի իւր
իբրև զայրացեալ։
Եւ ասէ ուր եդիք զնա

Ասեն ցնա տր, եկ, և
տես։
Եւ արտասուեաց յս։
Ասէին հրէայքն, տե
սէք, որչափ սիրէր զնա։
Ոմանք 'ի նոցանէ ա
սէին, ոչ կարէր սա,
որ եբաց զաչս կուրին,
առնել զի և սա մի՛ մեռա
նիցի։ յս դարձեալ զայրաց
եալ ընդ միտս իւրովի
'ի գերեզմանն, և էր
այր մի, և վէմ մի ե
դեալ կափուցեալ նորա։
Եւ ասէ յս, բարձէք
զվէմդ։
Ասէ ցնա մարթա,
քոյր մեռելոյն։ տէր, արդ
հոտեալ իցէ, քանզի
չորեքօրեայ է։
Ասէ ցնա յս, ոչ ասացի
քեզ եթէ հաւատաս
ցես, տեսցես զփառս
աստուծոյ։
Եւ

Եւ իբրեւ խփեր առ քին
զվէմն . յս ամբարձ զաչս
իւր ի վեր և ասէ ։
Հայր, գոհանամ զքէն,
զի լուար ինձ ։
Եւ ես գիտէի զի յամե
նայն ժամ լսես ինձ, այլ
վս ժողովրդեանս, որք
շուրջ կան ասեմ, զի
հաւատասցեն թէ դու
առաքեցեր զիս ։
Զայս իբրեւ ասաց 'ի
ձայն մեծ աղաղակեաց
և ասէ, ղազարէ, արի,
եկ արտաքս ։
Եւ ել մեռեալն ոտիւք
կապեալք, և ձեռօքն
երիզապատօք, և երես
օքն վարշամակապատ
եալ ։
Եւ ասէ ցնոսա յս . լու
ծէք զդա, և թողէք
երթալ ։
Բազումք 'ի հրէիցն
որք եկեալ էին առ մա
րիամանս իբրեւ տեսին
զոր արարն հաւատացին
'ի նա ։
Եւ ոմանք 'ի նոցանէ
գնացին առ փարիսեց
իսն եւ պատմեցին նոցա
զոր արարն յս ։
Ժողովեցան քա
հանայապետ
քն եւ փարիսե
ցիք յատեան, եւ ասեն,
զինչ արասցուք զի այրս
այն բազում նշանս առ
նէ ։ Եթէ թողումք
զնա այդպէս, ամենե
քին հաւատան 'ի նա,
և գայցեն հռոմք և
բառնայցեն զազգս մեր
և զտեղի ։
Մի ոմն 'ի նոցանէ ա
նուն կայիափայ . որ
քահանայապետ էր տար
ւոյն

ւոյն այնորիկ, ասէ ցնո
սա, դուք ոչինչ գիտէք։
Եւ ոչ ընաւ խորհիլ
իսկ, թէ լաւ է՛ մեզ
զի այր մի մեռանիցի
ի վերայ ժողովրդեանս,
և մի՛ ամենայն ազգս կորիցէ։
ՃԶ Ա Զայս ոչ յանձնէ ինչ
ասաց, այլ զի քահա
ՃԷ Ժ նայապետ էր տարւոյն
այնորիկ, մարգարէա
ցաւ եթէ մեռանելոց
էր յիսուս ազգին։
Եւ ոչ ի վերայ ազգին
միայն, այլ զի և զոր
դիսն աստուծոյ զցրու
եալսն ժողովեսցէ ՚ի մի։
Նայ յայնմ օրէ խոր
հուրդ արարին, զի
սպանցեն զնա։
Եւ յիսուս այնուհետև
ոչ եթէ համարձակ շր
ջէր իմէջ Հրէիցն, այլ
գնաց անտի յերկիր մի,
որ մերձ էր յանապատ,
՚ի քաղաք մի, որ կոչ
ատուն էր Եփրայիմ և
անդ լինէր աշակերտօ
քն հանդերձ։

Եւ էր մերձ ՃԸ
զատիկն Հրէ
ից։
Եւ բազում
մք ելին յԵրուսաղէմ ՚ի գաւա
ռէ անտի յառաջ քան
զատիկն, զի սր
բեսցեն զանձինս իւր
եանց։
Խնդրէին զյս, և ա
սէին ընդ միմեանս մինչ
կային ՚ի տաճարին, զի՞
արդ թուի ձեզ եթէ
ոչ գայցէ ՚ի տօն անդր։
Պատուէր տուեալ էր
քահանայապետին և
փարիսեցւոց, զի թէ
ոք գիտասցէ թէ ուր
է։

է ․ գուշակեցաւ զնմա
նէ զի կոչեսցեն զնա ։
ԻԴ Իսկ յոյժ մեծ աստուածաբանու
թեամբ քան զլուսաւորեալն եղեն
՚ի բնութեանս ․ որ էր
զղազար մեռեալն ․ զոր
յարոյցն ՚ի մեռելոց ։
Եւ արարին անդ նմա
ընթրիս ․ և ՚ի սպասա
ւորէր մարթա ․ և ղազար
մի էր ՚ի բազմականացն ընդ
նմա ։
ՂԸ Ա Իսկ մարեմայ առեալ
լիտր մի իւղոյ նարդեան
ազնուի մեծագնոյ ․
եօծ զոտսն յի ․ և հե
րով իւրով մաքրէր զոտս
նորա ․ և տունն լի եղև
հոտոյ իւղոյն ։
ԻԵ Ասէ մին յաշակերտ
աց անտի յուդա իս
կարիովտացի ․ որ մատնե
լոցն էր զնա ։
Ընդէր ոչ իւղդ այդ

վաճառեցաւ երեք հա
րիւր դենարի ․ և տու
աւ աղքատաց ։
Ոչ զայս ասաց ոչ զի աղ
քատաց ինչ փոյթ էր
նմա ․ այլ զի գող էր
և զարկղն ինքն ունէր ․
և որինչ անկանէր ՚ի
նա կրէր ։
Ասէ յս ․ թոյլ տուք
դմա ․ զի յօրն պատա
նաց իմոց պահեսցէ
զայդ ։
Զաղքատս յամենայն ժամ
ընդ ձեզ ունիք ․ զիս
ոչ հանապազ ընդ ձեզ
ունիք ։
ՂԹ Ծ Գիտէր զի բազում ժողո
վուրդ բազում ՚ի հրէից
թէ անդ է ․ եկին ․ ոչ
միայն վասն յի ․ այլ զի և
զղազար տեսցեն ․ զոր
յարոյցն ՚ի մեռելոց ։
Խորհուրդ արարին
քա

յ մ մբ չ
ա մեղ տը հր
յ
զթ

քահանայապետքն զի եւ զղազարոս սպանցեն : Քանզի բազումք 'ի հրէից երթային եւ հաւատային 'ի յս :

ՃԶ Ժ Ի վաղիւն անդր ժողովուրդ բազում որ եկեալ էր 'ի տօնն, իբրեւ լուան թէ գայ յս յերուսաղէմ . առին ոստս արմաւենեաց եւ ելին ընդ առաջ նորա, աղաղակէին եւ ասէին, ովսաննա, օրհնեալ որ գայ յանուն տեառն թագաւորն իսրայէլի :

ԵԿ Եւ գտեալ յս էշ մի, նստաւ 'ի վերայ նորա, որպէս եւ գրեալ է :

Մի երկնչիր դուստր սիովնի, ահաւասիկ թագաւոր քո գայ նստեալ 'ի վերայ յաւանակի իշոյ :

Եւ զայն ինչ ոչ գիտացին աշակերտքն նորա զառաջինն :

Այլ յորժամ փառաւորեցաւ յս յայնժամ յիշեցին եթէ այն էր որ գրեալ էր վասն նորա, եւ զայն արարին նմա :

Եւ ժողովուրդն վկայէր որ էր ընդ նմա, թէ զղազար կոչեաց 'ի գերեզմանէն, եւ յարոյց զնա 'ի մեռելոց :

Եւ վասն այնորիկ ընդ առաջ եկն նմա ժողովուրդն, զի լուաւ եթէ զայն նշան արարեալ էր նորա :

Իսկ փարիսեցիքն ասէին ընդ միմեանս տեսանէք զի ոչինչ օգտիք . ահաւասիկ աշխարհ ամբողջ զհետ նորա գնաց :

Եւ էին ոմանք ի

Ծ

Յ	Մ	Մր	Ղ
Կ	ՄԹ	ՃՄԹ	ՄԻԲ
Կա	ՄԲ	.	.

Յ
Կ

հեթանոսք յելելոց ան
դր, զի երկիր պագանի
ցեն 'ի տօնին :
Նոքա մատեան առ
Փիլիպպոս որ 'ի Բեթ
սայիդայ Գալիլեացւոցն
էր, աղաչէին զնա և
ասէին . Տէր, կամիմք
զՅս տեսանել :
Գայ Փիլիպպոս և ասէ
ցԱնդրէաս, Անդրէաս
և Փիլիպպոս ասեն
ցՅս :
ճկդ Եւ յս պատասխանի ետ
Դ նոցա և ասէ, եհաս
ժամ, զի փառաւորես
ցի որդի մարդոյ :
Ա մէն ամէն
ճկե ասեմ ձեզ,
Ժ եթէ ոչ հա
Իխ տ ցորենոյ անկեալ յեր
կիր մեռանիցի :
Ինքն միայն կեայ,
ապ և թէ մեռանիցի բա
զում պտղաբերէ առնէ
ճկզ Որ սիրէ զանձն իւր կո
Գ րուսանէ զնա, և որ ատեա
զանձն իւր յաշխարհիս յայ
սմիկ 'ի կեանսն յաւիտ
ենականս պահեսցէ
զնա
ճկէ Եթէ ոք զիս պաշտես
Ժ ցէ, զկնի իմ եկեսցէ,
և ուր եմ ես՝ անդ և
պաշտօնեայն իմ եղիցի
Եթէ ոք զիս պաշտես
ցէ, պատուեսցէ զնա
Հայրն իմ :
ճկը Արդ այժմ անձն
Գ իմ խռովեալ
է, և զինչ ա
ԷԲ սացից, եթէ Հայր
ապրեցո՛ զիս 'ի ժամէ ա
ստի յայսմանէ :
ճկթ Այլ վասն այսորիկ եկի
Ժ ես 'ի ժամս յայս :

Հայր

յ	մ	մր	
ճկ	ճլթ	ՃԱ	
ճկ	.	.	

յ	մ	մր	Զ
ճկ	ճկ	.	մծա
ճկ	.	.	.
ճկ	ճլթ	ճհբ	.
ճկ	.	.	.

Հայր փառաւորեա՛ զա
նուն քո.

Եկն բարբառ յերկ
նից և փառաւոր արա
րի, և դարձեալ փա
ռաւոր արարից.

Եւ ժողովուրդն, որ
կայր, և լսէր, ասէին
որոտումն լինել.

Այլքն ասէին, հրեշ
տակ խօսեցաւ ընդ
նմա.

Պատասխանի ետ յս և
ասէ, ոչ վն իմ ինչ եկն
բարբառս այս, այլ վն
ձեր.

Այժմիկ դատաստան
է՛ աշխարհիս այսորիկ,
այժմիկ իշխան աշխար
հիս այսորիկ ընկեսցի
արտաքս.

Եւ ես յորժամ բար
ձրացայց յերկրէ, զա
մենեսին ձգեցից առ իս

Զայս ասէր, նշանա
կեալ թէ որով մահու
մեռանելոց իցէ.

Պատասխանի ետ նմա
ժողովուրդն, մեք լու
աք յօրինացն եթէ քն
յաւիտեան կայ, և դու
զիարդ ասես եթէ
պարտ է՛ բարձրանալ
որդւոյ մարդոյ, ով է՛
այն որդին մարդոյ.

Ասէ ցնս յս, փոքր
մի ևս ժամանակ
լոյսն ընդ ձեզ է՛, գնա
ցէք մինչդեռ զլոյսն ու
նիք, զի մի խաւար զձեզ
հասցէ, զի որ գնայ 'ի
խաւարի, ոչ գիտէ յո՛
երթայ.

Մինչդեռ զլոյսն ընդ
ձեզ ունիք հաւատա
ցէք 'ի լոյսն, զի որդիք
լուսոյ եղիջիք.

Զայս խօսեցաւ յս -

և չոգաւ թաքեաւ 'ի
նոցանէ ։
Եւ այնչափ նշանս արար
եալ էր առաջի նոցա,
և նոքա ոչ հաւատային
'ի նա ։
Զի լցցի բանն Եսայեայ
մարգարէի զոր ասաց,
Տէր, ո՛ հաւատաց 'ի լուր
մեր, և բազուկ տեառն
ում յայտնեցաւ ։
ՃԹ Ս Վասն այնորիկ ոչ կարէին
հաւատալ 'ի նա, զի միւս
անգամ՝ ասէ Եսայի ։
Թէ կուրացոյց զաչս նո
ցա, և աշխեցոյց զսիրտ
նոցա, զի մի՛ տեսցեն
աչօք, և իմասցին սր
տիւք, և դարձցին,
և բժշկեցից զնոսա ։
ՃԺ Ժ Զայս ասաց Եսայի,
յորժամ՝ ետես զփառս
նորա, և խօսեցաւ վա
նորա ։

Բայց սակայն և յիշխա
նաց անտի բազումք
հաւատացին 'ի նա, այլ
վա փարիսեցւոցն ոչ
յայտնէին, զի մի՛ 'ի ժո
ղովրդենէն ելանիցեն ։
Քանզի սիրեցին զփ
փառս մարդկան ա
ռաւել քան զփառսն աս
տուծոյ ։
ՃԺԱ Ա Եւ ՅՍ աղաղա
կէր, և ա
սէր ․ որ հաւա
տայ յիս ոչ
հաւատայ յիս, այլ
յայն որ առաքեացն զիս ։
Եւ որ տեսանէ զիս,
զայն տեսանէ որ առա
քեացն զիս ։
ՃԺԲ Ժ Ես լոյս յաշխարհ եկի
զի ամ̃, որ հաւատայ
յիս, 'ի խաւարի մի՛
մնասցէ ։

Եւ

յ մ մր ղ
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

յ մ մր ղ
ՃԺԱ ՂԲ ՂԴ ՃԺԵ
ՃԺԲ

Եւ եթէ ոք լուիցէ բա
նից իմոց, եւ ոչ պա
հեսցէ, ես ոչ դատեմ
զնա, քանզի ոչ եկի,
թէ դատեցից զաշ
խարհ, այլ զի փրկեցից
զաշխարհ ։
Որ անարգէ զիս, եւ ոչ
ընդունի զբանս իմ, գոյ
որ դատէ զնա ։ բանն,
զոր ես խօսեցայ, նա
ՃԺԳ դատէ զնա յաւուրն
Թ յետնում ։
Զի ես յանձնէ իմմէ
ոչ խօսեցայ, այլ որ ա
ռաքեացն զիս հայր,
ՃԺԴ նա ետ ինձ պատուէր
Գ զինչ ասացից եւ զինչ խօ
սեցայց ։
ՃԺԵ Եւ գիտեմ, թէ պա
Ժ տուէրն այն կեանք են
յաւիտենականք, արդ
զոր ես խօսիմ որպէս
ասաց ինձ հայրն այնպէս

խօսիմ ։

Յառաջագոյն ԺԳ
քան զտօնն զատ
կին, գիտաց
յն թէ հասեալ է՛ ժամ
նորա զի փոխեսցի յաշ
խարհէս առ հայր,
սիրեաց զիւրսն որք յաշ
խարհի աստ էին, ի սպառ
սիրեաց զնոսա ։
ՃԺԳ Եւ ՚ի լինել ընթրեացն,
Թ սատանայի խոկ արկեալ
էր ՚ի սիրտ, զի մատնես
ցէ զնա յուդա սիմոնի
իսկարիովտացւոյ ։
ՃԺԴ Գիտաց յն զի զամ ինչ
Գ ետ հայր ՚ի ձեռս նորա ։
ՃԺԵ Եւ թէ յաստուծոյ ել
Ժ եւ առ ած երթայ,
յառնէ յընթրեաց ան
տի, եւ դնէ զհանդեր
ձսն, եւ առեալ զզեն
ջակ մի ածաւ ։

Եւ

յ	մ	գ
ՃԺԳ	.	ՄԲ
ՃԺԴ	ՃԺԱ	ՃԺԹ
ՃԺԵ	.	.

Եւ ապա առեալ զջուր
էարկ ի կոնք, եւ սկսաւ
լուանալ զոտս աշակեր
տացն, եւ սրբել ղենտիա
կաւն զոր ածեալ էր։
Գայ առ Սիմոն Պետրոս
Ասէ նա ասէ ցնա․ Տէ՛ր,
դու զիմ զոտս լուանաս։
Պատասխանի ետ նմա
Յս եւ ասէ, զոր ինչ ես
գործեմ, դու այժմ ոչ
գիտես․ բայց յետոյ գի
տասցես։
Ասէ ցնա Պետրոս, ոչ
լուասցես զոտս իմ յաւի
տեան։
Պատասխանի ետ նմա
Յս եթէ ոչ լուացից զքեզ
ոչ ունիս ընդ իս
մասն։
Ասէ ցնա Սիմոն Պետ
րոս․ Տէր, մի միայն
զոտս իմ, այլ եւ զձեռս
եւ զգլուխ։

Ասէ ցնա Յս, լուացե
լոյն չէ ինչ պիտոյ բայց
զի զոտսն լուանայցէ․
քանզի ամենեւին սուրբ է,
եւ դուք սուրբ էք, այլ
ոչ ամենեքին։
Զի գիտէր զայն որ
մատնելոցն էր զնա,
վասն այնորիկ ասաց ե
թէ ոչ ամենեքին սուրբ էք։
Իսկ յորժամ լուաց զոտս
նոցա, էառ զհանդերձ
սն իւր եւ դարձեալ
բազմեցաւ, եւ ասէ
ցնոսա, գիտէք զինչ ա
րարի ձեզ։
ձէզ Դուք կոչէք զիս վար
Գ դապետ եւ Տր, եւ բար
ւոք ասէք, քանզի եմ
իսկ։
ձէ Իսկ արդ եթէ ես լուա
Ժ ցի զոտս ձեր, Տէրս եւ
վարդապետս, եւ դուք
պարտիք զմիմեանց զո
տս

յ ժ ժր Զ
ձէզ ձԹ · էզ
ձէ · · ՁԸ

սա լուանալ ։
Զի օրինակ մի ետու
ձեզ, զի որպէս ես ձեզ ժե
արարի, և դուք առնի- Ա
ջիք ։

Ամէն ամէն աս
ժզ եմ ձեզ, չէ
Դ ծառայ
մեծ քան զտէր իւր, և
ոչ առաքեալ մեծ քան
զայն որ առաքեացն
զնա ։
Եթէ զայս գիտէք,
երանելի էք եթէ
առնիցէք զայս ։
ժթ Ոչ վս ամենեցուն ձեր
Ժ ասեմ, զի լցցի գիրն,
թէ որ ուտէր ընդ իս
հաց ամբարձ ի վ͞ր իմ խաբէ-
ութիւն ։
Յայսմհետէ ասեմ
ձեզ մինչ չև եղեալ ։
Զի յորժամ լինիցի

հաւատասջիք թէ ես
եմ ։
ժէ Ամէն ամէն ասեմ ձեզ,
Ա որ ընդունի զոր ես կզ
առաքեցից զիս ընդու-
նի, և որ զիս ընդունի,
ընդունի զայն, որ ա-
ռաքեացն զիս ։
ժիա Զայս իբրև ասաց Յ͞ս,
Դ խռովեցաւ յոգի իւր,
վկայեաց և ասէ. ամէն եթէ
ամէն ասեմ ձեզ
միոյն ի ձէնջ
[մատնե]լոց է զիս ։
ժիբ Հայէին ընդ միմեանս
Ա աշակերտքն տարակուսեալ,
թէ զումէ ա-
սիցէ ։
ժիգ Էր մի յաշակերտացն բազմեալ
Ժ առ ծոցն Յ͞ս, զոր սիրէրն Յ͞ս ։
Նշանակէ նմա Սիմոն
Պետրոս հարցանել թէ
ով իցէ, վս որոյ ասէ ։
Նա

յ	մ	մր	ղ
ժզ	ն	.	ձբ
ժթ	.	.	.

յ	մ	մր	ղ
ժի	ղբ	կբ	ժէ
ժիա	մձթ	ձա	.
ժիբ	ձ	ձբ	ձթ
ժիգ	.	.	.

Եւ նա անկեալ զլան
ջօքն Յին, ասէ ցնա. Տէր,
ո՞վ է.

Պատասխանի ետ Յս և
ասէ, այն է՝ որում ես
թաթաւեցից զպատառն և
տաց.

սիբ Եւ թաթաւեալ զպատառն
Թ ետ Յուդայի Սիմոնի Իսկա
րիովտացւոյ.

Եւ զհետ պատառոյն
ապա եմուտ 'ի նա սա
տանայ.

սիե Ասէ ցնա Յս, զոր
Ժ ինչ առնելոց ես
արա՛ վաղվաղակի.

Եւ զայս ոչ ոք իմացաւ
'ի բազմականացն
թէ առ ինչ ասաց ցնա.

Զի ոմանք համարէին
թէ զի զքսակն ունէր
Յուդա, ասաց ցնա Յս,
գնեա՛ զինչ որ պիտոյ է
մեզ 'ի տօնին, և կամ
թէ աղքատաց ինչ տացէ.
Իբրև նա առեալ զպա
տառն՝ ել արտաքս վաղ
վաղակի, և էր գիշեր.

Եւ իբրև ել,
ասէ Յս, այժմ
փառաւորե
ցաւ որդի մարդոյ, և
ած փառաւորեցաւ 'ի
նմա.

Զի եթէ ած փառա
ւորեցաւ 'ի նմա, և ած
փառաւորեսցէ զնա յան
ձն իւր, և վաղվաղակի
փառաւորեսցէ զնա:

Որդեակք իմ սակաւ ինչ
ժամանակ ընդ ձեզ եմ,
խնդրեսջիք զիս, և որ
պէս ասացի Հրէիցդ, թէ
ուր ես երթամ, դուք
ոչ կարէք գալ, և արդ
ձեզ ասեմ.

Պատուիրան նոր տամ
ձեզ,

ձեզ, զի սիրիցէք զմի
միանս, որպէս սիրեցի ես
զձեզ, զի եւ դուք սի
րեսջիք զմիմեանս։
ՃԿԵ Այսուիկ գիտասցեն ամե
Ժ նեքեան, եթէ իմ ա
շակերտք էք, եթէ սի
րիցէք զմիմեանս։
ՃԿԶ Ասէ ցնա Սիմոն Պետ
Ա րոս։
Տէ՛ր, յո՞ երթաս։
Պատասխանի ետ նմա Յիսուս.
Ուր ես երթամ, դու ոչ
կարես այժմ գալ զկնի
իմ, բայց յապայ եկես
ցես զկնի իմ։
Ասէ ցնա Պետրոս. Տէր,
ընդէ՞ր ոչ կարիցեմ գալ
այժմ զկնի քո, արդէն
զանձն իմ իսկ եդից 'ի
վերայ քո։
Պատասխանի ետ նմա,
զանձն քո դիցես 'ի վե
րայ իմ, ամէն ամէն
ԴՈ Ա.
յ մ մր ղ
Պէ. մծթ. ու. մհէ

ասեմ քեզ, չէ իցէ
հաւու խօսեալ, մինչ
դու ուրասցիս երիցս
զիս։
ՃԿԷ Մի խռովեսցին սիրտք
Ժ ձեր. այլ հաւատացէք
յԱստուած, եւ յիս հաւատա
ցէք։ 'Ի տան Հօր իմոյ
օթեւանք բազումք են,
ապա թէ ոչ, ասացեալ
էր իմ ձեզ, թէ երթամ,
եւ պատրաստեմ ձեզ
տեղի։
Եւ եթէ երթամ, եւ
պատրաստեմ ձեզ տե
ղի, դարձեալ գամ,
եւ առնում զձեզ առ իս,
զի ուր ես իցեմ, եւ
դուք ընդ իս իցէք։
Եւ ուր երթամն գիտէ
ցէք, եւ զճանապարհն
գիտիցէք։
Ասէ Թովմաս, Տէր ոչ գի
տեմք, յո՛ երթաս, եւ
ԵԵc զի
յ
ՃԿԷ

զիարդ զճանապարհն կա
րասցուք գիտել:
Ասէ ցնա յս, ես եմ
ճանապարհ, և ճշմար
տութիւն, և կեանք,
ոչ ոք գայ առ Հայր եթէ
ոչ ինև:
Եթէ զիս գիտէիք ապա
և զՀայրն իմ գիտէիք,
և այսու հետև գիտաս
ջիք զնա:
Ասէ ցնա փիլիպպոս.
Տէր, ցոյց մեզ զՀայրն և
շատ է մեզ:
Ասէ ցնա յս, այսչափ
ժամանակս ընդ ձեզ
եմ, և ոչ ծանեար զիս
փիլիպպէ, որ ետեսն
զիս, ետես զՀայրն, և
դու զիարդ ասես եթէ
ցոյց մեզ զՀայրն:
Ոչ հաւատաս, եթէ
ես ի Հայր և Հայր յիս է:
Զբանս, զոր ես խօ
սիմ ընդ ձեզ. ոչ եթէ
յանձնէ ինչ խօսիմ, այլ
Հայրն որ յիս բնակեալ
է՝ նա գործէ զգործսն.
Հաւատայք ինձ, եթէ
ես ի Հայր, և Հայր
յիս է:
Ապա թէ ոչ, գոնէ վասն
գործոցն հաւատացէք
ինձ:
Ամէն ամէն ասեմ ձեզ,
եթէ որ հաւատայ յիս
զգործսն զոր ես գոր
ծեմ, և նա գործեսցէ,
և մեծամեծս և ս
զնոյնս գործեսցէ.
ես առ Հայր երթամ:
ճէբ Եւ զոր ինչ խնդրիցէ
Դ յանուն իմ, արար
զայն զի փառաւորեսց
Հայր յորդի. եթէ զ
ինչ խնդրիցէք յինէ
արարից զայն:

Եթէ

Ի։ Թէ սիրէք զիս ըկ
զպատուիրա
նս իմ պահեսջի
ջիք։
Եւ ես աղաչեցից ըզՀ
այր, եւ այլ մխիթարիչ
տացէ ձեզ, զի ընդ
ձեզ բնակեսցի ՚ի յաւիտ
եանս։
Զհոգին ճշմարտու
թեն, զոր աշխարհս ոչ
կարէ ընդունել, զի ոչ
տեսանէ զնա, եւ ոչ ճա
նաչէ զնա։
Դուք ճանաչէք
զնա, զի առ ձեզ բնա
կեսցի եւ ընդ ձեզ ե
ղիցի։
Ոչ թողից զձեզ որբս,
գամ առ ձեզ։
Միւս եւս սակաւ մի, եւ աշ
խարհս ոչ եւս տեսանէ
զիս, բայց դուք տեսա
նիցէք զիս, զի ես կեն
դանի եմ, եւ դուք կեն
դանի լինելոց էք։
Յայնմ աւուր գիտա
ցիք դուք զի ես ՚ի Հօր
իմում, եւ դուք յիս,
եւ ես ՚ի ձեզ։
Որ ունի զպատուիրան
իմ, եւ պահէ զնոսա,
նա է՝ որ սիրէ զիս։
ՃԻԹ Ա Եւ որ սիրէն զիս, սի
րեսցի ՚ի Հօրէ իմմէ, եւ
ես սիրեցից զնա, եւ եր
եւեցուցից նմա զիս։
ՃԼ Ասէ ցնա Յուդա ոչ Իս
կարիովտացին, Տէր, զի
եղեւ զի մեզ յայտնելոց
ես զքեզ եւ ոչ աշխարհի։
Պատասխանի ետ Յիս եւ
ասէ ցնոսա, եթէ որ
սիրէ զիս զբանն իմ պա
հեսցէ, եւ Հայրն
սիրեսցէ զնա
եկեսցու

առ նմա արասցուք ։
Եւ որ ոչն սիրէ զիս
զբանս իմ ոչ պահէ ։
ձբ Եւ բանն իմ, զոր լուայք
Ա ոչ է իմ, այլ հօրն, որ
առաքեացն զիս ։

ձգ Զայս խօսեցայ
Ժ ընդ ձեզ մինչ
առ ձեզ էի ։
Իսկ մխիթարիչն Հոգին
սուրբ զոր առաքեսցէ Հայր
յանուն իմ, նա ուսուսցէ
ձեզ զամէն, և յիշե-
ցուսցէ ձեզ զամենայն զոր ինչ
ասացի ձեզ ։
Զխաղաղութիւն թո-
ղում ձեզ, զխաղաղու-
թիւն զիմ տամ ձեզ, ոչ
որպէս աշխարհս տայ տամ
ես ձեզ ։
Մի խռովեսցին սրտք
ձեր, և մի զարհուրես-
ցին ։

Լուայք, զի ես ասացի
ձեզ թէ երթամ, և
գամ առ ձեզ, եթէ սի-
րէիք զիս ապա ուրախ
լինել էր ձեր թէ ես
առ Հայր երթամ, զի
Հայր իմ մեծ է քան զիս ։
Եւ այժմ ասացի ձեզ
ըէ մինչ չև եղեալ, զի յոր-
ժամ լինիցի հաւատաս-
ջիք ։
Ոչ ևս այլ շատ խօսե-
ցայց ընդ ձեզ, զի [illegible]
իշխան աշխարհիս [illegible]
[illegible]
Ա[illegible]
խա[illegible]
Հայր, և որպէս պատուի[illegible]
րեաց ինձ Հայր այ[illegible]
առնեմ ։ Արիք գնաս-
ցուք աստի ։
Ես եմ որթն ճշմարիտ,
և Հայր իմ մշակ է, ա-
մենայն ուռ որ յիս է
և

եւ ոչ բերէ պտուղ
սրբէ զնա զի առաւել
եւս պտղաբեր լիցի։
Դուք արդէն իսկ
սուրբ էք վասն բանին
զոր խօսեցայ ընդ ձեզ։
Կացէք յիս եւ ես ՚ի
ձեզ. որպէս ուռն ոչ
կարէ զպտուղ բերել
յանձնէ իւրմէ, եթէ ոչ
իցէ հաստատեալ յորթն,
նոյնպէս եւ դուք եթէ
ոչ յիս հաստատեալ
իցէք։
Ես եմ որթն եւ դուք
ուռք, որ հաստատեալ
կայ յիս եւ ես ՚ի նմա. նա
բերէ զպտուղ յոյժ, զի
առանց իմ ոչինչ կարէք
առնել։
Եթէ ոք ոչ է հաստա
տեալ յիս, ել նա ար
տաքս իբրեւ զուռն եւ
ցամաքեցաւ, եւ ժողո
վեն զնա եւ ՚ի հուր ար
կանեն եւ այրի։
ՃԺԶ Եթէ կայցէք յիս, եւ
Դ բանք իմ ՚ի ձեզ կայցեն
զորինչ կամիցիք խնդրես
ջիք եւ լինիցի ձեզ։
ՃԺԷ Յայսմիկ փառաւորե
Ժ ցաւ Հայր իմ զի պտուղ
յոյժ բերիցէք, եւ եղի
ջիք իմ աշակերտք։
Որպէս սիրեաց զիս
Հայր, եւ ես սիրեցի
զձեզ. հաստատուն կա
ցէք ՚ի սէր իմ։
Եթէ պահիցէք զպա
տուիրանս իմ կայցէք
՚ի սէր իմ, որպէս եւ ես
զպատուիրանս Հօր իմոյ
պահեցի, եւ կամ ՚ի սէր
նորա։
Զայս խօսեցայ ընդ
ձեզ, զի ուրախութիւն
իմ ՚ի ձեզ լիցի, եւ ձեր
ուրախութիւն լցեալ
եղի

եղիցի։
Այս է՛ պատուէր իմ,
զի սիրեսջիք զմիմեանս,
որպէս և ես զձեզ սի-
րեցի։
ՃԽԵ Մեծ ևս քան զայս
Դ սէր ոչ ոք ունի եթէ զան-
ձն իւր դիցէ ի վերայ բա-
րեկամաց իւրոց։
ՃԽԶ Դուք բարեկամք էք
Ժ իմ, եթէ առնիցէք
զոր ես պատուիրեմ
ձեզ։
Ոչ ևս կոչեմ զձեզ ծա-
ռայս. զի ծառայն ոչ
գիտէ զինչ գործէ տէր
նորա, այլ զձեզ կոչեցի
բարեկամս, զի զամե-
նայն, զոր լուայ 'ի Հօրէ
իմմէ ծանուցի ձեզ։
Ոչ եթէ դուք ընտրե-
ցիք զիս, այլ ես ընտրե-
ցի զձեզ, և եդի զձեզ,
զի դուք երթայցէք

և պտղաբերք լինիցիք.
և պտուղն ձեր կայցէ.
ՃԽԷ Զի զոր ինչ խնդրիցէք
Դ 'ի Հօրէ իմմէ յանուն իմ,
տացէ ձեզ։
ՃԽԸ Զայս պատուիրեմ, զի
Ժ սիրեսջիք զմիմեանս։
Եթէ աշխարհ զձեզ
ատեայ, գիտասջիք զի
նախ զիս ատեաց։
Եթէ յաշխարհէ աստի
էիք, աշխարհ զիւրն սի-
րէր արդեւք, բայց
զի չէք յաշխարհէ. այլ
ես ընտրեցի զձեզ յաշ-
խարհէ, վն այնորիկ
ատեայ զձեզ աշխարհ։
ՃԽԹ Յիշեցէք զբանն զոր
Դ ասացի ձեզ, եթէ ոչ
է՛ ծառայ մեծ քան
զտէր իւր։
ՃԾ Եթէ զիս հալածեցին,
Ժ ապա և զձեզ հալածես-
ցեն, եթէ զբանն իմ
պա

յ	մ	մկ
ՃԽԵ	ՄԿ	ՃԿԱ
ՃԽԶ		

յ	մ	մր	ղ
ՃԽԷ	ՄՃԴ	ՃԽԵ	·
ՃԽԸ	·	·	·
ՃԽԹ	Կ	·	ԾԶ

պահեցին , առաւել և
զձերն պահեսցեն .
ճա Ա Այլ զայսոսիկ արասցեն
ընդ ձեզ վասն անուան
իմոյ :
ճբ Գ Զի ոչ գիտեն զայն
որ առաքեացն զիս .
ճգ Ժ Իսկ եթէ չէր եկեալ և
խօսեցեալ ընդ նոսա ,
մեղ ինչ ոչ գոյր նոցա ,
բայց արդ չիք պատ
ճառ վասն մեղաց իւր
եանց .
ճդ Ժ Որ զիս ատեայ և զՀ
Հայրն իմ ատեայ .
ճե Ժ Եթէ զգործսն չէր գոր
ծեալ ՚ի նոսա զոր ոչ
այլք գործեաց , մեղ
ինչ ոչ գոյր նոցա , բայց
արդ տեսին , և ատեցին
և զիս և զՀայր իմ .
Այլ զի լցցի բանն , որ
յօրէնս նոցա գրեալ է ,
թէ ատեցին զիս տարա

պարտուց .
Յորժամ եկեսցէ
մխիթարիչն զոր ես առա
քեցից ձեզ ՚ի Հօրէ՝ զՀո
գին ճշմարտութեան
որ ՚ի Հօրէ ելանէ , նա
վկայեսցէ վա իմ .
Եւ դուք վկայէք զի
՚ի սկզբանէ ընդ իս էք .
Զայս խօսեցայ ընդ
ձեզ զի մի՛ գայթագղեսջիք . ՚ի ժողովրդոց իւր
եանց հանիցեն զձեզ .
ճզ Ա Այլ եկեսցէ ժամանակ
զի ամենայն որ սպանա
նիցէ զձեզ համարիցի
պաշտօն մատուցանել
Աստուծոյ .
Եւ զայն արասցեն ընդ
ձեզ քանզի ոչ ծանեան
զՀայր և ոչ զիս .
Այլ և զայս խօսեցայ
ընդ ձեզ զի յորժամ ե
կեսցէ ժամանակ նոցա
ցէք

յ	մ	մր	ղ
ճա	մկդ	ճլթ	մի
ճբ	մժբ		ճձթ
ճգ			
ճդ			
ճե			

յ	մ	մր	ղ
ճզ	մեմդ	ճլթ	մի

ցէք եթէ ես ասացի ձեզ:

Զայս ի սկզբանէ ոչ ասացի ձեզ, քանզի ընդ ձեզ էի:

ռխէ
ժ

Բայց արդ երթամ ես առ առաքիչն իմ, եւ ոչ ոք ի ձէնջ հարցանիցէ զիս, թէ յո՞ երթաս:

Այլ զի զայս խօսեցայ ընդ ձեզ, տրտմութիւն ելից զսիրտս ձեր:

Այլ ես զճշմարիտն ասեմ ձեզ, լաւ է ձեզ եթէ ես երթամ, զի եթէ ես ոչ երթայց մխիթարիչն ոչ եկեսցէ առ ձեզ, ապա եթէ երթամ, առաքեցից զնա առ ձեզ:

Եւ նա եկեալ յանդիմանեսցէ զաշխարհ վասն մեղաց եւ վասն արդարութեան եւ վասն դատաստանի:

Վասն մեղաց զի ոչ հաւատան յիս:

Վասն արդարութեան զի առ հայր իմ երթամ, եւ ոչ եւս տեսանէք զիս:

Վասն դատաստանի զի իշխան աշխարհիս այսորիկ դատապարտեալ է:

Եւս բազում ինչ ունիմ ասել ձեզ, այլ ոչ կարէք համբառնալ այժմիկ:

Յորժամ եկեսցէ նա Հոգին ճշմարտութեան առաջնորդեսցէ ձեզ ամենայն ճշմարտութիւն, զի ոչ եթէ յանձնէ ինչ խօսիցի, այլ զոր լուիցէ խօսիցի, եւ զգալոցն պատմեսցէ ձեզ:

Նա զիս փառաւորեսցէ, զի յիմմէ անտի առնու-

ցու

յ
ռխը

ցու եւ պատմեսցէ ձեզ ։
ՃԶ Զա̃մ ինչ զոր ունի
Ժ Հայր իմ է՛ ։
ՃԹ Վ̃ այնորիկ ասացի
Ժ ձեզ, թէ յիմէ անտի
առնուցու եւ պատմես
ցէ ձեզ ։

Փոքր մի, եւ ոչ եւս տե
սանէք զիս, եւ դարձեալ սա
կաւ մի, եւ տեսանի
ցէք զիս, եւ զի ես եր
թամ առ Հայր ։

Ա̃սէին ոմանք յաշակերտ
ացն ընդ միմեանս,
զինչ է՛ այս զոր ասէ
մեզ, թէ փոքր մի,
եւ ոչ տեսանէք զիս,
եւ դարձեալ սակաւ մի
մի, եւ տեսանիցէք զիս
եւ թէ ես առ Հայր եր
թամ ։

Ասէին այսուհետեւ, զինչ իցէ
այն փոքր մի սա եւս,
չգիտեմք զինչ խօսի ։

ՃԲ

ի մ դ
ոխր ձեմ ձեթ
ժւթ

Գիտաց Յ̃ս եթէ կամ
էին զնա հարցանել ։
Եւ ասէ ցնոսա վասն
այդորիկ խնդրէք ընդ
միմեանս զի ասացի
թէ փոքր մի, եւ ոչ
տեսանէք զիս, եւ դար
ձեալ սակաւ մի եւս
եւ ս, տեսանիցէք զիս ։

Ա̃մէն ամէն ասեմ ձեզ,
զի լայցիք եւ ողբայցիք
դուք եւ աշխարհ խնդա̃
ցէ, դուք տրտմեսջիք
այլ տրտմութիւն ձեր
յուրախութիւն եղիցի ։

Կին յորժամ ծնանիցի
տրտմութիւն է՛ նմա զի
հասեալ է՛ ժամ նորա,
այլ յորժամ ծնցի զմա
նուկն, ոչ եւս յիշէ զնե
ղութիւն վասն խնդութեան
զի ծնաւ մարդ յաշ
խարհ ։

Եւ դուք այժմ տրտմու

թիւն ունիք այլ դարձեալ
տեսից զձեզ եւ ուրախ
լիցին սիրտք ձեր, եւ
զուրախութիւն ձեր ոչ
ոք հանիցէ ի ձէնջ:
Եւ յայնմ աւուր զիս
ինչ ոչ հարցանիցէք:
ՃԻ Ամէն ամէն ասեմ ձեզ
Դ զի զորինչ խնդրիցէք ի
Է Հօրէ իմէ յանուն իմ,
տացէ ձեզ:
Մինչեւ ցայժմ ոչինչ
խնդրեցէք յանուն իմ.
խնդրեցէք, եւ առնու-
ցուք, զի ուրախու-
թիւն ձեր լցեալ լիցի:
ՃԻԱ Զայս առակօք խօսե-
Ժ ցայ ընդ ձեզ, եկեսցէ
ժամանակ յորժամ
ոչ եւս առակօք խօսե-
ցայց ընդ ձեզ, այլ
յայտնապէս զՀօրէ պատ-
մեցից ձեզ:
Յայնմ աւուր խնդրես-
ջիք յանուն իմ. եւ ոչ
ասեմ ձեզ եթէ ես ա-
ղաչեցից զՀայր վասն
ձեր:
Զի ինքն Հայր սի-
րէ զձեզ զի դուք զիս
սիրեցէք, եւ հաւատա-
ցէք, թէ ես յԱստուա-
ծոյ ելի:
Ելի ի Հօրէ եւ եկի յաշ-
խարհ, դարձեալ թո-
ղում զաշխարհ, եւ եր-
թամ առ Հայր:
Ասեն ցնա աշակերտ-
քն. ահա այժմ յայտ-
նութեամբ խօսիս, եւ ա-
ռակ եւ ոչ մի ինչ ա-
սես: Այժմ գիտեմք
եթէ գիտես զամենայն,
եւ ոչինչ պիտոյ է՛ եթէ
ոք հարցանիցէ զքեզ,
յայսմիկ հաւատամք եւ
թէ յԱստուծոյ ելեր:
ՃԻԲ Պատասխանի ետ նոցա
Դ

յս

յ մ մի
ձէ մէզ ձկէ
ձէա

յ մ մի
ձէր մէէ ձկը

յս̃ և ասէ , այժմ հաւա-
տայք . ահա եկեսցէ
ժամ , և եկեալ իսկ է ,
զի ցրուեսջիք իւրա-
քանչիւր ի տեղիս , և
զիս միայն թողուցուք ,
և չեմ միայն , զի Հայր
ընդ իս է :

Ճգ Զայս խօսեցայ ընդ
ծ ձեզ , զի ընդ իս զխաղա-
ղութիւն ունիցիք ,
յաշխարհի աստ նեղու-
թիւն ունիցիք . այլ քա-
ջալերեցարուք , զի ես
յաղթեցի աշխարհի :

Զայս խօսե-
սեցաւ յս̃ ,
համբարձ զա-
չս իւր յեր-
կինս և ասէ :

Հայր հասեալ է ժամ
փառաւորեա զորդի քո ,
զի և որդի քո փառա-
ւորեսցէ զքեզ . որպէս

յ
Ճդ

ետուր նմա իշխանու-
թիւն ամենայն մարմնոյ ,
զի զամ̃ , զոր ետուր
նմա , տացէ զկեանսն
յաւիտենականս :

Այս են յաւիտենական
կեանք , զի ճանաչիցեն
զքեզ միայն Ճշմարիտ
ած̃ , և զոր առաքեցեր
զյս̃ քս̃ :

Ես զքեզ փառաւորե-
ցի յերկրի , զգործն
կատարեցի զոր ետուր
ինձ զի արարից :

Եւ այժմ փառաւորեա
զիս Հայր առ ի քէն փա-
ռօքն զոր ունէի յառաջ
քան զլինելն աշխարհի
առ ի քէն :

Յայտնեցի զանուն քո
մարդկանն , զորս ետուր
ինձ յաշխարհէ , քո էին ,
և ինձ ետուր զնոսա , և
զբանն քո պահեցին :

Արդ գիտացին եթէ զամենայն ինչ զոր ետուր ինձ, առ ի քէն են։

Զի զբանն զոր ետուր ինձ ետու նոցա, եւ նոքա ընկալան եւ ծանեան ճշմարտութեամբ թէ առ ի քէն ելի, եւ հաւատացին եթէ դու առաքեցեր զիս։

Արդ ես վասն նոցա աղաչեմ եւ ոչ վասն աշխարհի աղաչեմ, այլ վասն նոցա զորս ետուր ինձ, զի քո են։

Եւ որ ինչ իմ է՝ ամենայն քո է՝. եւ որ ինչ քո է՝ այն իմ է՝, եւ փառաւորեալ եմ 'ի նոսա։

Եւ ես ոչ եւս եմ յաշխարհի, եւ նոքա յաշխարհի են, եւ ես առ քեզ գամ։ Հայր սուրբ, պահեա զնոսա յանուն քո, զոր ետուր ինձ, զի եղիցին մի, որպէս եւ մեք մի եմք։

Մինչ էի յաշխարհի ընդ նոսա, ես պահէի զնոսա յանուն քո, զոր ետուր ինձ եւ պահեցի, եւ ոչ ոք 'ի նոցանէ կորեաւ, բայց որդին կորստեան, զի գիրն լցցի։

Բայց արդ առ քեզ գամ, եւ զայս խօսիմ յաշխարհի, զի ունիցին զուրախութիւն իմ լիով յանձինս իւրեանց։

Ես ետու նոցա զբանն քո, եւ աշխարհ ատեաց զնոսա։ զի չեն յաշխարհէ, որպէս եւ ես չեմ յաշխարհէ։

Ոչ զայս աղաչեմ, զի բարձցես զնոսա յաշխարհէ։ այլ զի պահեսցես զնոսա 'ի չարէ։

Յաշխարհէ անտի չեն,

ուղ և ես չեմ յաշխարհէ :
Սուրբ արա զնն ճշմար
տութ(եամ)բ քով . զի քո
բանդ ճշմարտութիւն է :
Որպէս զիս առաքեցեր
յաշխարհ , և ես առա
քեցի զնն յաշխարհ :
Եւ ի վերայ նոցա ես
սր̃ առնեմ զանձն իմ ,
զի և եղիցին , և նոքա սրբ
եալք ճշմարտութ(եամ)բ :
Բայց ոչ վասն նոցա մի
այն աղաչեմ , այլև
վասն ամենայն հաւա
տացելոց բանիւ նոցա
յիս . զի ամենեքին մի
իցեն , որպէս դու հայր
յիս և ես 'ի քեզ . զի և
և նոքա 'ի մեզ իցեն ,
զի և աշխարհ հաւա
տասցէ եթէ դու առ
աքեցեր զիս :
Եւ ես զփառսն , զոր
ետուր ինձ , ետու նոցա
զի իցեն մի , ուղ և մեք
մի եմք :
Ես 'ի նոսա և դու յիս ,
զի եղիցին կատարեալք
'ի մի :
Եւ զի ծանիցէ աշխարհ
եթէ դու առաքեցեր
զիս , և սիրեցեր զնն ուղ
դու զիս սիրեցեր :
Հայր զորս ետուր ինձ
կամիմ , զի ուր ես եմ ,
և նոքա իցեն ընդ
իս . զի տեսանիցեն
զփառսն իմ , զոր ետ
ուր ինձ . զի սիրե
ցեր զիս յառաջ քան զլի
նել աշխարհի :
ճդ Հայր արդար . աշ
Դ խարհ զքեզ ոչ ծանեաւ .
այլ ես զքեզ ծանեայ :
ճե Եւ նոքա ծանեան ե
Ժ թէ դու առաքեցեր զիս
Եւ ծանուցի զանուն
քո , և ծանուցից .
զի սէրն , զոր սիրեցեր
զիս

յ մ մբ զ
ճդ ճկդ ճթ
ճէ

զիս 'ի նոսա լիցէ եւ ես
'ի նոսա ։
ՃԿԴ Զայս իբրեւ ասաց յս,
Ա ել աշակերտօքն հան
դերձ յայնկոյս ձորոյն
կեդրոնի ուր էր պար
տէզ, յոր եմուտ ինքն
եւ աշակերտքն իւր ։
ՃԿԵ Գիտէր եւ յու
Ժ դա որ զնա
Լ Գա մատնելոց էր
զտեղին, զի բազում
անգամ ժողովեալ էր
անդր յս աշակերտօքն
հանդերձ ։
ՃԿԶ Եւ յուդայի առեալ
Ա ընդ իւր զգնդն եւ
'ի քահանայապետիցն եւ
'ի փարիսեցւոց սպա
սաւորս, գայ անդր ջա
հիւք եւ լապտերօք եւ
զինուք ։
ՃԿԷ Իսկ յս իբրեւ գիտէր
Ժ

գոյն ամ եկեալ լինէր ի վե
րայ նորա, ել եւ ասէ ցնա,
զո՞ խնդրէք ։
Պատասխանի ետուն
նմա զյս նազովրեցի ։
Ասէ ցնոսա, ես եմ ։
Կայր ընդ նոսա եւ յու
դա որ մատնէր զնա ։
Իբրեւ ասաց թէ ես
եմ, յետս յետս չոգան
եւ անկան գետնի ։
Դարձեալ եհարց զնո,
զո՞ խնդրէք ։
Նոքա ասեն, զյս նա
զովրեցի ։
Պատասխանի ետ նոցա
յս ասացի ձեզ թէ ես եմ
Արդ եթէ զիս խնդրէք
թոյլ տուք դոցա եր
թալ ։
Զի լցցի բանն զոր
ասաց, թէ զոր ետուր
ցիս ոչ կորուսի 'ի նոցա
նէ եւ ոչ զմի ։
Իսկ

Յ	Մ	Մր	Ղ
ՃԿԴ	ՄԼԱ	ՃՂԲ	ՄՃԹ
ՃԿԵ	.		.
ՃԿԶ	Յ	ՃՂԱ	ՄԻԵ
ՃԿԷ	.		.

ՃՀ Իսկ սիմոն պետրոս քան
Ա զի ունէր սուր, ձգեաց
զնա, և եհար զքահա
նայապետին ծառայ և
կտրեաց զունկն նորա
զաջոյ, և էր անուն
ծառային մաղքոս ։
Ասէ յս ցպետրոս, արկ
զսուսերդ անդրէն 'ի
պատեանն իւր ։
ՃՀա Զբաժակն, զոր ետ
Ա ինձ հայր ոչ ըմպիցեմ
զնա ։
ՃՀբ Իսկ գունդն, և հազար
Ա պետն, և սպասաւ
որքն հրէից կալան զյս
և կապեցին ։
ՃՀգ Եւ ածին զնա նախ
Ժ առ աննա որ էր աներ
կայիափայ, որ քահա
նայապետն էր տարւոյն
այնորիկ ։
Այս այն կայիափա էր
որ խրատ ետ հրէից,

եթէ լաւ է՝ առն միում
մեռանիլ ի վերայ ժողո
վրդեանն ։
ՃՀդ Եւ երթայր զհետ յսի
Ա սիմոն պետրոս և
միւս աշակերտն
ՃՀե Եւ աշակերտն այն
Ժ ծանօթ էր քա
հանայապետին, եմուտ
ընդ յսի 'ի գաւիթ քահա
նայապետին ։
ՃՀզ Եւ պետրոս կայր առ
Ա դրանն արտաքոյ ։
ՃՀէ Ել միւս աշակերտն որ
Ժ էր ծանօթ քահանայա
պետին և ասաց դռնա
պանին, և եմոյծ 'ի ներ
քս զպետրոս ։
ՃՀը Ասէ աղջիկն որ դռնա
Ա պանն էր, ցպետրոս,
միթէ և դու յաշակերտ
աց առն այնորիկ իցես
ՃՀթ Եւ նա ասէ ոչ եմ ։
Ժ Կային անդ ծառայքն
և

Յ	Մ	Մր	Ղ
ՃՀ	ՅԺ	ՃՂդ	ՄՁե
ՃՀա	ՄՂԴ	ՃՂե	ՄՁա
ՃՀբ	ՅԴ	ՃՁե	ՄԴ
ՃՀգ	.	.	.

Յ	Մ	Մր	Ղ
ՃՀդ	ՅԵ	ՃՂզ	ՄՁա
ՃՀե	.	.	.
ՃՀզ	ՅԷ	ՃՂէ	ՄՁա
ՃՀէ	.	.	.
ՃՀը	[illegible]	[illegible]	[illegible]

Եւ սպասաւորքն խարոյկ
արկեալ քանզի ցուրտ
էր և ջեռնուին , կայր
ընդ նոսա և պետրոս
և ջեռնոյր ։
Ու քահանայապետն ե-
հարց զյս վն աշակերտ-
ացն և վն վարդապետու-
թեան նորա ։
ՃԾ Պատասխանի ետ նմա
Ա յս , ես յայտնապէս խօ-
սեցայ աշխարհի ․ ես
յամենայն ժամ ուսուցի ՚ի ժո-
ղովրդեանն , և ՚ի տա-
ճարին ուր ամ Հրեայ-
քն ժողովեալ էին ,
և ՚ի ծածուկ ինչ ոչ խօ-
սեցայ ։
ՃԾԱ Զի՞ հարցանես զիս ,
Ժ հարց զայնոսիկ որք լու-
ան, եթէ զինչ խօսեցայ
ընդ նոսա , ահաւասիկ նոքա
գիտեն զինչ ասացի ես ։
ՃԾԲ Իբրև նա զայս ասաց ,
Ա մի ՚ի սպասաւորացն

Յ	Մ	Մր	Ղ
ՃԾ	ՅԹ	ՃՂԴ	ՄՁԹ
ՃԾԱ	.	.	.
ՃԾԲ	ՅԺԳ	ՃՂԷ	ՄՂԹ

որ անդ կայր ․ էած ապ-
տակ յին և ասէ , այդպէս
պատասխանի տաս քա-
հանայապետին ։
ՃԾԳ Եւ յս ասէ ցնա , եթէ
Ժ չար ինչ խօսեցայ վկայ-
եա վս չարին , իսկ եթէ
բարւոք , ընդէր հարկա-
նես զիս ։
ՃԾԴ Եւ առաքեաց զնա ան-
Ա նա կապեալ առ կայիա-
փայ քահանայապետ ։
ՃԾԵ Եւ սիմոն պետրոս կայր
Ա անդ և ջեռնոյր , ասեն
ցնա , միթէ և դու յաշա-
կերտաց սորին իցես ։
Նա ուրացաւ և ասէ
թէ չեմ ։
Եւ ասէ մին ՚ի ծա-
ռայից քահանայապետ-
ին ազգական այնորիկ ․
զորոյ զունկնն հատ
պետրոս , ոչ ես իսկ տե-
սի զքեզ ՚ի պարտիզի-
ն ընդ նմա ։

Դար

Յ	Մ	Մր	Ղ
ՃԾԳ	.	.	.
ՃԾԴ	ՅԺ	ՃՂԵ	ՄՂ
ՃԾԵ	ՅԺԵ	ՃՂԶ	ՄՂԱ

Դարձեալ ուրացաւ
պետրոս և վաղվաղակի
հաւ խօսեցաւ։

ճծգ Եւ ածեն զյս 'ի
Ա մանայ կայիա
Ժ փայ յապարանսն
դատաւորին, և էր
այգուց։

ճծե Եւ նոքա ոչ մտին յապա
Ժ րանսն, զի մի պղծեսցին
այլ զի ուտիցեն զպա
սեքն։

Ել առ նոսա պիղատոս ար
տաքս և ասէ, զինչ չա
րախօսութի՛ մատուցա
նէք զառնէն զայնմանէ։
Պատասխանի ետուն
և ասեն ցնա, եթէ
չէր չարագործ այրն
այն, ապա ոչ մատնէաք
զնա քեզ։

Ասէ ցնս պիղատոսառ
էք զնա դուք, և ըստ ձե
րոց օրինացն դատեսջիք։
Ասեն ցնա հրեայքն,
մեզ ոչ է արժան սպա
նանել զոք։

Զի լցցի բանն յոի, զոր
ասաց, նշանակեալ թէ
որով մահու մեռանելոց
իցէ։

ճծը Եմուտ միւսանգամ յա
Ա պարանսն պիղատոսն կոչ
եաց զյս և ասէ ցնա,
դու ես թագաւորն
հրէից։

Պատասխանի ետ յս, 'ի
քէն ասես զայդ եթէ
այլք ասացին քեզ զինէն։

ճծթ Պատասխանի ետ պիղա
Ժ տոս, միթէ և ես հրեայ
իցեմ, ազգն քո և քահա
նայապետք մատնեցին
զքեզ ինձ, զինչ գործ
գործեալ է քո։

Պատասխանի ետ յս, ի՛ր
արքայութի՛ն չէ յայսմ

յ	մ	մր	ղ
ճծը	յժը	ճկթ	յ
ճծե			

ՇՇ Գ

յ	մ	մր	ղ
ճծը	ձ	մ	յր
ճծթ			

ՇՇք խաւ

խարհէս, եթէ յաշխարհէ
աստի էր արքայութիւն
իմ, սպասաւորքն իմ
մարտնչէին արդեօք զի
մի մատնեցայց Հրէից
բայց արդ թագաւո-
րութիւն իմ չէ աստի:
ՃՂ Ասէ ցնա Պիղատոս,
Դ ապաթէ այդպէս իցէ,
թագաւոր ոմն ես դու.
Պատասխանի ետ Յս, դու
ասես թէ թագաւոր
ոք իցեմ:
ՃՂա Ես յայդ իսկ ծն-
Ժ եալ եմ, և ի դորին իսկ
եկեալ եմ յաշխարհ զի
վկայեցից ճշմարտու-
թեան. Ամ որ ի ճշմարտու-
թենէ է՝ լսէ բարբառոյ
իմոյ:
Ասէ ցնա Պիղատոս,
զինչ է՝ ճշմարտութիւն:
ՃՂբ Զայս իբրև ասաց,
Թ դարձեալ ել առ Հրեայ-

այսն և ասէ ցնոսա, ես
և ոչ մի ինչ պատճառս
գտանեմ ի նմա:
ՃՂգ Բայց է՝ ձեր սովորու-
Դ թիւն, զի զմի ոք արձա-
կեցից ձեզ ի զատկին,
արդ կամիք զի արձա-
կեցից ձեզ զթագաւորն
Հրէից:
ՃՂդ Աղաղակեցին ամենե-
Ա քեան և ասացին, մի
զդա, այլ զԲարաբբայ,
և էր Բարաբբայն ա-
ւազակ:
ՃՂե Յայնժամ էառ
Դ Պիղատոս զՅս
և դան եհար:
Եւ զինուորացն արար-
եալ պսակ ի փշոց ե-
դին ի գլուխ նորա, և
զգեցուցին նմա զհան-
դերձ ծիրանի:
Եւ գային առ նա, և
ասէ

Յ	Մ	Մր	Ղ
ՃՂ	ՅԽա	ՄՃա	.
ՃՂա	.	.	.
ՃՂբ	.	.	ՅԺբ

Յ	Մ	Մր	Ղ
ՃՂգ	ՅԽդ	Մդ	.
ՃՂդ	ՅԽե	Մե	ՅԺ
ՃՂե	ՅԽԹ	Մէ	.

ճզ ասէին, ողջ եր արքայ
Ժ հրէից, և հանէին նմա
ապտակս:

ճզ Ել դարձեալ պիղատոս
Թ արտաքս և ասէ ցնոսա,
ահա ածեմ զնա արտա
քս առ ձեզ, զի գիտաս
ջիք թէ ես վնաս ինչ ի
նմա ոչ գտանեմ:

ճէ Ել յն արտաքս, և ու
Դ նէր զպսակն ի փշոց և
զհանդերձն ծիրանի:

ճզ Եւ ասէ ցնոսա, ահա
Ա այրդ ձեզ:

Իբրև տեսին զնա քա
հանայապետքն և սպա
սաւորքն, աղաղակեցին
ձայն և ասեն, ի խաչ
հան, ի խաչ հան զդա:

ճժթ Ասէ ցնոսա պիղատոս,
Ժ առէք զդա դուք ի ձեռս, և
ձեզէն հանէք ի խաչ:

ճէ Զի ես ի դմա վնաս
Թ ինչ ոչ գտանեմ:

ճղա Պատասխանի ետուն
Ժ նմա հրէայքն, մեք օրէ
նս ունիմք, և ըստ օրի
նաց մերոց պարտ է մե
ռանել, զի զանձն իւր
որդի աստուծոյ արար:

ճղբ Իբրև լուաւ զբանս
Դ զայս պիղատոս, առա
ւել ևս երկեաւ:

Մտեալ դարձեալ յա
դրէն յապարանսն, և
ասէ ցյն ուստի ես դու:

Եւ յն ոչ ետ նմա պա
տասխանի:

Ասէ ցնա պիղատոս,
ընդ իս ոչ խօսիս, ոչ
գիտես եթէ իշխանու
թիւն ունիմ հանել զքեզ
ի խաչ, և իշխանութիւն
ունիմ արձակել զքեզ:

Պատասխանի ետ յն,
ոչ ունէիր դու իշխա
նութիւն ինձ վերայ, և
ոչ մի, եթէ ոչ էր տուե
ալ քեզ ի վերուստ,

յ	մ	մր	ղ
ճզե	.	.	յժբ
ճզէ	յթ	մէ	.
ճզը	յէ	մէ	յծա
ճղթ	.	.	.
ճժ	.	.	յէյ

յ	մ	մր
ճղա	.	.
ճղբ	յծա	մա

վասն այսորիկ որ մատ-
նեացն զիս քեզ նորա մեծ
մեղք են ։
Եւ յայնմանէ պիղատոս
խնդրէր արձակել զնա ։
Եւ հրէայքն աղաղակէ-
ին , և ասէին եթէ զդա
արձակես չես բարեկամ
կայսեր , զի ամ որ թա-
գաւոր կոչէ զանձն իւր ,
հակառակ է կայսեր ։
ձկդ Իսկ պիղատոս իբրեւ
Ա լուաւ զբանս զայս ,
էած զյս արտաքս . և
նստաւ յատենի բեմին ,
՚ի տեղւոջն որ կոչի
քարայատակ , և եբրայե-
ցերէն կապպաթա , էր
ուրբաթն զատկին ։
Եւ էր ժամ իբրեւ վեց-
երորդ , և ասէ ցհրէ-
այսն , ահա թագաւորն
ձեր ձեզ ։
ձկե Եւ նոքա աղաղակէին ,
Ժ բարձ ՚ի միջոյ , բարձ ՚ի
միջոյ հան զդա ՚ի խաչ

յ	մ	մր	ղ
ձկթ	յհ	մ	յծա

ձկէ Ասէ ցնոսա պիղատոս , զթա-
Ժ գաւորդ ձեր ՚ի
խաչ հանիցեմ ։
Պատասխանի ետուն
քահանայապետքն , չու-
նիմք թագաւոր բայց ՚ի
կայսերէ ։
ձկզ Յայնժամ ետ զնա ՚ի
Ա ձեռս նոցա , զի ՚ի
խաչ հանիցեն ։
ձկէ Եւ նոքա առեալ
Ա տանէին զնա ,
և բարձեալ էր
ինքնին զխաչափայտն ։
Եւ ելանէր ՚ի տեղին որ
անուանեալ էր գա-
գաթ , և կոչի եբրայե-
ցերէն գողգոթա . ուր
և ՚ի խաչ հանին զնա ։
ձկը Եւ ընդ նմա երկուս
Ս և այլ աստի և անտի ,
և ՚ի մէջ զյս ։
ձկթ Գրեաց և տախտակ
Ա մի պիղատոս , և եդ ՚ի վե-
խաչ

յ	մ	մր	ղ
ձկէ	.	.	.
ձկդ	յհբ	մդ	յծգ
ձկէ	յձ	մթ	յծէ
ձկը	յծդ	մծէ	յծթ

խաչին, և էր գրեալ ի նմ
նազօրեցի, թագաւոր
հրէից ։
մ Զայն տախտակ ընթեր-
ժ ցան բազումք ի հրէ-
ից, զի մօտ էր ի քաղաք
անդր տեղին ուր խաչե-
ցաւն յս, և էր գրեալ
եբրայեցերէն, դաղմա-
տերէն, և յունարէն ։
Ասեն ցպիղատոս քա-
հանայապետքն հրէից,
մի գրեր թագաւոր հրէ-
ից, այլ թէ նա ասաց
թագաւոր եմ հրէից ։
Պատասխանի ետ պիղա-
տոս, զոր ինչ գրեցի,
գրեցի ։
մա Իսկ զինուորքն իբրև
Ա հանին ի խաչ զյս, ա-
ռին զհանդերձս նորա,
և արարին չորս մասու-
նս, իւրաքանչիւր զի-
նուորի մասն մի, և զպատ-
մուճանն, քանզի էր ա-
ռանց կարկատանի, ի վեր
ուստ փորձանկեալ ամե-
նևին ։
Ասեն ցմիմեանս՝ պա-
տառեսցուք զայդ, այլ
արկցուք վիճակս ի վե-
րայ դորա ում և լիցէ ։
Զի լցցի գիրն որ ասէ,
բաժանեցին զհանդեր-
ձս իմ յինքեանս, և ի վե-
րայ պատմուճանի իմոյ
զվիճակ արկին ։
Զինուորքն այսպէս ինչ
գործեցին ։
Կային առ խաչին յի մբ
մայր նորա, և քոյր մօր նորա ժ
մարիամ կղէովպայ, և մա-
րիամ մագդաղենացի ։
Յս իբրև ետես զմայրն
և զաշակերտն, զոր սի-
րէր, զի կայր մօտ, ասէ
ցմայրն, կին ահա
որդի քո ։
Ապա ասէ ցաշակերտն,
ահա մայր քո ։
Եւ յայնմ ժամանակէ
էառ աշա

յ մ մբ ղ
մ
մա ճլթ մկր յթա

աշակերտն զնա առ. իւր։

Յետ այսորիկ գիտաց Յիսուս եթէ ահա ամենայն ինչ կատարեալ է, զի կատարեսցի գիրն, ասէ, Ծարաւի եմ։

Եւ անօթ կայր անդ լի քացախով, եւ նոքա սպունգն լցեալ քացախով ընդ եզովբայ շուրջ եդեալ զմշտկաւ զոպայի մատուցին ի բերան նորա։

Իբրեւ էառ Յիսուս զքացախն Համդերձ ընդունելն ասէ, ամ՛ ինչ կատարեալ է։

Եւ խոնարհեցուցեալ զգլուխն աւանդեաց զոգին։

Իսկ Հրէայքն քանզի ուրբաթ էր, զի մի մնասցեն ի խաչին նշխարք մարմնոցն մինչեւ շաբաթն, զի էր օր մեծ շաբաթուն այնորիկ, աղաչեցին զՊիղատոս զի խորտակեսցեն զսրունս նոցա, եւ բարձցին։

Եկին զինուորքն, եւ զառաջնոյն խորտակեցին զսրունս, նոյնպէս եւ զմիւսոյն որ ընդ նմա ի խաչ եղեալ էր։

Իսկ եկեալ առ Յիսուս, եւ տեսին զի այն ինչ մեռեալ էր, ոչ խորտակեցին զսրունս նորա։

Այլ մի ոմն ի զինուորացն տիգաւ խոցեաց զկողս նորա, եւ վաղվաղակի ել արիւն եւ ջուր։

Եւ որ ետեսն, վկայեաց, եւ ճշմարիտ է վկայութիւն նորա, եւ նա գիտէ թէ ճշմարիտ ասէ

զի

զի և դուք հաւատասցիք ։

Այս եղև զի լցցի գիրն, եթէ ոսկր նորա մի՛ փշրեսցի ։

Եւ դարձեալ միւս գիր ասէ, եթէ հայեսցին ՚ի նա զոր խոցեցինն ։

ճդ
Ա
Ի
Յետ այսորիկ աղաչեաց զպիղատոս յովսէփ, որ յարիմաթեայ էր աշակերտ յի ՚ի ծածուկ վասն ահին հրէից, զի բարձցէ զմարմինն յի ։

Եւ հրամայեաց պիղատոս ։

Եկն և եբարձ զնա ։

ճե
Ժ
Թ
Եկն և նիկոդեմոս որ եկեալ էր առ յս ՚ի գիշերի զառաջինն, և եբեր զմուռս խառն ընդ հալուէ, իբրև լտերս հարիւր ։

ճզ
Ա
Առին զմարմինն յի, և պատեցին կտաւովք և խնկօք հանդերձ, որ օրէն էր հրէից պատել ։

Եւ էր ՚ի տեղւոջն յորում խաչեցաւ պարտէզ, և ՚ի պարտիզին անդ գերեզման նոր յորում ոչ ոք երբեք էր եդեալ ։

Անդ վս ուրբաթուն հրէից զի մօտ էր գերեզմանն եդին զյս ։

ճէ
Ա
Խ
Եւ ՚ի միաշաբաթ թւոջն մարիամ մագդաղենացի գայ առաւօտուն ընդ առաւշաղուն ՚ի գերեզմանն, և տեսանէ զվէմն բարձեալ ՚ի գերեզմանէն ։

ճը
Ժ
Ապա ընթանայ և գայ առ

յ
մ մբ ղ
մէ յիը ձե յմ
մե

յ մ մբ ղ
մդ յկթ ձբ յձէ
մթ յհէ ձա յձդ
մժ

առ սիմոն պետրոս , և
առ միւս աշակերտն ,
զոր սիրէր յս̃ , և ասէ
ցնս , բարձին զտ̃րն ՚ի
գերեզմանէ անտի , և
ոչ գիտեմ , ուր եդին
զնա ։

Ել պետրոս և միւս ա
շակերտն , և գային ՚ի
գերեզմանն ։

Ընթանային երկոք
եանն ինքեանն , և միւս
աշակերտն յառաջեաց ,
ընթացաւ վաղագոյն
քան զպետրոս և եկն
նախ ՚ի գերեզմանն ։

Եւ խոնարհեալ տեսա
նէ զի կային անդ կտաւ
քն , բայց ՚ի ներքս ոչ
եմուտ ։

Գայ և սիմոն պետրոս
որ գայր զկնի նորա ,
և եմուտ ՚ի գերեզմանն
և տեսանէ զկտաւսն ,
զի կային անդ ։

Եւ վարշամակն , որ էր
՚ի գլուխ նորա ոչ ընդ
կտաւսն կայր , այլ
ուրոյն ծալեալ ՚ի մի
կողմն ։

Յայնժամ եմուտ և
միւս աշակերտն , որ
եկեալն էր յառաջա
գոյն ՚ի գերեզմանն եւ
ետես և հաւատաց ։

Զի չև ևս գիտէին
զգիրս թէ պարտ է նմա
՚ի մեռելոց յառնել ։

Չոգան դարձեալ առ
միմեանս աշակերտքն ։

մծա Ա Բայց մարիամ կայր առ
արտաքոյ գերեզմանին , և
լայր , և մինչդեռ լայր
խոնարհեցաւ ՚ի գերեզ
մանն ։

Եւ տեսանէ երկուս
հրեշտակս ՚ի սպիտակս ,
զի նստէին մի ՚ի սնարից

և

յ մ մք գ
մծա յկ մկ յէ

եւ մի յանոտից ուր կայր
մարմինն յի ։
մբ ժ Եւ նոքա ասեն ցնա,
կին զի՞ լաս, ասէ
ցնս, զի բարձին զտր
իմ ՚ի գերեզմանէ անտի
եւ ոչ գիտեմ, ուր եդին
զնա ։
Զայս իբրեւ ասաց ․
դարձաւ ՚ի թիկունս
իւր, եւ տեսանէ զյս
զի կայր, եւ ոչ գիտէր
թէ յս իցէ ։
Ասէ ցնա յս, կին դու
զի՛ լաս, զո՛ խնդրես ։
Նա համարէր թէ
պարտիզպանն
իցէ, ասէ ցնա ․ տր, մէգ Թ
եթէ դու բարձեր զնա ԽՄ․
ասա ինձ, ուր եդեր
զնա զի ես առից զնա ։
Ասէ ցնա յս մարիամ,
եւ նա դարձաւ, եւ ասէ
ցնա եբրայեցերէն, րա

ՌՊ

յ
մէբ

բունի, որ թարգմանի
վարդապետ ։
Ասէ ցնա յս, մի՛ մերձե
նար յիս, զի չեւ եւս ել
եալ եմ առ հայրն իմ,
այլ երթ դու առ եղ
բարս իմ, եւ ասա՛ ցնս ։
Ելանեմ ես առ հայրն
իմ, եւ առ հայր ձեր,
եւ ած իմ, եւ ած ձեր ։
Գայ մարիամ մագդա
ղենացի եւ պատմէ աշա
կերտացն, եթէ տեսա
նեմ զտր, եւ զայս ինչ
ասաց ցնա ։

Եւ էր երեկոյ ՚ի
միաշաբաթ ոջ
աւուրն, եւ
դրունքն փակեալ ուր էին
աշակերտքն ժողով
եալ քն վասն ահին հրէից,
եկն յս եւ եկաց ՚ի մէջ
նոցա, եւ ասէ ցնս ողջոյն

HHh ընդ

յ ւ
մէգ

ընդ ձեզ ։
Իբրեւ զայս ասաց եցոյց
նոցա զձեռսն և զկողս
իւր ։
ՄԺԴ Եւ խնդացին աշա
Ժ կերտքն իբրեւ տեսին
զՏէր ։
Ասէ ցնոսա դարձեալ, ող
ջոյն ընդ ձեզ, որպէս առա
քեաց զիս Հայր իմ և
ես առաքեմ զձեզ ։
Եւ զայս իբրեւ ասաց
փչեաց ՚ի նոսա և ասէ,
առէք զհոգին սուրբ ։
ՄԺԵ Եթէ ումեք թողու
Է ցուք զմեղս թողեալ լի
ցի նոցա ։ և եթէ զու
րուք ունիցիք կալեալ
լիցի ։
ՄԺԶ Իսկ Թովմաս մի յերկո
Ժ տասանիցն անուանեալն
երկուորեակ, ոչ
էր ընդ նոսա յորժամ
եկն Յս ։

Յ	Ղ
ՄԺԴ	·
ՄԺԵ	ՅՃԱ
ՄԺԶ	·

Ասէին ցնա այլ աշա
կերտքն, եթէ տեսաք
զՏէր ։
Եւ նա ասէ ցնոսա, եթէ
ոչ տեսից ՚ի ձեռս նորա
զնշան բեւեռացն, և
արկից զմատունս իմ ՚ի
տեղիս բեւեռացն, և
մխեցից զձեռս իմ ՚ի կո
ղս նորա ոչ հաւատամ ։
ՄԺԷ Եւ յետ ութ
Թ աւուր դար
Խմ՝ ձեալ էին ՚ի
ներքս աշա
կերտքն, և Թովմաս ընդ
նոսա, գայ Յս դրացն փա
կելոց, և եկաց ՚ի մէջ
նոցա և ասէ ողջոյն ընդ
ձեզ ։
Ապա ասէ ցԹովմաս բեր
զմատունս քո և արկ
այսր և տես զձեռս իմ,
և բեր զձեռն քո, և
մխեա

Յ	Մ	Մր	Ղ
ՄԺԷ	·	·	ՅԽ

դու ով ես, զի գիտէին
թէ տէրն է՛։
ՄԺԵ Գայ յս և առնու զ-
Թ հացն և տայ նոցա,
նոյնպէս և զձուկն։
Զայս երրորդ անգամ
երևեցաւ յս աշակեր
տացն յարուցեալ ՚ի մե
ռելոց։

ՄԺԶ Եւ յորժ ճաշե
Ժ ցին ասէ ցսի
ԻԳ մովն պետրոս
յս, սիմովն յովնանու սի
րես զիս առաւել քան
զդոսա։
Ասէ ցնա, այո՛ տէր, և
դու գիտես զի սիրեմ
զքեզ։
Ասէ ցնա արածեա՛
զգառինս իմ։
ՄԺԷ Դարձեալ ասէ ցնա, սի
Ժ մովն յովնանու սիրես զիս։
Ասէ ցնա, այո՛ տէր և
դու գիտես զի սիրեմ
զքեզ։
Ասէ ցնա արածեա՛ զխաշ
խարս իմ։
ՄԺԸ Ասէ ցնա երրորդ անգամ
Թ սիմովն յովնանու սիրես
զիս։
ՄԻ Տրտմեցաւ պետրոս, զի
Ժ ասաց ցնա երիցս թէ
սիրես զիս։
Եւ ասէ ցնա. տէր,
դու զամ գիտես, և
դու ինքն զամ ճանաչես
և եթէ սիրեմ զքեզ։
ՄԻԱ Ասէ ցնա յս, արածեա՛
Թ զոչխարս իմ։
ՄԻԲ Ամէն ամէն ասեմ քեզ,
Ժ զի մինչ մանուկն էիր,
առանձինն գօտի
ածէիր և երթայիր յոր
և կամէիր, և յորժամ
ծերասցիս, ձեռս ՚ի
վեր հայցես, և այլք
ածցեն քեզ գօտի, և
տար

Յ Գ
ՄԺԵ յկա
ՄԺԶ -
ՄԺԷ -
ՄԺԸ -

Յ Գ
ՄԺԹ ՄԺԴ
ՄԻ -
ՄԻԱ ՄԺԴ
ՄԻԲ -

տարցեն ուր ոչն կամի
ցիս ։
Զայս ասաց նշանա
կեալ թէ որով մահու
փառաւոր առնիցէ
զա̃ծ ։
Եւ զայս խօսեալ ասաց ց
նա, Եկ զկնի իմ ։
Դարձաւ պետրոս և
տեսանէ զաշակերտն
զոր սիրէր յս̃, զի եր
թայր զկնի, որ և ան
կաւ զլանջօք նորա և
ասէ. Տէր ով է՝ որ մատ
նելոց է՝ զքեզ ։
Զնա տեսեալ պետրո
սի, ասէ ցյս̃, Տէր,
իսկ սա զի՞ ։
Ասէ ցնա յս̃, եթէ զսա
կամիմ կացցէ դա մինչև
ես գամ, քեզ զի՞ փոյթ
է՝ դու եկ զկնի իմ ։
Ել բանս այս յեղբա
րս և համարեցան թէ
աշակերտն այն ոչ մեռա
նիցի ։
Եւ ոչ ասաց նմա յս̃ եթէ
թէ ոչ մեռանիցի. այլ
թէ կամիմ եւ թէ կաց
ցէ դա մինչև ես գամ ։
Այս աշակերտն է՝ որ
վկայէ վս̃ այսոցիկ, որ և
գրեացն իսկ զայսոսիկ,
և գիտեմք եթէ ճշմա
րիտ է վկայութիւն նորա ։
Բազում է՝ և այլ ինչ զո
րս արար յս̃, զոր եթէ
գրեալ էին մի ըստ
միոջէ, կարծեմ թէ և
ոչ աշխարհս բաւական
էր տանել զգիրսն որ
թէ գրեալ էին ։

Վերջ Սրբոյ Աւետարանիս ։

մնեա՛ ի կողս իմ, եւ մի՛
լինիր անհաւատ այլ ՄԻԹ
հաւատացեալ։ Թ
ՄԸ Պատասխանի ետ Թո
Ժ մաս եւ ասէ ցնա. Տէր
իմ, եւ Աստուած իմ։
Ասէ ցնա Յս, այժմ զի
տեսեր զիս եւ հաւա
տացեր, երանի, որոց
ոչ իցէ տեսեալ հաւա
տասցեն բազում եւ այլ
նշանս արար Յս առաջի
աշակերտացն իւրոց, որ
ոչ է՛ գրեալ ի գիրս յայս
միկ։
Բայց այս այնչափ ինչ
գրեցաւ զի հաւատաս
ցէք եթէ Յս Քս է՛ որդի
Աստուծոյ։
Եւ զի հաւատասցէք,
եւ զկեանսն յաւիտենա
կանս ընդունիցիք յա
նուն նորա։

Յետ այսորիկ
դարձեալ յայտ
նեաց զանձն
իւր Յս աշակերտացն իւ
րոց առ ծովեզերբն տի
բերեայ, եւ յայտնեաց
այսպէս։
Էին միանգամայն սիմոն
պետրոս, եւ Թովմաս
անուանեալն երկուոր
եակ, եւ նաթանայէլ
որ ի կանայ գալիլեա
ցւոց, եւ որդիքն զեբե
դեայ, եւ այլք յաշա
կերտացն նորա երկու։
Ասէ ցնս սիմոն պետրոս
երթամ ձկնորսալ։
Ասեն ցնա, գամք եւ
մեք ընդ քեզ։
Գնացին, եւ մտին ի
նաւ, եւ յայնմ գիշերի
կալան եւ ոչ ինչ։
Ընդ առաւ. եղեւ, կայր

ՄԺԸ ՄԺԹ

յ̅ն յեզր ծովուն, բայց
ոչ ծանեան աշակերտ-
քն թէ յ̅ն իցէ։
Ասէ ցնոսա յ̅ն, մանկունք
միթէ ունիք ինչ ու-
տելոյ։
Պատասխանի ետուն
եւ ասեն ցնա, ոչ։
Ասէ ցնոսա յ̅ն, արկէք
յաջակողմն նաւին [illegible]
կանդ, եւ գտանիցէք։
արկին, եւ ոչ կարէին
ձգել ի բազմութենէ ան-
տի ձկանցն։
մբ ժ Ասէ աշակերտն այն,
զոր սիրէր յ̅ն ցպետրոս
Տէր է՛ այն։
Սիմոն պետրոս իբրեւ
լուաւ թէ Տէր է՛ էառ
զկուրն զախտաժանեալն
քանզի մերկ էր, եւ ըն-
կէց զինքն ի ծովն։
Եւ այլ աշակերտքն նա-
ւաւն իսկ դային, քան

զի չէին հեռի ի ցամա[
քէ, այլ իբրեւ երկեր[
իւր կանգնաւ քարշէին
զգործին հանդեր[ձ]
ձկամբքն։
մա թ Իբրեւ ելին ի ցամաք
տեսանեն կրակ եդեալ կայ[
ծականց, եւ ձուկն ի վ[
իվ̅ր եւ հաց։
Ասէ ցնոսա յ̅ն, բերէք
ի ձկանց այտի զո[ր]
դուք կալայք այժ[
միկ։
մբ թ Ելանէ սիմոն պետրոս
եւ ձգէր զգործին ի
ցամաք լի մեծամեծ
ձկամբք, հարիւր յ[
սուն եւ երիւք, եւ այ[
չափ ինչ կայր, եւ ոչ պա[
տառեցաւ գործին։
մգ թ Ասէ ցնա յ̅ն, եկայ[
Ճաշեցէք։
մդ ժ Եւ ոչ ոք յաշակերտաց
իշխէր հարցանել թ[

դու

յ
մբ

յ դ
մա յիա
մբ է

Ի հինգ տեղւոջ չորս աւետարանիչքն համաձայնին
միմեանց.
Ի հինգ տեղւոջ չորս աւետարանիչքն համաձայնին
միմեանց.
Ի հինգ տեղւոջ չորս աւետարանիչքն համաձայնին
միմեանց.
Մատթէոս ԻԳ տեղի երեքն համաձայնին.
Ղուկաս ԺԷ տեղի երեքն համաձայնին.
Յոհաննէս Ժ տեղի երեքն համաձայնին.
Մատթէոս Ն տեղի երկուքն համաձայնին.
Մարկոս ԺԴ տեղի երկուքն համաձայնին.
Ղուկաս Ժ տեղի երկուքն համաձայնին.
Յոհաննէս չունի.
Մատթէոս ԺԵ տեղի միայն.
Մարկոս երեք տեղի միայն.
Ղուկաս ԼԵ տեղի միայն.
Յոհաննէս ԿԵ տեղի միայն.

Աւարտեցաւ տպագրութիւն վայելչատիպ սրբոյ աւետարանիս, ի լաւ և յընտիր օրինակէ, յամի մարդեղութեան ՌՈՁԶ. և ի թուականութեան Հայոց. ՌՃԼԵ. ի ԺԴ. մայիսի ամսոյն ի վենետիկ քաղաքի, բազում երկամբք և աշխատանօք, վասն ոչ գտանելոյ զհամաձայնութի

Հա

Համագործակցին , 'ի պատուհասէ անհնազանդութե
րայն , առ որ ատամնեալ էք զբազում առ ոք ա
ցուցանեցայք , որոշեալ զթիւ մեղաց համա
նութեց , զկիրակոգիս , զցանկս և զկամանոր
իրդէ առաջնորդաց : և 'ի ամփոփման ձը
ատակաց : Եւ քո որք համօրինակ սխալեալ
կամ զխնդրել , զթուղութե չնորհեցէք խոր
թե զբոյս , զի հազիւ կարացաք հնարել զայն :
եթէ պատահման զիր ինչ սխալեցեալ իցէ նե
ցէք , քանզի ցանք և դժուարութե մեզ էր ա
եւին անխափանութիւն յառաջադրել զայն սրբ
եզերացդ մերոց 'ի քո . և զի մինչև ցայժմ համար
բառ իրոց, առ ի առաջնոյ ոչ էր տպեցեալ երբեք
զժողովրդե զանազանից թուոցն , մեք մի ա
ծառութե հայոց յանձն առաք զամենայն զժո
րութե , ով զի սփռեալ տարածիցի 'ի մէջի ձեր
'ի փառս ամենասուրբ երրորդութե և 'ի պատիւ
նուէր հօրս կուսին մարիամու : որ է' քաղցրագոյն առ
դին իւր միածին մեր փրկութե ամբիծ
մանաւանդ մի ոչ որք յիշեն 'ի մաքրափայլ
զօթս իւրեանց զոյրմասուորս և զմատակարար
արին : ամէն :

Յիշեցէք որ ա՛յ ընթերցողք զոր
աստուածայնի ամենահանգին որ եւ աւ-
խոր արդիւ վաստակեցոք· եւ ՚ի դա-
ռն յանձնկալութեանց աշխատեցի որ
ամ ամենեքին ամենայնիւ յիշատակ:
Հայր մեր՝ այլ ըստ այս է բաժանմ դատաք բազ-
մաց յիշեսցէ եւ խնամեսցէ ամրկեցց· ՚ի մե-
ղելոյն ձեր զայս ծաղկափթթի-
թ սրբառատածնս· յիշեցէք ՚ի մաքրա-
մաքրութեան ձեր քահանայքս եւ ամ
ամէն աստուածածին· կոչեմ [illegible]
եւ դուք ամէն փոխարէն հաւատոյն եւ ամ
արժանաւորացն յիշեսցէք եւ ամ
ողորմութիւն առաքեսցէ· եւ որ յիշեցն
ամէն ողորմութեան խնդրեսցուք
զաստուածածին եւ յաւիտեան
անհետին ամ
էն:

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]